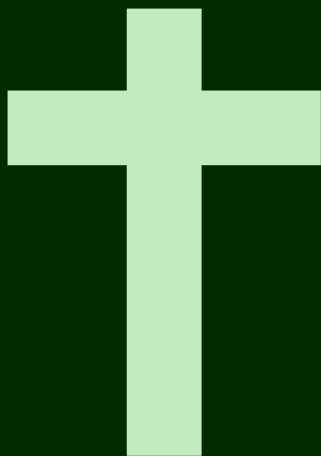

Ley saa ni nacoo
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacao Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	45
SAN LUCAS	73
SAN JUAN	120
HECHOS	156
ROMANOS	199
1 CORINTIOS	218
2 CORINTIOS	236
GÁLATAS	248
EFESIOS	255
FILIPENSES	262
COLOSENSES	267
1 TESALONICENSES	272
2 TESALONICENSES	276
1 TIMOTEO	279
2 TIMOTEO	285
TITO	289
FILEMÓN	292
HEBREOS	293
SANTIAGO	307
1 PEDRO	312
2 PEDRO	318
1 JUAN	321
2 JUAN	326
3 JUAN	327
JUDAS	328
APOCALIPSIS	330

Ñà-nduá Nì Tíaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nisa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì la iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì la stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xi Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Isaí. ⁶ Te Isaí mà, nì la stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdihí Urías antes.

⁷ Daaní, nì la stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì la stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì la stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì la stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì la stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì la stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ì María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyücànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxin cùmi ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xi dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi David xi dècuèndè quivì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhivì yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María xi José. Doco tãñáha ga coo-ne xi nècuàchimà, te nì sàcùnihu mée xi-ne nì quida Espiritu Ì xi Dios. ¹⁹ Ñàyücànduá, nì nacani ini José ñà-chicà vaha tàhndè tnùhu xi-ne cahàn-né, doco mà cáchì vate-néà, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùnì-nè cuitnùhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání ì ini-nè quida-ne ducán, nì sàni-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachì ángel mà xi-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhì-ní nandàhà-ní xi María. Vátùnì cunduu-ne ñahàdihí-ní, vachi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espiritu Ì xi Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmì-vé tùinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vachi icúmì-yà dacácu-ya nèhivì xi-yá nùù cuàchì-ne —nì cachì ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùù ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní cahàn iin ana cahàn cuenta xi-ya, te nì cachì-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmì coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vachi cunì cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xi-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicùhnù ini José, te nacua nì cachì ángel mà xi-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xi María ñà-cunduu nècuàchimà ñahàdihí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xi nècuàchimà dècuèndè nì tùinuù mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùù Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes ni sandua na ní tũinuù Jesús ñuu tii Belén iá ladu Judea. Dandu ni casaà nècuàchi nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá ni quixi-ne. ² Te ni ndacàtnhù-né: —¿Índù iá mée ni tũinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchi Judea? Vàchi ndé caná orá sàni xini-nsi sitnùù cachitnùhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsiyà —ni cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-nduá ndacàtnhù nècuàchimà, ni ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivi ñuu Jerusalén. ⁴ Ñàyucànduá, ni cana-tè dùtù chicá xí-idònuù, xi stná nècuàchi dacuahá ley ii, te ni xicàn tnhù-té nùù-né índù ñuu cuàhàn tũinuù Cristu. ⁵ Te ni naxiconihí-né nùù-té, cachi-né:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vàchi ducán ni tiaa iin nècuàchi ni càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachi-yà:

⁶ Cunaha mii-nsià nècuàchi ñuu Belén iá ladu Judea: màdi ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; còò, divi ñà-chicá ndiáá nduá nùù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vachi divi ñuu mii-nsiá icúmí tũinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yà cunuù-yá nèhivi xí, divi nèhivi raza-nsià Israel.

⁷ Daaní, ni cana dehé Herodes nècuàchi nchichí mà, te ni ndacàtnhù váha stná-te nùù-né índù tiempu meru ni tui sitnùù mà. ⁸ Dandu ni techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachi-te xi-né:

—Cuahán-nsià ñuu mà, te ndacàtnhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsia xí, vachi yùhù, cuní stnáì cùhìn cahvi stnáì-vè —ni cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihí ni sàcùnaha nècuàchi nchichí mà nùù-té ñà-jaàn, dandu ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán ni natui tu sitnùù ni xini-nè antes ladu xínu orá. Te ni sàcòdònuù-sí nùù-né ni sàà-si ni ndòò-sì diquì-xí nacua ndé iá mée mà. ¹⁰ Ñàyucànduá, yáha ga ni cudíì ini-nè na ní xini tu-ne sitnùù mà. ¹¹ Dandu ni caquihvi-ne vehe, te ni xini-nè mée mà xi dihi-vé nani María. Te ni tutuyuhu-né ñuhù nùù-vé, te ni cahvi-névè. Dandu ni nacuna-ne ñà-ñuhú ñà-cuicà-né, te ni dácútáhvì-néyà, divi oro xi inciensu xi tátà nani mirra. ¹² Doco después ni sàni-nè ni cachitnùhu Dios xi-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyucànduá, inga ichi ni naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa ni xinudéhé José xi María xi mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sàmànùhù nècuàchi nchichí, ni sàni stnáì José, ni xini-nè iin ángel ni quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó ni cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnií-ní mée, te cundaca-nívè xi mamá xi-ve cuahán-nsià ñuu Egipto cunudéhé-nsià. Te divi ñuu mà icúmí-nsià cundoo-nsia ndé cachi sàì cachitnùhi xi-nsià. Vachi icúmí Herodes nanducò-tévè ñà-cahni-tévè —ni cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyucànduá, mate ñuu nduá, doco ni ndacuiin José ni saca-ne mée mà xi dihi-vé, te ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà ni sandoo-ne dècuèndè ni xihì Herodes. Te divi ducán ni cuu sàhà-ñà ni cuú ndisá palabra yohó ni cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto ni cani Dèhemaní ñà-ndixi-ya”.

Nansa ni dàndàcù rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndulócó nècuàchi nchichí sàhà ñà-nduá ni cachi-te, dandu yáha ga ni xidà ini-te. Ñàyucànduá, ni techuún-te soldadu ni sàhàn ni casahni xi nsidaa mée tiàa ndoó ñuu Belén xi inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuatì xicá cù cuà cuàhàn tixi-xi, ni casahni-tévè, vachi ñà-jaàn nduú tiempu ni cachi nècuàchi nchichí na ní ndacàtnhù Herodes nùù-né. ¹⁷ Ñàyucànduá, quivì jaàn ni cuu ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu Jeremias sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó ni cachi-né:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchi ñahà, te cána-ne, divi nècuàchi descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; ni mà cùì cahnde ini-nè, vachi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu ni sàà quivì ni xihì rey Herodes. Te ni sàni tu José inga xichi, ni xini-nè iin iin ángel ni quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachi ángel mà xi-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xi dihi-vé, te naxicocuiin-nsià ñuu Israel, vachi sàni xihì nèhivi cuní cahni xi-vé.

²¹ Ñàyucànduá, ni ndacuiin José, ni saca-nevè xi dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco ni xinitnùhu-ne sàdàndàcù dehé Herodes mà nani Arquelao, cusahnú-te lugar xi nsi-yua-té ladu Judea. Ñàyucànduá, ni yuhí-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi ni sàni-nè, ni cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyucànduá, ni yàha-ne chicá nùù-xí dècuèndè ladu Galilea, ²³ ni sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán ni candòo-ne. Pues, divi ducán ni cuu sàhà ñà-ni cùù ndisa palabra ni cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivi.

3

Nansa ni cãhàn Juan Bautista sãhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después ni quixi Juan Bautista yucù íá ladu Judea. Te ni quesaha-né cãhàn-né sãhù yucán, ² cachí-né xi nèhivì ñà-nì nãxícocuñin ini-né sãhà cuàchi-ne, vãchi sã-itúú cuni-né cusahnú mii-yá íá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana ni cachitnùhu Isaías sãhà-xí na ní cãhàn-né cuenta xi Dios, te ni tiaa-ne dohó:

Tiacú cãhàn fuerte ana cãhàn yucù, te cachí-né xi-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáa cundua.

(Ducán ni cachí Isaías sãhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idi sicamellu ni sandixi-ne, te iin quísi ni cuyucun siuhma tixi-ne. Te síca xi ndudi ñũñũ yucù nduá nìsa itiacu-né.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xi cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xi stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né ni casaà-né nùù Juan yucán. ⁶ Te ni cuhii-né ni quida nècuàchimà ini yùte mà na ní dàtúi-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco ni xini Juan ñà-vãxi stná cuàhà nècuàchi fariseu xi cuàhà stná nècuàchi saduceu, cuni-né cuhii stná-né. Ñãyucandúa ni cachí-né xi nècuàchimà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vãxi-nsiá yohó xinúdhé-nsiá nùù castigu icúmí quixi. ¿Ana divi ni cachí xi-nsiá ñà-quida-nsiá ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsiá cumplir nacua ndiá icà quida-nda na naxícocuñin ndisa ini-ndà sãhà cuàchi-nda.

⁹ Ni màsà cãhàn cuadú-nsiá cachí-nsiá ini-ni mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohótéhé stná-nsiá, te ñãyucandúa còò ni-ñãha cuu xi-nsiá. Vãchi cunaha-nsiá, dècuèndé stná yùù ndoó yohó, vátuni nanduu stná nahi descendencia xi Abraham, nú cuni Dios. ¹⁰ Te vichí sã-íá cuàhàn (cachí-yá indú nèhivì nihi-xi castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnú có-cãndà fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nú. Pues ducán icúmí cuu stná xi nèhivì có-quidá víi.

¹¹ Vãchi yùhù, tècuí quidá íí mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícun gà vãxi ana chicá cahnú poder-xi nùù yùhù: te ni có-nãtúi (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tixi Espiritu ìi xí Dios icúmí-yá quida ìi-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yá quida stná-yá xi-nsiá (dandãñúhú stná-yá ñà-có-ndiáá).

¹² Te vichí sã-íá cuàhàn-yá quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandãchi-ndañá xi yutnú chipála dècuèndé ndiachí nsihí trigu ndoó nùù ñuhù, dandu nuniá, chivãha-ndañá, doco mihí-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yá quida stná-yá (xi nèhivì ñuhiví: nèhivì xí mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-né coco-ne —ni cachí Juan.

Nansa ni cuhii Jesús

¹³ Daaní, ni quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yá yùte Jordán ndé íá Juan, vãchi cuni-yá quida ìi nècuàchimà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchimà, có-cuni-né, vãchi cachí-né xi-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhii' quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùù yùhù, (te cuhii-ní).

¹⁵ Dandu ni cachí-yá xi-né:

—Ducanicoó vichí, vãchi ducán xiñuhu quida-nda sãhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-nduá ndiá icà-nda.

Dandu ni candisá Juan, te ni quida ìi-néyá.

¹⁶ Daaní, ni nsihí ni cuhii-yá, te ni quee-ya nùù tècuí, dandu ni nuna ansivi, te ni xini-yá mànuu Espiritu ìi xí Dios vãxi-ya na iin si-lomá, meru diquì Jesús mànuu-ya vãxi-ya. ¹⁷ Dandu ni tiacu ni cãhàn iin ana cãhàn ansivi, cachí-yá:

—Dèhemaní' nduú ana yohó, te cudíi cuàhà ini sãhà-yá.

4

Nansa ni cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihi Espiritu ìi Jesús ni sãhàn ñà-coo-ya yucù dàna, vãchi yucán cuàhàn ñà-malu quida-si lucha dacà-siyá. Ñãyucandúa, ni quihin-ya ichì cuàhàn-yá, ² te yucán íá-yá ùù dico quivì ndui te ñuú; te inihí-yá, íá dòcò-yá. Ñãyucandúa, cuàhà doco xihí-yá. ³ Dandu ni tnãtuu ñà-malu, vãchi cuni-si dacà-siyá, te ni cachí-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemaní Dios nduu-ní, dandu cachí-ní xi yùù jaàn ñà-ni nánduá pan cuxi-ní.

⁴ Doco ni cachí-yá xi-sí:

—Còò, vãchi dohó cachí nùù tutu ìi: “Màdi cuisí pan cutiacu nèhivì; còò, vãchi xiñuhu cucumi stná-né nsidaa palabra ìi cachí Dios”.

⁵ Daaní, ni saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ñuu ìi Jerusalén, te ni chicoo-siyá ndé dìni veheñuhu cahnú, ⁶ te ni cachí-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vâchi ducân cachí nùu tutu ìi:

Ícúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Ícúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquihì sàhà-ní ní-iin yùu.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìi: “Màsà quidá cànûú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-sì xi-yá òò ìin yucù ducùn sàstnùhù, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu íá ñuhiví xì nsidaa ñà-vico íá yucán. ⁹ Dandu nì cachi-sì xi-yá:

—Yùhù dacútâhvi⁹ mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú nì mácuìn sisi-ní nù, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachi-yá xì-sí:

—Cuahán-ní, Satanás, vâchi dohó cachí stná nùu tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ícà-ndá cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoò-siyá cuàhàn-sì, te nì caquesaa ángel nì nacuaàhandee ìni xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xì-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecaa, dandu mànuhù-yá ñuu-yá Nazaret íá ladu Galilea. ¹³ Doco cóni cuèé-yá yucán. Còò, nì quihìn-ya ichì cuàhàn-yá ñuu Capernaum íá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabulón xì Neftalí. ¹⁴ Yucán cuàhàn-yá coo-ya sàhà ñà-nì cùu ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xì Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnúu fuerte Dios ìni anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì cò-ínahá xì-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnúu ndiaha stná-yá anima-nè; vâchi nèhivì nsidaa lugar mà, nìsa xìca-ne ichì ñíaa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cù, doco vichì sàni dàtnúu-yá sàxinitnùnì-nè na ìan nì natuu nùu-nè, nì cachi Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yá sàhù xì nèhivì, cachí-yá:

—Naxicocuìn ìni-nsia sàhà cuàchi-nsia, vâchi sà-itúu tiempu cuni-nsià cusahnú mii-yá íá ansivi.

Nansa nì cana Jesús cùmi nècuàchi tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar íá Galilea, te nì xini-yá ù ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacanà-né ñunù xì-né mahì tècuì, vâchi nècuàchi tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te nì cachi-yá xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vâchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchi tavá xi siaca. Còò, vâchi icúmí dacuahí mii-nsià ñà-cunduu-nsia nècuàchi tavá xì nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchìmà, vichì vichì nì nacoò-ne ñunù xì-né, te cuàhàn-nè nhicùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàa-yá chicá nùu-xì, te nì xini-yá inga ù ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe ìin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nùu lancha xi-ne, cutnáhà-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xì-né. Te nì cana stná-yá ndúu-nè. ²² Te hora mà nì nacoò-ne yua-né nùu lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xicanuu Jesús ìni ladu Galilea, te nì chinaha-yá nèhivì ìni ìin ìin vehèñuhu, nì càhàn-yá xì-né ñà-ndùu razón ndiaha sàhà ñuhiví ìi xì Yua-nda Dios. Te nì dàndúvaha stná-yá nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyùcàndúá, ndé ìni ladu Siria nì xitià fama-yá. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchi kuhí ndacá nèhivì nì quixi nùu-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá ìin cuèhè, ò ìin dolor, te xínduu stná-né ana ñuhú ñà-malu anima-xì, xì stná nèhivì xíhì íhì, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dàndúvaha-yané. ²⁵ Ñàyùcàndúá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, xínduu-ne nèhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yá sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyùcàndúá, nì nana-ya ìin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchi dacuahá-yá nùu-yá, ² te nì quesaha-yá chináhà-yané; te dohó nì cachi-yá xì-né:

³ —Nansicáhàn nècuàchi ndahvi ìni-xì, vâchi sàni ñìhitáhvi-né ñuhivì ìi xì mii-yá íá ansivi.

⁴ Nansicáhàn nècuàchi ndoó tnùnsí ìni vichì, vâchi contentu icúmì-nè nàcùndoo-ne después.

⁵ Nansicáhàn nècuàchi ñihnú máni ìni-xì, vâchi ñuhivì ndutahvi-né.

⁶ Nansicáhàn nècuàchi yáha ga cunì quida vii, vâchi icúmí Dios chindee-yané ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ 'Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhvì xì ñanitnaha-xi, vèchi icúmí Dios cundehè ndàhvì stná-yà mii-né.

⁸ 'Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vèchi icúmí-né cuni-nè nùu Dios.

⁹ 'Nansicáhán nècuàchì nachíndóó ví xì ñanitnaha-xi, vèchi icúmí-né cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ 'Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-né ndoho-ne sàhà iin chuun vìi nì quida-ne, vèchi sàni ñihitáhvì-né ñuhivì ì xí Dios.

¹¹ 'Nansicáhán stná mii-nsiá na cànhà nèhvì xì-nsiá sàhì, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò daciudáiquí stná-nè mii-nsiá. ¹² Vèchi quivì quida-ne ducán, dandu nì cùdii ini-nsia, te cundoo-nsia contentu, vèchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vèchi ducán nisa quida quini stná nèhvì sàhana xì nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádi ñà-xixi-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhvì xì Jesús ñuhivì yohó

¹³ 'Mii-nsiá, nahi chuun quidá iin, ducán quidá stná-nsiá ñuhivì yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vèchi còò cá chuan, ñàyùcànduá saté uun nèhvì-ñà, te sànihi-neà.

¹⁴ 'Na quidá stná orá datnúu, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhivì yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí òmì iin yucú, vèchi mà cúí coo dèhá' nùu nèhvì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuicun-ndañá ñà-coo dèhá' tixi iin icà; còó. Sácùnùu ducún-ñà sàhà-ñá cutnuá, te cutùu nùu nsidaa nèhvì quihvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vaha sàhà-ñá cundehè nèhvì, dandu naquimani-né Yuandiáhá-nsiá iá ansivi, vèchi na ian datnúu-nsiá nùu nècuàchimà nduá.

Nansa ni cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷ 'Màsà cùcáhán-nsiá vèxi dacúxióé ley nì sàha Moisés. Mà dacúxióé ley mà, nì mà dacúxió stná palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vèxi sàhà ñà-nì cùu ndisa nsidaa ñà-nduá cachi palabra mà. ¹⁸ Te ñà-ndaá nduá cachi xì-nsiá yohó, mate nsihì nsivi xi ñuhivì, doco mà nunca ndañuhu nì-iin palabra xi ley mà, te nì-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá'. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nú có-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhvì, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáa na sàa quivì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú nì quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachi ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanitnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáa na sàa quivì cusahnú-yá ñuhivì yohó. ²⁰ Vèchi yùhù cachí xì-nsiá, chicá vìi xiñuhu quida-nsia nùu nècuàchì ley xi veheñuhu, xi nùu stná nècuàchì fariseu, vèchi nú coó, mà nunca sàà-nsiá cuni-nsiá ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi.

Cundoo maní-ndà xi ñanitnaha-nda, ni cachi Jesús

²¹ 'Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú nì quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. ²² Doco yùhù cachí, mate cuisi nì cuidá ini-nsiá sàhà ñanitnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú nì cachí-nsiá xì ñanitnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhàjàn nùu juez chicá cusáhnú; doco nú nì cachí-nsiá xì ñanitnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vèchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ 'Nì cachí-ndà cuàhàn iin nèhvì veheñuhu, nihí-né promesa nacuahatahvì-né Dios lugar ndé cahvi nèhvì mii-yá. Doco te nú sàni sàà-nè yucán, te nì nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nùu ñanitnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuàha-ne) promesa mà; yucan nì ndóa, te nì cùhùn-nè nùu ñanitnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisi nú ducán, dandu vátuni naxicocuin-nè veheñuhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa ni cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcundoo vaha stnaha-nda

²⁵ 'Nú sàni sanicuàchì iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nùu tè-nihì chuun, dandu chicá vaha nacòvaha yachì-nsiá xì-té na cuàhàn-nsiá ichì, còtó sàà-te xì-nsiá nùu juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahà comandante ñà-cundiadi-nsiá vehecàa. ²⁶ Vèchi ñà-ndaá nduá cachí' xì-nsiá yohó, nú ducan nì cuu-xi-nsiá, dandu mà queé-nsiá dècuèndè nú sàni dànáà nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá inihicá-nsiá.

Màsà cóó-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ináhá-nsiá nansa nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gá) cachí' xì-nsiá vichì, vèchi nú cuisì indèhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xihò-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchì xi nècuàchimà, vèchi iá cuàchì ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcànduá, nú nduchínùu-nsiá, cuníá quida-nsia iin cuàchì, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà, dacanà-nsiáñà, vèchi chicá vaha nì ndáñùhù iyuhu iin xaan xì-nsiá, te màdiá sàà inií cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te nì cachí-ndà nì ndahàcuàhá-nsiá cuníá quida-nsia iin cuàchì, dandu chicá vaha nì táhndèa

dacaná-nsiáñã, vâchi chicá vâha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii iquicúñú-nsiá andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ Nisa cachi stná nêhivi (sànahá): “Nú cuàhàn-nsiá cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índú itúámà”, nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tià ñahádhí-te, te màdiá ni càhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vâchi (còá òsàhà-xí) cate nêcuàchi primeru mà-ña. Te iin nêcuàchi nandàhà xi ñahà ni xitìà mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ Sà-ínahá stná-nsiá ni cachi nêcuàchi sànahá: “Nú ni chináhá-ndá Stoho-ndá Dios ñà-quida-nda ñàhà, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndañá cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: ni màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-ñàhà, vâchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsiá quivi ñuhivi yohó, vâchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsiá quivi ñuu Jerusalén, vâchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yá. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsiá òni-nsiá, vâchi có-dàndàcú-nsiá sàhà òni-nsiá ñà-chicata-nsiá idi ndèhí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachi-yá). ³⁷ Nú cuní-nsiá cachi-nsiá iin ñà-ndácuisi, dandu jaan, ò á cóo cachi-nsiá, vâchi nú más gà ni cachí-nsiá, dandu ñà-vâxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nàchítàcùhá-ndà sàhà ñà-nduá ni quida nêhivi xi-ndà

³⁸ Sà-ínahá stná-nsiá nisa cachi-nè: “Nú ni tavá nêhivi iin nduchínúù-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchínúù mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda ni tavá-né, dandu ni quee stná iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahá tñàhà-ndà xi nêcuàchi quidá quini xí-ndá. Vâchi nú ni caní-né nùù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuàhá stná-ndá inga ladu-ndà. ⁴⁰ Te nú sanícuaçi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè òhñùù-ndà, dandu ni cuàhá stná-ndàné dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tñiù-nèndó ñà-fuerza cuxida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndañá. ⁴² Te nú xicàn iin nêhivi ñàhà nùù-ndà, dandu ni cuàhá-ndané; te nú cuní toó-né ñàhà, dandu màsà cuidáhàn-ndañá nùù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhí xi-ndà

⁴³ Sà-ínahá stná-nsiá dohó nisa cachi nêhivi sànahá: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nêcuàchi cutnàhá vâha xi-nda, doco nêhivi xiní ùhí xi-ndà, ni cuní ùhí stná-ndàné”, nisa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nêhivi xiní ùhí xi-ndà te casàhù vùù-ndà xi nêhivi xicàn chihán òiqui-ndà; te obra vâha ni quidá stná-ndà sàhà nêhivi có-xiñùhù xi-ndà; te nú càhàhà-nè xi-ndà, te quidá quini-ne xi-ndà, dandu ni càcàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsiá dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vâchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xinu orá nùù nsidanicuù nêhivi, vâha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yá dàvi nùù nsidaa nêhivi, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vâchi nú cuisì nêhivi cuú ini xi sàhà-nsiá cuú stná ini-nsiá sàhà-xí, dandu mà ñihí-nsiá premiù sàhájàn. Dêcuèndè nêcuàchi iá cuàchi-xi nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndá yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tñaha-nsiá càsàhù xi-nsiá, pues màdi obra ndiaha nduájàn, vâchi divi ducán quidá stná nêhivi có-ínahá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu quida vùù ndisa-nsiá nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-nduá ni cachí Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ Màsà quidá-nsiá obra xi-nsiá sàhà-ña cundehè nêhivi, vâchi nú sàhà ñà-jaàn nduá, dandu cóò ñà-vàha ñihí-nsiá sàhámà nùù Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcànduá, nú cuàhàn-nsiá dacútàhvi-nsiá nêcuàchi ndahví, màsà càtètrñuhu-nsiá ñà-jaàn. Vâchi ducán quidá nêhivi datiaá uun nduú nêhivi vâha, quidá vátè-nè obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ña cuní-nè ndee vâha-ne nùù nêhivi. Te ñà-ndáá nduá cachí xi-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha ñihí-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiáñã, dandu cóo dèhá nùù nêhivi. Doco nùù Yua-nda Dios, cóó, vâchi indèhe-yá, te nùù mii-yá icúmí-nsiá ñihí-nsiá ñà-vàha xi-nsiá.

Ñà-nduá ni cachí Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvi-ndà nùù Dios

⁵ Na xicàn tàhvi-nsiá nùù Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nêcuàchi datiaá uun nduú nêhivi vâha. Vâchi mii-né, cudí ini-nè cuita-ne nacuatú-ne veheñùhu ò esquina sàhà-ña cundehè nêhivi-né. Doco ñà-ndácuisi nduá yohó cachí: cuisì ñà-cundehè nêcuàchimàné cunduu ñà-vàha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xicàn tàhvi-ndà nùù Yua-nda Dios, ni nànsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miini-yá inini-yá na càhàn-ndà xi-yá. Te indèhe-yá,

mate nêhivî, còó, có-xinî-nê ñà-nduá quidá-ndá. Dandísá nihî-ndá iin ñà-vàha xi-nda nùù-yá.

⁷Na càhàn-ndá xî-yá, màsà cáchî-ndá iin-ni iñàha cuàhà xichi na quidá nècuàchî có-ìnháhá xí Dios, vâchi mà chîndéamà. Mii-né, tuxí ini-nê icúmî Dios cunini-yanê ñà-cuàhà guá càhàn-nê, doco còó. ⁸Ñâyùcànduá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vâchi Yuandiaha-nsiá, mate tâñàha ga cachî-nsiá xî-yá ìndù necesidad icúmî-nsiá, doco sà-ìnháhá-yá. ⁹Ñâyùcànduá, nahî palabra yohó cachî-nsiá na xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá:

Yua-nsí Dios íá ansivi, ni ndácùcahan tnùñuhu nêhivî quivî-ní. ¹⁰Te yàchî ni sáá stná tiempu cusahnu-ní ñuhivî yohó, xicàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nêhivî ñuhivî yohó. ¹¹Pan xi-nsi iin quivî iin quivî, taxi tahvi-ñà nùù-nsí vichi. ¹²Te cuicahnú ini-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, nacua xicáhnú stná ini nsiùhù sàhà nêhivî iníhíca nùù-nsí. ¹³Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nêhivî nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. Vâchi cuiis mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnú dandacu inicutu, te cuiis mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachî-nsiá.)

¹⁴Vâchi nú ni cuicáhnú ini-nsiá sàhà nêhivî ni quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá íá ansivi, cuicahnú stná ini-yá sàhà cuàchi mii-nsiá. ¹⁵Doco nú màsà cuicáhnú ini-nsiá sàhà nêhivî dava ga, dandu mà cuicáhnú stná ini-yá sàhà cuàchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndá ndoó dòcò-ndá

¹⁶Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsiá, màsà dátiaá-nsiá cuhúún ini-nsiá. Vâchi ducán xiquida stná nècuàchî datiaá uun nduú nêhivî vâha, quidá cánùù-nê ndoó-né tnùnsí ini sàhà-ñá cundáá ini nêhivî iníhî-né. Te ñà-ndácuisí nduá cachí xî-nsiá vichi: cuiis ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nihî-né. ¹⁷Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùù Dios, quisi-nsiá, te nduvîi ñni-nsiá ¹⁸sàhà màsà cundáá ini nêhivî iníhî-nsiá; cuiis Yua-nda Dios cundáá ini-xi, vâchi indéhe-yá, mate có-túí-yá nùù nêhivî; doco indéhe-yá, te cuàhatahvi stná-yànsiá ñà-vàha xi-nsiá (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndá

¹⁹Màsà dácâyà-nsiá ñà-cuicà-nsiá ñuhivî yohó, vâchi icumíá cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. ²⁰Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñà, vâchi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná ditnú-ña, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. ²¹Ducán quida-nsiá, vâchi ndé quida-nda cuenta íá ñà-cuicà-ndá, divi lugar yucán cuàhàn-ndá cunihnu cuahà ini anima-ndá.

Ejemplu sàhà nduchinúù nêhivî

²²Nduchinúù-ndá nduú ñà-túnúù iguicúñú-ndá. Ñâyùcànduá, nú íá vâha ma, dandu vátuni cutuú nùù-ndá ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. ²³Doco nú cuhiá, dandu inicutu nácuìin tnùù. Te ducán stná xî anima nêhivî, nú iin tnúú ndé xiñuhu datnúù mii-yá, dandu jndahví-nè! Vâchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùi patrón xi-nda

²⁴Iin peón, mà cúí cundoo ùi patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu iin-ne coo maní nùù-té, te inga-nè cundehè ùhi-te. Te ò ni cachî-ndá, iin-ne cahíchi ini-te, te inga-nemà coo vâha xi-té. Te ducán íá stná xî mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuaçhî stná-nsiá nùù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchî xînduu dèhe-ya

²⁵Ñâyùcànduá, yùhù cachí xî-nsiá, màsà nácání ini-nsiá sàhà vida xi-nsiá nansa nihî-nsiá ñà-cuxi-nsiá coho-nsiá, te cundixi-nsiá. Còó, vâchi màdî cuiis ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá nùù sicoto ndixi-nda. ²⁶Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-si, ni có-chívàha-si nùnì, vâchi còó cosecha ndaníhî-si. Còó, cuiis nùù Yuandiaha-nda íá ansivi nihî-sí ñà-itiácù-si. Pues nàhà xicá, chicá ndiaá mii-nsiá nùù quisi mà. ²⁷Ñâyùcànduá, mate yáha ga ni cahní-nsiá ñni-nsiá, te nacání ini-nsiá, uun-ni queámà, vâchi mà níhî-nsiá cuahnu ga-nsiá ini-nga dava metro.

²⁸Ni màsà nácání stná ini-nsiá sàhà ñà-nduá cundixi-nsiá. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúün-yá, ni có-quidá vâha stná-yá sicoto. ²⁹Doco chicá ndiaha nàhà ita mà nùù rey Salomón (nìsa ía sànahà), mate yáha ga víco ni sandixi-ne. ³⁰Iin ita, yùcù-ní nduá (có-ndiaá ndisa); quivî vitni íá campu, te tnaa sàni íchà, vihini quèa xitnú coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá ni quidavàha Dios ita-ñà. Ñâyùcànduá, vihi gá icúmî-yá cuàhatahvi stná-yá ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísá-nsiá mii-yá.

³¹Pues yùhù cachí, màsà nácání ini-nsiá, te màsà cáchî-nsiá: “¿Índù tui ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?” ³²Vâchi nêhivî nsidaa raza gá ndoó ñuhivî, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-né. Doco mii-nsiá, íá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ìnháhá-yá xiñuhu nsidaájàn

nùu-nsiá. ³³ Ñâyücàndüá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha vii-nsiá ley xi), ñuhivì ìì xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísá ñìhì stná-nsiá nsidaa gá ñà-ndüá quidámáni nùu-nsiá. ³⁴ Te màsà nácánì ini-nsia sàhà ñà-ndüá cui yàha-nsia tnaa idá, vèchi nú sàni sàà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíá quee viá), mate ni nácánì cuàhà ini-nsiá. Nsiquívi íá cuàhà ñà-ndüá yàha-nsia, ñâyücàndüá có-xiñùhù nacani stná ini-nsiá sàhà tnaa idá —ni cachi Jesús.

7

Màsà dácuídá cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu ni cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídá cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídá cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vèchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xi-nsiá. Vèchi vara chitácùhá-nsiá, divi icúmí stná-nsiá cuitacùhá-nsiá.

³ 'In nèhivì, ¿indù chuun (indèhe-né falta xi ñanitnaha-ne, te xitñùhu-ne nècuàchimà)? Vèchi ducán queámà na ian cuní-né cundehe-né iin mihi tii inácaa ini nduchinúu nècuàchimà, te nduchinúu mii-né, iin yutnú cahnú nduá inácaa. ⁴ Te nú ducán, ¿indù chuun cachí-nè xi ñanitnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù ni tàvi mihi tii inácaa cucuíñ nduchinúu-ní”? ⁵ Nècuàchi cachí ducán, datiaá úun-né ndiaá ndisa-ne. Vèchi dihna xiñuhu quee yutnú cahnú nduchinúu mii-né, dandu vätüni cutüi vii núu-né ñà-tavà-né mihi tii inácaa nduchinúu ñanitnaha-nemà.

⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni ni cui sàhà) yà-ìì, còtó quida-ne xi-ndà na quidá sihina cuehé. (Uun-ní queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquimì mà), vèchi na quidá cochí quidá stná-né, vèchi mate sìdiqui yáha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nùu-sí, doco cuànihni sàhà-siá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ 'Càcàn tàhvi-nsiá, te ñìhì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùu-yá), te icúmíá tùia. Càhàn-nsiá, te nuna yehè-yá. ⁸ Vèchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-né ñìhitàhvi ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí-né ñìhì-néà; te nsidaa ana xícàn tàhvi yehè-yá, icúmí-yá nacuna-ya nùu-né.

⁹ 'Nú ni càcàn iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiañà, màdi yúu. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisi mà cuàha-nsiañà, màdi cóó. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì yuàchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñâyücàndüá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá íá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni càcàn tàhvi-nsiá nùu-yá.

¹² Ñâyücàndüá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xi-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xi mii-né. Vèchi ñà-jaàn nduá cachí nùu nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xi nùu stná tutu ni tiaa profeta ñisa càhàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quihvi-nsia yehè cuiñ sàà (gloria), vèchi xica yehè ichi cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quihvi yucán. ¹⁴ Doco sitñihì yehè, te cuiñ ichi cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichi cuiñ, ñâyücàndüá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà indù nèhivì càhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xi nèhivì tñùhù dananí úun càhàn cuenta xi Dios, vèchi cutu vèxi-ne (datiaá úun-né màni ini-né) nahi rii mansu, doco anima-né, cóó, nahi lobu dana, ducán íá'. ¹⁶ Doco cuiñ cundehe-ndà ñà-ndüá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa íá anima-né. Te ducánì íá stná xi-né na íá xi yutnú fruta, mà cuàha yutnú iñù ni-iin si-uva, te mà cuàha stná yùcù iñù ni-iin stná sihigu. ¹⁷ Mà cúí, vèchi nsidaa yutnú vàha, puru fruta vàha sàha-nù. Te yutnú cóó chuun xi, cutu ñà-chicuéhé sàha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnú vàha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chicuéhé. Ni-iin stná yutnú cóó chuun-xi, mà cuàha-nù ni-iin quisi vídi. ¹⁹ Te nsidaa yutnú có-sàha xi ñà-íá vii, icúmí-nù tàhndè-nu, te queè-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñâyücàndüá, na quida-nda xi iin yutnú, nacúnì-ndànù sàhà fruta-nu, ducán nacúnì stná-ndà nèhivì sàhà ñà-ndüá quidá-né.

Màdi nsidaa nèhivì càcu-ne, ni cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachí-né xí: “Stoho-nsi Señor nduu-ní”. Doco màdi nsidaa nècuàchimà sàà-né cundoo-ne ñuhivì ìì xí Yuamánì íá ansivi; cuiñ nèhivì quidá ndisa xi ñà-ndüá cuní-yá, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quivì (xínu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachí-né xí: “Stoho-nsi Señor, sàni càhàn-nsi cuenta xi-ní, te ni ndacùcahan-nsí quivì-ní; dècuèndè ni tàvà stná-nsi ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru ni quida-nsi na ní ndacùcahan-nsí quivì-ní”, cachí-né. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nùu-né, te cachi: “Tàcùnì nsiohó; cuahán-ndà iladu, vèchi cuàhà ñà-chicuéhé sàni quida-ndá”.

Nansa ni nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

²⁴ 'Ñâyücàndüá, nsidaa nêhivì inínì xí ñà-ndüá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí nì nanducu xi iin xaan ndé iá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvi, te nì xínu têtñuhu cuáhà. Dandu nì dàñà stná tàchi fuerte, te nì ducùn nsidaámà icà vehe ma. Doco cónì ndüá, vâchi nùu cavà fuerte indúhá.

²⁶ 'Doco cunaha-nsiá, nêhivì inínì uun xi ñà-ndüá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi dìqui ñusi-ní. ²⁷ Vâchi na ní quesaha nì cuun dana dàvi, te nì dàñà stná tàchi fuerte, dandu nì xínu têtñuhu cuáhà yucán. Te nì ducùn nsidaámà icà vehe ma. Te nì ndua iá nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xi nêhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá chináhà-yà. ²⁹ Vâchi na iin nêhivì tûha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdi nahi modo chináhà nècuàchi ley xi veheñuhu.

8

Nansa nì dándúvâha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, nì nuu Jesús yucú yucán, te cuáhà gá nêhivì nì tenchicùn xi-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xi-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vâtùni dándúvâha-ní yùhù.

³ Dandu nì chituu Jesús ndahà-yá nùu-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvâha-ní, cachí xi-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xi-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchi-ní nì-iñàha xi nêhivì. Cuisi cuahán-ní nùu dùtù dacúndêhe-nínè icà-ní, dandu nacuàha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñà cundaà inì nêhivì ñà-sàni nduvâha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dándúvâha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

⁵ Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùu-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàñà ñi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xi capitán mà:

—Jaàn másàì dándúvâhi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùu-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nâtù yàha-ní vehi. Cuisi dandacu-ní xi palabra xi-ní, te nduvâha mozo xi.

⁹ Vâchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùu, te mií, dandacú stnáì nùu soldadu xi. Nú nì cachí xi iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú nì cachí xi ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnáì xi iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xi nêhivì xinchicùn xi-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñáha ga cunì ni-iin nêhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xí capitán yohó, vâchi cuáhà gá xinindísá-né. ¹¹ Te cachí stnáì xi-nsiá, icúmí nataca cuáhà gá nêhivì quixi inicutu ñuhivì dècuèndè ndé xínu orá xi ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xi Abraham xi Isaac xi Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhivì ñi xi Dios. ¹² Doco nêhivì dava ga cuáhàn cundoo ñuhivì ñi mà nì cú, icúmí-nè ndiachi-né fuera ndé iin tnúu; te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xi capitán mà:

—Vâtùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvâha mozo xi nècuàchì mà.

Nansa nì dándúvâha Jesús dîdo Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàa Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yá cuhí dîdo-ne ñahà; indúhu-né, nâcuàha yocá-nè. ¹⁵ Ñâyücàndüá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xi compañeru-yà.

Nansa nì nduvâha cuáhà gá nêhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàa stná cuáhà gá nêhivì, ndacá-né cuáhà nècuàchi inácaa ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xi iin iin nècuàchì mà dándacú-yá nùu-sí, te nì quee dahuun-sì nùu-né. Te nsidaa gá stná nècuàchi cuhí nì casaà yucán, nì dándúvâha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùu ndisa ñà-ndüá nì cachitnùhu nêhivì xi

Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcuxíó-yá cuèhè xi-nda, vèchi nì nacuida-ya ñà-ndúà dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuahà gá nèhivì nùu-yá, dandu nì cachi-yá xì nècuàchi dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchi ley xi veheñuhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié' cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yá xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, còò nì-iin lugar ndé cunduhì cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihma nì núhi vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicuìn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchi còò vida (ndiaha nùu anima-xi), divi nì cùxin xì nsii xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchi, te nì nàcũñuhu dadí tècuì mar

²³⁻²⁴ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchi dacuahá-yá, te cuahàn-yá xì-né nùu mar. Doco nì quesaha caná ndéé tàchi, te nì nacuahnu todò tècuì, te cuahà gá-te nì quèè stná ini lancha. Doco mii-yá, quidì naà-yá. ²⁵ Ñàyùcandúà, nì nataca nècuàchi dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsicuihnu ini-nèyá, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacacu-ní nsiùhù, vèchi cuahàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¿Índù chuun yúhì guá-nsiá, te có-càhvi-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yá nì càhàn-yá nì sadi-yá nùu tàchi xì nùu tècuì mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcuìn dàdì uun inicuì. ²⁷ Dandu nì candulocò nècuàchimà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchi xi mar iníni xì-né?

Nansa nì tavà Jesús cuahà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùi nèhivì mahi cueva ndé xì-indùxin nsi, te nì tnàtuu-ne nùu-yá. Ndúu-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-nè, mà cùu yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù? ¿A vaxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuahà stná cochi xixáhan-sì. ³¹ Ñàyùcandúà, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá:

—Nú cuahàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuahà yucán.

³² Dandu nì cachi-yá xán:

—Cuahàn-ndà, cachí.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcũñuha ini cochi yucán. Ñàyùcandúà, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndè mar nì càhà-sì.

³³ Dandu tè-ndiàa xì cochi mà, yáha ga nì yúhì-te; te mànhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndúà nì cuu, xì sàhà stná nècuàchi nìsa ñuhu ñà-malu ini-xi. ³⁴ Ñàyùcandúà, nì caquee nsiha nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyá nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì quèè dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ñi cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yá. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchi cuhí nì dàñà ñi cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcandúà, na ní xini-yá ñà-cuahà guá xixinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yá xì nècuàchi cuhí mà:

—Màsà cùhúin inì-ní, hijo, vèchj yùhù xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco canaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñuhu, te nacání ini-nè: “¡mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndúà nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yá nansa nacání ini nècuàchimà, ñàyùcandúà nì cachi-yá xì-né:

—¿Índù chuun có-nacání víi inì-nsiá? ⁵ Cachi-nsiá xí: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachí uun-nda (xì nècuàchi cuhí) ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachí-ndà xì-né nì ndàcuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì

Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà ini-nsià iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nêhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xi nècuàchi cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchimà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-nduá ni cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimani stná-nè Dios; vâchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nihitâhvi cuàhà nuù-yá.

Nansa ni cana Jesús iin nècuàchi dachiyâhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nuù mesa ndé dachiyâhvi-ne. Te nì cachi-yà xi-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchimà cuàhàn stná-nè xi-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnâhâ stná-yà xi cuàhà nècuàchi dachiyâhvi, xi cuàhà gá stná inga nêhivì cachi-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xi-yà xi nècuàchi dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxinì nècuàchi fariseu nansa quidá-yá (xixí-yà xi nècuàchimà), te nì càhàn-nè xi nècuàchi dacuahá-yà mà, cachi-nè:

—¿Índù chuun cutnâhâ maestro xi-nsia xixí-né xi cuàhà tè-dachiyâhvi, xi dava ga stná nêhivì cuàchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-càchí-nè ducán; ñâyùcândüá nì cachi-yà xi-né:

—Màdi nècuàchi ndâa vâha xiñuhu xi ana quidatna xi-né. Còó, nècuàchi cuhí xiñuhu xi ana quidatna xi-né. ¹³ Ñâyùcândüá, cuahán-nsià dacuahá-nsià nansa cuní cachi Dios nuù tutu ì ndé cachi-yà: “Chicá cudfì inì ñà-cundehe ndahvi stnahá-nsià, te màdià cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachi-yà. Vâchi yùhù, màdi nêhivì nihnú ndâcuisi inì-xi vâxi càhàn xí ñà-naxicocufin inì-nè. Còó, nêhivì cuàchi vâxi nanduguí âma naxicocufin inì-nè sàhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disàhà-xí cónisá ñihîi nècuàchi dacuahá Jesús na iá va-ya ñuhiví yohó

¹⁴ Dandu nì catnâtnuu nècuàchi nchicùn xi Juan Bautista, te nì ndacâtnùhù-né nuù-yá, cachi-nè:

—Nsiuhù xi stná nècuàchi fariseu, inihîi cuàhà-nsí ndoó dòcò-nsi, doco nècuàchi dacuahá mii-ní, còó, có-ñihîi-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Nècuàchi ndoó vicò nândàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnâhâ-né xi noviu? Còó. Doco vâxi iin quivì mà cóó gá noviu nuù-né; dandísá tiempu yucán icúmí-né cunihîi-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-nduá disàhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàhana, divi sàhà estilu saa ni nacoó Jesús

¹⁶ Sicoto saa, màsà nâcâhmá-ndâñá nuù ñà-tùhù, vâchi nú ducán, dandu dandánsià ndé nì nacâhmá, te chicá ndatá sicoto tuhù mà. Dandu ñà-sàni ndatá dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nêhivì-ñá inì itni iin tuhù, vâchi nú ducán, dandu ndatâ-ñá, te cuitià vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñâyùcândüá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni quéa, te ducán còó ni-ñàha cuu xán, nì stná iin mà.

Nansa ni dânatíacú Jesús dèhe Jairo, te ni dândúvâha stná-yà iin nècuàchi ñahà ndohó iin cuèhè ùxin ùi cuià

¹⁸ Na càhàn va Jesús ducán xi nêhivì, dandu nì sàà stná iin nècuàchi dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nuù sàhà-yá, cachi-nè xi-yá:

—Lâcà ní quesaha xihîi nihni dèheyoquí; doco nú ni cùhùn-ní, te chitândòò-ní ndahà-ní diquá, dandu nanihitâhviá ñuhiví —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñâyùcândüá, nì ndacuiin-yà cuàhàn-yà xi-né. Te cutnâhâ stná-nè xi nsidaa nècuàchi dacuahá-yá. ²⁰ Doco nisa ia stná iin nècuàchi ñahà cuhí cuèhè nù. Sâcuàhàn-nè ùxin ùi cuià ndohó-né ducán. Ñâyùcândüá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcùhùn canúú-nè ñinindâhà-nè nuù sicoto xi-ya. ²¹ Vâchi nihnú inì-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sícotò-ni xi-ya, dandu nduvâhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuíco-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchi ñahà mà, te nì cachi-yà xi-né:

—Màsà cùhúun inì-ní, hija, vâchi sàni nduvâha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvâha nècuàchimà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nècuàchi dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuàhà nêhivì xi stná tè-siví, sacú ndéé-nè, te tnaná-né. ²⁴ Ñâyùcândüá, nì cachi-yà xi-né:

—Quee-nsia fuera, vâchi ñahà chù yohó, cóni xihîi ndisa-ñà, quidí uun ni-ñà.

Doco nêhivì mà, nì sâcúndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, ni dàcùhùn-yà nsidaa-né fuera, te ni quihvi-ya ndé indúhu ñahà chùì mà. Dandu ni tñii-ya ndahà-ñá, te ni dandácoo-yáña (vächì sàni natiacù-ña). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán ni xitìà palabra nansa ni quida-ya milagru mà.

Nansa ni dandúvaha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán ni tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ìì xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu ni yàha-ya ini vehe, te ndé yucán ni casaà stná nècuàchì mà, nchìcùn-nèyà. Dandu ni cachì-yà xì-né:

—¿A xiníndísá ndisa-nsia ñà-vàtùni dandúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —ni cachì-nè.

²⁹ Dandu ni chituu-ya òinìndàhá-yà nduchìnúù-né, te ni cachì-yá:

—Nacua sàni xiníndísá-nsiá, òivi òucán ni coo-xì-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu ni natùì nùù-né. Te ni chinaha-yánè, cachì-yà xì-né ñà-màsà cúnítnùhu nèhivì sàhà ñà-ndùà ni quida-ya.

³¹ Doco mii-né, ni caquee-ne ni nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa ni ñihì iin nècuàchì ìhìn ni nacahàn-nè ni quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te ni quesaa stná itñii nèhivì ndaca-xì iin nècuàchì ìhìn ináccá stná iin ñà-malu inì-xì. ³³ Dandu ni tavà Jesús ñà-malu mà, te ni ñihì-nè ni nacahàn vùì-né. Ñàyùcàndùà, ni ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Cò-xinì-ndà ni-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, ni cacachì-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñà chindéé jefe xì ñà-malu-nè, ñàyùcàndùà vátùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhì ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más ni xicanuu Jesús ladu yucán ni nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachìtnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios. Te ni dandúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xinì-yá yàha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu ni cuhì ga ini-yànè, vächì ndoó-né nahi rii còò stohò-xì.

³⁷ Dandu ni cachì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá (cuàhà nèhivì tàñáha ga cunindísá); te na iin cosecha cahnú ndaníhì-ndá nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xì-ndá) ndanchítóá. ³⁸ Ñàyùcàndùà, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-ni téchùtùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xì chuun (ìì xì-yá mà), vächì na ian ndaníhì-ndá iin cosecha ndiaha nduá —ni cachì Jesús.

10

Nansa ni nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xì-ya

¹ Dandu ni cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te ni sàhatahvi-yánè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te ni ñihítàhvi stná-nè dandúvaha-ne nècuàchì cuhì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón ni sanduu iin nècuàchì partidu cachì-nè nècuàchì Canaán, te ni ìa stná Judas Iscariote, òivi nècuàchì ni cahin xì-yá nùù tè-xidandacú.

Nansa ni techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacutíà-nè palabra ìì xì-yá

⁵ Pues òivi ùxin ùi nèhivì yucán ni techuún Jesús (cùhùn-nè cacanuu-ne). Te dohó ni cachì-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsià ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsià ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còó, cuisì-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndà Israel ni cùhùn-nsià, vächì nahi rii ni tucù xinduu-ne. ⁷ Cuahán-nsià cachìtnùhu-nsia xì-né ñà-sà-itúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi. ⁸ Dandúvaha-nsia nècuàchì cuhì, te danátíacú-nsià nècuàchì nsi. Te nècuàchì icumí cuèhè xhì cuñù-xì, dacuxió-nsià cuèhè quini ma, te tavà-nsià ñà-malu nùù nèhivì ináccá-si inì-xì. Te màsà quídá-nsià cobrar nùù nèhivì, vächì uun-ni sàni ñihítàhvi stná-nsià ñà-quida-nsia òucán.

⁹ Ni òihùn oro, ni òihùn plata, ni òihùn yahá màsà cúníhì-nsià cùhùn ini itni xì-nsia.

¹⁰ Ni morral màsà cúníhì-nsià cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni òihùn-nsià cunihì-nsia, xì ndisàn

sà-ínàl-nsià, xì stnà bastón xi-nsia. Cuisi ñà-jaàn-ní cunihi-nsia cùhùn, vâchi iin nêhivì quidáchúûn, xiñuhu cuàhà nêhivì-né raya xi-ne.

¹¹ 'Daaní, nú sàni sàà-nsià iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsià vehe iin nêcuàchi vâha, te iin-ni cundoo-nsià yucán ndé cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsià vehe iin nêhivì, casàhù vii-nsià xi-né ñà-ni cúndóó cueé-né. ¹³ Te nú nduú-né nêhivì vâha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà vâha-ne, dandu ni cúnàhà ñà-nduà ni cachi-nsià xi-né. ¹⁴ Te nú có-cùnì-né dayáha-ne mii-nsià, te ò có-cùnì-né cunini-ne palabra nihí-nsià, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsià sàhà-nsià ñà-ni cóyo yacá xi lugar mà. ¹⁵ Vâchi cunaha-nsià, chicá cuàhà castigu icúmí nêhivì ñuu mà nihì-né na sàà quivì juiciu, te chicá menos icúmí nihì nêhivì malu ñuu Sodoma xi ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nêhivì quida quini-ne xi nêcuàchi dacuahá-yá

¹⁶ 'Cunaha-nsià, dana ga nêhivì ndé techúin mii-nsià cacanu-nsia, nahi quisi íhi nduú-né, te mii-nsià nduú-nsià nahi riì. Ñâyücàndúá, xiñuhu ñà-cunchito tûha-nsia, te coo mansu stnà-nsià na iin loma. ¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nêhivì, vâchi dava-ne icúmí-né quida-ne mii-nsià entregar nùu tè-nihì chuun, te yucán ñàhni cuií-nsià ini veheñuhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsià yùhù, ñâyücàndúá icúmí-né datnátuu-ne mii-nsià nùu gobiernu xi nùu rey, dandu datú-nsia nùu nêcuàchimà ñà-nduà xiníndísá-nsià, te cunini stnà cuàhà gà nêhivì inga raza. ¹⁹ Doco na sàà-nsià nùu tè-xídandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia indù palabra naxiconihí-nsià nùu-té, vâchi divi hora mà icúmí-nsià ñihitáhvì-nsià nansa cachi-nsià xi-tè. ²⁰ Vâchi màdi mii-nsià cunduu ana cuàhàn càhàn; cóo, mii Espíritu Ìi xí Yuandiaha-nsià cuàhàn dachitnùnì xi inì-nsià nansa cachi-nsià.

²¹ 'Te tiempu yucán, dècuèndè tnahà nêhivì icúmí quida xi-né entregar (nùu autoridad) ñà-cui-né, mate ñàní-né, ò déhe-ne nduú nêcuàchimà. Ndé stnà yuadíhì-né icúmí-né nacuni ùhì-né, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-né. Ducán icúmí-né quida-ne (quivì yucán). ²² Te mii-nsià, sàhà-ñá ndácùcahan-nsià yùhù, ñâyücàndúá icúmí nsidaa nêhivì cuni ùhì-nènsià. Doco nú iin-ni ni cúnìhnú vâha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xinu tiempu, dandísá icúmí-nsià càcu-nsia nùu Dios. ²³ Te nú quidá quini nêhivì xi-nsià iin ñuu, dandu cunudéhé-nsià ndé inga ñuu. Vâchi cunaha-nsià, tàñàha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocufin yùhù ana nduú Tnahà Nêhivì Nuhivì.

Nú dandohó nêhivì-ndó, dandu divi nduú nacua ni yàha stnà Jesús, te xi ñà-jaàn ni cudíi ini-ndà

²⁴ 'Cunaha-nsià, màdià chicá tûha iin nêcuàchi làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdià chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. ²⁵ Cuisi nú sàni sàà iin nêcuàchi dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudíi ini-né sàhájàn. Stnà iin peón, nú sàni sàà stnà-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudíi stnà inì-te sàhájàn. Doco nú cachi nêhivì sàhà iin nêcuàchi sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stnà-né sàhà nêhivì vehe-ne.

Màsà yúhì-ndà nêhivì, ni màsà yúhì stnà-ndà ñà-malu

²⁶ 'Ñâyücàndúá, màsà yúhì-nsià nêhivì. Cunaha-nsià, cóo ni-ñàha cui coo dhéhe nicanicuàhàn; icúmí tûia, te icúmí nêhivì cunitnùhu stnà-né sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsià, ñà-nduà cachí xi-nsià (na ndoó cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú ni càhàn cayí xi-nsià ñàhà, dandu mii-nsià, nana-nsia ñini vèhé, te càhàn vate ndee-nsià ñà-nduà ni cachi. ²⁸ Te màsà yúhì-nsià nêhivì cuni cahni xi-nsià, vâchi cuisì quicúñú-nsià cunduu ñà-cui, doco anima-nsià, mà cúí cahni-né. Ñâyücàndúá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhì-nsià, vâchi icúmí ndisa-ya poder daquée-ya nêhivì nùu andea ndé ndañuhu dahuun anima-né xi stnà quicúñú-né.

²⁹ 'Sà-ínàhà-nsià ñà-ùì chòlìhì dicó-né cùmì tunì, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-ii-ni mà sàà cui nú có-chitnùnì ini Yuandiaha-nsià Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stnà mii-nsià (inúu stnà-yà mii-nsià), dècuèndè ináhà-yà nadaa ididíni iin iin-nsia. ³¹ Ñâyücàndúá, màsà yúhì-nsià, vâchi chicá ndiaá-nsià nùu laa cuati ma.

Màsà chidèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² 'Nú cachi vate nêhivì ñà-nduú-né nêhivì xí, dandu yùhù cachi stnàl xí Yuamánì íá ansivi ñà-divi nêhivì xí nduú stnà-né. ³³ Doco nú ni chidèhé-né ñà-nduú-né nêhivì xí, dandu yùhù stnà, icúmí nacuaà stnàl mii-né nùu Yuamánì.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nêhivì ñuhivì

³⁴ 'Màsà cùcàhàn-nsià a vâxi yùhù ñuhivì yohó ñà-cucumi nêhivì paz. Cóo. Mà cúndóó màni-né; icúmí-né cundoo-ne nàá stnahá-né. ³⁵ Vâchi ñà-ni quesai ñuhivì yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stnà iin ñàhà chii dihi-ñá, te ò iin nêcuàchi ñàhà, cuni ùhì stnà-né dido-ne. ³⁶ Vâchi dècuèndè tnahà-ne cuni ùhì xi-né.

³⁷Doco nú chicá cuú ini iin nêhivî sâhâ yua-né, ò dihi-né, te màdi yùhù, dandu có-nâtùî-ne cunduu-ne nêhivî xî. Te ò nú chicá cuú ini-né sâhâ dêhe-ne, te màdi yùhù, dandu có-nâtùî stná-né cunduu-ne nêhivî xî. ³⁸Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-né yùhù mate icúmî-né cunsida stná-né cruz xi-ne (te sâà-né cui stná-né), dandu có-nâtùî-ne cunduu-ne nêhivî xî. ³⁹Nsidaa ana cunî dacácu xi vida-xi, cutu ñâ-dandâñuhù-nêàmâ quea. Doco nú sâhâ yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñâ-sànî càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰Nú cudûî ini nêhivî xî palabra cachî mii-nsiá, dandu davani queá na ian sâni xinindisá stná-né yùhù. Te nú sâni xinindisá-né yùhù, dandu ñâ-sànî xinindisá stná-né mii-yá ana nî techuun-xî nduú stná. ⁴¹Te nú quixî iin nêcuàchî profeta càhàn cuenta xi Dios, te cudûî ini nêhivî xî palabra cachî-né, dandu dava-nî nihitáhvi stná nêhivî mà nùu-yá na ian nduú stná-né iin profeta. Te divi ducánî stná xî ndéni tiàa nî cui vâha inî-xi, nú cudûî ini nêhivî xî ñâ-nduá cachî-né, dandu davani nihitáhvi stná-né nahi nêcuàchimâ. ⁴²Dêcuèndè, stná nêhivî chicá nduú nêhivî úun, nú nî cuáha-nsianè chii tècuîî coho-ne sâhâ-ñâ nchícùn-né yùhù, dandu seguru nihitáhvi stná-nsiá sâhámâ nùu Dios —nî cachî Jesús.

11

Nansa nî naxiconihî Jesús nùu nêhivî nî techuún Juan Bautista nî quixî nùu-yá

¹Nî nsihî nî sâcùnaha nêhivî dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñâ-cacanuu-ya ñuu te ñuu chinaha-yá nêhivî, càhàn-yá xi-né ñâ-nduú razón ndiaha xî Dios.

²Daaní, Juan, iá-né vehécâa, te nî xinitnùhu-ne ñâ-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñâyücandüá, nî techuún-né iin ùî nêhivî dacuahá-né ñâ-nî cùhùn-né nùu-yá. ³Ñâyücandüá, nî sâà nêcuàchimâ nî ndacâtnùhù-né nùu-yá, cachî-né:

—¿A ndísá mii-nî nduú ana ndiaha icúmî quesaa, te ò inga ana vâxi cundiatu-nsi?

⁴Dandu nî cachî-yâ xi nêhivî mà:

—Cuahán-nsiá cachitnùhu-nsia xî Juan sâhâ ñâ-nduá inínî-nsiá, xî ñâ-nduá indêhe-nsiá yohó, ⁵nansa cuú xi nêcuàchî cuaá, níhî-né natùinuù-né, te nêhivî xicá cuéhê, níhî stná-né nacaca vii-né; te nêhivî nî xihî cuñù-xi, níhî-né nduvâha-ne; te nêhivî dòhò, níhî-né natiacu-né; te nêhivî nî xihî, ndanchító stná-né natiácú-né; te nêhivî ndahví, níhitáhvi stná-né cunini-ne razón ndiaha xî Dios. ⁶Ñâyücandüá, nú cudûî ini nêhivî modo xi, dandu contentu icúmî-né cundoo-ne —nî cachî-yâ.

⁷Daaní, na sâmanuhù nêhivî nî quixî ma, dandu nî quesaha Jesús càhàn-yá xî nêhivî sâhâ Juan, te dohó nî cachî-yâ:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsiá cuàhàn-nsiá yucú cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsiá cundehè-nsiá iin nêhivî (tùha dàma dìni-xî) na iin yutnù ndóyo quidá tàchî? (Còó.) ⁸Doco nú cóó, dandu ¿nansa iá-né cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nêhivî ndixî vico? Còó, vâchi nêhivî ndixî vico, vehe refy ndoó-né. ⁹Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa iá nêcuàchimâ cahan-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñâ-nduá nduá. Doco màdi cuísî profeta nduú-né, vâchi chicá más ndiaá-né. ¹⁰Vâchi divi nêcuàchimâ nduú ana càhàn tutu ì sâhâ-xî ndé (cachî Dios palabra yohó):

Cunaha-nî, cuàhîn techuún iin tiàa, te dihna-ne yâha-ne càhàn-né xî nêhivî ñâ-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvii iin ichî, dandu después yâha stná mii-nî (Cristu), cachî Dios nùu tutu mà.

¹¹Te yùhù cachî xî-nsiá, nùu nsidaa nêhivî nî tùinuù-xî ñuhivî, còó inga-né chicá nî quidá ndiaha nùu Juan Bautista. Doco cachî stnâi xî-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cunî tiempu cusáhnù mii-yá iá ansivî, mate nêhivî úun nduú-né.

¹²Cunaha-nsiá, dêcuèndè quivî nî quesaha Juan Bautista càhàn-né sâhù xî dêcuèndè vichi, cuàhâ gâ nêhivî sâhandee fuerte inî-né ñâ-nihî-né cundoo-ne ñuhivî ì xi mii-yá iá ansivî. Yâha ga sâhandee inî-né, te vâtùni sâcuàhàn cuàhâ-né níhitáhvi-né cundoo-ne yucán. ¹³Vâchi antes cuàhâ nêcuàchî profeta nisa càhàn cuenta xi Dios, nî cachitnùhu-ne (sâhâ tiempu dandacú-yá). Stná ley (xî Moisés), nî cachitnùhu stná` sâhámâ. Te ducán nisa ìa ndè cachî nî quesaa Juan (Bautista). ¹⁴Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nî cachî nêcuàchî sâhana) icúmî naxicofuîn. Te nú cunî-nsiá, vâtùni mànihî inî-nsia sâhâ ñâ-jaàn. ¹⁵Nî cúninî vâha nsidaa-nsiá ñâ-nduá cachî xî-nsiá —nî cachî Jesús.

¹⁶⁻¹⁷Dandu nî cachî tu-ya:

—Cuàhîn cachî xî-nsiá nansa quidá nêhivî tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñâ-cuati ndoó idáidiquî ini iin ñuu, dava cána xî tnaha, cachá: “Sivî-nsi, doco nsiohó, có-itásâhá-ndâ; daaní, xitó tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sâcù-ndâ”. ¹⁸Te ducán iá stná xî Juan xî yùhù, vâchi nî quixî nêcuàchimâ nisa ìa-ne yohó, cónî sâxixî-né comida vâha, nî cónî sâxihî stná-né (vinu), ñâyücandüá nî cachî nêhivî sâhâ-né: “(Tè-locó nduú-te), sâni cundee ñâ-malu nùu-té”. ¹⁹Daaní, nî quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhivî, te tùha stnâi cuxi comida vâha, te xihî (vinu), doco cachî stná nêhivî xî ñâ-yâha ga ndadí, te cachî

stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnáì xì tè-dáchíyáhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuàchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchichí ndiaha nduá quida-nda, dandu icúmì sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmì cuu xi nèhivì ñuu cóni cùu arrepentir; icúmì-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, ni quesaha Jesús chináhá-yá nèhivì ñuu ndé ni quida guá-yá cuahà milagru xi-ya, doco cóni náxicócuñ ini-nè.

²¹ Dohó ni cachi-yá:

—jNdahví nècuàchi ñuu Corazín! Te jndahví stná nècuàchi ñuu Betsaida! Vàchi cuahà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducaní ni coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón ni cùí, dandísá, yàchi naxicocuñ ini nècuàchi ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahi yàà tutnú, cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-nè sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmì nihì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchi ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndé gloria, doco cóo, ndé andea icúmì-nè nuu-ne. Vàchi cuahà milagru fuerte ni quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco nú ducán ni quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó ni cùí. ²⁴ Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmì nihì nècuàchi ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchi ñuu Capernaum —ni cachi-yá.

Nùu Jesús vátuni nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán ni (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yá:

—Yùhù ndeníhí vahi mii-ní, Yuamáni'; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhivì, te palabra (ì xì-ní), sàni chitnùni ini-ní ndòo dèhá' nùu nècuàchi nchichí, doco nùu nècuàchi (nihnú ndáhvi ini-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùu-ní sàxinìtnùni-nè. ²⁶ Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá ni chitnùni ini mii-ní —ni cachi-yá xi Yuamáni-yá.

²⁷ Dandu ni cachi stná-yá (xi nèhivì):

—Nùu Yuamáni' sàni nihitáhvi' dandacuí nùu nsidanicuú iñàha. Te cóo ni-iin nèhivì ináhá ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamáni' Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhí ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xi stná nèhivì cuní cundaà ini-xi sàhà-yá.

²⁸ Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchi cuhúún ini-xi, te có-cùndéé gá ini-xi, dandu nihì-nsiá ndòo dadí ndiaha ini-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vaha xi, vachi yùhù, màni ini, te ndahvi ini, vátuni ndòo dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsiá, ñà-mà ùhi nduá.

12

Nansa ni xitnùhu nèhivì nècuàchi dacuahá-yá na ní sàhni-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu ni quihvi Jesús iin itu, te ni yaha-ya yucán, cutnáhà stná-yá xì nècuàchi dacuahá-yá. Dandu ni xihì-nè doco. Ñàyúcànduá, ni quesaha-né ni casahnù-nè sicàyòcò nùni trigu itá yucán, te ni saxì-neá. ² Doco nècuàchi fariseu, ni xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchimà, ñàyúcànduá ni cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchi dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu ni cachi-yá xì-nè:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùu tutu ì) ndé cachá' nansa ni quida David na ní xihì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vachi ni quihvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te ni xixi-ne dità vídì ì yucán, mate ni mii-né ni compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxi-neá, cuisì nècuàchi dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni càhvi stná-nsiá nùu ley ì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ì) ini veheñùhu, có-chívàha ndisa-ne quivì mà, doco màni cuàchi nduá nùu-né? ⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùu veheñùhu xi Dios. ⁷ (Náhà xìcà) cumáni gá cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá cachí Dios nùu tutu ì. Vachi dohó cachí-yá: “Yùhù chicá cudí ini ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yá. Nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá sàháján ni cùí, dandu mà dácuídà cuàchi-nsiá nèhivì cóo falta xi. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacuí stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu —ni cachi-yá.

Nansa ni nduyàha iin tiàa ni ichì dahuun iin ndahà-xì

⁹ Daaní, ni quihin Jesús ichì cuàhàn-yá veheñùhu, te ni quihvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa ni ichì dahuun iin ndahà-xì. Doco veheñùhu mà ndoó stná nèhivì cuní daquéé cuàchi diqui-yá, te sàháyúcànduá ni cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuáchi nduá dandúvaha-nda nêhivi nú quívi descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà íá iin rii xí-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quívi descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùu iin rii. Ñàyücàndüá cundáá ini-ndà, vátùni íá ñà-quida-nda chuun vüi quívi descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-nì ndahà-nì.

Dandu nì chitanini nêcuàchimà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahì ñà-inga mà. ¹⁴ Ñàyücàndüá, nì caquee nêcuàchi fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñuhú-nèyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhà-yà ñà-ndüá ndatnúhú-né, ñàyücàndüá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-ya. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nêhivi. Te nì dandúvaha-ya nsidaa nêcuàchi cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yà nêcuàchimà ñà-màsà cachí-né xi nêhivi ana divi nduú-yà. ¹⁷ Ducán nì cachi-yà xì-né sàhà ñà-nì cúu ndisa ñà-ndüá nì cachitnúhu Isaiás sàhana na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dêhemani-yà):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchi núi, vâchi sàni nacàxin mii-yà. Cuú ini sàhà-yà, te cudî ini sàhà nansa quidá-yà. Nùu anima-yà cuàhin caquin Espíritu Ì xí, dandu cachitnúhu-ya xì nêhivi nsidaa ñuu nansa íá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà nâá-yà xì nêhivi, nì mà cacánúu-yà calle ndàhi ndee-yà. ²⁰ Te nêhivi (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còó. (Mànì gá) quida-ya xì-né na ian quidá nêhivi nì mà dándàhvà xì ñà-cò-tnùu vâha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vâha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nêhivi inga raza, tnùndè ini xí mii stná-né cunduu-ya, te divi quívi mii-yà icúmí-né ndacùcahan-né.

Nansa nì dàquee cuàchi nêhivi dìquì Jesús, te nì cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yà, cachí-né

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa ináçáá ñà-malu anima-xì vâxi nùu-yà, te cuaá stná nêcuàchimà, te ihin stná-né. Dandu nì dandúvaha-ya nêcuàchimà, te nì nhì-né nì nacahàn-né, te nì natüi stná nùu-né. ²³ Ñàyücàndüá, nì ndulocó nêhivi cuàhà yucán, te nì ndàcàtnùhú-né nùu-né, cachí-né:

—¿A víhíni nduú Jesús (nêcuàchi ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco iníni nêcuàchi fariseu nansa cachí nêhivi mà, ñàyücàndüá nì cachi-né:

—Còó, vâchi ñà-malu cusáhnú nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhà-yà nansa nacáni ini nêcuàchimà, ñàyücàndüá nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì táhndè dava nêcuàchi xídandacú nùu iin ñuu, te nâá stnáhà-né, dandu mà cúí dandacú gá-né nùu ñuu mà. Stná nêhivi ndoó ñuu mà, nú nì táhndè dava-ne, mà cóó gá stná ñuu mà. Te ò nêhivi ndoó iin vehe, nú nâá stnáhà-né, dandu mà cúí cundoo táçá gá-né vehe ma. ²⁶ Te nú ducán nì cúndúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tavá stnáhà ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-si cundujàn nì cúí, mà cúí dandacú gá quisi cusáhnú mà nùu tnahà-si, nú ducán.

²⁷ Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chindéé si-Beelzebú yùhù na tavi ñà-malu. Doco còó, vâchi nêhivi xí mii stná-nsiá, tùha stná-né tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipòdèr-xi quidá-nèamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-né.) Ñàyücàndüá, vátùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni càchí vüi-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu Ì xí Dios nduú ana chindéé xí tavi-si, ñàyücàndüá nâhà xicà, vichi sàni sàa tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yà.

²⁹ 'Iin tiàa ndacú, mà cúí quíhvi ndevàha nêhivi vehe-tè nansa-nì nì cui ñà-tavà-né ñà-icúmí-té. Còó, vâchi dihna icúmí-né chicuhni-nète, dandu vátùni quida-neamà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui nêhivi xí, ducán nduá na ian taxi-né nêcuàchimà.

³¹ 'Ñàyücàndüá, yùhù cachí xì-nsiá, vátùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nêhivi, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-né dìquì-yà; doco nú nì cáhàn ùhí-né dìquì Espíritu Ì xí-yà, dandu mà nhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né. ³² Mate nì cáhàn ùhí nêhivi dìquì yùhù ana nduú Tnahà Nêhivi Ñuhívi, doco vátùni nhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ì nì cáhàn ùhí-né, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, nì tiempu ndoo-nda ñuhívi yohó, te nì stná tiempu cundoo-nda inga ñuhívi nicanicuahàn.

Na ian nacúni-ndà yutnú fruta, ducán nacuni stná-ndà nêhivi a vâha-ne, ò á cóó, cachí Jesús

³³ 'Nú nì cachí-ndà vâha iin yutnú fruta, dandu cuní cachàmà vâha stná fruta sàha-nù. Te nú nì cachí-ndà còò chuun yutnú fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vâchi sàhà fruta-nu cundáá ini-ndà a yútnu vâha nduú-nu, ò á cóó. ³⁴ Cunaha-nsiá, nahì anima còò, ducán íá anima mii-nsiá (nêcuàchi fariseu), vâchi malu sàstnúhú-nsiá.

Ñâyùcàndüá, mà cùi cáhàn-nsiá ñà-íá vií. Váchì cuisì ñà-ñùhú chitu ini anima-ndá nduá cáhàn-ndá sàhà-xí. ³⁵ Iin nêcuàchì vâha, cuàhà ñà-vâha ñuhú ini anima-nê, te ñâyùcàndüá divi palabra vâha ma nduá cachí-nê. Doco iin nêcuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nê, ñâyùcàndüá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nê. ³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sáa quívi juiciu, dandu icúmi nsidaa nêhivi nacuâha-ne cuenta indú chuun ni cachi-ne nsidaa palabra chìcuéhè mà. ³⁷ Váchì nacua ni cachi-nê yuhù-nê, divi ducán icúmi ndundaá sàhà-nê (nùù Dios), a cuàhàn-nê càcu-ne, te ò cuàhàn-nê ndañuhu-nê —ni cachi Jesús.

Nansa ni xicàn nêhivi quida Jesús iin milagru cundehè-nê, dandu cumindisá-néyá, cachí-nê

³⁸ Daaní, (ni sàa) dava maestru ley xi veheñuhu, xi stná dava nêcuàchì fariseu, te ni cachi-nê xì-yá:

—Maestro, cuní-nsi quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuisì nêhivi malu te siquini xicàn coo iin milagru cundehè-nê, a ndísá icúmi yùhù poder cahan-nê. Doco mà níhi-nê cundehè-nê inga milagru, cuisì ñà-ndüá (ni xini nêhivi sâhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nisa cahan cuenta xi Dios. ⁴⁰ Váchì na ian ni ndoo Jonás mà ini tixi iin siaca cahnú ùni ndui te ùni ñuu, divi ducán icúmi cuu stná xì yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhivi, cunacaa stnáí tixi ñuhù ùni ndui te ùni ñuu.

⁴¹ Na quívi cuu juiciu, te màcuita nsidaa nêhivi tiempu vichì (nùù Dios), dandu yucán icúmi màcuita stná nêhivi ñuu sâhana nani Nínive, te daquéè cuàchi-ne diqui nêhivi tiempu vichì, vâchi nêhivi ñuu mà, ni naxicocuiin ini-nê na ní câhàn Jonás xì-nê. Doco nêhivi vichì, còò, mate sâni quesaa ana chicá ndiaá nùù Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmi nâcuuìn stná nêcuàchì ñahà reina nisa dandacú nùù ladu sur sâhana. Te daquéè cuàchi stná-nê diqui nêhivi tiempu vichì, vâchi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne cáhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichì sâni quesaa ana chicá ndiaá nùù Salomón mà, (doco có-ndùlócò nêhivi).

Nansa cuú xi iin nêhivi nú sâni naxicocuiin iin ñà-malu ni quee antes nùù-nê

⁴³ Nú sâni quee iin ñà-malu ini iin nêhivi, dandu xicánúu-sí yâha-sí lugar ichí, nandúcú-sí ndé coo dadí-sí. Te nú ni cundaá ini-sí mà cùi, ⁴⁴ dandu cachí-sí: “Còò, chicá vâha nùhi ini anima ndé nisa ie antes, vâchi vehi nduá”. Ñâyùcàndüá, mànuhù-sí anima nêhivi mà, doco nú ni xini-sí còò inga ana inácaá, dandu quidá-sí cuenta na ian sâni ndundoa, te ni nducutá.

⁴⁵ Ñâyùcàndüá, cuàhàn-sí nâcuâca-sí inga ùsà tnaha-sí chicá túha quini, te quíhvi nsihí-sí ini anima nêcuàchìma ñà-cuñuhu-sí yucán. Sâhájàn, chicá pesadu nâcòo-ne nùù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmi cuu stná xì nêhivi malu tiempu vichì —ni cachi Jesús.

Ñà-ndüá ni cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nê caná-néyá

⁴⁶ Cáhàn va Jesús xì nêhivi, te yucán ni sàa dihi-yá xì stná ñani-yá. Itá-né tùvèhé, cuní-nê cáhàn-nê xì-yá. ⁴⁷ Dandu ni cachitnùhu iin nêhivi xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècá iin mamá xì-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nê cáhàn-nê xì-ní.

⁴⁸ Dandu ni cachi Jesús xì nêhivi ni cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xì (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu ni chitanini-ya ndahà-yá, ni quida-ya señalar nsidaa nêhivi dacuahá-yá mà, te ni cachi-yá:

—Divi nêcuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Váchì nsidanicuú ana quidá-xì ñà-ndüá cuní Yuamáni' íá ansivi, divi múi-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáí.

13

Ejemplu sàhà iin nêcuàchì xitú

¹ Daaní, divi quívi yucán, ni quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndé yuhù mar. ² Te yucán ni nataca cuàhà gá nêhivi nùù-yá: ñâyùcàndüá ni quècahnuyá ini iin lancha, te yucán ni sâcòo-ya. Te nêhivi cuàhà mà, yuhù mar ni sâcúndoo-ne. ³ Dandu ni dàcuàhá-yánè cuàhà iñaha, ni nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó ni cachi-yá:

—Cunaha-nsiá, nisa ía iin nêcuàchì xitú, te ni quee-ne cuàhàn-nê chihi-ne. ⁴ Te ni sate uun-ne tata mà. Te dava-ña ni còya nùù ichì. Dandu ni quixi laa ni saxi-siá. ⁵ Te dava stná tata mà ni còya nùù cavá ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchi ni xitíá, vâchi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dúcàn orá, dandu ni xixàn ni quida cahní, te ni íchà, vâchi cóni níhà' yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahi iñù ni còya; te na ní sahnu iñù mà, dandu ni dàdáhvia viú cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vâha ni còya, te ni cuàha viá, ùhùn dico gá tantu ni cana, te ò dava ga-ñà, ùni dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxin gà tantu ni cuàha. ⁹ Ni cúnini vâha nsidaa-nsiá ñà-ndüá cachí —ni cachi Jesús.

Ñà-ndüá disàhà-xì ni nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, ni catnàtuu nècuàchi dacuahá-yá nùù-yá, te ni cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-ní xì nèhivi?

¹¹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nihítáhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi, mate antes nisa ía dehé palabra mà. Doco nèhivi dava ga, cóni nihítáhvì-né mànhì ini-nè. ¹² Váchi nècuàchi sàñùhú (ñà-vàha) ini-xì, chicá más icúmi-nè nihítáhvì-né sàhà-ñà cucumi-né más gá. Doco nèhivi có-ñùhú ndisa (ñà-vàha) ini-xì, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñùhú ini-nè, icúmiá cuxio dahuan. ¹³ Ñàyúcàndúá, puru ejemplu càhìn xì nèhivi yohó, vachi mate indéhe cuáhà-né, doco quidámáxini-nè; te mate iníni cuáhà stná-nè, doco có-sànhì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-ndúá ni cachtitùhu Isaiás sàhana (na ní tiaa-ne palabra yohó ni cachi Dios):

Mii-nsiá, cuáhà gá icúmi-nsiá cunini-nsia, doco mà sàá-nsiá mànhì inì-nsia. Te cuáhà gá icúmi-nsiá cundehe-nsiá, doco mà cundáá ndisa ini-nsia. ¹⁵ Váchi nsidaa nèhivi raza-nsiá yohó, quidámáxini-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuáni-nè nùù-né. Váchi có-cuní-nè cundehe-né (ichì yùhù), ni có-cuní stná-nè cunini-ne, ni có-cuní stná-nè mànhì ini-nè, ni có-cuní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida viyì anima-nè, ni cachi Dios.

¹⁶ 'Doco mii-nsiá, ndiaha gá íá xì-nsiá vichi, vachi cundáá inì-nsia sàhà ñà-ndúá indéhe-nsiá; sànhì ini-nsia sàhà ñà-ndúá iníni-nsiá. ¹⁷ Váchi cunaha-nsiá, cuáhà gá nècuàchi profeta sàhana, xì cuáhà gá más nèhivi xí Dios, nsidaa-né nisa cuní sàstnùhù-né cundehe-né ñà-ndiaha ì sàni xininùù-nsiá vichi, doco cóni nihítáhvì-né ducán. Yáha ga nisa cuní-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni nihítáhvì-né ducán.

Ñà-ndúá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchi xitú

¹⁸ 'Váchi cunini vaha-nsia, vachi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchi xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitiá ley xì ñuhiví ì xí Dios, te iníni iin nèhivi, doco có-cundáá vaha ini-nè sàhà-ñà, dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xí Dios íá ini anima nècuàchima. Ñàyúcàndúá nacua ni cuu xì tata ni cóyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xí stná nècuàchima. ²⁰ Daaní, nahi tata ni cóyo nùù cavà nduú nèhivi iníni xí palabra ì, te vichi vichi cudú gá ini-nè sàhà-ñà. ²¹ Doco na ian cuú xì viu còò yohò-xì, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Váchi nú sàni yaha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivi xì-né, dandu luego naxícocúñ inì-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata ni cóyo mahi iñù nduú nèhivi iníni xí palabra xí Dios, doco cuáhà gá nacání ini-nè sàhà vida xì-ne ñuhiví yohó; cuáhà gá xihò-né coo cuica-né; ñàyúcàndúá, dandahvíamáné, te sadiámà nùù palabra xì-ya ini-nè, mà cùì nihindèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata ni cóyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivi iníni xí palabra xì-ya, te cundáá ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viu ni cana vii, a sea cunduu-ne nahi viu ni cana ùhùn dico tantu, te ò viu ni cana ùni dico tantu, te ò ñà-ni cana òcò ùxin tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuèhè ni sahnu mahi viu trigu

²⁴ Daaní, ni nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó ni cachi-yà:

—Ley xì ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá' nacua ni cuu na ní chihi iin tiaa ñà-ndúú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco íá iin tè-xini ùhì xì-né, te na quidí-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu ni sàà temà ni chihi stná-te tata yùcù chicuèhè mahi itu-nè, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, ni xitiá viu cuati ma, ni sahnu, te ni cana sicáyocó-ñà. Dandu ni natùì stná ñà-ndúú yùcù chicuèhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa íá, ni sàhàn-te ni cachtitùhu-tè xì lamú xì-tè, cachi-te: "Señor, amádi tata vaha nduá ni chihi-ní itu-nímà. Te ¿índù chuun ni xitiá guá yùcù chicuèhè?" ²⁸ Dandu ni cachi lamú mà xì-té: "Divi tè-xini ùhì-xì ní quida xán". Dandu ni cachi peón mà xì-né: "¿A cuní-ní cùhùn-nsi tnhu-nsi yùcù mà?" ²⁹⁻³⁰ "Còò", cachi-nè, "Còtó tnhu stná-nsiá viu. Chicá vaha ducání ni coá dècuèndè nú sàni sahnu ndúà, te sà-íá ndanchito cosecha. Dandu quivi mà cuàhìn cachi xì-nsiá ñà-dihna yùcù chicuèhè datacá-nsiá, cunuhnià manojó, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nàcòovàha nùniá".

Ejemplu sàhà tata yutnú mostaza

³¹ Daaní, ni nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó ni cachi-yà:

—Ley xì ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá' nacua ni quida iin tiaa na ní chihi-ne iin tata yutnú mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati íá ñuhiví, doco nú sàni sahnu, yutnú nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stná quidávàha tacà-xi mahi-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchi xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vàchi divia nì quihìn iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuáhà yucán, vàchi cuisì-nì ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyücandüá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na nì càhàn-nè nì quida Dios, te dōhò nì cachi-nè:

(Cachi Dios): cuáhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datùì cuáhà ìñàha nùù-né, cuáhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòo ñuhivì, nì cachi-yà.

Nansa cunì cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daanì, nì ndaquindèè Jesús xì nèhivì cuáhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachi-nè xì-yá:

—Cachi-nì xì-nì nansa cunì cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè íá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chíhi xì tata vàha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhivì yohó. Te tata vàha ma nduú nèhivì cusáhnù Dios nùù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chíhi tata chicuéhè mà, divì nduú ñà-malu xìnì ùhì xì. Daanì, quivì nì ndanchito cosecha mà, divì quivì xinu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihì xì cosecha mà, divì nduú ángel xì Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xì yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnà, te nì xixàn, ducán icúmì cuu stná (xì nèhivì malu) na xinu tiempu yohó. ⁴¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmì techuín ángel xì cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana datùcù xì ñanitnaha-xì, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiáa, te mà cùndóo gá-nè ñuhivì xì, ⁴² vàchi icúmì-nè ndiachì-né ìni xitnù ndé xixin ñuhu, te yucán icúmì-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmì sàa meru tiempu xì nèhivì ndàcuisì ìni-xì; ndiàha gá icúmì coo xì-né, na ìan ndiàha gá orá, ducán ndiàha coo xì-né quivì sàa Yua-nda Dios cusahnù-yá ñuhivì yohó. Nì cùnìni vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dìhùn ìndùxin

⁴⁴ Ñuhivì ìì xí mii-yá íá ansivi, ducán íá nahi dìhùn cuáhà ìndùxin dèhé nùù iin ñuhu, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyücandüá nì nachidèhé-nèa, cudì gá ìni-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihì-né ñà-icúmì-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhu mà.

Ejemplu sàhà sì-diquì yáha ga ndiáa

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán íá ñuhivì ìì xí-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicò te nacuin, nducù-nè sì-diquì perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tui iin sì-diquì chicá nsiaha. Ñàyücandüá nì sàhàn-nè nì dicò nsihì-né ñà-icúmì-nè, te nì xiin-ne sì-diquì nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavà-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán íá ñuhivì ìì xí mii-yá íá ansivi na iin ñunù chicáa-nè mahì mar, te quihvi nsidanuu clase siaca ìniá. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavà-nèa yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca viì, nácòvaha-sì ìcà sìcàtè, te siaca chicuéhè, xitià-sì. ⁴⁹ Te divì ducán icúmì coo stná quivì xinu tiempu yohó. Icúmì caquesaa ángel xì Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vàha. ⁵⁰ Dandu icúmì nèhivì malu mà ndiachì-né ìni xitnù ndé xixin ñuhu, te yucán icúmì-nè cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndacàtnùhù Jesús nùù nèhivì yucán:

—¿A sàni cundaà ìni-nsiá sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Ìin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ìì, nú sàni dàcuahà vàha-ne sàhà ñuhivì ìì xí mii-yá íá ansivi, dandu (cuaha-nì íá, vàchi ìnàhá-nè ley sàhana, te ìnàhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoó vàha cuáhà traste xì, vètuni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàhana.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na nì nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihì nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihìn-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sàni nasaa-yá ñuu-yá, dandu cuàhàn-yá veheñuhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyücandüá, nì ndulocó nècuàchì mà, cachi-nè:

—¿Ìndù nì xini-ndà nì cunchichì guá nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amádi dèhe nècuàchì tùha yacùn yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xindoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿ìndù nì nihitáhvì guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá ni cacachi nèhivi, ⁵⁷ vâchi ni cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñhúhú nèhivi-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còó, có-quidáñhúhú nècuàchimà-né —ni cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndüá, mànicüi quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vâchi có-xiníndísâ-néyà.

14

Nansa ni xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán ni xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te ni cachi-te xi nèhivi xì-te:

—Adi nsi-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcàndüá quidá-nè cuàhà milagru —ni cachi-te.

³ Vâchi Herodes mà nduú ana ni chicadi xi Juan vehecàa. Ducán ni quida-tè sàhà ñahàdihí ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vâchi ni cachi Juan xi-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xi ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndüá, cuní-te cahni-ténè, doco yúhí-te nèhivi ñuu-te, vâchi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivi yuhù núu Dios nduú nècuàchimà.

⁶ Doco ni sàà quivi ni naxinu-tè cuià, te ni quida-tè vicò. Te vicò mà ni itasaha dèhe Herodías mà núu nèhivi (ni casaà) yucán, te cuàhà gá ni cudii ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndüá, ni chinaha-té Dios dacútâhvi-téñâ ndéni iñâha ni cui ni cãcã-ñâ. ⁸ Dandu (ni sàhàn-ñâ) núu dihi-ñâ, te ni sàcùnaha-ñâ (nansa cãcã-ñâ), te ñàyùcàndüá ni cachi-ñâ xi rey mà:

—Dini Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu ni cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñâ sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compaferu-te ndoó indéhe yucán, ñàyùcàndüá ni dândâcù-te ñâ-ni còó nacua ni xicã ñahà chii mà, ¹⁰ ni sàha-tè orden, te ni quendodò dínì ndómà vehecàa. ¹¹ Te nihi nèhivi dínì-ndà ni nansihvi ndé iá-te, inacáa ini iin charola. Ñàyùcàndüá, ni tniñ ñahà chii mà-ñâ ni sàhàn ni sàha-ñâ dihi-ñâ. ¹² Dandu ni quixi nècuàchi nisa dacuahá Juan ni ndanihi-ne nsi ma ni sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xi Jesús.

Nansa ni dàcuxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsihi ni inini Jesús, dandu ni quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndòò nèhivi. Doco ni xinitnùhu nèhivi cuàhàn-yà, te ñàyùcàndüá ni caquee stná-nè ñuu-nè ni tenchicùn-néyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàa-yà yucán), te ni quee-ya núu lancha mà, dandu ni xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivi. Te ni cuhi ini-yànè; ñàyùcàndüá ni dândúvâha-ya cuàhà nècuàchi cuhi xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu ni catnâtuu nècuàchi dacuahá-yá núu-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn ni cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñàyùcàndüá ndaquindèè-ní xi nèhivi ni cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco ni cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu ni cachi-nè:

—Cuisi ùhùn pan nihí-nsí, xì ù siaca.

¹⁸ Te ni cachi-yà:

—Cunihi-nsiañâ quixi.

¹⁹ Dandu ni dândâcù-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivi yucán núu yucù cuati. Te ni tniñ-ya ùhùn pan mà xì ù siaca, te ni ndacoto ndiáa-yà diqui-xí, ni naquimani-yá Dios sàhà-ñâ. Dandu ni dàcuàchí-yáñâ ni sàha-ya nècuàchi dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néà núu nsidaa nèhivi ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né ni xixi-ne ni ndenuu ini-nè. Te pedazu ni ndòò ga ni chitu ùxin ùl icã. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivi ni xixi ma, nahi ùhùn mil tiàa ni sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchi ñahà xi ñà-cuati.

Nansa ni xicandodò Jesús núu tècuí

²² Vichi duha ni cachi Jesús xi nècuàchi dacuahá-yá ñâ-ni mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèè-nè núu-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danacutià-yà nèhivi cuàhà yucán. ²³ Te na sání ndaquindèè-yá xi nsidaa nèhivi mà, dandu ni nana cuaán-yá iin yucù ni cãhàn-yà xi Yuamãni-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahi mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò tècuí. Ñàyùcàndüá ndé ndiãchi nihni-nu, vâchi yáha ga ndee caná tàchi ladu ndù-nú. ²⁵ Daaní, sinduhá ni sàa-yà yucán xicándòdo-yá núu tècuí. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vâxi-ya, ni cayúhí cuàhà-né, te ni càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi ni cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vâchi yùhù nduí. Màsà yúhí-nsiá.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachi-ní xí caqui nù tòcuí sàì ndé vâxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñâyùcàndüá, nì nuu Pedro nù lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-né nù tòcuí cuàhàn-né ndé vâxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-né ñà-ndee guá caná tàchi, dandu nì yúhí-né, te nì quesaha-né cuàhàn-né càhà-né ini tòcuí mà nì cuí. Ñâyùcàndüá, nì ndàhì ndee-né, cachi-né:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vâha màsà cóo-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuiin tàchi. ³³ Te nì tnàttuu nsidaa nècuàchi ñuhú ini lancha mà nì sàcutasisi-né nù-yá, cachi-né:

—¡Ndisa, Dèhemani Dios nduu-ní!

Nansa nì dándüvâha Jesús cuàhà nècuàchi cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sàni yâha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yá ñuhú íchí iin ñuu nani Genesaret.

³⁵ Te nì nacuni nèhiví ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhiví ladu yucán. Ñâyùcàndüá, yucán nì casaà cuàhà-né nù-yá ndacá-né nsidaa nècuàchi cuhí xi-ne. ³⁶ Te nì sacundahí-né nù-yá âma cuàha-ya ñucùn ndahà úún-né siquiera orilla sicoto xi-ya. Te nsidaa nèhiví nì ñucùn ndahà-xí ducán, nì nduvâha-ne.

15

Ñà-ndüá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchi fariseu, xì dava stná nècuàchi ley xi veheñùhu vâxi-ne, te nì casaà-né nù Jesús. Te nì cachi-né xì-yá:

² —Nècuàchi dacuahá mii-ní, ¿índü chuun có-quidá-né estilu xi xii-ndà? Vâchi na cuàhàn-né cuxi-ne, có-ndahá-né (nacua cachi estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchimà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índü chuun có-quidá stná-nsiá ñà-ndüá nì dândacú Dios? Vâchi iladu nacóo-nsiá ley xi-ya, te chívâha-nsia ñà-ndüú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vâchi dohó nì cachi-yà: nì cóo tnùñuhu xi-nda nù yuadíhí-ndá. Te nú nì càhàn ùhí iin nèhiví diquí iin yuadíhí-né, dandu icúmí-né cui-né. ⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vâchi cachi-nsiá vâtùnì cachi iin nèhiví xì yuadíhí-né: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-ndüá icúmí, vâchi sàni cachi sàhà nsidaamà ñà-ndüá dihùn ì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchimà, dandu cóò cá obligaciòn icúmí-né ñà-chindee-né yuadíhí-né, cachi-nsiá. Ñâyùcàndüá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni nacoo-nsia ley nì cachi Dios, te cuiis estilu xi mii-nsiá chívâha-nsia. ⁷ ¡Ndahví-nsiá! ¡Vâha ga-nsiá cahan-nsiá, doco dananí úún-nsiá! (Náhà xicá) ñà-ndácuisi nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà-nsiá sàhana na ní tiaa-ne ñà-ndüá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhiví yohó, yuhù-né quidáñuhú-né yùhù. Doco ini anima-né, cóo, vâchi xica ié cahan-né.

⁹ Cahví-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vâchi nèhiví úún nduú ana nì quidavâha xi ley chináhà-né nèhiví.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhiví cuàhà mà ñà-tnàttuu-ne nù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vâha-nsia, te cundaà ini-nsiá. ¹¹ Mà cúnsidá cuàchi nèhiví sàhà nì-íin ñà-xixí-né: cóo. Doco palabra quee yuhù-né na cachi-né iñàha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi-né.

¹² Dandu nì natata nècuàchi dacuahá-yá nù-yà, te nì cachi-né:

—Cunaha-ní, cudúchí ini nècuàchi fariseu sàhà ñà-ndüá nì cachi-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nù-né, cachi-yà:

—(Có-quidámà), vâchi nú íá iñàha ñuhiví yohó có-ndüú ñà-nì chitnùnì ini Yuamání íá ansiví, dandu icúmíá ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóo-nsiá nècuàchi fariseu mà, vâchi quidá-né na ian quidá iin nècuàchi cuaa cuní dacúndéhe xi inga nècuàchi cuaa íchí. Te (ínáhà-ndá) nú ducán nì quida-nda, cutu sàà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xichi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachi-ní (xì nècuàchimà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndáa stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ínáhà-nsiá nansa cuu-xi comida xixi-nda, quéa yuhù-ndà, dandu yáha ndé tixi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra quee yuhù-ndà, divi ñà-ñuhú ini anima-ndà nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhiví. ¹⁹ Vâchi ini anima-né ñuhú cuàhà cuàchi, te divi sàhámà nacání quini guá ini-né, te sahní stnahá-né,

te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndúú nècuàchì vehe-ne, te ò íá-nè xì ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-ndúá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcàndúá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima nèhivì, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuidá cuàcha-ndó.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán ni tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùu-yá, ndàhì-nè, cachi-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xì David, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoqui.

²³ Doco Jesús, cóni náxícónihí-yá nùu nècuàchì. Dandu ni catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachi-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xicàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndàhì guá-nè.

²⁴ Dandu ni cachi-yá (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisi nùu nècuàchì raza-ndà Israel ni techuún Dios yùhù càhàn xí, vàchi nahi riì ni tùcù xinduu-ne.

²⁵ Dandu ni tnàtuu nècuàchì ñahà mà ni sàcuìn sisi-né nùu-yá, cachi-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—(Ùhi quide ñà-ndúá xicàn-ní, vàchi) có-ndúá ducán dacúxíó-ndá òtá nùu dèhe-nda, te cuàha-ndá sìhina cuati.

²⁷ Doco ni cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndàá nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè òtá cóyo tixi mesa xì stohò-si. (Ñàyùcàndúá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuàhà gá xinindisá-ní. Ñàyùcàndúá, ducán ni coó nacua xicàn-ní.

Ñàyùcàndúá, divi hora jaàn ni nduvàha dèheyoco-né.

Nansa ni nduvaha cuàhà gá nèhivì

²⁹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichi mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichi mà, ni nana-ya iin yucù ní sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivì ni nataka nùu-yá yucán, ndacá-né nècuàchì kuhí xì-ne, xinduu-ne nècuàchì xicá cuèhè, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì kuhí ndahà-xí, vàchi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te ni chitánduhù-ñánè nùu-yá, te ni dándúvaha-yanè. ³¹ Ñàyùcàndúá, ni ndulocó nèhivì cuàhà mà na ní xini-nè nansa ni cuu ni nacahàn nècuàchì ìhìn, te ni nduvitá ndahà nècuàchì kuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuèhè, ni nacaca vii stná-nè, te ni natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì ni xini mà, cuàhà gá ni naquimani-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa ni dàcuxì Jesús cùmi mil nèhivì

³² Daani, ni cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vàchi vichì sàcuàhàn-ndà ùni quivi ndoó-né cutnàhà-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùní nacutià-nè nùhù-nè nú tàñàha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuitá-nè ichi nùhù-nè.

³³ Dandu ni cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿indù nihì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te ni ndàcàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ùsà-ñà xì iin ùi siaca cuati —cachi-nè.

³⁵ Dandu ni dándacù-yá ni mácùndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te ni tnii-ya ùsà pan xì stná siaca mà, te ni naquimani-yá Dios sàhà-ñá, dandu ni dàcuàchì-yáñà ni sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-neá nùu nèhivì cuàhà mà. ³⁷ Te ni xixi nsidaa-né ni ndenuu ini-nè. Dandu después ni dàtácá-nè ùsà canasta ni chitu ñà-ni cuyodó gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa ni xixi ma, cùmi mil ni sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daani, ni dānācūtiā-yā nèhivì mà, te ni nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yà dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu ni quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te ni xicàn-nè ñà-ni quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudí ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán ni xicàn-nè, áma nihindèè-né daquée cuàchi-ne diquì-yá. ² Doco mii-yá, ni cachi-yá xì-né:

—Nú nì cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsiá: “Seña nduá ñà-icúmí cuun dàvi”.³ Daaní, dàtnàà tu, nú color cuahá iá ansivi, te ndiaha gá itá vicò, dandu cachí-nsiá: “Vàxi dàvi vítmi”. ¡Ndahví-nsiá! Dananí uun-nsia nchichí-nsiá, vâchi mate vâtùni nacuni-nsiá seña iá ansivi, doco mà cùl nacuni stnâ-nsiá ìndù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuahâ-né, vâchi có-câhvi sâhnú víi gâ-né Dios, cutu milagru-ni xicân-né cundehè-né. Doco mà nihi-né cundehè-né milagru cunì-né, cuisì milagru nì cuu xi Jonás sâhana —nì cachì Jesús.

Dandu nì nacooyanè cuahàn-yâ.

Nansa nì cachì Jesús xi nèhivì xî-yâ ñâ-nì cùndóó-né cuidadu sâhâ ñâ-nduá chináhâ nècuâchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuâchì dacuahá-yâ, cuahàn-nè (xî-yâ) inga ladu mar yucán. Doco nì nandóó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachì-yâ xî-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gâ nì cùndóó-nsiá sâhâ tàtnâ nsidátáchì xî pan xi nècuâchì fariseu xi stnâ nècuâchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-né, cachì-né:

—Ádi sâhâ ñâ-còò pan nihi-nda vâxi, ñâyùcânduá cachì-yâ xî-ndâ ducán.

⁸ Dandu nì cundaâ ini-yâ ñâ-nduá ndatnúhù-né, ñâyùcânduá nì cachì-yâ xî-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndisâ-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sâhâ-ñâ còò pan nihi-nsiá vâxi. ⁹ Yùhù xiní tãnáha ga cundaâ ini-nsia. ¿A có-nsinúú ini-nsia sâhâ ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiãa, te nadaa ga icâ pedazu pan nì ndòò nì dàtácâ-nsiá? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stnâ ini-nsia sâhâ ùsâ pan nì xixi cùmi mil nèhivì, te nadaa ga icâ pedazu pan nì ndòò stnâ? ¹¹ Xiñuhu cundaâ ini-nsiá ñâ-màdi pan ndisa cáhin sâhâ-xí na nì cachì xî-nsiá ñâ-nì cáquín-nsiá cuidadu sâhâ ñâ-nsidátáchì xî pan xi nècuâchì mà.

¹² Dandu nì sâà nècuâchì dacuahá-yâ nì cundaâ ini-né sâhâ ñâ-nduá nì cachì-yâ, màdi ñâ-nsidátáchì xî pan ndisa nduá cáhàn-yâ sâhâ-xí. Còò, sâhâ ley chináhâ nècuâchì fariseu xi nècuâchì saduceu, divi nduá cáhàn-yâ sâhâ-xí.

Nansa nì cachì Pedro ñâ-xiníndisâ-né Jesús ñâ-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùù Dios

¹³ Daaní, cuahàn Jesús xi nècuâchì dacuahá-yâ ndè ladu ñuu Cesarea de Filipo. Te nì ndacâtnùhù-yâ nùù-né, cachì-yâ:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿ìndù nècuâchì nduì cachì nèhivì?

¹⁴ Te nì cachì-né xî-yâ:

—Dava-ne cachì-né Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachì-né. Daaní, dava tu-ne cachì-né ñâ-nduú-nì Jeremías, te ò inga profeta sâhana nì sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu nì cachì-yâ xî-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduì cachì-nsiá?

¹⁶ Dandu nì cachì Simón Pedro xî-yâ:

—Divi Cristu Dèhemani Dios iá nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachì-yâ xî-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vâchi màdi nèhivì ñuhivì yohó nì dàtnúú ini xî-ní ñâ-nì cundaâ ini-ní ducán. Còò, divi Yuamánì iá ansivi nduú ana nì dàtnúú xì sâxiníntùnì-ní. ¹⁸ Te yùhù cachì xì mii-ní, Pedro, ñâ-icúmì-ní cunduu-ní na iin cavâ fuerte ndé cuâha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xì icúmì danátáquì. Te mate (nì queé) nsihi ñâ-malu yehè andea (quixa), doco mà sâà cundea nùù ana xínduu tàcâ nèhivì xì.

¹⁹ Vâchi cuâhìn daníhitáhvi mii-ní (ñâ-sâhâ palabra cachì-ní) icúmì yâha nèhivì ndè ñuhivì ìi xì Dios, na ian cucumi-ní ndahâ cáa xân. Te nú cachì-ní xî-né ñâ-nsidâ cuâchì ndisa-ne, dandu cundiaa stnâ palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Te ò nú nì cachì-ní xî-né ñâ-màdi cuâchì nduá sâni quida-ne, dandu divi cundiaa stnâ mà ndé ansivi —nì cachì-yâ.

²⁰ Dandu nì sâcùnaha nsidaa nècuâchì dacuahá-yâ mà ñâ-màsâ cáchì-né xì nèhivì ñâ-nduú-yâ Cristu (nì quixi diquì-xì).

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmì-yâ cui-yâ

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yâ cachitnùhu-ya xì nècuâchì dacuahá-yâ nansa icúmì cuu xî-yâ na sâà-yâ ñuu Jerusalén. Icúmì-yâ ndoho cuahâ-yâ, nì cachì-yâ xî-né, vâchi ducán icúmì quida nècuâchì sahnú dandacú, xì stnâ dùtù xicusahnú, xì nècuâchì ley xi veheñùhu. Te nú sâni xihì-yâ, dandu icúmì-yâ natiacu-yâ tixi ùni quivì. ²² Dandu nì tavâ cuaán Pedro-yâ, te nì càhàn duchi ini-né xî-yâ, cachì-né:

—Cahnú gâ Dios, màsâ nunca cuu xî-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihì-yâ nùù-né, cachì-yâ:

—¡Cuxio-ní nùì, vâchi nahi ñâ-malu Satanás nduu-ní, te quidâ quíni-ní xì! Cuisì chuun xi nèhivì ñuhivì yohó nduá nihnú ini-ní, màdi chuun xi Dios.

²⁴ Dandu nì cachì-yâ xì nècuâchì dacuahá-yâ:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní iní-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhá-né xí ñà-cui stná-nè. ²⁵ Váchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñúhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Váchi mate ni nihí iin nêhiví nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sàá-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàá stná anima-nè càcua nú Dios. Còo. Te ò nú ni cuní stná iin nêhiví nacuiin-ne anima-nè, còo, mà cùí.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví, icúmí naxicocufin, cutnahá stnáí xi cuàhà ángel xi. Te ndiaha gá icúmí coo tnùñuhu xí, nahi tnùñuhu xí Yuamání. Dandu nsidandai sàhà nsidaa nêhiví ñuhiví, según nansa ni quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nêcuàchi itá yohó, mà cùí-nsiá dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quiví naxicocufin yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa ni nadama Jesús mii-yá, ni natnuú nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha iñù quiví, dandu ni saca Jesús Pedro xi Jacobo, xi ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xi-né ndè dìni iin yucù ducún. ² Te yucán ni nadama-ya, tucu ni nácunahá-yá ni xini nêcuàchimà, váchi ni natnuú nihni fuerte nùu-yá nahi orá, te ni nanchii cuxín yaa stná sicoto xi-ya nahi nduá orá. ³ Dandu nanàà ni xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nêhiví (sànahá) nani Moisés xi Elías, ndatnúhú-nè xi-yá.

⁴ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Stoho-nsí Señor, ñansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá váha quidavàha-nsi ùni siahva, nú cuní-ní; ian coo mii-ní, ingá coo Moisés, te ingá coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te ni dàhvi nsidaa-né mahi iin vícò nchii ndiaha. Dandu ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahi vícò mà, cachí-yá:

—Dêhemaní nduú ana yohó, te cudú iní sàhà-yá. Ñâyùcánduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

⁶ Daaní, na ní inini nêcuàchi dacuahá-yá palabra mà, dandu ni tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, váchi ni yùhí cuàà-nè. ⁷ Dandu ni tnàtuu Jesús nùu-né, te ni chituu-ya ndahà-yá icà-nè, cachí-yá:

—Vátuni ndacuita-nsia; màsà yúhí gà-nsià.

⁸ Dandu ni ndacoto-ne inicutu, te ni xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús iá yucán.

⁹ Daaní, ni naquihin-ya ichi mànuu-ya xi-né yucù yucán. Te ichi mà ni chinaha-yánè, cachí-yá xi-né:

—Màsà nácání-nsiá xi nêhiví ñà-nduá ni xini-nsiá vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví.

¹⁰ Dandu cachí-nè xi-yá:

—Nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí nêcuàchi ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí naxicocufin Elías?

¹¹ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocufin-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii.

¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nêcuàchimà, doco ni nacuaà nêhiví-né, ni quida ndevàha-ne xi nêcuàchimà nacua cudú iní-nè. Te ducán icúmí-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví.

¹³ Dandu ni sàà nêcuàchi dacuahá-yá ni cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yá sàhà-xí.

Nansa ni tavá Jesús iin ñà-malu ináccá ini iin tèchii

¹⁴ Ni nsihi ni nasaa-yá xi-né ndé ndoó cuàhà nêhiví, dandu ndacá nêcuàchimà iin tiàa ni quesaa nùu-yá. Te ni sàcuin sisi tiàa ma nùu-yá, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, váchi cuàhà gá xichi xíhi ihí-te. Yáha ga ndohó-te, váchi cuàhà xichi nduá-te mahi ñuhu xi mahi tècuíí. ¹⁶ Ñâyùcánduá, ndaquí-te ni quixi nùu nêcuàchi dacuaahá-ní, doco màni cùí dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; ni có-sàà-nsia cundaà ini-nsia. ¿Nadaa ga quiví icúmí coi xi-nsiá, te quidandee gá stná iní sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi núí.

¹⁸ Dandu (ni saca-nète vaxi nùu-yá), te ni dándacú-yá ni sadi-yá nùu ñà-malu mà, te ni quea cuàhàn. Te ni nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xi nêcuàchi dacuahá-yá, dandu ni catnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xi-yá:

—¿Índù chuun mànicúí tavá nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndísá-nsiá, ñàyùcàndùá mànicúí. Vàchi ñà-ndàà nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísá ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnú mostaza, dandu vátùni dandacú-nsiá nùu yucú jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ducán, vachi nsidanicuú ñàha cui quida-nsia, nú xiníndísá-nsiá. ²¹ Doco ñà-malu tnahá quisi ñisa inacaa ini tèchii ma, có-quèé yáchà, cuisì nú ni cacán tàhvi-nsiá nùu Dios, te cunihii dócò-nsiá.

Nansa ni cachtinùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

²² Na iá va-ya ladu Galilea, ni cachi-yà xì nèhivi xicánúú xí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnahá Nèhivi Ñuhívi, icúmí yàhi ndahà nèhivi (malu), vachi iá iin tiàa cuàhàn cahin xí nùu-né. ²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tixi ùni quivi icúmí natiacuú —ni cachi-yà.

Te nèhivi dacuahá-yà, cuàhà gá ni nàcùndoo-ne tnùnsi ini sàhámà.

Nansa ni nihì Jesús dihùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàà-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu ni tnàtuu tè-xicàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestru xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu ni quihvi-ne ini vehe (ndé iá-yà). Te dihna-ya ni càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxí ini-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhívi yohó? ¿A nùu nèhivi xí mii-té tavà-te cuota xi-tè, te ò nùu nèhivi tùcù (dandacú-te nùu-xí)?

²⁶ Dandu ni cachi Pedro:

—Divi nùu nèhivi tùcù.

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivi xínduu nèhivi xí rey, còò obligaciòn icúmí-né, ¿á ma ndisá?

²⁷ Doco sàhà-ñá có-cùnì-ndà cuduchi ini ni-iin nèhivi sàhà-ndà, ñàyùcàndùá cuahàn-ní mar yucú siaca, te quisi primeru nihì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dihùn inácaa mà. Dandu cunihì-ñá cùhùn chiyàhvi-ní nùu nècuàchimà, vachi vátùni sàà mà sàhà nduú-ndà —ni cachi-yà.

18

Nansa ni cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daaní, hora yucán ni tnàtuu nècuàchi dacuahá-yà nùu-yà, te ni ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùu nsidaa nèhivi ñuhívi ì xí mii-yà iá ansivi?

² Dandu Jesús, ni cana-ya iin tètii, te ni chicani-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

³ —Palabra ndàcuisi nduá cachí xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuñi ini-nsiá, te nàcùnihu vii ini-nsia na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsiá ñuhívi ì xí mii-yà iá ansivi. ⁴ Ñàyùcàndùá, iin nèhivi, nú nihnú ndáhvì ini-né nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhívi ì xí Dios. ⁵ Te nú sàhà yùhù quidáñuhú nèhivi iin tètii nahi tàyòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñuhú-né.

⁶ Nú ni datùcù iin nèhivi iin ñà-cuati xiníndísá-xí, ¡ndahví-nè! Vachi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yódò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátùcù gà-né iin ñà-cuati. ⁷ ¡Ndahví nèhivi ñuhívi datùcù xì ñanitnahá-xi! Vachi mate fuerza cuàhàn tùcù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa disàhà-xí tùcù-né.

⁸ Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndèà, te dacaná-nsiáñá, vachi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sání ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihì-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xixin ñuhu nicanicuahàn. ⁹ Te nú sàhà nduchinúu-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñá dacaná-nsiá, vachi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios) xì mindaa nduchinúu-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xì ndùùà, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xixin ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rì ni tùcù

¹⁰ Màsà nunca cahíchi ini-nsia iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vachi cachí ndài xì-nsiá, ndé ansivi ndoo àngel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoo tùha-ne nùu Yuamáni. ¹¹ Vachi yùhù ana nduú Tnahá Nèhivi Ñuhívi, ni quesai ñuhívi yohó ñà-dacáci ana cuàhàn ndañuhu ni cuí.

¹² ¿Nansa tuxí ini-nsia quida iin tiàa nú ndoo iin cientu rii xí-né, te ni tùcù iin-sí? ¿Amádi nácóó-né 99 quisi dava gà mà yucán ndé (xixáhan-si) yucú yucán, te cùhùn-né nanducu-né quisi ni ndañuhu ma? ¹³ Te nú sání natùì-si, dandu cudíi gá ini-né. Ndé chicá cudíi ini-né sàhà quisi yucán nùu nsidaa gá quisi cóni tùcù mà. ¹⁴ Pues ducán iá stná xì nèhivi nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanitnaha-nda iin cuàchi nùu-nda

¹⁵ Nú ni quidá iin ñanitnaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchi ni quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñânê iladu, te ndatnuhu víi-né xi nècuàchímà. Te nú ni quihín casu nècuàchímà, dandu ñà-sàni dácácu tnahá-né nduá. ¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchímà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò úi gà nèhivi sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha iní-xi nansa ndisa ía chuun. ¹⁷ Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùnì-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùu nsidaa nèhivi natácá càhvi xì Dios. Te nú iin-ni có-cùnì-nè quihín casu-nè nsidaa nèhivi mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchi siúmí nduú-né, te ò iin ana ni cuchicuehe dahuun anima-xi.

¹⁸ Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: nú cachí-nsià xì nèhivi ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsià xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndé ansivi.

¹⁹ Te cachí stnáí xì-nsiá, mate cui sí ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi ndùu-nsià cuàhàn-nsià càcàn tàhvi-nsiá iñàha nùu Yuamáni' ía ansivi, dandu icúmí-yá quida-yañà, ndéni chuun ni cui ni cundúá. ²⁰ Vàchi nú sàni nataca-nsià mate úi ò únì-nsià iin-ni xaan, te ndácùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnáí cutnahí xì-nsiá —ni cachí Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-nda sàhà-nda; màsà quidá-nda na ian ni quida peón cóni cùnì cuicahnú ini-xi sàhà ñanitnaha-xi

²¹ Dandu ni tnàtuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú ini sàhà iin ñanitnaha nú ni quida-ne cuàchi nùu? ¿A ndé' usà xichi, ò nadaa xichi?

²² —Còó —cachí Jesús xì-né— màdi cui sí usà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú ini-ní sàhà-né, mate 70 tantu ga nùu usà xichi ni cundúá.

²³ Ñàyùcàndúá, ducán íá stná ñuhívi ì xí mii-yá ía ansivi nacua ni cuu na ní dànyàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivi nduú peón xi-ne. ²⁴ Ni natavà víi-né cuenta, te ni cana-ne iin peón inihíca cuàhà millón pesu nùu-né. ²⁵ Doco cóò ni-ñàha icúmí-tè ñà-danáá-tè. Ñàyùcàndúá, ni dándàcú rey mà ñà-ni cùyàhvi-tè, mii-tè, xì ñàhàdihí-tè, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñà tui dihùn danáá-tè. ²⁶ Doco ni tutuyuhu-tè ñuhù nùu sàhà rey mà ni sacundahví-te nùu-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xì, cundiātu tahví gá-ní yùhù, dandu danáá nsihí”. ²⁷ Ñàyùcàndúá, ni cuhi ini rey mà-té, te ni nacoo-nète, ni dándütù nsihí-né ñà-ndúá inihíca-tè.

²⁸ Doco ni quee cui sí-tè nùu rey mà, te ni sàhàn-te ni nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vachi inihíca stná nècuàchímà iin cientu dihùn plata nùu-tè. Te ni tnii nihni tnuu tehe-tè dúcùn-né ni cachí-te xi-né: “Danáá dahuun ñà-ndúá inihíco nùu”. ²⁹ Dandu ni tutuyuhu stná nècuàchímà ñuhù nùu sàhà-tè ni sacundahví-nè nùu-tè, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xì cundiātu tahví gá-ní yùhù, dandu danáá nsihí”. ³⁰ Doco cóó, cóni cùnì-te. Ni sanicuàchi-tè sàhà-né ni chicadi-tené dècuèndè danáá nsihí-né ñà-ndúá inihíca-nè. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá ni cuduchi ini-nè. Ñàyùcàndúá, ni sàhàn-nè ni nacani-ne xi rey mà ñà-ndúá ni quida-tè. ³² Sàhámà tucutu ni cana rey mà-tè ni cachí-nè xi-tè: “¡Peón malu ndùu-yó! Vàchi yùhù, ni xicahnú ini sàhù; ni dándütù nsihí ñà-ndúá ni inihíco, vachi ducán ni sacundahví nùu”. ³³ ¿A có-ndiá icà stnáú cuhi inu compañeru nacua ni quide xi miun?” ni cachí rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga ni xidà ini-nè, ñàyùcàndúá ni dàyàha-nète ndahà tè-dàndòhò-xi nèhivi ñà-coo-tè ndahà-témà ndé cachí danáá nsihí-te.

³⁵ Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni' ía ansivi xi mii-nsiá nú có-cùnì-nsià cuicahnú ndisa ini-nsià sàhà ñanitnaha-nsia —ni cachí Jesús.

19

Màsà caté stnàhà-nda

¹ Daaní, na ní nsihí ni cachí Jesús ducán, ni quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndé inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivi ni tenchicùn xi-yá ni sàa stná-nè yucán. Ñàyùcàndúá ni dándùvaha-ya nècuàchi cuhí xi-ne.

³ Dandu ni catnàtuu nècuàchi fariseu nùu-yá ni càhàn-nè xi-yá áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne diquí-yá. Te dohó ni cachí-nè xi-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-nda ñàhàdihí-nda nansa ni ni cui?

⁴ Te ni cachí-yà xi-né:

—Ádi sàni cahvi-nsia nùu tutu ì ndé cachá' nansa ni quidayucun Dios nèhivi primeru, iin-ne ni sàcunduu tiàa, te inga-nè ñàhà. ⁵ Te ni cachí stná-yà ñà-jaàn nduá disàhà-xi nándàhà iin nècuàchi tiàa xi iin nècuàchi ñàhà, te quecuáân-nè nùu yuadhi-nè. Ñàyùcàndúá, mate díin díin ni sanduu-ne antes, doco vichí na imindaa nèhivi sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhámà

có-ndúú gá-nè diín diín nêhivî; còó, vâchi quida-nda cuenta na ian imindaa nêhivî nduú-né. Ñâyúcândüá, nú ducán sàni dâcuacátnáhâ Dios-nè, dandu ni-iin nêhivî màsà caté stnâhá-né.

⁷ Dandu ni cachi nêcuâchi fariseu xi-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índü chuun ni cachi Moisés íá permisú, vâtüni cuâha-nda ñahâdihî-nda iin tutu cachí cuâhân-nda cate-ndañá, dandu nacoo-ndañá? —ni cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yâ—; sâhá ñâ-có-cüní-nsiâ cunini vii-nsiâ, ñâyúcândüá ni sâha Moisés permisú cate stnâhá-nsiâ. Doco na ní quesaha ñuhivî, còó, màdi ducán nisá ía. ⁹ Te yühù cachí stnâi xi-nsiâ, cuâchi ndisa nduá nú ni caté iin nêcuâchi tiâa ñahâdihî-nè, te coo-ne xi inga nêcuâchi ñahâ. Doco nú sàni câhân ñahâdihî-nè xi inga tiâa, dandu màdi cuâchi cunduu ñâ-cate-nè ñahâdihî-nè. Te nú ni nándahâ stnâ iin nêcuâchi tiâa xi iin nêcuâchi ñahâ ni sate stnâhá, divini cuâchi cunduu stnâ mà.

¹⁰ Dandu ni cachi nêcuâchi dacuahá-yá xi-yá:

—Nú ducán (ùhi) íá chuun sâhá iin ñahâdihî-nda, dandu chicá vâha màsà nándahâ-nda.

¹¹ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Cunaha-nsiâ, màdi nsidaa nêhivî sâá mànihi inî-xi sâhá ñâ-nduá ni cachi jaân, cuisí nêhivî sàni nihítâhvi mànihi inî-xi.

¹² 'Dava nêhivî, có-íá nsihî iquicúñú-nè, vâchi ducán ni cacu-ne, ñâyúcândüá, có-nándahâ-nè. Daaní, dava nêhivî, có-íá nsihî-ne sâhá-ñâ ducán ni quida nêhivî xi-né. Daaní, dava stnâ-nè cuisí sâhá-ñâ (cudí inî-nè quida-ne) chuun xi ñuhivî ì xí Dios, ñâyúcândüá có-cüní-nè nándahâ-nè. Nú ni sâá-nsiâ mànihi inî-nsiâ palabra yohó, vâtüni, (te nú còó, pues mà cúndáá inî-nsiâ).

Nansa ni chitândóó Jesús ndahâ-yá ñâ-cuati ñâ-cundiatúa

¹³ Daaní, ndacá nêhivî ñâ-cuati vâxi nùú-yá ñâ-chitândóó-yá ndahâ-yá ñâ-cuati ñâ-cundiatúa, te càcàn tâhvi-yá nùú Dios sâhá-vé. Doco nêcuâchi dacuahá-yá, ni sadi-nè nùú nêcuâchimâ.

¹⁴ Ñâyúcândüá ni cachi-yâ xi-né:

—Nacoo-nsiâ ñâ-cuati ni quixá núí. Màsà cádi-nsiâ núá, vâchi nsidaa ana nihnú inî-xi nahî ñâ-cuati, divi cunduu ana sâá ñuhivî ì xí mii-yá íá ansivi —ni cachi-yâ.

¹⁵ Dandu ni chitândóó-yá ndahâ-yá ñâ-cuati, te cuâhân-yâ.

Nansa ni cachi Jesús xi iin têchii cuica

¹⁶ Daaní, ni sâá iin têchii nùú-yá, te ni cachi-te xi-yá:

—Maestro, mii-ní vâha ndisa-ní. Cachí-ní xí' índü obra vâha guide, te nihítâhvi vida ndiaha nicanicuahân.

¹⁷ Dandu ni cachi-yâ xi-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) câhân-ní xi yühù sâhá índü ñâ-cuati ñâ-vâha? Vâchi còó ni-iin nêhivî úún vâha ndisa, cuisí nú nduí Dios, dandu vâha ndisa inî. Doco nú cuní-ní nihítâhvi-ní vida ndiaha, dandu chivâha-ní ñâ-ndüá dandacú-yâ.

¹⁸ Dandu ni cachi tèmà:

—¿Índü ñâ-câchí-yâ ícúmî chivâhi?

Te ni cachi Jesús:

—Divi ñâ-màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà câhân-nda xi inga ana có-ndúú nêcuâchi vehe-nda, ni màsà quidá cuíhnâ-nda, ni màsà cáchí stnâ-nda ni-iin tnùhu sâhá ñânitnaha-nda. ¹⁹ Te ní coó tnùñuhu xi-nda nùú yuadíhî-nda; te nacua cuú íní-nda sâhá mii-nda, divi ducán ícúmî-nda cuu stnâ ini-nda sâhá ñânitnaha-nda.

²⁰ Dandu ni cachi têchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájan sàni chivâhi dècuèndè na tíí. ¿Índü ñâ-cuati cumáni gá guide?

²¹ Dandu ni cachi-yâ xi-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vâha ndisa, dandu cuahân-ní dicó nsihî-ní ñâ-ndüá ícúmî-ní, te dasân-ní dhùh mà nùú nêcuâchi ndahví; dandísá nihítâhvi-ní cucumi-ní cuâhá ñâ-cuicá íá ansivi. Te quixí-ní cunicichün stnâ-ní yühù —ni cachi-yâ.

²² Daaní, na ní inini-tè ñâ-jaân, dandu yâha ga ni cuhuun ini-te, vâchi cuica cuâhá-té. Ñâyúcândüá ni quihîn-tè ichi mànuhù-té.

²³ Dandu ni cachi Jesús xi nêcuâchi dacuahá-yá:

—Ñâ-ndâcuisí nduá cachí xi-nsiâ: Ùhi sâstnùhù sâá iin têcuicâ ñuhivî ì xí mii-yá íá ansivi. ²⁴ Te ùhi gá stnâ dayâha-nda iin camellu nùú chîcòhò ndùhu íqui, doco ñâ-chicá ùhi nduú ñâ-yâha iin têculcá ndè ñuhivî ì xí Dios —ni cachi-yâ.

²⁵ Na ní inini nêcuâchi dacuahá-yá ñâ-jaân, dandu yâha ga ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhi ndisa càcu anima iin nêhivî.

²⁶ Dandu ni indehè vâha Jesús-nè, te ni cachi-yâ:

—Nèhivi ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vätùni, vächi nsidaa iñàha, mà úhi quida-yañà.

²⁷ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ndüá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor. Ñàyücándüá, ¿índü iin ñà-vàha icúmí-nsí ñihì-nsí?

²⁸ Dandu ni cachi-yà xi nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuisi yohó: na sàa tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí nàcòì nùù silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivi ñihitáhvi stná nsi-úxin ùi mii-nsiá, màcùndoo stná-nsiá nùù iin iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xi nsi-úxin ùi dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivi iñàha, dandu iin cientu gà tantu ñà-jaàn icúmí-nè ñihitáhvi-nè. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, ò ñuhù xi-né sàhà yùhù, cò-quidàmà, vächi iin cientu gà tantu icúmí stná-nè ñihitáhvi-né, te ñihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivi idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quivi yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè nàcòdònùù-nè nùù-xí.

20

Ejemplu ni nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xi si-úvã

¹ Ducán iá ñuhiví ùi xi mii-yá iá ansivi nacua ni quida iin lamú, naha ni quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùù-né. ² (Te na ní tùi-tè), dandu ni ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quivi, ñàyücándüá ni techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhìn ni quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán ni xini-nè itá uun itnii gà tiàa. ⁴ Ñàyücándüá ni càhàn-nè xi-tè àma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá icà. Ñàyücándüá, ni dándàá stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu ni quee-ne nahi càxihùì, te yucán ni ñihì tú-né iin ùi gà peón; stná càhùni ni cuaà, ducán ni quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu ni quee-ne ni xini tu-ne itá úun más gà tiàa yucán, ñàyücándüá, ni cachi-nè xi-té: “¿Índü chuun ndui yacá itá úun-nsiá?” ⁷ Te ni cacachì-te xi-né: “Divi sàhà còò iin taxi xi chuun quida-nsí”. Dandu ni cachi-nè xi-té: “Pues cuahàn stná-nsiá quidachuún stná-nsiá itui, te quiyàhvi stná-nsiá nacua ndiá icà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu ni cachi lamú mà xi tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-tè ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón ni quihvi último ni cayàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quihvi-tè dècùendè stná nùù peón ni quihvi primeru”. ⁹ Ñàyücándüá, dihna tiàa ni caquihvi nahi càhùhùn ni yàha, te iin iin-tè ni ñihì-tè iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, ni cayàha stná peón ni quihvi naha, te chicá más cuàhàn-te ñihì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni ni canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyücándüá ni quesaha-té daquée cuàchi-tè diqui lamú mà, ¹² cachi-te xi-né: “Cuisi iin hora-ni ni caquidachuún nècuàchi último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni ni quidachuún-né xi nsiùhù, mate ndui yacá ni quidachuún ndee-nsí nùù cahni”. ¹³ Dandu ni cachi lamú mà xi iin tiàa mahì peón mà: “Còò, amigo, màdi cuàchi nduá quidè. ¿Amadi sàni ndòò sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahàn-ní, vächi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchi último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xi dihùn xí nacua chítùnini iní? ¿ò cumbidiá ini-ní ñà-ni quide iin ñà-vàha (sàhà nècuàchimà?”, ni cachi lamú mà). ¹⁶ Sàhàyücándüá, nècuàchi chicá idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchi nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònùù-nè nùù-xí. Vächi mate cuàhà nèhivi cànà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichi mànana-ya cuàhàn-ya ñuu Jerusalén, te ni tava cuàán-yá nsi-úxin ùi tiàa dacuahá-yá, te ni cachi-yà xi-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndá ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùrù xicusahnú yucán, xi ndahà stná nècuàchi ley xi veheñuhu, te icúmí-nè cachi-nè ñà-fuerza icúmí cùì. ¹⁹ Dandu dayàha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiàa-te yùhù, te cahni cuií-te yùhù, dandu chítuu-tè yùhù nchìca cruz, doco tixi ùni quivi icúmí natiacui.

Ñà-ndüá ni xicàn dihi Jacobo xi Juan nùù Jesús

²⁰ Daaní, vaxi ñahàdihí Zebedeo nùù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te ni sàcuìn sisi-né nùù-yá, cuní-nè càcàn-nè iin favor nùù-yá. ²¹ Te ni cachi-yà xi-né:

—¿Índü iñàha cuní-ní?

Te ni cachi-nè xi-yá:

—Cuní nìhitáhvi ndúì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quívi sàà-ní cusahnu-ní ñuhívi, iin-tè coo ladu cuahá-ní, te ingá-te ladu itní-ní.

²² Dandu nì cachi-yà xì ndúì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sànhì ini-nsiá ñà-ndúá xicàn tàhvi-nsiá núì. ¿A vátuni cundee ini-nsia ndoho-nsia nacua icúmí ndohi te yàha stná-nsiá tñundoho nacua icúmí yàhi?

—Jaan —nì cachi-nè— vátuni stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiá yàha stná-nsiá tñundoho nahi yùhù; doco ñà-danìhitáhvi' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúì, vàchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamánì nduú ana chítñunì inì-xì indú nèhivi nìhitáhvi cundoo iin iin ladúì.

²⁴ Daaní, na ní xinitñuhu ùxin gà nècuàchi dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ù ñàni mà. ²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né nì nátácá-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ináhá-nsiá nansa xiquida tè-cusáhnù inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùu nèhivi ñuu-te; vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùu nècuàchi ñuu-te. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còò, vàchi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nùu-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchi nùu nsidaa-nsiá. ²⁷ Vàchi nècuàchi cuní codònnùu nùu-xì, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xì nècuàchi dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhívi, cóni quésáì ñuhívi yohó ñà-cunucuachi nèhivi núì. Còò, sàhà-ñá cunucuachi mií nùu-né nì quésáì, dandu después cuàhi vida-xì cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcundoo cuahá-né libre.

Nansa nì natùinuù ùì nècuàchi cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yá, nì quihìn-ya ichi nì queue-ya ñuu Jericó, te nchicùn cuahá gá stná nèhivi dava ga. ³⁰ Te yuhù ichí yucán ndoó ù nècuàchi cuaá. Te na ní tiacu-nè cuahàn yàha Jesús, dandu nì quésaha-né càna ndee-nè, cachi-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xì David! ¡Cuhì inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivi cuahá yucán, nì canáhá-nè xì nècuàchi cuaá mà:

—Màsà càna ga-nsiá —cachi-nè.

Doco nècuàchimá, chicá ndee ní càna-ne, cachi-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xì David! ¡Cuhì inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yá, te nì cana-ya nècuàchi cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá cuní-nsiá quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xi-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsì.

³⁴ Ñàyucándúá nì cuhì inì-yànè, te nì chituu-ya ndahá-yá nùu-né. Te vichì vichì nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuahàn-nè.

21

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànúú Jesús quihvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé íá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dinì yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yá xì ùì nècuàchi dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùu-xì. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá nùu-xì. Te yucán icúmí-nsiá cuni-nsiá nuhnì iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixì. ³ Te nú càhàn nèhivi xì-nsiá sàhà-sì, dandu cachi-nsiá xì-nè ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sì, doco luegu naxicocuñ-sì —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cùu ndisa ñà-ndúá nì cachitñuhu iin nèhivi xì Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitñuhu-nsia xì nèhivi ñuu Sión, (divì nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, nihnú ndáhvi ínì-yá, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisi (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitñuhu nècuàchi sàhana ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùì nècuàchimá ichi cuahàn-nè chuun ma, nì caquida-nè nacua nì dándacú Jesús nùu-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu nì chitándoo-né sìcoto xi-ne diquì-sì, te nì sàcùnùú-yási.

Nansa nì quidañuhu nèhivi Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitánduhù-né dòò-né ichi según estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchi cuahá yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichi ndé icúmí-yá yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahá yutnù nì chindoo stná-nè ichi mà, (te ducán nì nducutá).

⁹ Te nèhivi idónuu, xì stná nècuàchi nchicùn cahá-xì, càna ndee-né, cachi-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ì xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vâha-ndané, vâchi cuenta xi Stoho-ndâ Señor vâxi-ne! ¡Ansvéhé cahnú mii-yá iá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu ni ndulocó gâ nsidaa nèhivi ndoó yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchi yohó?

¹¹ Te ni naxiconihí nèhivi cuahâ mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchi càhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa ni tavâ Jesús tè-dicó xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu cahnú

¹² Dandu ni catnâtuu cuahâ nècuàchi cahnú xí Dios, te ni taxi-yá nsidaa tè-dicó xi tè-xiín yucán, te ni ducùn nsihí-yá mesa xi tiâa damâ dihùn inga ñuu, te ni ducùn stná-yâ silla xi tè-dicó loma, ¹³ cachí-yâ xi nsidaa témâ:

—Dohó cachí (Dios) nùu tutu ìi: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivi càcàn tâhvi-né nùí”, cachí-yâ. Doco sâhâ mii-nsiâ sâni nandua na iin lugar ndé ndoó cuahâ tècuìhnâ —ni cachí Jesús.

Nansa ni cuduchi ini nècuàchi veheñùhu sâhâ Jesús

¹⁴ Dandu ni catnâtuu cuahâ nècuàchi cuhí nùu-yâ, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhé-nè; te ni dândúvâha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñùhu, ni cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñâ-cuahâ guâ milagru quidá-yâ. Te ni tiacu stná-nè cána ndee ñâ-cuati ini veheñùhu, cachá sâhâ-yâ: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ì xí rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñâyücândüâ, ni candudana nècuàchimâ, cachí-nè xi-yâ:

—¿A có-íníni-ní nansa cachí ñâ-cuati jaàn?

Dandu ni cachí-yâ xi-né:

—Jaan, ínini. Doco mii-nsiâ, a táñâha ga cahvi-nsia (ndé càhàn nèhivi xi Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndé stná ñâ-cuati xi mée tíquin sâni dàtnùu stná-ní sâxínitnùni-xi, te ni nhì-vé naquimani ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán ni cachí Jesús xi nècuàchimâ.)

¹⁷ Dandu ni nacooyanè, te ni queue-ya ñuu mà cuahàn-yâ ñuu tii Betania, te yucán ni quidi-yâ.

Nansa ni sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisi vídi-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, ni quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu ni xihí-yâ doco. ¹⁹ Te ni xini-yâ jaàn yatni ichì mà iin nù-higu. Ñâyücândüâ, ni tnâtuu-ya ndé iin-nu, doco còò quisi vídi caá, cutu ndahâ cuií-ni-nù iá. Ñâyücândüâ ni cachí-yâ xi-nù:

—Màsâ nunca cana ga quisi vídi yohó.

Dandu luegu ni ichì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchi dacuahá-yâ ñâ-ndüâ ni cuu, ni ndulocó-nè, te ni cachí-nè:

—¿Índù chuun yâchi guâ ni ichì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu ni cachí-yâ xi-né:

—Ñâ-ndââ ndüâ cachí xi-nsiâ yohó; nú ni cúníndisâ vâha-nsia, te có-ndòò-nsiâ xi duda, dandu vâtùni quida stná-nsiâ milagru, doco màdi cuisí milagru na ian ni cuu xi nù-higu yohó. Còò, dècuèndè vâtùni cachí stná-nsiâ xi yucù jaàn ñâ-ni cúxióá, te quècahna ini mar; te divi ducán ndisa icúmi cuu. ²² Vâchi nú ni cúníndisâ vii-nsiâ, dandu nihítâhvi-nsiâ nsidaa ñâ-ndüâ ni càcàn tâhvi-nsiâ nùu Dios.

Nansa ni cachí tè-xidandacú ñâ-còò derechu xi Jesús quida-ya ñâ-ndüâ quidá-yâ

²³ Daaní, ni nansihvi-ya veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yâ chináhâ-yâ nèhivi. Doco ni catnâtuu stná dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchi xidandacú nùu ñuu mà, cachí-nè xi-yâ:

—¿Índù ni nhì-ní derechu quida-ní ñâ-ndüâ quidâ-ní? ¿Ana divi ni dândacú nùu-ní ñâ-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu ni cachí-yâ xi-né:

—Yùhù cuni stnáì ndàcâtnùhí nùu mii-nsiâ, te nú ni náxícónihí-nsiâ nùí, dandu cachitnùhu stnáì xi-nsiâ ana divi ni dândacù-xi nùí. ²⁵ Cachí-nsiâ xí ana divi ni dândacù-xi nùu Juan (Bautista) ñâ-quida ìi-né nèhivi. ¿A Dios ni cachí xi-né, te ò nèhivi ñuhivi?

Dandu nècuàchimâ, ni candatnuhu tnahâ nsidaa-ní mii-né, cachí-né:

—Nú ni cachí-ndâ Dios ni dândacù-xi nùu Juan, dandu cachí Jesús xi-ndâ: “¿Índù chuun cóni xíníndisâ-nsiâ nècuàchimâ, nú ducán?” ²⁶ Doco nú ni cachí-ndâ ñâ-divi nèhivi úun ni cachí xi nècuàchimâ, dandu yúhí-ndâ ndiâ ndüâ quida nèhivi xi-ndâ, vâchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana ni càhàn cuenta xi Dios ni sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñâyücândüâ, ni cacachí nècuàchimâ xi-yâ:

—Cò-cùndáa ini-nsi ana divi ni dándacù-xì nùù Juan.

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cächí stnáì xì-nsià ana divi ni dándacù-xì nùú ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu ni cachi Jesús xì-né):

—¿Nansa tuxí ini-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa ia iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te ni cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá si-uva xi-nda”. ²⁹ Te ni cachi dèhe-ne mà: “Còò, vächì cò-càhín cùhìn”. Doco después ni naxicocuñin ini-te, te ni sàhàn-te ni quidachuún-te. ³⁰ Dandu ni sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cächì-nè xì-té nacua ni cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te ni cachi tèchii ùi mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsià xí ìndù tèchii ma ni quida ndisa ñà-nduá ni dándacù yua-té.

Te ni cachi nèhivi iníní mà:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—(Cächì vaha-nsia.) Te palabra ndàcuisi nduá cachí xì-nsià yohó: chicá mà ùhì càcù tè-dächiyàhvi (cähìchì guá ini-nsià), ò iin nècuàchì ñahà quida ndevàha, te sàà-nè ñuhiví ì xì Dios, mientras mii-nsià, ùhì gà càcù-nsia ducán. ³² Vächì na ní quixi Juan Bautista cóni xiníndisá-nsià (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichì vaha Dios. Doco tè-dächiyàhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchì xì, ni xiníndisá-nè nècuàchimà. Te nú sàni xini-nsià (ni xiníndisá cuàhà nècuàchimà), dandu ¿ìndù chuun cóni nàxícocuñin stná ini-nsià ñà-cuníndisá-nsià?

Ejemplu sàhà medieru malu

³³ Cunini-nsia, vächì cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì ia iin lamú ni dándàndèe nducu yohó si-uva nùù ñuhù xì-né, te ni quida-ne corra-ñà. Dandu ni quidavàha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà. Te ni quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu ni tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xìcà. ³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchì quisi vidi mà, dandu ni techuún-nè iin ùi peón xi-ne nùhù naquihìn xì fruta nùù medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchimà yucán, ni catnii medieru mà nsidaa-né, te ni sahnì cuíi-tè iin-ne, inga-nè ni sahnì dahuun-tè, te inga-nè ni cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-nè nùù nècuàchì ni nùhù primeru. Doco divi ni ducán ni quida quini medieru mà xì nècuàchimà. ³⁷ Dandu último ni techuún lamú mà dèhemaní-nè nùhù, vächì ádi quidañuhu-té dèhe-ne ni cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-tè vächì dèhe lamú mà, dandu ni candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yohó nduú tè-icúmi ndutahvi (xì ñuhù yohó). Vichi cahnì-ndàtè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, ni cacachí-te. ³⁹ Ñàyücandüá, ni catnii-tè nècuàchimà ni tavà-tèné iladu nùù ñuhù mà, te ni casahnì-tèné.

⁴⁰ Pues, vichi ¿ndiá nduá icúmi quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-nè yucán? —ni cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníní, ni cachi-nè xì-yá:

—Icúmi-nè dandáñuhù dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cùhì ini-nète. Dandu después nanducu gà-nè medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuàha xì-né quisi vidi tiempu iá-si.

⁴² Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìi ndé cachá`palabra yohó?:

Nì ia iin cavà, te ni cähìchì ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà ni sàcùndua yùù vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndà Señor nduú ana ni quida ducán, te ndulócò-nsi ñà-ndiaha guá ni quida-ya.

(Ducan nacání nùù tutu ìi.) ⁴³ Ñàyücandüá, yùhù cachí xì-nsià, mà níhì gà nèhivi ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhiví ìi xì Dios; còò, nèhivi inga ñuu icúmi ñihitáhvì xán, te mii-né, ndisa, icúmi-né quida vii-né na iin medieru vaha tùha nacuàha vii xì cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsià, yohó iá gà stná inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquihì sàhà-xì cavà ma, icúmi-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà diquì-xì, tàdi nchihì-nè quida —ni cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsià, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stná-nè ejemplu ni nacani-ya, te ni cundaà ini-nè, divi mii-né càhàn-yà sàhà-xì. ⁴⁶ Ñàyücandüá, ni cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivi cuàhà ndoó yucán, vächì ndeníhì nècuàchimà mii-yá ñà-nduú-yà iin ana càhàn cuenta xì Dios.

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó íá ñuhví ì xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ìi-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachtitnùhu-tè xì nsidaa nèhivi sàni càna. Doco cóni cùnì nècuàchimà quixi-ne. ⁴ Ñàyùcàndúá, nì techuún rey mà màs gá peón xi-ne cacanu-u-tè cachtitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivi càna mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vachi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xi nsidaa gá quisi ndatnù. Sà-íá nsidaa ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivi càna mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuahàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuahàn-nè nùu itú, inga-nè cuahàn-nè ndé íá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnúu xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-néte. ⁷ Ñàyùcàndúá na ní inini rey mà, cuahà gá nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dándáñuhú-tè nèhivi mà, te nì sahnì-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhivi nì cachi quixi primeru, cóni nátui-ne nihítahví-né. ⁹ Ñàyùcàndúá, vichi cuahán-ndá ndè ichi nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivi ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixí-né vicò xì”. ¹⁰ Ñàyùcàndúá, nì caquee peón mà inga xichì nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dånátacá-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivi.

¹¹ Daaní, nì quihvi rey mà ndé íá vicò, te nì xini-nè jaàn íá iin tiàa có-ndixí vicò nacua ndiá icà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndúá, nì cachi-nè xì nècuàchimà: “Amigo, ¿ìndù chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndixí-ní sicoto nacua ndiá icà-ní?” Doco nècuàchimà, mànicú ñaxiconihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahàsàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndànè fuera ndé iin tnúu; (ndahví-nè), vachi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhivi, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátuni cundaà ini-nsià) ñà-cuahà nèhivi càna (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús sàhà renta xì ñuu-ndá

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na càhàn-yà (xì nèhivi). ¹⁶ Ñàyùcàndúá, nì techuún-né itnii nèhivi nchícùn xì-né nùu-yá, te cutnàhà stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachì-nè xì-yá: —Maestro, ináhá-nsí nduu-ní iin nèhivi ndàcuisì ini-xi, te chináhà vii-ní nansa ndisa íá ichi vaha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachì nèhivi, te nì có-yùhì stná-ní nì-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcàndúá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí nansa tuxí ini-ní, ¿a vátuni sáha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xicàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vachi) dananí uun-nsia vaha guá-nsià. ¿ìndù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùu? ¹⁹ Dacuní-nsià yuhù iin dihùn xì-nsià chiyàhvi-nsia sàhà renta, cundehi.

Dandu nì sàha-neyà dihùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana ñinùu-xí, te ana ñiquívì-xí itúú icà dihùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-ndúá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndúá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivi mà, nì ndulocò-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuahàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús íá nansa natiacu-ndá

²³ Daaní, quivi yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndisà-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndá. Ñàyùcàndúá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yohó nduá nì tìaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te cóò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdhí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuáan nì ndóo ma, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ Pues cunaha-ní, nì sandoo usà ñani ñuu-ndá yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xihì-nè, te cóò déhe-ne. Ñàyùcàndúá, nì ndóo ñahàdhí-nè nùu ñani-nè nchícùn gá. ²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xihì stná-nè, te cóò stná dèhe-ne, te nì ndóo ñahàdhí-nè nùu inga ñani nchícùn gá; te iin-ní nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchì usà. ²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyùcàndúá, na sàà quivì (cachì-nsià) natiacu nsii, ¿ìndù tiàa ma nacuaa xì nècuàchì ñahà mà? vachi antes nsi-úsà-nè nisa ía xì-ñá.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còo; có-càchí vii-nsiá, vâchi có-cùndáà ini-nsia nansa cachí tutu ì xí Dios, ni có-cùndáà stná ini-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsiá, na sàà quìvi natiacu nêhivi, mà nándàhà gá-nè, vâchi nahì àngel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùù Dios, ducán icúmí nanduu nêcuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nansa ni cachi Dios xi-nsiá palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsi-Abraham, xi nsi-Isaac, xi nsi-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcàndüá, itiácú ì nêcuàchì nsii ma), vâchi nêcuàchì sání xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuiasi ana itiácú cahvi xi-ya ³³ —ni cachi Jesús. Te na ní inini nêhivi cuáhà mà ñà-ndüá ni cachi-yà, dandu yáha ga ni ndulocó-nè.

Nansa ni cachi Jesús ìndü ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu ni xinitnùhu nêcuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùù nêcuàchì saduceu, mànicüi nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. Ñàyùcàndüá ni nataca nêcuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nêcuàchì ley xi veheñùhu, te ni tnàtuu-ne nùù-yá ni ndàcàtnùhù-né iñàha nùù-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó ni cachi-nè xi-yá:

³⁶ —Maestro, nùù nsidaa ñà-ndüá ni dàndácú Dios nùù ley xi-ya, ¿ìndü-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndá sàhà Stoho-ndà Dios xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú voluntad xi-nda, xi nsidanicuú stná sàxinítùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùì ni dàndácú-yá, (vâchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndá sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndá sàhà ñanítaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohó nsidanicuú ley xi Moisés xi nsidaa gá stná palabra ni cachi profeta nisa cahàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohótèhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ì nêcuàchì fariseu yucán, te ni cachi Jesús xi-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Ìndü descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te ni cachi-nè xi-yá:

—Divi David nduú yohótèhè-yá.

⁴³ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿ìndü chuun ni cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní cahàn-nè sàhà-yá tixi poder xi Espíritu ì xí Dios? Vâchi dohó ni cachi nêcuàchì mà nùù tutu ì:

⁴⁴ Ní cahàn Yua-nda Dios xi Stohì, (divi Cristu), te ni cachi-yá: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndé cachí sàà cundéi nùù nsidaa ana xiní ùhì xi-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

⁴⁵ Cundehè-nsiá, ni cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco ní ducán nduú-yá, dandu ¿ìndü modo cunduu stná-yá iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —ni cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nêhivi ni nánihì tnùnì gá ini-nè naxiconihí-né nùù-yá ni-iin palabra. Ñàyùcàndüá, quìvi nùù-xí cóni sàha ga-nè valor dadavátnáhà-né xi-yá.

23

Ñà-ndüá ni cachi Jesús sàhà nêcuàchì fariseu xi sàhà nêcuàchì ley xi veheñùhu

¹ Dandu ni cahàn tu-ya xi nêhivi cuáhà yucán, xinduu-ne nêcuàchì dacuahá-yá, xi stná nêcuàchì iníni úun. ² Te dohó ni cachi-yà xi-né:

—Nêcuàchì fariseu xi nêcuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ì xí Moisés. ³ Ñàyùcàndüá, nsidaa ñà-ndüá cachí-nè, chivàha-nsiàña. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, cóo, vâchi diín iñàha chináhà-nè, te diín iñàha quidá-né. Nùù mii-né, mà ùhì cachi-nè xi nêhivi ñà-chivàha-ne cuáhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nêhivi, mà cundéé ini-nè chivàha nsihì-ne ñà-ndüá cachí nêcuàchì mà, vâchi na iin carga vèe nduá nùù-né, te mate ùhì cunsida-neà, doco ndacú nùù-né. Doco nêcuàchì ley mà, cóo; ni-iyuhu mà ndánihí-neà, ni có-dúcùn ni-iin diníndáhà-neà.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndüá quidá nêcuàchì mà, cuiisì sàhà-ñá cundehè nêhivi-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhní itni ndé ñuhú tutu ì, doco puru itni nahnú cuní-nè cundua (na ian vâha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yucán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico ì nùù sàhà sicoto xi-ne. ⁶ Te na sàhàn-nè vicó, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudí stná ini-nè ñà-cásàhù tnùñuhu nêhivi xi-né yàhvi, te cachí nêhivi xi-né maestro.

⁸ Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiá ñà-cachi nêhivi xi-nsiá maestro, vâchi imindaa maestru icúmí-nsiá, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñaní nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchì-nsiá “padre” xi ni-iin nêhivi ñuhiví yohó, vâchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchì stnáhá stná-nsiá “jefe”, vâchi imindaa jefe icúmí-nsiá, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nêcuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana

xinúcuachí. ¹² Vächì nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmi-nê sàa-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndáhví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmi ñìhì xì tñùñuhu.

¹³ 'ñDahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te ñdahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vächì datiaá uun-nsiá vaha-nsiá. Cutu estorbu quidá-nsiá nùu nèhivi cuní quihví ñuhví ì xí Dios: ni có-quihví mii-nsiá, te nèhivi cuní quihví, sadí-nsiá nùu-né.

¹⁴ 'ñDahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsiá vaha-nsiá. Vächì túha-nsiá (tñii diquí uun-nsiá ley, te) xidándiáá-nsiá vehe nècuàchì ñì xihì ì-xí, te después sácuita-nsiá nacuatú cuáhà-nsiá na ian vaha guá-nsiá. Sàháyucándüá, iin castigu chicá fuerte icúmi-nsiá ñìhì-nsiá.

¹⁵ 'ñDahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vächì datiaá uun-nsiá vaha-nsiá. Ndé inicutu ñuhví nácàhin-nsiá, te yáha stná-nsiá mar nducu-nsiá ana dayáha-nsiá nùu religión xi-nsiá. Te nú sàni yáha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsiá sàa stná-né nanduu-ne ana malu, ndé ùi tantu gá más malu nanduu-ne nùu mii-nsiá, te sàhájàn chicá yächì sàa-né andea.

¹⁶ 'ñDahví-nsiá! vächì mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiá dacúndéhe-nsiá nèhivi índü íá ichì. Vächì cachí-nsiá xì-né ñà-màdi obligaciòn nduá nú ni caquín-ndá compromisu, te chináhà-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro íá veheñùhu, cachí-nsiá. ¹⁷ (ñDahví-nsiá!) ¿Índü chuun có-sàa-nsiá cundaà ini-nsiá, te quidámáxini-nsiá? ¿A có-ínáhà-nsiá ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùu oro mà? vächì cuisì sàhà-ñà íá 'ini veheñùhu, ñàyucándüá nduá oro ì. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsiá ñà-màdi obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndá iin compromisu, te chináhà-ndá mesa ì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa íá nùu mesa mà, cachí-nsiá. ¹⁹ Pues ¿índü chuun có-sàa-nsiá cundaà ini-nsiá, te quidámáxini guá-nsiá? ¿A có-ínáhà-nsiá chicá ndiaá mesa ì mà nùu nsidaa promesa? Vächì divi sàhà mesa-mà ñìhì stná promesa mà ndu-íá. ²⁰ Ñàyucándüá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-né mesa ì, pues davani queámà na ian chináhà stná-né promesa íá nùu mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-né veheñùhu, pues iin-ñi nduú stná na ian chináhà stná-né mii-yá íá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-né ansivi, davani queé stná mà na ian chináhà stná-né silla ì xí Dios, xì stná mii-yá íá nùu silla mà.

²³ 'ñDahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vächì datiaá uun-nsiá vaha-nsiá, mate túha-nsiá cuàha-nsiá diezmu xi (yùc cuatílúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ì chicá ndiaá, ni có-quihín casu-nsiáñà, mate nacáñimà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndá, te cundehe ndáhví stnahá stná-ndá, xì stná ñà-cunihnu vaha ini-ndá mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsiá cumplir; te ni có-xiñùhù nacoò stná-nsiá diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivi índü íá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsiá nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñà màsà cócò-nsiá ni-iin quisi tì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndúlócò-nsiá sàhámà. Ñàyucándüá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnú) na iin camellu.

²⁵ 'ñDahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsiá vaha-nsiá, vächì dohó íá estilu xi-nsiá na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin cóhò, te cuisì yàtà-ñà nacaté-ndá, doco (inià, quini íá'. Te divi ducán íá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchì ñà-xiho-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévaha-nsiá. ²⁶ 'ñDahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxini-nsiá. Vächì (nú icúmi-ndá) iin pocillu ò iin cóhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátüni coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñà. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ 'ñDahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vächì datiaá uun-nsiá vaha-nsiá, doco cóò. Nahi monumentu (ndé índüxin nsi), ducán nduú-nsiá; vächì cuaha-ni íámà nú sàni ndanuu cuxán, doco inì-xì ñuhú chitu iquí nsí xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán íá stná mii-nsiá, indéhe nèhivi mii-nsiá na ian nèhivi vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsiá, vächì anima-nsiá, chituá ñà-cò-ndiáá.

²⁹ 'ñDahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vächì datiaá uun-nsiá vaha-nsiá. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nùu ñàña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xí Dios sàhana, te nsidácütú stná-nsiá lugar ndé xí-índüxin nsi ñì sanduu nèhivi vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: "Nú ni cúndóò nsiùhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivi cáhàn cuenta xi Dios nacua ni quida xii-ndá". ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì ñì casahni xì nèhivi xí-yá sàhana. ³² Ñàyucándüá, nú yohòtèhè-nsiá nduú nècuàchimà, dandu mà úhi quida stná-nsiá divi nacua ñì quida mii-né.

³³ 'ñMii-nsiá, nahi anima cóò nduú anima-nsiá, nacua xii-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichì! Cóò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsiá nùu andea, vächì icúmi-nsiá

ndoho-nsia. ³⁴ Sáháyucándüá, icúmi techuín nêhivi càhàn xi-nsiá, divi nêcuàchi profeta, xi stná nêcuàchi nchichí, xi cuàhà stná maestru. Doco ináhi mii-nsiá, ñà-icúmi-nsiá quida quini-nsia xi-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchica cruz, te dava ga-nè cahni cuií-nsiá ini veheñuhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñâyücándüá, fuerza icúmi mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nêcuàchi vaha sàni sahní nêhivi ñuhivi yohó. Dihna Abel ni xihí nùu nsidaa gá nêcuàchi vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè ni xihí stná dèhe Berequías nani Zacarías, vachi divi (nêhivi niñúu ini-xi nahí) mii-nsiá ni sahní xi nêcuàchimà na iin-né mahí veheñuhu cahnú xi mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios. ³⁶ Ñâyücándüá, yùhù cachí xi nsidaa mii-nsiá nêhivi tiempu vichi, fuerza icúmi-nsiá cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsi ma.

Nansa ni sacu Jesús sàhà nêhivi ñuu Jerusalén

³⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nêcuàchi ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahni-nsiá nêcuàchi càhàn cuenta xi Dios, vachi na techuín-yánè sàà-nè nùu-nsiá, dandu caniyúu-nsiànè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi ni cuní danátáqui mii-nsiá nùu, na ian danátáca siùn pilú xi-si ñà-nàcùñuhu quisi mà tíxi ndixin-sí; doco còo, cóni cùní-nsiá. ³⁸ Ñâyücándüá, icúmi lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. ³⁹ Te cachí stná xi-nsiá, mà cuní gá-nsiá yùhù ndé cachí sàà quivi cachí-nsiá xi: “Ndiaha gá mii-ní, vachi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-ndüá ni cachitnùhu Jesús icúmi cuu xi veheñuhu cahnú nsa ia ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, ni quee Jesús veheñuhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te ni catnàtuu nêcuàchi dacuahá-yá nùu-yá, cuní-nè dacuní-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán. ² Doco ni cachí-yá xi-né:

—¿A xini-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xi-nsiá, vaxi iin quivi, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó. Vachi icúmiá caà nsihá quida nêhivi.

Ñà-ndüá icúmi cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúu xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xi-né ndé yucú Olivo, te ni catnàtuu nêcuàchi dacuahá-yá, cachí-nè xi-yá:

—Cachí-ní xi-nsí ¿índü quivi cuu nsidaa ñà-ni cachí-ní jaàn? ¿Índü milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-ítúu naxicocuin-ní, te xinu tiempu yohó?

⁴ Dandu ni cachí-yá xi-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nêhivi mii-nsiá. ⁵ Vachi cuàhà ana icúmi quixi danani uun-tè nduú-te yùhù, te cachí iin iin-tè xi nêhivi ñà-Cristu nduú-te. Te sahájàn cuàhà nêhivi nihí-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmi cunitnùhu stná-nsiá iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhi-nsiá, vachi fuerza icúmi coo ducán. Doco tàñáha ga sàà xinu tiempu yohó cunduaamà: iá gá ñà-vaxi cuu. ⁷ Vachi ñuu xi ñuu icúmiá nàá stnahá. Te cuàhà rey icúmi-té dandacú-te ñà-coo guerra xi inga ñuu. Te icúmi coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhivi icúmi tnaa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tñundoho nduá.

⁹ Daaní, tiempu yucán icúmi nêhivi tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xi-nsiá. Te dava-nsia icúmi-né cahni-né. Vachi sàhà yùhù icúmi nsidaa nêhivi cuní ùhi-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuíñúu gá stná-nè ñanitnahane; mà ùhi cahni-nè ñanitnahane nùu tè-xidandacú. ¹¹ Daaní, icúmi ndecoyo cuàhà stná tètñùhù. Cuenta xi Dios càhàn-te, cachí-te, te mà ùhi nihí-té dandahví-te cuàhà nêhivi. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmi coo ñuhivi, ñâyücándüá mà cúu stnahá gá ini nêhivi sàhà-né. ¹³ Doco nêhivi iin-ni cunihnu vaha ini-xi dècuèndè xinu tiempu, icúmi-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmi cuitiá stná razón ndiaha sàhà ñuhivi ì xi Dios; inicuú ñuhivi icúmiá cuitiá, te cunitnùhu nêhivi ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivi xinu tiempu yohó cundua.

¹⁵ Sànahà ni cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmi coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivi cuní-nsiá sàni sàcùuñ figura mà ini lugar chicá ìi, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xi tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivi yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nêhivi ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucú. ¹⁷ Te nú ndoó nêhivi quetátú ñinivèhé-xi, dandu yàchi ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsihvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-ndüá icúmi-né. Còo. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùu ítú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-né. ¹⁹ Te ñndahví stná nêcuàchi ñahá culí cuàhàn tùmuú mèe-xi quivi yucán! Te ñndahví stná nêcuàchi icúmi xí mèe chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvi stná-nsiá nùu Dios ñà-màsà cùvixin tiempu cunudèhé-nsiá mà, te màsà cùndúú stná iin quivi descansu. ²¹ Vachi quivi yucán yáha ga icúmi nêhivi ndoho-ne. Còo gá tñundoho chicá cahnú ni ía ndé quivi ni cuyucun ñuhivi xi ndé quivi coamá; te ni quivi después, mà sàà coo ga tñundoho

ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cùndéhe ndahví Dios, te dacúxió yáchi-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí-nèhivi ñuhiví ni cúí. Doco sàhà nèhivi xí-yá sàni nacàxin-ya, ñàyücàndüá chicá yàchi icúmi-yà dacúxió-yà tnùndoho ma.

²³ Quivi yucán màsà cùnindisà-nsiá yuhù nèhivi cachí xi-nsiá: “Cundehè-nsiá, yohó iá ana nduú Cristu”, te ò nú cachí-nè: “Cundehè-nsiá, yucán iá-yà”. ²⁴ Vàchi icúmi quixi cuàhà tètñhù, te iin iin-tè cachí-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nèhivi, áma nihi-te dandahví-te nèhivi ni nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitñhü xi-nsiá nsidaa ñà-ndüá icúmi cuu. ²⁶ Ñàyücàndüá, nú cachí nèhivi xi-nsiá: “Yucán iá-yà yucú”, màsà cùhùn-nsiá yucán. Te ò nú ni cachí stná-nè: “Ini vehe yohó iá-yà”, màsà cùnindisà-nsiá. ²⁷ Vàchi na ian tása, te ximi nèhivi natnúu fuerte ndè iin ladu ansivi xi ndé inga ladüá, ducán icúmi (natüi vate) stná yuhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví quivi naxicocuñ. ²⁸ (Doco nèhivi malu, ducán icúmi cuu xi-né nahi dichu cachí:) “Ndé indühu ñà-ndüá ni xihí, yucán icúmi nataca stná longo”.

Nansa icúmi coo quivi naxicocuñ Jesús

²⁹ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cùnchí gá ni orá ni yoo. Te sinsivi itándiaa ansivi, icúmi-sí còyo nihi-si nù ñuhiví. Te sitnúu nahnú, icúmi stná-si ndacúchi ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmi natüi seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsiá sà-iá naxicocuñ) yuhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví. Dandu nèhivi nsidaa ñuu, icúmi-nè cuacu-ne na cundehè-né màni mahi vicò xi poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé màni. ³¹ Dandu icúmi sivi stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátacá-nè ana nduú nèhivi sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhiví ni cùndóó-né.

³² Vichi cuàhàn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñà cundaà ini-nsiá. Nú sàni ndunsidi-nú, te ni quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucàn cùndàà ini-ndà sà-itúu tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xi ñà-ndüá icúmi cuu; quivi cuni-nsiá cuú ñà-ndüá sàni cachí xi-nsiá, dandu vätüni cundaà stná ini-nsiá ñà-sà-itúu tiempu naxicocuñ ndüá; sà-itúu nihi. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàa cui nsihí nèhivi itiácú vichi dècuèndè cachí sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndüá sàni cachí xi-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmi sàa ansivi xi ñuhiví ndañuhá, doco palabra ni cachí yuhù, còo, mà nunca sàa ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ Doco ni quivi, te ni hora naxicocuñ, ni-iin nèhivi có-ínahá-nè. Ni ángel ndoó ansivi, có-ínahá stná-nè; ni yuhù ana nduú Dèhemani Dios, có-ínahá stnà, cuisì Yumání Dios inahá. Vàchi nacua ni cuu tiempu xi Noé, ducán icúmi cuu stná na sàa meru quivi naxicocuñ yuhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví. ³⁸ Vàchi na táñaha ga cuun dàvi dàhvi ñuhiví, dandu (ndoó cuéyàà nèhivi ñuhiví), xixí-né, xihí-né, nándahá-né; te ducán nisa quida-ne dècuèndè ni sàa quivi ni quihvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te ni cóni sàa mànihi tnüni ini nèhivi mà dècuèndè ni quixi dàvi, te ni càhà nsihí-ne. Te divi ducán icúmi coo stná tiempu naxicocuñ yuhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùi nèhivi nù itü, icúmi iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo. ⁴¹ Te ndé ndoó ùi nècuàchi ñahà cutnàhà nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

⁴² Ñàyücàndüá, cundoo tùha-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá indü quivi icúmi naxicocuñ yuhù ana nduú Stoho-nsiá Señor. ⁴³ Doco nsinuu ini-nsiá nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitñuhu-ne indü hora quivi təcuihná ñuu, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuàha-ne quihvi-tè ni cúí. ⁴⁴ Ñàyücàndüá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsiá, vachi iin quivi có-nihnú ini-nsiá, divi quivi jaàn icúmi naxicocuñ.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xi vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ ¿Ana tuxí ini-nsiá nduú nahi peón nùu ejemplu yohó? Ni ia iin peón tùha quida nù; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñàyücàndüá, ni nihi-tè chuun nù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quivi xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni ni quidá víi-tè dècuèndè nsiaa lamú xi-tè. ⁴⁷ Vàchi cunaha-nsiá, icúmi nècuachimá cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacání chicuéhè ini-te, te cachí-te: “Còo, cucueé-va lamú xi, dandu nsiaa-nè”. ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahní cuí-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cuni-te. ⁵⁰ Pues nú ducán ni quidá-te, dandu iin quivi có-nihnú ini-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nihi-tè iin castigu cahnú sàstñhù, te sàhámá cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vachi ducán icúmi ndoho nsidaa nèhivi dananí úun vaha ini-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxin ñahà cuàchi nduú nahi madrina

¹ Ducán iá ley xi ñuhiví ùi xí Dios na ian ni cuu xi ùxin ñahà cuàchi cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xí novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihi-ña siquii

ndutè xixìn cuahàn xì lãmpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nácání inia, ñàyùcandúá còò ndúte xixìn nisá ñihí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cueue guá ana nándàhà, ñàyùcandúá nì tñii vahná nsi-ùxìn-ña nì quidìa. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndàhì iin nēhivì, cachì-nè: “¡Cunaha-nsiá, sãmàndixi noviu! ¡Naha-nsiá casàhù-nsiá xi-né!” ⁷ Ñàyùcandúá, nì ndacuita nsidaa ñahà cuàchi mà nì nacuiçùn-ñá lãmpara xi-ña. ⁸ Dandu ñahà cuàchi mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchi listu mà: “Taxi toó sacu-nsiá chii ndutè xixìn xi-nsia nùu-nsí, vachi meru cuahàn ndàhvà lãmpara xi-nsí”. ⁹ Doco nì cachi compañeru-ña ma: “Còò, vachi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahàn-nsiá cuiin-nsiàtè ndé cùyahvi-tè, dandu cucumi-nsiàtè”. ¹⁰ (Ñàyùcandúá, cuahàn-ña cuiin-ña.) Te na sàni yàha-ña cuahàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchi ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchi nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachì-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” ¹² Doco nì naxiconihí nècuàchi nduú noviu mà, cachì-nè: “Yùhù, de plano, có-ínahí ana nduú-nsiá”. ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchi mà. Ñàyùcandúá cachì stnái xì mii-nsiá:) nì cúnihnú vaha ini-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá indú quivì, te nì indú hora naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dihùn nùu peón-xi, áma ñihì-té nsida cuahà-téá

¹⁴ Ducán iá stná ley xi ñuhivì ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuahàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-nè ñà-cuicà-nè nùu-té. ¹⁵ Iin-tè nì ñihì ùhùn mil dihùn plata; ingà-te nì ñihì ùi mil, te inga stnà-te nì ñihì iin mil-ni, segùn nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì ñihì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichi cuahàn-nè.

¹⁶ Daaní, peón nì ñihì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xi dihùn mà, te nì ñihì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stnà peón nì ñihì ùi mil, nì sàà nì nàcunduu stnà inga ùi mil. ¹⁸ Doco tè-nì ñihì iin mil-ni, nì sate-tè fixi ñuhù, te nì sùxin-téá. ¹⁹ Daaní, na sàni yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnatuu peón nì ñihì ùhùn mil, nì nacuaàha-tènèà xì stnà inga ùhùn mil, te nì cachì-te: “Señor, ùhùn mil nì nacoo-ní nùu, te vichi yohó iá gà stnà inga ùhùn mil nì quide ganar”. ²¹ Ñàyùcandúá, nì cachi lamú mà xi peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vaha nduu-ni. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcandúá, icúmí cuahì mii-ní ñà-dandacu-ní nùu cuahà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²² Daaní, nì tnatuu peón nì ñihì ùi mil, te nì nacuaàha-tènèà xì stnà inga ùi mil, te nì cachì-te: “Señor, ùi mil nì nacoo-ní nùu, doco cunaha-ní, yohó iá gà stnà inga ùi mil nì quide ganar”. ²³ Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stnà mii-ni. Peón vaha nduu stnà-ni. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcandúá, icúmí cuahì mii-ní ñà-dandacu-ní nùu cuahà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà”.

²⁴ Dandu nì tnatuu stnà peón nì ñihì iin mil-ni ma, te nì cachì-te xi lamú mà: “Yùhù inahí mii-ní ñà-dana gà-ni; mà ùhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ni, te mà ùhì quindiaa-ní ñàha mate cóni quidà-ñá”. ²⁵ Ñàyùcandúá, nì yùhù, te nì sùxin dihùn xí-ní tñii ñuhù. Yohó iá; naquihin-ñá”. ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xi-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ínahú ñà-quindiaí cosecha ndé có-xitú, te xidándiaí ñàha ndé có-quidáchúin, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá icò cauhà nècuàchi bancu dihùn xí, dandu quivì nsiaí vàtùni ñihì stnái diquía nì cuf”, nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stnà-nè) xi peón itá yucán, cachì-nè: “Quindiaa-nsiá mil dihùn jaàn nùu tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchi sà-icúmí ùxin mil. ²⁹ Vachi nècuàchi sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè ñihì gà-nè más, dandu vihi gà cucumi-nè; doco ana có-icúmí vichi, icúmí cuxio nsihì nsidaa iyuhu gà ñà-icúmí-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcandúá, dandiachi-nsiàtè fuera ndé iin tñuú ndúchí, te yucán icúmí-té cuacu ndee-té, te càna fuerte stnà nùu-tè”.

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhivì

³¹ Ndiaha gà coo quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhivì. Quivì naxicocuñin icúmí cutnahá stnái xi nsidaa ángel ì xí quixi. Dandu nàcò: nùu silla ndiaha xí (ndé cúsáhnú), ³² te (cani) nēhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùu. Dandu icúmí tavà cuahàn nēhivì (vaha nùu nēhivì malu) na quidá pastor na nàcàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó simbee. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuíta (nēhivì vaha na ian nduú-né) riì, te ladu itnì icúmí màcuíta (nēhivì malu na ian nduú-né) simbee. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmí cachì xi nēhivì ladu cuahí: “Naha-nsiá, cundoo-nsia ñuhivì ì xí Yuamáni, vachi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhivì sàni chitnùni ini-yà cundiatiú anima-nsiá ducán. ³⁵ Vachi na ní xihì güé’ doco, nì dàcùxi-nsiá yùhù; te na ní xihì stnái tècuí, nì dàcútahvi-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnái, dandu nì dàyàha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dùhnú, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnái, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadi vehecà, nì sàà stnà-nsiá visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nēhivì vaha yucán, icúmí-nè cachì-nè xí:

“Stoho-nsi Señor, (cóni cundáa ini-nsi ni chindee-nsí mii-ní ducán). ¿Índù ni xini-nsi mii-ní ñà-xíhi-ní doco, te ni dàcùxi-nsí mii-ní, te ò xíhi-ní tècuí, te ni taxi-nsi tècuí ni xíhi-ní? ³⁸ ¿Índù ni xini-nsi xicánúú ndahví-ní, te ni dàyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi cóni xini-nsi ñà-còò dúhnú-ní, te ni sàha-nsi mii-ní ñà-ní sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ináhá stná-nsi ni cuhí-ní, ò ní sandiadi-ní, te ni sàà-nsi visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnú, icúmi cachí xi nècuàchì: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nèhivi itá yohó. Ñàyùcándüá na cada ni quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduu-né iin ana chicá cahíchi ini nèhivi, doco davani queámà na ian ni quida stná-nsiá favor xi yùhù”.

⁴¹ Daaní icúmi càhàn stnái xi nèhivi itá ladu itnì, te cachí xi-né: “¡Cuxio-nsia nù! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiá ndé iá ñuhu xíxìn nicanicuahàn, divi lugar ni quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xi nsidaa ángel (malu) xi-si. ⁴² Váchi yùhù, na ní xíhi doco, ni xidahan-nsiá ñà-cuxi. Ni xíhi stnái tècuí, te ni-iyuhu-té cóni sàha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnái, doco cóni dàyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnú, doco còò ni-iin sicoto ni sàha-nsia yùhù. Ni cuhí váhi, te ni sandiadi stnái, doco cóni sàà-nsiá nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nèhivi mà, icúmi-né cachí-né xí: “Señor, mà nunca ni xini-nsi mii-ní na xíhi-ní doco, ò xíhi-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sicoto vaha xi-ní, ò cuhí-ní, ò ndiadi-ní. ¿Índù ni xini-ní nsiùhù ni xidahan-nsí nsidaámà nùù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmi cachí xi-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chindé-nsiá nèhivi ndahví yohó, ñàyùcándüá davani queámà na ian sàni cahíchi stná ini-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmi cachí xi nècuàchi malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcándüá icúmi nsidaa-né yàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivi vaha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmi-né nihitáhvi-né —ni cachí Jesús.

26

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivi, nandúcu-né nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, ni nsíhi ni nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xi nècuàchi dacuahá-yá, dandu ni cachí-yà xi-né:

² —Sà-ináhá-nsiá ñà-tixi ùi quivi icúmi nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnahá Nèhivi Ñuhívi, icúmi yàhi ndahà nèhivi, te cahni-né yùhù nchica cruz.

³ Daaní, ni nataca dùtù xícusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñuhu, xi stná nècuàchi sahnú dandacú ñuu yucán, ni sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnú nani Caifás. ⁴ Te ni ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dehé-né Jesús, te cahni-néyá. ⁵ Te ni cachí stná-né:

—Chicá vaha màdi mahi vicò tnii-nda nècuàchì, vachi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivi.

Nansa ni sòdò iin nècuàchi ñahà ndutè tnàmi itnu òni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchi ñuu Betania nani Simón. Nècuàchì mà nduú iin nèhivi ni sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán ni sàà stná iin nècuàchi ñahà, nihi-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù ni cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmi ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà ni sòdò-né itnu òni Jesús na iá-yà xixi-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchi dacuahá-yá, ni cuduchi ini-né, cachí-né (iin-ne xi inga-né):

—¿Índù chuun ni sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vaha dicò-néte ni cuí, dandu tùi cuahà òni òni dèhàn-nda nùù nècuàchi ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yá nansa cachí-né, ñàyùcándüá ni cachí-yà xi-né:

—¿Índù chuun cànhá-nsiá xi nècuàchi jaàn? Váchi iin ñà-vaha nduá quidá-né xí. ¹¹ Váchi nècuàchi ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xi-nsiá; doco yùhù, còò, sacù-ni quivi ié' xi-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-ní sòdò nècuàchi yohó ndutè tnàmi òni, divi sàhà-ñà cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáa nduá yohó cachítnùhi xi-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmi sàà razón ndiaha xí Dios inicuú ñuhívi, yucán icúmi sàà stná palabra sàhà ñà-vaha ni quida nècuàchi ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivi ñuhívi nandòdò-né nècuàchì.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-né Jesús nùù nècuàchi xidandacú

¹⁴ Nùù ùxìn ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchì mà ni sàhàn nùù dùtù xícusahnú, ¹⁵ te ni cachí-né xi nècuàchì mà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùù-nsiá?

Dandu ni sàha dùtù mà-né òcò ùxìn òni plata. ¹⁶ Ñàyùcándüá, dècuèndè quivi yucán ni quesaha Judas mà nandúcu-né òni òni tiempu chicá mà ùhi dayáha-ne Jesús nùù ndahà nècuàchì mà.

Nansa ni cutnahá Jesús xi compañeru-yà ni xixi-ya Cena ii

¹⁷ Daaní, ni sàà tu quivi primeru xi vicò xixi-né pan có-ndutáchi. Te ni tnàtuu nèhivi dacuahá-yà nùù-yá, cachí-né:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

18 Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsiá xì-né ñà-càchí maestru sà-itúú meru quivì xì-yá, ñàyùcàndüá vehe mii-ní icúmí-yá chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsiá xì-né —nì cachi Jesús.

19 Ñàyùcàndüá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcunaha-né nùu-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaá, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùu mesa xì nsi-ùxin ù nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yá xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuahàn cahin xì'.

22 Dandu nsidaa nècuàchì, nì nàcündoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A vñhínì yùhù, Señor mío?

23 Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-nì xixí-xi-nda nùu còhò yohó nduú ana icúmí cahin xì'. ²⁴ Váchi ñà-ndáà ndüá, icúmí cuu ndisa ñà-ndüá nì cachitnùhu nùu tutu ù ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhivì. Doco tiàa cuahàn cahin xì', ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túnuù-né ñuhivì nì cufí —nì cachi-yá.

25 Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuahàn quida xì-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a vñhínì yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachi-ní.

26 Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchì-yáñà, te nì dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yá:

—Cuxi-nsia, vächì pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

27 Dandu nì tnii stná-yá pocillu, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yá: —Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. ²⁸ Vächì nahi nùu míi nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì' icúmí nacoí iin ichi sàà cunchicùn nèhivì, vächì nú sàni xitiá nìi, dandu sàhàjan icúmí ndutu cuàchì cuahà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué' ndutè si-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-túu-te xì-nsiá quivì cusahnú Yuamáni' inicutu ñuhivì yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínahá-yá icúmí Pedro nacuaà-néyá

³⁰ Daaní, na ní nsihì nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuahàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoó nihni-nsia yùhù; vächì ducán cachí nùu tutu ù: “Cuahàn dacúxióe pastor, dandu cuitiá nihni rii”, cachá. ³² Doco nú sàni natiacuí, dandu icúmí codòñú nùu-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate nì sàà nsidaa nèhivì nacoó nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate nì cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaí' mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducánì nì cachi gá stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemani, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yá xì-né ndè iin xaan nani Getsemani. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vächì yùhù cuahàn chicá nùu-xì càcàn tàhvi nùu Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ù ñànì dèhe Zebedeo, cuahàn-yá xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì quesaha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yá. ³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié' tnùnsí ini, na ian cuniá cahni dáhúan yùhù. Ñàyùcàndüá, yohó nì ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuahàn-yá chicá nùu-xì, nì sàcünduhù ndéé-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá, cachí-yá:

—Yuamáni', xicàn tàhvi nùu-ní, áma dácúxió-ní (tnùndoho icúmí yàhi), vächì nahi (ñà-úa ñuhú iin) taza nduá nùu. Doco màdi ñà-ndüá cuní yùhù nì cündüá; còó, ñà-ndüá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxiocuñin-yá vaxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yá sàquidí-nè. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsiá xì yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà màsà dándahví ñà-malu mii-nsiá, vächì mate iá voluntad xì-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quadandee ini-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuahàn-yá càcàn tàhvi-yá nùu Dios, te nì cachi-yá:

—Yuamání, nú icúmí yàhi tñundohó fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuni mii-ní.

⁴³ Dandu vaxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchimà), te nì xini-yà tucu tu quídi-nè, vachi sádi vahná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacoo-yanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-úni, te davani nì xicàn tàhvi-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñn-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vachi sà-íá. Sàni sàà meru hora xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivi cuáchi. ⁴⁶ Ndacuita-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-itúú quesaa ana cuàhàn cahin xì.

Nansa nì tñii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daani, cáhàn ìi-yá xì nècuàchimà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nisa cutnaha-xì ùxìn iin ga nècuàchi dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xì espada xì garroti. Cuenta xì dùtù xicusahnú vaxi-tè, xì cuenta xì stná nècuàchi xídandacú nùu ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tñii-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tñii cùhùn presu. ⁴⁹ Ñàyücandúá, nì tñatuu Judas ndé iin Jesús, te vichi vichi nì casáhú-nè xì-yá, cachi-nè:

—¡Cuñáaváha-ní, maestro!

Te nì chitú-nè nùu-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índu chuun nihi-ní vaxi yohó?

Dandu nì tñatuu tè-dava ga mà nì tñii-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivi xì-yá, nì tavà-nè espada xì-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúûn nùu dùtù cusáhnú, nì sahnè-nè iin tütñu-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xì-ní dōá, vachi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cundáá ini-ní ñà-vàtùni cacán tàhvi nùu Yuamání, te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xì? ⁵⁴ Doco nú nì cáquín ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-ndúá nì cachtñùhu tuta ìi ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daani, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivi cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tñii-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihi-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhñà nduú, mate nsiquívi nisa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivi, te cóni tñii-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-ndúá nì tiàa nèhivi xì Dios sàhana —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoo nihi nsidaa nècuàchi dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhè-nè.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivi nì tñii xì-yá, ndacá-neyá cuàhàn nùu dùtù cusáhnú nani Caifás. Te divi vehe nècuàchimà sàni nataca stná nècuàchi ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchi sahnú xídandacú nùu ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nhicùn xicá-nínè mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu ía vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-nè cundáá ini-nè índu fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daani, dùtù xicusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchi Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquée cuàchi diqui-yá sàhà-ñà cui-yá, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco cóo iin nì túi (cunduu testigu nacua cuni-nè), mate cuàhà nèhivi nì cáhàn tñùhù diqui-yá. Doco por fin nì quixi ù-te, ⁶¹ te nì cachi-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xì Dios, dandu tixi ùni quívi naqui-davàha saa-neyá.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnú, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxicónhí-ní nì-ñàhà? ¿Nansa íá ñà-càhí guá nècuàchi yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úun nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios íá nicanicuàhàn, te cachi-ní xì-nsí a dívi Dèhemani-yá nani Cristu nduu-ní, ò á cóo.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchimà:

—Nacua nì cachi-ní, ducán nduá. Te yùhù cachi stnáí xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi na nui quixi mahì vicò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xì.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidá ini-nè), ñàyücandúá nì ndata canúu-nè iyuhu sicoto ndixí-nè, te nì cachi-nè xì nèhivi cuàhà mà:

—¡Cuni nècuàchi yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Có-xiñùhù gá-ndà nì-iin testigu quixi! Vachi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì cáhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xì-né, cachi mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchi Junta Cahnú-ma:

—Icúmí nècuàchi jaàn cui-nè, vachi íá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchimà nì sivi díí-nè nùu-yá, te nì cani-neyá sicátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùu-yá, ⁶⁸ cachi-nè xì-yá:

—¿Cachi cuaaá-ní ana nì canì xì-ní, vâchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tìvèhé íá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xì-né:

—Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivi yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Có-ináhí ñà-nduá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuahàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xì nèhivi dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nisa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyá, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivi itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vâchi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundáá ini-nsi.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ináhí nècuàchì mà. Te nú tètñhù nduì, nì daquixí-yá castigu diqui.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xì-né daa ñà-tàñaha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyá ùni xichi. Ñàyucànduá, nì quee-ne iladu patiu, íá-nè sacú cuahá-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tìuinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndacú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahá-yá, te cuahàn-nè xì-yá nùù gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahá témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yá. Ñàyucànduá, nì naxicocuñin ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxin dihùn plata nùù dùtù xícusahnú, xì nùù stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchì mà:

⁴—Cuàchi nduá nì quide, vâchi còò falta xì nècuàchì nì dàyáhi ndahá-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchì mà, cachí-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xì mii-ní nduá.

⁵ Ñàyucànduá, nì ducùn Judas nsidaa dihùn mà pisu vehèñhù, te nì quee-ne nì dàcuáhná-nè mii-né xì yohò.

⁶ Daaní, después nì dàtácà dùtù mà dihùn mà, te nì cachi-nè:

—Có-sàha ley xì-nda permisù daquée-nda dihùn yohò alcancia xì Dios, vâchi sàhà ñà-yòhò nì xihì iin nèhivi.

⁷ Ñàyucànduá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dihùn mà, te nì xiin-ne iin ñhùh nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸ Ñàyucànduá di-sàhà-xì nì sàcùnani ñhùh mà Ñhùh Ní, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaamá sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhana nani Jeremías, vâchi dohò nì tiaa-ne: “Cutu òcò ùxin dihùn plata ndiaá-yá, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dihùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachí Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iin-yá nùù gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùù gobernador, te iin-yá nùù-té. Dandu nì ndàcàtnhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xì nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu nì cachi-yá:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-inaà nì cachí-yá. ¹³ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né diqui-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-inaà nì nàxícónihí-yá. Ñàyucànduá, nì ndulocò gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yá

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadi, ndéni-te nì cui ndiadi nì cacán nèhivi. ¹⁶ Te quivi yucán ndiadi iin tiaa ía cuahà fama-xi nani Barrabás.

¹⁷ Ñàyucànduá, na sáni nataca nèhivi cuahà mà nùù Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsiá dàñà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán ni cachì-te xi-né, vâchi sà-ìnhá-tê ñà-cuisi sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daani, íá ù-té nùu silla ndé nsidándáa-te chuun, te ni quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-né: “Màsà quidá-ní ni-ìnhà xi Jesús, vâchi nècuàchi vâha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá ni sàni ñuú ndùvèhè ni quida nècuàchimà, te ni nacani cuaa inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xi nècuàchi xídandacú, ni chiyuhù-né nèhivi cuàhà mà ñà-ni cacán-nè dàña Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñâyücándüá, ni càhàn gobernador xi nsidaa nèhivi mà, cachí-te:

—Nùu ù nècuàchi yohó, ¿índù nècuàchi cuní-nsià dàña?

Dandu ni cachì nèhivi mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu ni cachì-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xi Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te ni naxiconihí nsidaa-né, cachí-né:

—¡Ni cui-né nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-né ñà-còò falta xi-ne íá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivi cuàhà mà, cachí-né:

—¡Ni cui-né nchìca cruz!

²⁴ Dandu ni xini Pilatu còò ni-ìnhà ñíhíndè-té, cuisì quesáhà nacuídà fuerte nèhivi mà. Ñâyücándüá, ni xicàn-te tècuí, te ni ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivi mà, te ni cachì-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsidá cuàchi nú ni cui nècuàchi yohó, vâchi còò ni-ìnhà ñíhíca-né. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu ni cachì nsidaa nèhivi mà:

—Nsihù xi dèhe-nsi ni cúnsidá cuàchi-nsi sàhà nècuàchi jaàn.

²⁶ Dandu ni dàña Pilatu Barrabás mà nùu nèhivi mà, doco Jesús, còò; ni dándacú-te ñà-ni ñáhnì cui-yá, te después cùhùn-yá màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yá.

Nansa ni sàcúndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, ni saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te ni cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé íá-yá. ²⁸ Dandu ni tava-té sicoto xi-ya, te ni chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te ni cava stná-te iin corona ñù ni chicaa-te dìni-yá, te ni dàcúndiá stná-teyá iin nù-iin ndahà cuàhà-yá. Dandu ni sàcúita sisi-té nùu-yá, sàcúndiaa-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vâchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichì)!

³⁰ Te ni casivi dií-teyá. Dandu ni ditá-te nù-iin ma ndahà-yá ni cani fuerte-te dìni-yá. ³¹ Te na ni nsihi ni sàcúndiaa-teyá ducán, dandu ni tava-té capa mà, te ni nachindixi-tèyá sicoto xi mii-yá. Dandu ni saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xi-yá ni ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchimà ni catmii-tè ni dàcuídá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu ni casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquì Dini. ³⁴ Dandu ni cunì-te dacohó-teyá vinu ia dáca tnahá xi ñà-ùà, doco na ní tuiyáá-yañà, cóni cuní gá-yá coho-yañà.

³⁵ Daani, ni chituu-tèyá nchìca cruz. Te sicoto xi-ya, ni dasàn-téa según nansa ni ñihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán ni quida-tè sàhà ñà-ni cùú ndisa palabra ni cachitnùhu nèhivi xí Dios sàhana na ní cachì-né: “Ni dasàn-té sicoto xi entre mii-té, te ni idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daani, ni sàcúndoo soldadu mà ñà-cúndiaa-teyá. ³⁷ Te diquì-xí dìni cruz xi-ya ni sàcùtuu iin ñà-cachitnùhu ñà-ñá disàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán ni sàcúitandiaa stná ù tècùhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yá, te ingà-te ladu itnì-yá. ³⁹ Te nèhivi yáha yucán, ni canáhà stná-nè xi-yá, dacuico dìni-né, cahìchi inì-nèyá, cachí-nè xi-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vâchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñuhu cahnú, te tixi ùni quivì nsidavàha saa-niá, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùu cruz jaàn cundehè-nsí —ni cachì-né.

⁴¹ Te divi-ni ducán ni sàcúndiaa stná dùtù xicusahnú, te cutnàhà stná nècuàchi ley xi veheñuhu, xi stná nècuàchi xídandacú; nsidaa-né ni sàcúndiaa stná-né, cachí-nè iin-ne xi inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xì nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé íní-né, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yané vichi, nú cuní-yà, te nú ndisa Dèhemani-yá nduú-né nacua cachí-né —ni cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuihnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, ni canáhà stná-te xì-yà.

Nansa ni xihì Jesús ni dānā-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxihùì xì ndé càhùìni nì nàcùìin tnùù inicutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhùìni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, ni tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá ni cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, nì dàyáá iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téá xì vinu nì xiò, nì chihi-téá ñini iin vara yutnú, te nì sàha-téyá nì sihvì-yá.

⁴⁹ Dandu ni cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quixí Elías dacácu xì-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yá. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuartu xan; iin-ni nì ndàtā-ñá ndé ñini-xì xì ndé tixi-xi. Te nì tnàa stná ñuhiví, te nì ndàtā cavà nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé índuxin nsii. Ñàyùcànduá na sání natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xì-yá, nì caquee-ne ndé índuxin-ne nì caquihvi-ne ñini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhivì ndòo yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iin cruz xì Jesús,) yucán iin stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaa-teyá. Te na ní caxini-te nansa ni cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yuhí gā-te, cachí-te:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemani Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnàhà-né xì-yá nì quixi ndé ñuu mà ñà-chindee stná-nèyá. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa ni chinacaa José iquicúñú Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuàá quivì yucán, dandu nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichi-yá. ⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuàha-tè nècuàchì mà iquicúñú-yá. ⁵⁹ Ñàyùcànduá, nì sàhàn José nì naquihin-neyá, te nì chidúcùn-nèyá iin dahmá iá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xì-né iin cueva nùù cavà, ñàyùcànduá, divi yucán nì chinacaa-nèyá. Dandu nì dàtùì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcundiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa ni dānācū Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xì Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quivì mà, divi quivì nduú vigilia xì quivì descansu. Dandu meru quivì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùì stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùù Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiuhù nsinúú ñini-nsi nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ñi-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tixi ùni quivì icúmí-né natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcànduá, cuní-nsi dandacu-ñi ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quivì ùni, vàchi nú coó, vihini nataca nèhivì xì nècuàchì mà ñuu, te tava-nànè, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchì mà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùù palabra nisa cachi nècuàchì mà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vàtùni iá cùhùn iin ùì soldadu, nacua xicàn-nsià. Te cuahán stná mii-nsià nùù sepultura, te chicadi vaha-nsià ñà nacua cui quida-nsià.

⁶⁶ Ñàyùcànduá, nì caquihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè ndé sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candòo stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quivì descansu mà. Te na sàcuàhàn tùinuù quivì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnàhà stná-nè xì inga María mà. ² Datùha nì quesaha tnàa fuerte, vachi ndé ansivi nì nuu iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì

dàcúxió-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne diquá. ³ Tnúú nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sicoto xi-ne nahi yùhà. ⁴ Te soldadu ndoó ndiaá yucán, nì cayúhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihí nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchi ñahà mà:

—Màsà yúhí-nsià. Ináhí nandúcu-nsiâ Jesús, divi ana nì xihí nchica cruz. ⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnúhu-ya antes. Naha-nsiá cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsiá vichi duha ndé ndoó nècuàchi dacuahá-yá, te cachitnúhu-nsiá xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yá codònuù-yá nùù-nsiá nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâyà. Pues vichi sàni cachitnúhi xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchi nì caquee nsihi nècuàchi ñahà mà cueva mà, te nì dàyáa-nè cuahàn-nè cachitnúhu-ne xì nècuàchi dacuahá-yá: chii yúhí-nè, te chii cudí stná ini-nè. ⁹ Doco ichi ndé cuahàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casáhù-yá xì-né. Ñâyúcàndúá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì tnií-ne sàhà-yá nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhí-nsiá. Cuahán-nsiá ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñani, te cachi-nsiá xì-né ñà-nì nùhù-nè ndè ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-nè cuni-nè yùhù.

Nansa nì dándacú dùtù nùù soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchi ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahmú nansa nì cuu. ¹² Ñâyúcàndúá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchi xídandacú nùù ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dihùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsiá xì nèhivì: na hora quidí naà-nsiá ñuu, dandu nì casaà nècuàchi dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsiá. ¹⁴ Te nú nì cunitnúhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsi sàhà-nsiá nùù-té, te còò nì-iñàha cuu xì-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñâyúcàndúá, nì catnii soldadu mà dihùn mà, te nì cachi-te xì nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quivi vichi.

Ñà-ndúá nì dándacú Jesús nùù nèhivì xì-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihín nsi-úxin iin nècuàchi dacuahá-yá ichi cuahàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yà xì-né, divi nduú iin yucú iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nì nihítàhvì dandacú sàhà nsidanicuú iñàha iá ñuhivì xì ansivì. ¹⁹ Ñâyúcàndúá, cuahán-nsiá inicutu ñuhivì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichi váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùchan-nsiá Yuamání, xì stná yùhù ana nduú Dèhemani-yá, xì stná Espiritu Ì xì-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-ndúá sàni dándacú nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmí cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihi ñuhivì.

Yohó nì nsihi historia.

Nà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Nà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemaní-yá Jesucristu.
² Sànaaha nisa cahàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):
 Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xi nèhivì ñà-nduú razón
 xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná
 mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xi nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè)
 na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndáá ndé quixi-ya.
 (Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Nàyùcànduá, nì quixi nècuàchì mà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xi
 nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuñ inì-nè sàhà-ñá cuicahnú inì
 Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁵ Nàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xi nsidaa gá
 stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhii
 stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchì mà.

⁶ Dòò idi si-camellu nì sandixi nècuàchì mà. Te iin quisi nduú siuhma tìxi-ne. Te sìca xi
 ndudi ñuñu yucù nduá nisa itiacu-nè. ⁷ Te nì càhàn-nè xi nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icumí poder cahnú nú. Nì có-nàtùu
 (cundi nì mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuí quidá ìí mii-nsiá. Doco
 mii-yá, cóo; tìxi Espíritu ìi xí Dios icumí-yá quida ìi-yánsiá.

Nansa nì cuhii Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ii Juan-yà nùu yùte Jordán.
¹⁰ Te na ní quee-ya nùu tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu ìi xí
 Dios diquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-ya:

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní, te cudíi cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhii-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu ìi xí Dios-yà nì sàhàn
 ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nisa ia-ya ùi dico quivì ndé ndoó quisi yucù. Te nì sàà
 Satanás, nì cuni-si dacà-siá, (doco mànicú). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì
 chindee-néyà.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ii ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcundiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì
 quesaha-yá càhàn-yà xi nèhivì inicutu ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Dios. ¹⁵ Te
 dohó nì cachi-yà xi-né:

—Sàni sàà hora, sà-itúu tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Nàyùcànduá naxicocuñ
 inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmi nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yá Simón xi ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù
 xí-né mahí tècuí, vachi nècuàchì tavá siaca xinduu-ne. ¹⁷ Te nì cachi-yà xi-né:

—Cunchicùn-nsiá yùhù, vachi mà cundúú gá-nsiá nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icumí
 dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (nùu ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchì mà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yá
 cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùu-xí, te nì xini tu-ya ùi dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani
 iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùu lancha xi-ne, nàcàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te nì cana
 stná-yà ndúu-nè. Nàyùcànduá nì nacoo-ne yua-né inì lancha mà xi tètàtù, te nì catenchicùn
 stná-nèyà cuàhàn.

Nansa nì tavá Jesús iin ñà-malu ináccá inì iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xi-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu
 cuàhàn-yà veheñuhu, te nì dàuahá-yà nèhivì yucán. ²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá
 dàuahá-yànè, vachi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnù, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñuhu.

²³ Daaní, inì veheñuhu ma iá stná iin tiàa ináccá iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachí-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiuhù? ¿A vaxi-ní dandáñuhú-ní nsiuhù? Yùhù
 ináhi mii-ní: ana ìi nì quixi nùu Dios nduú-ní —cachá.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dandácù-yá nùá, cachí-ya:

—¡Màsà càhàn, te quee cuàhàn! ¡Nacoo tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, ni dàquidí fuerteà nècuàchimà, te ni ndàhì ndeá, dandu ni quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyücàndüá, nsidaa nèhivi yucán, ni ndulocó sàstnùhù-né sàhá yücán, te ni ndacàtnùhù tñahá-né nùù-né, cachí-né:

—¿Ndíá nduá cuú jaàn? ¿Índü ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchi cusáhnü, ducán càhàn nècuàchi jaàn. Mà úhi dándacú-né nùù ñà-malu, te iníniá-né.

²⁸ Dandu ni xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa ni dándüvaha Jesús dido Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xi Jacobo xi ñani-né Juan, ni yàha-ne vehe Simón xi Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dido Simón, nècuàchi ñahà, quidá yócò xi-né. Te vichi vichi ni cachitnùhu nèhivi vehe ma xi-yá sàhá nècuàchi cuhí mà. ³¹ Ñàyücàndüá, ni tñatuu-ya ndé indúhu-né, te ni tñii-ya ndahà-né, ni dándacòo-yané. Dandu vichi duha ni cuxio cuèhè yócò mà-né, te ni quesaha-né ni xinucuachi-né nùù-yá xi compañeru-yà.

Nansa ni dándüvaha Jesús cuàhà gá nècuàchi cuhí

³² Daaní, ni quecahnu orá, te ni cuñaa. Dandu ni casaca nèhivi nsidaa nècuàchi cuhí xi-ne, xi stná nècuàchi inácaa ñà-malu ini-xi ni quixi nùù-yá. ³³ Te nsidaa-né, ni nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. ³⁴ Te ni dándüvaha-ya nsidaa nècuàchi cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidá-xi-né. Te ni tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sàha-ya càhàn gà-si, vachi ináhá-sí ana nduú-yá.

Nansa ni càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà ni ndacòo-ya, ni quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivi, te yucán ni xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá. ³⁶ Daaní, después, ni caquee stná Simón xi compañeru-né cuàhàn-né nanducu-neyá. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyá, ni cachí-né xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivi, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco ni cachí-yà xi-né:

—Ni cùhùn-ndà ndé ñuu chicá nùù-xí, cachitnùhu stná xi nèhivi yucán ñà-ndúú ndudu ì, vachi divi chuun jaàn vaxi —ni cachí-yà.

³⁹ Ñàyücàndüá, ducán ni xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, ni cachitnùhu-ya ndudu ì xi-yá xi nèhivi nsidaa veheñùhu yucán, te ni tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivi.

Nansa ni dándüvaha Jesús iin tiàa icúmi cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu ni sàà stná iin tiàa icúmi cuèhè lepra, ni tñatuu-ne nùù-yá, ni sàcùin sisi-né nùù-yá xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachí-né:

—Nú cuní-ní, vätùni dándüvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu ni cuhi ini Jesús nècuàchimà, te ni chituu-ya ndahà-yá nùù-né, cachí-yà xi-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndüvaha-ní, cachí xi-ní.

⁴² Dandu na momentu ni cachí-yà ducán ni quee cuèhè quidá-xi-né, te ni nduvàha-ne.

⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yané nùhù-né, dandu cuàhà gá ni chinaha-yànè, cachí-yà xi-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáchi-ní ni iñàha xi nèhivi. Cuisi cuahán-ní nùù dùtù ñà-cundehè-né icà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacùaha-ní promesa xi Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vätùni cundaà ini nèhivi ñà-sàni nduvàha-ní nduá —ni cachí-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchimà, ni quee-ne ni quesaha-né nacání-né xi cuàhà nèhivi, te sàhà mà ni xitià cuentu inicutu. Ñàyücàndüá mànicüí gá quihvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánüú-yá. Doco nsidanicuú xaan ni caquee nèhivi ni nataca-né nùù-yá.

2

Nansa ni dándüvaha Jesús iin tiàa ni dàñà ñi cuerpu xi

¹ Ni yàha itnii quiví, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te ni xinitnùhu nèhivi iá-yà vehe. ² Ñàyücàndüá luegu ni nataca cuàhà-né, ni có-nùnà gá indü cundoo-ne, ni siquiera nùù yehè. Te ni càhàn-yà xi-né ñà-ndúú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán ni sàà stná itnii gá nèhivi, cùmi-né nsidá-xi iin nècuàchi cuhí ni dàñà ñi cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivi ndoó yucán, mànicüí quihvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyücàndüá ni nana-ne dinivèhé ni nacani-né iyuhu diníá meru ndé indéhe ndáá iá-yà ini vehe. Te na sání nacuna-nemà, dandu ni dånüù-né nècuàchi cuhí xi-ne nùù camilla. ⁵ Ñàyücàndüá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-neyá, dandu ni cachí-yà xi nècuàchi cuhí:

—Hijo, xicáhnü ini sàhá cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchi nduú nècuàchi ley xi veheñùhu, te ni nacani ini-né:

⁷ “¿Índü chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhá ñà-ndúá cachí-né! Vachi còò

inga ana cui cuicahnú ini-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá". ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduà nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcànduà nì cachi-yà xi-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchì-ne, te ò ñà-cachi-ndà xi-né nì ndàcuíin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, cuàhìn quide iñaha ñà-cundaà ini-nsia ñà-ndisa icúmí derechu cuicahnú ini sàhà cuàchì nèhivi ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachi xí, ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivi yucán. Ñàyùcànduà nsidaa-né, nì ndulocó-né, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachi-né:

—Nì-iin xichi, có-xìní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivi nùù-yà, te nì dàcuahá-yànè. ¹⁴ Dandu nì yàha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xi-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xi-yà.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní iá-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yà, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xi cuàhà gá más nècuàchì cachi-né iá cuàchì-xì, xixí-né xi Jesús xi nècuàchì dacuahá-yà, vachi cuàhà gá nèhivi nchicùn xi-yà. ¹⁶ Te nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yà xixí-yà xi nèhivi mà. Ñàyùcànduà nì cachi-nè xi nècuàchì dacuahá-yà:

—¿Índù chuun cutnáhà maestru xi-nsia xixí-né xi cuàhà tè-dachíyàhvi, xi dava gá stná nèhivi cuàchì?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachi-nè ducán, dandu nì cachi-yà xi-né:

—Màdi nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdi nèhivi nihnú ndàcuísi ini-xi vaxì càhàn xí. Còó, nèhivi cuàchì vaxì nanduquí, áma naxicocuíin ini-nè sàhà cuàchì-ne.

Ndiá disàhà-xí cónsá inthù dócò nècuàchì dacuahá Jesús na iá ì-yà ñuhiví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na inthù nècuàchì dacuahá Juan Bautista xi stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnátuu itnii nèhivi nùù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yà cachi-né:

—¿Índù chuun inthù dócò nècuàchì dacuahá Juan xi stná nècuàchì xidacuahá ley xi tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, cóó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùnì iá ñà-cunihii-né na hora ndoó-né cutnáhà-né xi noviu? Còó, vachi na ndoó-né xi noviu, mà cúí cunihii dócò-nè. ²⁰ Doco vaxì iin quiví, dandu mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii dócò-nè.

Ndiá disàhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñà nùù ñà-tùhù. Vachi nú ducán, dandu dandásíá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquèe stná nèhivi-ñà ini itni iin tuhù, vachi nú ducán, ndàtà-ñà, vachi cahnsià quida vinu saa ma, te cuitià-ñà, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduà, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivi nècuàchì dacuahá-yà na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quiví descansu

²³ Iin quiví descansu nì sandua, te yàha Jesús nùù iin itu ndé iá trigu, te cutnáhà stná-yà xi nècuàchì dacuahá-yà. Te nacua yàha-ne ducán sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà saxí-né. ²⁴ Ñàyùcànduà, nì cachi nècuàchì fariseu xi-yà:

—Cundehe-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quiví descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùù tutu ii) ndé nacání nansa nì quida David sàhana na xicánúu ndahví-nè xi compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quihvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtà vídì ii, mate cóò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñà-yúcán. Doco David, ndé stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchìmà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xi nèhivi yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivi, ñàyùcànduá nì sàcòo iin quìvi descansu, màdiá nì cùyúcùn nèhivi sàhà-ñà (chicá nducahnú) quìvi mà. ²⁸ Ñàyùcànduá, yùhù ana nduú Tnahà Nèhivi Ñuhivi, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivi quìvi mà.

3

Nansa ni nduvàha iin tiàa ni ichi dahuun iin ndahà-xi

¹ Dandu cuàhàn Jesùs veheñùhu. Te na sání quihvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn iá iin tiàa nì ichi dahuun iin ndahà-xi. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándúvaha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihindèè-né daquéé cuàchi-ne ñiquì-yá sàhà ñà-nduá quìvi descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuün-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivi yohó.

⁴ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivi nánì xì-yá yucán, cachí-ya:

—¿Nansa ndiá icà-ndà quida-nda quìvi descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-ndiáa? ¿Amádi chicá iá vaha dacácu-nda nèhivi quìvi mà, te màdiá cahni stnhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-ñàhà nì nàxícónihí-né nùu-yá. ⁵ Ñàyùcànduá, nì xiconuú-yá nùu nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yà sàhà-né, vachi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì tiàa mà:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchì mà ndahà-né, te nì nduvàha dahuan. ⁶ Ñàyùcànduá nì caquee nècuàchì fariseu mà nì càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñuhú-nèyà.

Nansa ni nataca cuàhà nèhivi nùu mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùu mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivi ladu Galilea nì catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiàha guá quidá-yá, dandu más nèhivi nì ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivi ladu Judea xì stná nèhivi ladu Idumea, xì nèhivi ladu duha yùte Jordán, xì nèhivi ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yá. ⁹ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhà màsà ndútnúu guá-yà mahì nèhivi cuàhà mà. ¹⁰ Vachi cuàhà-né nì dándúvaha-ya, ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì cuhí, nì nachitu-né nùu-yá, cuní-nè dacácuñun-ne ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xiniá-yá, nì sàcutaisiá nùu-yá, cachá:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gà cuàhà nì dandacú ndee-yá nùá ñà-màsà cáhà ana divi nduu-yá.

Nansa ni nacàxin Jesùs ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquixí-né nùu-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxin ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivi cutnahá xì-yá cacanuú, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivi palabra xì-yá. ¹⁵ Te nì sàhatahvi-yànè ñà-dandúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhù anima nèhivi. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dānāni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúì nècuàchì mà nì dānāni stná-yà Boanerges, te cuní cachāmà na càhàn dāvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icumí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gà tu nèhivi nùu-yá. Ñàyùcànduá, cóni cúsáá gà-yà cuxi-ya, nì mii-yá nì nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivi vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivi sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxinitnùnì-yá, cachí-nè. Ñàyùcànduá, cuàhàn-nè ndé iá-yá ñà-cuní-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa ni dàquéé cuàchi nèhivi ñiquì Jesùs, ñà-malu chindéé xì-yá, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xì veheñùhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yá, te nì càhàn cuàchi-ne ñiquì-yá, cachí-nè xì nèhivi:

—Nècuàchì jaàn, icumí-nè ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisi cusáhnù. Ñàyùcànduá, vātùnì tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivi, vachi quisi mà chindéé xì-nè —nì cachi-ne.

²³ Ñàyùcànduá nì cana Jesùs nèhivi, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-nè:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vachi ducán iá xán na iá xì nèhivi dandacú nùu iin ñuu, nú nì táhndè dava-ne, te nàá stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gà-nè nùu ñuu mà. ²⁵ Te nèhivi ndoó iin vehe, nú xiniá ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo

tácá gà-né. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhi stnahá, dandu mà cuéà, te yàchi nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quihvi ndevàha nèhivi, te tavà-né ñà-ìcúmi-tè. Còò, vàchi dihna icúmi-nè chichuhni-nète, dandu vátuni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáa ndúà cachí xi-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivi iá nùú Dios, te ò nadaa ga xichi càhàn ùhì-nè diquì-yá, vátuni cuicahnú ini-yá sàhà-né. ²⁹ Doco nú ni càhàn ùhì-nè diquì Espiritu Ìl xí Dios, dandisá, mà cúí cuicahnú ini-yá, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmi-nè cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yá xi nèhivi yucán sàhà nècuàchi càhàn tñuhù diquì-yá, vàchi cachí-nè ñà-ìnácáá iin ñà-malu ini-yá.

Ñà-ndúà nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xi sàhà ñani-yá na ní casaà-nè caná-néyà

³¹ Daaní, nì sàà stná dihi-yá xi ñani-yá tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà.

³² Ñàyùcàndüà, nèhivi ndoó nùú-yá, nì cachi-nè xi-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhé cà' iin dihi-ní xi stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yá xi nèhivi mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúú-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivi ndoó nùú-yá, te nì cachi-yá:

—Divi nècuàchi yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xi ñà-ndúà cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáí.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchi xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivi nùú mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-né nùú-yá. Ñàyùcàndüà, nì nana-ya iin lancha iin yuhù mar mà, te nì sàcòò-ya inì-nu. Te nèhivi cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcúndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xi-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yá:

³ —Cunini-nsia. Nisa Ìa iin nècuàchi xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihì-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùú ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxi-síá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùú cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchi nì xitià, vàchi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dúcàn orá, nì ichà, vàchi cóni níhi yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahi iñù nì còya. Te na ní sahnua iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati ma, ñàyùcàndüà cóni cuàha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùú ñuhù vàha, te nì xitià, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxin gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùni dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Nì cúniní vàha nsidaa-nsiá ñà-ndúà cachí.

Ñà-ndúà disàhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhà màsà cùndáa ini nècuàchi cahíchi inì-xi

¹⁰ Na ní ndòò mii Jesús xi ùxin ùi nècuàchi dacuahá-yá xi stná nècuàchi ndoó yatni, dandu nì ndàcàtñuhù-né nùú-yá sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyùcàndüà, dohó nì cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá, sàni nihitáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhivì ìl xí Dios, mate nisa Ìa dèhé palabra sàhámà antes. Doco nècuàchi dava ga, còò. Puru ejemplu icúmi nacani xi-né. ¹² Ducán iá sàhà-ñá màsà cúnitñuhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cùndáa ini-né, mate iníni-né. Pues ducán icúmi cuu xi-né sàhà-ñá màsà ndédúmá ini-né, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-ndúà cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchi xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yá xi-né:

—¿A ñà-cò-cùndáa ini-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ Pues cunaha-nsia, na ìan quidá nècuàchi nì dàndiàchi uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchi chihì xi Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùú ichì mà nduú nahi nèhivi iníni xi palabra xi Dios, doco yàchi vaxi ñà-malu dacuxió-si palabra nì ndòò ini anima-né mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùú cavà nduú nèhivi iníni xi palabra ìi, te luegu cudú ini-né sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ìan cùú xi viú còò yohò-xi, ducán cuú stná xi-né. Iyuhu gà quidándéé ini-né nhicún vii-né. Daaní, nú ni yàha-ne iin tñùndoho, ò nú quidáquiní nèhivi xi-né ñà-nhicún-né palabra xi-ya, dandu luegu naxicócuin ini-né, te nacóó-néa.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahi iñù nduú nèhivi iníni xi palabra ìi, ¹⁹ doco cuàhà gà nacání ini-né sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudú stná ini-né dacáyà-né ñà-cuicà-né, vàchi xího sàstñuhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xi nùú palabra xi Dios ñà-mà cùú nihindéà chindeá-né. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùú ñuhù vàha nduú nèhivi iníni xi palabra

ìi, te xiníndísâ-néa. Ñâyùcàndùá, queámà ñà-ndùú-né na iin viú nì cana viì, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxin tantu, te ò ñà-nì cana ùni dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

Iin ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xicàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícánì dèhé-ndàñá tixi iin canasta, ò tixi iin cama. Còò, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì la dèhé, icumiá tui vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nèhivì, icumiá natui claruá. ²³ Nì cúninì vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá (ichi váha). Váchi divi vara chitácuhá-nsiá icumí stná mii-nsiá nacuitacuhá-nsiá. Doco nú ininì vaha-nsia, dandu chicá nihitáhvi-nsiá cundaá vaha inì-nsia. ²⁵ Váchi nècuàchi sãñùhú (ñà-vaha) inì-xi, chicá más icumí-nè nihitáhvi-né; doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vaha) inì-xi, ndé iyuhu (ñà-vaha) ñuhú inì-nè, icumíá cuxio nsiha.

Iin ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhivì ìi xí Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahi itù-te. ²⁷ Na tuiinuú, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sãñaà quidí-te. Doco tata mà, xitiá te sahnúá, mate có-cùndáá inì-te indú modo sahnúá. ²⁸ Váchi iin itu, miá cuàha. Dihna viú xitiá, dandu después caná sicáyòcò-ñà, te nachitu nuniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchi icumí ndanchito cosecha, vachi sà-íá.

Ejemplu sàhà tata yutnú mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Indú iñaha cui cachi sàhà-ñá cundaá vaha inì-nsia nansa iá ñuhivì ìi xí Dios? ¿Índú ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaá inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnú mostaza, ducán iá tiempu mà. Váchi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhivì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nù nsidaa gá ñà-tátá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácuitandòò casi mahi ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaá inì-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòò mii-yá xì nècuàchi dacuahá-yá, dandu nì dátui nsihi-ya sàhámá nù-né.

Nansa nì dàcúcuin Jesús tàchi, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

³⁵ Na ní cuñàà quivi yucán, nì cachi-yà xì nècuàchi dacuahá-yá:

—Cùhùn-ndà yàha-nda ladu mar

³⁶ Dandu nì dãnacuitiá compañeru-yà nèhivì cuàhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyá cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ù gá lancha ndoó stná yucán. ³⁷ Doco después nì dàñá iin tàchi dãná, te nì nacuahnu todò tècuí, nì xinu-tè ndè ini lancha mà, sàdaani chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quidí-yà cahà-nú, ihí almohada ñini-yá. Dandu nì dànsicuihnu ini-nèyá, cachi-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndúlócò-nì ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchi mà, te nì cachi-yà xì tècuí mar:

—Ihí-nì ní coó, te nì ndúdádí.

Dandu luegu nì cucuiin tàchi, te nì nàcùñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchi yucán:

—¿Índú chuun yúhí guá-nsiá? ¿A có-càhvì-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yúhí sãstnùhù nècuàchimá, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índú clase nèhivì nduú nècuàchi yohó, te dècuèndè tàchi xì mar ininì xì-né?

5

Nansa nì tavá Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchi ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchi Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xi, vaxi-ne dècuèndè mahi cueva ndé xì-indùxin nsii. ³ Váchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chichuhi xì-né, mate cadena nì cundúá. ⁴ Cuàhà xichi nì sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahné-nèa, te dacuahí stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vii xì sàxinítnùni-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhi loco-nè, xicánúú-né yucú xì mahi

cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xi yùù. ⁶Doco na ní xini xicà-né Jesús, nì dáyàa-nè nì sàa-nè nùù-yá, te nì sàcuùin sisi-né nùù-yá, ⁷ndáhi ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhi mii-ní), Dèhemani Dios iá dìquì-xí ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndahví nùù-ní, ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

⁸Pues ducán nì cachi nècuàchimà, vàchi làcà nì cachi-yà xi-ñà:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹Dandu nì ndacàtnùhù stná-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vàchi cuàhà nduú-nsí.

¹⁰Dandu cuàhà gá nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu.

¹¹Te yatni yucù yucán nì sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì. ¹²Ñàyucàndüá, nì sacundahví nùù-yá, cachá:

—Dayáha-ní nsìhùhù nì cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³Dandu nì dándàa-yáñà. Ñàyucàndüá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùi mùl nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-si ini mar nì càhà-sì.

¹⁴Daaní, tè-xíndiaa xi cochi mà, nì yùhí-te; carrera mànuhù-té nì cachtitnùhu-tè xi nècuàchi ini ñuu mà xi stná nècuàchi ndoo ranchu. Dandu nèhivi ndoo yucán, vaxi-ne cundehe-né ñà-ndüá nì cuu. ¹⁵Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchi nisa ñuhu cuàhà ñà-malu ini-xi, iá-nè, ndixí-né sicoto, sàni nàcòo nsìhi sàxinítnùni-nè. Dandu nèhivi yucán, nì cayúhí-nè. ¹⁶Te nècuàchi nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xi nsidaa nèhivi mà sàhà cochi xi sàhà stná tiàa ma. ¹⁷Dandu nèhivi cuàhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchi nisa ñuhu ñà-malu ini-xi, nì xicàn-nè àma cui cutnahá stná-nè xi-yá cùhùn. ¹⁹Doco cóni sàha-ya cùhùn-nè:

—Còo —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ní, te cachtitnùhu-ní xi tnaha-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xi-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰Ñàyucàndüá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, nì cachtitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xi-né. Te nsidaa nèhivi yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dándüácü Jesús dèhe Jairo, te nì dándüvaha stná-yà iin nècuàchi ñahà

²¹Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataka cuàhà sàstnùhù nèhivi nùù-yá. ²²Dandu yucán nì sàa stná iin nècuàchi cusáhnù nùù iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, ²³te nì sacundahví cuàhà-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvì dèheyoquí. Cùhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñà nduvàha-ñà, te màsà cùí-ñà.

²⁴Ñàyucàndüá, cuàhàn-yà xi-né. Te cuàhà gá stná nèhivi cutnàhà xi-yà nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xi-yá ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵Te cunaha-nsiá, mahì nèhivi mà cuàhàn stná iin nècuàchi ñahà cuhí. Ûxin ùi cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì. ²⁶Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchi quidátátná, doco cóni nìhi nècuàchimà chindee-ñànè. Còo, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsihí-né ñihùn xi-né sàhà. ²⁷Doco na ní xinítnùhu-ne sàhà Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivi cuàhà mà, te nì dàcùhùn ndahà-né nùù sicoto xi-ya, ²⁸vàchi nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sicoto-ní xi-ya, vátùni nduvàhi”. ²⁹Te (ñà-ndáa ndüá), luegu nì cucuùin nì-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dándüvaha iin nèhivi xi poder xi-ya. Ñàyucàndüá, nì naxicocuíñ duma-yá yàtà-xí mahì nèhivi cuàhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xí icà sicoto xi?

³¹Dandu nècuàchi dacuahá-yá, nì cachi-nè xi-yá:

—¿A có-xiní-ní ñà-cuàhà guá nèhivi ndoo yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índü chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xí icà sicoto xi?”

³²Dandu nì xiconú-yá nì indehè-yá, àma nàtù nècuàchi nì quida mà. ³³Te nècuàchi ñahà mà, ndé quidí cuisí-né ñà-yúhí-nè, vàchi ináhà-né ñà-ndüá nì cuu xi ini-nè. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcuùin sisi-né nùù-yá, te nì cachi ndàa-nè xi-yá nsidaa ñà-ndüá nì cuu xi-nè.

³⁴Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni nì cúxíó cuèhè dana nisa quida xi-ní.

³⁵Na meru cachí-yá ducán, dandu nì caquesaa nèhivi vaxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xi nècuàchimà:

—Sàni xihí dèhe yoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócò-yà sàhà ñà-ndúá nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhì-nì. Cuisì cunihnu vàha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cúnáhà gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quidácuahá-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè. ³⁹ Dandu nì nsihvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vàchi cóni xìhì ñahà chii yohó. Quidí uun ni-ña.

⁴⁰ Doco nècuàchimà, nì sàcúndiaa uun-neyà. Ñàyùcàndúá, nì tavà nsihí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadìhà xì nècuàchi cutnáhà xí-yà, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tni-ya ndahà-ña, cachi-yà:

—Talita cumi —te cunì cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì, ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ña nì nacacanu-ña, vàchi nahi ùxin ùi cuà xicá-ña. Te nècuàchi cutnáhà xí-yà, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-ndúá nì cuu. ⁴³ Doco mii-yà, nì chinaha-yánè ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì ñà-ndúá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né nì dácúxì-nèña.

6

Ñà-ndúá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchi dacuahá-yá, ndacá tnáhà-né xì-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yà nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-ndúá nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nihitáhvi guá nècuàchi yòhó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guá-né? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vàchi iin ana tùha yácùn yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-ndé nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahácúha-ne, ¿a có-ndóó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi inì-nè sàhà-yá. ⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu nì cáhàn-nè, dandu siempre quidáñùhù nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnahà-ne, ò nèhivì vehe-ne, cóò, có-quidáñùhù-ñané —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcàndúá, mànicùì quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchi cuhí, nì chitándóò-yà ndahà-yà diquì-né, te nì nduvàha-ne. ⁶ Te nì ndulocó-yà ñà-có-cunì nècuàchi ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchi dacuahá-yà ñà-dacutià-nè palabra ì

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuahá-yà nècuàchi ñuu yucán. ⁷ Dandu nì cana-ya ùxin ùi nècuàchi dàcuahá-yà, te nì dándácù-yá ñà-cutnahá ùi ùi-nè cùhùn. Te nì sàhatahvi-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yà xì-né ñà-còò ni-ñàha cunihì-ne cùhùn ichi mà, cuisì-ní bastón xi-ne; cóò morral, cóò pan, cóò dihùn cunihì-ne inì siuhmatixi-ne, ⁹ te ndisàn uun nì cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-nì cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cùnì nèhivì quihìn casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nemà, te catù-nsià sàhà-nsià ñà-còyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn conduu testigu diquì-né quivì coo juiciu xi-ne. Te yùhù cachí xi-nsià, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmì nècuàchimà nihì-né nùù nècuàchi (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchi dacuahá-yà mà, nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè, nì cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icá-né naxicocufin inì-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhù inì nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite ònì cuàhà nècuàchi cuhí, te nì dándúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xi Jesús, ñàyùcàndúá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te Sàhámà nì cachi tèmà:

—Sàni natiacu Juan Bautista, te ñàyùcàndúá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yà ñà-divi Elías nisa ìa sàhana nduú-yà. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchi cáhàn cuenta xi Dios nduú-yà, nahi nècuàchi profeta sàhana.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachi-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yà:

—Còò, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò ònì-né nì quide.

¹⁷ Ducán ni cachi têmà, vâchi antes ni chicadi-te Juan, ni dândâcú-te nùù soldadu xi-tè, te ni tnii têmànè. Ñâyücândüá ni sâcûnuhni-nè cadena, te ni sâcûndiadi-nè vehecâa. Pues nsidaa ñâ-jaàn ni quida Herodes mà sâhâ-ñâ cuni-te ndoo vâha-tè nùù iin ñahâ nani Herodías. Vâchi sâni nandâhâ-té xí-ñâ mate ñahâdihí ñani-te Felipe nduú-ñâ. ¹⁸ Ñâyücândüá ni cachi Juan xi-té:

—Có-sâha Dios lugar coo-ní xi ñahâdihí ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sâhâ ñâ-jaàn ni xini ùhi Herodías mà Juan, te cuni-ña cahni-ñâné, doco mànicûi. ²⁰ Vâchi Herodes mà, inâhá-té Juan ñâ-nduú-né iin nècuâchi nihnú ndââ ini-xi, te ìi stná ini-nè. Ñâyücândüá, yúhí-tené. Te divi sâhâjân ni xidahan stná-te nècuâchimâ nùù ñahâ mà. Te cudíi stná ini-te cunini-tè ñâ-nduâ cachí nècuâchimâ, mate cóni sââ-te cundaâ vâha ini-te.

²¹ Doco ni sââ iin quívi ni cuu ofrecer nansa dandâñúhú ñahâ màné, vâchi ni naxinu rey mà cuââ, te ni quida-tè iin vicò cahnú ni casaâ cuâhâ tè-cûsâhnú ñuu mà, xi cuâhâ stná comandante capitán, xi stná cuâhâ tècuicâ ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu ni quihvi dehoyoco Herodías mà ndé iá vicò, te ni itasaha sâstnùhù-ñâ, ni dâcûdii ini-ña rey mà xi stná tè-xínduu visita xi-té. Ñâyücândüá, ni cachi-te xi-ñâ:

—Ndéni iñâha ni cui cunú, càcùn-ñâ nù, te nihùn-ñâ.

²³ Te ni chinaha-té Dios ñâ-ndéni iñâha ni cui ni càcàn-ña, cuâha-tèñâ, mate ni cundúá iin davatahvi ñuu ndé cusâhnú-te, cuâha-tèñâ. ²⁴ Ñâyücândüá ni quee-ñâ cuâhân-ñâ ndâcâtnùhù-ñâ nùù dihi-ñâ:

—¿Ndíâ nduâ càquìn?

Te ni cachi dihi-ñâ:

—Dini Juan Bautista càcùn —ni cacha.

²⁵ Ñâyücândüá, yâchi ni nansihvi ñahâ chii mà ndé iá rey mà, te ni xicàn-ña, cachí-ña:

—Dini Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaâ ini iin charola cahnú —cachâ.

²⁶ Dandu rey mà, cuâhâ gá ni cuhuun ini-te, doco sâhâ-ñâ sâni dândââ-te, te sâhâ stná visita ndoó yucán, ñâyücândüá có-cûni-te dama-tè ñâ-nduâ ni cachi-te xi-ñâ. ²⁷ Sâhâjân vichi vichi ni techuún-te iin tè-cùhùn cahni xi Juan, te cunihí temâ dìni-nè ndixi. ²⁸ Ñâyücândüá, ni sâhân têmâ vehecâa, ni quendodò-tè dìni-né, te nihí-teâ ini iin charola ni nansihvi ni sâha-tè ñahâ chii mà, dandu mii-ñâ, ni sâha-ñâ dihi-ñâ.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuâchì nâsâ dacuahâ Juan, dandu ni casahân itnii-né ni naquihîn-ne iquicúñú nsii ma ni sùxin-ne ni chicâa-nèâ ndé nduú cueva xi nsii.

Nansa ni dâcûxí Jesús ùhùn mil nèhivi

³⁰ Daaní, ni cansiaa nècuâchi ni techuún Jesús cacanu, te ni canataca-nè nùù-yâ, ni nacani-ne xi-yâ nsidaa ñâ-nduâ ni quida-ne xi ñâ-nduâ ni chinaha-nè. ³¹ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Naha-nsiâ cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndoó nèhivi, quetatu chii-nsiâ.

Ducán ni cachi-yâ, vâchi ni có-cûsââ gá-nè cuxi-ne, ñâ-cuâhâ guâ nèhivi quee nsihvi nùù-né. ³² Ñâyücândüá ni nana-ya xi-né ini iin lancha ñâ-cùhùn cuaán-yâ xi-né iin xaan ndé cóò iin. ³³ Doco ni xini nèhivi cuâhân-yâ, te cuâhâ-né ni nacuni-nèyâ, ñâyücândüá ni caquee-ne nsidaa ñuu ni dâyââ-nè, te dihna-ne ni sââ-nè nùù-yâ. ³⁴ Ñâyücândüá, na ní quee-ya nùù lancha mà, ni xini-yâ cuâhâ gá-nè ndoó, te ni cuhi ini-yânè, vâchi nahi riì cóò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñâyücândüá, ni dâcuâhâ-yânè cuâhâ iñâha.

³⁵ Daaní, na ní cuaâ ni catnâtuu nèhivi siempre nchícùn xi-yâ nùù-yâ, cachí-nè:

—Vichi sâcuâhân ni cuaâ, te lugar yohó, cóò ni-iin vehe. ³⁶ Ñâyücândüá, ndaquindèè-ní xi nèhivi yohó ñâ-ni cutiâ-nè cùhùn-nè ndé ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñâ-cutiacu-nè, vâchi cóò ñâ-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Mii-nsiâ dacuxí-nsiânè.

Te ni cachi-nè xi-yâ:

—¿A cùhùn-nsi xi ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsinè?

³⁸ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiâ? Cuahân-nsiâ cundehè-nsiâ.

Ñâyücândüá, (ni ndâcâtnùhù-né), te na ní cundaâ ini-nè, ni cachi-nè:

—Ùhân, xi ùi siaca.

³⁹ Dandu ni dândâcú-yâ ni mácûndoo nsidaa nèhivi mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùù yucù cuií. ⁴⁰ Te ducán ni quida-ne ni sâcûndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùù iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu ni tnii-ya ùhùn pan mà xi ùi siaca mà, ni ndacoto ndiââ-yâ dìquí-xí, te ni naquimaní-yâ Dios sâhâ-ñâ. Dandu ni dâcuâchí-yâ pan mà ni sâha-ya nècuâchi dacuahâ-yâ, te mii-né, ni dasân-nèâ nùù nèhivi cuâhâ mà; daaní, divi-ní

ducán nì quida stná-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yàsi nùu-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-né. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxìn ùi icà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiáa nì sanduu nèhivi nì xixi xì pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùu tècuì mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácuñuhu-ne ini lancha, te codonùu cueé-né nùu-yá cùhùn-né inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yá danácuñiá-yá nèhivi cuáhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquindèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tãhvi-yá nùu Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ñi lancha mà mahi mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yá ñuhù íchí. ⁴⁸ Dandu nì xini xicá-yánè ñà-ùhi gá dacacá-nènu xì yutnú iá nahi pala, vachi caná tàchì ladu nùu-né. Ñàyucándüá, sinduhá nì sàa-yá nùu-né, xicándódo-yá nùu tècuì mar, te nihnú ini-yá yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-né nansa xicá-yá nùu tècuì ducán, dandu nì càna ndee-né, vachi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vachi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-né, yúhí cuáhà-né. Doco nì càhàn-yá xì-né, cachi-yá:

—Nacuàhandee ini-nsia, vachi yùhù nduí; màsà yúhí-nsiá.

⁵¹ Dandu nì quècãhnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuñin tàchì mà. Ñàyucándüá, cuáhà sãstnùhù nì ndulocó gá-né. ⁵² Vachi cóni sãnihì váha ini-né sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vachi ùhì mànihì ini-né.

Nansa nì dándüvãha Jesús cuáhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sãni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàa-yá ñuhù íchí iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùu barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivi ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyucándüá, nì cadayáa-né cuáhàn-né inicutu ladu yucán, nì sãquñin-ne nècuàchì cuhí xì-ne, te nihi-né nècuàchimà vaxi nùu-yá itánduhù-né nùu camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yá, divi yucán nì sàa-né xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xì-ne íchí, te nì xicàn-né ñà-siquiera nùu sàhà sicoto xì-ya nì dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-ndüá dacuidá cuàchì ndisa xì anima-ndá

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xì veheñuhu vaxi-ne, nì quesaa-né nùu Jesús. ² Te nì caxini-né nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xì-ne, te cóni ndahá-né. Ñàyucándüá, nì caxitnùhu-ne nècuàchimà. Vachi modo jaàn nduhù ndahà-ndá (càhàn-né). ³ Vachi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nù màsà ndahá-né, mà cuxí-né, mà cuxí-né, vachi ducán iá estilu xì xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-né yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuáhà sãstnùhù gá estilu icúmi-né chivàha-ne, vachi icúmi-né nacate stná-né taza, quidi, yoo, cãa, cama. ⁵ Ñàyucándüá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xì veheñuhu, nì xicàn trùhù-né nùu Jesús, cachi-né:

—Nècuàchì dacuahá-ní, ¿indú chuun có-nchicùn-né estilu xì xii-ndá? vachi có-ndühù ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Ñà-ndáa nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sãnaha, vachi danani uun-nsia vaha-nsia. Pues ñà-yohó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivi yohó, cuiisí-ní yuhù-né quidáñuhù-né yùhù, màdi ini anima-né, vachi xica ié cahan-né. ⁷ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vachi nèhivi ùún nduú ana nì quidavàha xì ley chináhà-né nèhivi, cachi Dios.

⁸ Vachi mii-nsiá, mà ùhì nacóo nihni-nsia ñà-ndüá nì dándacú Dios, doco ñà-ndüú ley xì nèhivi ùún, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xì-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xì taza, te cuáhà gá costumbre icúmi stná-nsiá nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gá-yá xì-né:

—Mii-nsiá, tuxí ini-nsia vätüni nacoó-nsia ñà-ndüá nì dándacú Dios, te cuiisí estilu xì mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sãnaha nì cachi Moisés ñà-icúmi coo trùñuhu xì-nda nùu yuadíhí-ndá, te nú nì càhàn ùhí iin nèhivi diquí iin yuadíhí-né, dandu icúmi-né cui-né. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachi mii-nsiá, vachi cachi-nsiá vätüni cachi iin nèhivi xì yuadíhí (ndahví-né): “Mà cú chindeí mii-nsiá xì ñà-ndüá icúmi, vachi sãni cachi sàhà nsidaamá ñà-ndüá dihùn ñi; vachi sãni cachi: Corbãn nduá, te cuní cachãmà, dihùn xì Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachi nècuàchimà, dandu có-sàha ga-nsiá chindee gá-né yuadíhí-né (xì dihùn mà). ¹³ Ñàyucándüá, sàhà estilu xì-nsiamá, iladu sãni ndòo ley ñi mà, te cuiisí estilu nì ndòo nùu-nsiá chivàha-nsia. Te cuáhà gá estilu tñaha ñà-yucán icúmi stná-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu ni cana-ya nèhivi cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vaha ini-nsia: ¹⁵ mà cúnisá cuàchi ni-iin nèhivi sàhà ñà-nduá xixí-né. Còó. Ñà-nìhnú ini anima-nè, te quidá-néá, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Ni cúnini vaha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu ni yaha-ya ini vehe, te ni ndòo nèhivi cuàhà mà tùvehé. Dandu ni ndàcàtnùhù nècuàchi dacuahá-yá nùù-yá ndiá nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te ni cachi-yá xì-né:

—¿A có-sànihì stná ini mui-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iguicúñú-ndá, nú ni queá yuhù-ndá, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùù Dios. ¹⁹ Vàchi màdi ini anima-ndá quihvia. Còó, tixi-nda cuàhàn, dandu después queá.

Ducán ni cachi-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndá comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndá, màdi cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu ni cachi stná-yá:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivi, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vàchi anima nèhivi ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhámà ini-nè, ñà-yùcànduá quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiá; vachi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchi cóni nándahà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé ni nèhivi ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhná-nè; te xího stná-nè ñà-icúmi ñanitnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanitnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn nùù-né; te cuàhà-né, cúmbidia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne diquí ñanitnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévaha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vachi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néá, dandu dacuidá cuàcha-nè —ni cachi-yá.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchi ñahà inga ñuu icúmi xí inga religión

²⁴ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yá ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán ni sàà-yá visita iin vehe, doco có-cùni-yá cundaà ini nèhivi ñà-íá-yá yucán; doco mànicúí coo dèhé-yá. ²⁵⁻²⁶ Vàchi vichi vichi ni xinitnùhu iin nècuàchi ñahà inacáá iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchi inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé íá-yá, nì sàcuiìn sisi-né nùù-yá, nì sacundahví-nè nùù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco ni cachi-yá xì-né:

—Dihna icúmi cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivi inga ñuu), vachi ducán íá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mi-vé, te ndenuu ini-vé, dandu después cuxi sihina cuati. Vàchi mà vaha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco ni cachi tu nècuàchimà xì-yá:

—Ñà-ndáá nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sihina xicánúú tixi mesa, níhi stná-si iyuhu xèhè dità cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yuhù.)

²⁹ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vachi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchimà vehe-ne, te ni xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vachi sàni cuxio ñà-malu nisa dandoho-xi-ñá.

Nansa ni nduvaha iin nècuàchi dòhò, te ihin stná-né

³¹ Dandu ni quee Jesús ñuu Tiro mà, ni yaha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te ni nasaa-yá mar íá Galilea. ³² Te nèhivi yucán, ni saca-ne iin nècuàchi dòhò có-cáhàn vii stná, te ni casaà-nè nùù-yá, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahá-yá ñini nècuàchimà, te nduvaha-ne. ³³ Dandu ni tava cuaán-yá nècuàchimà, te ni dàquihvi-ya ñinindahá-yá ini tùtnù-né. Te ni dàcóyo-ya tedií-yá ñinindahá-yá nì chituu-ya nùù yàá-nè. ³⁴ Dandu ni ndacoto ndiaá-yá diquí-xí, te ni sàcàn ini-yá, cachí-yá xì tiàa mà dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu ni nuna tùtnù-né, te ni nduvaha stná yàá-nè, vátùni cáhàn vii-né. ³⁶ Te ni cachi-yá xì nsidaa nèhivi ndoó yucán ñà-màsà cachí-nè ni-íñaha xì nèhivi, doco entre más cachí-yá xì-nè ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga ni ndulocó nsidaa nèhivi, cachí-nè:

—Vii gá quidá-yá nsidanicuú íñaha. Dècuèndè tètòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ìhàn dànácáhàn-yá.

8

Nansa ni dàcuxí Jesús cùmi mil nèhivi

¹ Quiví yucán ni natata tu cuàhà sàstnùhù nèhivi, doco còò ni-íñaha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, ni cana Jesús nècuàchi dacuahá-yá, te ni cachi-yá xì-né:

² —Yùhù kuhí ini nèhivi yohó, vachi sàcuàhàn-ndá ùni quiví ndoó-né cutnàhà-né xì-ndá yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dánacúitiè-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuitá-nè ichí, vachi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

4 Dandu ni naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá:

—Doco ¿indù nihí-ndá ñà-dacuxi-ndané? vâchi yucù nduá yohó.

5 Dandu ni xicàn tnùhù-yá nùu-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà iá —ni cachi-nè.

6 Dandu ni dàndácú-yá ni mácùndoo vii nsidaa nèhivi mà ñuhù. Te ni tnii-ya ùsà pan mà, ni naquimani-yá Dios sàhà, te ni dàcuàchí-yáñà. Dandu ni sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néa nùu nèhivi cuàhà mà. ⁷ Te ni ìa stná iin ùi siaca cuati; ñàyùcànduá ni naquimani stná-yá Dios sàhà-sí, te ni cachi-yá xi nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùu nèhivi. ⁸ Dandu nèhivi cuàhà mà, ni caxixi nsidaa-né, te ni ndenuu ini-nè. Te después, ni dàtácá-nè ñà-nduá ni cuyodò gá, te ni chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivi ni caxixi ma, nahi cùmi mil ni sanduu-ne. Daaní, na sání dànácutià-yá nsidaa nèhivi mà, ¹⁰ dandu ni nana tu-ya iin lancha xi nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yá xi-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, ni casaà nècuàchì fariseu nùu-yá, te ni quesaha-né cuàà-nè xi-yá, dasaá-nèyá xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu ni sàcàn cuàhà ini-yá, te ni cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá xi dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿indù chuun xicàn guá-nsiá guide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xi-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu ni nacoo uun-yanè, ni ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te ni quihin-ya ichi cuàhàn-yá inga ladu mar.

Nansa ni dànsinúu ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nihí-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihì ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisi iin-nia nihí-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gá ni cùndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchì xí pan xi nècuàchì fariseu xi stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachi-nè:

—Ádi ñà-còò pan nihí-nda vâxi, ñàyùcànduá cachi-yá xi-ndá ducán —cachí-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yá ñà-nduá ndatnúhù-nè, dandu ni cachi-yá xi-né:

—Cò-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñà còò pan nihí-nsiá vâxi. ¿A có-nsinúu ini-nsia (ñà-nduá ni xini-nsiá)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà ini-nsia. ¡Na cueé guá sánihì ini-nsia!

¹⁸ Iá nduchinúu-nsiá, ñàyùcànduá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúu ini-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga icà pedazu pan ni ndòò ni dàtácá-nsiá?

—Ûxin ùà —cachí-nè.

²⁰ Dandu ni cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmi mil nèhivi, ¿nadaa icà pedazu pan ni dàtácá-nsiá?

—Ûsà —cachí-nè.

²¹ Dandu ni cachi tu-ya xi-né:

—¿A tãñáha ga mànihì ini-nsia?

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuáá ñuu Betsaida

²² Dandu ni sàa-yá xi-né ñuu Betsaida, te nèhivi ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuáá ni quesaa nùu-yá, sacundáhvi-nè ñà-ni chítúu-yá ndahá-yá nùu-né, te ni ndúvaha-ne.

²³ Ñàyùcànduá, ni tnii-ya ndahá nècuàchì mà, te ni tavá-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu ni dàcùchì-yá tedií-yá nduchinúu-né, te ni chituu-ya ndahá-yá ndé cuhí nùu-né. Dandu ni ndacàtnùhù-yá nùu-né, a sání natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu ni ndacoto-ne, te ni cachi-nè:

—Vàtùni indéhì nèhivi, xicánúu-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, ni nachituu-ya ndahá-yá nduchinúu-né, te ni indéhè nsií-né. Te momentu yucán ni nduvàha nduchinúu-né, te ni natùu nina. ²⁶ Dandu ni cachi-yá xi nècuàchì mà ñà-ni nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cachí-né xi nèhivi ndoó yucán.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísà-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yá xi nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichi, dandu ni xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachí-yá:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivi?

²⁸ Te ni cachi-né xi-yá:

—Dava-ne cachí-né Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-né Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-né ñà-nduú-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu ni cachi Pedro:

—Divi Cristu (ni quixi òiquì-xì) nduu-ní.

³⁰ Dandu ni sàcùnaha nsidaa nècuàchi dacuahá-yá mà ñà-màsà cáhí-nè xì nèhivi dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa ni cachitnùhu Jesús icúmí-yà cui-yà

³¹ Dandu ni dàtúi-ya nùù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Ni cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí-yà ndoho cuahà-yá. Vàchi tè-sàhnú xidandacú, xì stná dùtù xicusahnú, xì stná nècuàchi ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nè cahíchi ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahni nèhivi-yá. Doco tixi ùni quivì icúmí-yà natiacu-yà, ³² ni cachi-yà, càhàn vate-yá xì-né ducán. Ñàyùcàndüá, ni tavà cuaán Pedro-yà, ni cachi-nè xì-yá ñà-màsà cáhí-yà ducán. ³³ Doco ni nacuíco-yá ladu yàtà-yá, ni indehí-yá dava ga nècuàchi dacuahá-yá, te ni càhàn duchi ini-yá xi Pedro, cachí-yà:

—Cuxio-ní nùí, vachi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vaha inì-ní Dios. Cuisi chuun xi nèhivi ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu ni cana-ya nècuàchi dacuahá-yá xì dava ga nèhivi ndoo yucán, te ni cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-ndüá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xí. ³⁵ Vachi nú cuní iin nèhivi dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñúhù-nèàmà cundua. Doco nú ni cui-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vachi mate ni nihí iin nèhivi nsidaa ñà-lá ñuhiví, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàá stná anima-nè càcua nùù Dios. Cóò, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivi nacuíin-ne anima-nè, cóò, mà cúí. ³⁸ Vachi nèhivi tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndüá, iin nècuàchi iá mahí nèhivi malu ndoo vichi, te cucáhàn nùù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhàn nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vachi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí stnáí nacuaí' mii-né quivì naxicocuíin. Vachi icúmí naxicocuíin ñuhiví yohó, cutnahí xi ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmí nanchii' quida Yuamáñí.

9

¹ Dandu ni cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchi itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xi poder xi-ya —ni cachi-yà.

Nansa ni nadama Jesús mii-yá ni natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, ni yàha iñù quivì, dandu ni saca-ya Pedro, xi Jacobo, xi Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè òni iin yucù ducún, te yucán ni nadama-ya mii-yá; tucu ni nàcùnàhà-yà ni xini nècuàchimà. ³ Ni nducuxín yaa sicoto xi-ya, te ni nanchii yehá. Na cuxín yaa ñà-ndüú yùhà (òni yucù), ducán ni nducuxán. Cóò ni-iin nèhivi ñuhiví cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán ni ndecoyo stná nèhivi (sàhana) nani Elías xi Moisés, ndatnùhù-nè xì-yá. ⁵ Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, jnansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —ni cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yàha guá yúhí nsidaa-né, ñàyùcàndüá ni cóni cundáá ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, ni nuu iin vicò yucán, te ni òhvi nsidaa-né vicò mà. Dandu ni tiacu-nè càhàn ini ana càhàn mahíá, cachí-yà:

—Dèhemaní' nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndüá cachí-yà.

⁸ Daaní, ni ndacoto nècuàchi dacuahá-yá, doco na iin cachí cóò cá iin ni xini-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, ni naquihìn-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà ni dandàcú-yá nùù-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivi ñà-ndüá ni xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví.

¹⁰ Ñàyùcàndüá, ni chivàha nècuàchimà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuàhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà. ¹¹ Dandu ni xicàn tñùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchi ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuíin-nè?

¹² Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáá nduá, dihna icúmí Elías naxicocuíin-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníámà nansa icúmí ndohi xi nansa icúmí

nèhivi cahíchi ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivi, nì quida nèvaha-ne xi nècuàchimà nacua nì cudiì ini-nè, vâchi ducán sàni cachitnùhu tutu ìi.

Nansa ni tava Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Dandu ni nasaa-yà xi compaïneru-yà ndé ni ndòo dava ga nècuàchi dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuahà nèhivi sàni nataca nùu nècuàchimà. Te ndoó stná nècuàchi ley xi veheñùhu, nãã tnahá-né xi nèhivi xi-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivi cuahà mà mii-yá, luegu nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vâxi-ne, nì casahú-nè xi-yá. ¹⁶ Dandu nì ndacàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Ndíá ndatnúhù guá-nsiá xi nècuàchi yohó?

¹⁷ Dandu nì càhàn iin ana iin mahì nèhivi cuahà mà, cachí-né:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vâxi nùu-ní, vâchi inácaa iin ñà-malu ini-te, te sadiá nùu-té, mà cùi càhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui iá-te, vâxa sahní ihá'-te, ducán-te, dandu queé chihíñù yuhù-té, saxíndiá tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvi nùu nècuàchi dacua-ha-ní ñà-tavá-néá, doco mànicúí.

¹⁹ Dandu nì cachí Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quiví icúmí coi xi-nsiá, te quidandee gá stná ini sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi núí.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vâxi nùu-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahní ihá'-te, ñâyücandüá nì sácasàn-té, natúí nihní-te, te caná chihíñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu yua-té, cachí-yá:

—¿Nadaa tiempu sàcuahàn-ndá ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuahà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sácasàn-té, vâchi cuniá cahniá-te. Ñâyücandüá, nú vátuni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehé ndahví-ní nsiùhù, te quida mani-ní xi-nsí.

²³ Dandu nì cachí Jesús xi-né:

—Cuisi cuniá cunindisa-ní, te vátuni. Vâchi iin nècuàchi xiníndisá, vátuni nihitáhvi-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-né:

—Yùhù, xiníndisê vichi; te nú cò-sâi cunindisá vâhi, dandu chindee-ní yùhù ñà-ní cúníndisá gué'.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuahà nèhivi natácá. Ñâyücandüá, nì dándacú-yá nì sadi-yá nùu ñà-malu mà, cachí-yá:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi tèchii yohó ñà-mà cùi càhàn-te, te có-tiácú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà náxicócuñ gò nansihvu ini-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhiá, nì dándacúchá'-te, te nì quea cuahàn. Doco nahi ana nì xihí nì ndòo-tè. Ñâyücandüá, cuahà nèhivi nì cachí-né:

—Sàni xihí dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnii-ya ndahá-té nì ditá-yá, te nì dándacúñ-yàte.

²⁸ Daaní, nì quihvi cuaán-yá xi nècuàchi dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùu-yá, cachí-né:

—¿Índü chuun mànicúí tavá nsiùhù ñà-malu mà (nùu-te)?

²⁹ Dandu nì cachí-yá xi-né:

—Mànicúí, vâchi ñà-malu tnahá quisi mà, có-queá nansa ni nì cui, cuisí nú nì cacán tàhvi-nsiá nùu Dios, te cunihii stná-nsiá cundoo dócò-nsiá.

Nansa ni cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yá cui-yá

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchi dacuahá-yá cuahàn-yá xi-né ndè ladu Galilea. Doco cuahàn dehé-yá, vâchi có-cuni-yá cundaà ini nèhivi índü xicánúú-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yá nècuàchi dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yá cui-yá), te dohó nì cachí-yá xi-né:

—Yùhù ana nduú Tnahá Nèhivi Ñuhiví, icúmí yâhi ndahà nèhivi (malu), vâchi iá iin tiáa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivi yùhù; doco tixi ùni quiví icúmí natiacuí.

³² Pues divi nduá nì cachí-yá, doco cóni sàá nècuàchimà mànihí ini-nè ñà-ndüá cuní cachámà. Te yúhí stná-nè ndacàtnùhù-né nùu-yá sàhà-ñá.

Nansa ni cachí Jesús ana chicá ndiáá

³³ Dandu nì sàa-yá xi-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yá ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachí-yá:

—¿Ndíá ndüá ndacàtnùhù tnahá guá-nsiá ichi vâxi-nda?

³⁴ Doco dadí úún nì ndòo-ne, vâchi ichi mà nì cuàa-nè ndacàtnùhù tnahá-né índü nècuàchi chicá ndiáá. ³⁵ Ñâyücandüá, nì sácòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxin ù-nè, te nì cachí-yá xi-né:

—Iin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dàndàcú, te cunucuachi stná-nè nùu nsidaa nècuàchi dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètì nì chicani-ya mahi nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètì nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-né. Te nù yùhù quidáñúhú-né, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-né ana nì techuun-xi vaxi.

Nècuàchi có-xinì ùhì xì-ndá, favor xì-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xì ñà-malu nùu nèhivì, te ndácùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-ndùú-né iin ana cutnáhà xì-ndá xicánúú. Ñàyùcàndúá, nì sadi-nsi nùu-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùu-né, vachi iin nècuàchi ndácùcahan xi quivì, te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè diquí. ⁴⁰ Vachi nsidaa ana có-xinì ùhì xì-ndá, favor xì-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhà nèhivì nduú-nsià nèhivì xí, te sàhámà quidá víi-né xì-nsià, dandu seguru icúmí-né nihí-né ñà-vàha xì-ne nùu Dios, mate iyuhu tècuí-ni nduá nì sàha-nensià nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndí-sá-xí, nú nì dátùcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vachi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yòdò dùcùn-né, te ndiachi-né mahi mar sàhà-ñá màsà dátùcù gá-né ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsià xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndè. Vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùu Dios) xì iin-ni ndahà-nsià, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúúà, te ndiachi-nsià andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sicùdi ñuhú yucán, mà nunca cui-si, te ñuhu yucán, mà sàá ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsià xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndè stná, vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùu Dios) xì iin-ni sàhà-nsià, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúúà, te ndiachi-nsià andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sicùdi ñuhú yucán, mà nunca cui-si, te ñuhu yucán, mà sàá ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchinúu-nsià xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì tavá-nsiàñà. Vachi chicá nsiaha sàà-nsià xì imindaa nùu-nsià, te màdiá coo ndúúà, te ndiachi-nsià andea. ⁴⁸ Vachi sicùdi ñuhú yucán, mà nunca cui-si, te ñuhu yucán, mà sàá ndàhvà.

⁴⁹ 'Nsidanicuú nèhivì, icúmí-né (yàha-ne tnùndoho) na ian nsíi yadi-né yoho te yucán; (doco bien xì-ne cunduumà, na ian nduhádi comida) ñà-queá iin. ⁵⁰ Vaha ga iin, vachi nsidá ádiá ñà-xixi-ndá; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iin (iá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsià xì anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà cáte stnàhà-ndá xì nècuàchi vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea iá nèdè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nùu-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yànè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchi fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhíndèè-né coo nansa daquéè cuàchi-ne diquí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni iá ñà-cate stnàhà-ndá xì ñahàdihí-ndá?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá ndúá nì dàndàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchi yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùu juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndá.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsià, cui sí sàhà ñà-cò-cùni-nsià cunini víi-nsià, ñàyùcàndúá nì tìaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòo ñuhivì, còó. Vachi na ní quidayucun Dios ñuhivì, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá ñisàhà-xì nándàhà iin nècuàchi tiàa xì iin nècuàchi ñahà, te quecuáân-né nùu yuadihí-né. ⁸ Ñàyùcàndúá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-ndúú gá-né diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcàndúá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu nì-iin nèhivì màsà cáte stnahá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sání nansihvi-ya ini vehe, dandu ni ndacàtnùhù gá nècuàchi dacuahá-yá nùu-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te ni cachi-yá xi-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xi inga nècuàchi ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùu Dios, te cuàchi nduú stná nùu ñahàdihí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchi ñahà, nú ni caté-nè ì-né, te nandàhà tú-né xi inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa ni chitándóo Jesús ndahá-yá òni ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivi ñà-cuati xi-né vaxi nùu-yá ñà-chitándóo-yá ndahá-yá òni. Doco nècuàchi dacuahá-yá, ni sadi-nè nùu nècuàchimà. ¹⁴ Te na ní xini-yá ñà-nduá quidá-né, ni cuduchi ini-yá, cachi-yá:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nú. Màsà cádi-nsià nú, vachi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ì xi Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí xi-nsiá, nú màsà cóo (vità inì nèhivi) nahi ñà-cuati, te ducán quihvi-ne ichi ñuhiví ì xi mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —ni cachi-yá.

¹⁶ Dandu ni numi nihni-yaña, ni chitándóo-yá ndahá-yá òni, te ni xicàn tàhvi-yá ñà-ndiaha nùu Dios sàhà-ñá.

Nansa ni cachi Jesús xi iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na làcá ni quihin Jesús ichi cuàhàn-yá, dandu ni xini-yá yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesàà-te nùu-yá, ni sàcuùn sisl-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachí-ní xí ndiá nduá quide, te nihitáhvi vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—¿Ndiá nduá disàhà-xí cachí-ní xí: “Mii-ní vaha-ní”? Vachi cóo ni-iin nèhivi úun vaha ndisa, cuisi nú nduí Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhà-ní nansa ni dàndacú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-nda xí inga ana có-nduú nècuàchi vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, ni màsà cáhí-nda ni-iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda; te màsà dàndáhvi stnàhà-nda. Te icúmi stná-nda quidañuhu-nda yuadhi-nda.

²⁰ Dandu ni cachi tu tèmà xi-yá:

—Maestro, nsidajàn sàni chivahià dècuèndè na tí.

²¹ Dandu màni màni ni indehè-yaté, vachi cuú ini-yá sàhà-té, te ni cachi-yá:

—Cumáni gá inga iñaha quida-ní. Dicò nsihí-ní ñà-nduá icúmi-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchi ndahví, dandísá, nihitáhvi-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate ni cui-ní nchica cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá ni cachi-yá, ni ndulocó-te, te ni cuhuun cuahà inì-te, vachi yáha ga cuicà-té. Ñàyucànduá, ni quihin-tè ichi cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, ni xiconúu-yá nùu nècuàchi dacuahá-yá, te ni cachi-yá xi-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhiví ì xi Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchimà, yáha ga ni ndulocó-nè. Ñàyucànduá, inga xichi ni càhàn-yá xi-né, cachi-yá:

—Hijos, na ùhì guá nihitáhvi iin nècuàchi càhvi xi ñà-cuicà-xí yàha-ne ñuhiví ì xi Dios.

²⁵ Ñà-ndáà nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùu chicòhò nduhù iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ì xi Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchi dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivi?

²⁷ Dandu ni indehè vaha-yanè, te ni cachi-yá:

—Nèhivi ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vātùni, vachi nsidaa iñaha, mà ùhì quida-yaña.

²⁸ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-icúmi-nsí, te vaxi-nsi nchicùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Yùhù cachí xi-nsiá, nú sàhà yùhù icúmi iin nèhivi nacoo-ne iñaha, dandu iin cientu gá tantu icúmi-nè nihitáhvi-né. Mate icúmi-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xi-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vachi iin cientu gá tantu ñà-jaàn nihitáhvi-nè mientras íá-nè ñuhiví yohò, mate icúmi-nè ndoho stná-nè quida nèhivi ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vaxi xi-nda, dandu nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivi idónnu vichi, icúmi-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchicùn cahà-xí vichi, icúmi-nè sàà-nè nàcòdonùu-né.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmi-yá cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchi dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ichi mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yá nuù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhí-nè. Dandu ni tava cuàán-yá nsi-ùxin ù-nè, te ni nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-itúú cuu xi-yá, ³³ cachi-yá xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmi-ndá sàà-ndá ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmi yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchi ley xi veheñùhu. Te icúmi nècuàchimà cachi-nè ñà-fuerza icúmi cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi dií-te nuí, dandu después cahni-té yùhù. Doco ùxi ùni quivi icúmi natiacuì —ni cachi-yà.

Ñà-nduá ni xicàn Jacobo xi Juan nuù Jesús

³⁵ Daaní, ni ñàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xi Juan nuù-yá, cachi-nè xi-yá:

—Maestro, cuní-nsi quidamaní-ní xì-nsí iin favor ñà-nduá xicàn-nsi.

³⁶ Dandu ni cachi-yà:

—¿Índù iñaha cuní-nsiá quide?

³⁷ Te ni cachi-nè xi-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhà-ní, te inga-nsi coo ladu itní-ní.

³⁸ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá, có-sáñhi ini-nsiá ñà-nduá xicàn tàhvi-nsiá nuí. ¿A vátuni cundee ini-nsiá ndoho-nsiá nacua icúmi ndohi, te yáha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmi yàhi?

³⁹ —Jaan —ni cachi-nè—, vátuni stná nsiùhù.

Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Ndisa, icúmi-nsiá ndoho-nsiá nahi yùhù; te icúmi stná-nsiá yáha-nsiá tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-dañhitáhví mii-nsiá cundoo iin iin-nsiá iin iin ladú, mà cúí, vachi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchi ñihitáhví cundoo ladú, cuisí nèhivi señaladu cunduu-ne, vachi diví sàhà mii-né icúmi lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnúhu ùxin gà nècuàchi dacuahá-yá, dandu ni cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xi Juan mà. ⁴² Doco Jesús, ni cana-ya nsidaa-né ñà-ní nátacá-nè nuù-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—Ináhà-nsiá sàhà tè-cùsáhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivi, te fuerte cusáhnú-te nuù-nè. Vachi nsidaa tè-níhi chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nuù nèhivi yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Cóó, vachi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nuù-nsiá, dandu icúmi-nè cunduu-ne ana xinúcuáchi nuù nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vachi nècuàchi cuní codònuù nuù-nsiá, icúmi-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivi dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, cóni quésái ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivi nuí. Cóó, sàhà-ñá cunucuachi mii nuù-nè ní quesai, dandu después cuàhi vida xi cui cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —ni cachi-yà.

Nansa ni quida Jesús milagru, te ni natùmuù iin nècuàchi cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, ni sàà-yá xi compañeru-yá iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichi queé-yá ñuu mà, dandu nchicùn stná cuàhà gá nèhivi. Te yuhù ichi yucán íá iin nècuàchi cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-nè, vachi dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te ni tiacu-nè sà-cuyátní Jesús de Nazaret. Ñàyucànduá ni quesaha-né ndáhi-nè, cachi-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuihí iní-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivi cuàhàn yucán, ni canàhà-nè xì nècuàchimà:

—Màsà ndáhi gá-ní —cachi-nè.

Doco nècuàchi cuaá mà, chicá ndee ní ndàhi-nè, cachi-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuihí iní-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu ni cucuiin-yá, te ni cachi-yá xi compañeru-yá:

—Cana-nsianè ni quixí-né.

Dandu ni cana-ne nècuàchi cuaá mà, cachi-nè xì nècuàchimà:

—Màsà cúhúún iní-ní; ndacuiin-ní, vachi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyucànduá, ni tava-né dòò-né, ni dandiàchi-né iladú. Te yàchi ni ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé íá-yá. ⁵¹ Dandu ni xicàn tnùhù-yá nuù-né, cachi-yá:

—¿Ndía nduá cuní-ní quide?

Te ni cachi-nè xi-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuahàn cuéyàà-ní, vachi sàni nduvàha-ní ñà-ní xinindisa-ní.

Dandu luego ni natùinuù-né, te ni tenchicùn stná-nèyà ichi cuàhàn-yá.

11

Nansa ni cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ní sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni ñuu yucù Olivo. Dandu ni càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yà ñà-cùhùn cuéé-né nùù-xí. ² Te dohó ní cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá nùù-xí; te yucán icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé iín iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiási quixi. ³ Te nú ndácàtnùhù nèhivi nùù-nsiá indù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuñ-si —ní cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu ní quihin ùi nècuàchì mà ichì cuahàn-nè, te ní xini-nè yucán iín burru ní cachi-yà, nuhní-si yuhù ichì yatni yehé iin vehe. Ñàyùcàndüá ní ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, ní cachi-nè:

—¿Indù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu ní naxiconihí nècuàchì mà nacua ní cachi-yà xì-né. Dandu ní sàha nèhivi mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcàndüá luegu ní saca-nési cuahàn-nè ndé íá-yà, te ní chitándòó-né sicoto xì-ne ñi quì-sí. Dandu ní sàcùnùù-yási. ⁸ Te cuahà nècuàchì yucán, ní chitánduhù-né dòò-né ichì nacua cuahàn yàha-ya. Te dava-ne, ní sahnde-nè ndahà yutnù ní chindoo stná-né ichì. ⁹ Te nèhivi idónuu, xì stná nècuàchì nchìcùn cahà-xí, cánandee-né, cachi-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vàha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndíaha gá coo, vàchi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnù-né na ian nisa cusahnú xii-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá íá ansivi! —ní cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán ní sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuahàn-yà veheñuhu cahnú, te ní xini-yà nansa íá nsidaa iñàha yucán. Dandu ní quee-ya ñuu mà cuahàn-yà xì xín ùi compañeru-yà ndé ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa ni sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídi-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quívì ní quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xíhi-yà doco. ¹³ Te ní xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te íá ndahà cuií-nu. Ñàyùcàndüá, cuahàn-yà cundehè-yà a có-càà sì-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya ní xini-yà micuísì ndahà-nú íá. Còò quisì vídi, vàchi tàñáha ga sàà tiempu cana-si. ¹⁴ Dandu ní cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídi-yó caxì nèhivi.

Te ní inini stná nècuàchì dacuahá-yà ní cachi-yà ducán.

Nansa ni tavà Jesús tè-dicó xi tè-xiín fuera patiu veheñuhu

¹⁵ Ní nsíhi ñà-yúcán, dandu ní sàà-yà xì nècuàchì mà ñuu Jerusalén. Dandu cuahàn-yà veheñuhu cahnú, te ní taxi nsíhi-yá tè-dicó xi tè-xiín yucán. Ní naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi ñi hùn inga ñuu, te ní ducùn stná-yà silla xi tè-dicó xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yà lugar nacuíco ní iín nèhivi carga xì-ne yàha-ne patiu veheñuhu cahnu-ma. ¹⁷ Te ní càhàn fuerte-yà xì nèhivi yucán, cachi-yà:

—Dohó cachì Dios nùù tutù ìi: “Veheñuhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivi vaxì nsidanicuú ñuu càcàn tàhvi-né núi”, cachì-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuahà tècuíhnà.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, iníni stná-né ñà-ndüá ní cachi-yà. Te vichì yúhi-néyà, vàchi ináhà-né ndulócó nsidaa nèhivi sàhà ñà-ndüá dacuahá-yà. Ñàyùcàndüá ní quesaha-né nandúcu-né nansa cui cahni-néyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu ní quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa ni ichì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quívì vaxì tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yà, te ní nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te ní xini-nè sàni ichì dahuun-nù ndé yohò-nú. ²¹ Dandu ní nsinuu iní Pedro, te ní cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù ní càhàn xì-ní, te ní sadi-ní nùù-xí icu, jsàni ichì-nu!

²² Dandu ní cachì Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vàha-nsia Dios. ²³ Vàchi palabra seguru nduá cachì xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivi có-íá xì duda, decuèndé vátùni dandacú stná-nè nùù yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua iní mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua ní cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcàndüá, yuhù cachì xì-nsiá, nsidaa iñàha ní càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios, nú xiníndisá-nsiá ñà-sà-íá ñà-ndüá ní xicàn-nsiá, dandu nihí-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichi xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá, te xini ùhi-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu ñiha icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vátùni cuicahnú stná ini Yuandiáhà-nsiá ía

ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vàchi nú có-xicáhnû ini-nsià sàhà ñanitnaha-nsia, dandu mà cuicáhnû stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa ni cachi tē-xidandacú cò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, ni sàà tu-ya xi-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñuhu cahnú yucán, dandu yucán ni casaá stná dùtù xicusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná nècuàchì xidandacú nùú ñuu mà, ni nàtuu-ne nùú-yá, ²⁸ cachí-né:

—¿Índú ni ñihí-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidá-ní? ¿Ana divi ni dandacú nùú-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te ni cachi-yá xi-né:

—Yùhù cuní stnáì ndàcàtnùhí nùú mii-nsiá, te nú ni náxícónihí-nsiá nùú, dandu cachtñuhu stnáì xi-nsiá ana divi ni dandacú-xi nùú. ³⁰ Cachi-nsiá xí ana divi ni dandacú-xi nùú Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivi. ¿A Dios ni cachi xi-né, te ò nèhivi ñuhivi? Naxiconihí-nsiá nùú.

³¹ Dandu nècuàchì mà, ni candatnuhu tnahá nsidaa ní míí-né, cachí-né:

—Nú ni cachí-ndá Dios ni dandacú-xi nùú Juan, dandu cachí Jesús xi-ndá ¿índú chuun cóni xiníndisá-ndá nècuàchì mà? ³² Te nú ni cachí-ndá divi nèhivi úun ni cachi xi-né, (dandu ni mà queé ví stná mà).

Ducán ni cacachi nècuàchì mà, vàchi yúhí-né ndiá nduá cachí nèhivi xi-né, vàchi nsidaa nèhivi, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùú Dios ni sanduu Juan. ³³ Ñàyucànduá, ni cacachi nècuàchì mà xi-yá:

—Có-cùndáá ini-nsi ana divi ni dandacú-xi nùú Juan.

Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ni yùhù, mà cáchì stnáì xi-nsiá ana divi ni dandacú-xi nùú ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, ni quesaha Jesús nacání-yá xi-né puru ejemplu. Te dohó ni cachi-yá xi-né:

—Ni ia iin lamú, ni dānāndēe-ne nducu yòhò si-uva nùú ñuhù xi-né. Te ni quida-ne corra-ñà, xi stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te ni quidavàha stná-né iin torre ndé cundiaa peón inii itu-né. Dandu ni tatu-né itnii medieru, te cuàhān-né inga ñuu xicà.

² Daaní, na sání sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu ni techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihín chii fruta mà nùú medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, ni catnii medieru mà-né, ni sahní cuií-tené, te ni taxi-téné, cò ni-ñàha nihi-né ní násáá. ⁴ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni ni cacani yuu-téné, ndé ni dānācuēhē-te ñini-né, te ni canàhā-te xi-né. ⁵ Daaní, tucutu ni techuún lamú mà inga peón nùú-té. Doco tēmà, ni sahní dahuun-téné. Dandu cuàhā gá xichi ni techuún lamú mà más gá peón nùú-té. Doco divi ducán-ní ni cuu, vàchi dava-ne ni sahní cuií-tené, te dava ga-né ni sahní dahuun-té.

⁶ 'Ndé làcà mindaa dēhemani lamú mà ndóo ga. Ñàyucànduá último ni techuún stná-né dēhe-ne cuàhān, vàchi ádi quidañuhu-té dēhe-ne, ni cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, ni candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tē-yòhò nduú tē-icúmí ndutahvi xi nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahní-ndáté chicá vàha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, ni cachi-te. ⁸ Ñàyucànduá ni catnii-té dēhe lamú mà, ni sahní-téné, te ni dācānā-te nsii ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xi medieru mà? Icúmí-né nùhù-né yucán, te cahní nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xi-né.

¹⁰ Dandu ni cachi gá-yá xi nèhivi mà:

—A táñàha ga cahvi-nsia nùú tutu ì xi Dios ndé cachá palabra yohó:

Ni ia iin cavá, te ni cahíchi ini albañil-ñà. Doco vichi sání sàà mà ni sàcùndua yùú vícò esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndá Señor nduú ana ni quida ducán. Te ndulócò-ndá ñà-ndiaha guá ni quida-ya.

(Ducán nacání nùú tutu ì, ni cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religión ñuu mà, ni cundaa ini-né divi mii-né cāhān-yá sàhā-xí na ní cacani-ya ejemplu mà. Ñàyucànduá, ni cuni-né tnii-neyà, te chicadi-neyà. Doco ñà-yúhí-né nèhivi cuàhā yucán, ñàyucànduá, ni naco-neyà, cuàhān-né.

Nansa ni cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndá

¹³ Dandu ni techuún-né iin ù nècuàchì fariseu quixi xi iin ù nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-né dadaná-neyà na cāhān-yá. ¹⁴ Ñàyucànduá, ni nàtuu-ne nùú-yá, cachí-né xi-yá:

—Maestro, ináhā-nsí mii-ní, ana ndàa cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivi, ni có-yúhí stná-ní ni-ìin nèhivi, vàchi chináhá ví-ní ñà-nduú ichi váha Dios. Cachi-ní

xi-nsí: ¿A vátuni sáha Dios lugar ña-chiyáhvi-nda renta nuù rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá icà-ndà chiyáhvi-nda, á coó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn trùhù sahnú ndisa-ne nuù-yá; ñàyücàndüá, ni cachi-yà:

—¿Índü chuun cuní-nsiá quida-nsia maña nuí? Cunihí-nsia iin dihùn quixi, cundehiá nansa iá’.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dihùn plata mà, ni indehè-yáña, te ni cachi-yà xi-né:

—¿Bueno, ana òndü-xí, te ana òquívì-xì itúú icà dihùn yohó?

Te ni cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ña-ndüá icúmí-nsiá cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsiá Dios ña-ndüá ndiá icà-nsiá cuàha-nsiayá —ni cachi-yà.

Dandu ñehivì ininì, ni ndulocó-nè ña-nchìchì guá ni naxiconihí-yá nuù nècuàchimà.

Nansa ni cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu ni catnàtuu itniù nècuàchì saduceu nuù-yá ni càhàn-nè xi-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndisá-nè icúmí natiacu nsii. Ñàyücàndüá, dohó ni cachi-nè xi-yá:

¹⁹ —Maestro, ña-yòhó nduá ni tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò dèhe-ne ni ndóo xi ñahàdhì-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-nè xi ñahà mà, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cunduu mèe mà”. ²⁰ Cunaha-ní, ni sandoo usà ñànì. Te nècuàchì chícá sahnú, ni nandàhà-nè xi iin nècuàchì ñahà, doco ni xihì-nè, te còò dèhe-ne. ²¹ Dandu ñani-nè chícá nchìcùn gà, ni nandàhà stná-nè xi ñahà cuaán ma, doco ni xihì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán ni cuu stná xi nècuàchì ùni. ²² Dècuèndè ni sàà nsi-úsá-nè ni nandàhà iin iin-ne xi ñahà mà, (te iin iin-ne ni xihì-nè), doco còò ni-iin dèhe-ne ni ía (xi ñahà mà). Daanì, último ni xihì stná nècuàchimà. ²³ Ñàyücàndüá, na sàà quívì (cachí-nsiá) natiacu nsii, ¿índü tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà? vachi antes nsi-úsá-nè nisa ia xi-ñá —ni cachi-nè.

²⁴ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Còò, có-cachì vù-nsiá, vachi có-cundáa inì-nsia nansa cachì tutu ì xi Dios, ni có-cundáa stná inì-nsia ña-càhnù-guá poder xi-yá. ²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quívì natiacu ñehivì, mà nandàhà gà-nè, vachi nahì àngel ndóo ansivi icúmí-nè nanduu-ne. ²⁶ Te vichì cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà nansa iá ña-natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nuù tutu ni tiaa Moisés ndé cachá’ sàhà yutnú tii (xixìn), te iá Dios mahi-nú, te ni cachi-yà xi Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvi nsi-Abraham, xi nsi-Isaac, xi nsi-Jacob”, cachì-yà. ²⁷ (Ñàyücàndüá, itiacú ì nècuàchì sàhana ma), vachi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuiisì ñehivì itiacú càhvi xi-yá. Ñàyücàndüá, ni-yuhu có-íá vù ña-ndüá cachì mii-nsiá —ni cachi Jesús.

Nansa ni cachi Jesús índü ley xi Dios chícá ndiaá

²⁸ Daanì, iin nècuàchì ley xi veheñùhu, ni inini-ne nansa ni ndatnuhu stnahá-né, te ni cundaà ini-nè yáha ga ni naxiconihí víi Jesús nuù nècuàchì yucán. Ñàyücàndüá, chícá ni tnàtuu-ne, te ni ndàcàtnùhù-nè nuù-yá, cachì-nè:

—Nuù nsidaa ña-ndüá ni dandàcú Dios, ¿índü ña-chícá ndiaá?

²⁹ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ñà-dàndàcú Dios chícá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, ñehivì Israel, vachi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. ³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú voluntad xi-nda, xi nsidanicuú sàxinítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ña-jaàn nduá dandacú Dios chícá ndiaá chivàha ñehivì. ³¹ Daanì, nacua cachì ley primeru mà, ducán cachì stná ley ùi dandàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda”. Còò cá ña-ni dandàcú Dios chícá ndiaá nuù ùi ña-jaàn.

³² Dandu ni cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachì vaha ndisa-ní, maestro; ña-ndáa nduá, vachi imindaa Dios iá, còò cá ana nduú Dios, cuiisì mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú sàxinítnùnì-ndà, xi nsidaa voluntad xi-nda, xi nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vachi ña-jaàn chícá ndiaá nuù nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, á sea nduá iin quisi coco nuù-yá; te ò ndéni promesa ni cúí —ni cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, ni xini-yá ni naxiconihí víi nècuàchimà nuù-yá; ñàyücàndüá ni cachi-yà xi-né:

—Làcà iyuhu-ni cumáni, te sàà-ní cunduu-ní iin ñehivì ñuhivì ì xi Dios.

Daaní, (na ní nsihì nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cóni sáha ndee gá ini-nè dadavátnáhà-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì iá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yá nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachì nècuàchì ley xì veheñùhu: “Descendencia xì xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachì nècuàchì, doco ¿índuvì cunì cachàmà? ³⁶ Váchi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tixi poder xì Espíritu Ìi xí Dios, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa tè-xinì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

³⁷ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xì-ne? (Doco ñà-ndáà nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuàhà yucán, cudí ini-nè xì ñà-nduá cachi-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xì veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir, cachi-yà

³⁸ Dandu nì dācuahá gá-yà nèhivì, cachi-yà:

—Cótó quida-nsia na xiquida nècuàchì ley xì veheñùhu. Váchi ñà-dii xì-né nduá canuu-ne cundixi-ne sicutò quihín vico, te casáhú tñùñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tũha stná-nè (tnii ñiqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ñi-xí, dandu después sácuata-ne nacuatú cuàhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sáháyucandúá, iin castigu chicá fuerte icúmí-né ñihì-né —nì cachi Jesús.

Nansa ni nacuni Jesús cuàhà gá ndiáa promesa tii ni sàha ñahàcuáán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xì Dios, te indèhe-yá nèhivì daquéé-ne ñihùn ini alcancia mà. Tèculcà, cuàhà gá ñihùn nì dàquéé-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ñi-xí; te nì dàquéé-ne ù ñihùn cuàti ndiáa nahi ùxin centavu. ⁴³ Ñàyucandúá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Váchi nsidaa gá-nè, cuiisì ñà-cuyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuá ñihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xì veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xì-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xini-nsiá vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu nì mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vaxi icúmí fá caà nsìhà quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùni-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachi-nè:

⁴ —Cachì-ní xì-nsí ñndù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachi-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-itúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Váchi cuàhà ana icúmí quixi danani úun-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhàjan cuàhà nèhivì ñihì-né dandahví-nè.

⁷ Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhí-nsiá, vaxi fuerza icúmí coo ducán. Doco tãñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gá ñà-vaxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmí nàá stnahá. Váchi cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tñaa stná yoho te yucán ñuhivì, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tñùndoho cunduumá.

⁹ Doco mii-nsiá, cundoo tũha-nsia, vaxi icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensiá cùhùn nùù tè-xicusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cuií-nsiá ini veheñùhu. Te sàhà-ñà càhvi-nsiá yùhù, ñàyucandúá, icúmí-nè datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey

(ñà-càhàn tnùhù-né diqui-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndisá-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhiví icúmi cuitià stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xínu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmi nèhiví canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensiá cùhùn nù tò-xicusahnú. Doco màsà nácání ini-nsiá ni-iyuhu índu palabra naxiconihí-nsiá nù-té. Còo, cuisí nacua dachitnùní ini Dios mii-nsiá hora yucán, diví cachi-nsiá xi-té. Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còo, diví Espíritu Ìì xí Dios icúmi dacàhàn xi-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhiví, dècuèndè ñani-nè icúmi-nè cahin-nè nù autoridad ñà-cui nècuàchimà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhí-nè, te canicuàchi stnahá-nè ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmi nsidaa nèhiví cuni ùhí-nènsiá. Doco nú iin-ni cunihnu vaha ini-nsiá dècuèndè sàà xínu tiempu, dandu càcu-nsiá nù Dios.

¹⁴ 'Sàhana nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmi coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quiví cuni-nsiá sàni sàcuiln figura mà iin xaan ndé còo permisu cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xi tutu yohó. Pues na sàà quiví yucán, dandu ni cunudèhé nsidaa nèhiví ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nú ònìvèhé ndoó-nè (quetátú-nè), dandu (yàchi ni nuú-nè cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsihvi ga-nè vehe nsiquihín-ne ñà-nduá icúmi-nè. ¹⁶ Te nú ndoó-nè nù itú, dandu màsà nánducú-nè ni cotón-nè. ¹⁷ Te òndahví nècuàchi ñàhà cuhí cuàhàn tìnuu mée-xi quiví yucán! Te òndahví stná nècuàchi icúmi xí mée chichí! ¹⁸ Te cààn tàhv stná-nsiá nù Dios ñà-màsà cùvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsiá mà. ¹⁹ Vàchi yáha ga icúmi nèhiví ndoho-ne quiví yucán. Còo cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndé quiví ni cuyucun ñuhiví xi ndé quiví coamà. Ni quiví después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cundèhe ndahví Dios, dacúxió yàchi-yà tnùndoho ma, dandu ndútù nsihí nèhiví ñuhiví ni cùf. Doco sàhà nèhiví sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá sàni chitnùní ini-yà ñà-chicá yàchi dacúxió-yà tnùndoho.

²¹ 'Quiví yucán màsà cuníndisá-nsiá yuhù nèhiví cachí xi-nsiá: "Cundehe-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vàchi icúmi quixi cuàhà tètùhù, te iin iin-tè cachi-te ñà-diví Cristu nduú-te. Te icúmi quixi cuàhà stná ana danani útùn càhàn cuenta xi Dios. Ndé quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñà ndulocó nèhiví, àma níhi stná-te dandahví-te nèhiví nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cùf. ²³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsiá, vachi sàni cachitnùhí xi-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmi cuu.

Nansa icúmi cuu quiví naxicocuñ Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quiví yucán, dandu mà cúnchí gá nì orá nì yoo. ²⁵ Te sìnsiví itàndiáá ansiví, icúmi-sì còyo níhni-sì nù ñuhiví. Te sitnúu nahnú, icúmi stná-si ndacùchí ndee-sí. ²⁶ Dandu natù yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, cundehe nèhiví ñuhiví yùhù sàmànu mahí vicò xi poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànu. ²⁷ Dandu luegu icúmi techuñ ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátacá-nè ana nduú nèhiví sàni nacàxin, mate ndoó-nè iin xaan ndé víhi gá xica ñuhiví xi ansiví, doco icúmi-nè nataka-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ 'Vichi cuàhín nacani xi-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsiá iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-ítúu tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xi mii-nsiá; quiví cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachí xi-nsiá, dandu vátùnì cundaà stná inì-nsiá ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuñ nduá; sà-ítúu níhni. ³⁰ Te mà sàà cui nsihí nèhiví itiacú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachí xi-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmi sàà ansiví xi ñuhiví ndañuhá, doco palabra xi, còo, mà nunca sàà ndañuhá.

³² 'Doco nì quiví, te nì hora naxicocuñ, nì-iin nèhiví có-ínahá-nè, nì ángel ndoó ansiví, có-ínahá stná-nè. Nì stná yùhù ana nduú Dèhemaní Dios, có-ínahá stná; cuisí Yuamání nduú ana ínahá.

³³ 'Ñàyùcànduá, cundoo tùha-nsiá, te cunihnu vaha ini-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá índu hora diví cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán ía na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xicà-nè, dandacú-nè nù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, níhí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiáá yehé, ndacú nù stná-tè ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues diví ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsiá, vachi có-ínahá-nsiá índu hora diví naxicocuñ yùhù ana nduú Lamú xi-nsiá, sea cuñàà, ò dava ñùu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vàchi nanáá icúmi naxicocuñ, ñàyùcànduá còtó (nandodó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quidí-nsiá cundua. ³⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xi-nsiá nacua cachí xi nsidaa nèhiví xí, nì cundóo tùha-nsiá —nì cachí Jesús.

14

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-nàndúcú-né nansa tnií-ne Jesús

¹ Daaní, cumání gá ù quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndútáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñuhu, ni nanducu-né nansa tnií dehé-né Jesús ñà-cui-yà. ² Doco ni cachi-nè:

—Còó, màdi mahì vicò (quida-nda ducán), vächì te nú còó, vihini nacuidà nèhivì.

Nansa ni sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmi itnu òni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nèhivì ni sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yà, te yucán ni sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùu ni cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmi finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu ni sàhnù nècuàchimà dùcùn quidi ma ni sòdò-nète itnu òni-yà. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, ni cuduchi gá ini-nè, cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun ni sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guà-te? ⁵ Chicá vaha dicò-nète ni cuí, te mà úhi quee iin ùni cientu dihùn plata dasàn-ndà nù nècuàchì ndahví.

Ducán cachi-nè, cánahá-nè xì nècuàchimà.

⁶ Doco ni cachi Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsiá xì-né? Vächì iin ñà-vaha nduá sàni quida-ne xì. ⁷ Vächì nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoo-né xì-nsiá, te mà úhi chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié' xì-nsiá. ⁸ Ñàyúcànduá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-nduá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhì, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xì sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachitnùhì xì-nsiá, nsidanicúu ñuu ndé sàà razón ndiaha xì Dios inicutu ñuhivì, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha ni quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandòdò-né nècuàchimà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-né Jesús nùu nècuàchì xidandacú

¹⁰ Nùu ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, ni sàhàn-nè nùu dùtù xícusahnú, ni ndatnuhu-né xì nècuàchimà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te ni cacudii ini nècuàchimà na ní cundaà ini-nè. Te ni saquin-né compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyúcànduá, ni quesaha Judas mà nandúcú-né índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà ni xixi-ya Cena ìi

¹² Daaní, ni sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndútáchí. Te quivì yucán xihì stná lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. Ñàyúcànduá, ni cachi nècuàchì dacuahá-yà xì-yà:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu ni dándacú-yà nùu ùi compañeru-yà, cachi-yà:

—Cuahàn-nsiá ini ñuu. Te yucán icúmí-nsiá ndacùhùn tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsiá cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quihvi-ne, yucán càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xímá, cachi-nsiá xì-né ñà-dòhò cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yà? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchimà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu diquí-xì ndé sà-íá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsiá ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu ni quihìn ùi nècuàchimà ichì cuahàn-nè. Te ni sàà-nè ini ñuu mà, te nacua ni cachi-yà, ducán ndisa ni cuu. Ñàyúcànduá divi yucán ni quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu ni sàà stná-yà xì nsi-ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yà. ¹⁸ Te na ndoo-né xixí-né, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuahàn cahin xì. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu ni nàcúndoo nsidaa nècuàchimà tnùnsi ini, te ni cachi iin iin-ne xì-yà:

—¿A víhínì yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachi inga-nè.

²⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Nùu nsi-ùxin ùi-nsiá, iin-nsia cuahàn cahin xì, mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùu cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndáa nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' ni cachitnùhu nùu tutu ìi ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnahà Nèhivì Ñuhivì. Doco tiàa cuahàn cahin xì, jndahví-nè! Chicá vaha màsà túnuu-né ñuhivì ni cùí —ni cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, ni tnií-ya iin pan, te ni naquimani-yà Dios sàhà-ñá, te ni dàcuàchì-yáñà, ni dasàn-yà nùu nècuàchì dacuahá-yà mà, cachi-yà:

—Tnií iin iin-nsia pan yohó, vächì nahi iquicúñù yùhù nduá.

²³ Dandu ni tnií stná-yà pocillu, ni naquimani stná-yà Dios sàhà ñà-ñùhù, te ni sàha-ya ni caxihì nsidaa-né. ²⁴ Dandu ni cachi-yà:

—Ndutè si-uva yohó, nahi níi nduú-te, vâchi divi sâhà níi icúmí nacoi iin ichi sâa cunchicùn nêhivi nú sâni xitiâ-ñâ sâhà cuâhâ-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué' ndutè si-uva yohó ðècuèndè cachi sâa nacoho saa tûi-te quívi sâa cusahnú Dios inicutu ñuhívi yohó.

Nansa ni cachi Jesús xi Pedro ñâ-ináhâ-yâ icúmí-né nacuaâ-néyâ

²⁶ Daaní, ni xito nsidaa-né alabanza, te ni quee-ne cuâhân-né xi-yâ ndè yucú Olivo. ²⁷ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Núu vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoo nihni-nsia yùhù, vâchi ducán cachi tutu ìi: “Cuâhîn dacúxióé pastor, dandu icúmí riì cuitiâ nihni-sì”, cachá. ²⁸ Doco nú sâni natiacuí, dandu icúmí codònúi nùu-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu ni cachi Pedro xi-yâ:

—Mate ni sâa nsidaa nêhivi nacoo nihni-ne mii-ní, doco yùhù, cóo, mà nunca.

³⁰ Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaâ-ní yùhù. Tãñâha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sâni nacuaâ-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yâha ga ndee ní cãhân-né, cachí-né:

—Còo. Mate ni cahni-nèdoo, doco mà nunca sâi nacuai' mii-ní —ni cachi-né.

Te divi ducání ni cachi gà stná nsidaa nècuâchi dacuahá-yâ mà.

Nansa ni sãhân Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicân tâhvi-yâ nùu Yuamání-yâ

³² Dandu ni sâa-yâ xi-né iin xaan nani Getsemaní. Te ni cachi-yâ xi-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhîn chicá nùu-xí cãcân tâhvi nùu Dios.

³³ Dandu ni saca-ya Pedro xi Jacobo xi Juan, cuâhân-yâ xi-né. Te ni sãcòo-ya na ian yúhi-yâ, te ni quesaha-yâ yâha ga nacání cuâhâ ini-yâ. ³⁴ Te ni cachi-yâ xi-né:

—Yâha ga ié' tnùnsí ini, na ian cuniá cahni dahuan yùhù. Ñâyúcandüá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tûha-nsia.

³⁵ Dandu cuâhân-yâ chicá nùu-xí, te ni sãcunduhù ndéé-yâ ni xicân tâhvi-yâ nùu Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yâ yâha-ya. ³⁶ Te dohó ni cachi-yâ:

—Yuamání, nsidaa iñâha vâtùni quida-ní. Ñâyúcandüá, xicân tâhvi nùu-ní áma cúxió tnùndoho icúmí yâhi, vâchi na iin (ñâ-úâ ñuhú iin) taza nduá nùu, te ùhi cohiâ. Doco màdi ñâ-ndüá cuní yùhù ni cundüá, cuisí ñâ-ndüá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vâxi tu-ya ndé ni ndòo nècuâchi dacuahá-yâ, te ni xini-yâ xíquidi-né. Ñâyúcandüá, ni cachi-yâ xi Pedro:

—Simón, ¿indú chuun quídi-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni? ³⁸ Cundoo tûha-nsia, te cãcân tâhvi-nsiá nùu Dios sâhá màsà dándáhi ñâ-malu mii-nsiá, vâchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñâ-quidandee ini-nsia.

³⁹ Dandu ni sãhân-yâ inga xichi, te divi ducán-ní ni cachi tu-ya xi Yua-yâ Dios. ⁴⁰ Dandu vâxi tu-ya, te ni xini-yâ tucutu quídi-né, vâchi sãdi vãhnâ-né. Ni có-nãníhi tnúni ini-né nansa naxiconihí-né nùu-yâ. ⁴¹ Dandu tucu tu ni sãhân-yâ ñâ-úni, te ni nsiaa tu-ya nùu-né, cachí-yâ:

—Cùdù cuéyâa-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vâchi sâ-íá, sâni sâa hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhívi, divi hora icúmí yâhi ndahâ nêhivi cuáchi. ⁴² Ndacuita-nsia, cùhùn-ndâ, vâchi sâ-itúú quesaa ana ni cahin xí.

Nansa ni tñii nêhivi Jesús, te ni suhni-nèyâ

⁴³ Daaní, na cãhân ìi-yâ xi nècuâchimâ, dandu ni quesaa Judas, divi iin nècuâchi nùu ùxin ùi nècuâchi dacuahá-yâ. Te ndacá stná-né cuâhâ gá tiãa xínihí xi espada xi garroti. Cuenta xi dùtù xicusahnú vâxi-tè, xi cuenta xi stná nècuâchi ley xi veheñuhu, xi stná nècuâchi xidandacú nùu ñuu mà. ⁴⁴ Te sâni ndatnuhu Judas xi nsidaa tiãa xícunahá xi-né ñâ-coo iin suha ana tñii-tè. Divi ana chitú-né cunduu meru ana tñii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sãni quesaa-né, dandu vichi vichi ni tnãtuu-ne nùu Jesús, cachí-né:

—¡Maestro, maestro!

Dandu ni chitú-né nùu-yâ.

⁴⁶ Dandu compañeru-nemâ, ni tñii-tè Jesús, ni ndòo-ya ndahâ-té. ⁴⁷ Doco iin nêhivi xí-yâ, ni tavâ-né espada xi-ne, ni cani-ne iin tiãa quidáchúun nùu dùtù cusáhnú, ni sahnde-né iin tñii-té. ⁴⁸ Dandu ni cachi-yâ xi nsidaa nêhivi cuâhâ mà:

—A ducán nduú modo tñii-nsiá yùhù, vâxi-nsia nihí-nsiá espada xi garroti ñâ-tñii-nsia yùhù, na ian təcũhnâ nduí, ⁴⁹ mate nsiquívi nisa íe xi-nsiá veheñuhu cahnú dacuahí nêhivi, doco cóni tñii-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xí' vichi sãhâ-ñâ cuu ndisa ñâ-ndüá cachí nùu tutu ìi —ni cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu ni nacoo nihni nsidaa nècuâchi dacuahá-yâ mii-yâ, ni xinudèhé-né.

Iin tèchii ni xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te ni nni stná-te. ⁵² Doco ni ndòo sìcoto xi-tè, te ni xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-té.

Nà-nduá ni cachi Jesús na ní sàà-yà nuù Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá ni sàà dècuèndè ndé iá dùtù chícá cusáhnù. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchì sahnú xídandacú nuù ñuu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te ni yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnù, te ni sàcòo stná-nè xi policia ndoó nadàà nuù ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xi nsidaa Junta Càhnù, ni nducu-né ana daquéé cuàchì diqui Jesús, (te cundua iin cuàchì pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còo iin ni túi càhàn ducán. ⁵⁶ Vàchi cuàhà tètùhù ni càhàn tñùhù diqui-yá, doco cóni ndúdávà ñà-nduá ni cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vàchi dava-tè, ni ndacuita-tè ni càhàn tñùhù-té diqui-yá, cachi-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, ni inini-nsi ni cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñuhu ni quidavàha nèhivi (ñuu-ndà). Dandu tixi ùni quivi cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdi xi ndahà nèhivi cuyucàn, cachi-nè —ni cachi tètùhù mà.

⁵⁹ Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdávà xi ñà-nduá ni cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu ni ndacuiin dùtù cusáhnù, cachi-nè xi-yá:

—¿Ama náxicónihí-ní ni-íñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guà nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còo ni-íñàha ni cachi-yà. Dandu tucutu ni càhàn dùtù mà, cachi-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemani Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu ni cachi-yà xi nècuàchì mà:

—Jaàn, divi nduí. Te icúmí-nsià cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi na naxicocuñ, ié' ladu cuahà mii-yá cahnú poder-xi mànuí mahí vicò cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnù mà, (ni xidà ini-nè, ñàyucànduá) ni ndata canú-né iyuhu sìcoto ndixí-né, te ni cachi-nè xi nèhivi cuàhà mà:

—¡Cò-xiñùhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guà ni càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachi mii-nsià?

Dandu nsidaa-né, ni cachi-nè ñà-icúmí-yá cui-yà.

⁶⁵ Dandu ni caquesaha dava tiàa ma ni sivi dií-teyá, te ni chidàhvi stná-te nuù-yá, sahní cuií-teyá xi sicutú, cachi-te:

—¡Cachi cuàá-ní ana ni cani xi-ní!

Daaní, stná policia yucán, ndee ní cani-ne nuù-yá.

Nansa ni quida Pedro ni nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tixi-xi iá-nè patiu. Dandu ni quixi iin ñàhà chii quidáchúùn vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinia Pedro iín-né nadàà stná-nè nuù ñuhu, dandu ni indehè váha-ñà nuù-né, te ni cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xi Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco ni nacuaà-né mii-yá, cachi-nè:

—Còo, tàcùnñ nècuàchì mà, ni có-cùndáà inì ñà-nduá cachú.

Dandu ni quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñàhà chii mà, ni indehè tú-ñané, te ni cachi-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ní ni nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tixi inga ratu gá, tucutu ni càhàn nècuàchì itá yucán xi-né, cachi-nè:

—Ndísa, iin compañeru nècuàchì mà nduu-ní, vàchi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivi ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu ni cachi-nè:

—Nú tètùhù nduí, ni quixí castigu xi nuù Dios. Yùhù, chináhi Dios, tàcùnñ nècuàchì cachi-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán ni xito lehe ñà-ù; te ni nsinuu ini Pedro nansa ni cachi Jesús xi-né daa, ñà-tàñáha ga coto lehe ù xichi, te ùni xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, ni quesaha-né ni sacu-ne.

15

Nansa ni dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tuiinu, dandu ni ndatnuhu dùtù xícusahnú xi tè-cusáhnù nuù ñuu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu, xi nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyucànduá, ni nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xi-yá nuù gobernador nani Pilatu, te yucán ni ndòo-ya ndahà témà.

² Dandu ni xicàn tñùhù-té nuù-yá, cachi-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóo?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yá.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuahà ní cãhàn trũhũ-né sãhã-yá. ⁴ Dandu ni ndacãtrũhũ Pilatu nũ-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma náxicónihí-ní sãhã ñã-cuahã guá cãhàn-nè diquí-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñãha ni náxicónihí-yá. Ñàyúcandüá, ni ndulocó Pilatu.

Nansa ni cachi stná Pilatu icúmi Jesús cui-yá

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacávã vicò pascua mà, tũha gobernador mà dañã-té iin tè-ndiadi, ndéni-te ni cui ndiadi cudíi ini nèhivi cuahã. ⁷ Te quívi yucán ndoo itnií tiãa vehecãa. Vãchi ni casahàn-te revolucíon diquí gobiernu, te ni sahní stnãhã-te. Te iin temã nani Barrabás. ⁸ Ñàyúcandüá ni caquixi tu nèhivi cuahã mà ni quesaha-né ni xicãn-nè nũ Pilatu ñã-ni quidã tú-te ñã-ndũu costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te ni naxiconihí-te nũ-né, cachí-te:

—¿A vátũni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsiã Judea?

¹⁰ Ducán ni cachí-te xi-né, vãchi inãhã-té ñã-sãhã mbidiã xi dùtù xícusahnú, ñàyúcandüá ni ðãyãha-ne Jesús ndahã-té. ¹¹ Doco dùtù mà, ni chiyuhũ-né nèhivi cuahã mà ñã-ni cãcãn-nè ðãñã Barrabás mà, te màdiã Jesús. ¹² Dandu ni cãhàn tu Pilatu xi nèhivi mà, cachí-te:

—¿Ndiã ndüã cuní-nsiã quide xi nècuàchì yohó? Vãchi rey xi mii-nsiã nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsiã.

¹³ Dandu ndee ní cãna nsidaa nèhivi yucán, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchica cruz!

¹⁴ Dandu ni cachí tu Pilatu:

—¿Índũ chuun cui-nè ñã-còò falta xi-ne iã?

Doco chicã ndee ní cãna nèhivi mà, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchica cruz!

¹⁵ Te sãhã ñã-cuní Pilatu ndoo vãha-té xi nèhivi mà, ñàyúcandüá ni dañã-té Barrabás. Te ni ðãndãcũ-te ñãhní cuií Jesús xi chirríon. Dandu ni ðãndãcũ stnã-te nũ soldadu xi-té ñã-cundaca-temãyã cũhũn chituu-tãyã nchica cruz.

¹⁶ Doco primeru, ni casaca-tãyã ndè patiu vehechuún, te ni cana-tè nsidaa compãneru-te ñã-ntãtuu-tè. ¹⁷ Dandu ni chĩndixi-tãyã iin sicoto moradu. Te ni cavã-té iin corona iñũ ni chĩcãã-te ðini-yá. ¹⁸ Dandu ni sãcũndiã-tãyã, cãna-té, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te ni cani fuerte-te ðini-yá xi iin nũ-yòò. Dandu ni casivi ðií-tãyã, te ni sãcũitãsisí-té nũ-yá, na ian quidãñũhũ-tãyã. ²⁰ Daaní, na ní nsihí ni sãcũndiã-tãyã ducán, dandu ni tavã-té sicoto moradu mà, te ni nachĩndixi-tãyã sicoto xi mii-yá. Dandu ni saca-tãyã cuahàn-te ñã-chituu-tãyã nchica cruz.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchica cruz

²¹ Ichí yucán ni ndacũhun tnahã-te xi iin tiãa nani Simón, màndixi-ne ni sãhàn-nè nũ itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xi Rufo nduú stnã-nè. Te divi nècuàchimã ni tnií soldadu, te ni ðãcuidã-tené cruz xi Jesús cuahàn-nè.

²² Dandu ni casaã-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quívi jaãn cachí ðãhàn yucán, Nũ Iquidini. ²³ Dandu ni cuní-te dacohó-tãyã vinu ðãcã xi iin ðusa tatna nani mirra, doco cóni cuní-yá. ²⁴ Daaní, ni chituu-tãyã nchica cruz. Te ni ðasãn-té sicoto xi-ya según nansa ni ñihí iin iin-tè na ní idiquí-te sãhã-ñã.

²⁵ Nahi cã-ñin ðãtnãã nduã ni chituu-tãyã nchica cruz mà. ²⁶ Te yucán ni cachituu stnã-te iin ñã-cãchĩtrũhũ ðndũ-ñã ðisãhã-xí ðãndohó-tãyã. Te ðohó cachã: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiã, yucán ni sãcũtũndiã stnã ùi tècũihnã nchica cruz, iin-tè ladu cuahã-yã, te ingã-te ladu itni-yã. ²⁸ Te ducán ni cuu ndisa ñã-ndüã ni cachitũhũ tutu ùi ndé cachã: “Ni quida nèhivi cuenta na ian tiãa malu nduú-yã”.

²⁹ Dandu nèhivi yãha yucán, ni canãhã-nè xi-yá, dacuico ðini-né, cahíchi ini-nãyã, te ndacótó dana-ne nũ-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuahàn-ní dacia-ní veheñũhu cahnú, te tixi ùni quívi naquidavãha saa-ní inga-ñã cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guã-ní, dandu dacãcu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nũ cruz cundehè-nsí —ni cachí-nè.

³¹ Ndè stnã dùtù xícusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñũhu, divi-ni ducán ni sãcũndiã stnã-nãyã, cachí-nè iin-ne xi inga-nè:

—Nècuàchì jaãn, nisa dacãcu-ne nècuàchì ðava ga, doco mà cùi dacãcu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndã Israel nduú-né, dandu ni ðãnúú-né mii-né nũ cruz jaãn cundehè-ndã, ðãndísã cunĩndisa-ndãné.

Ducán ni cachí-nè. Te ðecũendè stnã tiãa itãndiãã stnã nchica cruz yucán, ni canãhã stnã-te xi-yá.

Nansa ni xihí Jesús, ni dānāá-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhúì xì ndé càhúni, ni nàcuìin tnùù inicutu ñuhiví. ³⁴ Dandu càhúni ni ndàhi ndee-yá, cachí-yá:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòò nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchi itá yucán, ni tiacu-nè ndàhi-yà ducán, ñàyucànduá ni cachi-nè: —Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu ni dáyáá iin-tè ni quihin-tè iin ñà-ñahmá uun nani esponja, te ni chindaxin-téa xì vinu ni xiò, ni chihi-téa òni iin vara yutnù, te ni sàha-tèyá ni sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu ni ndàhi ndee-yá, te ni xihí-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñuhu cahnú (ñuu mà) ni quedava ì cortina cahnú (sadi nihni cuarto xan). Iin-ni ni ndàtà-ñá ndè òni-xí xì ndé tixi-xi. ³⁹ Te iin iin capitán nùu-yá, te ni xini-tè nansa ni ndàhi-yà, te ni xihí-yà. Ñàyucànduá ni cachi-tè:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemani Dios ni sanduu nècuàchi yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchi ñahá, indéhe stná-né (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chíi. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchi ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchimá, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, ni cutnahá stná-né xì-yá ni chindee-nyá. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnahá-né xì cuahà gá stná nècuàchi ñahà ni quixi stná xì-yá ndè ñuu Jerusalén.

Nansa ni ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quiví yucán. Te quiví mà nduú stná quiví icúmí-né nsidayu-cun-nè sàhà quiví descansu cunduu inga quiví mà. ⁴³ Ñàyucànduá ni sàà stná iin nècuàchi ñuu tii Arimatea nani José, ni xicàn-né cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchi dandacò nùu Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne ni sàhàn nùu Pilatu; cóni yúhí-né, ni xicàn-né cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te ni ndulocó-te, a ndísá yàchi gá sàni xihí-yá, á coó. Ñàyucànduá, ni cana-tè iin capitán, ni xicàn tnùhù-té nùu témá a ndísá sàni xihí-yá, á coó.

⁴⁵ —Jaan —ni cachi capitán mà.

Ñàyucànduá, ni sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyucànduá, ni xiin nècuàchimá iin dahmá finu, te nihí-néá cuahàn ni nanihi-ne cuerpu xi-ya, ni chiducún-nyéa, te ni chinacaa-nyéa ini cueva xi nsii sàni cààn canúú icà cavá. Dandu ni dàtùú-né iin cavá cahnú yuhù cueva mà ni sàcundiadiá. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, ni caxini stná-né lugar ndé ni sàcùnacaa-yá.

16

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñà quiví descansu, dandu ni sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, ni xiin-ne tàtnà tnàmi ñà-cunihí-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quiví primeru semana ni quihin-ne ichi cuahàn-né cueva ndé iá-yá. Te ni xinu orá. ³ Te cachí-né, iin-ne xì inga-né:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xí cavá cahnú ndiadí yuhù cueva mà?

⁴ Doco ni candacoto-ne, te ni xini-nè sàni cuxio cavá mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu ni quihvi-ne ini cueva mà, te ni xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchi chíi, iá-nè ladu cuahá cueva mà, ndixí-né iin sicoto quihín cuxín yaa. Ñàyucànduá ni candulocó gá nècuàchi ñahà mà. ⁶ Doco ni càhàn nècuàchi iá yucán, cachí-né xì nècuàchimá:

—Màsá yúhí-nsiá; Jesús de Nazaret nandúcu-nsiá, divi ana ni xihí nchica cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yá. Còò cá-yá yohó. Cundehe-nsiá lugar ndé ni sanduhù-yá. ⁷ Ñàyucànduá, cuahàn-nsiá cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchi dava ga nisa dacuahá-yá, te cachi-nsiá xì-né ñà-icúmí-yá codònuu-yá nùu-nsiá nùhù-yá ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiá cuní-nsiayá, vàchi ducán ni cachi-yá xì-nsiá —ni cachi àngel.

⁸ Daaní, ni caquee nècuàchimá cueva mà, ni dáyáá-nè cuahàn-nè. Vàchi ni quesaha-né quidi-né, te ndulocó gá-nè. Doco sàhà ñà-ni yúhí guá-nè, cóni càchí-nè ni-ñàha xì ñehiví.

Nansa ni xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán ni natiacu Jesús naha quiví primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchi primeru ni ndecunu-yá nùu-xí. Nècuàchimá, usá ñà-malu ni sañuhu ini-nè antes, doco ni tavá-yá nsidaamá anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchimá ni xini xì-yá primeru, dandu ni sàhàn-nè ni cachitnùhu-ne xì compañeru-yá, divi nècuàchi nisa xicanuu xì-yá antes. Vàchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu ni nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yá, te ni ndecunu-yá nùu-né. Doco cóni xínindísá nècuàchimá.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùi nèhivì xì-yá nùu campu, te yucán ni ndecunu tu-ya nùu-né, doco tucu ni nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu ni naxicocufin nècuàchìmà ni cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xinindisá stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-ndùú ni dándacú Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànuhù-yá

¹⁴ Chicá después ni ndecunu tu-ya ni natù-ya nùu nsihúxin iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixì-né. Te ni càhàn duchi ini-yá xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vèchi cóni xinindisá-né yuhù nècuàchì ni xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhivì, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xì ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhii-né, icúmí-nè càcu-ne nùu Dios. Doco nècuàchì mà cúnindisá-xàn, nicanicuahàn icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xinindisá nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yùhù icúmí-nè tavà-né ñà-malu ñuhù anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú ni tnií-né iin còò dānā, te ò nú ni cohó-né ndutè dānā, dandu còò ni-ñāha cuu xì-né. Te icúmí stná-nè chitandóo-né ndahà-né ñi nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —ni cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihì ni càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te ni sàcòo-ya ladu cuàhá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, ni caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, ni cachitnùhu vate-né inicutu ñà-ndùú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, ni chindee stná-yànè ni sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divì palabra ndàcuisi nduá cachí-nè.

Yohó ni nsihì historia.

Nà-nduá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa ni nacani ini San Lucas ni tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuahà nêhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-nduá ni xini nêhivì xí-nsí ni cuu, ni tiaa-ne nacua ni cachitnùhu nêcuàchi ni xininùu mà, vâchi ináhà nêcuàchimà nansa ni cuu dècuèndè quivì primeru, dandu ni dâcuítia stná-nè palabra mà, te ducán ni xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñâyücànduá, stná yùhù ni nacani stná ini tiaí iin tutu ñà-nacání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-nduá ni ia. Vâchi yùhù, sàni sàni ni cundaà vâha ini sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñâyücànduá, tiaí tutu yohó) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vâtùni cundaà vâha ini-ní divi ñà-ndáa nduá sàni nacani nêhivì xi-ní sàhà-ñá.

Nansa ni cachitnùhu iin ángel ñà-icúmi tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea ni sandua, te ñuu yucán nisa ia stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu ni saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xi dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xínduu ndúu nêcuàchimà. ⁶ Te nihnú ndâcuisi ini-nè Yua-nda Dios; chívâha ndisa-ne nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, nsidaa ñà-nduá cachí-yá. ⁷ Doco còò dèhe-ne, vâchi de por sí, còò méé xi Elisabet, te vichi ndúu-nè sàni sahnu cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì ni sàà ni quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nisa icumí dùtù mà nduá ñà-quidá-né iin sorteu (índù chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías ni quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nêhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tívèhè nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma ni ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te ni xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmi-xi inciensu. ¹² Te ni yùhì Zacarías mà, yâha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu ni càhàn ángel mà xi-né, cachí-nè:

—Màsà yúhí-ní, Zacarías, vâchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-nduá ni xicàn tàhvi-ní nùu-yá; ñâyücànduá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vâchi cuahàn coo iin méé xi nêcuàchi vehe-ní Elisabet; méé tiaa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiávè. ¹⁴ Cuahà gá icumí-nsiá cudii ini-nsia, te naquimani stná-nsiá mii-yá; te cuahà gá stná nêhivì icumí cudii ini-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icumí-vè nihí-vé iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ihni, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñâha ga tùinuù-né ñuhivì, doco sâchitu anima-né Espíritu Ìi xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachí-nè icumí cuahà nêcuàchi raza-ní Israel naxicocuin ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icumí codonùu quesaa, dandu mii-yá. Icumí-né quida-ne nacua nisa quida Elías sàhana, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nisa quida nêcuàchi yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icumí-nè càhàn stná-nè xi ana xínduu nêcuàchi sahnú ñuu-ní, dandu nsinuu ini nêcuàchimà dèhe-ne, te nâcúndoo víi nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xi cuahà nêhivì có-ndúlócó xi Dios sàhà-ñá nihí nêcuàchimà nâcùnihnu vâha stná ini-nè, dandu nsidavii-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —ni cachí ángel mà.

¹⁸ Dandu ni cachí Zacarías xi ángel:

—Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa ini ñà-ndáa nduá cachí-ní? Vâchi yùhù, sàsàhnú cuáhí, te ducán stná ñahàdihí, sàsàhnú stná-nè.

¹⁹ Te ni cachí ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùu Dios iin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya ni techuún-yá yùhù vâxi cachitnùhì xi-ní ñà-nduá sàni cachí xi-ní. ²⁰ Doco vichi icumí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá ni cachí xi-ní, vâchi có-xiníndisá-ní. Doco seguru icumí cuu ñà-nduá ni cachí xi-ní —ni cachí ángel.

²¹ Daaní, nêcuàchi xíndiatu tívèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun ni cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu ni quee nêcuàchimà, doco mà cùí gá càhàn-nè. Ñâyücànduá, ni cundaà ini nêhivì mà sàni dâcuní Dios nêcuàchimà iñâha na iá-nè veheñùhu, vâchi sàni nduhihin-né, te vichi cuisí-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa ni cuu ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después ni cuee Zacarías ni ia-ne ñuu yucán dècuèndè ni xinu quivì xinucúachí-nè yucán, dandu ni naquihin-ne ichi mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te ni yâha iin tiempu, dandu ni cundaà ini-nè sañùhù méé xi ñahàdihí-nè Elisabet. Ñâyücànduá, ùhùn yòò ni ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudii ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vâchi ináhà-yá

sácùndiaa nèhivi yùhù; ñàyùcàndüá nì indehè ndahví-yá yùhù, te vichi mà cáhichi gá ini-nè yùhù”.

Nansa ni cachitnùhu iin ángel icúmi tùinuù Jesús ñuhiví

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vàxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vàxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chùì nani María. Señorita nduú nècuàchimà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaáva-ha-ní. Cunaha-ní, sàni nìhì cuàhà-ní gracia nù Stoho-ndà Dios, te cutnàhà-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nìhítàhvi-ní nù nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índü chuun casàhú nècuàchimà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachi ángel mà:

—Màsà yúhí-ní, María, vachi ndiaha gá sàni nìhítàhvi-ní nù Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmi coo iin mée xì-ní, tùinuù-vé ñuhiví; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-vé quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmi-yá nìhì-yá, vachi Dèhemani Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nù Yuamáni-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nisa dandacú yohòtèhè-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmi-yá cusahnú-yá nù nsidaa nèhivi raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándacú gá-yá.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índü modo cuu xí ducán, como tàyóo iì yùhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmi quixi Espíritu ìlì xí Dios ini anima-ní xì poder ìlì xí-yá; vachi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcàndüá, ìlì sàstnùhù icúmi coo mée xì-ní, vachi Dèhemani Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xì-ne, mate sàsàhnú cuàhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà iñù yòò ñuhú mée xì-ne, mate antes nisa cachi nèhivi mà cufi coo nì-iin dèhe-ne. Ducán nì nìhítàhvi-né nù Dios, vachi mà ùhì quida-ya nsidanicuú iñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còò, vātùnì; yùhù icúmi quide ñà-ndüá cachi mii-yá. Vātùnì nì quidá-yá xí nacua cachi-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa ni cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihìn María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucú cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhú-nè xì Elisabet.

⁴¹ Na ní tiacu nècuàchimà casàhú María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchì fuerte mée xì-ne tixi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu ìlì xí Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachi-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nù nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mée xì-ní.

⁴³ Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesà-ní ndé ié, mate có-nàtù (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vachi cunaha-ní, na ní tiacú casàhú-ní xí, dandu nì ndacùchì fuerte mée-xì tixi ñà-cudfi guá ini-vè. ⁴⁵ Vachi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmi cuu ndisa razón xì Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímánì Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudfi ini animé sàhà-yá, divi mii-yá nì dácú xí. ⁴⁸ Vachi sàni xinimàni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhì, dècuèndè vichi xì ndé nicanicuahàn icúmi nèhivi cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xí. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xí; ìlì ndisa-yá sàni cundaà ini. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmi-yá cundehè ndahví-yá nèhivi càhvi xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndüá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nù-né, xì nsidaa stná tè-xidandacú, sàni dácúxió stná-yàte nù chuun xì-tè, te nì chidònù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xihì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xì-ne, te nì ndòò vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò nì-iñàha nì níhì-né nù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yá xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmi-yá chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcàndüá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-nda Israel, vachi cóni nándodó-yá ñà-ndüá nì cachi-yá daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nisa ia ga nècuàchimà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa ni cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵⁷ Daaní, ni sàà quìvì quesaa mèè xi Elisabet, te ni tùinuù-vé, mèè tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xi nsidaa stná tnaha-ne, ni xinitnùhu-ne nansa ni indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá, ni cudüi gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, ni casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vâchi cuàhàn màcütuu seña xi Dios icà-vé; te cuní nèhivì mà dacúnání-nèvé Zacarías, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco ni cachi dihi-vé:

—Còo, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te ni cacachi nècuàchìmà:

—¿Índü chuun? vâchi còo ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu ni caquida nècuàchìmà seña ni ndàcàtnùhù-né nùu yua-vé, a ver nansa cuní mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcàndüá, ni xicàn nècuàchìmà iin tabla tii ni tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, ni candulocò-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà ni quesaha ni nacahàn fuerte Zacarías, vâtùni ni nacahàn vii-né vichi. Te ni ndenihi vâha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, ni ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndüá ni cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana ni xinitnùhu sàhà-ñà, ni chivâha nsihi-neà ini anima-nè, cachi-nè:

—¿Índü iin clase nèhivì cunduu mèè yohó?

Ducán ni cachi-nè, vâchi cuahà gá ni chindee Dios-vé.

Ñà-ndüá ni cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né ni cachtinùhu-ne nansa cuàhàn quida òhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte ni quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá ni càhàn-nè ni quida-ya, cachi-nè:

⁶⁸ Cuahà gá naquímáni-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvi nsidaa raza-ndà Israel, vâchi sàni indehè ndàhvi-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dacácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vâchi òcùèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixí ana dacácu xi-nda, vâchi ducán ni cachi-yá xi nèhivì xí-yá (sàhana), te ni cachtinùhu nècuàchì Ìi mà ⁷¹ ñà-ìcúmí-yá dacácu-yàndó nùu nsidaa ana xini ùhi xi-nda, xi nùu stná ana dava ga có-xiñùhù xi-nda, ⁷² te cundehè ndàhvi-yá nsidaa yohòtéhè-nda. Mà nándodó-yá tratu Ìi ni saquin-yá xi xii-nda. ⁷³⁻⁷⁵ Vâchi fuerte ni càhàn-yá ñà-seguru quida-ya ñà-ndüá ni cachi-yá xi xii-nda Abraham, icúmí-yá cuidahan-yàndó nùu ndahà nsidaa tè-xini ùhi xi-nda, te mà yúhí gá-nda. Dandu vâtùni cunucuachi vii-nda nùu-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì Ìi xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuisi inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá òiquí-xí ansivi, vâchi dihana miun icúmú càhùn xi nèhivì sàhà-ñà natenchicùn-nè ichi vâha, dandu na quivì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndòò tùha-ne. ⁷⁷ Vâchi icúmú cachtinùhu xi nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchì-ne. ⁷⁸ Vâchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè òiquí-xí ansivi ni quee-ya ni quesaa-yá ñà-datnúu-yá sàxíntnùnì-nda, ⁷⁹ xi stná sàxíntnùnì nèhivì có-sàa cundaà inì-xi, divi nèhivì sà-ítúu ndafùhu anima-xi. Te vichi vâtùni cundaca-yàndó iin ichi ví ndé cundoo vii-nda nùu-yá, te cudüi gá ini-nda, ni cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, ni sahnu mèè Juan mà, te ni sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni ni ìa-ne yucù òcùèndè ni sàà quivì ni quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xi nèhivì raza-nè Israel.

2

Nansa ni cuu quivì ni tùinuù Jesús ñuhivì

¹ Daaní, quivì yucán ni dándacù tè-cúsàhnù César Augusto ñà-ìcúmí nandiahvi nsidaa nèhivì cusàhnù-tè nùu-xí. ² Ñà-yùcán ni sanduu censu primeru ni quida-tè na tiempu dandacù Cirenio nùu ladu Siria. ³ Ñàyùcàndüá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùu lista, ⁴ xi stná José, ni quee stná-nè ñuu Nazaret íá ladu Galilea mànuhù-nè ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vâchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcàndüá, mànuhù-nè ñuu tii ma ndé nisa ía David sàhana, ⁵ cuahàn-nè dayàha-ne quivì-nè nùu lista mà. Te cutnàhà stná-nè xi María nècuàchì cuahàn nandàhà xi-né, te ñuhú mèè xi nècuàchìmà. ⁶ Daaní, ndoó Ìi-né ñuu yucán, te ni sàà quivì tùinuù mèè mà. ⁷ Ñàyùcàndüá, yucán ni quesaa-vé ñuhivì; mèè nuu xí-né nduú-vé, te ni chidùcùn-nèvé sìcoto ndahví, te ni chinduhù-nèvé ini iin canoa, vâchi có-sàa gá vehe ndé quidí nècuàchì xicá ichi.

Nansa ni ndecunu àngel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xi rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quidí ndiaá xi rii xí. ⁹ Te na íin cachi ni ndecunu iin àngel xi Stoho-ndà Señor, ni sàcuìin-nè nùu nècuàchìmà, te ndiaha gá ni natnuù

inicutu ndé ndoo-né ni quida Stoho-ndà Señor. Ñâyùcànduá, ni cayúhí cuaá-nè. ¹⁰ Dandu ni cachi ángel mà xi-né:

—Màsà yúhí-nsiá, vâchi cunaha-nsiá, yohó vâxi nihí iin razón vâha cunini-nsia, iin razón cudíi ini nsidaa nèhivi ñuhivi nduá. ¹¹ Vâchi vichi ndè ñuu xii-nsiá David sàni tùnuu iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sâa-nsiá yucán, icúmí-nsiá cuni-nsiâyà, idáducún-yá sicoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñâ-jaàn cunduu seña cundaà vâha ini-nsiá divi ñâ-ndaà nduá cachí xi-nsiá —ni cachi ángel.

¹³ Daaní, na íin cachí ni ndecoyo cuàhà gá ángel ni caquixi ansivi, cutnáhâ-né xi ángel ni quesaa primeru mà. Te ndeníhí vâha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Diquí-xí ansivi ni queé cuàhà trùñuhu xi Yua-nda Dios, te ñuhivi yohó ni cúndóó víi nsidaa nèhivi cudíi ini-yá sàhâ-xí.

¹⁵ Daaní, ni ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu ni cachi nècuàchì xíndiaa xi rii mà:

—Cúhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñâ-nduá ni cuu ni cachitnùhu Stoho-ndà Señor xi-ndà.

¹⁶ Ñâyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichi cuàhàn-nè, te ni casaa-nè yucán, ni xini-nè yucán iá María xi José xi stná mée, indúhu-vé ini canoa. ¹⁷ Dandu ni nsíhi ni xini-nè mée mà, dandu ni cachitnùhu-ne xi nèhivi ñâ-nduá ni cachí ángel xi-nè sàhâ-vé. ¹⁸ Te nsidaa nèhivi ni inini xi ñâ-nduá nacání pastor mà, ni ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándòó stná-nè ñâ-nduá ni cachí ángel xi-nè, iin-ni nacání ini-nè sàhâmà. ²⁰ Daaní, ni caquihin pastor mà ichi mànuhù-né, ndeníhí vâha-ne Dios, naquímání cuàhâ-né mii-yá sàhâ nsidaa ñâ-nduá ni xinitnùhu-ne, xi ñâ-nduá ni xini-nè, vâchi nacua ni cachitnùhu ángel mà xi-nè, divi ducán ni cuu.

Nansa ni quida José xi María na ní quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

²¹ Na ní yàha ùnà quívi, dandu ni sàcùtuu seña xi Dios icà mée Jesús mà, te ni nihí stná-yá quívi-yá; ni sàcùnani-yá Jesús, vâchi ñâ-jaàn cunduu quívi-yá ni cachí ángel na táñâha ga nacùhun ndiaha-yá tixi dihi-yá. ²² Daaní, ni yàha quívi cuhí quihmi María, vâchi ni quida-ne cumprir nacua iá ley xi Moisés sàhâ nadaa quívi coo quihmi-né. Dandu mii-né xi José, nihí-névé cuàhàn ñuu Jerusalén ñâ-chitanini-nevé nùu Yua-nda Dios, ²³ vâchi dohó cachí tutu ìi nduú ley xi Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhivi, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xi Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñâ-icúmí-nè cuàha-ne ùi lungu, te nú coó, ùi loma cuachi. Ñâyùcànduá, ni sàhàn-nè ni sàha stná-nè quisi mà ñâ-cuí-si cunduu-si promesa nùu Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nisa la iin tiàa nani Simeón. Nècuàchi nihnú ndacuisi ini xi Dios nduú stná-nè, vâchi cahvi víi-néyà, te nihnú vâha ini-nè ñâ-quixi ana cuàhàn chindee xi raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ìi xi-yá. ²⁶ Te divi Espíritu ìi mà sàni cachitnùhu-ya xi-nè antes ñâ-mà cúí-nè dècuèndè cachí cuninùu-né ana nduú Cristu ni quixi nùu Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñâyùcànduá, quívi yucán ni càhàn Espíritu ìi xi-nè, te ni sàa-nè veheñùhu cahnú na meru quívi stná yuadíhí-vé nihí-névé vâxi quida-ne nacua cachí ley ìi. ²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, ni sàcùndiaa-nèvé, te ni naquimani-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sâ-íá vichi, Señor mío, vâtuni nacua-ní yuhù vichi, vâchi contentu ié, vâchi nacua ni cachí-ní xí, divi ducán ni cuu ndisa, sàni xini ana ni techuun-ní ñâ-dacácu xi-nsí.

³¹ Mii-ní, ni chitnùní inì-ní quesaa-yá, dandu nihí nèhivi nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vâchi icúmí-yá datnúú-yá sàxinítnùní nsidaa nèhivi mà; te divi ducání stná nècuàchì raza-nsi Israel, cuàhà gá trùñùhù ndiaha icúmí-nsí nihí-nsí sàhâ-yá, ni cachí Simeón.

³³ Ñâyùcànduá, cuàhà gá ni ndulocó José xi María sàhâ ñâ-nduá ni cachí nècuàchì mà sàhâ mée mà. ³⁴ Dandu ni xicàn tàhvi Simeón gracia xi Dios sàhâ yuadíhí-vé, te ni cachí stná-nè xi dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhâ mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi trùndoho cahnú diquí-né, según nansa indèhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yá cachitnùhu-ya sàhâ ichi Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivi cahíchi ini xi-yá. ³⁵ Te sàhâmà icúmí cundaà ini-xi ñâ-nduá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cuni-ní trùndoho), na ian xida iin càa anima-ní —ni cachí Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nisa ia stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nihitáhvi-né càhàn-nè cuenta xi Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohótèhè-né. Sàsàhnú cuàhâ-né vichi. Ni nandàhâ-né na chíi-né, te usà cuà ni ia-ne xi ìi-né, dandu ni xihí nècuàchì mà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà iá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vâchi ndui te ñuu íá-nè yucán, xinúcuàchì-nè nùu Dios, inihí-né, te xicàn tàhvi-né nùu-yá.

³⁸ Ñâyùcàndüá, divi momentu mà ni tnàtu nècuàchìmà (ndé iín María xi José), te ni naquihin-ne ichi mànuhù-né Dios (sàhà meé Jesús), dandu ni quesaha-né ni càhàn-né xi nèhivi ñuu Jerusalén sàhà-vé, ni cachitnùhu-ne xi nèhivi xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xi María, ni nsihi ni quida-ne nsidaa ñà-ndüá dandacú ley xi Dios, dandu ni naquihin-ne ichi mànuhù-né ladu Galilea, ni nasaa-né ñuu-né Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te meé nduú mii-yá, ni sahnu-ya, ni cufuerté anima-yà, te chicá ni cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yà.

Nansa ni quida Jesús na chii-yá, te ni sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuià cuià ni sasàhàn yuadíhí-yà ñuu Jerusalén quivi nacává vicò pascua. ⁴² (Te ni cuu iin xichi) na sáxicá-yá ùxin ùi cuià, dandu cuàhàn tu-ya xi-né vicò ñuu mà, vachi ñà-jaàn ni sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, ni nsihi vicò mà, te ni naquihin-ne ichi mànuhù-né; doco ni ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xini José xi María, ⁴⁴ vachi ádi váxi-ya cutnàhà-yá xi nèhivi dava ga càhàn-né. Ñâyùcàndüá, iin quivi sáxicá-né mànuhù-né, dandu ni quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nèyà, ndácàtnùhù-né nùu tnaha-ne xi stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco cóo, cóni nátüi-ya. Ñâyùcàndüá, ni naxicocuñi-né ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tíxi ùni quivi ni natüi-ya, veheñùhu cahnú iá-yà, dava mahi maestru xi ley ìi, iníni-yá ñà-ndüá cachi nècuàchìmà, te ndácàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníni má, ni ndulocó-né ñà-nchichí guá-yà, te naxícónihí nchichí-yà nùu-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xi María iá-yà yucán, dandu ni ndulocó-né, te ni cachi ñà-ndüá:

—Hijo, ¿índü chuun ni quido xi-nsí ducán? vachi yùhù xi yuo, cuàhà gá ni xicanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacáni cuàhà ini-nsí.

⁴⁹ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Còo, có-ndüá fuerza nanducuu-nsiá yùhù, vachi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun ni nihí nùu Yua mií, te icúmí quidea.

⁵⁰ Doco José xi María, cóni sánihí ini-né ñà-ndüá ni cachi-yà xi-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu ni nacua-neyà mànuhù-né xi-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-ndüá ni cuu mà, ni chivàha María-ñà ini anima-né. Te mii-yá, nisa inini-ya nsidaa ñà-ndüá ni cachi yuadíhí-yà. Te chicá ni cunchichí-yà, te chicá ni sahnu-ya, te nicanicuahàn ndé vaha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivi, ni cudü stná ini-né sàhà-yà.

3

Nansa ni quida Juan Bautista ni càhàn-né sàhù yucù

¹ Daaní, ni yàha tiempu, te ni sàà sàhùn cuià cusàhnü rey cahnú Tiberio. Mismo cuià yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xi ladu Traconite. Daaní, ndé ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisania. ² Te dùtù chicá xícusahnü xínduu Anás xi Caifás. Te divi tiempu yucán ni quesaha Dios datnú-yà ini sàxínfntùnì Juan (Bautista) ndé iá-né yucù. ³ Ñâyùcàndüá ni quee-ne cuàhàn-né inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán ni càhàn-né sàhù xi nèhivi ñà-icúmí-né cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnü ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhü-né. ⁴ Vachi ducán cachi stná nùu tutu ìi ni tiaa profeta Isaías, divi nècuàchi ni sacahàn cuenta xi Dios; dohó ni tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachi-né xi-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvü ichi ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichi ndàà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xi nsidaa lünsi, xi nsidaa stná ichi cávã, icúmí ndundaà, te ndé iá ichi chicuéhè, nduvü stná yucán. (Ducán icúmí nduvü stná anima nèhivi), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-né sàà-né cuni-né nansa sàhatahvi Dios salvación xi-ya.

(Ducán ni cachitnùhu tiaa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñâyùcàndüá ni caquee cuàhà nèhivi inii ladu yucán, cuàhàn-né nùu Juan, vachi cuni-né cuhü stná-né. Dandu ni cachi Juan xi-né:

—Mii-nsiá, na quidá cóo, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdhé-nsiá nùu castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi ni cachi xi-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-ndüá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà cáchi-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtéhè-ndà, cóo ni-ñàha cuu xi-nda”. Vachi cunaha-nsiá, decuèndé stná yùu ndoó yohó, vätüni nanduu stná nahi nèhivi raza-ndà Abraham nú cuni mii-yá. ⁹ Te vichi sà-iá cuàhàn cachi-yà índü nèhivi nihí xi castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-iníndáhà-ndà hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xi nèhivi có-quidá víi —ni cachi Juan.

¹⁰ Dandu ni cachi nèhivi cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá icà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu ni cachi Juan xi-né:

—Nú ndoó nècuàchi còò dùhnù-xí, dandu ni dácútàhvi-ndané ian, nú icúmí-ndá ùià. Te nècuàchi xíhi doco, ni dácúxí stná-ndané nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán ni casaà stná nècuàchi dachiyàhvi, te ni cuhii stná-nè. Dandu ni xicàn tñhù stná-nè nùu Juan, cachi-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá icà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu ni cachi Juan xi-né:

—Nacua cachi ley, divi ducán dachiyàhvi-nsia nèhivi, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, ni caxicàn tñhù stná-nè nùu nècuàchìmà, cachi-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá icà-nsí quida stná-nsi?

Dandu ni cachi Juan:

—Màsà dáyùhì-nsià ni-iin nèhivi, te tavà-nsià dihùn nùu-né; ni màsà quidáyúcin uun stná-nsià tñhù. Te cundoo stná-nsià conforme xi ñà-ndúà quiyàhvi-nsia —ni cachi Juan.

¹⁵ Ñàyücàndùà, nsidaa nèhivi, nacánì ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùu Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú ni càhàn Juan xi nsidaa nèhivi yucán, cachi-nè:

—Yùhù, tècuí quidá ìi mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùu yùhù. Ni có-nàtùu cundui iin mozo xi-ya ñà-tavi ndisàn-yá. Te icúmí-yá quida ìi-yá anima-nsiá tixi Espíritu Ìi xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yá xi-nsiá (dandáñuhú stná-yá ñà-có-ndiáá). ¹⁷ Vàchi vichi sà-íà cuahàn-yá quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùnì mà, doco mihi-ñá, icúmíá coca. Pues ducan icúmí stná-yá quida-ya (xi nèhivi, nèhivi xí mii-yá dacácu-ya, doco nèhivi dava ga), còò, nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne.

¹⁸ Ducán ni cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuahà grá stná ñà-vàha ni cachi-nè xi nèhivi yucán, áma nánsidá vii-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, ni càhàn stná Juan mà xi-té sàhà cuñada xi-té nani Herodías, vachi iá-te xi ñahà mà, te ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ñà. Te ni càhàn stná-nè xi-té sàhà nsidaa gà ñà-có-íà vii quidá-te. ²⁰ Doco tèmà, chicá más ni quida chicuèhè-te, dècuèndè ni sadi stná-te Juan vehecáa.

Nansa ni quida ìi Juan Jesús na táñaha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihi ni cuhii nsidaa nèhivi dava ga, dandu ni cuhii stná Jesús. Te iin-yá yucán xicàn tàhvi-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te ni nuu Espíritu Ìi xí Dios diquì-yá; na iá loma, ducán iá-yá mànui-ya. Te ni tiacu stná tàchi Dios càhàn-yá ansivi, cachi-yá (xi Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudú cuahà ini sàhà-ní.

Ana xinduu yohòtèhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxin cuìà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xi-yá), te tuxí ini nèhivi dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí ni sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat ni sanduu Leví; te yua Leví ni sanduu Melqui; te yua Melqui ni sanduu Jana; te yua Jana ni sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías ni sanduu Amós; te yua Amós ni sanduu Nahum; te yua Nahum ni sanduu Esli; te yua Esli ni sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai ni sanduu Maat; te yua Maat ni sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà ni sanduu Semei; te yua Semei ni sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá ni sanduu Joana; te yua Joana ni sanduu Resa; te yua Resa ni sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel ni sanduu Salatiel; te yua Salatiel ni sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri ni sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi ni sanduu Cosam; te yua Cosam ni sanduu Elmodam; te yua Elmodam ni sanduu Er; ²⁹ te yua Er ni sanduu Josué; te yua Josué ni sanduu Eliezer; te yua Eliezer ni sanduu Jorim; te yua Jorim ni sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón ni sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán ni sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim ni sanduu Melea; te yua Melea ni sanuu Mainán; te yua Mainán ni sanduu Matata; te yua Matata ni sanduu Natán; ³² te yua Natán ni sanduu David; te yua David ni sanduu Isai; te yua Isai ni sanduu Obed; te yua Obed ni sanduu Booz; te yua Booz ni sanduu Salmón; te yua Salmón ni sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón ni sanduu Aminadab; te yua Aminadab ni sanduu Aram; te yua Aram ni sanduu Esrom; te yua Esrom ni sanduu Fares; te yua Fares ni sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob ni sanduu Isaac; te yua Isaac ni sanduu Abraham; te yua Abraham ni sanduu Taré; te yua Taré ni sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor ni sanduu Serug; te yua Serug ni sanduu Ragau; te yua Ragau ni sanduu Peleg; te yua Peleg ni sanduu Heber; te yua Heber ni sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala ni sanduu Cainán; te yua Cainán ni sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad ni sanduu Sem; te yua Sem ni sanduu Noé; te yua Noé ni sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec ni sanduu Matusalén;

te yua Matalalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa ni cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhii Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-yà Espiritu Ìi xí Dios. Dandu nihí Espiritu Ìi mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dānā. ² Òi dico quivi ñisa ña-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-siyá, (doco cóni cündéé-sí). Te inii tiempu mà nì ña dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivi mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu cachi-ní xì yùù yohó nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vāchi dohó cachi nùu tutu ìi: “Màdi cuisì pan cutiacu nēhivì; còó, vāchi xiñuhu cucumi stnā-nē nsidaa palabra ìi cachi Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-sì xì-yá ñi inii yucù ducún, te nì dācūnì-siyá nsidanicuú ñuu ña ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dācūnì-siyá nsidaámā.

⁶ Dandu cachi-sì xì-yá:

—Vātūni dacútāhvì mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nūá, te nihì stnā-ní nsidaa ñà-vico icúmā, vāchi ndahí sà-ñā nsidaājān, te dandacúí nūá, te anā-nì nì cui cudí inì dacútāhvì ñà-dandacu-né nūá. ⁷ Ñàyucāndúá nú nì mácuñ sīsì-ní nūi, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútāhvì mii-ní nsidaājān.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vāchi dohó cachi nùu tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndā Dios ndiá ñcā-ndā cahvi-nda, te cunucuachi-nda nūu-xì”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-sì xì-yá ndē ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndē ñi veheñuhu cahnú, te nì cachi-sì xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vāchi ducán cachi nùu tutu ìi:

Ícúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xì-ya ñà-cundiaa-nē mii-ní.

¹¹ Te cachi stnā tutu mà:

Ícúmí ángel mà natnii ndahā-né mii-ní ñà-màsā máquihì sahā-ní nì-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachi stnā tutu ìi: “Màsā quidā canúú-ndā ñà-có-cūnì Stoho-ndā Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cuni-sì dacà-siyá, dandu nì nacoo chii-siyá cuàhàn-sì.

Nansa ni quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xì-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mánuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xì Espiritu Ìi xí Dios. Te nì xinitnùhu nēhivì sàhā-yá icicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacāhìn-ya nsidaa veheñuhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nēhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vāha-neyā.

Nansa ni quida nēhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yá ñuu Nazaret ndé nì sahnu-ya. Te na ní sàà quivi descansu, dandu nì sàhàn-yá veheñuhu yucán, vāchi ducán nduú estilu xì-ya. Te nì ndacuiin-yá ñi veheñuhu ma cuàhàn-yá cahvi-ya (tutu ìi) cunini nēhivì mà. Te nì sàha iin nēhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaiás nì sacahàn cuenta xì Dios sànahā. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachi ndé nì ndacūhun-ya:

¹⁸ Fuerte inácaá Espiritu Ìi xí Dios ñi animè, vāchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìi cachitnùhi ñà-vāha ndiaha xì nēcuāchi ndahví, daaní, vāxi stnāi ñà-cāhìn xì ana xíndoo tnūnsí ñi, dandu cahnde ñi-nē sàhāmā. Te vāxi stnāi cachitnùhi xì ana có-ndóó libre ñà-vātūni caquee-ne libre quide; te nēcuāchi cuaá, vātūni natūi stnā nùu-né quide, xì nēcuāchi yāha tnūndoho, vātūni cācu ndisa-ne nūāmā quide. ¹⁹ Te vāxi stnāi cachi xì nsidaa nēhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nācūndoo vāha-ne xì Stoho-ndā Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconhì-yāñā nùu tīā xīnūcūāchi yucán. Dandu nì sácōo-ya, te nsidaa nēhivì ndóó veheñuhu yucán, indēhe vāha-neyā. ²¹ Dandu nì cachi-yá xì nsidaa-né:

—Vichì na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùu-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá).

²² Te nsidaa nēhivì yucán, nì ndenihi vāha-neyā, te nì ndulocó-nē, vāchi yāha ga ndiaha cāhàn-yā. Doco cachi stnā-nē iin-ne xì inga-nē:

—¿Amādi dēhe José nduú nēcuāchi yohó?

²³ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xí' nacua cachi dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿indú chuun có-dándúvaha-ní mii-ní?” Váchi sàni xinitnúhu-nsia nansa ni quide milagru fiuu Capernaum, ñàyücàndüá ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xí' ñà-xìñùhù quida stnái milagru mà fiuu-ndà yohó nacua ni quide yucán.

²⁴ Dandu ni cachi tu-ya:

—Ñà-ndáa ndúa, ni-iin tiàa ni nihì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñúhù nècuàchi fiuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisi yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sánaha, te cóni cùun dàvi ùni cuà dàva, dandu fuerte ni quixi tnama inicutu fiuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchi ñahà ni xihì ii-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni nihitáhvi-né sàa Elías vehe-ne. Còo, iin nècuàchi cuaán inga fiuu nani Sarepta yatni fiuu Sidón, divi ni nihitáhvi sàa nècuàchima vehe-xi. Daaní, stnà tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra fiuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándúvaha Eliseo-né, cuisì iin nècuàchi inga fiuu Siria nani Naamán —ni cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivi ndoó veheñùhu yucán, yáha ga ni caxidá ini-nè ñà-ni cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyücàndüá, ni ndacuita nsihi-ne, ni tavà-néyá iladu fiuu mà. Te sàhà-ñá ñini yucú indúhá, ñàyücàndüá nihí-néyá ni casaà ndé iá tahvi, cuáhàn-nè dandiachi-néyá ni cúi. ³⁰ Doco ni yáha uun-ya mahì nsidaa-né cuáhàn-yà.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

³¹ Dandú ni sàa-yà fiuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán ni dàcuahá-yà nèhivi sáhàn veheñùhu quivi descansu. ³² Te nècuàchima, ni ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá dacuahá-yáné, vachi chináhá-yà nahi ana cusáhnü.

³³ Te mahì nèhivi ndoó ini veheñùhu yucán nisa la iin tiàa inácaa iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte ni ndàhi ndee-né, ³⁴ cachi-né:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíá cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñúhù-ní nsiùhù ndúa? ¡Yùhù ináhi mii-ní! ¡Ana ñi ni quixi núu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús núa, cachi-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivi yucán, te ni nacasàn tiàa ma ni quida ñà-malu, te ni quee-sì cuáhàn-si, cóni dánacuehè-siné. ³⁶ Ñàyücàndüá ni ndulocó sástnùhù nèhivi ndoó yucán, cachi-nè iin-ne xi inga-né:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchi yohó! Váchi na dandacú iin ana ni nihì chuun cahnü, ducán dandacú-né núu ñà-malu, te fuerza queá cuáhàn.

³⁷ Ñàyücàndüá, ni xitià razón sàhà-yà inicutu ladu yucán.

Nansa ni dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sáni quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuáhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dido-ne ñahá; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xi-né. Dandu ni sacundahví nèhivi yucán ñà-ni quidá-yà favor chindee-yà nècuàchima. ³⁹ Ñàyücàndüá ni nacahnü ndee-ya ladu ñini-né, te ni dándacú-yà núu yòcò mà ñà-ni cúcuàn luegu. Te divi ducán ni cuu. Vichi vichi ni ndacuiin nècuàchima ni quesaha-né ni xinucuachi-né núu mii-yà xi compañeru-yà.

Nansa ni dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchi cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahu orá, dandu ni casaca cuàhà nèhivi nècuàchi cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchima ni sàa núu-yà, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyücàndüá ni chitándóo-yà ndahà-yà ñini iin iin-ne, te ducán ni canduvaha-ne. ⁴¹ Núu cuàhà nècuàchi cuhí ni caquee stnà ñà-malu, cána-si, cachi-si xi-yà:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

Dandu ni sadi-yà núu-sí, cóni sáha-ya càhàn gà-si, vachi ináhá-sí Cristu ni quixi núu Dios nduú-yà.

Nansa ni càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivi), ni quee cuaán-yà cuáhàn-yà iin xaan ndé còo nèhivi. Te nanducú nèhivi-yà ni casaà-nè ndé iá-yà, te ni xicàn-nè ñà-màsà nácóo-yáné, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco ni cachi-yà xi-né:

—Ndé cuàhà stnà inga fiuu icúmí cùhìn cachitnúhi xi nèhivi razón ndiaha sàhà ñuhiví ñi xí Dios, vachi sàhà chuun jaàn ni techuún Yuamání yùhù váxi —ni cachi-yà.

⁴⁴ Ñàyücàndüá, ducán ni xicanuu-ya ladu Galilea ni nacàhin-ya iin iin veheñùhu, te ni càhàn-yà sàhù (xi nèhivi xínataca yucán).

5

Nansa ni cuu iin milagru ni tavà nèhivi xi Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi ni nataca cuahà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vâchi cuní-nè cunini-nè palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iin-yá; ² te ni xini-yá yucán itá ùi lancha (mahì tècuíi mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacáté-né ñunù xí-né, vâchi tè-tává siaca xínduu-ne. ³ Ñâyücàndüá, ni nana-ya ni quècahnu stná-yá ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu ni càhàn-yá xi nècuàchimà áma dácùxícá tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíi, te ducán ni quida-ne. Dandu ni sàcòo-ya ini lancha mà, te ni quesaha-yá ni dàcuahá-yá nèhivì cuahà mà.

⁴ Daaní, ni nsihi ni dàcuahá-yánè, dandu ni cachi-yá xi Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuíi, te danuú-nsiá ñunù xí-nsiá, te tnií-nsiá siaca.

⁵ Doco ni cachi Simón xi-yá:

—Niüyacá sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-si ni ñihí-nsí, Maestro. Doco vichi vátùnì danuú tú-nsí ñunù xí-nsí nacua cachi-ní.

⁶ Daaní, na ní dānùú tú-né ñunù xí-né, ni tùi cuahà siaca, dècuèndè ni quesaha ndátá ñunù xí-né ñà-cuahà guá-si. ⁷ Ñâyücàndüá ni quida-ne seña nùù compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-ni tnátuu stná nècuàchimà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, ni chitu ndùu lancha mà puru siaca, sāmérù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro ni cuu ducán, dandu ni sàcùin sisi-né nùù-yá, cachi-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vâchi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —ni cachi-nè. ⁹ Vâchi mii-né xi nsidaa nècuàchi cutnáhá xí-né, yáha ga ni ndulocó-nè sàhà ñà-cuahà guá siaca ni catavá-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xi Juan, cuahà gá ni ndulocó stná-nè, vâchi iin-ni compañeru xínduu-ne xi Simón nùù chuun xi-ne. Dandu ni cachi Jesús xi Simón: —Màsà yúhí-ní, vâchi quivì nùù-xí màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-ní tavà-ní ñà-quee-ne (íchi malu).

¹¹ Ñâyücàndüá, ni dātñátuu-ne lancha xi-ne nùù ñuhù íchi, te nsidaa-né ni nacoo ù-né ñà-ndüá icúmí-nè, te ni tENCHICÙN-nè mii-yá.

Nansa ni cuu ni dāndúvāha Jesús iin nèhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, ni cuu iin xichi iá-yá iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchimà, ni xini-nè yucán iin Jesús, ñâyücàndüá ni sàcùin sisi-né nùù-yá ni tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te ni xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachi-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vátùnì dandúvāha-ní yùhù.

¹³ Dandu ni dácùhùn Jesús ndahà-yá dìni-né, te ni cachi-yá:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvāha-ní, cachí xi-ní.

Dandu na momentu ni cachi-yá ducán, ni quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú ni sàcùnaha-né nùù-yá ñà-màsà cachí-né xi nèhivì, cui-si-ní ni cùhùn-nè nùù dùtù dacuní-nè nècuàchimà icà-né (ñà-sàni nduvāha-ne), dandu nacuaña-ne promesa nùù Dios, vâchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivì ñà-sàni nduvāha-ne.

¹⁵ Doco còò, vihi gá más ni xitiá palabra sàhà-yá, te cuahà gá nèhivì ni nachitu nùù-yá, cuní-nè cunini-nè càhàn-yá, te cuní stná-nè nduvāha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nisa quecuaán-yá iladu ndé còò nèhivì, te yucán ni xicàn tàhvi-yá.

Nansa ni dāndúvāha Jesús iin tiàa ni dàñā ù cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì iá-yá dacuahá-yá nèhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-né nèhivì ni caquixi cuahà ñuu ladu Galilea, xi stná ñuu cuachi ladu Judea xi stná ñuu Jerusalén. Te fuerte ni chindee Dios ni dāndúvāha Jesús cuahà nèhivì. ¹⁸ Daaní, yucán ni casaà gá stná itnii nèhivì nèhivì ñà-cuahà iin camilla indúhu iin nècuàchì ni dàñā ù cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchimà nansa dayáha-ne nècuàchì kuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchimà nùù-yá. ¹⁹ Doco cóni ñihí-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivì ndoó. Ñâyücàndüá, ni canana-ne dìnivèhé, ni nacani-nè teja, te ni dānùú-né camilla mà dècuèndè ndé iin Jesús mahì nèhivì mà. ²⁰ Te na ní xini-yá ñà-cuahà guá xíxinindisá nècuàchimà mii-yá, dandu ni cachi-yá xi nècuàchì kuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnú ini sàhà cuáchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì fariseu, ni quesaha-né nacání ini-nè, te cachi-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vâchi còò inga ana cui cuicahnú ini-xi sàhà-ndà, cui-si Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, ni cundaà ini anima-yá ñà-ndüá nacání guá ini cada iin iin nècuàchimà, ñâyücàndüá ni cachi-yá xi-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsiá ducán? Vichi cachi-nsiá xí Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì kuhí ñà-xicáhnú ini-ndà sàhà cuáchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xi-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì

Ñuhiví, cuàhin guide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ìcúmí ndise derechu cuicahnú ini sàhà cuàchi nèhivi ñuhiví.

Dandu ni cachi-yà xì nècuàchi cuhí mà:

—Vichi cachí xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi ni ndacuiin nècuàchi cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivi yucán; te ni ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndenihi vaha-ne Dios. ²⁶ Dandu yáha ga ni ndulocó nsidaa nèhivi mà, te ni ndenihi vaha stná-nè mii-yá, te yúhí stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándisá ini-ndà ñà-nduá ni xini-ndà vichi.

Nansa ni cana Jesús iin nècuàchi dachiyàhvi nani Mateo Levi ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, ni quee-ya cuàhàn-yà, te ni xini-yà iin nècuàchi dachiyàhvi renta nani Levi, iá-nè lugar ndé naquihín-né renta. Te ni cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu ni ndacuiin-nè ni nacoó nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

²⁹ Daaní, después ni quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañùhu-né Jesús. Te yucán ni casaà stná cuàhà nècuàchi dachiyàhvi, xì cuàhà stná nèhivi uún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchi ley xì veheñùhu xì stná nècuàchi fariseu, ni xitnùhu-ne nècuàchi dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xì nècuàchi dachiyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchi cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsiá xì-né?

³¹ Dandu ni naxiconihí Jesús nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—Màdi nècuàchi ndáa vaha xiñùhu xì ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchi cuhí xiñùhu xì ana quidatatna xi-né. ³² Yùhù, màdi nèhivi nihnú ndàcuisi ini-xì vaxi càhàn xí'. Còó; nèhivi cuáchi vaxi nanduquí, àma naxicocuiin ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndiá dísahà-xí cónisá ínhù nècuàchi dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, ni cachi nèhivi xì-yá:

—Nècuàchi dacuahá Juan xì stná nècuàchi xidacuahá tè-fariseu, xì-inihii nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuàhà-né, doco nècuàchi dacuahá mii-ní, còó. Cò-nàcòó-né ñà-ìtiácú-nè.

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchi ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihii-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó. ³⁵ Doco vaxi iin quivi mà còó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-né cunihii-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu ni nacani Jesús sàhà-ñà cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnàhà ley saa xì estilu sàhana

³⁶ Dandu ni nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sicoto saa, mà ndátá-ndáñà quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sicoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xì sicoto tùhú, vachi nahà-ñà. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquèe nèhivi-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, cahnsiá quida vinu saa ma, te ndàtà-ñà, dandu cuitià vinu mà, te cuchicuèhè stná itni iin mà. ³⁸ Nàyucàndúá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nèhivi-ñà, te còó ni-ìñàha cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, cò-cùni-te vinu saa, vachi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vaha”.

6

Nansa ni xitnùhu nèhivi Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu ni yàha Jesús mahi iin itu. Te ni quesaha nècuàchi dacuahá-yá sàhnù-nè sicáyòcò trigu mà, te dacòyo-ne nuniá ini ndahà-né, te saxí-neà. ² Doco ni cacachi nècuàchi fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu ni naxiconihí Jesús nùù-né, cachí-yà:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùù tutu ìi) ndé cachá' nansa ni quida David sàhana quivì ni xihí cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndé ini veheñùhu xì Dios ni quihvi-ne, ni tnií-ne dità vidi ìi iá nùù Dios, te ni xixí-neà, dècuèndè compañeru-nè ni sàha stná-nè, mate còò permisú cuxi-nda dità mà, cuisí dùtù xixí xì ñà-yucán.

⁵ Te ni cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivi quivì descansu.

Nansa ni nduvàha iin nèhivi ni ìchi iin ndahà-xí

⁶ Daaní, inga quivì descansu ni quihvi-ya ini veheñùhu, te ni dàcuahá-yá nèhivi; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchi ndahà cuàhà-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchi fariseu xì stná nècuàchi ley xì veheñùhu, xínàni-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvaha-ya tiàa ma, mate quivì descansu

nduá, vâchi nú ducán, dandu nihî ndèè-né daquée cuàchi-ne diquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yá nansa nacání ini-nè. Ñâyücandüá, ni cachi-yá xi tiàa ni ichi iin ndahà-ximá: —Ndacuiin-ni, cuiin-ni mahi nèhivi yohó.

Te ducán ni quida nècuàchimá.

⁹ Dandu ni cachi Jesús xi nsidaa-né:

—Yùhù cuní cachi-nsiá xí nansa ndiá icà-ndà quida-nda quivi descansu. ¿Amádi chicá iá vâha quida-nda ñà-iá vii, te màdiá ñà-có-iá vâha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivi quivi mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu ni xiconuù-yá nùu nsidaa-né, te ni cachi-yá xi tiàa ma:

Chitanini-ni ndahà-ni.

Te ducán ni quida-ne, te ni nduvâha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchi ni xitnùhu yucán, yáha ga ni caxidá ini-nè, te ni candatnuhu-né indù modo cadì-nè nùu Jesús.

Nansa nani ùxin ùi nèhivi ni cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quivi yucán ni quecuaán-yá cuàhàn-yá yucu, te niüyacà ni ìa-ya yucán cáhàn-yá xi Dios. ¹³ Na ní tùinuù ni cana-ya nèhivi dacuahá-yá, te ni nacàxin-ya ùxin ùi-nè; nècuàchi apóstol cucumi chuun nùu-yá cunduu-ne ni cachi-yá xi-né. ¹⁴ Iin nècuàchimá nani Simón, doco Pedro ni dácúnání-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xi Juan, xi Felipe, xi Bartolomé, ¹⁵ xi Mateo, xi Tomás, xi Jacobo nduú dèhe Alfeo, xi stná inga Simón. El Celador cachi stná-nè xi Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xi stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmi cahin xi-yá.

Nansa ni chinaha Jesús cuàhà nèhivi; te ni dánduvâha stná-yá nècuàchi cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, ni nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàa, te ni nataca nsidaa nècuàchi dacuahá-yá nùu-yá, mii-né xi cuàhà gá stná nèhivi, xinduu-ne nèhivi ladu Judea, xi nèhivi ñuu Jerusalén, xi nèhivi ñuu Tiro xi ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivi mà, ni casaà-nè yucán, cunì-nè cunini-ne cáhàn-yá, te cuní stná-nè nduvâha nècuàchi cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nèhivi xindoho quidá ñà-malu, ni canduvâha stná nsidaa-né ni quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nèhivi cuàhà mà, cunì-nè ducùn ndahà-né icà-yá, te nduvâha-ne, vâchi fuerte iá milagru xi-ya, vâtùni dánduvâha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhivi

²⁰ Daaní, ni indehè-yá nsidaa nèhivi xinchicùn xi-yá ndoó yucán, te ni cachi-yá:

—Nansicáhàn mii-nsiá nècuàchi ndahví, vâchi sàni nihitâhvi-nsiá ñuhivi ìi xi Dios.

²¹ 'Nansicáhàn mii-nsiá nècuàchi xihî doco vichi, vâchi icúmi-nsiá sàa-nsiá ndenuu ini-nsiá.

'Nansicáhàn mii-nsiá nècuàchi sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vâchi icúmi-nsiá sàa-nsiá cudii cuàhà ini-nsiá.

²² 'Nansicáhàn stná-nsiá na cahíchi ini nèhivi-nsiá, te nacóo dahuun-ne mii-nsiá, te ò cànàhà-nè daquée cuàchi-ne diquì-nsiá sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi. ²³ Quivi cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiá, te cudii ini-nsiá, vâchi iin ñà-vâha cahnú cucumi-nsiá ndè glorie. Te nú quidá quimi nèhivi xi-nsiá vichi, dandu nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán nisa quida stná xii-né xi nècuàchi nisa cahnà cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nècuàchi cuicà, ¡ndahví-nsiá! vâchi mate iin vida vâha icúmi-nsiá vichi, doco después mà nihî gá-nsiá ni-ñàha.

²⁵ 'Te ¡ndahví stná mii-nsiá nècuàchi xixi tnaha guá vichi! vâchi icúmi sàa iin quivi tnaha inì-nsiá. Te mii-nsiá nècuàchi cudii guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmi-nsiá cundoo-nsiá tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsiá.

²⁶ 'Te ¡ndahví stná mii-nsiá nú ndeníhi vâha nsidanicuú nèhivi mii-nsiá! vâchi divi ducán nisa quida stná yohótèhè nèhivi vichi, nisa ndenihi vâha stná nsidaa-né tètñùhù cachi cáhàn cuenta xi Dios.

Ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ Yùhù cachi xi nsidaa mii-nsiá nècuàchi iníni vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsiá sàhà nèhivi xiní ùhi xi-nsiá, te obra vâha quida stná-nsiá sàhà ana cahíchi ini xi-nsiá. ²⁸ Te cahnà vii stná-nsiá xi nèhivi xicàn chihàn diquì-nsiá; te cànàn tãhvi stná-nsiá nùu Dios sàhà nèhivi quidá quini xi-nsiá. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùu-nsiá, dandu danácuíco stná-nsiá inga ladu nùu-nsiá; te nú candiáá iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiaa-tè dùhnù-nsiá, dandu màsà cuidáhàn-nsiáñà nùu-té. ³⁰ Nsidaa ana xicàn iñàha nùu-nsiá, cuàha-nsiá nècuàchimá, te nú ni cándiáá-né iñàha xi-nsiá, màsà nándácàn gá-nsiáñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivi xi-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xi-né.

³² Vâchi nú cuisì nèhivi cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vâchi ducán quidá stná ndéni nèhivi cuàchi ni cui, cuú ini-nè sàhà nècuàchi cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xi nèhivi quidá stná obra xi-ndà,

dandu mà cuáha Dios premiu sáhàjàn, vâchi divi ducán xíquida stná ndéni nècuàchì cuáchi nì cui. ³⁴ Te nú cui si sáha too-nda dihùn nù nêhivi ndiatu-nda danáa xì nù-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sáhàjàn, vâchi ndè stná nêhivi cuáchi, ducán xíquida stná-nè, sáha too stnahá stná-nè dihùn, te naquihín tú-néa. ³⁵ Ñâyùcándüá, (cachí xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsiá sáhà nêhivi xini ùhi xì-nsiá, te quida stná-nsiá obra xì-nè, te cuáha too stná-nsiánè iñaha, te màsà cúnihni ini-nsiá naquihín-nsiá dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xì-nsiá, te cunduu ndisa-nsiá dèhe Yua-nda Dios iá diquì-xì ansivi, vâchi mii-yá, quidá stná-yá favor xì nêhivi mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nêhivi malu. ³⁶ Ñâyùcándüá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nêhivi, divi ducán ndiá icà stná mii-nsiá quida-nsiá, cuhí stná ini-nsiá nsidaa nêhivi.

³⁷ Màsà dácuídà cuáchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuídà cuáchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquêe cuáchi stnahá-nsiá diquì-nsiá, dandu mà dáquêe cuáchi stná Dios diquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sáhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sáhà-nsiá.

³⁸ Nú dacutâhvi stnahá-nsiá iñaha, dandu icúmi stná-nsiá nihitâhvi-nsiá (nù mii-yá), te ñà-ndüá cuáha-yansiá cundua na ian xiin-nda nùni, te itâcùha vii medida mà, ndè quidínihni-teá ñà-queèe tnuu, te sádi vâha-teá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nù-ndà. Pues, ducán iá stná na nihitâhvi-nsiá nù mii-yá. Vâchi divi vara chitâcuhá-nsiá icúmi stná-nsiá nacuitacuhá-nsiá.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yá:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichi? ¿Amádi dácoyo nihni stnahá-né ini xichi?

⁴⁰ 'Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dácuahá nù iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nù maestru xi-ne mà. Còo. Doco nú sàni nsihì nì cutùha vâha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá), vâchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcu iin tiàa iin xèhè tii inácaá nduchínùú ñanitnaha-ne. Doco ini nduchínùú mii-nè inácaá stná iin ñà-chicá cahnú na iin si-ndùhù yutnú, te có-quihín casu-nè. ⁴² Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá, cachí), vâchi ducán queámà na ian cachí iin-nsiá xì iin ñanitnaha-nsiá: “Nacoo-ní yùhù taví xèhè tii inácaá dacúcuín nduchínùú-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vâchi inácaá stná iin ñà-cahnú nduchínùú mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavá-né ñà-jaan nù mii-né, dandu vátùni cutùvi vii nù-né ñà-tavá-né xèhè tii inácaá nduchínùú ñanitnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nêhivi vâha, te ana nduú nêhivi malu

⁴³ Nú iá vâha iin yutnú fruta, mà cuáha-nù fruta chicuèhè. Te iin yutnú iá cuèhè-xì, mà cuáha stná-nu fruta vâha. ⁴⁴ Vâchi sáhà fruta-numa cundáa ini-ndà, a yutnu vâha nduú-nu, ó á coó. Na iin yutnú iñù, de por sí, có-caná si-higu nù-nú. Stná si-uva, mà cuídá-ndá quisi mà nù iin nducu yóhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vâha, cuáhà ñà-vâha ñuhù ini anima-nè; te ñâyùcándüá, divi palabra vâha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuáhà ñà-chicuèhè ñuhù ini anima-nè, ñâyùcándüá ñà-chicuèhè nduá cachí stná-nè. Vâchi ñà-ñuhù chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sáhà-xì.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ 'Mii-nsiá, “Stoho-nsi Señor” cachí-nsiá xí, doco ¿índü chuun có-càhvi-nsiá ñà-ndüá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vichì cuàhìn nacani xì-nsiá sáhà nêhivi quihvi ichi yùhù, te iníní ví-né palabra xi, quidá-néa cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natù cavá, dandu nì chicao-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tēñuhu cuáhà, nì xinu-tè nì ducùn-te ndè icà vehe ma, doco cóni ndüá, vâchi nù cavá induhá.

⁴⁹ 'Doco nêhivi iníní uun xi ñà-ndüá cachí, te có-quihín casu-nè sáhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nù ñuhù ùn, còo cimientu xan. Dandu nì xinu stná tēñuhu nì ducùn-te ndè icà vehe ma, te vichì vichì nì ndua iá; nì cháhà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dándüvâha Jesús iin tiàa quidáchüün nù iin capitán

¹ Daaní, nì nsihì nì cáhàn-yà nì inini nsidaa nêhivi yucán, dandu cuáhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmi-nè iin mozo màni cuáhà nù-nè, doco sàni quicuehè nècuàchimà, meru cucáhvì-nè. ³ Ñâyùcándüá, na ní xinitnùhu capitán mà sáhà-yá, dandu nì cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nù nècuàchì raza Judea, te nì techuún-nè nècuàchimà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nù-yá ñà-quixi-ya dandúvâha-ya

mozo mà. ⁴ Ñàyücàndúá, nì casaà nècuàchì sàhnùmà nùu-yá, te nì casacundahví-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vàha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivi raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñuhu xì-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sá-itúu-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùu amigo xì-ne, nihi-né razón xì nècuàchìmà vaxi nùu-yá, te dohó cachá:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vàchi có-nàtùu yàha-ní vehi. ⁷ Ni có-nàtùu stnáì tnatui ndé iá mii-ní. Cuisi icúmí-ní cachí-ní, dandu nduvàha mozo xì. ⁸ (Ináhí), vàchi iá inga nèhivi dandacú nùu yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùu tè-xínduu soldadu xì; te nú cachí xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí xì ingà-te: “¡Nahal!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí xì mozo xì: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xì capitán mà.

⁹ Na ní nsihì nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yá sàhà nècuàchìmà, te nì nacuíco-yá yàtá-yá nì indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te nì cachí-yá xì-né:

—Cunaha-nsià, có-xíní nì-iin nèhivi raza-ndà Israel xiníndísà vàha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xì capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dānātiácú Jesús dēhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xinchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivi dava ga. ¹² Te sá-itúu-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yá yucán vaxi nèhivi xínsida xì iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnahá-né xì cuàhà nèhivi. Sàni xihì stná ùu nècuàchì ñahà mà, te mindaa dēhe-ne nduú nsii cuàhàn cundúxin vichì. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, nì cuhì ini-yànè, te nì cachí-yá xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tnatuu-ya nùu caja mà, te nì chituu-ya ñinindáhá-yá icà-nú. Ñàyücàndúá, nì cucuíta tiàa xínsida xì-nú. Dandu nì cachí-yá xì nsii ma:

—Ndacuíin-ní, cachí xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacahàn-nè. Dandu nì cachí Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dēhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayùhì nsidaa nèhivi mà, te nì candenihi vàha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichì ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cāhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-nduá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícatchi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nèhivi xì-yá.

¹⁷ Ñàyücàndúá, nì xitià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivi nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-nduá quidá Jesús. ¹⁹ Ñàyücàndúá, nì cana Juan mà ùu tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndàcàtnùhù-né nùu-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiātu-ne. ²⁰ Ñàyücàndúá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yá, te nì cachí-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xì-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiātu-nsí?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dandúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhù ñà-malu ini-xì, xì cuàhà stná nècuàchì cuahà nì dānātùu-ya nùu-xí. ²² Dandu nì cachí-yá xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá nì xini-nsia yohó, xì ñà-nduá nì inini-nsia, te cachí-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuú nècuàchì cuahà, xì nì nacaca stná nècuàchì xicacuéhè, te nì nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te nì nihi stná nècuàchì dòhò nì natiacu tütñù-né; stná nèhivi nì xihì, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nihitáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyücàndúá, nú cudíi ini nèhivi modo xì, dandu contentu nì cundóo-né —nì cachí-yá.

²⁴ Daaní, na sàmànùhù nèhivi nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì cāhàn-yá xì nèhivi cuàhà ndoó yucán; dohó nì cachí-yá xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsià Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsià iin nèhivi (tùha dàma ñini-xì) na iin yutñù ndóyo quidá tàchi? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsià? ¿A iin nèhivi ndixí vico nduú-né cahan-nsià? Còó,

vàchi nêhivî ndixî vico, te xíndoo-ne vicò nsiquívî, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa íá nècuàchî cuàhàn-nsià cundehè-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdi cuiisî profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vàchi divî nècuàchimà càhàn tutu ìì sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuín iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xi nêhivî ñà-nduú razón xi, te ducán nsida vîi nècuàchimà anima-nè, na ian nduvîi iin ichî, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ìì mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xi-nsiá, nùu nsidaa nêhivî nì tùinuù ñuhivî, còò inga profeta chicá nì quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xí-nè. Doco cachí stnái xi-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhivî yohó, mate nêhivî úun nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchî dachiyàhvi, xi nsidaa stná nêhivî, nì naquimani-né Dios sàhà ñà-nduú nì cachi-yà, vàchi cuàhà-nè sàni quida ìì Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchî fariseu xi nècuàchî ley xi veheñùu, nì cahíchî ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-nè, vàchi cóni sàha-ne cuhîi-né quida Juan. ³¹⁻³² Daaní, nì cachi tu Stoho-ndá Señor:

—Cuàhìn cachí xi-nsiá nansa quidá nêhivî tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava caná xi tnaha, cachá: “Sivî-nsí, doco nsiohó, có-itásáhà-ndá; daaní, xitò tàsi-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ³³ (Te ducán íá sàhà Juan Bautista xi yùhù), vàchi nì quixi Juan mà, nisa ía-ne yohó, cóni sàxixî-né comida vaha, nì cóni sàxihî stná-nè (vinu); ñàyücànduá, nì cachi-nsià sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhivî, te tùha stnái cuxi comida vaha, te xihî stnái (vinu), doco cachí-nsià sàhî ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahî, dècuèndé íá vaha stnái xi nècuàchî dachiyàhvi, xi stná nsidaa gá nêhivî cuàchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchíchî ndiaha nduá quidé, te xinî stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñùhú stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na ía-yà vehe iin nècuàchî fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì canà-yà cùhùn-yà vehe iin nècuàchî fariseu ñà-cutnahá-yà xi-né cuxi-ne xi-yá. (Ñàyücànduá, cuàhàn-yà yucán), te nì yàha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán íá iin nècuàchî ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitmùhu nècuàchimà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchî fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyücànduá nì tnii-ne iin quidi tii nì cuyucun yùu finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmî quidi mà, ³⁸ te nihí-nèa cuàhàn ndé ía-yà. Te nì sàcuin-nè yàtà-yà yatnî nùu sàhà-yà, te sacú cuàhà-nè. Te ndutènùu-nè mà nì dandàxín-nè sàhà-yà, dandu nì nsida ichî-nèa xi ididínî-nè. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yà, te nì dácánúú-nè ñà-tnami ma icà sàhà-yà. ³⁹ Doco nècuàchî fariseu nì cana xi-yà mà, ini-nì mii-nè nì nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nêhivî vàxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhî cundaà ini-nè sàhà nècuàchî ñahà tnii xi (sàhà-nè) ñà-nduú nècuàchimà iin nêhivî cuàchi”. Ducán nì nacani ini nècuàchî fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xi-né:

—Íá ñà-nduá cunî cachí xi-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachí-ní xî —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùì tiàa, te ndú-nè, xí-inihica-né dihùn nùu inga iin tiàa. Iin nècuàchimà, inihíca-nè ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùì dico ùxin pesu inihíca-nè. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-iñàha icúmî-nè ñà-danàa-nè. Ñàyücànduá, tiàa inihíca-nè nùu-ximà, nì dandùtù-nè cuenta xi ndú nècuàchimà. Ñàyücànduá, vichi cachí-ní xî, ¿indù tiàa ma chicá cuàhàn cuu ini-xi sàhà nècuàchimà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachi Simón mà:

—Yùhù tuxí ini, nècuàchî chicá nì sanihica cuàhà mà, divî cunduu ana chicá cuú ini-xi sàhà nècuàchimà.

Dandu cachí Jesús xi-né:

—Sàni cachi vaha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yà ndé íá nècuàchî ñahà mà, te nì cachi-yà xi Simón mà:

—¿A xinî-ní nècuàchî ñahà yohó? Na ní quesà, te nì quìhvi vehe-ní, còò tècuí nì chindánuu-ní ñà-ndoo sàhî; doco nècuàchî yohó, ndutènùu-nè nì dandàxín-nè sàhî, te nì nsida ichî-nèa xi ididínî-nè. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tùtùyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xî, doco nècuàchî yohó, dècuèndé hora nì quesà, có-nàcòó-nè ñà-tùtùyúhú-nè sàhî. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñùhú-ní yùhù) ñà-dacánúú-ní aceite ñinî. Doco nècuàchî yohó, tàtnà tnàmî sàni dácánúú-nè sàhî. ⁴⁷ Ñàyücànduá, mate cuàhà cuàchi-ne íá, doco ñà-sàni nihî-nè perdón sàhámà nduá, (nàhà xicà), vàchi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhî). Doco nú iyuhu cuàchi íá sàni nihî nêhivî perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhî).

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xi nècuàchî ñahà mà:

—Sàni xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivi dava ga ndóo xixí xi-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¡Cò-nduá ducán cachí Jesús ñà-jaàn, vàchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachí-yá xì nècuàchi ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchi ñahà nì chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, càhàn-yà sàhù, cachítñuhu-ya xì nèhivi ñà-ndúu razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xí Dios. Te cutnàhà stná-yà xì nsi-úxin ùi nècuàchi dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchi ñahà nì dándúvaha-ya. Dava-ne, nisa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchi ñahà mà nani María Magdalena. Úsà ñà-malu nì tavà-yá nùè-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdihí Chuza, iin nècuàchi dandacú nùù biene xì rey Herodes. Te inga nècuàchi ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchi ñahà dava ga cutnàhà xí-yá cuàhàn-nè, chindéé-nèyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchi xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivi nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachí-yà:

⁵ —Ñi là iin tiàa, te cuàhàn-nè chihí-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahi ichi. Te yucán nì sànihni nèhivi-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxi-siá.

⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùù cavá. Te yucán nì xitía, doco nì ichà, vàchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahi iñù, te iin-nì nì sahnua xì-ñá mà. Doco nì dàdáhviamá-ñá.

⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vaha nì còya, te nì xitiá viiá; ndé ùhùn dico tantu nì cana —nì cachí Jesús.

Dandu fuerte nì cachí-yà:

—¡Ni cúnini vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá disàhà-xí nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchi dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndíà nduá cuní cachí ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachí-yà:

—Sàni sàhatahvi Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhiví ì xí-yá, mate antes nisa là dèhámà. Doco nècuàchi dava ga, còó. Puru ejemplu nacáni xì-né sàhà-ñá màsà cúnitñuhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate iníni-né.

Ñà-nduá cuní cachí ejemplu sàhà nècuàchi xitú

¹¹ Cunaha-nsiá, ñà-yòhò nduá cuní cachí ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xì Dios. ¹² Te tata nì còyo mahi ichì mà nduú nahi nèhivi iníni palabra (xi-ya), dandu vaxi ñà-malu, te dactúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhà màsà cúnindisá-né, te càcu anima-nè.

¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavá mà nduú nèhivi iníni xí palabra ìi, te luegu cudí ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còò yohò-xì nduú-né, iin ratu tii xinindisá-né, dandu na yàha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahi iñù mà nduú nèhivi iníni xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacáni ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-íá vii nandúcú-né. Ñàyucànduá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viu mà, nì dàhvia nì quida iñù, vàchi có-sàà-né quida-ne ñà-vàha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivi niñnú ndàcuisi inì-xi; vaha anima-nè, iníni-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir; iin-nì nchícùn-nèa, te sàhámà nduú-né nahi viu nì cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúù

¹⁶ Nù sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chicáni-ndáñá tixi iin cazuela, ò tixi iin cama. Còó, icúmiá cuian ndé ducún ñà-cutnuá nùù nèhivi yàha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dèhé, icúmiá tui vateá. Vàchi nsidaa ñà-nduá quidádèhé nèhivi, icúmiá natui claruá, te cunitñuhu nèhivi sàhà-ñá.

¹⁸ Cunini vaha-nsia na sàha xi-nsiá ichi váha, vàchi nècuàchi ñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmiá-né nihitáhvi-né; doco nèhivi có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, mate tuxí ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmiá cuxio nsiha.

Ñà-nduá nì cachí Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-nèyà

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yá, doco mànicúí quihvi-ne ndé íá-yá sàhà-ñá cuàhà guá nèhivi ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachí nèhivi xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníni xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduu nahi dihi, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa ni quida Jesús ni cucuìn tàchi, te ni nacufuhu dadí tècuí mar

²² Iin quivi ni nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchi dacuahá-yá, te ni cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyucàndúá, ni quihin lancha mà ichi cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahi mar, dandu ni quidi-yà. Daaní, ni quesaha ni cana iin tàchi fuerte vaxi ndè ñuhù íchi, te ni quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuí, yáha ga iá peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu ni catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quidi-yà, te ni dándácò-neyá, cachí-né xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyucàndúá, ni ndacuii-yà ni càhàn-yà ni sadi-yà nùu tàchi mà xì nùu ñà-nacuáhnú tódò tècuí. Dandu ni cucuìn ní nsidaa-mà, ni nàcuìn dadí uun. ²⁵ Te ni cachi-yà xì-né:

—¿Índú chuun cò-nìhnú yàha ndisa ini-nsia Dios?

Ñàyucàndúá, ni yuhí-né, te ni ndulocó-né, cachí-né iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índú clase tiàa nduu ana yohó? Váchi ndè tàchi xì ndè stná mar dandacú-né nùu-xí, te iníniá-né.

Nansa ni tavá Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te ni sàà-nu ndé ñuu nècuàchi gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te ni nuu Jesús lancha mà nùu ñuhù íchi. Dandu yucán vaxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-né. Sàcàni tiempu ñuhá anima-né. Cò-ndixí-né sicoto, ni còò stná vehe-ne, cuisí mahi cueva ndé xì-indúxin nsii iá-né. ²⁸ Doco na ní xini-né Jesús, ni ndàhi ndee-né ni sàcuìn sisi-né nùu-yá, te fuerte ni cachi-né xì-yá:

—Jesús, ¿ndiá conduu-ní yùhù? (Yùhú ináhi), Dèhemani mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndahví nùu-ní ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán ni cachi nècuàchi-mà, vachi sàcàchi Jesús xì ñà-malu mà ñà-ni quèá ini-né. Váchi antes cuàhà xichi ni dándòhà-né, ñàyucàndúá ni sàcùnui-né xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nisa ia-ne, ndiáà nèhivi-né. Doco siempre sahné uun-ne ñà-nùhní-né, te xinúdehé-né yucù sàhàn-né quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, ni xicàn tnùhù-yá núa, cachí-yá:

—¿Nansa nanu?

Te ni càhà:

—Ejército naní —cachá, vachi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-né.

³¹ Te ni sacundahví nùu-yá ñà-màsà dándácú-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù. ³² Te yatni yucán iá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyucàndúá, ni xicàn tàhviá nùu-yá áma cuáha-ya permisú cùhàn caquihvia ini cochi yucán. Te ni sàha-ya permisú. ³³ Dandu ni canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te ni caquihvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisi mà, (ni culocó-si); carrera ni canuu-si candiaa mà ni còyo-si mar, te ni càhà-si.

³⁴ Daaní, tè-xíndiáa xì cochi mà, na ní caxini-te ni cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té ni nacani-té xì nèhivi ñuu yucán xì stná nèhivi ranchu. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-né ndiá nduá ni cuu. Te ni casaà-né ndé iá Jesús, ni xini-né, yucán iá tiàa ni caquee ñà-malu anima-xi, iá-né nùu-yá, sàndixí-né sicoto vichi. Sàni nàcòo nsihi sàxíníntnùni-né. Ñàyucàndúá, yáha ga ni cayùhi nèhivi mà. ³⁶ Dandu tiàa ni caxini nansa ni cuu ni dándúvaha-ya tiàa ma, ni nacani-ne xì nèhivi ni caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchi ladu Gadara mà, ni sacundahví-né nùu-yá ñà-ni quèé-yá nùu ladu mà, vachi yúhi cuaá-né. Ñàyucàndúá, ni nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yá. ³⁸ Dandu tiàa ni caquee ñà-malu nùu-ximà, ni sacundahví-né nùu-yá cuní-né cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco ni techuún-yáné nùhù-né, cachí-yá:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihí-ní nsidaa favor ni quida Dios xì-ní —ni cachi-yá.

Ñàyucàndúá, mànuhù nècuàchimà ñuu-né yucán, te inii ní xicanuu-ne nacani-né xì nèhivi nansa (ni nduvàha-ne) ni quida Jesús.

Nansa ni dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te ni dándúvaha stná-yá iin nècuàchi ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yá, ni cacudí ini nèhivi ndóò yucán, vachi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiáa-yá. ⁴¹ Daaní, ni sàà iin nècuàchi nani Jairo nùu-yá; iin nècuàchi cusáhnú nùu iin veheñuhu nduu-né. Te ni tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá ni sacundahví-né nùu-yá ñà-cùhùn-yá vehe-ne. ⁴² Váchi mindaa dèheyoco-né iá, nahi uxín ùi cuiá xicá-ña, doco vichi sàcúcàhvi-ña. Ñàyucàndúá ni quihin Jesús ichi cuàhàn-yá. Doco cuàhà stná nèhivi cutnahá xì-yá, dècuèndé yáha ga tnuu cuàhàn-né xì-yá ñà-cuàhà guá-né.

⁴³ Te mahi nêhivi mà cuàhàn stná iin nêcuàchi ñahà, ùxin ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nìi, te sàni nsihì dihùn xí-né cuàhàn nùu cuàhà nêcuàchi nì quidatna xi-né, doco ni-iin nêcuàchimà, cóni níhi-né dandúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu yàtà Jesús, nì dàcùhùn-nè ndahà-né nùu icà sicoto xi-ya. Te hora nchito ma nì cucuìn nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì dùcùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xi-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vâxi-nda mahi nêhivi. ¿Índü chuun ndácàtnùhù-ní ana nì dùcùn ndahà-xí icà sicoto xi-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhí iá ana nì quida xí ducán, vâchi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nêcuàchi ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-ndúá nì quida-ne. Ñâyücandúá, vâxi-ne, ndé quidí cui-sí-né nì sàcuìn sisi-né nùu-yá. Te itá nsidaa nêhivi yucán, iní-né, te nì nacani nêcuàchimà xi-yá índü ñà-disáhá-xí nì dàcàcùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vâtùni nùhù-ní vichi, te contentu nì coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yá ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñuhu ma, te nì càhàn-te xi nêcuàchimà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-ndúá nì cachí-te, ñâyücandúá nì cachi-yá xi nêcuàchi dândàcù-mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisi cunihnu vâha inì-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nì sàa-yá xi-né), te nì quihvi-ya xi-né ini vehe. Doco cóni sáha-ya quihvi inga nêhivi (ndé índühu nsii ma), cui-sí Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhí-ñà. ⁵² Vâchi ndoó cuàhà nêhivi, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihí-ñà. Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vâchi cóni xihí-ñà; quidí uun ni-ñà.

⁵³ Dandu nêcuàchimà, nì sàcundaa-nèyà, vâchi ináhá-nè ñà-sàni xihí-ñà nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yá nì cáquéé nsihí-ne fuera. Dandu nì tni-yá ndahà-ñá, te nì càhàn fuerte-yá, cachí-yá:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ñà, te yâchi nì ndacuiin-ñà. Te nì dândàcú-yá daquixí-né ñà-cutiacù-ñà. ⁵⁶ Te yuadíhí-ñà, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yá xi-né ñà-màsà nácáni-né xi ni-iin nêhivi.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxin ùi nêhivi dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ìi

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxin ùi nêcuàchi dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yánè ñà-vâtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nêhivi, te vâtùni dandúvaha stná-nè nêhivi cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xi nêhivi palabra sàhà ñuhiví ìi xí Dios, te dandúvaha stná-nè nêcuàchi cuhí. ³ Dohó nì cachi-yá xi-né:

—Ni-iñàhà màsà cúnihí-nsiá cùhùn, nì bastón, nì morral, nì dità, nì dihùn, nì inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàa-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-nì cundoo-nsia yucán dècuèndè cachí sàa quivì quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cuní nêhivi dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cunduamà seña cóni quidá víi nêcuàchimà (xi-nsiá) —nì cachi-yá.

⁶ Daaní, nêcuàchi dacuahá-yamá, nì caquihín-ne ichi cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xi nêhivi nansa iá razón vâha xi Dios, te nì dândúvaha stná-nè nêcuàchi cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vâchi cachí dava nêhivi ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nêcuàchi yuhù núu Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachi-te:

—Yùhù nì sàhi orden tãhndè ñini Juan (Bautista). Doco inga nêcuàchi càhàn guá nêhivi sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachi-te. Ñâyücandúá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mil nêhivi

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nêcuàchi dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xi-yá nsidaa ñà-ndúá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaa-ya nsidaa-né cuàhàn

cuaán-yá xi-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì. ¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xi-yá, vâchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yá. Ñâyùcànduá, nì casáhú-yá xi-né, te nì càhàn-yá xi-né sàhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvâha stná-yá nècuàchi cuhì xi-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxin ùi nècuàchi dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùu-yá, cachi-nè xi-yá:

—Ndaqúndèè-ní xi nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nìhì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vâchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xi ùi siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsi cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchi yohó? —nì cachi-nè. ¹⁴ Vâchi nècuàchi tiàa ndoo yucán, ùhùn mil nduu nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yá xi nècuàchi dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xi nèhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùi dico ùxin, ùi dico ùxin nì cùndúú-né.

¹⁵ Ñâyùcànduá, ducán nì caquida nècuàchi dacuahá-yá, nì càhàn-nè xi nèhivì, te nì sàcùndoo nsihì-ne. ¹⁶ Dandu nì tñii-ya ùhùn pan mà xi ùi siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yá dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhámà. Dandu nì dâcuàchí-yáñà, te nì sàha-ya nècuàchi dacuahá-yá, te nì dasàn-néa nùu nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivâha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxin ùi icà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísà-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduu Jesús

¹⁸ Daanì, nì ia iin xichi nì quecuaán-yá xi nècuàchi dacuahá-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Dios. Dandu después nì ndacàtnùhù-yá nùu nècuàchìmà, cachi-yá:

—¿Ana nduú yùhù, cachi nèhivì?

¹⁹ Te nì cachi-nè xi-yá:

—Dava-ne cachi-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachi-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachi-nè iin nècuàchi profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduú, cachi-nsiá?

Dandu nì cachi Pedro xi-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùu Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dândacú-yá nùu-né ñà-màsà nácánì-né xi nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmi-yá cui-yá

²² Dandu nì cachi stná-yá xi-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhà gá icúmi ndohi. Vâchi tè-sàhnú xidandacú, xi stná dùtù xicusahnú, xi stná nècuàchi ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmi-nè cahíchi ini-nè yùhù, dandu cacahnì nèhivì yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmi natiacù.

²³ Te nì cachi stná-yá xi nsidaa-né;

—Nsidaa ana cunì cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-nduá cunì ini-ni mii-né quida-ne, te nsiquívì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhà-né xí (ñà-cui stná-nè).

²⁴ Vâchi nsidaa ana cunì dacácu xi vida xi vichi, ñà-dândáñúhù-nè mii-né nduá. Doco nú ni cuí-nè sàhì, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. ²⁵ Vâchi nú ni nihì iin nèhivì nsidaa ñà-jà ñuhivì, ni ñà-jaàn, mà cùnduá iin bien xi-ne nú màsà sàà anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nèhivì, nú cucáhàn nùu-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhàn nùu-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vâchi icúmi stnáì nacuai mii-né quivì naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xi sàhà Yuamáni, xi sàhà ángel ùi cacutnahá xi quixi. ²⁷ Doco ñà-ndáà nduá cachi xi-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchi itá yohó, tàháha ga cui-nsiá, te cuni-nsiá nansa iá ñuhivì ùi xí Dios —nì cachi-yá.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daanì, nì nsihi nì cachi-yá ducán, dandu nì yàha nahì unà gá quivì, te nì saca-ya Pedro xi Juan, xi Jacobo, cuàhàn-yá xi-né iin yucú ndé cuàhàn-yá càhàn-yá xi Dios. ²⁹ (Daanì, na iá-yá yucán) xicàn tàhvi-yá nùu Dios, dandu ní xini nècuàchìmà tucu nì nàcùnahá-yá. Nì nducuxin yaa sicoto xi-ya, te tñuù nihni ndiaha-ñà. ³⁰⁻³¹ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatú stná ùi nècuàchi (sàhana) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhù-ndá xi-yá. Te tñuù nihni stná-ndá, càhàn-ndá xi-yá sàhà nansa icúmi-yá cui-yá ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xi compañeru-nè, sádi gá vâhná-nè. Doco na ní nsiicuhnú vii ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tñuù nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùi ndósàhnù-mà. ³³ Daanì, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xi-yá:

—¡Maestro, nansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quidavâha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vâchi cóni cundáá ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-cáhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vícò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhí cuaa-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahi vícò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndúá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchi dacuahá-yamá, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàha ni cachí-nè xì ni-iin nèhivi sàhà nsidaa ñà-ndúá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu iná-cáá nùu iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivi nì nuu-ya xì-né yucú mà vâxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivi sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchimà nì cáhàn-nè xì-yá, sacúndáhvì fuerte-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvì nùu-ní, cundehe ndahví-ní tèchii xí, vâchi mindaa-té nduú dèhi.

³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xì-té, dandáhià-te, te xíhi ihí-te quidá, queé chihíñu yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cuníà nacoà-te. ⁴⁰ Ñâyùcàndúá nì sacundahví nùu nècuàchi dacuaha-ní ñà-tavà-néa, doco mànicúí.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsià, vâchi mà túha-nsia cunindisá-nsià, nì có-sàà-nsià cundaà ini-nsia. ¿Nadaa ga quivi icúmí coo guè xì-nsià, te quidandee gá stná ini sàhà-nsià? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvâxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahní ihá'-te. Ñâyùcàndúá, nì sadi-yá nùá, te nì dándúvâha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùu yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivi ndoó yucán, nì ndulocó cuáhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulocó guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchi dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vâha-nsia palabra cuáhàn cachi xì-nsià. Yuhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhívi, icúmí yâhi coi ndahà nèhivi (malu), vâchi iá iin tiàa cuáhàn quida xí entregar —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchimà, cóni cundáá ini-nè ñà-ndúá nì cachí-yà, vâchi nì la dèhé chuun ma nùu-né; ñâyùcàndúá, cóni sáníhi ini-nè. Te yúhí stná-nè ndácàtnùhù-né nùu-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndácàtnùhù stnahá-né nùu-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundaà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñâyùcàndúá nì nacuaca-ya iin tètii nì chicaní-yàte iladú-yá, ⁴⁸ te nì cachi-yà xì nècuàchimà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhù iin nèhivi tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhù-né. Te nú yùhù quidáñúhù-né, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhù stná-né ana nì techuun-xí vâxi. Vâchi nècuàchi chicá nihnú ndáhvì ini-xí, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchi có-xini ùhi xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xì-yà:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xí ñà-malu nùu nèhivi, te quivi mii-ní ndácùcahan-né. Doco có-ndúu-né iin ana cutnáhà xì-ndá xicánúú. Ñâyùcàndúá, nì sadi-nsi nùu-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùu-né, vâchi nsidaa ana có-xini ùhi xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùu ana cóni quidáñúhù xì-yà

⁵¹ Daaní, na sà-ítúu tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu nì quihin-ya ichi cuáhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codonùu nùu-yá ñà-cachitnùhù-ne icúmí-yá yàha-ya ichi yucán. Ñâyùcàndúá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchi raza samaritanu, cuáhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchi ñuu mà, nì loho cóni cándisá-né coo chii-yá ñuu-nè, vâchi sàni xinitnùhù-ne ñà-ichi Jerusalén nduá cuáhàn-yà. ⁵⁴ Ñâyùcàndúá, ùi nècuàchi dacuahá-yá nani Jacobo xì Juan, na ní tiacu-nè ñà-dúcán nì cachi nècuàchi ñuu mà, dandu nì cachí-nè xì-yà:

—Stoho-nsi Señor, ¿a có-cuní-ní dandacú-nsí còyo ñuhu ansivi, te coco nsíhi nèhivi ñuu yohó, vâchi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-íhí Jesús nècuàchimà, cachí-yà:

—Mii-nsià, có-cundáá ini-nsia nansa ndiá icà-nsià cunihnu vâha ini-nsia. ⁵⁶ Vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhívi, ¿indú divi chuun nì quesai ñuhívi yohó? Pues divi sàhà ñà-dacáci nèhivi, te màdiá dandáñúhí-nè —nì cachi-yà.

Dandu cuáhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùu-xí.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús xì nèhivi cuni cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xi-yá, cachì-nè:

—Yùhù, dispuestu ié cunchicuùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, còò nì-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, nì cachi-yà xì inga nèhivì:

—Cunchicuùn-ní yùhù.

Te nì cachi nècuàchì mà:

—Señor mío, dihna nì núhì ñà-coo chíi gué' vehi dècuèndè (nì cui) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi nì cúxin xi nsii-xi. Doco mii-ní, cuahán-nì cachtnúhu-ní razón sàhà ñuhiví ì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuùn mii-ní, Señor mío. Doco dihna nì núhì (coo chíi) ndaquindèi xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-itnii-xí yàtà, nú cui yàtà-né indéhe-né, dandu mà queé víamà. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhiví ì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor unì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuùn-yánè cùhùn-nè ù ù-nè codòò-né nù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xi nsidaa xaan ndé icúmí-yá yàha stná-yá. ² Ñàyècànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, cuahà nèhivì (tàñáha ga curindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xì-ndá) ndanchitò. Ñàyècànduá, càcàn tàhvi-nsiá nuù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ì xì-yá), vàchi na ian ndanchítò iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátùni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsia mahi nèhivì dānā, cunduu-nsia nahi lelù xicānū mahi lobu. ⁴ Doco māsà cūnīhī-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, nì stná morral xi-nsia, nì inga ndisān-nsiá. Te nì-iin nèhivì māsà cāsàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nù sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Nì cundóò mání mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nù ndisa nduó nèhivì túha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùni. Doco nú cóo, nì cūnāhā ñà-nduá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisi iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-nduá sàha nècuàchì divéhe-xímā mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúùn, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdi vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, cóo; iin-ni nì cundóò-nsiá cui si iin-ni vehe. ⁸ Te nù nì sàà-nsiá iin ñuu, te candisā nèhivì cundoo-nsia yucán, dandu ñà-nduá sàha-nensiá, divi ñà-jaan nduá cuxi-nsia. ⁹ Te dandúvāha stná-nsiá nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsiá xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhiví ì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsiá. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsia iin ñuu, te có-xiníndisá nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsia mahi ichì cahnú ñuu mà, te cachi-nsia xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsiá nì tñi sàhà-nsí, icúmí-nsí catú vāha-nsiñā cōya, (vāchi ndahví gā modo xi-nsia). Doco cunaha vāha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhiví ì xí Dios (mate cóni ndúlócō-nsiá)”. Ducán cachi-nsiá (xì nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachi xì-nsiá na sàa quiví juiciu, dandu chicá cuahà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né nù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuahà milagru fuerte nì xini-nè, (te cóni ndúlócō-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani nì cóo stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cù, dandisá, yàchi naxicocuñ inì nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahi yàà tutnù, (te cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quiví cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú nì quihín casu nèhivì sàhà ñà-nduá cachì mii-nsiá, dandu iin-ni queámā na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nù nì cāhíchi ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cāhíchi stná ini-nè yùhù. Te nù yùhù nì cāhíchi ini-nè, dandu iin-ni queé stná mà na ian sàni cāhíchi stná ini-nè mii-yá ana dichúùn-xí vaxi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì 70 nèhivì nì dàcutiá xì palabra xi-ya

¹⁷ Daaní, ni naxicocuñin ùni dico ùxin (70) nècuàchi dacuahá-yá, te cudii ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsi Señor, dècuèndè stná ñà-malu ni cundee-nsí nùu-xí ñà-ni ndacùcahan-nsí quivi-ní.

¹⁸ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Ni xini stnáí ñà-malu cuahánù, ni quea ndè gloria vaxan, ni nacava na ian ni tása.

¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dānñitáhvi stnáí mii-nsiá ñà-nù ni cuānñhi-nsia còò ò siduhma, dandu (còò ni-ñàha cuu xi-nsiá); te vātūni cundee stná-nsiá nùu nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xini ùhñandó, te yáha ga nacúndéa, doco còò ni-ñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudii ini-nsiá vichi, doco màdi sàhà-ñá vātūni ni cundee-nsiá nùu ñà-malu. Còò, cui si xiñuhu cudii ini-nsiá sàhà ñà-sàni sàcùitandiaa quivi-nsiá nùu (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disàhà-xí ni cudii ini Jesús na ní nsiaa nècuàchi dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán ni cudii ini Jesús ni quida Espíritu Ìi xí Dios, te ni cachi-yá (xí Yuamáni-yá):

—Ndeníhi vahi mii-ní, Yuamáni' Dios; vāchi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xí ñuhivi. (Te palabra Ìi xí-ní), sàni chitnūni ini-ní ndòò dèhá' nùu nècuàchi nchichí; doco nùu nècuàchi niñnù ndahvi ini-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnūu-ní sàxinítñūni-nè. Ducán iá, vāchi ñà-jaan nduá ni chitnūni ini-ní quida-ní, te ni cudii ini-ní coo ducán —ni cachi-yá xí Yuamáni-yá.

²² Dandu ni cachi stná-yá:

—Nùu Yuamáni' sàni niñitáhvi dandacuú nùu nsidanicuú ñàha; te còò ni-iin nèhivi ináhá ana nduú yùhù, cui si mii-yá; te cui si yùhù ináhá stnáí mii-yá, cui si yùhù xí stná nèhivi cuní cundaà ini-xi sàhà-yá —ni cachi-yá.

²³ Dandu ni nacucio-yá nùu nècuàchi dacuahá-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vāchi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xinínùu-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuahà profeta sàna, xí cuahà stná rey, nisa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cóni niñitáhvi-né cuni-nèa. Te nisa cuni stná-nè cunini-ne ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàhà-nè niñitáhvi-né cunini-neà.

Nècuàchi samaritanu vaha ini-xi

²⁵ Daaní, ni ndacuiin iin nècuàchi ley xí veheñuhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxicóni Jesús nùu-né. Te dohó ni cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndiá nduá quide, te niñitáhvi vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—¿Nansa cachi tutu nduú ley xí Dios? Sàni cahvi-ñá. Pues ¿nansa cachá'?

²⁷ Dandu ni cachi nècuàchimà:

—Dohó cachá': "Ícúmi-ndá cuu ini-ndá sàhà Stoho-ndá Dios xí nsidanicuú anima-ndá, xí nsidanicuú ini-ndá, xí nsidanicuú valor xi-nda, xí nsidanicuú stná sàxinítñūni-ndá. Te nacua cuú ini-ndá sàhà mii-nda, ducán icúmi stná-ndá cuu ini-ndá sàhà ñañitnaha-nda".

²⁸ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cachí vaha-ní. Ducán quida-ní, dandu niñi-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchimà, có-cuní-nè cachi nèhivi xì-né tonto iá-nè, ñàyucandúá, ni cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿indú clase nèhivi cachí xì-ndá nduú ñañitnaha-nda?

³⁰ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nisa Ìa iin tiàa ñuu Jerusalén, te ni quee-ne cuahàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichi mà) ni ndacùhun tnahá-né xí itni tēcuihnà. Te ni sadi-te nùu-né, ni xidacuihna-té nsidaa sicoto xi-ne, ni sahani cuií-tené, grave ni dānācuèhè-tené, te cuahàn-te.

³¹ Daaní, ni cuu ni yaha iin dùtù ichi mà. Te ni xini-nè indúhu nècuàchi ni nacuehè mà, doco iladú ni yaha-ne. ³² Daaní, yucán ni yaha stná iin tiàa levita (quidáchúñ veheñuhu), te ni xini stná-nè nècuàchimà. Te divini iladú ni yaha stná-nè. ³³ Daaní, ichi yucán ni yaha stná iin nècuàchi ñuu Samaria, te na ní sàhà-nè ndé indúhu nècuàchimà, ni xini-nè nècuàchimà, te ni cuhi ini-ñané. ³⁴ Ni tnātūu-ne ni quidatātna-né ndé ni nacuehè xí nècuàchimà, ni dàqué-ne aceite xí vinu, te ni chidúcún-neà. Dandu ni chindānūu-ñané quisi ndacá-né. te cuahàn-nè xí nècuàchimà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchi xicá ichi caní. Yucán ni Ìa-ne ni sandiaa-nè nècuàchimà. ³⁵ Dandu inga quivi na ní quihñ-ne ichi cuahàn-nè, ni tavá-né ùi dihñ, ni sàha-ne nècuàchi divéhé-ximá, cachí-nè: "Cundiaa sacú-ní nècuàchi ndahvi yohó, te nù chicá cuahà cuahàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmi daná' na náyahi", ni cachi-nè.

³⁶ Pues, vichi cachi-ní xí: nùu nsi-ùni tiàa (ni yaha yucán), ¿indú nècuàchi meru ni sanduu ndisa ñañitnaha nècuàchi ni ndacùhun tnahá xí tēcuihnà mà cahan-ní? —ni cachi Jesús.

³⁷ Dandu ni cachi nècuàchi ley xí veheñuhu ma:

—Pues, divi tiàa ni indehè ndahvi xí nècuàchimà.

Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Pues, cuahán-nî, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa ni cachi Jesús xi ùi cùhì nani Marta xi María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xi compañeru-yà ndé chicá nùu-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nēcuaçhì ñàhà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nēcuaçhìmà nani María. Te María mà, cudí ini-nè coo-ne ñuhù nùu Jesús cunini-ne ñà-nduá cachi-yá. ⁴⁰ Doco Marta, cuahà gá chuun yuhùnhù icúmí-nè, te ndé cutóntò-nè sàhà chuun ma. Ñàyucànduá, vaxi-ne ndé iá-yá, cachi-nè xi-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndòhà mii-ní ñà-sàni nacoo cùhì yùhù quidachuun mindaí. Cachi-ní xi-nè ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yá xi-nè:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuahà gá nacání ini-ní. Cuahà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuiis imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudí ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vaha ma nùu-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yá iin xaan xicàn tàhvi-yá nùu Dios. Te nì nsihi nì càhàn-yá xi Dios ducán, dandu nì cachi iin nēcuaçhì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaaha-ní nsiuhù càcàn tàhvi stná-nsi nacua nisa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xi mii-né.

² Dandu nì cachi-yá xi-nè:

—Na xicàn tàhvi-nsiá nùu Dios, dohó cachi-nsia:

Yua-nsí Dios iá ansivi, nì ndacúcahan tnùñuhu nēhivi quivi-ní; te yàchi nì sàá stná tiempo cusahnu-ní ñuhiví yohó, xicàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoo ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán nì quidá stná nēhivi ñuhiví yohó. ³ Pan xi-nsí iin quivi, iin quivi taxi tahvi-ñá nùu-nsí. ⁴ Te cuicahnú ini-ní sàhà cuàchi inihíca-nsí, vachi nsiuhù, xicahnú stná ini-nsi sàhà nsidaa ana inihíca nùu-nsí. Te chindee-ní nsiuhù ñà-màsà dáca nēhivi nsiuhù, te dacácu stná-ní nsiuhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yá xi-nè:

—Ní cachi-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñuu sàá-ndà vehe-ne, te cachi-ndà xi-nè: “Amigo, taxi ica-ní ùni pan nùu, ⁶ vachi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichi caní nì quixi-ne. Te còo ni-ñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xi-ndà: “Còo, màsà dāñáná-ní yùhù, vachi ndiadí vaha yehí, te itánduhù-nsí xi dēhe-nsi. Mà cùu ndacòoi cuàhi mii-ní ñà-nduá xicàn-ní”, cachi-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco nì sàhà ñà-jaàn mà cándisâ-né ndacòo-ne cuàha-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còo, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda càhàn-ndà yehè-né, ñàyucànduá icúmí-nè ndacòo-ne cuàha-nèndó ñàhà. ⁹ Te yùhù cachi stná xi-nsiá, càcàn tàhvi-nsiá, te nihitáhvi-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vaha nùu-yá), te tũia. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vachi nsidaa ana xicàn tàhvi, icúmí-nè nihitáhvi ndisa-neá; te nsidaa ana nanducú xí ñà-vaha, icúmí tũi ndisamà nùu-né; te nsidaa ana xicàn tàhvi nùu yehè-yá, icúmí-yá nacuna-yañà nùu-né.

¹¹ Nú nì càcàn iin dēhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiáte, te màdi iin yùu. Te nú cuñu siaca xicàn-te, màdi iin còo cuàha-nsiáte. ¹² Te ò nú nsivi xicàn-te caxi-té, màdi iin siduhma cuàha-nsiáte. Còo. ¹³ Mii-nsiá, mate nēhivi cuáchi nduú-nsiá, doco tũha-nsia cuàha-nsia dēhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyucànduá Yuamáni-ndà iá ansivi, chicá icúmí-yá cuàhatahvi-yá mii-nsiá Espiritu Ìi xí-yá nú nì càcàn tàhvi-nsiá nùu-yá.

Nansa ni dàqueé cuàchi nēhivi diquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachi-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi nì cuu nì tavá-yá iin ñà-malu ìhin (ní nsida ìhin xi) iin nēhivi. Daaní, nì nsihi nì queamà, dandu vātũni nì nacahàn nēcuaçhìmà. Te nì ndulocó nēhivi cuahà ndoo yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, nì (xitnùhu-ne), cachi-nè:

—Ñà-malu cusáhnú nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —nì cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nēhivi yucán, nì xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndisá cui quida-yañà, á cóo, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yá ñà-nduá nacání ini-né. Ñàyucànduá, nì cachi-yá xi-nè:

—Nēcuaçhì xidandacú nùu iin ñuu, nú nì táhndè dava-ne, te nàá stnahá-né, dandu còo gá modo cadandacú gá-nè nùu ñuu mà; te nēhivi ndoo iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú nì cuní ùhì-si tnaha-si, dandu mà cúí gá dandacú-si nùu quisi dava ga mà. Ducán cachi, vachi cachi mii-nsiá sáhi ñà-chindéé si-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còo, ¹⁹ vachi stná nēhivi

xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-nè ñà-malu, te ¿ana dipódêr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè), ñàyùcàndùá, vátùni cachi mii-né xi-nsiá ñà-cóni cachi vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcàndùá nàhà xicá ñà-vichi sàni sàa tiempu cuni-nsia nansa dandácù ndiaha Dios.

²¹ Iin tiàa ndacui, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còo ni-iñàha cuu xi ñà-icúmí-tè. ²² Doco nú ni quésáá iin ndósàhmú chicá fuerte, te cundee ndómá ni-iñ-tè, dandu dandiachi nsihí-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té ni cùí. Daaní, icúmí ndósàhnmàmà nihí-nda nsidaa ñà-icúmí-têmá, te quida-nda xán nacua cudii ini-nda.

²³ Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui (nèhivi xí), ducán queámà na ian tàxi-né nècuàchimà.

Nansa cuu xi iin nèhivi nú sàni naxicocuñin iin ñà-malu ni quee nùu-né antes, doco cóni quihvi ndisa-ne ichi Dios

²⁴ Nú sàni quee ñà-malu nùu ini iin nèhivi, dandu xicánúú-si, yáha-si lugar ichí, nandúcú-si ndé coo dadí-si; te nú ni cundáá ini-si mà cùí, dandu cachi-si: “Còo, chicá vaha nùhi ini nèhivi ndé nisa ie antes, vachi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcàndùá, mànuhù-sí anima nèhivi mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te ni nducutá. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-si nàcuàca-si inga usà tnahà-si chicá tùha quini, te caquihvi nsihí-si ini anima nècuàchimà ñà-cuñuhu-si yucán. Sàhàjàn chicá pesadu nàcòo tiàa ma nùu antes.

Nansa nihí-ndà cucumí-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yà ñà-jaàn xi nèhivi cuàhà mà, dandu ni cachi iin nècuàchi ñahà xi-yá:

—Nansicáhàn nècuàchi ni dàtúinuú xi-ní ñuhiví, te ni dàchichí-né mii-ní.

²⁸ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachi-nda nansicáhàn nèhivi iníní xí Palabra iì xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa ni cachi Jesús na ní xicàn nèhivi quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá ni nachitu nèhivi cuàhà nùu-yá. Te ni càhàn-yà xi-né, cachi-yá:

—Nèhivi tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà nihí-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (ni xini nèhivi sàhana) na ní cuu iin milagru xi Jonás, iin nècuàchi nisa càhàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vachi milagru xi Jonás mà, ñà-yucán ni sanduu iin seña nùu nèhivi ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xi stná yùhù ana nduú Tnahà Nèhivi Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xí, te cunduu stná mà iin seña nùu nèhivi tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juicio, te màcuíta nsidaa nèhivi tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí nàcuñin stná iin nècuàchi ñahà ni sanduu reina dandacú nùu ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi-ne diquí nèhivi tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica ni quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guá rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùu Salomón mà, doco (có-ndulócò nèhivi). ³² Te quivì coo juicio mà, yucán màcuíta stná nèhivi ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè diquí nèhivi tiempu vichi, vachi nèhivi yucán, ni naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xi-né. Doco nèhivi tiempu vichi, còo, có-nàxicócuñin ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùu Jonás mà.

Nansa ndiá icà-nda cundiaa-nda anima-nda sàhà-ñà vátùni datnúu Dios sàxinítnùní-nda

³³ Iin lámpara, có-nàcuicun-ndañá sàhà-ñà cuiin dèhá; ni mà cuián tixi iin icà; còo, icumíá cuián ndé ducún, dandu cutnuá cutùu nùu nèhivi yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínùu-nda nduú ñà-tùinuú iquicuñú-nda. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha mà, dandu vátùni cutùu nùu-nda ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchínùu-nda, dandu nàcuñitnùnù nùu-nda.

³⁵ Te ducán stná xi anima-nda. Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsiá ndé cuàhàn datnúu mii-yá ni cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxinítnùní-nsiá datnúu-yà, dandu mà cóo ni-iin lugar ndé iin tnuú, vachi cundua mà na ian nchií ndiaha inicutu sàxinítnùní-nsiá, te quee stná mà na ian tnuú fuerte iin lámpara nùu-nda.

Nansa ni cachi Jesús ñà-có-quidá vii nècuàchi fariseu, te có-quidá vii stná nècuàchi ley xi veheñuhu

³⁷ Daaní, na ní nsihí ni càhàn-yà, dandu ni quida iin nècuàchi fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-yà xi-né. Ñàyùcàndùá cuàhàn-yà, te ni yàha-ya ini vehe nècuàchimà, te ni sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchimà, ni ndulocò-nè ñà-cóni ndàhà-yà nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu ni cachi Stoho-nda Señor xi nècuàchimà:

—(Ndahví estilu chívàha) mii-nsiá nècuàchi fariseu, vachi ducán queámà na ian nacaté-nda iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (iniá, quini iá. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vachi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsiá cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsiá. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsiá! vachi mà túha-nsia cundaà ini-nsia. ¿A có-ínahá-nsiá

ñà-iin-ni mii-yá nì quida vâha xi stná anima-nsià, màdiá cuisì iquicúñú-nsià? ⁴¹ Doco nú nihnú vâha ini-nsia, te cutùha-nsia dacútâhvi stnahá-nsiá, dandu vâtùni cundaà ini-nsia iá vii nsidaa ñà-nduá (nì quidayucun Dios).

⁴² 'jNdahví mii-nsiá nècuàchi fariseu! vâchi mate túha ndisa-nsia cuâha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vii-nsiá). Mate sâha-nsia diezmu xi yücù cuatiluha caxi-ndà nahi ndua ndòò, ò yücù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndülócó-nsià sâhâmà, vâchi có-nihnú ndâcuisì ini-nsià, nì mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sâhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te nì có-xiñùhù nacoò stná-nsià diezmu mà.

⁴³ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchi fariseu! vâchi na sâhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vii-nsiá nandúcú-nsià; te na sâhàn-nsià yâhvi, cuní stná-nsià casâhù tñùhu cuâhà nèhivi xi-nsiá.

⁴⁴ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchi ley xi veheñùhu, xi mii stná-nsiá nècuàchi fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vâchi na iin yavi xi nsii, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nâhà gà, te vihini cuânihni nèhivi núâ ñà-có-sâha-ne cuenta ndáa yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xi-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-ní sâhà nècuàchimà, dandu queámà na ian diqui stná nsiihù câhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xi nècuàchimà:

—jNdahví stná mii-nsiá nècuàchi ley xi veheñùhu! vâchi túha-nsia quidayucun-nsià cuâhà ley ñà-chivâha nèhivi, mate mà cundéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dúcùn ni-iin ñà-ndâhâ-nsiâñà.

⁴⁷ 'jNdahví-nsiá! vâchi túha-nsia quidavâha-nsia monumentu nú ñaña xi nècuàchi nisa cahàn cuenta xi Dios sâhana, doco divi xii-nsiá nduú ana nì sahnì xi nècuàchimà.

⁴⁸ Ñâyücânduá, ducán queá na ian cudí ini-nsia sâhà cuâchi nì quida xii-nsiámà, vâchi dihna mii-né nì sahnì xi nècuàchimà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavâha-nsia monumentu xi nsii ma.

⁴⁹ Ñâyücânduá, dohó cachí Dios ñà-nchìchí guâ-yà: “Cuâhà profeta icúmí techuín, te câhàn-nè xi nèhivi ñà-nduú razón xi. Te cuâhà stná nècuàchi apóstol icúmí techuín nú-né. Doco nèhivi malu mà, cahní-né nèhivi xí, te nú cóo, siquiera taxi-né nècuàchimà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmí nèhivi tiempu vichi cunsida-ne cuâchi sâhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivi dècuèndè tiempu nì cuâha ñuhivi. ⁵¹ Ñà-ndâá nduá cachí xi-nsiá, icúmí nèhivi tiempu vichi cunsida-ne cuâchi sâhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xi dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías, divi sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xi mesa ì ndé sahmí-né ñà-câmání-ndâ Dios.

⁵² 'jNdahví mii-nsiá nècuàchi ley xi veheñùhu! vâchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sâhà (vehe ndé dacuahá) nèhivi cundaà ini-nè (sâhà Dios), doco nì chidèhé-nsià ndahâcâa nuna yehè vehe ma. Nì cóni quihvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sâhà-yà, te nì sadi stná-nsiá nú nèhivi cuní quihvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daanì, nì nsihì nì cachi-yà nsidaajân, dandu nì xidâ ini nècuàchi ley xi veheñùhu ma, xi stná nècuàchi fariseu, te nì caquesaha-né nì câhàn ndee-né xi-yá, cuní-nè câhàn-yà, te cachi-yà sâhà cuâhà iñâha, ⁵⁴ âma cachí-yà iñâha ñà-cui daqué cuâchi-ne diqui-yá.

12

Icúmí cundaà ini-xi sâhà nsidaa nèhivi danani úun nduú nèhivi vâha

¹ Vichi sàni nataca chitu cuâhà mil nèhivi, dècuèndè sânihni tnahá-né. Dandu nì câhàn Jesús xi nèhivi mà. Primeru nì câhàn-yà xi nècuàchi dacuahá-yà, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, cótó quida-nsia na quidá nècuàchi fariseu. Vâchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchimà, danani úun-né nduú-né nèhivi vâha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñâha coo dèhé nicanicuahàn. Icúmíâ tùia, te cunitnúhu nèhivi sâhà. ³ Dècuèndè stná ñà-nduá nì cachi nèhivi na ndoó dèhé-nè ndé iin tñuú, icúmí palabra mà natúi vate stná ndé nchíí orá. Te mate caya nì câhàn iin tiâa sâhà tùtñú compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cuitiâ), vâchi nana ducún nèhivi, te cachtnúhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vâha yúhí-ndâ mii-yá dandacú sâhà vida xi-nda inga ñuhivi

⁴ Amigos, cachí xi-nsiá: màsâ yúhí-nsiâ ana cui cahní xi cuisì iquicúñú-nsiâ; cóò, vâchi nú sâni xihì-nsiâ, dandu còò cá ni-iñâha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yùhù cachí xi-nsiâ ana ndiá icà-nsiâ yúhí-nsiâ. Xiñuhu yúhí ndisa-nsia mii-yâ ana icúmí derechu dandiachi xi anima-nsiâ andea nú sâni xihì-nsiâ. Mii-yâ, ndisa xiñuhu yúhí-nsiâ.

⁶ Sâhà cuisì ùi tuní dicó-né ùhùn chòlhi. Doco ni-iin quisi mà, có-nândòó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhâ stná-yà nadaa ididíni itá ñà iin iin nèhivi. Ñâyücânduá, màsâ nácání ini-nsia, vâchi chicá ndiâá-nsiâ nú iin chòlhi tùi, te ò núu cuâhà stná-si.

⁸ Yùhù cachí xì-nsiá, nú cachí vate iin nêhivi ñà-ndúú-né nêhivi xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhiví, icúmí stnáí cachí nùú ángel xi Dios ñà-divi nêhivi xí nduú stná nêcuáchimà. ⁹ Doco nú ni chidéhé-né ñà-ndúú-né nêhivi xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaá stnáí mii-né nùú ángel xi Dios.

¹⁰ Mate ni cáhàn ùhí iin nêhivi ñiquí yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhiví, doco vátuni ñihí-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú ñiquí Espiritu Ìi sàni cáhàn ùhí-né, dandu mà nunga sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nêcuáchimà.

¹¹ Daaní, nú ni dátñatuu nêhivi mii-nsiá nùú nêcuáchì dandacú nùú veheñùhu, ò nùú juez, te ò nùú tè-nihí chuun, màsà nácání ini-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùú-té, ¹² vâchi momentu yucán icúmí Espiritu Ìi xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá Ìndù-ñá chicá ndiaha cachí-nsiá —ni cachí Jesús.

Cuàhà peligrú ndacá ñà-cunduu-nda nêcuáchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiáa iín mahí nêhivi cuàhà yucán, ni cachí-né xi Jesús:

—Maestro, cáhàn-ní xi ñani ñà-ní cáhàndá-né dacuachí-né interés ni ndutahvi-nsí (nùú yua-nsí).

¹⁴ Dandu ni cachí-yà xi nêcuáchimà:

—Senór, còò chuun ni nihí cundui juez nsidandaí sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-ndúú stnáí iin ana dacuachí-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te ni cachí stná-yà xi nêhivi cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdì xihò-nsiá cuàhà ìñàha, vâchi mate ni cóo cuàhà gá biene xi-nda, có-cùni cachamà ñà-sàni ñihí ndisa-nda vida ndiaha. Còò.

¹⁶ Dandu ni nacani-ya xi-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Ñisa ìa iin têtucà; te iin cosecha cahnú ni cuàha itù-te. ¹⁷ Ñâyùcandúá, ni nacani ini-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vâchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu ni cachí-te: “Chicá vâha dohó quide; cuàhìn duquìn vehe cuachí yohó, te quidavâha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vátuni sàà nâcòvâha cosecha xi, xi nsidaa gá stná ñà-cuiqué. ¹⁹ Dandu cachí ini-ní mií: Vichí sà-ìá cuàhà ìñàha ìá vâha. Vátuni sàà ñà-jaàn cutiacu cuàhà cuià; vátuni quetatui vichí, vâchi ìá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, ni cachí-te. ²⁰ Doco ni cáhàn Dios xi-té, cachí-yà: “¡Loco íó! vâchi ñuú vichí icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivâhu, ¿ana ndòo xán?”, ni cachí-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xi nêhivi dacáyà xi cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te ni cóo ni-ìñàha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùú Dios —ni cachí Jesús.

Nansa ndiaá Dios nêcuáchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después ni cachí stná-yà xi nêcuáchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsiá sàhà vida xi-nsia nansa ñihí-nsiá ñà-cutiacu-nsiá, ni sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tui ñà-cundixi-nsia. Còò, ²³ vâchi màdì cuiá ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amadí chicá ndiaamá nùú sicoto ndixi-nda? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitù-si, có-ndànihí-si cosecha xi-si, ni còò vehe icúmí-si, ni còò stná ni-iin lugar ndé chivâha-si ìñàha; doco Dios, dacutiácú-yási. Te mii-nsiá, ¿amadí chicá ndiaá-nsiá nùú laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yâha ga sahní-nsiá ñini-nsiá, te nacání ini-nsia, uun-ní nduámà, mà ñihí-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-iin dava metro. ²⁶ Ñâyùcandúá, nú mà cù quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vâha màsà cáhni gá-nsiá ñini-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quadáchuún-yá, ni có-quadavâha stná-yà sicoto, doco chicá ndiaha ita mà nùú rey Salomón (nisa ìa sàhana), mate yâha ga vico ni sandixi-ne. ²⁸ Ìn ita, yucù-ni nduá, (có-ndiaá ndisa); quivi vitni ìá campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá ni quidavâha Dios ita mà. Ñâyùcandúá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvi stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndisá-nsiá Dios.

²⁹ Màsà cacánú-nsiá cahní-nsiá ñini-nsiá nansa tui ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vâchi nsidaa nêhivi ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-né. Doco ndohó, ìá Yuamáni-nda Dios, te ináhà-yá xiñuhu nsidaamá nùú-nda. ³¹ Ñâyùcandúá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivâha vii-nsiá ley xi ñuhiví ìi xí-yá, dandísá ñihí stná-nsiá nsidaa ñà-nduá cumáni gá nùú-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-nda ñà-cuicà-nda

³² Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí xì-nsiá, màsà yúhí-nsiá, mate mà túú-nsiá, vâchi sàni chitnùni ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá ndé ñuhiví ìi xí-yá.

³³ Dìcò-nsiá biene xi-nsia, te dacutâhvi-nsiá nêcuáchì ndahví. Dandu queámà na ìan sàni chivâha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndé gloria. Te queé stná na ìan ìá vâha mà ini iin itni mà sàà tèhì, vâchi ndé gloria yucán, mà sàà ndañuhá, vâchi mà quihín têtucuhà-ñá, ni mà cúsiquídí stná.

³⁴ Vàchi ndé quida-nda cuenta íá vaha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —ni cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tûha-nda, vâchi sà-itúú-yá naxicocuûn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu ñi cachi-yà:

—Cundoo tûha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchímà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchímà, te ñi càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tè nú ndiatú tûha-tè na nsiaa-nè, vâchi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùu, ò ndé⁴ sinduhá ni nsiaá lamú mà, te xíndiatu ñi peón mà, pues nansicáhàn-tè ñi sandiatu-tè.

³⁹ (Inga ejemplu), nú ináhà-nda ndévi hora quixi tècuihnà quihvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tûha-nda, mà cuàha-nda quihvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tûha stná-nsiá, vâchi iin quivi có-nìhnú inì-nsia naxicocuûn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi —ni cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xi vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu ñi cachi Pedro xi-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ñi ejemplu jaàn ñà-cutùha miini nsiùhù, te ò cuni stná-ní quihin casu nsidaa nèhivi dava ga?

⁴² Dandu ñi cachi Stoho-ndà Señor xi-né:

—¿Ana tuxí ini-nsiá nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Ñi ia iin peón; tûha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te ñi nhi-tè chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiaacu nsidaa nècuàchímà quivi cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón ni ndóo dandacu-ma nú iin-ñi quidá vii-tè dècuendè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchímà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacáni chicuèhè ini peón mà, te cachi-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhà-té cahni cuii-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuii-ñi ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-tè, te cutnáhà stná-te xi tè-xini xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivi có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ináhà-tè, dandisá nhi-tè iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ñi ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndisá xi-yà.

⁴⁷ Iin peón, nú ináhà vâha-tè ñà-nduá cuni lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-iníni-te ñà-nduá cachi-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñahni-té. ⁴⁸ Doco nú có-cundáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñahni-te. Vâchi ducán queá na ian nacóo-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùù ndahà inga nèhivi (ñà-cundiaa-nè). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná ináhà icúmí-ndá naquihin-nda nùù nècuàchímà. Vâchi nú ni ndóo cuàhà ináhà ndahà iin nèhivi, dandu divi-ñi ducán cuàhà ináhà icúmí stná-nda nandacàn-nda nùù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivi sàhà ichi Jesús; mà úhi tàhndé dava-ne sàhà

⁴⁹ Cunaha-nsiá, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivi, (vâchi sàhà yùhù icúmí nèhivi tàhndé dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sàni quiñuhu ñuhu mà ni cundú! ⁵⁰ Vâchi íá iin trùndoho icúmí yâhi, te cuàhà gá nacáni inì ndé cachi sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A tuxí inì-nsia vâxi ñuhivi yohó ñà-cucumi nèhivi paz? Còo, vâchi sàhà yùhù icúmí tàhndé dava nsidaa-né. ⁵² Ndé vichi xi ndé quivi nùù-xi icúmí tàhndé dava-ne. Por ejemplu, nú íá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivi, ùni-nè cuni ùhi xi nècuàchi ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhi xi nècuàchi ùni mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhi-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhi xi mii-né; te ò iin nècuàchi ñahà, cuni ùhi-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhi xi mii-né; te ò dïdo iin nècuàchi ñahà cuni ùhi xi sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhi xi mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-nda índuvì tiempu nuná ñuhivi, te sáhatahvi Dios gracia xi-ya, vâchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu ñi cachi-yà xi nèhivi cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchi ñuu yohó), nú ñi xini-nsia itá vicò ladu quecahnu orá, dandu cachi-nsiá: “Vâxi dàvi”, te ducán íá. ⁵⁵ Te nú caná tàchi ladu sur, dandu cachi-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vâchi mate tûha-nsia nacuni-nsiá seña íá ñuhivi xi ansivi, doco ¿índú chuun mà cui nacuni stná-nsiá índú tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chindéé sàxinítnùni-nsiá mii-nsiá sàhà-ñá cui mànihì inì-nsia índú chuun nduá chuun vâha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensíá cuàhàn nùù tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichi cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tensíá sàà nùù juez, vâchi juez mà, dayáha-tensíá ndahà comandante xi-tè, te chicadí temà-nsiá vehècàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachi xi-nsiá, nú ñi

cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà queé gá-nsià dècuèndè nú sàni dànaà nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-nduá nihíca-nsiá —ni cachi Jesús.

13

Chuu cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán ni cachtinùhu nèhivi xi-yá nansa ni cuu xi nècuàchi ladu Galilea, ni dàndacú Pilatu, te ni sahnì soldadu-nè na meru sàhatahvi-né quisi nduú promesa xi-ne nùu Dios; meru xihì quisi mà, te ni sahnì-ténè. ² Dandu ni naxiconihí-yá nùu nècuàchi ni nacani ma, te dohó ni cachi-yà:

—Nècuàchi Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsià ñà-chicá ni sanduu-ne nèhivi cuàchi nùu nsidaa nècuàchi ñuu-nè, te sàhà mà ni xihì-nè ducán? ³ Còò, cachi, vachi divi ducáni ndañuhu stá mii-nsiá nú màsà cuú-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhá stá-nsiá nansa ni cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te ni chàhmà sàhùn ùni nèhivi. Pues ¿a tuxí ini-nsiá chicá nisa ia cuàchi nècuàchimà nùu nsidaa gá nèhivi ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còò, cachi; vachi dècuèndè mii stá-nsiá, divi ducáni icúmi stá-nsiá ndañuhu-nsiá nú màsà náxicócuin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnú cóni cuàha quisi vídi-xi

⁶ Dandu ni nacani-ya ejemplu yohó:

—Nisa ia iin tiàa icúmi xí iin ñuhiv iá ñà-tàtá, te yucán iin stá iin nù-higu. Te ni sàà tiàa ma iin xichì yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu ni cuí, doco còò ni-iin sihigu-nu ni ndàcùhun-ne. ⁷ Ñàyùcànduá, ni cachi-nè xi tèndiàá xi yutnú tàtá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùni cuià quixí indéhi, àma níhí sihigu yutnú yohó cahín, doco còò-sí. Ni tàhndè-nu chicá vaha; có-cùní cuiin uun gá-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, ni cachi-te: “Senór, nacoo gá-nínu dècuèndè inga cuià, vachi cuní dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ àma cuàha-nùsi; te nú cóò, dandísá, tàhndè-nu”, ni cachi peón mà.

Nansa ni quida Jesús iin quivi descansu, ni dàndúvaha-ya iin nècuàchi ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivi sàbado iá-yá iin veheñuhu dacuahá-yá nèhivi. ¹¹ Te yucán ni quihvi stá iin nècuàchi ñahà, sàhùn ùni cuià dandohó iin ñà-malu-nè, ni cuiá yaa-ne quidá-si, ñàyùcànduá xicá todo-ne, mà cuià nácuin ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, ni cana-yanè ñà-tnàuu-ne. Dandu ní cachi-yá xi-nè:

—Mii-nè nècuàchi ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu ni chitandóò-yá ndahá-yá òni-né. Te vichi vichi ni ndundaà cuerpu xi-ne, te ni nihì-né ni nàcuin ndàà-nè. Ñàyùcànduá, cuàhà gá ni naquimani-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchi dandacú nùu veheñuhu yucán, ni cuduchi ini-nè, vachi quivi descansu nduá na ní dàndúvaha-ya nècuàchimà. Ñàyùcànduá, ni cachi nècuàchi dandacu-ma xi nsidaa nèhivi yucán:

—Íñu quivi ùun iá quidachuun-nda; ñàyùcànduá, quivi jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivi descansu.

¹⁵ Dandu ni naxiconihí Stoho-ndà Señor nùu nècuàchimà, cachi-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vachi nsidaa-nsiá, cada quivi descansu ndàxin-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sàhàn-nsia xi-sí ñà-coho-si tècuí. ¹⁶ Te nècuàchi ñahà yohó, descendencia xi xil-ndà Abraham nduú stá-nè, ñàyùcànduá, amádi ndiá lcà stá-nè dàña stá-nè nùu cuèhè itnì xí-nè, mate quivi descansu nduá, vachi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùni cuià nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —ni cachi-yá.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchi xini ùhì xi-yá, ni nducahan-ne; doco nèhivi cuàhà mà, ni cudii ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu ni nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xitià palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, ni cachi gá-yá xi-nè:

—¿Índù iñaha cui cachi sàhà-ñá cundaà vii inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xi-nsiá, te sàà-nsiá cundaà ini-nsiá nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnú mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian ni cuu na ní chihì iin tiàa tata mà itu-nè, te ni sahnua; iin yutnú cahnú ni nduun-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vaxi stá-si quidávaha-si tacá-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchì xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu ni cachi-yá:

—¿Índù ejemplu cui nacani xi-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchì xí yusàn pan, ducán nduá, vachi divia ni quihin iin nècuàchi ñahà ni dàquee-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te ni ndutachi nsihá —ni cachi Jesús.

Yehè Sitnìhi

²² Daaní, na xicá-yá ichi Jerusalén, ni nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivi ndoó yucán. ²³ Te ni cachi iin nèhivi mà xì-yá:

—Señor mio, ¿a iyuhu nèhivi cunduu nècuàchi càcu anima-xi?

Dandu ni cachi-yá xì nsidaa nèhivi mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quihvi-nsia yehè sitnìhi gloria, vachi ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nùu nsidaa nèhivi cucuni quihvi yucán, cuàhà-né, mà ñíhi-né yàha-ne. ²⁵ Vachi quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsiá quihvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchi divéhé-ximá yehè-né. Ñàyùcàndúá sàà-nsiá, te cáhàn-nsiá yehè, cachí-nsiá: “Stoho-nsi Señor, nacuna sacù-ní nùu-nsí”. Dandu nècuàchimà, icúmi-né cachi-né: “Còo, tàcuní mii-nsiá, (ni có-ínáhi) indú ni quixi-nsiá”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsiá cachi-nsiá: “Nsiùhù, nisa cutnahá-nsi xì-ní ni sandoo-nda nisa xixi-nda nisa xihì-nda (tècuí); te mii-ní, nisa dacuaaha-ní nèhivi ñuu-nsí, calle ñuu-nsí”. ²⁷ Dandu nècuàchi sahnú yucán, icúmi-né cachi-né: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcuní mii-nsiá, ni có-ínáhi indú ni quixi-nsia. Ñàyùcàndúá, cuahàn-nsiá iladu, vachi nècuàchi chicuèhé xinduu-nsiá”, cachi nècuàchi sahnú-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmi-nsiá cuni-nsiá na yáha xii-ndá Abraham ndé ñuhiví ìi xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchi profeta nisa cáhàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmi-né màcúndoo-ne nùu Dios ñuhiví ìi xí-yá. Doco mii-nsiá, còo; fuera icúmi-nsiá ndòo-nsia. Dandu yáha ga cuàhàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guá-nsiá). ²⁹ Vachi nsidanicuú ladu icúmi quee nèhivi sàà-né ñuhiví ìi xí-yá, cunduu-ne nèhivi vaxi ladu caná hora, xì nèhivi ladu quécachu stná, xì nèhivi ladu norte, xì nèhivi ladu sur, nsidaa-né icúmi-né casaà-né màcúndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhiví ìi xí-yá. ³⁰ Vachi nèhivi nchícun cahà-xí vichi, icúmi-né sàà-né nàcòdò nùu-né nùu-xí (quívì yucán), te nècuàchi idónuu vichi, icúmi-né sàà-né natenchicùn-né ndé cahà-xí.

Nansa ni sacu Jesús sàhà nèhivi ñuu Jerusalén

³¹ Divi quívì yucán ni casaà dava nècuàchi fariseu nùu-yá, te ni cachi-né xì-yá:

—Cuahán-ní quecuáan-ní yohó, vachi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu ni cachi-yá xì nècuàchimà:

—Cuahán-nsiá, te dohó cachi-nsiá xì tè-icúmi guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xi tnaa cuàhin tavi ñà-malu ñuhú anima nèhivi, te dandúvaha stná nècuàchi cuhí, dandu quívì ùni cuàhin dansihí chuun xi”. ³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vachi ndé ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tùha ndisa nèhivi cahni-né iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

³⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchi cáhàn palabra xi Dios, vachi na techúùn-yánè sàà-né nùu-nsiá dandu caniyúú-nsiánè ñà-cui-né. Na cuahá guá xichi ni cuní danátáqui mii-nsiá nùu na ian danátáca siùn pilu xi-sí ñà-nàcúñuhu quisi mà tixi ndixí-sí; doco còo, cóni cún-nsiá. ³⁵ Ñàyùcàndúá icúmi lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. Te cachí stná xì-nsiá, mà cúní gà-nsiá yùhù ndé cachi sàà quívì cachi-nsiá xí: “Ndiaha gá mii-ní, vachi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndá Señor nduu-ní”.

14*Nansa ni dandúvaha Jesús iin nècuàchi ndohó cuèhè cuiun*

¹⁻² Daaní, iin quívì descansu cuàhàn-yá vehe iin nècuàchi idónuu nùu nècuàchi fariseu, cuàhàn-yá cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchimà iá stná iin nècuàchi cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nùu-yá. Ñàyùcàndúá, dava ga nècuàchi fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcàndúá, ni cachi-yá xì nècuàchi fariseu mà xì stná nècuàchi ley xi veheñuhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ìi xì-ndá dandúvaha-nda nèhivi nú quívì descansu nduá? (Cachi-nsiá xí.)

⁴ Doco nècuàchimà, dadí úun ni ndòo-ne. Ñàyùcàndúá, ni tñii-ya ndahá nècuàchi cuhí mà, te ni dandúvaha-yanè. Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Vátùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu ni cachi stná-yá xì nècuàchi ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te ni nacava-si ini iin xichi, ¿ama cùhùn-nsiá carrera tavà-nsiási, mate quívì descansu nduá? —ni cachi-yá.

⁶ Te mii-né, mànicú nanihi tñuní ini-né nansa naxiconihí-né nùu-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, ni xini Jesús nansa quidá nècuàchi ni quesaa vicò mà, nandúcú-né lugar cundoo-ne ndé chicá quee tñùñuhu xí-né. Ñàyùcàndúá, ni nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachi-yá:

⁸ —Nú càna iin nèhivi cùhùn-né iin vicò nandàhà, màsà cóo-né ndé nduú lugar chicá iá tñùñuhu-xí, vachi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñuhú nècuàchi divéhé-xí. ⁹ Nú ducán,

dandu icúmi nècuàchi divéhé-xímá tnátuu-ne ndé iá nècuàchi nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchimà: “Cuxio-ní, te ni coó nècuàchi sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchimà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndòo cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú canà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnátuu nècuàchi divéhé-xímá, icúmi-nè cachi-nè xi-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé ndúú lugar chicá iá tnùñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda nuù nècuàchi cutnàhá xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmi-nè sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmi nihí xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì cahàn-yà xì nècuàchi nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachi-yà xi-né:

—Nú cuahàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuuà, dandu màsà canà-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tnaha-ní, ò nècuàchi cuicá ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáá-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vachi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchi ndahví, xì nècuàchi nì nacuehè, xì nècuàchi xicá cuéhè, xì nècuàchi cuuá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vachi nsidaa nècuàchi yucán, mà cúí danáá-né nùu-ní. Daaní (ndé inga vida) na natiacu-ní xì nsidaa gá nèhivi nihnú ndàcuisi inì-xi, icúmi-ní nihí-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchi cutnàhá xí-yà na xixi-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xi-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhiví ìì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchimà:

—Nisa ia iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuahà gá nèhivi nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuahàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachtmùhu-tè xì nsidaa nècuàchi nì canà mà ñà-sà-íà hora yàha-ne, vachi sà-íà listu nsidaa.

¹⁸ “Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnú nì nècuàchi quidá-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchi primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmi cùhìn cundehià. Nì cuicáhnú ini-nè sàhí”, cachi-nè.

¹⁹ “Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmi cùhìn cundaá ini sàhà-sí, a quidá víi-sí, á coó. Nì cuicáhnú ini nècuàchimà sàhí”, nì cachi tiàa mà.

²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì nandáhi, te ñàyucánduá, mà cúí cùhìn”.

²¹ “Ñàyucánduá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivi mà. Ñàyucánduá, nì xidá ini nècuàchimà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahàn-ní vichi duha cacanuú-ní ini calle ñuu-ndá yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátacá-ní nècuàchi ndahví, nècuàchi nì nacuehè, xì stná nècuàchi xicá cuéhè, xì nècuàchi cuuá ñà-nì quixí-né vicò xí”.

²² “Ñàyucánduá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: “Sàni quide ñà-nduá nì cachi-ní xí, señor, te vátuni cundoo más gá nèhivi”. ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahàn tu-ní nsidaa ichi xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivi sàhà-ñà chitu vehi nèhivi. ²⁴ Vachi ñà-yohò cachí xi-nsiá, ni-iin nèhivi nì quide invitar daa, mà níhi-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xi-ndà ñà-iin-ni nì nácánì ini-ndà cunchicùn-ndáyá

²⁵ Cunaha-ní, cuahà gá nèhivi xínchicùn xi-yá cuahàn stná-nè. Ñàyucánduá nì naxic-ocuiin-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xi-né:

²⁶ —Nú vaxi iin nèhivi nú, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gá-nè ñà-nduá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxí ini nècuàchimà) sàni xini ùhì tnaha-nemà mii-né. Nì màsà cúú gá stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vachi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xí. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuahàn-nè cui-nè. Vachi nú có-nihnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivi xí. ²⁸ Vachi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátuni sàà dihùn xi-ndá, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuiisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íà ini. Dandu nècuàchi indéhe, cuahàn-nè cuacúndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuahàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cuí, doco cóni níhi-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuacúndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nì cuní-te cùhùn-te guerra nàà tnàhá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátuni sàà ùxin mìl soldadu xi-tè ñà-cundee-tè nuù òcò mìl soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñaha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivi xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì tèmà nansa nsihí pleitu xi-tè. ³³ Te ducán

stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdò-nsiá nsidanicuú iñàha icúmí-nsiá, vâchi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsia ana nchícùn xí’.

Ejemplu nacání sàhà iin ni cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà
³⁴Vàha ga iin, (vâchi nsidá ádiá ñà-xì-xì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá ndu-adi gá. ³⁵Vâchi còò cá chuan, mà cundúá ñuhù chíhi-nda, ni mà vâha daquéé stná-ndà nùu itu-ndà. Chicá vâha cate-ndañá. Ni cúníni vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii ni tùcù

¹Daaní, ni catnátuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivi iá cuàchi-xì, vâchi cuní-nè cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ²Dandu nècuàchi fariseu, xì stná nècuàchi ley xi veheñuhu, ni xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchi jaàn, cudíi ini-nè cutnahá-né xì nècuàchi cuàchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchímà.

³Dandu ni nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó ni cachí-yà:

⁴—Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te ni quecuáan iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi nacoo-nda 99 quisi dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachí nanihi-ndási? ⁵Daaní, nú sàni ndacùhun-ndasi, cudíi ini-ndà ⁶mànùhù-ndà vehe-nda idádócó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xì-nda xì stná nècuàchi ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¡Nahà-nsia cundoo-nda cudíi ini-ndà, vâchi sàni natùì rii xì ni ndañuhu ni cuí!”

⁷Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, nú ni sàà iin nèhivi iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yâha ga xícudíi ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudíi ini-nè sàhà nècuàchímà nùu 99 nèhivi niñù vâha ini-xì, vâchi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn ni ndañuhu, te ni natùia

⁸Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchi ñàhà icúmí xì ùxìn dihùn plata. Pues nú ni ndañùhù ian, amádi nacuícùn-né iin isi, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachí natùia. ⁹Daaní, nú sàni nanihi-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchi ñàhà xíndoo yatni, te cachí-nè xì nècuàchímà: “Naha-nsiá cundoo-nda cudíi ini-ndà, vâchi sàni natùì dihùn xì ni ndañuhu ni cuí”, cachí-nè. ¹⁰Te cachí stnái xì-nsiá, ducán cudíi stná ini nsidaa ángel xi Dios nú ni sàà iin nècuàchi iá cuàchi-xì cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe ni sàhàn xicà

¹¹Dandu ni cachí stná-yà:

—Nisa iá iin tiàa ndoó ù dèhe-xì. ¹²Te ni cachí tèchicá chíi xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-ndúú tàhvi nihi-nsi nùu-ní”. Ñâyùcándúá, ni sàha-ne iin iin-tè ñà-ndúú tàhvi-té. ¹³Cóni yâha cuàhà quívi, te ni dàtàcá tèchicá chíi ma nsidaa ñà-icúmí-té, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán ni quida ndevâha-tè gastu dihùn xì-te, ni quihvi-tè cuàhà vicíu. ¹⁴Daaní, na ní nsihì dihùn mà, ni quixi fuerte tnama ñuu yucán, te ni quesaha-tè ni ndundahví-te. ¹⁵Ñâyùcándúá, cuàhàn-te nùu iin lamú ñuu yucán, te ni nihi-tè chuun nùu nècuàchímà, ni techuúin-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. ¹⁶(Ñâyùcándúá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxi-té, doco còò ni-iin nèhivi sâha xi-té ni-iñàha. ¹⁷Dandu ni nàcùnihnu sahnú inì-te, te ni cachí-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiaacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùu-né. Doco yùhù, yohó ié’ ndé cuní cui quidá doco. ¹⁸Chicá vâha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachí xì-né: Papá, nsidá cuàchi nùu Dios, te nsidá cuàchi stnái nùu mii-ní. ¹⁹Ni mà natùì cunduu guè nahì dèhe-ní; nahì peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání ini-te entre mii-té. ²⁰Ñâyùcándúá, ni naquihin-tè ichì mànhù-té ndé iá yua-té.

Te xica fi vâxi-tè ndé iá nècuàchímà, te ni xini-nète. Dandu ni cuhi ini-nète, te ni dàyàà-nè cuàhàn-nè ni numi nihi-nète. Ni tutuyuhu tnahá-né nùu-né. ²¹Dandu ni cachí dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nùu mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnái nùu mii-ní. Mà natùì cunduu guè nahì dèhe-ní”, ni cachí-te. ²²Doco yua-té, ni cachí-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sicoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te ni cúnacáá stná iin anillu ñimindáhà-te; ni nàcuáin stná-te iin ndisàn. ²³Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cui-sì quida-nda vicò. ²⁴Vâchi sàni xihì dèhi yohó cahn, doco vichì (sàni nsiaà-te) na iin tiàa ni natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cuí, doco vichì sàni natùì-tè”, ni cachí yua-té. Te nsidaa nècuàchi ndoó yucán, ni quesaha-né ni quida cahnú-né vicò mà.

²⁵Daaní, dèhe sahnú nècuàchímà, iá-te nùu ítú. Te ni naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, ni tiacù-te quidándáá nèhivi, te itásáhá stná-nè. ²⁶Ñâyùcándúá, ni cana-tè iin peón; ni xicàn tnùhù-té nùu nècuàchímà, cachí-te: “¿Ndíá ndúá cùu-guá vehi?” ²⁷Dandu ni cachí peón mà xì-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñâyùcándúá ni cachí yua-ní ñà-ni cahní-nsí

chelù ndatnú, vâchi sàni natúì dèhe-ne, te còò ni-ĩñàha ni cuu xi-té". ²⁸ Ñâyùcàndüá, ni xidà ini ñani sàhnùmá, có-cùnì-te nansihvi-tè vehe. Dandu ni quee yua-té ni càhàn vii-né xi-té. ²⁹ Doco ni cachi-te xi-né: "Cunaha-ní, sàcànì cuà à ié" nùù-ní quidáchuín, te iníni nsidanicuú ñà-ndüá cachi-ní xí; doco tãñáha ga dacútãhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnái vicò xí amigo xi. ³⁰ Doco vichi sàhà ñà-ní nsiaa tè-ndüú dèhe-ní yohó, (ñâyùcàndüá quidà-ní iin vicò cahín), dècùendè ni xihì vichí? chelù ndatnú xi-nda sàhà-tè, mate ndüú-te iin ana ni quida uun gastu xí biene xi-ní sàhà ñahà xí-te", ni cachi dèhe sahnuma. ³¹ Dandu ni cachi yua-té: "Yohó, dèhi nduú stnáu. Siempre íó xí. Te nsidaa ñà-ndüú biene xi, stoho stnái nduú stnáu. ³² Doco vitni ndiá icà-ndà quida-nda vicò, te cudüi ini-ndà, vâchi tè-ñanù yohó, ni xihì-te cahín, doco vichi yohó íá-te na ian ni natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè ni cahín, doco còó, sàni nsiaa-te vichí".

16

Ejemplu nacání sàhà mayordomu cóni quidá víi

¹ Dandu ni cachi Jesús xí nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, ni la iin mayordomu xi-ne, te ni cachitnùhu nèhivì xi-né: "Cò-quidá víi mayordomu xi-ní xí biene xi-ní". ² Ñâyùcàndüá, ni cana-ne tèmà, cachí-né xi-té: "¿Nansa íá ñà-ndüá quidà-ní? vâchi càhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní nùí. Pues vichì icúmì-ní quida nsihì-ní entregar cuenta xi-ní nùí, vâchi cuàhìn tavì mii-ní nùù chuun xi-ní ñà-ndüú-ní mayordomu", ni cachi-né. ³ Ñâyùcàndüá, ni quesaha-tèmà nacání ini-te, cachí-te ini-ní mii-té: "¿Nansa quide vichí? vâchi cuàhàn lamú xi dacaxió-né yùhù nùù chuun xi. Ndahví, vâchi còò valor xi quidachuín xi pala. Vihini càcàn stnái caridad, doco cucáhàn nùí. ⁴ ¡Áa! Vichì sàni cundaà ini nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùù chuun xí", ni cachi-te. ⁵ Ñâyùcàndüá, ni cana-tè iin iin nèhivì inihíca nùù lamú xi-tè. Te ni ndàcàtnùhù-tè nùù nècuàchì primeru mà: "¿Nadaa inihíca-ní nùù lamú xi?" ⁶ Te ni cachi nècuàchimà: "Iin cientu tonel aceite inihíquè". Dandu ni cachi mayordomu mà: "Tñii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yâchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùù dico ùxin (50) tonel vichí". ⁷ Dandu ni cachi-te xi inga-nè: "Te mii-ní, ¿nadaa inihíca-ní?" Te ni cachi nècuàchimà: "Iin cientu carga nùù trigu inihíquè". Dandu ni cachi-te: "Tñii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dicó (80) carga-ní". ⁸ Daaní, lamú xi-tè, ni cundaà ini-né ñà-ndüá quidá-te. Ñâyùcàndüá, ni cachi-né xi-tè sàhà-ñá cóni quidá víi-té: "¡Na nchichí guá ni quida-ní!" ni cachi-né. Vâchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú ini-xi cuisì ñuhivì yohó, chicá cuehé-né nùù chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuehé nèhivì datnú Dios sàxinítnùni-xi.

⁹ Te yùhù cachí xi-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xi dihùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsihì dihùn xi-nsiá mà, vátuni cuàha Dios sàa-nsiá nùù-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nihì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néá, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vátuni quida vii stnái-né iin chuun chicá cahnú. Te ò nù có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stnái-né iin chuun cahnú. ¹¹ Ñâyùcàndüá, nú icúmì-ndá ñà-cuicà ñuhivì cuàchì yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-ndüú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanitnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchuín, mà cúí coo ùù patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu icúmì-té cuni ùhì-te iin-ne, te inga-né cuu ini-te sàhà-xí. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne coo vâha xi-té, te inga-né cahíchì ini-te. Te ducán stnái mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachì stnái-nsiá nùù Dios —ni cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stnái-né yucán, iníni-né nsidaa ñà-ndüá cachí-yá, te ni sàcundiaa-nèyà, vâchi cuàhà gá cuú ini-né sàhà dihùn. ¹⁵ Ñâyùcàndüá, ni cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá, nùù nèhivì cuni-nsiá ndee vâha-nsiá, na ian ni cundúú-nsiá nèhivì vâha guá. Doco Dios, ináhá-yá ñà-ñuhú ini anima-nsiá. Vâchi ñà-ndüá chicá xího nècuàchì ñuhivì yohó, có-nátüa nùù mii-yá, vâchi ñà-chicá có-íá vâha ndüá nùù-yá.

Iin palabra ni cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xi sàhà ñuhivì ìi xí Dios

¹⁶ Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) ni sandiaa ley (xí Moisés) xi stnái palabra ni cachi profeta nisa càhàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vâxi duha ni quesaha xítia cuentu sàhà ñuhivì ìi xí Dios, te vichì nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàa-né ñuhivì ìi mà.

¹⁷ Doco ley (sànaha) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vâha; vâchi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàa ndañuhá. Chicá mà ùhì ndañuhu ansivi xi ñuhivì, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa ni cachi Jesús ñà-mà vâha cate trahà-ndà

¹⁸ 'Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdihí-nè, te coo-ne xi inga nècuàchi ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchi tiàa xi iin nècuàchi ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa ni cuu xi iin tècuàcà xi stná iin nècuàchi ndahví nani Lázaro

¹⁹ 'Nisa ia iin tècuàcà, ndixí-te sicoto cuxín finu, xi cuàhà gá sicoto chicá vii. Te nsiquívi nisa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nisa ia stná iin nècuàchi satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuàcà mà, te itándiaa chítu nsíhi uhí icà-né. ²¹ Te cuní-nè nihí-né pedazu cuati comida cóyo nùu mesa xi tècuàcà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sihina, vaxi-si ndé iá-nè, te nacuahá yáá-si nsíhi uhí icà-némà. ²² Daaní, ni sàà quívi ni xihí-nè, te ni caquixi ángel ni nacua-ne anima nècuàchmà cuàhàn-nè ndé iá xii-ndà Abraham. Daaní, después ni xihí stná tècuàcà mà, te ni ndúxin-tè. ²³ Dandu (ni sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchi xínduu nsii. Te yucán ni quesaha-tè ndohó cuàhà-té. Dandu ni ndacoto-tè ni xini xicà-té yucániá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. ²⁴ Ñàyucànduá, ni ndàhì ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xii-nsí nduu-ní! Cundehe ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né ñinindáhà-nè tècuúí, te danchíco-ne yàf, vachi yáha ga ndohí ié` mahí ñuhu yohó”. ²⁵ Doco ni cachi Abraham: “Nsinuu ini-ní, hijo, vachi na nisa itiacú-ní ñuhí, vaha vida nisa icumí-ní. Doco Lázaro yohó, cóo; yáha ga ndahví nisa yàha-ne. Doco vichí sàni ñihítahví-né cudíi cuàhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga iñàha, vachi mahí nsíuhù yohó xi mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyucànduá, mate ni cúcáhàn-nsí yàha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yàha stná-nsiá ndé ndoó nsíuhù yohó”. ²⁷ Dandu ni cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhví` nùu-ní, tío Abraham; techuún sacú-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. ²⁸ Vachi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní` càhàn Lázaro xi-té ñà-màsà quixí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsí”. ²⁹ Dandu ni cachi Abraham xi-té: “Sà-icúmí-tè libru ñi ni tiaa Moisés, xi stná libru ni tiaa nècuàchi profeta. Ni cúníni-tè ñà-nduá cachí nùu tutu mà”. ³⁰ Dandu ni cachi-te: “Còo, tío Abraham, vachi nú ni nátiacú iin nsii, te sàà-nè càhàn-nè xi-té, dandísá, icúmí-tè cuu-tè arrepentir”. ³¹ Doco ni cachi Abraham xi-té: “Nú có-cuní-te cunini-tè ñà-nduá ni cachi Moisés, te ni ñà-nduá ni cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuñin ini-te mate ni nátiacú iin nsii (càhàn xi-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtò quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu ni cachi Jesús xi nècuàchi dacuahá-yá:
—Ñà-ndáà nduá, icúmí dava nehívi tucù-nè ichi có-ndiáa quida ñanitnaha-ne. Doco ndahví nècuàchi dátucú tnahà-ximà. ² Vachi chicá vaha ni macúndiacu iin yuú yódò ducùn-nè, te ndiachi-né mahí mar sàhà-ñá màsà dátucù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyucànduá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-nduá quidá-nsiá.
'Nú quidá iin ñanitnaha-nsia cuàchi nùu-nsiá, dandu càhàn-nsiá xi-né sàhámà. Te nú ni náxicocuñin ini-nè sàhà ñà-nduá ni quida-ne, dandu cuicahnú ini-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quívi ni quidá-né iin cuàchi nùu-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cúu-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú ini-nsia sàhà-né —ni cachi Jesús.

Vatùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchi ni nihí chuun nùu Stoho-ndà Señor, ni xicàn tàhvi-né nùu-yá, cachí-nè:
—Chindee-ní nsíuhù ñà-ní sàà-nsi cunindisá víi gá-nsi.
⁶ Dandu ni cachi-yà xi-né:
—Cuati líhngu tata yutnú nani nù-mostaza. Te ñà-yòhò cachí` xi-nsiá: nú xiníndisá ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vatùni dandacú-nsiá nùu yutnú nahi yutnú fruta jaàn ñà-ni ndánchítò-nu yohó, te cùhèn-nu ndiachi-nú mahí mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúun nùu-ndà

⁷ 'Ni cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuún sáin-te nùu-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiáa-te quisi xi-nda. Doco nú ni nsiaa-te vehe, ¿a cachí-ndà xi-té ñà-ní cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còo, dohó cuàhàn-ndà cachí-ndà xi-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xi-té. ⁹ Pues, ¿a náquímáni-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá ni ndacu nùu-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xi mii-nsiá, vachi nú sàni nsíhi ni quida-nsia nsidaa ñà-nduá ni ndacu nùu-nsiá, dandu icúmí-nsiá, cachí-nsiá: “Còò ni-iñàha ni quidá-nsí, cuiisí ñà-nduá ndiá icà-nsí ni quida-nsí”, —ni cachi Jesús.

Nansa ni dàndúvaha Jesús ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichi Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stnà ladu Samaria.
¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxi ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né,
¹³ cána ndee-né, cachí-né:

—¡Stoho-nsi Jesús! ¡Cundehe ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchìmà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià dacuní-nsià dùtù icà-nsià.

Ñàyucàndúà nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichi mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuñin-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee càhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuñin sisi-né nùù-yà, naquímáni-néyà. Te nduú-né iin nècuàchi ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amadí ùxin tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchi dava ga mà, còò-né nì náxicócuñin. ¹⁸ Cuisi mindaa nècuàchi tùcù yohó nì naxicocuñin naquímáni xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñin mà:

—Ndacuñin-ní xuhun-ní vehe-ní. Vátuni nì xinindisa-ní, te ñàyucàndúà nì nìhì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmi cuu quivi naxicocuñin Jesús ñà-cusahnú-yà nùù ñuhiví yohó

²⁰ Daaní, nì ndacàtnùhù nècuàchi fariseu nùù-yà índù tiempu sàà quivi cusahnú Dios ñuhiví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchinúù-nsià cuni-nsià ñuhiví ìi xì Dios. ²¹ Mà cundúamá ñà-cachitnùhu nèhivi xì-nsià, cachi-nè yohó iá ñuhiví ìi mà, te ò yucán iá. Còò, vachi yohó mahi mii-nsià iá ñuhiví ìi mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchi dacuahá-yà:

—Vaxi iin tiempu na yàha ga cuni-nsia cundua tiempu ndiaha (naxicocuñin) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, doco tãñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhivi xì-nsià ñà-yohó sàni naxicocuñin, te ò yucán ié, màsà cùhùn-nsià xì-né, màsà cunchícùn-nsià-nè. ²⁴ Vachi na ian tása, te natnúù fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmi cuu stnà xì yùhù na sàà quivi xì, (te cundehe nsidaa nèhivi yùhù).

²⁵ Doco antes, cuàhà ñàha icúmi ndohi; vachi icúmi nèhivi tiempu vichi cahíchi ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xì Noé sàhaha, ducán icúmi cuu stnà na sàà meru quivi xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví. ²⁷ Vachi tiempu xì Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhivi ñuhiví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne decuèndè nì sàà quivi nì quihvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvi nì sahni xì nsidaa nèhivi mà. ²⁸ Daaní, ducani stnà nèhivi ñuu Sodoma tiempu xì Lot sàhaha, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stnà-nè, te quidávàha stnà-nè vehe; ²⁹ doco divi quivi nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaàn sahàn quini, te nì caxihì nsidaa nèhivi ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmi cuu stnà na quivi naxicocuñin, te cuni nèhivi yùhù.

³¹ Quivi mà, nú ndoo nèhivi ònivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmi-nè, dandu màsà ndúlócò-nè sàhàmà. Cuisi-nì nì cùnú dehè-nè chicá vaha. Te ò nú ndoo-né nùù itú, dandu màsà náxicócuñin-nè vehe-ne. ³² Màsà nándòdò-nsià nansa nì cuu xì ñahàdihí Lot.

³³ Nsidaa ana cuní dacácu xì vida-xi, cutu-ñá dandáñúhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dàcácu xì vida xì, divi cunduu nècuàchi càcu.

³⁴ Yùhù cachí xì-nsià, na sàà ñuú naxicocuñin, dandu ndé quidi ùi nèhivi, icúmi cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo. ³⁵ Te ndé ndoó ùi nècuàchi ñàhà cutnàhà nchicó, iin-ne icúmi cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoó stnà ùi tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu nì ndacàtnùhù-nè nùù-yà, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsià, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmi nataca stnà longo”.

18

Ejemplu nacani sàhà iin nècuàchi ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehè

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmi-ndá càcàn tãhvi-ndá nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndá. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nisa ia iin juez iin ñuu; doco nì cóni sácáhví-tè Dios, nì stnà nèhivi. ³ Te divi ñuu yucán nisa ia stnà iin nècuàchi ñàhà nì xihì ìi-xì. Te sàhàn nècuàchìmà nùù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-nì chuun xì, vachi ia iin nècuàchi xini ùhì xì”. ⁴⁻⁵ Doco cóni cùnì-te. Daaní, después nì nacani ini-te, cachí-te ini-ni mii-té: “Yàha ga sáhachuún ñàhàcuààn yohó yùhù. Ñàyucàndúà mate có-càhvi Dios, nì có-càhvi stnà nì-iin nèhivi, doco cuàhìn nsidandaì chuun xì nècuàchi yohó, vachi cuàñí ñà-tutoo quixi-guá-nè nùù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndá Señor:

—Cundehe-nsiá nansa ni cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nê chindee-né nècuàchimà). ⁷⁻⁸ Ñàyücandüá, Dios, ¿ama nsidandaà stná-yà sàhà nèhivi ni nacàxin-ya nú ndui te ñuu xicàn tàhvi-nè, te sacúndáhví-nè nùu-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàa quívi nsidandaà-yà ducán? Còo, yàchi icúmí-yà nachitacùhà-yà sàhà-né, cachí xi-nsiá. Doco quívi naxicocuñi yùhù ana nduu Tnaha Nèhivi Ñuhiví, ¿a ndísá cunindísá cuàhà nèhivi yùhù cahan-nsiá? —ni cachi Jesús.

Ejemplu nacáni sàhà iin nècuàchi fariseu cuadú, xi sàhà stná iin nècuàchi dachiyàhvi ni naxicocuñi ini-xi

⁹ Daaní, ni nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivi ndaníhí vaha guá xi mii-xí, te cachíchi ini-nè nècuàchi dava ga. Dohó ni cachi-yà:

¹⁰ —Ûi tiàa, cuàhàn-nè veheñuhu cahnú ñà-càcàntàhvi-nè nùu Dios. Iin-ne nduu nècuàchi fariseu, te inga-nè nduu nècuàchi dachiyàhvi. ¹¹ Te nècuàchi fariseu mà, ni sàcuñi-nè yucán, te ni naquimani-nè Dios sàhà mii-nè, cachí-nè: “Ansivéhé-ní Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchi dava ga mà, te có-quidá cuihna stnái ni-ñàhà, vàchi có-quidé ni-ñà-có-ndiá iqué quide, có-càhin xi inga nècuàchi ñahà, ni có-quidá stnái na quidá tè-dachiyàhvi jaàn. ¹² Còo; nùu cada unà quívi iníhí iá dòquf ùi quívi, te nùu cada ùxin pesu quidé ganar, chivàha cuafn ian ñà-cunduu diezmu xan”, ni cachi nècuàchimà.

¹³ “Doco nècuàchi dachiyàhvi ma, xica iin-nè, cucàhàn nùu-nè ndacoto-ne ansivi. Ñàyücandüá, iin-ne, caní-nè nchica-ne (ñà-cuù guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cundehe ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchi cuàchi nduí”, ni cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-nè. Ñàyücandüá, yùhù cachí xi-nsiá, divi nècuàchi yucán nduu ana ni ndee vaha ndisa nùu Dios, te màdiá nècuàchi primeru mà. Vàchi nsidaa ana dataáa uun nduu nèhivi vaha guá, icúmí-nè nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xi mii-xí, chicá icúmí-nè nihi-nè tnùñuhu.

Nansa ni cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùu ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivi ñà-cuati xí-nè vaxi nùu-yá ñà-chitándóo-yá ndahà-yá ñimí-vé. Doco na ní caxini nècuàchi dacuahá-yá, ni sadi-nè nùu nècuàchimà. ¹⁶ Ñàyücandüá, ni cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te ni cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùu. Màsà cádí-nsiá nùu, vàchi cuisí nècuàchi nihnú ini-xi nahi miá cunduu ana sàa ñuhiví ì xi Dios. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá cachí xi-nsiá, nú ni cóo (vitá ini) nèhivi nahi ñà-cuati, dandu nihi-nè quihvi-ne ñuhiví ì xi-yá, doco nú cóo, mà sàa-nè yucán —ni cachi-yà.

Nansa ni cachi Jesús xi iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, ni càhàn iin tè-nihí chuun, ni xicàn tnùhù-té nùu-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachí-ní xí ndiá quide, te nihitáhví vida ndiaha nicanicuàhàn.

¹⁹ Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—¿Ndiá disàhà-xí cachí-ní xí: “Mii-ní vaha-ní”? Vàchi cóo ni-iin nèhivi úun vaha ndisa, cuisí nú nduí Dios, dandu vaha ndisa ini. ²⁰ Pues vichi, sà-ñahá-ní nansa ni dándacú-yá ñà-màsà càhàn-ndà xi inga ana có-nduu nècuàchi vehe-nda; te màsà càhni stnaha-nda, ni màsà quidá cuihna-ndá, ni màsà cachí-ndà iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda, te ni cóo stná tnùñuhu xi-nda nùu yuadihí-ndá.

²¹ Dandu ni cachi tu-tè xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájan sàni chivàhi ñècuèndè na tíi.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá ni cachi-te, dandu ni cachi-yà:

—Cumáni gá inga ñàhà quida-ní. Dicò nsìhi-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní ñihùn mà nùu nècuàchi ndahví; dandísá nihitáhví-ní sàa-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —ni cachi-yà.

²³ Doco têmà, na ní inini-tè ni cachi-yà ducán, dandu yàha ga ni cuhuun ini-te, vàchi cuica cuàhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-ní cuhuun guá ini-te, dandu ni cachi-yà:

—¡Na ùhì guá sàa iin tècuicà ñuhiví ì xi Dios! ²⁵ ùhì gá stná dayàha-nda iin camellu nùu chicòhò ndúhu iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ì xi Dios.

²⁶ Dandu nècuàchi xi-inini yucán, ni cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu ànima iin nèhivi?

²⁷ Dandu ni cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàa nèhivi quida-ne, vètuni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Nsihù, sàni nacoo ì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor.

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nêhiví ñuhiví ì xí Dios, te sàhámà icúmí-né nacoo-ne ñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahadíhí-nè, ò dèhe-ne, (cò-quídamà), ³⁰ vâchi después yâha ga cuahà gá más icúmí-nè ñihitâhvi-né vida xì-ne ñuhiví yoho. Daaní, na sâa-nè inga ñuhiví vâxi xì-nda, dandu ñihitâhvi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ, dandu natiacu-yâ

³¹ Daaní, ni tavà cuaán-yâ ùxin ùi nêcuàchì dacuahá-yâ, te ni cachi-yâ xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá ni tîaa nêhiví xí Dios sàhana sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví. ³² Vâchi icúmí nêhiví dayâha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiâ-te yùhù, te canàhá stná-te xí. Te icúmí stná-te sivi díí-te nùí, te cahni cuií-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùni quivi icúmí natiacui —ni cachi-yâ.

³⁴ Doco nêcuàchì dacuahá-yâ, cóni cùndáa ini-nè sàhámà. Cóni sâa-nè mànihi ini-nè, vâchi nahì palabra dèhé ni sandua nù-né.

Nansa ni quida Jesús milagru ñuu Jericó, ni dânatùí-ya nùu iin nêcuàchì cuaá

³⁵ Yatni iâ-yâ ñuu Jericó vâxi-ya, te yuhù ichí yucán iá iin nêcuàchì cuaá xicàn xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yâha cuahà nêhiví, dandu ni ndacàtnùhù-né ndiâ nduá cuú. ³⁷ Te ni cachi nêhiví ñà-divi Jesús de Nazaret cuahàn yâha. ³⁸ Ñâyùcândüá, ni ndâhi-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì ini-ní yùhù!

³⁹ Doco nêhiví idónuu (nùu nêhiví cuahà mà), ni canàhá-nè xì nêcuàchì cuaá mà, ni cadí-nè yuhù-né cachí nêcuàchimà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndâhi-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ì xí David, cuhì ini-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu ni cucuiin Jesús, ni dândácù-yâ ñà-ní cùndácá nêhiví nêcuàchimà quixi. Te na ní tnâttuu-ne, ni xicàn tnùhù-yâ nù-né, ⁴¹ cachí-yâ:

—¿Ndíâ nduá cuní-ní guide?

Dandu ni cachi-nè xì-yâ:

—Señor mío, cuní natùinuí.

⁴² Dandu ni cachi-yâ xì-né:

—¡Ni ndúvâha nduchinúú-ní, cachí xì-ní! Vâchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñâyùcândüá sàni nduvâha-ní.

⁴³ Dandu luegu ni natùinuú-né, te ni tenchicùn stná-nèyâ, naquímáni-né Dios. Te nsidaa nêhiví ni xini ñà-nduá ni cuu, ni ndenihi ndiaha stná-nèyâ sàhámà.

19

Nansa ni xinindisá iin nêcuàchì cuicà nani Zaqueo, te ni nanduu-ne iin nêhiví xí Jesús

¹ Na ní sâa-yâ ñuu Jericó, ni yâha uun-ya inií ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nêcuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xì nêcuàchimà nduá dandacú-né nùu dava ga tè-dâchíyâhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehé-né Jesús ana nduú-yâ. Doco mànicúí ñà-cuahà guá nêhiví itá yucán, vâchi iin nêcuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñâyùcândüá, ni dàyâá-nè chicá nù-xí, te ni nana-ne dòcò iin yutnú fruta tnuu, vâchi yucán icúmí Jesús yâha-ya. ⁵ Dandu na ní sâa-yâ lugar mà, ni ndacoto-ya diquí-xí, te ni xini-yâ nêcuàchimà, dandu ni cachi-yâ xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vâchi vichí icúmí sâi vehe-ní.

⁶ Ñâyùcândüá, vichí vichí ni nuu yâchí nêcuàchimà, te ndacá-nèyâ mànuhù vehe-ne, cudí ini-nè. ⁷ Doco nêhiví cuahà mà, na ní xini-nè cuahàn-yâ xì nêcuàchimà, dandu ni xitnúhu-neyâ, índù chuun cuahàn-yâ vehe iin nêcuàchì iá cuahà cuâchi-xí, ni cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iâ-yâ vehe Zaqueo mà), ni ndacuiin nêcuàchimà, cachí-nè xì-yâ:

—Señor mío, ñà-nduú davatahvi biene xì cuâhin dasín nùu nêhiví ndahví. Te nêcuàchì ni dândâhví ni quihin dihùn-xí, cùmi tantu gâ cuâhin nacuahí-nè.

⁹ Dandu ni cachi Jesús (xì nêhiví yucán):

—Vichí sâ-iá salvación xì nêcuàchì divéhé-xí yohó, vâchi nacua ni quida yohótèhè-ndà Abraham, ducán ni quida stná-nè, (te sàhámà ni càcu-ne), ¹⁰ vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví, ni quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana ni tucù inga ichí, te dacácuì anima-nè —ni cachi-yâ.

Ejemplu nacání sàhà ùxin dihùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nêhiví yucán, ndoó-né ininí-né ñà-nduá cachí-yâ. Dandu ni nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vâchi sâ-ítuú-yâ sâa-yâ ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gâ, te sâà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó). ¹² Ñâyùcândüá, ni cachi-yâ xì-né:

—Nisa ia iin dèhe rey, cuni-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nihì stnà-nè chuun dandacú stnà-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyücandüá, (na tãñaha ga quihin-ne ichi, dandu) ni cana-ne ùxin peón xi-ne, te ni sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te ni cachi-nè xi-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocufin icúmí-nsiá quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (ni cachi-nè xi-té, dandu cuàhàn-né). ¹⁴ Doco nècuàchi ñuu-nè, sàhà-ñà có-xiñhù-né nècuàchimà, ñàyücandüá, ni techuún-né itnii nèhivi xí-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Cò-cuní-nsi cusahnú nècuàchi jaàn nùu-nsí”, cachá. ¹⁵ Doco nècuàchimà, vätüni ni nihì-né chuun cusahnú-né, te ni naxicocufin-nè ñuu-nè mà. Dandu ni dandacú-né càna nsidaa peón ni sàha-ne iin iin dihùn mà, vächì cuni-nè cundaà ini-nè nadaa ni nandua. ¹⁶ Dandu ni tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro ni taxi-ní, doco vichì sàni nandua ùxin dihùn”. ¹⁷ Dandu ni cachi nècuàchimà xi-té: “¡Vätüni iá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyücandüá icúmí-ní dandacu-ní nùu ùxin ñuu nahnú, vächì vii gá ni quida-ní xi iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu ni tnàtuu peón ùi, cachí-te: “Señor, ni taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichì sàni nandua ùhùn”. ¹⁹ Ñàyücandüá, ni cachi-nè xi témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nùu ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu ni tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dihùn xí-ní, vächì ni chivahìa nùu iin sicoto. ²¹ Vächì yúhî mii-ní. Ináhí nansa iá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stnà-ní candiaà-ní iñaha mate cóni quidáchuún-ní, te tùha stnà-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu ni cachi nècuàchi dandacú-mà xi peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yühù, te candiaí iñaha ndé cóni quidáchuún, te ndanihí cosecha ndé cóni xitú. ²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índü chuun cóni dácùhùn dihùn xí nùu iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quivì nsiaí, vätüni nihì stnái diquái ni cui?” ²⁴ Dandu ni cachi-nè xi peón itá yatni ma: “Candiaa-nsia dihùn nùu tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchi icúmí ùxin dihùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu ni cacachi peón mà xi-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchimà ùxin-ñà vitni”. ²⁶ Doco ni cachi nècuàchi cusahnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichì, icúmí-nè nihì gá-nè más, te ana icúmí cui si iyuhu iñaha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndüá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivi xiní ùhì xí, te có-cuní-nè cusahnú nùu-né, cundaca-nsianè quixi ní, te cahni-nsianè yohó”, ni cachi rey mà.

Nansa ni cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, ni nsihi ni nacani-ya ejemplu mà, ni quihin tu-ya ichi cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùu compañeru-ya cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-itúu-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xi Betania, frente yucú Olivo. Dandu ni càhàn-yà xi ùi nècuàchi dacuahá-yá ñà-ni cùhùn cueé-nè chicá nùu-xí. ³⁰ Te dohó ni cachi-yà xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsiá yucán, dandu icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé nuhní iin burru chii. Burru tãñaha ga cuida nduú-sí. Quisi yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndacàtnùhù nèhivi nùu-nsiá índü chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xi-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —ni cachi-yà.

³² Dandu luegu ni caquihin ùi nècuàchimà ichi cuàhàn-nè chuun ma, te ni xini-nè ñà-divi nacua ni cachi-yà xi-né, ducán ndisa ni ia. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu ni càhàn stohò-si xi-né, cachí-nè:

—¿Índü chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu ni cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu ni saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà; te ni chindandòò-né sicoto xi-ne diquì-sí, te ni sàcùnùu-yási ³⁶ ni quihin-ya ichi cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichi yucán ndé yaha-ya ni chitánduhù nèhivi dòò-né. ³⁷ Te na sà-itúu-yá nacataca-ya yucú Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivi nchícùn xi-yá, ni quesaha-né càna fuerte-ne, naquimáni-né Dios sàhà ñà-cuahà guá milagru ni quida-ya ni xini-né; ³⁸ te palabra yohó nduá ni cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá diquì-xí! —ni cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchi fariseu cuàhàn mahi nèhivi cuàhà mà, ni cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xi nèhivi xí-ní (ñà-màsà cachí-nè ducán).

⁴⁰ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cudadí nècuàchi càna guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stnà nsidaa yùu ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, ni sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te ni indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te ni sacu-ya sàhà nèhivi ndoó yucán, ⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsiá! Vächì meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsia nansa coo ndisa paz ñuu-nsia ni cui! Doco cóni cundáà ini-nsia. Ñàyücandüá, vichì sàni ndòo dèhámà nùu-nsiá, te mà nihì gá-nsiá cundaà ini-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsiá, dandu caquidavaha-tè nama orilla ñuu-nsia ñà-cadi-te nùu-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá

nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùù idótnahá víi yohó. Nsidajàn icúmi cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúni-nsiá ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa ni tavà Jesús tè-dìcò xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te ni taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yà xì-té:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ìi: “Veheñùhu xi, icúmiá cundua iin vehe ndé natáca nèhivi càcàn tàhvi nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —ni cachí-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquívi sàhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivi. Doco dùtù xicusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchi nihí chuun ñuu mà, nandúcu-né nansa cui dandáñúhú-néyà. ⁴⁸ Doco mànicúì nihí-né nansa quida-neà, vàchi nsidaa nèhivi cuàhà mà, iníni vàha-ne ñà-ndúà dacuahá-yá.

20

Nansa ni cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndúà quidá-yá

¹ Daaní, ni cuu iin quívi mà iá-yà dacuahá-yá nèhivi veheñùhu cahnu-ma. Te na meru càhàn-yà razón vàha xi Dios, dandu ni casaà stná dùtù xicusahnú, cutnáhà-né xi nècuàchi ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchi xidandacú nùù ñuu mà, ² cachí-né xì-yá:

—Cachí-ní xì-nsí ìndù ni nihí-ní derechu quida-ní ñà-ndúà quida-guá-ní. ¿Ana divi ni dándàcú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu ni cachí-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnáì nùù mii-nsiá iñàha, te cachí-nsiá xì'. ⁴ ¿Ana divi ni dándàcú-xi nùù Juan Bautista ñà-quida ìi-né nèhivi? ¿A Dios ni cachí xì-né, te ó nèhivi ñuhívi?

⁵ Dandu nècuàchimà, ni candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-né:

—¿Ndíà cachí-ndà? Vàchi nú ni cachí-ndà divi Dios ni dándàcú-xi nùù Juan, dandu cachí Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndisá-nsiá nècuàchimà, nú ducán?” ⁶ Doco nú ni cachí-ndà divi nèhivi úun ni cachí xì nècuàchimà, dandu cahni nèhivi-ndó xì yùù, vàchi nsidaa-né ndenihí-né Juan mà ñà-ni sanduu ndisa-ne iin ana nisa càhàn cuenta xi Dios —ni cachí-né.

⁷ Ñàyùcàndúà, ni naxiconihí-né nùù Jesús ñà-có-cùndáà ini-nè ana divi (ni dándàcú-xi nùù Juan mà).

⁸ Dandu ni cachí-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnáì xì-nsiá ana divi ni dándàcú-xi nùú quide ñà-ndúà quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu ni nacani-ya xì nèhivi iin ejemplu, te dohó ni cachí-yà:

—Nisa ia iin lamú, te ni dándàcú-ne nducu yohó si-úvà nùù ñuhù xì-né. Dandu ni tatu-né itnií medieru cundiaa xán, te cuàhàn xìcà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu ni techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihín xi chíi fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, ni casahní cuí-tené, te ni taxi-téné, còò ni-iñàha nihí-né ni násáá. ¹¹ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu ni casahní cuí-tené, ni quida quini-tè xì-né, te ni taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né ni násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni ni techuún tu lamú mà inga nèhivi, doco divini ducán ni cuu xi-né, dècuèndè ni dándàcùhè tèmà-né, te fuerza ni tavà-tené nùù ñuhù ndé iá ñà-tàtà mà.

¹³ Ñàyùcàndúà, ni cachí lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vàha techuún dèhemaní nùhù-te, vàchi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachí-né. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xini-te vaxi dèhe lamú xi-tè, dandu ni candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yohó nduú tè-icúmi ndutahvi xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndàtè chicá vàha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, ni cacachí-te. ¹⁵ Ñàyùcàndúà, ni tavà-té nècuàchimà iladu nùù ñuhù mà, te ni casahní-téné.

‘Pues vichi, ¿ndíà ndúà icúmi lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmi-né nùhù-né cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xì-né —ni cachí-yá.

Dandu ni cachí nèhivi xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndiaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu ni indehè-yáné, te ni cachí-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìi xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmi cuu, vàchi dohó cachá’:

Ni ia iin cavà ni cahíchi ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà ni sàcundua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquihí sàhà-xí cavà mà, icúmi-né nacuèhè-né. Te nsidaa ana nacava cavà mà diqui-xí, tàdi nchihí-né quida-mà —ni cachí Jesús.

Nansa ni cachi Jesús sàhà rentá xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu ma, nì cuni-nè tniì-neyà hora mà, vèchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicúì tniì-neyà, vèchi yúhì-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcàndüá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhíndèè-né càhàn tñùhu-ne sàhà ñà-ndüá cachí-yà, te ducàn tniì-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador.

²¹ Ñàyùcàndüá, cuahàn nècuàchì mà nùù-yà, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhà-nsì mii-ní, ana ndàà cuisì ini-xi nduu-ní, te cuisì ñà-íá vii dacuaha-ní nèhivì. Ni có-yúhì stná-ní ni-iin nèhivì; cóò, vèchi chináhà ví-ní ñà-ndüú ichì váha Dios. ²² Ñàyùcàndüá, cuni-nsì cachí-ní xi-nsì, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xicàn tñùhù sahnú ndisa-ne nùù-yà nduá. Ñàyùcàndüá, nì cachí-yà xi-né;

—¿Índü chuun cuni-nsiá quida-nsia maña nùù? ²⁴ Dacuní-nsiá yùhù iin dñhùn cundehí. Bueno, vichi cachí-nsia xí ana dñnúù-xí, te ana dñquívì-xí itúú icà dñhùn yohó.

Te nì cachí-nè:

—Divì rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachí-yà xi-né:

—Nú ducàn nduá, dandu nacuaaha-nsia César ñà-ndüá icúmí-nsiá cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsiá Dios ñà-ndüá ndiá icà-nsiá cuàha-nsiayá —nì cachí-yà.

²⁶ Ñàyùcàndüá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-neyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-nda

²⁷ Daaní, nì casaà itniì nècuàchì saduceu nùù-yà. Te nècuàchì mà, có-xiníndísà-né ñà-icúmí-nda natiacu-nda. Ñàyùcàndüá, nì xicàn tñùhù-né nùù-yà, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yohó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiaa, doco cóò déhe-ne nì ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuáán mà áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii ma nduú mée mà. ²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàni. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te cóò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchì mà, doco nì xihì stná nècuàchì ùì mà, te cóò stná déhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùni xì ñahà mà, doco nì xihì stná-nè; te divì ducàn nì cuu xi nsì-úsà ñàni mà; doco divini, cóò ni-iin déhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcàndüá, na sàa quivì (cachí-nsiá) natiacu nsii, ¿índü tiaa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà ñà-nsi-úsà-nè nisa la xi-ñá? —nì cachí-nè.

³⁴ Dandu nì cachí Jesús xi-né:

—Ñà-ndàá nduá, tùha nèhivì ñuhivì yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhivì, mà nandàhà gà-nè. ³⁶ Ni mà cùí gà-nè, vèchi cuahàn-nè ndudava-ne xi ángel, cunduu-ne déhe ndisa Dios, vèchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-nda, claru nì cachí Moisés sàhana sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tì (xíxin); nì cachí-nè ñà-divì Stoho-nda Señor nduú Dios càhvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcàndüá, itiacú ù nsii ma), vèchi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà cùí cahvi-né Dios; cóò, cuisì nèhivì itiacú càhvi xi-yà. Vèchi nùù mii-yà, itiacú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachí Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vátùni cachí-ní, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsihì nì càhàn-yà xi-né ducàn, cóò gà iin nì sáhandee imi-xi ndàcàtnùhù gà xì nùù-yà sàhà ni-íñaha.

¿Ana divì nduú yohótéhè Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachí Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohótéhè xii-nda David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa íájàn? ⁴²⁻⁴³ Vèchi mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru nì nani Salmos, te dohó nì cachí-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xi Stohi (divì Cristu), nì cachí-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachì sàà cundeí nùù nsidaa ana xini ùhì xi-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachí Dios.

⁴⁴ Cundehe-nsiá, nì cachí David ñà-Stoho-né nduú Cristu. Doco nú ducàn nduú-yà, dandu ¿índü modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàá nduá.) —nì cachí Jesús.

Ñà-ndüá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quadá-né cumplir; cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachí-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yà, iníni nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchi ley xi veheñùhu, vâchi ñà-dii xí-né nduá canuu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tnùñihu nèhivi xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchi ni xihì ì-xí, dandu después sácuita-ne nacuatú cuàhà-né na ian ndisa vâha guá-nè. Sàháyucàndüá, iin castigu chicá fuerte icúmi-nè nihi-né —ni cachi Jesús.

21

Nansa ni nacuni Jesús cuàhà gá ndiáa promesa tii ni sàha nècuàchi ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te ni ndacoto-ya ni xini-yà daquéé tècuicà promesa xi-tè ini alcancía xi Dios. ² Te ni xini stná-yà iá iin nècuàchi ñahà ndahví ni xihì ì-xí, te ni daquéé-ne ùi ñà-ùhùn centavu. ³ Dandu ni cachi-yà:

—Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá ni sàha ñahà ndahví jaàn nùù ñà-ni sàha nsidaa gá nèhivi yucán. ⁴ Vâchi nsidaa gá-nè, cui si ñà-cüyódo nùù-né nduá ni sàha-ne. Doco nècuàchi ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco ni sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-ndüá ni cachitnùhu Jesús icúmi cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, ni quesaha dava-ne ni càhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú ni cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa ni sàhatahvi nèhivi ni nducutá, cachí-nè. Ñâyùcàndüá ni cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vâxi iin quivi icúmi nèhivi ducùn-né nsidaa ñà-ndüá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-ndüá cuàhàn cuu quivi vâxi xi-nda

⁷ Dandu ni ndacàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿indü quivi cuu ñà-ndüá ni cachi-ní jaàn? ¿Indü milagru coo ñà-cundaà ini-nsi sà-itúú quivi mà?

⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándahví ni-iin nèhivi-nsiá. Vâchi cuàhà ana icúmi quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivi ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachí-nè: “Vichi ndisa sàni sàà quivi (xì-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cunchícùn-nsiá nècuàchimà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhí-nsiá, vâchi fuerza icúmi cuu ducán primeru. Doco táñáha ga nsihì tiempu yohó nduámà, iá gá ñà-vâxi cuu.

¹⁰ Dandu ni cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xi ñuu icúmiá nàà stnahá. Te cuàhà rey, icúmi-tè dandacú-te coo guerra xi inga ñuu. ¹¹ Te icúmi tñaa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmi coo cuàhà seña nahnú dayúhí xi nèhivi.

¹² Doco na táñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmi nèhivi tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùù tè-xidandacú veheñùhu, te chicadì stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmi stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùù rey xi nùù gobernador (ñà-daquéé cuàchi-ne diqui-nsiá). Nsidaájàn icúmi-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsiá yùhù.

¹³ Dandu cundua quivi quida tocar mii-nsiá datúi stná-nsiá nùù nsidaa-né ñà-ndüá xiníndisà-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsiá; màsà nácáni ini-nsiá nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùù nècuàchi gobiernu mà, ¹⁵ vâchi mií, icúmi chindeí sàxíntnùni-nsiá ñà-vátuni càhàn nchichí-nsiá, te naxiconihí víi-nsiá nùù-né. Te mií-né, ni mà nánihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-nsiá. Còó, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ Daaní, ndè stná yuadihí-nsiá, ò ñani-nsiá, ò tñaha ga-nsiá, ò amigo xi-nsiá, icúmi-né cahin stná-nè mii-nsiá nùù tè-xidandacuma; te dava-nsia icúmi-né càcàn-nè ñà-cui-nsiá.

¹⁷ Te sàhà yùhù icúmi nsidaa nèhivi cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàà-nsiá ndañuhu-nsiá (nùù); ni-iin ididíni-nsiá mà ndañùhù. ¹⁹ Te nú iin-ni ni cúníndisà-nsiá, dandu nihi-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ Doco quivi cuni-nsiá inicutu sàni natñaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà ini-nsiá sà-itúú quivi cuàhàn-te dandáñùhù-tè ñuu yohó. ²¹ Ñâyùcàndüá, na sàà quivi mà, ni cunúdhè nsidaa nèhivi ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dhè-nè yucu. Te nècuàchi ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchi ndoó fuera, màsà nánshivi ga-nè ñuu. ²² Vâchi quivi yucán cunduu quivi nihi (cuàhà nèhivi) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-ndüá ni cachitnùhu tutu ì xí Dios sànahà. ²³ ¡Ndahví nècuàchi ñahà cuhí cuàhàn tñuunú mée-xi! Te ¡ndahví stná nècuàchi icúmi xí mée chichi! Vâchi quivi yucán cuàhà gá tnùndoho icúmi coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmi nèhivi yohó nihi-né. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùù guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xicá (ñà-quidachuun-né).

Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùu ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihì tiempu ía permisu quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quìvì naxicocuíñ Jesús

²⁵ Quìvì yucán icúmí coo cuahà seña nùu orá, xì nùu yoo, xì stná nùu sitnúù; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuú mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-nè ñà-yúhí guá-nè ndoó-nè ndiatú-né cuu ñà-ndúá cuahàn cuu ñuhiví. Ndè stná sitnúù nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sí ndacúchí ndee-sí. ²⁷ Dandu natùì yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vicò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié. ²⁸ Daaní, quìvì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cúndóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsiá diquì-xì, vächì sà-itúú hora càcu-nsiá —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:
—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnú ní cui; ³⁰ nú indèhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yucán cundaá ini-ndá sà-itúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quìvì cuni-nsiá cuú ñà-ndúá sàni cachi xì-nsiá, dandu vätùni cundaá ini-nsiá ñà-sà-itúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² Ñà-ndáa nduá cachi, mà sàa cui nsihì nèhivì itiácú vichì dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá sàni cachi xì-nsiá vichì. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra cachi yùhù, cóo, mà nunca sàa ndañuhá.

³⁴ Cuidadu cundoo-nsiá, cóto nandòdó-nsiá ichì váha, vächì nú quidá cuahà-nsiá vicò, te xini-nsiá, te ò nacánì cuahá ini-nsiá sàhà vida xì-nsiá ñuhiví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanáa sàa quìvì coo tnùndoho, te có-nìhnú ini-nsiá. ³⁵ Vächì na ian (nanáa tnú iin quisi ini) nì trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho diquì nèhivì inicutu ñuhiví. ³⁶ Ñàyücándúá, cunihnu tùha ini-nsiá, te càcàn tàhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñà vätùni càcu-nsiá nùu nsidaa tnùndoho vaxi ma, te nìhitáhvi-nsiá natùì-nsiá màcundoo-nsiá nùu yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quìvì yucán, veheñuhu cahnú ía-yà ndui, dacuahá-yà nèhivì, te ñuu núhù-yà (iin ñuu tii ía) Yucú Olivo. ³⁸ Dandu nsiquívi dàtnàa vaxi tu-ya veheñuhu. Ñàyücándúá, nèhivì cuahá mà, naha vaxi stná-nè veheñuhu, vächì cunì-nè cunini-ne nansa cachi-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandúcu-nè nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nisa nani iin vicò nisa xixi-ne pan có-ndútáchí. Te sà-itúú vicò mà vaxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xicusahnú xì nècuàchì ley xì veheñuhu, nandúcu-nè nansa nìhì-né cahnì-né Jesús, vächì yúhì-nè (cunitnúhu) nèhivì cuahá sàhámà.

³ Daaní, nì quihví ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyücándúá, nì sàhàn-nè nùu dùtù xicusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchimà, xì stná tè-xidandacú nùu policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchimà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yà ndahà nècuàchimà. ⁵ Te nècuàchimà, nì cacudii ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyáhvi-ne. ⁶ Ñàyücándúá nì cachi Judas vätùni íamá, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchimà, doco ni cúndúá na có-ndòo cuahá nèhivì indèhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ii

⁷ Daaní, nì sàa vicò xixi-né pan có-ndútáchí, te quìvì yucán xihì stná iin lelu nduu promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyücándúá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachi-yà xì-né:

—Cuhán-nsiá quidayucun-nsiá ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yà:

—¿Índù divi cunì-nì cùhùn-nsi quidayucun-nsi?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàa-nsiá ñuu mà, icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Divi nècuàchimà cunchicùn-nsiá cùhùn dècuèndè vehe ndé quihvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xì má cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachi maestru xì-né: “¿ndévi ía vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yà?” ¹² Dandu nècuàchì divéhé-xì má, icúmí-nè dacunì-nè mii-nsiá índù ía iin vehe cahnú pisu diquì-xì ndé sà-itá víi yutnú. Yucán nsidayucun-nsiá ñà-cudinì-ndá.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchimà ichì cuahàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyücándúá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàa hora mà, dandu nì sàa-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsi-úxin ùi nècuàchì nì nìhì chuun nùu-yà.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísì inì cutnahì xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohì. ¹⁶ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vachi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quivì cusahnú-yá, dandu cunduamà ñà-sàni cuu ndisa ñà-nduá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tñii-ya pocillu, te nì naquimani-yá Dios (sàhà ndutè sì-úvã ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tñii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tê. ¹⁸ Vachi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sì-úvã ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

¹⁹ Dandu nì tñii stná-yà iin pan, nì naquimani-yá Dios sàhà, te nì dàcuachí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñuì nduá, vachi cuàhìn cuàhatahvi vida xi (cui) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quivì nù-xì) sàhà-ñà nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihì nì xixi-ne, dandu (nì tñii-yañà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vachi nahi nì nduá, te icúmí nì cuitià sàhà-ñà ñihitáhvi ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nù mesa yohó. Te mate ñà-ndáa nduá, icúmí cui, vachi ducán nì chitrnùni inì Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì, ñdahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyucandúá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xicàn tñuhù stnahá-né nù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchi dacuahá-yá, iin iin-ne cunì-né cunduu-ne ana chicá ndiáa

²⁴ Nì cuàà stná-né sàhà-ñà ana cunduu nècuàchi chicá ndiáa. ²⁵ Ñàyucandúá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusàhnú-te nù nèhivì ñuu-te. Yua ñuu dandacú víi cachí tè-xicusahnuma sàhà mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vachi nsidaa ana ñihì chuun dandacú nù-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahví inì-nè) na iin nèhivì chicá chii; vachi iin nècuàchi chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchi. ²⁷ Vachi nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchi xinúcuáchi (nù chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchi, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ Mii-nsiá nduú nècuàchi iin-ni sàni tenchicùn xì, te nì yàha stná-nsiá nsidaa tñundoho nì yàhi. ²⁹ Ñàyucandúá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnú, ducán ñihitáhvi stná mii-nsiá quide, ñihì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vachi na sàà quivì cusahnú, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì cundoo-nda cuxi-nda nù mesa xi, te ñihitáhvi stná-nsiá cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nù ùxin ùi ñuu-ndà ndé cundoo nèhivì raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ínahá-yá icúmí-né nacuaà-néyá

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisú quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchi-ndà nùni. ³² Doco yùhù, nì xicàn tãhvi sàhà-ní ñà-màsà mândódó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quivì sàni sàà-ní naxicocufin inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanitnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ni ié' dispuestu cunchicùn mii-ní mate nì chícádi-nèndó, te ò nì cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachí xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñaha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-itúú hora tñii nèhiví-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dàndacuí nù-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te nì màsà cúnihí stná-nsiá inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xì), ¿a ní quidamani iñaha nù-nsiá quivì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vâchi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsiá, te cunihi stná-nsiá morral xi-nsia cùhùn. Te nêcuàchì có-icúmí espada, chicá vâha ni dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vâchi dohó cachá` sâhí nùu tutu ì: “Nì quida nêhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiâa malu”. Ñâyúcandúá, yùhù cachí (xi-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vâchi nsidaa ña-nduá cachá` sâhí, icúmíá cuu ndisa.

³⁸ Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Ùì espada nihí-nsí.

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa ni sâhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, ni quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yá Yucú Olivo, te nchícùn stná nêcuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sâa-yá lugar cuní-yá, dandu ni cachi-yá xì-né:

—Câcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sâhà-ñá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu ni cuxica tii-yá chicá nùu-xí, nacua sâa dacana-nda iin yùu. Te yucán ni sâcuiin sisi-yá ni xicàn tàhvi-yá nùu Dios, ⁴² cachí-yá:

—Yuamání, xicàn tàhvi nùu-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxió-ní tnùndoho icúmí yâhi, vâchi nahi (ñà-ùá ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdi ñà-nduá cuní yùhù ni cùndúá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní —ni cachi-yá.

⁴³ Dandu ni ndecunu iin ángel ni quixi ansivi, te ni chindee-né mii-yá ñà-nihí gá-yá valor xi-ya. ⁴⁴ Vâchi yâha ga nacáni ini-yá. Ñâyúcandúá chicá fuerte ni câhàn-yá xì Dios. Te ni cana cuahà têtñi-yá, doco têtñi mà, na ian còyo gota nahnú nù, ducán ni còyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, ni ndacuiin-yá vâxi-ya ndé itánduhù nêcuàchì dacuahá-yá, te ni xini-yá xíquidi-nè ñà-cuahà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñâyúcandúá, ni cachi-yá xì-né:

—¿A ñà-sàni quidi-nsia nduá? Chicá vâha ndacuita-nsia, te câcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sâhà màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa ni tñii nêhivì Jesús, te ni suhni-nèyà

⁴⁷ Na câhàn ì-yá xì nêcuàchimà, dandu ni quesaa cuahà nêhivì. Te iin tiâa ni sanchicùn xì-yá nduú ana ndacà-xì-né vâxi, divi Judas, vâchi iin ana nisa cutnahá xì nsì-úxin iin ga nêcuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne ni tnàtuu-ne nùu-yá, ni chitú-nè nùu-yá. ⁴⁸ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Judas, ñà-ni chitú-ní nù, ¿a ducán nduú modo cahín-ní yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì?

⁴⁹ Dandu compañeru-yá, ni cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñâyúcandúá ni cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a caní-nsí mii-né xì espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yá, ni caní-ne espada xi-ne iin tiâa quidáchúùn nùu dùtù cusáhnù, te ni tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco ni cachi-yá:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te ni chituu-ya dñindàhá-yá tùtnù témà, te ni nduvâha dahuan. ⁵² Dandu ni câhàn-yá xì nsidaa nêhivì ni caquesaa tñii xi-yá, divi dùtù xícusahmù, xì tè-dândacú xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nêcuàchì nihí chuun, te ni cachi-yá xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tñii-nsiá yùhù), vâxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian têtcihñà nduí, ⁵³ mate nsiquiví nisa le xì-nsiá veheñùhu cahnú, te cóni tñii-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùu ichi ñâa.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu ni tñii-tèyá ni saca-tèyá cuàhàn-te ndé ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te ni yâha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nêhivì ndoó yucán, ni xicùn-né iin ñuhu mahí patiu mà, te ni sâcúndoo-ne; te ni sâcòo stná Pedro mahí nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñahà chii quidáchúùn yucán, ni xini-ñâ Pedro na iá stná-nè ndé tnúu ñuhu mà, te ni indehè vâha-ñâné, cachí-ñâ:

—Nêcuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, ni nacuaà-nèyá, cachí-nè:

—Yùhù, có-ínáhi Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, índêhe stná inga nêhivì-né, te ni cachi-nè:

—¿Amádi iin nêhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco ni cachi Pedro:

—Còó, mà ndisá, señor.

⁵⁹ Daaní, ni yâha inga hora, te fuerte ni cachi inga nêhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndáa nduá, nècuàchi yohó nduú iin nèhivi nì cutnahá stná xì Jesús, vâchi nècuàchi ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, nì có-cùndáa inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ìi Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuíco-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yúcán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xì-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te ùni xichi sàni nacuaà-néyá. ⁶² Ñàyúcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policia xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xì-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì cani-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùu-yá, te nì cani-tèyá, cachi-te xì-yá:

—¡Cachi cuàá-ní ana nì cani xì-ní!

⁶⁵ Te cuahà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchi uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tìuunù, nì nataca nsidaa nècuàchi nduú Junta Cahnú; nì canà nècuàchi sahnú dandacú nùu ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchi ley xì veheñuhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùu nsidaa-né, te nì cachi-nè xì-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cachi xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú nì ndacàtnùhì nùu mii-nsiá iñàha, nì mà nàxícónihì stná-nsiá nùu, te nì mà dàñá-nsiá yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivì, dècuèndè vichi cuahàn duha icúmì coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusahnú, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyúcànduá, nsidaa nècuàchi Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùu-yá, cachi-nè:

—¿A ndísá Dèhemani Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachi-yà— nacua nì cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyúcànduá, nì cachi nèhivi Junta mà:

—Cò-xiñùhù gá-ndà nì-iin testigu quixì, vâchi divi mii-né sàni cachi-nè, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchi Junta yucán, nì ndacuita-ne, nì saca-neyá cuahàn-nè xì-yá nùu Pilatu. ² Te cuahà nì cáhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùu témà, cachi-nè:

—Nècuàchi yohó, sàni xini-nsi, dacá-né ònì nèhivi ñuu-nsì yohó, vâchi cachi-nè mà váha chiyàhvi-nsi rentá xì naciòn nùu rey cahnú César, vâchi cachi-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndacàtnùhù Pilatu nùu-yá, cachi-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xì nècuàchi raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu cachi Jesús:

—Nacua cachi-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivi cuahà yucán:

—Sàni cáhàn xì nècuàchi yohó, te cóò nì-iin falta nì quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchi cáhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì cáhàn-nè, cachi-nè:

—Nècuàchi yohó, cuahà nèhivi raza-nsi dacuahá-né, te danácuídà-nè nècuàchímà dècuèndè ladu Galilea xì ndé' stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndóó-nsí —nì cacachì-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndacàtnùhù-té, ¿a nècuàchi Galilea nduú Jesús, á cóó?

⁷ Te divi (ñà-ndàa nduá). Ñàyúcànduá, nì cundaà ini-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá icà nsidandaà sàhà chuun mà. Sàháyúcànduá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vâchi iá stná témà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudíi gá ini-te, vâchi sàcàni tiempu cuní-te cundehè-tèyá. Vâchi cuahà gá ñà-nduá cachi nèhivi sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyúcànduá, cuahà ní ndacàtnùhù-té nùu-yá, doco cóò nì-iñàha nì nàxícónihì-yá nùu-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchi ley xì veheñuhu, nì sàcuíta stná-nè, te yáha ga dana nì cáhàn tnùhu-ne diquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xì-tè, cuisì-ní nì dàvadiquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sicoto vico, te nì dānùhù-teyá nùu Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vâchi nisa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmì Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nihì chuun, xì nsidaa gá nèhivi. Te nì nsihì nì catnátuu nsidaa-né nùu-té, ¹⁴ dandu nì cachi-te xì-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vaxi, vaxhi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivi ñuù-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù vahi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà ini, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después ni dàyáhi-nè ndahà Herodes, te ni sàhàn stná-nsia nùù nècuàchimà, doco ni mii stná-nè, cóni càchì stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vaxhi còò ni-ñàha inihíca-nè. ¹⁶ Ñâyücàndüá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu ãña-nè.

¹⁷ (Ducán ni cachi Pilatu), vaxhi fuerza icumí-tè ãña-té iin nècuàchi ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivi cuàhà itá yucán, iin-ni càna fuerte sàstnùhù-nè, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni ãña cuní-nsi! —ni cachi-nè, ¹⁹ vaxhi Barrabás mà nduú iin tiàa ni quida revolucìon ñuu yucán, te ni sahnì stnáhà-te, ñâyücàndüá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu ni càhàn Pilatu xì nèhivi cuàhà mà, fuerte ni càhàn-te, vaxhi dispuestu iá-te ãña-té Jesús. ²¹ Doco nèhivi mà, tucutu càna ndee-nè, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús nchica cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsi!

²² Dandu ñà-ùni ni càhàn-te xi-nè, cachí-te:

—¿Índü chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndacàtnùhì nùù-né, te còò ni-ñàha disàhà-xi cui-nè. Ñâyücàndüá, icumí-nè ñàhni cuií ni-ne, te ãña-nè —ni cachi-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivi cuàhà yucán xì stná dùtù cutnáhà xí-nè, vihi gá fuerte ni càna ndee-nè, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchica cruz. Te ñà-fuerte guá ni càna-ne, sàhámà ni cundee-nè (ni dàxinù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua ni cuni mii-nè. ²⁵ Ñâyücàndüá, ni ãña-té Barrabás nùù-nè, vaxhi divi-tè ni xicàn-nè ãña, mate iin ana ni quida revolucìon nduú-te, te ni sahnì stnáhà-te, ñâyücàndüá ni sàcündiadi-te. Doco Jesús, còò. Ni dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xi-yá ñà-ndüá ni xicàn nèhivi cuàhà mà.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchica cruz

²⁶ Dandu ni saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán ni xini-te vaxi iin nècuàchi ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne ni sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchimà ní tnii soldadu, te ni dàculdá-tené cruz xi-yá; ñâyücàndüá, nsidá-nè cruz cuàhàn-nè nchicùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchi ñàhà nchicùn stná xi-yá cuàhàn, te cuàhà stná nèhivi dava ga. Te nècuàchi ñàhà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoo-nè tnünsi ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu ni nacuíco-yá yàtà-yá, cachí-yá xi-nè:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchi ñàhà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha ni cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsiá. ²⁹ Vaxhi vaxi iin tiempu (ùhi) quívi nùù-xi, dandu icumí nèhivi cachí-nè: “Nansicáhàn nèhivi còò mèe-xi. Chicá nsiha màsà cécú ni-iin dèhe-nda ni cui, te màsà cúcúmi-nda ni-iin mèe dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icumí stná-nè cachí-nè: “¡A sácú vaha ni caá yucú ò lünsi diquì-nda, te dàhvi dahuun-nda!” cachí-nè. ³¹ Vaxhi (ducán iá nahì ejemplu sàhà tutnú): nú dècuèndè yutnú vida cuní nèhivi (cahmi-ne), dandu vihi gá mà ùhi coco stná tutnú ichì. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivi dandohó-nè, dandu vihi gá más icumí nèhivi malu ndoho stná-nè) —ni cachi-yá.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ùi tiàa ni quida falta, cutnáhà stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu ni casaà nsidaa-nè iin xaan ndé cachí-nè Nùù Iqui Dini. Te yucán ni chituu soldadu mà-yá nchica cruz, mii-yá xì stná ùi tè-ni quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahà-yá, te ingà-te ladu itní-yá. ³⁴ Dandu ni cachi-yá:

—Padre mío, cuicahnú ini-ní sàhà nèhivi yohó, vaxhi có-ináhà-nè ñà-ndüá quidá-nè.

Daaní, tè-xíndu soldadu mà, ni dasàn-té sicoto xi-ya según ni nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñà. ³⁵ Te indéhe vaha nsidaa nèhivi cuàhà mà. Te itá stná nècuàchi nihì chuun, sàcündiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchi yohó, nisa dacácu-ne nècuàchi dava ga; pues vichì xiñuhu dacácu stná-nè mii-nè, nú ndisa Dios ni techuun-xi-nè vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-nè cahan-nè —ni cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, ni sàcündiaa stná-teyá, ni catnátuu-tè nùù-yá chitánini-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchi raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná ñàhà dìni cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xi dàhàn latin, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, ni càhàn stná iin tè-itúú stná nchica cruz yucán, divi iin tè-ni quida falta mà; te ni canáhà stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, ni càhàn duchì ini-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yùhì stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nihì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá icà-nda ndoho-nda, vaxhi iá ndisa cuàchi-nda, ñâyücàndüá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còò; còò ni-ñàha inihíca-yá.

⁴² Dandu ni cachi-te xi Jesús:

—Nsinuu ini-ní yùhù na quìvì naxicocufin-ní cusahnu-ní ñuhiví yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndáá nduá cachi xì-ní, quìvì vichi icúmí-ní cutnaha-ní xì cundoo-nda ñuhiví ndiaha xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa ni xihì Jesús ni dānāá-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi caxihúì nì dàhvi orá, te nì nàcuìin tnùù inicutu ñuhiví, te iin-ni nì ndòo ducán dècuèndè càhùni nì cuàá. Te ini veheñuhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadi nihni cuarto yucán). ⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndàhi ndee-yá, cachi-yà:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidè entregar animè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xini-te nsidaa ñà-nduá nì cuu, te nì ndenihì vaha-tè Dios, cachi-te:

—Ñà-ndáá nduá, nèhivi ndàcuìsi ini-xi nì sanduu nècuàchi yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá nèhivi nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichi mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchica-ne. ⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuàhà nècuàchi ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnàhá-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchi dava ga ináhá xì-yá, xica itá-né, indéhe vaha-ne ñà-nduá nì cuu.

Nansa ni ndixin Jesús ini cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nisa ia stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchi vaha nduú-né, vachi ndàcuìsi ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchi raza-nè Judea. Iin nècuàchi Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo ini-nè xì ñà-nduá nì dándàcu compañeru-nè ñà-cui Jesús, vachi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndisá-né) ñà-icúmí-yá cusahnú-yá ñuhiví yohó. ⁵² Pues divi nècuàchimà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè iquicúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-neyà iin dahmà, te nì chinacaa-neyà ini cueva xi nsii nì sate nèhivi nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsii tãhága ga cundúxin iniá. ⁵⁴ Cunaha-ní, quìvì yucán nì sanduu víspera xi vicó pascua, te sà-itúú cunduu stná quìvì descansu. ⁵⁵ Ñàyúcandúá, nècuàchi ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcùndùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tãtã tnamì xì pomada sahán tnamì. Daaní, quìvì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachi ley (xi-ne).

24

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Naha va quìvì primeru semana nì quihin nècuàchi ñahà mà ichi cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tãtã tnamì nì quidayucun-nè, te cutnàhá stná-nè xì itnii gá nècuàchi ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquihvi-ne ini-xi, doco còò cá Stoho-ndá Jesús nì xini-nè. ⁴ Ñàyúcandúá, cuàhà gá nì ndulocò-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuíta ùi ana ndíxin sìcoto cuxín yéhe. ⁵ Te nì cayuhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsii, vachi sà-itiácú-yà.

⁶ Còò cá-yá yohó, vachi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú ini-nsiá ñà-nduá nì cachi-yá na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vachi dohó nì cachi-yá: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà tè-malu, dandu cachtuu-tè yùhù nchica cruz; doco tixi ùni quìvì icúmí natiacu”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchi ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dúcán ndisa nì cachi-yá xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaamá xì ùxin iin nèhivi xí-yá, xì stná nècuàchi dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchi ñahà mànuhù cachtitnùhu xì nèhivi mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchi ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchi tiàa (nì ini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchi ñahà mà. Ñàyúcandúá, cóni xiníndisá-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dáyáá-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nihni-ne iniá nì xini-nè mii dahmà nì ndòo itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacáni cuàhà ini-nè ndiá nduá nì cuu cahan-né.

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùi nèhivi xicá ichi ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quìvì yucán cuàhàn ùi nèhivi xí-yá ichi ñuu Emaús. Nahi ùi hora nduá caca-nda ndé ñuu Jerusalén xi ndé ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nècuàchimà, ndatnúhú-nè cuàhàn-nè, càhàn-nè sàhà nsidaa ñà-nduá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nè ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-neyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¿Ndíá nduá ndatnúhú guá-nsiá cuàhàn-nsiá, te ndoó-nsiá tnúnsi ini?

¹⁸ Dandu ni naxiconihí iin nècuàchì mà nani Cleofas, ni cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoo ñuu Jerusalén, inahá-nè ñà-ndúà ni cuu yucán quivì vichi. Ádi cuiisii mii-ni nduú ana tàcùnìtnùhu sàhámà.

¹⁹ Dandu ni cachi-yà:

—¿Ndíà nduá ni cuu yucán?

Te ni cachi-nè:

—Càhàn-nsi sàhà Jesús de Nazaret, vachi cunaha-ní, iin ana càhàn ndisa cuenta xi Dios ni sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte ni quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha ni chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nisa quida-ya ni cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xicusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, ni dàyáha-neyà ndahà ana ni sahnì xì-yá, te ni chituu-tèyá nchica cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel ni cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùni quivì ni cuu xi-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi ni sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndisá stná xì-yá, te ni ndulocó-nsi ni quida-ne, vachi naha ni sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te còò gá iquicúñú-yà ni xini-nè, cachí-nè. Te ni ndecoyo stná àngel nù-né, te cachí àngel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, ni sàhàn stná dava compañeru-nsi sepultura mà, te nacua ni nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán ni xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchì mà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànihì inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsià cunindisá-nsià nsidaa ñà-ndúà ni tiaa nècuàchì ni càhàn cuenta xi Dios sàhaha. ²⁶ Vachi (claru ni cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmi-yà ndoho-ya, dandu después nanihì-yà tnùñuhu ndiaha xí-yà —ni cachi-yà.

²⁷ Dandu ni quesaha-yà ni dátui-ya nù-né nansa cachí tutu iì sàhà mii-yá, divi tutu ni tiaa Moisés, xì stná tutu ni tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-itúù sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu ni cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nù-xí. ²⁹ Ñàyúcàndúà, ni sacundahví-nè nù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòo-ní, chicá vaha, vachi sàni cuaà, te cuàhàn cuñaà.

Dandu ni yaha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te ni sàcòo-ya nù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te ni tnii-ya pan, ni naquimani-yà Dios sàhà, te ni dàcuàchì-yàñà; dandu ni dasàn-yàñà nù-né. ³¹ Te momentu jaàn ni nihì-né ni nacuni-nèyà ana nduú-yà. Doco na íin cachí ni ndañuhu-yà nù-né. ³² Dandu ni cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vaxi-nda ichi mà, te ni dátui-ya nù-ndà nansa cuní cachí tutu iì!

³³ Dandu vichi duha ni ndacuíta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, ni nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxin iin nècuàchì dacuahá-yà xì stná compañeru gá-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchì mà, ni cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà ni cansiaa mà, cachí-nè:

—Ñà-ndáà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vachi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì ni cansiaa mà, ni nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa ni cuu xi-né na cuàhàn-nè ichi yucán, te después ni nacuni-nèyà na ní dàcuàchì-yà pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa ni ndecunu Jesús nù ùxin iin nèhivì dacuahá-yà

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchì mà ñà-jaàn, te nanàà ni sàcuìn Jesús dava mahì-xí. Te ni cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsià!

³⁷ Doco mii-né, ni cayuhí cuaá-nè; yaha ga ni ndulocó-nè, vachi ádi duma nduá ni cahan-né. ³⁸ Ñàyúcàndúà, ni cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsià? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsia? ³⁹ Cundehe-nsià ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsia divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsià yùhù, te cundaà inì-nsia màdi ihna nduí, vachi ihna, còò iquicúñúà, doco yùhù, iá iquicúñú sà-índéhe-nsià ⁴⁰ —ni cachi-yà.

Dandu ni dàcuní-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndisá ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudú ini-nè, te ndulocó-nè. Ñàyúcàndúà, ni cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu ni sàha-neyà iyuhu cuñu siaca ni chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù. ⁴³ Ñàyúcàndúà, ni tnii-yañà ni xixi-ya ni sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, ni cachi-yà xì-né:

—Ñà-yohó nduá ni cachi-xì-nsià na nisa íe xì-nsià antes, te ni cachi-xì-nsià ñà-fuerza icúmi cuu ndisa nsidaa ñà-ndúà cachá' sàhí nù ley xi Moisés xi nù tutu nduú alabanza, xì nù stná tutu ni tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza ni cuu ndisa, —ni cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dātúí-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachi xì-nsiá, ducán nisa ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vèchi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-ìcúmí ndohi, te cui, dandu tixi ùnì quìvi natiacui. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitià razón ndiaha ma ìnicutu ñuhiví, vèchi ìcúmí-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xì nsidaa nèhiví ñà-ndiá ìcà-né naxicocufin ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsia nsidaa ñà-ndúà nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcàndúà testigu xínduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamáni' comprometer quixi iin ana (chindee) xì-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñàyùcàndúà, yohó nì cúndóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundiatú-nsiá ndudu ìì vaxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà nì quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvi-yà nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcàndúà nì sàcuíta sisi nsidaa-né nì naquimanì ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichi mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudí gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquívi nisa sahàn-nè vehèñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímáni stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datú nansa ía Dios, vâchi nì nanduu-ya nèhivi

¹ Na táyô ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datú nansa niñnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios ía-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya ía nùu Yua-nda Dios na táyô ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú ñiñaha ía ñuhiví. Te nú màsà cóo-yá, nì-ñiñaha mà cóo stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiacú. Te sàhà ñà-itiacú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nèhivi ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichi ñiá nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-nda; te nsidaa ñà-íá ichi ñiá ma, cóni cùí cundeá nùu-yá.

⁶ Nisa ía iin tiaa nì nihi chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-né ñà-ndácuisi xì nèhivi nansa ía mii-yá ana datnúu xì sàxínitnùnì-nda sàhà-ñá vátuni cunindisá nsidaa-nèyá. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúu ana datnúu ndiaha xì ini-nda, cóo; cuiisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa ía mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vâchi ndisa sàvaxi mii-yá ana datnúu ndiaha xì ini anima nsidaa nèhivi, te mà dándàhvi-yàndó.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácùnì nèhivi-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nèhivi ñuhiví xì-ya, nì cahíchì ini-nèyá. ¹² Doco nsidaa ana nì dáyáha xì-yá ini anima-xi, nì nihitáhvi-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xinindisá-xì-yá, te ndácùcahan xì quivi-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nihi-nda nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xì iin nèhivi (chica ndiaa), nì màdi sàhà yua-nda, nì sàhà stná ñà-dúcán cunì iin nèhivi coo. Cóo, sàhà cuiisì-ña ducán cunì Dios.

¹⁴ Ndé ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datú nansa ía Dios, te nì nduvàha-ya iin nèhivi ía igucúñù-xì. Te nisa ía chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsi ñà-ndiaha guá ía-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vâchi mindaa Dèhemani Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndácuisi.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-né, cachí-né (xì nèhivi):
—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xì nì càhàn xì-nsiá daa, te nì cachí, dihna yàha yùhù, dandu después vâxi mii-yá ana chicá ndiaa nùí, vâchi na táyô yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhù ini-yà, ñàyùcànduá nùu mii-yá sàni nihitáhvi stná-nda cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vâchi lev sàhana nduá nì datú Moisés antes, doco vichi sàni datú-ya ñà-nduú gracia ndiaha xì-yá xì stná palabra ndácuisi xì-yá. ¹⁸ Cóo nì-iin nèhivi nì xini xì Yua-nda Dios nì-iin xichi. Doco mindaa Dèhemani-yá ía nùu-yá, sàni datú yà-yucán nansa ía Yuamáni-yá sàhà-ñá cundaà ini-nda.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoo ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnàhà stná-né xì dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchimà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcànduá, ñà-yohó nduá nì cachi Juan; cóni càchì-né á cóo; nì cachí ndàà-né:

—Yùhù, có-ndù mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchimà:

—(Pues nú cóo), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Cóo.

Te nì cacachi tu nècuàchimà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icumí quixi canúu càhàn cuenta xì Dios?

—Cóo —cachí Juan.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchimà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vâchi icumí-nsí cachitnùhu-nsi xì nèhivi nì catechuun-xi-nsí vâxi-nsi. ¿Ndíá cachí-ní sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduú ana càhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivi ñà-nsidavii-né anima-né) na ian ndundaà iin ichi ndé yàha Stoho-nda Señor nacua nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-né cuenta xì Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùu Juan mà, nècuàchì fariseu xinduu-ne. ²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-né, cachí-né:

—Vichi, ¿indù chuun quidá ì-ní nèhivi nú có-nduú-ní mii-yá nani Cristu, te có-nduú stná-ní nsì-Elías, te nì có-nduú stná-ní mii-yá icumí quixi càhàn cuenta xì Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quida í' nêhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá íá iin ana có-nàcúni-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gà vâxi-ya nùì, te chicá ndiaá stná-yà nùì. Nì mà nátùì (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé íá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhivì yohó ñà-cui-yà na ian xihì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vâxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vâxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sàhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxió-yá cuàchi nêhivì ñuhivì. ³⁰ Sàhà mii-yá nì càhìn daa na nì cachi: nchícùn gà vâxi-ya nùì, vâchi na táyôo yùhù ñuhivì, sà-íá-yà, vâchi nicanicuahàn íá-yà. ³¹ Te cóni nácúni mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhàjàn nì nihì chuun quida í' nêhivì xì tècuí —nì cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xini nì nuu Espiritu Ì xì Dios; nahi loma nàhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cóni nácúni mii-yá antes. Doco na nì sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida í' nêhivì, dandu nì cachi stná-yá xì: “Na cùni-nì nuu Espiritu Ì màcòo-ya dìni iin (ana cuhù), dandu ñà-jaàn cundaà inì-nì divi nduú mii-yá cuàhàn nsida ì xì anima nêhivì tixi Espiritu Ì”. ³⁴ Ñàyücandúá, yùhù, sàni xini, te datúì nùù-nsiá ñà-divi Dêhemani Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchi primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnáhà-né xì ùì tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yáha Jesús, ñàyücandúá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vâxi nùù Dios.

³⁷ Te ùì tiàa dacuaha-ma, nì tiacu-nè nì càhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yá xinchicùn nècuàchìmà. Ñàyücandúá nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù íá-ní?

³⁹ —Nahà-nsiá, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyücandúá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù íá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yá sàcuua yucán, vâchi nahi càcúmi nì cuua nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na nì càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichì duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quivì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vâchi cunì cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xì).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé íá-yà. Te na nì xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dêhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachi xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quivì Cefas mà, Pedro cunì cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quivì, te cunì Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nì yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro.

⁴⁵ Ñàyücandúá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tiàa Moisés sàhà-xì nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tiàa stná cuhà profeta nì càhàn cuenta xì Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndisá? ¿A íá iin nêhivì vâha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na nì xini Jesús vâxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vâxi iin tiàa quida ndisa nacua ndiá ìcà quida nècuàchi raza-ndà Israel, te nì-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te íá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinitùí mii-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhi guá nì xinindisa-ní na ní cachi nì xinitùí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cuni-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuisi nduá cachí xì-ní, icúmí-ní cuni-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xì Dios mánana mánuu cucuu-ne diqui-xì ndé iín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì la ñuu Caná

¹ Daaní, quivi ùni nì la iin vicò nandàhà ñuu tii Caná íá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì caná stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuíí vidi si-uva coho-ne. Ñàyücandüá, nì cànàn dihi-yá xì-yá, cachí-né:

—Sàni nsihi tècuíí vidi si-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Chicá vaha nacoó-ní ña-jaàn nùù yùhù, vachi táñaha ga sàà meru hora xi.

⁵ Dandu nì cànàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-né:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá iñù barril yùù, iin ian vätùni cuñuhu cùmi ò úhùn yoo tècuíí. Tècuíí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ña-nsidandoo-ne mii-né segùn estilu nduú ley xi-ne.

⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuíí.

Ñàyücandüá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yá xì-tè:

—Vichi chitacuhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nùù nècuàchì iín sáhnù nùù vicò.

Ñàyücandüá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchì mà iyuhu tècuíí mà, doco sàni nandoo-tè tècuíí vidi si-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchí nì catavá xì-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-né nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-né xì nècuàchì mà:

—Nsidaa nèhivi, na sáha-ne tècuíí vidi si-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahá-ndatè, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còò, làcà vichi nì tavá-né ndutè chicá finu —nì cachi-né.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná íá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañá. Ducán nduú nì dàcùnì-yá nèhivi ña-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yá, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yá iin ùi quivi.

Nansa nì tavá Jesús nèhivi dicó ini patiu veheñuhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yá ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-ítúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyücandüá, nì sàà-yá ñuu mà), te nì xini-yá yucán yehè veheñuhu cahnú itá nèhivi dicó; dicó-né buey, dicó-né rií, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivi nadámá tnahá xì dihùn (vaxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yá itnii yohò nì quidayucun-yá iin chirrión, te nì taxi nsihí-yánè yehè veheñuhuma, mii-né xì rií xì-né xì stná buey xi-ne. Te nì dandiàchì-yá dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yá xì nècuàchì dicó xì loma mà:

—¡Tavá-nsiá quisi yohó fuera! vachi màdi yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yá.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùù tutu ì ndé cachá: “Yáha ga cuàhà nacáni ìni sàhà veheñuhu ì xì-ní ñà-màsà dándañùhú nèhivi ñà-ì icúmíá”.

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yá Judea yucán, nì cachi-né xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-ndüá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Vätùni. Ducùn-nsiá veheñuhu yohó, te tixi ùni quivi nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ûi dico iñù cuà nì quidachuún nèhivi nì dàxínu-ne veheñuhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá dàxínu-niá tixi ùni quivi? —nì cachi-né.

²¹ Doco màdi veheñuhu ndisa ndua cãhàn-yà sãhà-xí; còo, vãchi ejemplu-ni nduamã; divi cuerpu mii-yã cãhàn-yà sãhà-xí. ²² Ñàyucãnduã, después, na quívi sãni natiacu-yã, dandu ni nsinuu ini nècuãchi nchícùn xì-yã ñà-dúcãn ni cachi-yã xì-né daa, te ni sãà-nè ni xinindisã-né ñà-nduã cachí nùu tutu ìi, te ni xinindisã stnã-nè ñà-nduã ni cachi mii-yã daa.

Ináhã Jesús nansa iã anima nsidanicuú nèhivi

²³ Cuahã nèhivi ni xinindisa-xi-yã na ní xini-nè milagru ni quida-ya na iã-yã ñuu Jerusalén quívi vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yã, cóni icúmí-yã nècuãchimã seguru, vãchi ináhã-yã ñà-ñuhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còo necesidad icúmí-yã cachi iin nèhivi xi-yã nansa iã anima ñanitnaha-ne, vãchi ináhã-yã nsidaa ñà-nduã ñuhú ini anima nèhivi.

3

Nansa ni cãhàn iin tiãa nani Nicodemo xi Jesús

¹ Nisa ia iin nècuãchi fariseu nani Nicodemo. Iin nècuãchi xidandacú nùu ladu Judea mà nduu stnã-nè. ² Te divi-ne ni sãhàn ndé iã Jesús iin sãñaã, te ni cachi-nè xi-yã:

—Maestro, ináhã-nsi divi mandu xi Dios vãxi-ní, vãchi nu màsã chindéé Dios, dandu ni-iin nèhivi, mà ñihí-né quida-ne milagru nacua quidã mii-ní.

³ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Palabra ndãcuisi nduã yohó cachí xi-ní: nú màsã nãcãcú sãã nèhivi, dandu mà cúí sãã-nè cuni-nè ñuhiví ìi xi Dios.

⁴ Dandu ni cachi Nicodemo xi-yã:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sãni sahnu-nda? ¿A cúí nãcũñuhu saa-nda ini dihimãni-nda, te nacacu-nda?

⁵ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ñã-ndãcuisi nduú palabra yohó cachí xi-ní: nú màsã nãcãcú sãã iin nèhivi quida tècuifí xi stnã Espíritu Ìi, dandu mà ñihí-né yãha-ne ñuhiví ìi ndé cusãhmú Dios. ⁶ Vãchi nú sãni cacu-nda nùu yuadíhí-ndã, dandu iquicũñú icúmí-ndã. Doco nú sãni cacu anima-ndã quida Espíritu Ìi xi Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stnã-ndã. ⁷ Màsã ndúlócõ-ní ñã-ni cachi xi-ní icúmí-ní nacacu saa-ní. ⁸ Vãchi ducãn quidã stnã tàchì, canã te canã yohó yucãn, doco có-ináhã-nsiã ìndú lugar vãxa, ni ìndú lugar cuahàn. Ducãn iã stnã xi anima nsidaa nèhivi ni nacacu ni quida Espíritu Ìi.

⁹ Dandu ni cachi Nicodemo xi-yã:

—Pues, ¿ìndú modo cunduu nsidaa ñà-cãchí-ní jaàn?

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ìin maestru ñuu-ndã Israel nduu-ní, te có-sãnihì ini-ní sãhãjàn nacua ndiã icã-ní.

¹¹ Ñã-ndãcuisi nduã yohó cachí xi-ní: ñà-nduã ináhã-nsi, divi ñà-jaàn cachí-nsi xi-nsiã. Te datúí stnã-nsi nùu-nsiã ñà-nduã sãni xini-nsi, doco có-xiníndisã-nsiã. ¹² Mate cuisì sãhã ñà-iã ñuhiví yohó-ní nduã cãhìn xi-nsiã, doco có-xiníndisã-nsiã; ñàyucãnduã, ùhì cunindisã stnã-nsiã nú ni cãhìn xi-nsiã sãhã gloria (xi Dios).

¹³ Ni-iin nèhivi tàñãha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Thaha Nèhivi Ñuhiví, ansivi nduú vehi, te ni nuu ni quesai (ñuhiví yohó). ¹⁴ Te nacua ni quida Moisés (sãnaha) na nisa ia-ne yucù, ni chituu ducùn-nè iin còo (cãa), pues ducãn stnã yùhù, icúmí nèhivi chituu ducùn stnã-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nèhivi cunindisa-xí, mà nunca sãà-nè ndañuhu-né; còo, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ Vãchi ñà-cuãhã guã cuú ini Yua-nda Dios sãhã nèhivi ñuhiví, ni sãhatahvì-yã mindaa Dèhemani-yã (ñà-cui-yã), dandu nsidaa nèhivi xiníndisã-xi-yã, mà sãà-nè ndañuhu-né, còo, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vãchi màdi sãhã-ñã dandohó-yã nèhivi cuãchi nduã disãhã-xí ni ndacu nuú Dèhemani-yã quixi-ya ñuhiví yohó, còo; divi sãhã-ñã càcu-ne nduã.

¹⁸ Nú xiníndisã iin nèhivi Dèhemani Dios, dandu ñà-sãni càcu-ne nùu castigu sãhã cuãchi-ne nduã; doco nèhivi có-xiníndisã, sã-iã vãxi castigu xi-ne nùu-yã, vãchi có-xiníndisã-né ñà-nduã cachí mindaa Dèhemani-yã. ¹⁹ Te ¿ndiã nduú meru ñà-disãhã-xí vãxi castigu mà diquí-né? Divi sãhã-ñã sãni quesaa palabra ndãcuisi ñuhiví yohó ñà-datnúã sãxinítnúni nèhivi, doco chicã ní cudú ini-nè caca-ne ichi ñãa, màdi ichi ndé datnúú Dios, vãchi quini iã ñà-nduã quidã-né. ²⁰ Te nsidaa nècuãchimã, có-cuní dahuun-ne cunini-ne palabra datnúú xi sãxinítnúni-nè, ni có-tnãtuu stnã-né ndé cãhàn xi palabra mà sãhã-ñã màsã túi ñà-quini guã quidã-né. ²¹ Doco iin nèhivi quidã víi nacua cachí palabra ndãcuisi, cudú ini-nè tnãtuu-ne ndé iã palabra datnúú xi sãxinítnúni-nè, vãchi cuní-nè cundãã ini nsidaa nèhivi ñà-quidã víi-né nchícùn-nè ichi Dios —ni cachi Jesús.

Ñà-nduã ni cachi gà Juan Bautista sãhã Jesús

²² Daaní, ni quihin tu Jesús ichi cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchi xínchicùn xì-yá. Te yucán ni ndòo chii-yá xì-né, dandu ni cuhii nèhivi cuàhà gá ni sàà yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ì stná-nè nùu iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vâchi ñuhú cuàhà tècuí yucán. Ñâyücàndüá, divi lugar mà sáhàn cuàhà nèhivi ñà-cuhii-né, ²⁴ vâchi tãháha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà ni cuu ni quesaha ni cuàà nèhivi nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchi raza-né Judea, vâchi tucu tucu cachi iin iin-ne sàhà modo nduhii-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né ni quixi-ne nùu Juan ni cacachi-né xì nècuàchimà:

—Maestro, ináhà-ní ana nisa ia xi-ní ladu duha yùte Jordán, te ni càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-né ni cachi-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ì stná-nè nèhivi, te cuàhà gá nèhivi sàhàn nùu-né.

²⁷ Dandu ni cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nèhivi, mà cúí nihi-né iin chuun ndiaha nú màsà cuàha Dios-né. ²⁸ Ináhà-nsiá nansa ni cachi: “Yùhù, có-ndüí (rey ndiaha nani) Cristu, cuiis iin ana ni techuún Dios nduí, te diha vâxi nùu mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na iá vicò nandáhà, iá iin noviu, te iá stná novia cutnáhá xì-né. Doco iá stná padrinu iladú, iníni-né, te cudíi ini-né na càhàn noviu. Pues, ducán iá stná yùhù, nahi padrinu nduí, te yáha ga cudíi ini sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yá nihi gá-yá tñùuhu xì-yá, doco yùhù, còo. Cueé-ni cueé-ni icúmí nèhivi nandòó-né yùhù.

Jesús nduú ana ni nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìquì-xì ni quee-ya, ñâyücàndüá chicá ndiaá-yà nùu nsidaa-nda. Iin nèhivi ñuhívi yohó, nèhivi úun nduú-né, te cuiis sàhà ñuhívi yohó càhàn-né. Doco mii-yá, ansivi ni quixi-ya, te chicá ndiaá-yá. ³² Te ñà-ndüá sàni xini-yá, xì ñà-ndüá ni inini-ya, ñà-jaàn nduá cachi-yá xì nèhivi, doco có-xiníndisá-né ñà-ndüá cachi-yá. ³³ Doco nú xiníndisá iin nèhivi-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchimà ñà-mii palabra ndàcuisi nduá cachi Dios. ³⁴ Vâchi Jesús, mandu xì (Yua-nda) Dios vâxi-ya, te divi palabra ndiaha xì Yuamáni-yá càhàn-yá, vâchi màdi iyuhu-ní Espiritu Ì sàni níhitáhvi-yá, còo. Sàni nihi nsihí-yá Espiritu Ì. ³⁵ Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dàyáha Yuamáni-yá nsidanicuú ináha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndisá-xì Dèhemanì Dios, nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nèhivi có-xiníndisá, mà-níhi-né vida ndiaha ma. Còo, iin castigu cahnú icúmí-né nihi-né nùu-yá, te sà-itúá vâxan.

4

Nansa ni yàha iin nècuàchi ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán ni nducuahà gá nèhivi nchícùn xì Jesús. Te ni cuhii stná-né. Doco màdi mii Jesús ni quidá ì xi-né, cuiis nècuàchi dacuahá-yá ni quida ì xi-né. Dècuèndè màs gá nèhivi xì-yá ni cuhii nùu nèhivi ni quida ì Juan Bautista. Dandu ni ninitnùhu stná nècuàchi fariseu ñà-cuàhà guá nèhivi nchícùn xì-yá. Ñâyücàndüá, na ní cundaà ini-yá ñà-sà-ináhà nècuàchimà ñà-jaàn, ³ dandu ni quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchi dacuahá-yá).

⁴ Te ichi mà icúmí-yá yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá ni nasaa-yá yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nisa itnii José sàhaha, vâchi ñuhù ni ndutahví-né nùu yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nisa xichuún Jacob mà sàhaha. Pues divi yuhù pozo mà ni sàcòo chii-yá, vâchi caní ichi ni xica-ya, te xávi-yá. Nahi càxihú nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuahàn nsidaa nècuàchi dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-né. Dandu (nùu pozo mà) ni tñàtuu stná iin nècuàchi ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuí. Te ni cachi-yá xì-né:

—Taxi tahví-ní iyuhu tècuí cohi.

⁹ Te ni cachi nècuàchimà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchi raza Judea nduu-ní. ¿Índü chuun xicàn-ní tècuí coho-ní nùu yùhù? vâchi nsidaa nècuàchi ñuu-ní, indéhe úhi-né nsiùhù tè-ndüú nècuàchi Samaria yohó.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vâchi có-cundáà ini-ní nansa quidá Dios, dacútáhvi-yá tñumanì xì-yá nùu nèhivi; ni có-ináhà stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuí nùu-ní. Vâchi nú ni cundáà ini-ní, dandu càcàn tahví-ní nùu, te dacútáhvi mii-ní tècuí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu ni cachi-né xì-yá:

—Señor, còo ni-ñàha nihi-ní tavà-ní tècuí yohó, vâchi cunú ñuhú-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihi xii-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisi xì-né, dandu ni nacoo-neà nùu nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùu xii-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nêhivì tècuíí pozo yohó, dandu tucutu icúmi-nê cui-nê tècuíí después. ¹⁴ Doco nú ni cohó-né tècuíí dacútâhvi yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vâchi ducán quea na ian ñuhú tècuíí ini-nè, te ndeá ndiaha-té dècuèndè nihitâhvi-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchi ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuíí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuíí, te màsà quíxí guè yohó tavi-te.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní ì-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò ì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí-ní còò ì-ní, ¹⁸ vâchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa iá xì-ní vichi, màdi ì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàa-ní.

¹⁹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà ini, na ìn nêhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. ²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahvi-nsí Dios òni yucú jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá icà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vâxi ìin quivì, dandu màdi cuisì òni yucú jaàn, ni màdi cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ináhà ndisá-nsiá ana divì cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhà vâha-nsi ana cahvi-nsí, vâchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmi xì palabra nansa càcu anima nêhivì. ²³ Cunaha-ní, vâxi ìin quivì, dandu nêhivì cunì cahvi ndisa xi Dios, ini-ni anima-nè icúmi-nè cahvi-nèyà, te cahvi stná-nèyà nacua cachí palabra ndàcuisì xì-yá, vâchi ducán cunì-yá quida-ne na cahvi-nèyà. Te vichi sàni sàa stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vâchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñâyücandüá, nú cuahàn-ndà cahvi-ndayá, dandu ini-ni anima-ndà icúmi-ndà cahvi-ndayá; te icúmi-ndà cahvi stná-ndayá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xì-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchi ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divì mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nêhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divì nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cundaà ini-nè ìndù chuun ndatnùhú-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xicán tnùhù-né nùu-yá ìndù chuun cáhàn-yá xì-nè, ni cóni ndacàtnùhù-né nùu-yá ìndù palabra cachí-yá xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, ni nacoo-ne yoo xi-ne mànhù-né ini ñuu mà, te nì cáhàn-nè xì nêhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsiá cùhùn-ndà cundehè-nsiá ìin tiàa iá yucán, vâchi nì nacani-ne xì nsidaa ñà-ndüá nì quide vida xì. ¿Amadí mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñâyücandüá, nì ndecoyo cuahà nêhivì ñuu yucán vâxi-ne ndé iá Jesús, ³¹ vâchi iá ì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yá xì-né:

—Sà-icúmi ñà-cutiacuì mate có-cundaà ini-nsia ìndù iñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá ìin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi ìin nêhivì nihí xì ñà-ndüá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñâyücandüá nì cachi-yá xì-né:

—Còò. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vâxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiácú. ³⁵⁻³⁶ (Ináhí) cachí-nsiá cumání gá cùmi yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (madaa nêhivì ndoó ñuhivì), vâchi nahi cosecha xinduu stná-nè, te sà-ia ndanchitoa. Te na quidá nêhivì chuun ndiaha xì cosecha mà, pues ñà-nihì ñanitnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmi-nè nihí-né ñà-vâha xi-ne, te cudii gá ini-nè, mii-né xì stná nêhivì nì chihì stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Diín nêhivì chihí, te diín nêhivì ndaníhí xì cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuún mii-nsiá ñà-quida-nsia ìin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nêhivì nihí-né vida ndiaha, na ian) ndaníhí-nsia cosecha. Doco màdi mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xì chuun ma; còò, diín nêhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quihvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivi ñuu tii ladu Samaria mà ni xinindisa-xi-yá, vâchi ni xinindisâ-né palabra ni cachi nècuàchi ñahà mà ñà-ni nacani-ya xi-né nsidaa ñà-nduá ni quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñâyücànduá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, dandu ni sacundahví-nè nuù-yá ñà-ni còó chii gá-yà ñuu-nè; te sàhàjàn ni la ga-yà ùi gá quivi. ⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivi ni xinindisa-xi-yá, vâchi ni inini-ne ni càhàn mii-yá. ⁴² Ñâyücànduá, ni cacachi-nè xi nècuàchi ñahà mà:

—Vichi màdi cuiisì sàhà ñà-nduá ni cachi-ní ni xinindisâ-nsí; còó, vâchi vichi sàni inini stná-nsi mii-yá na càhàn-yà palabra xi-ya, ñâyücànduá sàni cundaà ini-nsi ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivi ñuhivi; meru Cristu nduú-yá —ni cachi-nè.

Nansa ni dándúvaha Jesús dèhe iin nècuàchi dandacú

⁴³ Daaní, ni nsihi ni la Jesús ñuu yucán ùi quivi, dandu ni naquihin-ya ichi mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana ni cachi ñà-cò-quidáññuhú nèhivi iin tiàa càhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchi ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, ni cudii ini nècuàchi ladu yucán sàhà-yá, vâchi ni sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivi ni la vicò, te ni xini stná-nè nsidaa milagru ni quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, ni nasaa stná-yá ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé ni quida-ya milagru xi tècuí uun ni nanduu-tè ndutè vídi sì-uva. Te yucán ni quesaa stná iin nèhivi xí gobiernu ni quixi ñuu Capernaum, vâchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷ Te ni xinitnúhu-ne sàni nsiaa tu Jesús ni sàhàn-yà ladu Judea. Ñâyücànduá vâxi-ne nchícùn-nèyà, te ni sacundahví-nè nuù-yá áma cùhùn-yà xi-né ñuu-nè, te dandúvaha-ya dèhe-ne, vâchi sàcúcàhví-te. ⁴⁸ Doco ni cachi Jesús xi-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsiá cunindisâ-nsiá.

⁴⁹ Doco ni cachi nècuàchimà xi-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Vâtùni nùhù-ní, vâchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu ni xinindisâ nècuàchimà palabra ni cachi-yà xi-né, ñâyücànduá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sà-itúú-né nasaa-nè, ni ndacùhun tnahá-né xi itnii peón xi-ne nihi-xi razón vâxi, te ni cachi-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu ni xicàn tñuhù-né índù hora ni quesaha ni nchico cuèhè. Te ni cachi-te:

—Icu, nahí càhiin ni nchico ini-vè.

⁵³ Ñâyücànduá, ni cundaà ini-nè, divi hora ni càhàn-nè xi Jesús ni sanduamà, divi hora ni cachi-yà xi-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñâyücànduá, ni xinindisâ-nèyà, mii-né xi nsidaa stná nèhivi vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi ni quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea ni sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa ni dándúvaha Jesús iin tiàa ni dàñà tnahá ùi iquicúñù-xi

¹ Daaní, quivi yucán nacávà iin vicò xí nècuàchi raza Judea, ñâyücànduá, ni quihin tu-ya ichi cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahí corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Rií. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nècuàchi cuhí, nècuàchi cuaá, nècuàchi xicá cuèhè, nècuàchi yáha ga ni ichi, xíndiatu nsidaa-né ndacùchi tècuí mà. ⁴ Vâchi (cachí-nè) cada yáha iin tiempo, dandu nuú iin ángel xi Dios dandácùchi xi-té. Dandu nèhivi primeru quihvi mahi-té, icúmí-né nduvàha-ne nuú cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè ni cui ni cundúá, icúmíá cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuí mà, 38 cuiá icúmí-né cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, ni xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-caní cuiá iá-nè xi cuèhè mà, ñâyücànduá, ni cachi-yà xi-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu ni cachi-nè xi-yá:

—Señor, còó iin chindee xí na hora ndacùchi tècuí, te quihvi stnáí mahi-té. Vâchi na meru sái, dihna inga-nè ni sàà-nè nuí, te nuú-né ndé ñuhú tècuí.

⁸ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi ni nduvàha nècuàchimà ni ndanihi-ne camilla xi-ne, ni nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quivi yucán, quivi descansu nduá. ¹⁰ Ñâyücànduá, ni cachi dava nècuàchi ñuu mà xi nècuàchi ni nduvàha ma:

—Quivi descansu nduá vichi. Còó ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu ni cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchi ni dàndúvaha xí, ni cachi-nè xí: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu ni ndàcàtnùhù nèhivì mà nùù tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi ni cachi xi-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchimà, có-ínhá-nè nansa nani ana ni dàndúvaha xi-né, vèchi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndóo lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después ni ndacùhun tnahá-yá xi-né na xicánúú-né patiu veheñùhu, te ni cachi-yá xi-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuñín-ní quida-ní cuàchi, cótò quixi iin tnùndoho chícá fuerte diquí-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, ni sàhàn-nè ni cachitnùhu-ne xi nècuàchi raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana ni dàndúvaha xi-né. ¹⁶ Ñàyúcàndüà ni caxini ùhì nècuàchi yucán mii-yá, te ni quesaha-né ndatnùhù-nè nansa cahni-néyà ñà-ni quida-ya milagru mà iin quivi descansu. ¹⁷ Dandu ni cachi-yá xi nsidaa nècuàchi yucán:

—Yuamání, iin-ní quidáçúñün-yá nsiquívi, ñàyúcàndüà ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyúcàndüà chícá más ni cuni nècuàchi ladu Judea mà cahni-néyà, vèchi màdi cuisí-ní có-chívaha vii-yá quivi descansu (cahan-né), sino que ni cachi stná-yá Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xi mii Dios.

Nansa icúmi Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu ni naxiconihí-yá nùù nècuàchimà, cachí-yá:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí. Mii mà cúí quide ni-ínhá, cuisí ñà-ndüà sàni xinì quidá stná Yuamání Dios, vèchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmi quida stná.

²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yá sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yá yùhù quide. Te vichi sàni xinì-nsiá iin ùù milagru, doco cuàhà obra chícá ndiaha icúmi-yá dacuní-yá yùhù, dandu más gá icúmi-nsiá ndulocó-nsiá. ²¹ Vèchi nacua danátíacú-yá nècuàchi nsii, te nacuaaha-yané vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyúcàndüà, vátuni danátíacú stná ndéni nèhivì ní cui cudí ini. ²² Te có-nsidándáa-yá sàhà cuàchi nèhivì, vèchi ndahá yùhù sàni dàyáha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidañùhù-nè mii-yá. Vèchi nú màsà quidañùhù-nè yùhù ana nduú Dèhemani-yá, dandu queámà na ian có-quidañùhù stná-nè mii-yá ana ni techuun-xí vèxi.

²⁴ ‘Ñà-ndácuisi nduá cachí xi-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-ndüà cachí, te xiníndísá-né mii-yá ni techuun-xí vèxi, dandu cutiacu-nè nicanicuàhàn. Mà sàà-nè cuni-nè juiciu, vèchi sàni yàha-ne ndahá mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóo gá-nè ladu ndé xihí anima-né.

²⁵ Ñà-ndáà nduá yohó cachí xi-nsiá: vèxi iin tiempu, dandu icúmi yùhù ana nduú Dèhemani Dios ndàhì fuertí, te cani nsidaa nècuàchi sàni xihí, dandu nsidaa cunini xí, nihí-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶ Yuamání, nicanicuàhàn ñuhú vida saín ini-yá. Te sàni chitnùni stná ini-yá ñà-nicanicuàhàn cucuní stná yùhù vida saín mà, vèchi Dèhemani-yá nduí. ²⁷ Te sàni sàha stná-yá yùhù chuun nsidandái sàhà cuàchi nèhivì, vèchi tnahà nèhivì ñuhivì nduú stná. ²⁸ Te có-ndüà ñà-ndulocó-nsiá sàhà palabra jaàn, vèchi vèxi iin quívi, dandu nsidaa ana ñuhú tixi ñuhù, icúmi-nè tiacu-nè na caní mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihí-ne. Nècuàchi nisa quida vii, nihí-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuàhàn. Doco nècuàchi cóni quidá vii, cuisí natiacu-nè sàhà ñà-nihí-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa ni cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamání-yá ni quesaa-yá ñuhivì yohó

³⁰ ‘Cuenta xi mii, mà cúí quide ni-ínhá. Cuisí nacua ni sàcùnahí, divi ducán nsidándái sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándái sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vèchi divi Yuamání nduú ana ni techuun-xí ni quesai ñuhivì, te ñà-ndüà cuní mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-cuní mii.

³¹ ‘Nú cuisí yùhù ni cundúú ana cachitnùhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiáà mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachitnùhu sàhí, te ináhi cachí ndàà-nè. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te ni techuun-nsiá compañeru-nsiá ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchimà, te ñà-ndáà nduú palabra ni naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, cóo necesidad icúmi càhàn iin nèhivì úùn sàhí. Te ñà-ndüà cachí xi-nsiá, ñà-jaàn cachí sàhà-ñà nihí-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii ni cudí ini-nsiá sàhà ñà-ndüà quidá Juan (Bautista), vèchi iin ana datnúú xi sàxiníntnùni-nsiá (sàhà ichi Dios) ni sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga ináha chícá fuerte nùù palabra ni cachi Juan sàhí. Vèchi cuàhà chuun ndiaha ni sàhatahvi Yuamání yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vátuni cundaà iní-nsiá ñà-divi mandu xi mii-yá vèxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dàtú-yá ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcuní-nsiá nansa càhàn-yá; te tàcuní stná-nsiá nansa indéhe-yá. ³⁸ Ni có-nìhnú stná iní-nsiá ñà-ndüà cachí-yá, vèchi có-xiníndísá-nsiá yùhù ana vèxi cuenta xi-ya.

³⁹ 'Cuahà gá dacuahá stná-nsià tutu ìi, vâchi ducán nîhî-nsià vida ndiaha nicanicuahàn, cachi-nsià. Doco cunaha-nsià, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìi mà. ⁴⁰ Doco có-cùni-nsià cunindisá-nsià yùhù, te nîhî-nsià vida ndiaha.

⁴¹ Yùhù, có-xicánúí nandúquí nansa quidañuhu nèhivi yùhù. ⁴² Doco ináhi nansa nihnú ini mii-nsià; ináhi có-cúu ini-nsià sàhà Dios.

⁴³ 'Mate cuenta xi Yuamáni' vâxi, có-xinindisá-nsià yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuahàn-nsià cunindisá-nsià.

⁴⁴ 'Tùha-nsia nanducu-nsià quidañuhu nèhivi mii-nsià, doco ñà-ndee vâha-nsia nùu ana nduu mindaa Dios, cóo, có-nándúcú-nsià ñà-jaàn. Ñâyücandüá, sadiámà nùu-nsià ñà-mà cùì cunindisá-nsià yùhù.

⁴⁵ 'Màsà tuxí ini-nsia yùhù cuahàn daquéé cuàchi diquì-nsià nùu Yua-nda Dios. Còó, diin nduu ana icúmí canicuàchi sàhà-nsià, divi nduu Moisés, mate tuxí ini-nsià ley xi nècuàchimà nduá cuahàn dacácu xi-nsià. ⁴⁶ Vâchi nú ni xinindisá-nsià ñà-nduá ni tiaa Moisés ni cùí, dandu cunindisá stná-nsià yùhù, vâchi divi sàhà yùhù ni tiaa nècuàchimà. ⁴⁷ Doco nú có-xinindisá-nsià palabra ni tiaa-nemà, dandu mà sàá stná-nsià cunindisá-nsià ñà-nduá cachi yùhù —ni cachi Jesús.

6

Nansa ni dàcuxí Jesús ùhùn mìl tiàa

¹ Daaní, ni quihin tu-ya ichi cuahàn-yà inga ladu tècuí cuahà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnáhá stná-yà xi cuahà gá nèhivi, vâchi sàni xini-nè nansa ni quida-ya milagru ni dándúvâha-ya cuahà nècuàchi cuhí. ³ Dandu ni nana-ya iin yucú yucán, te ni sàcòo-ya, mii-yá xi stná nècuàchi dacuahá-yá. ⁴ Te quivi yucán nduu quivi sà-itúú nacava vicó pascua, iin vicó cahnú xí nècuàchi raza Judea. ⁵ Te ni indehè-yá, ni xini-yà ñà-cuahà guá nèhivi vâxi nùu-yá, ñâyücandüá, ni cachi-yà xi Felipe:

—¿Índú cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivi yohó cahan-ní?

⁶ Ducán ni cachi-yà xi nècuàchimà, doco sà-ináhá-yá nansa cuahàn-yà quida-ya; ni cachi uun-ya xi-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñâyücandüá, ni cachi-nè xi-yá:

—Còó, ni mà sàá ùi cientu dihùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vâchi ni ñà-jaàn mà sàá nîhî iin iin-ne iyuhu iyuhá —ni cachi-nè.

⁸ Dandu ni càhàn iin nècuàchi dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te ni cachi-nè xi-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xi ùi siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàá cuxi nsidaa nèhivi ñà-cuahà guá-nè.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús:

—Càhàn-nsià xi nèhivi ni mácündoo-ne ñuhù.

Ñâyücandüá ni sàcündoo nsidaa nèhivi nùu yucú cuí, vâchi iá cuahà yucú yucán. Te cunaha-nsià, cuisì nècuàchi xinduu tiàa, ùhùn mìl ni sanduu-ne. ¹¹ Dandu ni tnií-ya nsi-ùhùn pan mà, ni naquimaní-yá Dios sàhà-ñá, te ni dasàn-yáñà nùu nècuàchi dacuahá-yá. Dandu mii-né, ni dàcuàchí-néa ni sàha-ne nèhivi ndoo yucán. Te divi ducán ni quida stná-nè xi siaca. Te nsidaa nèhivi, ni nihi-né nacua cudú ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sàni chitu tixi nsidaa-né, dandu ni cachi-yà xi nècuàchi dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-ni cusobrá sàhà màsà ndáñuhú ni-iyuhá.

¹³ Ñâyücandüá, ni datàcá-nè ñà-ni ndoo ma na ní nsihí ni xixi nsidaa-né. Te nùu ùhùn pan mà ni cuyodò gá ùxin ùi ìcà sicaté chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu ni cundaá ini nèhivi yucán iin milagru nduá ni quida-ya, ñâyücandüá ni cachi-nè:

—Ñà-ndaá nduá, Jesús yohó nduu ana xíndiatu-nda quesaa ñuhiví, divi nècuàchi icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yá nansa xínihu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùni-nè tnií-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùu-né. Ñâyücandüá, ni quecuáan-yá inga xichi, cuahàn mindaa-yá ndé nduu yucú.

Nansa ni xicandodò Jesús nùu tècuí mar

¹⁶ Daaní, ni cuaá quivi yucán, te ni nuu nècuàchi dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuí cuahà mà. ¹⁷ Ni sàcùñuhu-ne ini lancha, te ni quihin-ne ichi cuahàn-nè inga ladu mar tii ma, cuní-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te ni cuñaà, te tàñaha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu ni quesaha caná fuerte tàchi, ñâyücandüá, ducún ni nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te na sàcuahàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ññù kilómetro, dandu ni xini-nè jaàn vâxi-ya, xicándódo-yá nùu tècuí, te sà-itúú-yá quesaa-yá ndé cuahàn lancha. Doco mii-né, ni yuhí-nè. ²⁰ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Yùhù nduí; màsà yúhî-nsià.

²¹ Ñàyücàndüá, nì dáyáha-neyà ini lancha, cudû ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te nì cachi-yà xî-né nansa sáhatahvi-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te nì nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nisa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá ini-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-cò-cùtnàhà-yá xî nècuàchimà cuàhàn, vàchi micuìsi-nè cuàhàn-nè.

²³ Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuàhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyücàndüá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, nì còò-yá, te nì còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo Capernaum, nandúcu-nèyà ini lancha, nì quihìn-ne ichi cuàhàn-nè mahi mar, te nì casaà stná-nè ñuu u Capernaum, nandúcu-nèyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xî-yá:

—Maestro, ¿Índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yà xî-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhí índù chuun nandúcu-nsià yùhù. Màdi sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còó. Sàhà ñà-nì xixi vàha-nsia, te nì chitu tixi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì ini-nsia sàhà nansa nihî-nsià ñà-cutiacu-nsià ñuhivì yohó, vàchi sacù-ni tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsià ñà-ndiaha ñi cutiacu-nsia nicanicuahàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vàchi nùù Yua-nda Dios sàni nihítahvì ñà-quide chuun ì xî-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xî-yá:

—Cachì-ní xî-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vàha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachì-yà xî-né:

—Ñà-cunindisá-nsià yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vàha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachì-nè xî-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿Índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vàchi xî-ndà, na ní saxica-ne yucù dàná, nisa còyo ñà-ndiaha nani maná nisa xixi-ne, vàchi ducán cachì nùù tutu ì: “Nùù ansivi nì dàcòyo Yua-nda Dios pan nisa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xî-né:

—Ñà-ndacuisi nduá cachì xî-nsià: pan nì nihì xî-nsià nùù Moisés sàhana ma, cóni sándtúú ndisa pan ndiaha vaxi ansivi. Còó. Yuamánì nduú ana sáhatahvi xî pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vàchi pan sáhatahvi mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndé gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhivì.

³⁴ Ñàyücàndüá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xî-né:

—Yùhù nduí nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsià. Vàchi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te nì mà nunca cui stná-nè tècuí. ³⁶ Doco nacua nì cachì xî-nsià, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xinindisá-nsià. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamánì ñà-cundoo ana nduú nèhivì xí, te nsidanicuu nècuàchimà, icúmí-nè (sàà-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxì nì-iiin ana cuní ntauu nú. ³⁸ Vàchi divi sàhà-ñá quide ñà-nduá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñàyücàndüá nì quei gloria nì quesaa. Mà vaxi quide ñà-nduá cuní mii. ³⁹ Te ¿ndià nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yá (ñà-iiin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sáhatahvi-yá yùhù; có-cuní-yá ndaùuhu nì-iiin-ne. Dandu na sàà xinu tiempu, icúmí-nè natiacu nsihi-ne quide.

⁴⁰ Ñàyücàndüá, ndéni nèhivì nì cunítñuhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, te cunindisá-nè yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vàchi ducán nì chitnùnì ini Yuamánì. Dandu quivì xinu tiempu, icúmí-nè natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñàyücàndüá, nì cuàà nècuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xî inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhá-ndá ana nduú yuadíhì-nè. ¿Índù chuun cachì-nè ndé gloria nì quixi-ne?

⁴³ Ñàyücàndüá, nì cachi Jesús xî nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàà-nsià ducán? ⁴⁴ Mà nihì nì-iiin nèhivì nàcùnihu ini-nè yùhù nú cóni nihítahvì-nè ducán nùù Yuamánì nì techuun-xí; doco nú nì nihítahvì-nè ducán, dandu na quivì xinu tiempu, icúmí danatíacuí-nè. ⁴⁵ Sàhana nì tiaa nècuàchì profeta nùù tutu ì, te dohó

nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, ñì cachi-nè. Ñàyùcàndúá, nsidaa ñèhivì iníní xí Yua-nda Dios, te cundaà vâha ini-nè, divi nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ ‘Còò ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana ñì quixi nùu-yá ñì xinínùu xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni ñihitáhvi-né. ⁴⁸ Yùhù nduú nahi pan (cuxi ñèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹ Xì-nsiá ñisa xica yucú dâná, ñisa xixi-ne nùni ansivi nani maná, doco ñì xihì nsihi-ne. ⁵⁰ Doco pan cáhàn yùhù sàhà-xí, còó. Nùu gloria ñì quea vâxan, te nú sàni xixi iin ñèhivì-ñà, dandu mà cúí gà-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduú pan mà. Nùu gloria ñì nui vâxi, te nú ñì cunchicùn iin ñèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù ñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xì cunduu pan mà, vâchi icúmí cuàhi vida xì cuenta xì ñèhivì ñuhivì sàhà-ñà ñihì-nè cutiacu-nè —ñì cachi Jesús.

⁵² Ñàyùcàndúá, ñì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nè entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù modo cuàha nècuàchì yohó iquicúñú-nè ñà-caxi-ndàñá?

⁵³ Dandu ñì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Ñèhivì Ñuhivì, te nú màsà cóhó-nsiá ñì, dandu còò vida ndiaha nùu-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xì cuñuì, te xihí-né ñì, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xinu tiempu. ⁵⁵ Vâchi cuñuì, ñà-cutiacu-ndà nduá, te ñì, ñà-coho-nda nduú stnâ. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xì cuñuì, te xihí-né ñì, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnâi ini anima mii-né.

⁵⁷ ‘Yùhù itiácuù sàhà mii-yá ana ñì techuun-xí vâxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducání stnâ xì nsidaa ana saxí xì yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. ⁵⁸ Pues, ducán nduú pan ñì quixi gloria. Doco tucu iá pan ñisa xixi xì-nsiá sàhana, vâchi siempre ñì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixi-xì pan cachí xì-nsiá vichì, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Ñà-jaàn nduá ñì cachi Jesús na iá-yà veheñùhu ñuu Capernaum dacuahá-yá ñèhivì.

Sàhà palabra xì Jesús ñihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá ñì cachi-yà, dandu ñì cachi dava-ne:

—Ûhi cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísá ñèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yá nansa xícachi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñàyùcàndúá, ñì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndôo ini-nsiá sàhà ñà-nduá ñì cachi? ⁶² Pues nú cóó, (dandu ¿nansa cachi gà-nsiá sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Ñèhivì Ñuhivì na cuni-nsiá yùhù mánani ansivi nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà ñihì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdi sàhà iquicúñú-ndà, vâchi còò ñì-ñàha ñihì-ndà nùájàn. Cuisì palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácu xì anima-nsiá. ⁶⁴ Doco ináhí mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísá ndisa-nsia —ñì cachi-yà.

Vâchi decuèndè antes sà-ináhá-yà ana xínduu ñèhivì có-xiníndísá, te ináhá stnâ-yà índù tiàa cuàhàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Ñàyùcàndúá, ñì cachi-yà xì nsidaa-ne:

—Nacua ñì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin ñèhivì yùhù nú màsà ñihitáhvi-né ducán nùu Yuamáni’.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán ñì quecuáan cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, ñì naxicocuíin ini-nè, cóni cútínáhá gà-nè xì-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Ñàyùcàndúá ñì cáhàn-yà xì ùxin ùì nècuàchì dacuahá-yá (còni quecuáân):

—Mii-nsiá, ¿a nacoo stnâ-nsiá yùhù?

⁶⁸ Dandu ñì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còò inga gà ana cùhùn-nsi nùu-xí, vâchi cuisì sàhà palabra xì mii-ní ñihitáhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísá-nsí mii-ní ñà-nduú-ní Cristu, divi Dèhemani mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu ñì cachi Jesús xì-né:

—Ûxin ùì mii-nsiá sàni nacáxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà ñì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vâchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stnâ-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-nduá ñì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísá-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea ñì quesaha xicánúu Jesús. Có-cùnì gà-yà cacanu-yà ladu Judea, vâchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahni-nèyà. ² Doco vichì sà-itúu

iin vicò nsidácáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñâyücàndüá, ni càhàn ñani Jesús xi-yá, cachí-nè:

—Vichí chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchi dacuaha-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴ Vâchi nú cuní-ndá cuitiá fama xi-nda nùù nèhivi, dandu mà quidá dehé-ndá ñà-ndüá quida-nda. Ñâyücàndüá, nú cuahà guá ñà-ndüá quida-ní, dandu quida vate-niá cundehè nsidaa nèhivi —ni cachí-nè xi-yá, ⁵ vâchi cunaha-nsiá, ni ñani-yá có-xinindisá-xi-yá.

⁶ Ñâyücàndüá, ni cachi Jesús xi-né:

—Tañáha ga sàà quivi xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu ni cui, vâtüni quida-nsia ñà-ndüá cudüi ini-nsia. ⁷ Te mà cuní ùhi nèhivi ñuhivi mii-nsiá. Doco yühù, xiní ùhi-nè yühù, vâchi cachí xi-né chuun quini nduá quidá-né. ⁸ Cuahán-nsiá vicò mà; vâchi yühù, tañáha ga cùhin, vâchi tásáà quivi xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá ni cachi-yá xi-né, te ni ndòo ì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa ni quida Jesús na ní sàhàn-yá vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, ni nsihi ni caquihin ñani-yá ichi, dandu ni quihin stná-yá ichi cuahàn-yá vicò mà. Doco cuahàn dehé-yá, mà cuahàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà ni nanducu nècuàchi ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índü iá Jesús?

¹² Te cuahà gá ni ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vâha ga-yá, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, cóo, mà vâha-ya, vâchi dandahví uun-ya nèhivi, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivi, cóni càhàn vate-né sàhà-yá, vâchi yúhi-nè nècuàchi ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu ni sàà-yá yehè veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yá dacuahá-yá nèhivi ndoó yucán. ¹⁵ Ñâyücàndüá, ni ndulocó nècuàchi ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guá càhàn nècuàchi yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Cunaha-nsiá, màdi ñni yühù tavi ñà-ndüá dacuahí nèhivi. Vâchi divi mii-yá ni techuun-xí vâxi nduú ana ni chitnùni ini-xi nansa coo ñà-ndüá chináhi. ¹⁷ Te ndéni nèhivi ni cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-ndüá cuní Dios, vâtüni sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhi, a divi ñni míi queá, te ò Dios chindéé xí. ¹⁸ Vâchi nú ini-ni mii-nda chitnùni ini-ndá índü palabra chinaha-ndá, dandu náhà claru cuiisí cuní-ndá tavà-ndá tnùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tnùñuhu xí ana ni techuun-xi-nda vâxi, dandu vâtüni cundaà ini-xi, ñà-ndáà nduá cachí-ndá, màdiá dandahví-ndá nèhivi nduá.

¹⁹ Moisés ni sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-ndüá cachí ley mà. ¿Índü chuun cuní-nsiá cahni-nsiá yühù?

²⁰ Dandu ni cachi nèhivi cuahá yucán:

—Ndisa sàni culocó-ní ni quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahni xi-ní cahan-ní?

²¹ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru ni quide. ²² (Ináhá-ndá), sàhana ni saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios icà-ndá. Doco màdi mii Moisés nduú ana ni chitnùni ini-xi ñà-coo estilu mà, vâchi xi-ndá chicá antes nduú ana ni dàquésáhà xân. Ñâyücàndüá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivi descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà icà iin meé. ²³ Cundehè-nsiá, dècuèndé stná iin quivi descansu saquin stná-nsiá seña mà icà-vé, (danácuehè-nsiävè) sàhà ñà-cuní-nsiá chivâha vii-nsiá ley mà. Te yühù, divi stná quivi descansu mà ni sandua na ní dándúvâhi iin tiàa, te ni ndòo vâha-ne; doco sàhàjàn xidá ini-nsia. ¿Nansa nduján? ²⁴ (Yühù cachí xi-nsiá), màsà cuñtnùhu ndevâha-nsia nacua tuxi uun ini-nsiá. Nú cuahàn-nsiá càhàn tnùhù-nsiá sàhà iin nèhivi, dandu ñà-ndácuisi xiñuhu cundua cachi-nsiá —ni cachí-yá.

Nansa ni cachi Jesús xi nèhivi tuxi ini-xi nduú-yá iin nèhivi ñuhivi yohó

²⁵ Ñâyücàndüá, dava nècuàchi ñuu Jerusalén yucán, ni cachí-nè iin-ne xi inga-nè:

—¿Amádi nècuàchi jaàn nduú tiàa cuní-nè cahni-né? ²⁶ Doco cundehè-nsiá, jaàn iin-né mahi nèhivi, chináhá-nè, te cóa cachí nècuàchi cuní dandáñùhú xi-nè. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nùù-ndá ñà-divi Cristu (ni quixi nùù Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiühù, cóo, vâchi sà-ináhá-nsí índü ni quixi nècuàchi jaàn. Vâchi na quivi quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cundáà ini-xi índü ni quixi-ya —ni cachí-nè.

²⁸ Ñâyücàndüá, ndee ní càhàn Jesús xi nèhivi dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yá:

—¿A ináhá-nsiá yühù (tuxi ini-nsia)? ¿A ndisa ináhá-nsiá ndéni ni quixi? Pues yühù, màdiá ini-ni míi ni ndàcú ini quixi; cóo. Iá ana ni techuun-xí vâxi, te vâtüni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâyá. ²⁹ Yühù, ndisa, ináhí mii-yá, vâchi divi-ya nduú ana ni techuun-xí, te ñâyücàndüá nùù mii-yá ni quixi —ni cachi Jesús.

³⁰ Ñâyùcàndùá, nì nanducu nècuàchìmà nansa tniì-neyà, doco cóni níhi-né quida-neà, vâchi tâñáha ga sàà quivi cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivi itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñhùhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-ndùà cachí nèhivi sàhà-yá. Ñâyùcàndùá, mii-né xi dùtù xicusahnù, nì càhàn-nè xi policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xi nèhivi inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-ni tiempu coo guè xi-nsiá yohó, dandu icúmí nùhì nùu ana nì techuun-xí vâxi.

³⁴ Te mate nì nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndacùhun-nsiá yùhù, vâchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà? ³⁶ Có-sànihi ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate nì nándúcú-ndané, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivi mà.

Na ian queé fuerte tēñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvi-yá vida ndiaha xi-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quivi nì xinu vicò mà, divi quivi chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivi, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xi-né:

—Nú iá ana xihì tècuí, dandu nì quixí-né núí, te coho vâha-ne. ³⁸ Vâchi nú xinindisá iin nèhivi xí, ducán queá nùu-né na ian caná fuerte tècuí ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tècuí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachítñuhu nùu tutu ì —nì cachi-yà.

³⁹ Doco tècuí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vâchi cunaha-nsiá), Espiritu Ì nduú tècuí mà, te nsidaa ana xinindisá-xí-yá, icúmí-né nihitáhvi-né Espiritu Ì mà. Doco tâñáha ga cuàhatahvi Dios Yà-ì mà, vâchi tâñáha ga nanihi Jesús trññuhu ndiaha xi-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivi cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na nì inini dava nècuàchì itá yucán ñà-ndùá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí ini-nsiá rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)?

⁴² Amádi cachítñuhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchìmà nani Belén cunduu ñuu-yá, cachá.

⁴³ Ñâyùcàndùá, nì tãhndé dava nèhivi sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tniì-neyà, doco ni-iin-ne có-sàhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xidandacú ñà-có-càndisá-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sámànùhù tè-xinduu policia ndé ndoó dùtù xicusahnù xi nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchìmà xi-té:

—¿Índù chuun cóni sándacá-nsiá Jesús quixi?

⁴⁶ Te nì naxiconihí policia, cachí-te:

—Còo inga ana càhàn ndiaha guá na càhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé stná mii-nsiá sàni dàndàhví Jesús? ⁴⁸ Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xidandacú, ¿a sàni xinindisá-nsí? Còo, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còo. Ni-iin-ne, có-xinindisá-né. ⁴⁹ Doco dava ga nèhivi ndahví yucán, nì có-ináhá-nè nansa cachí ley ì, sàháyùcàndùá icúmí-né nihì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchìmà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùu Jesús daa, vâchi iin nècuàchì xidandacú nduú stná-nè. Te vichi nì càhàn stná-nè xi nsidaa compañeru-nèmà, cachí-nè:

⁵¹ —(Ñàni), ndéni nèhivi ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vâtùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco nì naxiconihí compañeru-nèmà cachí-nè:

—¿A ndé stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùu tutu ì), dandu cundaà ini-ní, còo ni-iin nècuàchì càhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né ni nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Nã-nduá ni cachi Jesús xi iin nècuàchi ñahà cóni quidá ví

¹ Daaní, ni quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. ² Dandu inga quivi na ní tùinuù, vaxi tu-ya veheñuhu cahnú. Te ni nataca cuàhà gá nèhivi nù-yá; te ni sàcòo-ya ni chinaha-yànè. ³ Dandu yucán ni sàà stná itnii maestru ináhà ley sànahà, xi stná dava nècuàchi fariseu, xindaca-ne iin nècuàchi ñahà ni sàà, te ni chicani-ne nècuàchimà nù-yá, vachi ñahà mà, ni càhàn-nè xi iin nècuàchi có-nduù nècuàchi vehe-ne. ⁴ Ñàyucànduá ni cacachi nècuàchi tiàa ma xi-yá:

—Maestro, ni tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachi ley xi Moisés ñà-icúmí-né cui-nè xi yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachi-ní quida-nda?

⁶ Ducán ni cachi nècuàchimà, àma cachi-yà iin ñà-có-ndiá icà-yá cahan-né, te ducán nihindèè-né daquée cuàchi-ne diqui-yá. Doco mii-yá, ni nàcòo ndee ni-ya, tiaá-yá nù ñuhù xi dinindáhà-yá. ⁷ Dandu chicá cuàhà ni ndacàtnùhù-nè nù-yá, ñàyucànduá, ni nàcòo ndaà-yá, te ni cachi-yá xi-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còo ni-iin falta-xi, dandu divi ni cundúu primeru caniyuu-xi nècuàchi yohó.

⁸ Dandu ingà tu ni nàcòo ndee-ya, tiaá tú-yá nù ñuhù. ⁹⁻¹⁰ Doco nsidaa nècuàchi itá yucán, ináhà-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyucànduá, dihna nècuàchi chicá sahnú ni caquee cuàhàn, dandu después ni caquee stná iin iin nècuàchi dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús ni ndòo, xi stná nècuàchi ñahà mà. Dandu ni nàcòo ndaà-yá, te ni xini-yá ndelà mindaa nècuàchimà iin. Ñàyucànduá, ni cachi-yá xi-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivi daquée cuàchi diqui-ní? ¿Á coc cá ana cuní cahni xi-ní?

¹¹ Dandu ni cachi nècuàchimà:

—Còo, Señor; còo cá iin.

Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Pues ni yùhù, có-cuní stná cui-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxicócuñ-ní quida gà-ní cuàchi ma —ni cachi-yá.

Jesús nduú ana datnúú xi sàxinítnùni nèhivi ñuhiví

¹² Daaní, ni càhàn gà Jesús xi nèhivi yucán, cachi-yá:

—Yùhù nduú ana datnúú xi sàxinítnùni nèhivi ñuhiví. Ñàyucànduá, nsidaa ana nchícùn xí, icúmí cutnuù ndiaha nù ichi nchícùn-nè, te ducán nihitáhvi stná-nè vida ndiaha, vachi mà nunca conduamà ichi ñáa.

¹³ Dandu ni cachi nècuàchi fariseu xi-yá:

—Còo, mà ndisá, vachi cuisí mii-ní ndeníhí vaha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Mate mii càhn sàhà-xí, doco vātùni cundiaa mà, vachi ináhí índù ni quei vaxi, te ináhí índù icúmí nùhí. Doco mii-nsiá, có-ináhà-nsiá índù ni quei vaxi, ni có-ináhà stná-nsiá índù icúmí nùhí. ¹⁵ Indéhe uun-nsiá nansa quidá nèhiví, te ñà-jaàn cachi-nsiá sàhà-né, a quidá ví-né, ò á coó. Doco yùhù, có-cáchí nú quidá ví-né, ò á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhi sàhà-né, dandu ñà-ndácuisí nduámà, vachi màdi cuisí yùhù nduú ana cachi ducán, vachi cutnáhà stná Yuamání xí, divi mii-yá ana ni techuun-xí vaxi. ¹⁷ Cachi ley xi-nsia: xi ù testigu vātùni cunindisa-nda ñà-ndáa nduá cachi-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana càhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá ni techuun-xí, divi Yuamání, te càhàn stná-yá favor xi.

¹⁹ Dandu ni cacachi nècuàchimà xi-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te ni cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá, ni có-ináhà-nsiá yùhù, ni có-ináhà stná-nsiá Yuamání. Vachi nú ni cúnáhà ndisa-nsia yùhù ni cú, dandu ñà-jaàn nihí stná-nsiá cunaha stná-nsiá mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá ni cachi Jesús na ní dàcuàhà-yá nèhivi ndoó yehè veheñuhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios. Doco còo iin ni tnii-xi-yá, vachi tãháha ga sàà quivi cuu xi-yá ducán.

Nansa ni cachi Jesús icúmí-yá cùhùn xicà-yá, te mà cúí cunchicùn stná nèhivi có-xiníndísá

²¹ Daaní, ni cachi tu Jesús xi nècuàchi yucán:

—Yùhù icúmí cùhùn xiqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco na quivi cui-nsiá, icúmí-nsiá cui-nsiá xi cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhùn, mà cúí cùhùn stná-nsiá.

²² Ñàyucànduá, ni cachi nècuàchi raza-yá Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahni nècuàchi jaàn mii-né, ñàyucànduá ni cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndà?

²³ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Nèhiví ñuhíví yohó xínduu-nsia, doco yùhù, diquì-xí ansivi nì quixi, có-ndúí nèhiví ñuhíví yohó. ²⁴ Ñàyùcándúá nì cachi xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xiníndisá-nsiá yùhù ñà-ndúí ana nì cachi xì-nsiá, dandu quíví cui-nsiá cunsida ì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcándúá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachi-yá xì-né:

—Ndè primeru sàni cachi xì-nsiá ana nduí. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guè` cundehí, te cachi sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisi nduá cachi mii-yá ana dichúun-xí vaxi. Nùu mii-yá nì sàcùnahí cachi nsidaa ñà-ndúá cachi xì mii-nsiá nèhiví ñuhíví yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nèhiví yucán, cóni sánlihi ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yá sàhà-xí. ²⁸ Ñàyùcándúá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiá nì chituu ducún-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhíví, dandu cundaà ini-nsiá ñà-divi yùhù nduí ana cachi xì-nsiá, te màdi dìni mii chítuní ini quide ñà-ndúá quidé. Cuisi quidé ñà-ndúá nì dándácú Yuamání nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachi xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamání nì techuun-xí vaxi, te nicanicuahàn iá-yá cutnáhà stná-yá xí; mà nunca nacóó-yá yùhù, vachi nicanicuahàn quidé ñà-ndúá cudí ini-yá.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xiníndisá cuàhà gá nèhiví-yá.

Ñdoó nèhiví iníni xí Dios, te ndoó nèhiví iníni xí cuàchi

³¹ Daaní, nì càhàn Jesús xì nèhiví xiníndisá-xí-yá, cachi-yá:

—Nú iin-ni cunindisá vaha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhiví xí, ³² te sàà stná-nsiá mànihi ini-nsiá ñà-ndúú palabra ndàcuisi. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiá caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nèhiví xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtèhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xi nùu-nsí. Ñàyùcándúá, ¿índü chuun cachi-ní ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachi xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xì cuàchi, divi cuàchi ma nduá dándácú-xi nùu-né vida xì-ne, na ian peón xì cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdi nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xì-tè. Tucu ía xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nè coo-ne nùu nècuàchimà. ³⁶ Ñàyùcándúá, nú sàni dàcácu Dèhemaní (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiá cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhí Abraham nduú yohòtèhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù, vachi có-ndóo iní-nsia xì ñà-ndúá cachi xì-nsiá. ³⁸ Cuisi ñà-ndúá sàni xini nùu Yuamání nduá cachi xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-ndúá nì inini-nsia nùu yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiá.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchimà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham nì cundúú yohòtèhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá quida vìi-nsiá nacua nisa quida nècuàchimà sàhana. Doco vichi cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisi nduá cachi xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùu Dios. Cunaha-nsiá ni-iin xichi cóni cuní Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xí. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiá.

Dandu nì cachi nèhiví mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndúú-nsi dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí íá, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Nú Dios nì cundúú yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá cuu ini-nsiá sàhí, vachi nùu mii-yá nì quei vaxi. Màdi yùhù nì nácání mii ini quixi, cóó. Divi mii-yá nì techuun-xí vaxi.

⁴³ Te ¿índü chuun mà cùí mànihi ini-nsia ñà-ndúá cachi xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñà mà cundéé ini-nsia cunindisá-nsiá palabra xì. ⁴⁴ Vachi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudí ini quisi mà quida quini-sí, divi ducán stná mii-nsiá, cudí stná ini-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudí ini-si dcahni stnahá-si nèhiví. Mà nunca tùha-si quida-si ni-íñaha nduú ñà-ndáá, vachi cóò ni-iin palabra vaha niñnú ini-si. Te na cáhàn tñuhù-sí, (màsá ndúlócò-ndá), vachi ducání tñuhu ini anima-si. Tñuhu-sí, te yua ñà-tñuhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñà cachi xì-nsiá ñà-ndúú ñà-ndàcuisi, ñàyùcándúá có-xiníndisá-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú ía cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ¿índü chuun có-cachí claru-nsiáñá? Doco te nú ñà-ndáá nduá cachi xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhiví xí Dios, cudí ini-nè cunini-ne palabra vaxi nùu-yá. Doco sàhà-ñà có-ndúú-nsiá nèhiví xí-yá, ñàyùcándúá có-iníni-nsiá palabra xì-yá —nì cachi Jesús.

Sà-ia Jesús na táyôo nêhivi sàhana

⁴⁸ Dandu ni cãhàn tu nêhivi raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñà-ndâa nduá cachí-nsi, iin nêcuàchì samaritanu (siquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu ni cachí-yà xì-né:

—Còo ñà-malu animè. (Na cãhìn xì-nsiá), cui si cunî quee tnũñuhu xí Yuamání. Doco mií-nsiá, cahíchi iní-nsia yùhù. ⁵⁰ Cò-nándúquí nansa tavà nêhivi tnũñuhu xí mií, vâchi iá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mií-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà vii sàhà nsidaa chuun.

⁵¹ Palabra ndâcuisi nduá cachí xì-nsiá yohó: nú ni chivàha iin nêhivi ñà-nduá chináhi, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu ni cachi nêcuàchi raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsi iá ñà-malu anima-ní, vâchi sàhana ni xihì Abraham yucán, te ni xihì stná nsidaa profeta nisa cãhàn cuenta xi Dios. Doco mií-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nêhivi chivàha xi ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí iní-ní chicá ndiaá-ní nùu xii-ndà Abraham? Vâchi còo gá ndómà, xi stná profeta nisa cãhàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihì-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Nú mií ni cachí ñà-chicá ndiaf, dandu, mà cúndiáá mà. Vâchi divi Yuamání nduú ana icúmí tavà xi tnũñuhu xí yùhù, mate mií-yá nduú ana cãhvi stná-nsiá, cachí-nsiá. ⁵⁵ Doco mií-nsiá, có-ínahá-nsiâyá; cui si yùhù, ndisa, ináhi-yà. Te nú ni cachí có-ínahí-yà, dandu cunduu stnáni tē-tnùhù nahi mií-nsiá. Doco yùhù, ináhi mií-yá, te chivàhi ñà-nduá cachí-yà.

⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, ni cudii iní-nè ñà-nihitáhvi-né cuni-nè tiempu (quesai ñuhiví yohó). Ñâyucánduá, contenido ni ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu ni cachi nêhivi mà xì-yá:

—¡Mií-ní, ni có-xicà-ní ùi dico ùxin cuà, te ináhi-ní Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, táyôo Abraham, doco yùhù sà-ié.

⁵⁹ Ñâyucánduá ni dàtácá nêcuàchimà yùu cuahàn-nè cahní-néyá ni cùí, doco ni quee dehé-yà veheñuhu ma ni chindaà-yà mahi-né cuahàn-yà.

9

Nansa ni dànduvàha Jesús iin nêcuàchi cuaá dècuèndè quivì ni cacu-ne

¹ Dandu ni yàha Jesús chicá nùu-xí, te ni xini-yà yucán iá iin nêcuàchì cuaá, dècuèndè ni cacu-ne cuaá-nè. ² Te ni xicàn tnùhù nêcuàchì dacuahá-yà nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nêcuàchì yohó ni cacu-ne? ¿A yuadíhí-nè iá cuàchi-xi, ò mií-né?

³ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ni còo cuàchi ni quidá nêcuàchì yohó, ni stná yuadíhí-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñà ni sàà nêhivi cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñâyucánduá ni cuu xi nêcuàchì yohó ducán.

⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmí quide obra ndiaha ni sàcùnahí nùu mií-yá ana ni techuun-xí vâxi; vâchi (vâxi iin tiempu ùhì) nâcuìn tnùu, dandu mà cúí gá quida ni-iin nêhivi chuun xi mií-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhiví yohó, chuun xi nduá datnúi sàxinítnúni nêhivi.

⁶ Dandu ni nsihì ni cachí-yà ducán, ni dàcòyo-yà tedií-yà ñuhù, te ni quidavàha-ya iyuhu ndèhi ni dàcánúú-yà nùu nêcuàchì cuaá mà. ⁷ Te ni cachí-yà xì-né:

—Vichi cuahán-ní quisi-ní ndé ñuhú tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá dahàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nêhivi-ndó. Ñâyucánduá, ni sàhàn tiàa ma ni quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùnuú-né. ⁸ Dandu nsidaa nêcuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xi stná dava ga nêcuàchì ináhi xí-nè antes cuaá-nè, ni cachí-nè:

—¿Amádi nêcuàchì tiàa jaàn nduú ana nisa ia xicàn xi caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còo, cui si na indéhe nêcuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nêcuàchì yohó.

Doco nêcuàchì ni sanduu nêcuàchì cuaá mà, ni cachí-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu ni cacachi nêcuàchì yucán xi nêcuàchì mà:

—¿Nansa ni cuu ni natùinuú-ní?

¹¹ Te ni cachi nêcuàchì mà:

—Iin tiàa nani Jesús, ni quidavàha-ne iyuhu ndèhi ni dàcánúú-né nùí, te ni cachí-nè xí: “Cuahán-ní ndè pila Siloé, te quisi-ní”. Ñâyucánduá, ducán ni quide, te ni natùinuú.

¹² Dandu ni cachi nèhivi mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índù íá tiàa ma?

Te ni cachi nècuàchìmà:

—Cò-cùndáà inì.

¹³ Dandu nèhivi yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuàhàn nùù nècuàchi fariseu. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, quivi descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì ni dånátui-ya nùù nècuàchìmà.

¹⁵ Ñâyücàndüá, ni xicàn tnùhù stnà nècuàchi fariseu nùù nècuàchìmà nansa ni cuu ni natùinuù-né. Dandu ni cachi-né:

—Ni quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te ni dàcánúú-né nùù; dandu ni sàhìn ni quisi, te vichi duha ni natùinuú.

¹⁶ Dandu dava nècuàchi fariseu mà, ni cacachi-nè:

—Tiàa ni quida ducan xi nècuàchi yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vàchi có-chívàha-ne quivi descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, ni cacachi-nè:

—Còó, vàchi nú nècuàchi cuàchi ni cùndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñâyücàndüá, ni tãhndé dava nècuàchi fariseu mà. ¹⁷ Dandu ni cachi tu-ne xì tiàa ni sanduu nècuàchi cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sànì dånátui-ne nùù-ní?

Dandu ni cachi nècuàchìmà:

—Iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchi xídandacú nùù tè-raza Judea, cóni xíníndísá-né ñà-cuaá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñâyücàndüá, ni cana-ne yuadíhì nècuàchìmà, ¹⁹ te ni xicàn tnùhù-né nùù nècuàchi sahnuma, cachí-né:

—¿A dèhe-nsiá nduú nècuàchi yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsiá? Te nú ducán, ¿nansa ni cuu ni natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu ni cachi yuadíhì nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yòhó, te ñà-ndáà nduá cuaá-te na ní cacu-tè. ²¹ Doco có-cùndáà ini-nsi nansa ni cuu ni natùinuù-té, ni có-ináhá stnà-nsi ana nduú nècuàchi ni dåndúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùù mii-té ndàcàtnùhù-nsiá. Våtùni nacani-tè nansa ni cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá ní cachi yuadíhì nècuàchìmà, vàchi yúhì-nè nècuàchi dava ga raza-nè Judea, vàchi sàni ndatnuhu vàha nècuàchi (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-nduú-yá Cristu (ni quixi nùù Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóó gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñuhu. ²³ Ñâyücàndüá, ni cachi yuadíhì tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá vàha ndàcàtnùhù xi nùù mii-né.

²⁴ Daaní, ni cana tu nècuàchi dandacu-ma tiàa ni nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te ni cachi-nè xi nècuàchìmà:

—Tavà-ní tnùñuhu xí Dios; vàchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchi cuàchi nduú nècuàchi ni càhàn xì-ní.

²⁵ Dandu ni cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáà inì, a nècuàchi cuàchi nduú-né, á cóó. Cuisi imindaa iñaha ináhì: divi ñà-antes nisa ía cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuú.

²⁶ Dandu ni cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa ni quida-ne xì-ní? ¿Ndíá nduá ni quida-ne, te ni nanihì-ní vista xì-ní?

²⁷ Dandu ni cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachi xì-nsiá nsidaamà, te có-xíníndísá-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsiá nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stnà-nsiá vàha-nsiá ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu ni quesaha nècuàchìmà cànhá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà íá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xii-ndà) Moisés íá-nsi.

²⁹ Ináhá-nsí ni càhàn Dios xi Moisés, doco nècuàchi jaàn, ni có-ináhá-nsí índù ladu ni quixi-ne.

³⁰ Dandu ni cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha màni ndujàn. Ni có-ináhá-ndá índù ni quixi-ne, doco sàni dåndúvaha-ne nduchinú. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-iníni Dios na xicàn tãhvi iin nèhivi có-quidá víi. Doco nú nihnú vàha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-ndüá cachí-yà, dandu quihín casu-yà na xicàn tãhvi-ndà nùù-yá. ³² Te ni dècuèndè sànhà có-xínítnùhu-nda coo ana danátui xi nùù iin nèhivi cuaá dècuèndè quivi ni cacu-ne. ³³ Ñâyücàndüá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios íá Jesús, vàchi nú cóó, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu ni cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesaa-ní ñuhívi sà-íá cuahà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuahàn-ní chìnahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìimà tùvèhè.

³⁵ Dandu nì xinitùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìimà ñà-nì taxi-ñánè. Ñàyùcàndüá, na nì ndacùhun stnahá-yá xi-né, nì cachi-yá xi-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemani Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìimà xi-yá:

—Señor, cachi-ní xí ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xi-né:

—Sàni xini-ní mii-yá, vachi divi nduú yùhù ana cáhàn xi-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísè, Señor mío.

Te nì cahvi-néyá.

³⁹ Dandu nì cachi-yá:

—¿Índü chuun nì quesai ñuhívi yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivi cuaá inì anima-xi, vätüni nihì-né (cundaà inì-nè, na ian nì) natüinuù-né. Doco nèhivi tuxí inì-xi sàcündää vaha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cündää gà inì-nè) —nì cachi-yá.

⁴⁰ Doco dava nècuàchi fariseu cutnähá xí-yá yucán, nì inini-ne ñà-ndüá nì cachi-yá, te nì cacachi-nè xi-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná inì anima-nsi cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá inì anima-nsià nì cuí, dandu mà cóó gá cuàchi-nsia; doco vichi cachi-nsià (ñà-cündää vaha inì-nsià), te claru ináhá-nsià nsidaa iñaha. Ñàyùcàndüá, iá ì cuàchi-nsia.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

¹ Palabra ndàcuisi nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivi icà corra ndé có-ndüü yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchi vaxi quidacuihna xi rii xi-ndá nduú-né. ² Doco nècuàchi quíhvi yehè corra, cóó, nècuàchi dirí-xi nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiaá xi yehè mà. Te cuisì nùü nècuàchi dirí-xi nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìimà xi rii xi-né, nacüni-siné. Te caná-nèsi quívi iin iin-si, dandu queé-si xi-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sàcòdonùü-né nùü-si cuahàn-nè; te vivíi-ni xínchicùn-siné, vachi ináhá-sí tàchi stohò-si. Doco inga nèhivi tucù, cóó, mà cunchicùn-siné. Xinúdhèhé-si nùü-né, vachi có-nàcünì-si tàchi nèhivi tucù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xi nèhivi yucán, doco cóni cündää inì-nè ndiá nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xi nèhivi yucán, cachi-yá:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù. ⁸ Nsidaa ana nì quixí antes, tècuìhná xinduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té rii xí. Doco nèhivi nduú nahi rii xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacula nì cachi) ñà-nahi yehè nduí, ñàyùcàndüá, sàhà yùhù vätüni quíhvi nèhivi, te nihì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin rii sàhàn ndé íá cuahà pastu, dandu màndixi tu-si corra-si.

¹⁰ Iin tècuìhná, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-ndüá icúmí-ndá, te ò cahni-téndó, te ò quida quini-tè xi-ndá. Doco yùhù, cóó, sàhà ñà-cui nihitáhvi nèhivi cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcàndüá nì quesai (ñuhívi yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vaha. Te sáhi vida xi sàhà-ñá nihì nèhivi nduú nahi rii xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiáá xi rii, peón-ni nduú-te, te mà úhi nacoo-tésì, vachi có-ndüü ndisa-té pastor xi-si; có-ndüü-te meru stohò-si. Ñàyùcàndüá nú nì xini-te vaxi nsivòhú, dandu nacóó nihni-tésì, te xinúdhèhé-te; dandu tñí quisi mà-si, te xitià nihni nsihì-si. ¹³ Te ¿índü chuun xinúdhèhé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndúlócò-te sàhà-si.

¹⁴ Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduí, te ináhá vahi nèhivi xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamáni' yùhù, ducán ináhá stnái mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhivi xí, vachi nahi rii xí xinduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhivi nduú nahi rii xí. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xi nsidaa gá ana nduú rii xí; te mindaa yùhù cundiai-nè.

¹⁷ Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihì nì cuu ducán, dandu icúmí naquihni tuiá. Sahájan cuú inì Yuamáni' sáhi. ¹⁸ Cunaha-nsiá, cóò nì-iin cuí quindiaa xi vida xí. Voluntad xi míi cuàhiá. Vätüni cuàhiá, te vätüni danatíacúí míi, vachi ducán nì nihitáhvi nùü Yuamáni'; divi ducán nì cachi-yá xí —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tãhndè dava-ne sàhà ñà-nduá nì cachi-yà.
²⁰ Cuàhà-né nì (càhìchì ini-nèyà), cachi-nè:

—Iin ñà-malu iná cáá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índu chuun ndulócò-nsià sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còó, màdì iin nècuàchì iná cáá ñà-malu nduú nècuàchì càhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandùvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa ni cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xinu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachi-nè xi-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xi-nsí.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachi xi-nsiá, doco có-xinindisá-nsiá. Nì ndacùcàhín quivì Yuamáni', te nì quide cuàhà milagru. Xi ñà-jaàn vátuni cundaà ini-nsià ana divi nduí. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xinindisá-nsiá, vachi có-nduú-nsiá ana nduú rii xí, nacua nì cachi xi-nsiá. ²⁷ Vachi nèhivi nduú nahi rii xí, iníni-né na càhín xi-né. Te ináhi-né, te nchícùn-né yùhù. ²⁸ Te sáhi-né vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-né, nì còò iin tavá xi-né nùù ndahí. ²⁹ Vachi nùù Yuamáni' nì nihí nèhivi nduú nahi rii xí, te còò cá ana chicá fuerte nùù mii-yá; còò iin cui dandañuhú-xí-né nùù ndahá-yá. ³⁰ Te yùhù xi Yuamáni', iin-ni xínduu-nsi —nì cachi Jesús.

³¹ Ñàyucànduá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dátacá tu-ne yùù ñà-caniyuu-néyà, te cahni-néyà. ³² Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide nì xini-nsiá. Te nsidaa obra mà nduá nì nihítáhvì' nùù Yuamáni'. Pues ¿índu obra xi (có-ndiàà), te sàhàmà cuni-nsià cahni-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachi nècuàchì mà xi-yá:

—Còó, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuni-nsi cahni-nsi mii-ní; còó. Sàhà ñà-nì cachi-ní iin cuàchì, ñàyucànduá ndiá icà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vachi cuni-ní ndudava-ní xi Dios, te nèhivi ùún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Pues, ¿nansa divi cachi nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá: “Nahi dios xínduu-nsia, cachí”. ³⁵ Pues, ducán cachá` sàhà nèhivi sàhana ma, mate cuisì nèhivi ùún nì inini razón xi Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá, te ináhá-ndá, siempre ñà-ndácuisì nduá cachí tutu ù. ³⁶ Doco yùhù, mate ní nihí iin chuun ù nùù Yuamáni', te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhiví yohó, doco cachi-nsiá iin cuàchì nduá ñà-càchí' nduí Dèhemani-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-nduá nahi obra quidá stná Yuamáni', dandu màsà cúnindisá-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-nì iá obra quidé xi obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xinindisá-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátuni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá, te cunindisá stná-nsiá ñuhú saín vida xi Yuamáni' anímè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-né tni-neyá, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndé lugar ndé nì saquida ù Juan (Bautista) nèhivi. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyucànduá, cuàhà nèhivi nì casaà stná nùù-yá yucán, vachi dohó cachí-né:

—Còò milagru nisá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáà nduá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchì mà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivi mii-yá.

11

Nansa ni xihí Lázaro, te ni natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchì-né tàtnà tnàmi sàhà-yá, dandu nì nsida ichí-nèà xi ididíni-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-né xi-yá:

—Stoho-nsí Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyucànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimani cuàhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tnùñuhu xí Dèhemani-yá —nì cachi-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùu-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cùhì nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùi quivì lugar yucán. ⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichì cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cunì tu-ní cùhùn-ní yucán? vèchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahni-né mii-ní xì yùu nì cùí, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ùxin ùi hora nchií orá nùu-ndà, ñàyùcàndüá mà ùhì cacanu-nda ndui, te mà cáquihì sàhà-ndà, vèchi tnùu nùu-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúu ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhì-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuu, mà ùhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnúu Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gá-yà xì-né:

—Quidí amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcàndüá, cùhìn dansicùhnu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vèchi nú quidí uun-ne vichì, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vèchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quidí-ndà na quetátú-ndà; doco còò, sàhà ñà-xihì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, chicá claru nì cáhàn-yà xì-né, cachi-yá:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ìè' xì-né (na ní xihì-nè), doco vátùni, vèchi chindeámà ñà-sàà-nsiá cunindisá ndisa-nsia. Pues vichì cùhùn-ndà ndé iá nsii ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yà nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichì nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihìn nsidaa-né ichì cuàhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnùhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quivì inácaa-ndà cueva ndé índuxin-nda.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuàhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcàndüá, nì casaà stná cuàhà nècuàchìmà ndé iá Marta xì María, cunì-nè nacuahandee ini-nè nècuàchìmà sàhà nsi-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuàhàn-nè nàchicùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iin-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe. ²² Doco yùhù ináhí, nsidaa ñà-ndüá nì cacán tàhvi-ní nùu Dios vichì, seguru cuàhatahvi-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ícúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhí, icúmí-nè natiacu-nè na sàà xinu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátíacú xì nèhivì, te sáhatahvi stnáì vida ndiaha. Ana càhvi xí, mate sàni xihì-nè, doco icúmí-nè natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itíacú, te xiníndisá-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndisá-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndisè ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndé inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcàndüá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vèchi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yà xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nàcuàhandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yèchi nècuàchìmà cuàhàn-nè, ñàyùcàndüá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuàhàn nècuàchì jaàn ndé índuxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcuìin sisi-né nùu-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhà xí-nè, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutási ini-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índü índuxin nsii?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsì Señor.

³⁵ Dandu nì sacu stná-yà. ³⁶ Te sàháyùcàndüá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehe-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsi ma.

³⁷ Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dānātūi Jesús yohó nùù-xí. ¿Índü chuun mànicüi dandúvaha-ne nècuàchì nsi yohó sàhà ña-màsà cúí-nè nì cúí? —nì cachí-nè.

³⁸ Daaní, cuahàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índüxin nsi ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sácàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachí-yà xì nèhivì yucán:

—Ditá-nsiá cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsi-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuahàn-ndà cümü quivì vichi; ádi sàsàhàn quini nsi jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Sànì cachí xì-ní cuisì xífuhu cunindisá vaha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñâyùcàndüá, nì ditá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà diquì-xí, te nì cachí-yà:

—Ansivéhé-ní, Yuamání, vachi nì inini-ní ñà-ndüá nì xicàn tàhví nùù-ní. ⁴² Te ináhi, ducani iníni-ní yùhà na xicàn tàhví nùù-ní, doco ducán cachí xì-ní vichi sàhà-ñá nì cúmínì nèhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-ndüù-ní ana nì techuun-xí vaxi ⁴³ —nì cachí-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nì natiacu nècuàchì nsi ma nì quee-ne cueva, idádúcun í-né sicoto. Te nuhní stná ndahásàhà-né, te nùù-né, idàhvi stná iin sicoto. Dandu nì dāndācú-yà nùù nèhivì itá yucán, cachí-yà:

—Nacani-nsiànè, te nì cacá-né —nì cachí-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-neyá

⁴⁵ Ñâyùcàndüá, cuahà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè nansa nì quida-yà. Divi nèhivì nì sàhàn vehe María nácòtò xì nècuàchì mà xínduu-ne. ⁴⁶ Doco dava ga nèhivì yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-yà.

⁴⁷ Ñâyùcàndüá, nì nataca nècuàchì mà xì dùtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíá quida-nda? vachi cuahà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú nì nácóó uun-ndané, dandu icúmì nsidaa nèhivì cunindisá-né nècuàchì mà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñuhu xì-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachí-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnú cuià yucán. Te dohó nì cachí-nè:

—Mii-nsiá, có-cundáa ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sānihì inì-nsiá ñà-nùù ndohó chicá vaha quea nú nì cúí imindaa nèhivì sàhà ñuu-ndà yohó, te màdiá ndañuhu nsidaa-nda —nì cachí-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né nì chitnùni ini-nè cachí-nè ducán; cóó, vachi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnú cuià yucán, ñâyùcàndüá Dios nì dàchitnùni ini-yànè cachí-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yà cui-yà sàhà nèhivì ñuu-yà. ⁵² Te màdi cuisì sàhà nèhivì ñuu-yà. Cóó, vachi icúmì stná-yà cundaca-yà nsidaa nèhivì nduú dèhe ndisa Dios, te danátácá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhivì.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nì quesaha tè-xíndacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyá.

⁵⁴ Ñâyùcàndüá, cóni xicanuu vate gá-yà mahì nèhivì raza-yà yucán, cóó. Nì quee-yà cuahàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu índühu yatni ndé nduú puru yucú. Te yucán nì ia chíi-yà xì nècuàchì dacuahá-yà.

⁵⁵ Daaní, quivì yucán sà-itúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidacáhnú nècuàchì raza Judea yucán. Ñâyùcàndüá, cuahà nèhivì nì quee ñuu cuati vaxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchì mà veheñuhu cahnú ndatnùhù-né, ndacàtnùhù stnahá-né nùù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á cóó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsiá? ¿A quixi-ne, á cóó? Ádi mà quixí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùù dùtù xícusahnú, xì nùù nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nèhivì ñà-icúmí-né cachitnùhu-ne índü iá-yà, nú ináhà-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchì mà tñii-neyá.

12

Nansa ni quida iin nècuàchi ñahà, ni dàcùchí-né sàhà Jesús xi tàtà ñàmì

¹ Daaní, cumàni gá ñũu quìvi cunduu vicò pascua, dandu ni sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé íá nècuàchi ni dànátíacú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà ni quida stná nèhivi iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà ni chindee stná Marta, ni quida-ne chuun yuhùnùhú. Te íá stná Lázaro yucán mahì nèhivi cutnàhà xì-yà xixì-yá. ³ Daaní, ni sàà stná María yucán, nihì-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te ni dàcùchí-nète sàhà-yá, dandu ni nacuaaha-nète xi ididíni-né. Te inicutu vehe ni nacutu dico tnamì-té. ⁴ Doco yucán íá stná iin nècuàchi dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-né tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó ni cachi-né:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vaha ni cuí? Vàchi vátuni tui ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nùu nècuàchi ndahví.

⁶ Ducán ni cachi nècuàchímà, doco màdi ndisa nècuàchi ndahví cuhí ini-né; (mii-né cuhí ini-né), vachi iin nècuàchi cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né íá itni dihùn xí nsidaa nècuàchímà, te tùha stná-né cuida cuìhna-né dihùn ñuhuma. ⁷ Ñàyucàndüá, ni cachi Jesús xi-né:

—Nacoo-ní nècuàchi ñahà yohó, vachi sàhà-ñá sà-itúu quìvi cundüxin, ñàyucàndüá ni chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi ni xichuún-né. ⁸ Nècuàchi ndahví, nicanicuahàn ndoo-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quìvi ié` xì-nsiá —ni cachi-yà.

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivi ñà-cahni stná-né Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchi raza Judea, ni sàà stná-né ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán íá-yà. Doco màdi cuisì mii-yá cuní-né cundehè-né, còó. Stná Lázaro cuní-né cundehè-né, vachi sàni natiacu nècuàchímà. ¹⁰ Ñàyucàndüá, dècuèndè stná nècuàchímà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà ni quesaha-né ndatnùhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vachi sàhà Lázaro cuàhà nèhivi ladu Judea mà cuní-né yàha-ne ladu xí Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa ni sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, ni yàha inga quìvi. Te nèhivi cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, ni xinitnùhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³ Ñàyucàndüá, ni sahnde-né ndahà nù-ñùu, te nihì-nènu ni quee-ne cuàhàn-né dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachi-né:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchi yohó, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-né, vachi cuàhàn-né cusahnú-né nùu ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu ni tui iin burru chii, te ni sàcùnùu-yá yàtà-sí. Ducán ni quida-ya, vachi dohó cachi nùu tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivi ñuu Sión yohó, màsà yúhí-nsiá, vachi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùu-nsiá, cuindànùu-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchi dacuahá-yá, có-ínahá-né ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanhi-yá tnùnuhu ndiaha xì-yá, dandu ni nsinuu ini-né, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán ni chindee stná-nèyà, (te ni quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichì sàni ndecoyo cuàhà nèhivi (ñuu mà) nánchicùn xì-yá, vachi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú ni quida-ya na ní cana-ya Lázaro ni quee-ne sepultura ni natiacu-né. Vachi nèhivi ni xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-né cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní ni xini nècuàchi fariseu ñà-cuàhà guá nèhivi ni ndecoyo, te ni ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-né:

—¡Jaàn xiní-nsiá ni iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivi nhíchùn xì Jesús vichì.

Nansa ni quixi nècuàchi raza Grecia nandúcú-né Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà ni sàà stná itnii nècuàchi ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te ni tnàtuu-ne nùu Felipe, iin nècuàchi ñuu Betsaida íá ladu Galilea, te ni cachi-né xì nècuàchímà:

—Señor, cuní-nsì cahn-nsi xì Jesús.

²² Dandu ni sàhàn Felipe ni cachtinùhu-ne xì Andrés, dandu nduú-né cuàhàn-né nùu mii-yá, te ni cachi-né xì-yá sàhà nècuàchi ñuu Grecia mà. ²³ Dandu ni naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yà:

—Vichì sàni sàà quìvi nanhi` tnùnuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnahà Nèhivi Ñuhiví.

²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùni, te sàhámà có-chihì-ndañá, dandu imindaa nùni cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihì-ndañá, dandísá icúmíá nducuahá. ²⁵ Pues ducán íá stná xì vida xì nèhivi. Nú cuhí gá ini-né vida xì-ne ñuhiví yohó, dandu icúmíá ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nèa, dandu nicanicuahàn cucumí-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nùí, dandu ni cúnchicùn-né yùhù, te

ndéni nì cui ni sàì, yucán icúmi sàà stnà nècuàchì mà cutnahá-né xí'. Te nsidaa ana xinúcuáchì nù, icúmi Yuamáni' quidañuhu-yánè.

²⁷ Vichi yáha ga nacáni cuáhà inì. Doco ¿a cuáhìn càquìn nù Yuamáni' ñà-nì dácàcu-ya yuhù nù ñà-ndúá icúmi cuu xí vichi? Còò, vàchi divi sàhà ñà-nì cùu-xí ducán ndúá nì quesai ñuhiví. ²⁸ Te vichi dohó cachí xí Yuamáni': "Tavà-ní tnùñuhu xí-nì cundehè nèhiví".

Dandu nì tiacu tàchì ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni taví tnùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmi quee nù nèhiví quivì nù-xí.

²⁹ Ñàyùcàndúá, nèhiví itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvi ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi àngel nì càhàn xí Jesús.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xí-né:

—Màdi sàhà yuhù nì càhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsiá; sàhà mii-nsiá ndúá nì càhàn-yà.

³¹ Cunaha-nsiá, sà-itúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáa ñuhiví yohó. Te vichi icúmi Dios tavà-yá quisí dandacú nù ñuhiví yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhiví yuhù, dandu icúmi danátàquì cuáhà nèhiví nù.

³³ Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà ìndù modo icúmi nèhiví cahni-néyà (nchìca cruz). ³⁴ Dandu nì cachi nèhiví cuáhà mà xí-yà:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nù ley ìndé cachá': "Nicanicuahàn icúmi coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmi nèhiví dananà ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stnà-ní ñà-ndùu-ní Tnaha Nèhiví Ñuhiví. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xí-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuahàn cutnuù ndiaha luz (xí Dios) mahi-nsiá. Ñàyùcàndúá, nacua datnúù ndiaha-yá nù-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vàchi (vaxi iin quivì) vihini cuxio nsidaamà, te ndé cuisì ichi ñáa ndòo nù-nsiá. Cunaha-nsiá, nú nì cacá iin nèhiví ichi ñáa, mà có-cundáa tnùnì ini-nè ìndù nù-xí sàà-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúù ndiaha-yá luz (xí-ya) nù-nsiá, ñàyùcàndúá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúù ndiaha xí-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndàcùhun nècuàchì mà-yá.

Nansa nì cahíchi ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuáhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhiví, doco cóni sàà-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-ndúá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vàchi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsì Señor, sacu nèhiví nì xinindisá ñà-ndúá nì cachi-nsi xí-né, mate cuáhà gà sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcàndúá, mànicùì gà cunindisá nèhiví (raza-yà), vàchi dohó nì tiaa stnà Isaías mà (ñà-ndúá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuàì anima-nè, te quidámáxinì-nè quidé. Ñàyùcàndúá, có-cùnì-nè cundehè-né ichi yuhù, nì có-cùnì stnà-nè mànihì ini-nè, nì có-cùnì stnà-nè natnahnù-nè (ichi váha), te ducán nsida viñ' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn ndúá nì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómà seña xí Dios ñà-ndiaha guá cuahàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàhàmà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuáhà gà stnà nèhiví raza-yà nì xinindisá stnà-néyà, dècuèndè stnà cuáhà nècuàchì dandacú. Doco cóni cachí vate-né ñà-jaàn, vàchi nì yuhì-nè (cuidà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóó gà permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vàchi chicá nì cudii ini-nè ndee váha-ne nù nèhiví ñuhiví, te màdi nù Dios.

Nansa icúmi palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nèhiví ñuhiví

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachí-yà:

—Nú xinindisá nèhiví yuhù, màdi cuisì yuhù xinindisá-né; cóò. Stnà mii-yá ana nì techuun-xí vaxi xinindisá stnà-nè. ⁴⁵ Te nú indèhe-né yuhù, dandu indèhe stnà-nè ana nì techuun-xí vaxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnú nù nèhiví ichi cùhùn-nè, ñàyùcàndúá nì quesai ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xinindisá xí, mà cacá gà-nè ichi ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nèhiví ñà-ndúá cachí, te có-chívàha-neà, dandu icúmi ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nihì-né castigu. Doco màdi yuhù icúmi nsidandaà xí sàhà-né. Còò, vàchi màdi sàhà-ñá dandohí nèhiví nì quesai ñuhiví yohó. Còò; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachí icúmi nsidandaà sàhà cuàchi nèhiví cahíchi ini-xi, te có-càndisá-né ñà-ndúá cachí. Icúmi palabra mà cachà nansa nihì-né castigu na sàá xinu tiempu.

⁴⁹ Nsidaa ñà-ndúá sàni cachí xí-nsiá, màdi dìni mii nì queá; cóò, divi Yuamáni' nduú ana nì sàcunahí nù-xí; divi mii-yá nì cachi-yá xí ñà-ndúá cunì-yá cachí xí-nsiá. ⁵⁰ Te ináhi,

nú ni cúníndísá-nsiá ñà-nduá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñâyùcàndüá, nacua sàni cachi-yá xí', divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá —ni cachi Jesús.

13

Nansa ni nacate Jesús sàhà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, ni sàà vigília vicò pascua, te ináhá Jesús sà-itúú stná quivi icúmí-yá quee-ya ñuhivi yohó nùhù-yá ndé iá Yuamáni-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yá sàhà nèhivi xí-yá ndoo ñuhivi yohó, ñâyùcàndüá ni (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuáhà ini-yá sàhà-ndà. ² (Vàchi divi ñuú vigília mà) iá-yá cudíni-yá xì (nèhivi xí-yá). Doco iin nècuàchì mà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùù tè-xidandacú), vachi ducán ni dānácáni ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yá sàni chitnùni ini Yuamáni-yá ñà-dandacú-yá nùù nsidanicuu iñàha, te ináhá stná-yá ñà-nùù Yuamáni-yá ni quixi-ya, te después nùhù-yá. ⁴ Ñâyùcàndüá, ni naco-ya ñà-xixí-yá, te ni ndacuiin-yá, ni tavà-yá dùhnù quihín-yá, te ni chichuhni nihni-ya iin sicoto caní tixi-ya. ⁵ Daaní, ni tnii-ya iin tina, te ni dàchitù-yáñà tècuí, dandu ni quesaha-yá nacaté-yá sàhà nècuàchì dacuahá-yá, te después ni nsida ichí-yáñà xì sicoto caní-ma.

⁶ Te na ní sàà-yá ndé iá Simón Pedro, dandu ni cachi-nè xì-yá:

—¿A ndisa cuní-ní nacate-ní sàhí, Señor mío?

⁷ Te ni cachi-yá xì-né:

—Vichí có-sànihí ini-ní índù iñàha nduá cuàhìn quide xì-ní, doco vaxi iin quivi, dandu sàà-ní cundaà vaha ini-ní.

⁸ Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhì nacate-ní sàhí!

Te ni cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátì sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivi xí.

⁹ Te ni cachi tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì díní, te màdiá cuisì sàhí.

¹⁰ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà ni xichi iin nèhivi, còò necesidad cuchi tu-ne, vachi sà-ia ndoo inicutu icà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stná xì mii-nsiá vichí, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsia.

¹¹ Ducán ni cachi-yá, vachi ináhá-yá ana cuàhàn dicò xì-yá, ñâyùcàndüá ni cachi-yá: “Màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsia”.

¹² Daaní, ni nsihí ni nacate-ya sàhà-né, dandu ni nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yá, te ni sàcòo-ya. Te ni cachi-yá xì-né:

—¿A cundáà ini-nsia índù chuun ni quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachí-nsiá xí', te Stoho-nsí Señor cachí stná-nsiá xí'. Te vātūni iámà, vachi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsiá nduí, te stoho-nsiá nduí, doco ni nacatì sàhà-nsiá. Ñâyùcàndüá, stná mii-nsiá ndiá icà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vachi nacua ni quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xì-tè. Stná iin tè-nihí-xì iin razón, màsà cútúxí ini-te ñà-chicá ndiaá-te nùù ana ni techuun-xì-té xì razón mà. ¹⁷ Ñâyùcàndüá, nú sàni cundaà vaha ini-nsia ñà-ndàà nduá sàni cachi xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ 'Doco có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhí índù nèhivi sàni nacàxin. Te nacua ni cachitnùhu nùù tutu ì, ducán ndisa sàni cuu xí, vachi dohó cachá: “Iin tiàa cutnàhà xì na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì”’. ¹⁹ Yùhù, tàñàha ga yàhì tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhì xì-nsiá sàhà-ñà, dandu na sàà cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndisá nèhivi iin ana ni techuín, dandu queámà na ian sàni xiníndisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndisá-nè yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndisá stná-nè mii-yá ni techuun-xì vaxi ²¹ —ni cachi-yá.

Nansa ni cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu ni quesaha-yá cuhúun cuáhà ini-yá, te ni cachitnùhu-ya xì nèhivi xí-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí'.

²² Ñâyùcàndüá ni quesaha nsidaa nècuàchì mà indèhe stnahá-né nùù-né, nacáni ini-nè ana divi cáhàn-yá sàhà-xí cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yá iá iin nècuàchì màni guá nùù-yá.

²⁴ Ñâyùcàndüá, ni quida Pedro iin seña nùù nècuàchì mà ñà-ni ndacàtnùhù-né nùù-yá ana divi cáhàn-yá sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchì mà, chicá ni cuyatni-ne nùù-yá, te ni cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu ni dandaxín-yá pan mà, te ni sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tniì nècuàchìmà pan mà, dandu ni quihví ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduà cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-nià.

²⁸ Doco nèhivi dava ga cutnàhá xí-yá yucán, cóni cundáá ini-nè índu chuun ni cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, ni tuxi ini-nè ni cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchìmà ana ndiaá xì dihùn xì nsidaa-né, te ádi iá ñàhà cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nuù nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ni nsihi ni tniì Judas mà pan mà, dandu vichi vichi ni quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa ni dandacú Jesús nuù-ndà

³¹ Na sàcuàhàn Judas, dandu ni cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, vichi sàni nihì ndise tñùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tñùñuhu xí (Yuamáni) Dios. ³² Ñàyucànduá, nú sàhà yùhù chícá coo tñùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nihì gá stnái más tñùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yá quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua ni cachi xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnái xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsiá, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuàhá ini sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú ni cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhájàn vätùni cundáá ini nsidaa nèhivi ñà-divi nèhivi xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa ni cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyá

³⁶ Dandu ni cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índùvì cùhùn-ní?

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xí cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnái xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié' cui sàhà-ní.

³⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cui-ní sàhì cahan-ní? Yùhù cachí xì-ní, te ñà-ndáá nduá, tàñàha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14

Ñà-nduá ni cachi Jesús xì nèhivi xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichi sàà-ndà nuù Yua-nda Dios

¹ Màsà nácáni gá ini-nsiá; cuiisì cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stná ini-nsiá yùhù. ² Ini vehe cahnú Yuamáni' iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdi ñà-ndáá nduájàn, dandu sàni cachi xì-nsiá ni cúí. Doco icúmí codònuì nuù-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vii' ndé cundoo stná-nsiá xí'. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmí naxicocuíñ nàcuàqui mii-nsiá nuhù-ndà sàhà-ñà cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcundáá ini-nsiá índù iá', te sàcundáá stná ini-nsiá índù ichi sàà yucán.

⁵ Dandu ni cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínahá-nsí ichi mà, vàchi có-cundáá ini-nsiá índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ndufí ichi mà, te nduú stnái ñà-ndácuisì, te nduú stnái ana (sàha xì) vida ndiaha. Nú màdi sàhà yùhù, còò iin sàà nuù Yuamáni'. ⁷ Doco nú inahá-nsiá yùhù, dandu inahá stná-nsiá mii-yá. Ñàyucànduá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ínahá stná-nsiàyà.

⁸ Dandu ni cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuni-nsí cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòo vaha ini-nsi.

⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié' cutnàhì xì-nsiá, te ¿a tàñàha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamáni' nduá, te còò cá necesidad cachi-ní ñà-cuni-nsiá cundehè-nsiàyà. ¹⁰ Ádi sá-xiníndisá-ní ñà-ñùhú saín vida xì ini Yuamáni, te ñuhú stná vida xì-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdià ini-ní mií ndacú ínià, vàchi ini anímè iá Yuamáni', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xini-nsiá). ¹¹ Cunindisá-nsiá ñà-ñùhú vida xì ini mii-yá, te iá stna vida xì-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndisá-nsiá mate sàni cachi xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha ni quide. ¹² Ñà-ndáá nduá

cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísá ndisa iin nêhiví yùhù, dandu vátùni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidè. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátùni quida stná-nè, vâchi icúmi nùhì ndé iá Yuamání. ¹³ Te nsidaa ñà-nduá nì câcàn tâhvi-nsiá, te ndacûcahan-nsiá quiví, icúmi quideâ, dandu chicá más nihí Yuamání tñùñuhu xí-yá sâhâ yùhù ana nduú Dêhemani-yá. ¹⁴ Ndéni iñâha ni cui ni câcàn tâhvi-nsiá, te ndacûcahan-nsiá quiví, quideâ.

Nansa ni quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xí-yá quixi

¹⁵ Nú cuú ndisa ini-nsiá sâhí, dandu icúmi-nsiá chivâha-nsia ñà-nduá dandacuí nù-nsiá. ¹⁶ Icúmi câcàn tâhvi stnáì nùu Yuamání, dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xì-nsiá, te Yâ-icúmi quixi ma, nicanicuahàn icúmi-yá coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. ¹⁷ Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndâcuisì cachí-yâ. Nêhiví dava ga ñuhiví yohó, mà cúí nihí-né Yâ-ì mà, vâchi có-tùf-yá nùu-né, te nì có-ínahá stná-nèyâ. Doco mii-nsiá, sâ-ínahá-nsiâyâ, vâchi sâ-íá-yâ cutnahá-yá xì-nsiá, te después, icúmi-yá yâha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuâhì ndoo penchi-nsiá, vâchi icúmi naxicocuíñ ñà-coi xì-nsiá.

¹⁹ Làcâ sacú tiempu, dandu mà cúnì gâ nêhiví ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vátùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itíaciú, te sâhâ ñà-itiaciú, ñâyúcandúâ iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. ²⁰ Na sââ quiví yucán, dandu cundaâ vâha ini-nsia ñà-iin-ni nduú xí Yuamání, te cundaâ stná ini-nsia ñà-sâ-íá stná mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnáì.

²¹ Ana ináhâ xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néâ cumplir; divi nêcuâchmâ nduú ana cuú ndisa ini-xí sâhí. Daaní, nú cuú ini-nè sâhí, icúmi Yuamání cuu stná ini-yâ sâhâ-né, te stná yùhù, cuu stná ini sâhâ mii-né, te datúí nansa nduú modo xí nùu-né.

²² Daaní, nì câhàn Judas xí-yá, (doco inga Judas), màdi Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xí-yá:

— Señor mío, ¿índu chuun cuisì nùu nsiùhù icúmi-ní datúí-ní nansa nduú modo xí-ní? ¿Índu chuun mà quidá-ní ducán xí dava ga nêhiví ñuhiví?

²³ Dandu nì cachi Jesús xí-né:

— Nêhiví cuú ini-xí sâhí, tûha-ne chivâha-ne ñà-nduá cachí xí-né. Dandu Yuamání, icúmi stná-yá cuu ini-yâ sâhâ-né, te sââ-nsi nùu-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. ²⁴ Doco nêcuâchí có-cúu ini-xí sâhí, có-chivâha-ne ñà-nduá cachí. Te ñà-nduá cachí xí-nsiá, màdi ini-nì mii ndacuí ini cachi ñà-jaan. Còó, Yuamání nduú ana chitnùni ini-xí ñà-nduá cachí xí-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaan sâni cachi xí-nsiá mientras iá ve xí-nsiá yohó. ²⁶ Doco iá inga ana cuâhàn chindee xí-nsiá, divi nduú Espíritu Ìi icúmi Yuamání techuún quixi cuenta xí. Te Yâ-ì mà, icúmi-yâ chinaha-yâ mii-nsiá nsidaa iñâha, te dansínúú ini-yâ mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sâni cachi xí-nsiá.

²⁷ Mate cùhìn, doco sâhâ yùhù vátùni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié contentu, ducán sâhatahvi stnáì mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsiá contentu. Mà quidé na quidá nêhiví ñuhiví yohó, ñin modo ndoo ñi-né. Còó, màsâ nâcâni ini-nsiá sâhâ ni-iñâha, ni màsâ yúhí-nsiá. ²⁸ Vichí sâni inini-nsia nì cachi ñà-icúmi nùhù xiqué, dandu naxicocuíñ. Te nú nì cuú vâha ini-nsiá sâhí nì cùí, dandísâ cudíì gâ ini-nsia ñà-nì cachi icúmi nùhì ndé iá Yuamání, vâchi chicá dandacuí mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sâni cachitnùhì xí-nsiá palabra yohó sâhâ ñà-nduá cuâhàn cuu después, dandu quiví cuu ndisa nacua sâni cachi xí-nsiá, vátùni cunindísâ ví-gâ-nsiá.

³⁰ Pues vichí, mà câhàn cuâhâ gué xí-nsiá, vâchi sâ-vâxi mii-sí dandacu-xí nùu nêhiví ñuhiví yohó, te còò ni-iñâha nduú-sí xí yùhù. ³¹ Doco ñà-nduá cuâhìn quide, cuâhìn quideâ sâhâ ñà-cundaâ ini nêhiví ñuhiví ñà-cúu ndisa ini sâhâ Yuamání, te cuní quidandise ñà-nduá nì dândâcú-yá nùu. Ñâyúcandúâ, ndacuita-nsia cùhùn-ndâ.

15

Ejemplu sâhâ nducuyohò si-uva

¹ Ñà-ndââ nduá, ducán ié xí nêhiví-xí na ian nducuyohò ndèè nduú. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamání, nahi nêcuâchí ndiaá xí-nú nduú-yá. ² Vâchi nsidaa ndahâ nducuyohò, nu có-câná quisi vídiâ, tâhndèâ. Te nú cuâha-si nùu ndahâ-nú, dandu tâhndè ndodò iin ian ndundoa sâhâ-ñâ chicá más quisi vídiâ cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamání xí nsidaa nêhiví nihnú vâha ini xí. ³ Ñâyúcandúâ, stná mii-nsiá, sâni ndundoa stná anima-nsiá ñà-sâni câhìn xí-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichí, iin-ni ni cúnihnú vâha ini-nsiá yùhù, dandu icúmi coo stná vida-xí ini anima-nsiá, vâchi ducán iá na iin ndahâ nducuyohò, nú có-ítúú gâ lã nducuyohò ndèè mà, dandu mà cuâha ga quisi vídiâ. Te ducán iá stná xí mii-nsiá, nú có-nihnú vâha ga ini-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsiá ni-iin ñà-vâha.

⁵ Ñâyúcandúâ, yùhù nduú nahi nducuyohò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vâha ini-nsiá yùhù, te iá stná vida xí ini anima-nsiá, dandu vátùni quida

stná-nsiá cuàhà gá ñà-vàha. Doco nú màsà chándéí mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-íñàha. ⁶ Doco iin nêhivì, nú có-cùni-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin cuàhà yutnú sàni tàhndè, vâchi dífâ-nèa iladu ñà-ichâ, te nú sàni ichâ, dandu danátâcâ-nèa quèa ñuhu coca.

⁷ Doco nú ndisa, nihnú vâha ini-nsiâ yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsiâ ñà-nduâ cachí xì-nsiá, dandísá, vâtùni càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios ndéni íñàha ni cui, te nihì-nsiáñà. ⁸ Te nú cuàhà gá ñà-vàha nihì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tnùñuhu xí Yuamání quee, te sàa stná-nsiá cunduu ndisa-nsia nêhivi nchícùn vù xì.

⁹ Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamání sâhí, divi ducán cuú stná inì sâhà mii-nsiá. Ñâyücânduâ, iin-ni ni cùndóó màni-nsiá nùú. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chívâha-nsia ñà-nduâ dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo màni-nsiá nùú. Vâchi yùhù, chívâha stnáí ñà-nduâ cachí Yuamání, ñâyücânduâ màni gué nùú-yâ.

¹¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachí xì-nsiá sâhâ-ñá ni cùdíí stná ini-nsiâ nacua cudíí ini yùhù, vâchi cuní cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹² Ñà-yòhò nduâ dandacuí nùú-nsiá, ñà-ni cúú stnahá ini-nsiâ sâhâ-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní quida stná-nsiâ.

¹³ Nú ni cúí iin nêhivì sâhâ iin ana iá vâha xi-né, dandu cundaà ini-ndâ, yâha ga cuú ndisa ini-nè sâhâ nêcuâchímâ. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nêcuâchì xíndoò vâha-xì nduú stná-nsiâ nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduâ dandacuí.

¹⁵ Vichì mà cáchì gué xì-nsiâ ñà-nduú-nsiá ana xinúcuâchí uun nùú, cóò, amigo-xì cachí xì-nsiá, vâchi iin ana xinúcuâchí uun nùú lamú-xì, có-cùndâá ini-nè nansa nacání ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachí xì-nsiá nsidaa ñà-nduâ ni cachí Yuamání xí, ñâyücânduâ, nâhâ xicâ, amigo-xì sânduú-nsiá.

¹⁶ Cunaha-nsiá, màdi mii-nsiâ ni nacâxin-nsia yùhù. Cóò, yùhù ni nacâxin mii-nsiá, te ni chitnúní ini ñà-cùhùn-nsiâ, quida-nsia cuàhà ñà-vâha. Te obra quida-nsiamâ, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-nduâ ni càcàn tàhvi-nsiâ nùú Yuamání, te ndácùcahan-nsiâ quiví, seguru nihì-nsiáñà.

¹⁷ Ñà-yòhò nduâ dandacuí nùú-nsiá, ñà-ni cúú stnahá ini-nsiâ sâhâ-nsiá.

Nansa ni cachitnùhu Jesús ñà-mà cuñíúhú dava nêhivi ñuhivì ndohó tè-nduú nêhivi xí-yâ, vâchi ni cóni xiñùhù stná-nè mii-yâ

¹⁸ Na xiní-nsiâ xiní ùhì nêhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsiâ ñà-dihna yùhù ni xiní ùhì stná-nè. ¹⁹ Doco nú iin-ni ni cùníhnú stná ini-nsiâ na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sâhâ-nsiâ ni cùí. Doco yùhù, sàni nacâxin mii-nsiâ nùù nsidaa-nè, te ñâyücânduâ xiní ùhì-nènsiâ, vâchi có-nihnú gá ini-nsiâ nahi mii-né. ²⁰ Doco xiñuhu nsinuu ini-nsia nansa ni cachí xì-nsiâ daa, ñà-màsâ cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaâ-te nùú lamú xì-tè. Vâchi nú sàni quida quini nêhivi xì yùhù, dandu stná mii-nsiâ icúmí-nè quida quini xì-né. Te nú ni chívâha-ne ñà-nduâ ni cachí yùhù ni cùí, dandísá chívâha stná-nè ñà-nduâ cachí mii-nsiá. ²¹ Cunaha-nsiá, ducán icúmí nêhivi cuní ùhì-nè mii-nsiâ sâhâ-ñá nduú-nsiâ nêhivi xí, te sâhâ stná ñà-có-inâhá-nè mii-yâ ana ni techuun-xí vâxi.

²² Nú màsâ quésáí ñuhivì yohó càhìn xì-né, dandu mà cùnsidá cuâchi-ne ni cùí. Doco vichì có-ñandí gá ini-nè nansa cachí-nè sâhâ cuâchi ni quida-ne. ²³ Nú có-xiñùhù nêhivi yùhù, dandu nâhâ claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamání nduú stná. ²⁴ Cuàhâ milagru sàni quide ni xiní-nè. Mate ndoó gá nêhivi ni quida ga stná milagru, doco có-ndudávâmâ xì ñà-nduâ sàni quida yùhù. Te nú màsâ quidé milagru mà, dandu mà cùnsidá cuâchi stná-nè ni cùí. Doco vichì sàni xiní-nè yùhù xì stná Yuamání, te ñâyücânduâ xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yâ. ²⁵ Doco ducán ni quida-ne sâhâ-ñá ni cúú ndisa ñà-nduâ cachí nùú tutu ì xì-né ndé cachâ: "Ni xiní ùhì-nè yùhù, mate cóò ni-íñàha disâhâ-xì nduâ".

²⁶ Cunaha-nsiá, nú sàni nasaí nùú Yuamání, dandu icúmí techuín mii-yâ ana nduú Espiritu Ì ñà-quixi-ya chindee-yâ mii-nsiá. Te mii-yâ, puru ñà-ndâcuisì nihnú ini-yâ. Nùú Yuamání icúmí-yâ quee-ya quixi-ya ñà-datnúú ini-yâ mii-nsiá sâhí. ²⁷ Dandu icúmí stná-nsiâ càhàn-nsiâ xì nêhivi sâhí, vâchi ndè quiví primeru xicánúú-nsiá xí.

16

¹ Cuàhâ gá sàni càhìn xì-nsiâ sâhâ-ñá màsâ nâxícócuñin ini-nsiâ. ² Vâchi nêhivi dava ga, icúmí-nè taxi-nè mii-nsiâ nùú veheñuhu xi-ne. Te vâxi stná iin tiempo na cutuxí ini-nè ñà-cùdíí gá ini Dios nú ni cahní-nè mii-nsiá. ³ Doco sâhâ-ñá có-inâhá-nè Yuamání, te ni có-inâhá stná-nè yùhù, ñâyücânduâ icúmí-nè quida-ne ducán. ⁴ Doco vichì sàni cachitnùhì xì-nsiâ sâhâ nsidaájàn, te sâhâmâ quiví cuu xì-nsiâ ducán, vâtùni nsinuu ini-nsiâ ñà-divi ducán ni cachí xì-nsiâ.

Chuun ndiaha icúmí Espiritu Ì xí Dios quida-ya

'Cóni càchitnùhì xì-nsiâ palabra yohó antes, vâchi yohó ié' cutnáhí xì-nsiá. ⁵ Doco vichì icúmí nùhì nùú mii-yâ ana ni techuun-xí vâxi. Te ni-iin-nsia có-ndâcâtnùhù-nsiâ nùú índú

cùhin. ⁶ Doco ñà-nì cachi xì-nsiá ñà-nduá nì cachi, ñàyucànduá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsi ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndáà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùu-nsiá nù sàcuàhin, vâchi nú màsà cùhin, dandu mà quixí mii-yá ana icúmí chindee xì-nsiá. Doco nú sàcuàhin, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yá, dandu dacúndáà ini-yá nèhivi ñuhiví sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yá dacúndáà ini-yá nècuàchimà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiníndisá-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yá cachi stná-yá xì-né nansa íá ichì váha, vâchi yùhù, mànuhí' nùu Yuamáni' (íá ansivi), te mà cúní gà-né yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yá cachi stná-yá xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vâchi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhiví yohó ñà-icúmí-sí cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuàhàn.

¹² Cuàhà gá íñaha cumáni gá cachi xì-nsiá, doco vichi mà cúí, vâchi tãñáha ga cui mànihì inì-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu Ìi, te mii-yá, puru ñà-ndácuisi nihnú ini-yá. Te icúmí-yá chindee stná-yá mii-nsiá sàhà-ñá vátuni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-nduú ndisa palabra ndácuisi. Vâchi màdi inì-ni mii-yá ndacu ini-yá ñà-nduá cuahàn-yá cachi-yá. Còo, cuiis cachi-yá ñà-nduá inini-yá cachi (Yuamáni'). Te icúmí-yá cachtitnùhu stná-yá xì-nsiá nansa icúmí coo quivi vâxi xì-nda. ¹⁴ Te tavá gá stná-yá más tnùñuhu xí; vâchi nùu yùhù icúmí-yá nihì-yá ñà-ndiaha ñi xí, te datnúu-yá sàxinítnùni-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá icúmí Yuamáni', divi stoho stná nduí. Ñàyucànduá cachi' xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu Ìi mà nihì-yá nsidaa ñà-nduú ñà-ndiaha ñi xí, dandu datnúu stná-yá sàxinítnùni mii-nsiá.

Ícúmí nèhivi xí Jesús cuhuun ini-né iin tiempu tii, doco yâchi icúmí-né ndudii ini-né inga tu na natiacu-yá, ni cachi-yá

¹⁶ Làcà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsiá yùhù. Vâchi mànuhí' nùu Yuamáni'. Doco sacù-ni quivì conduamà, te cuní tu-nsia yùhù —nì cachi-yá.

¹⁷ Ñàyucànduá, nì ndacàtnùhù tnahá dava nècuàchi dacuahá-yá-mà nùu-né, cachi-né: —Ndá nduá cuní cachi-yá ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndáyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuní tu-ndayá, nì cachi-yá; te cachi stná-yá mànuhí' yá nùu Yuamáni-yá. ¹⁸ Pues ¿ndá nduá cuní cachi palabra nì cachi-yá mà ñà-sacu gà tiempu coo ga-yá yohó? Cò-cúndáà ini-ndá nansa cuní cachi ñà-jaàn —nì cachi-né.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínahá-yá cuní-né ndacàtnùhù-né nùu-yá sàhámà, ñàyucànduá nì cachi-yá xì-né:

—¿A cuní-nsiá ndacàtnùhù-nsiá nùí sàhà ñà-nduá nì cachi xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsiá yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuní tu-nsia yùhù? ²⁰ Ñà-yohó cachtitnùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsi ini (iin tiempu tii), doco nèhivi dava ga ndoó ñuhiví, còo. Ícúmí-né cudii ini-né. Doco mii-nsiá, mate ducán nì cundóo-nsiá tnùnsi ini, doco después icúmí cuxio nsidaamà nùu-nsiá, te ndudii tú ini-nsiá. ²¹ Iin nècuàchi ñahà, nú sàni sàà hora tùinuù mée xì-ne ñuhiví, dandu yáha ga cuhúun ini-né, vâchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-ve, dandu nándodó-né sàhà dolor, vâchi cudíí gá ini-né ñà-sàni quesaa inga luchí tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuàhà gá cuhúun ini-nsia vichi, doco yùhù icúmí cuní tui mii-nsiá después, dandu cuàhà gá ndudii tú ini-nsiá. Te ni-iin nèhivi, mà cúí cadì-né nùu ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndacàtnùhù gá-nsiá ni-íñaha nùí, vâchi cuiis icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quivì na xícàn tàhvi-nsiá nùu Yuamáni', dandu nihì-nsiá nsidaa ñà-nduá xícàn-nsiá. Palabra ndácuisi nduájàn. ²⁴ Tãñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xícàn tàhvi-nsiá íñaha. Doco vichi ni cãcàn tàhvi-nsiá ducán, te nihì-nsiáñà, dandu chicá cudii ini-nsiá.

²⁵ 'Ndé vichi cuiis puru ejemplu-ni nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vâxi iin quivì, dandu mà nácání gué' ejemplu xì-nsiá, vâchi claru icúmí cachi xì-nsiá sàhà Yuamáni'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdi yùhù cãcàn gué nùu-yá sàhà-nsiá, cachi'. Còo, cuiis quivì yùhù icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá (na cãcàn tàhvi-nsiá). ²⁷ Vâchi cuú ini-yá sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndisá stná-nsiá ñà-nùu mii-yá nì quixi. ²⁸ Vâchi (ñà-ndáà nduá), nùu mii-yá nì quixi nì quesal ñuhiví yohó; te vichi icúmí nacoí ñuhiví yohó, te nùhì nùu-yá.

²⁹ Dandu nì cachi nècuàchi dacuahá-yá xì-yá:

—Vichì ndisa, claru cãhàn-ní. Màdi ejemplu uun nduá cachi-ní vichi. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsi nì cundaà ini-nsi ñà-ínahá-ní nsidanicuú íñaha. Te mate tãñáha ga ndacàtnùhù-nsi nùu-ní sàhà íñaha, (doco vátuni cachi-ní xì-nsi). Ñàyucànduá vichi xiníndisá vâha-nsi, ñà-ndáà nduá, nùu Yua-nda Dios nì quixi-ní.

³¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—¿A ndísá xiníndisá vâha-nsia vichi? ³² Cunaha-nsiá, vâxi iin tiempu, dandu cuitià nihni-nsia vehe-nsia, te làcà mindái nacoo-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdi ndisa ndòo mii; còo, vâchi cutnáhá stnáí xì Yuamáni'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachi

xì-nsià sàhà-ñà ni cùndóó-nsià contentu ñà-nìhnú vaha ini-nsià yùhù. Te mate quidá quíni nêhivi xì-nsià na ndoó ñi-nsià ñuhivi yohó, doco màsà cùhúhn ini-nsià sàhájàn, vâchi yùhù, sàni cundéi nùu nêhivi malu ñuhivi yohó.

17

Nansa ni xicàn tàhvi Jesús sàhà nêhivi xí-yá

¹ Na ní nsíhi ní cachi Jesús nsidaájàn, dandu ni ndacoto ndiaá-yà ansivi, te ni cachi-yà xì Yuamánì-yá:

—Cáhn xì-ní Yuamánì. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dêhemani-ní, xíquèn ñà-ní tàvâ-ní tñùñuhu xí nùu nêhivi ñuhivi, dandu vâtùni quee stná tñùñuhu xí mii-ní quide.

² Vâchi sàni chitnùni ini-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nêhivi. Dandu nêhivi ni chitnùni ini-ní cunduu nêhivi xí, nihi-né vida ndiaha nicanicuahàn nùu. ³ Te jíndù modo nihi-né vida ndiaha ma? Cuisi sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vâchi mii-ní, ñà-ndacuisi mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana ni techuun-ní vâxi ñuhivi.

⁴ Vichi sàni dàxinú chuuñ ni dàndàcù-ní nùu quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuahà tñùñuhu xí-ní. ⁵ Ñâyücandüá, vichi xíquèn nùu mii-ní Yuamánì ñà-coi cutnahi xì-ní, te ducán quee más gà tñùñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùu-ní xì tñùñuhu xí nacua ñisa ie antes na tàyoo ñuhivi.

⁶ Mii-ní, ni nacáxin-ní dava nêhivi ñuhivi yohó, te ni chitnùni ini-ní ñà-cunduu-ne nêhivi xí. Te yùhù, sàni dátú nùu-né nansa iá-ní. Nêhivi xí mii-ní ni sanduu-ne, dandu ni chitnùni ini-ní ñà-cunduu-ne nêhivi xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xì-ní. ⁷ Te sàni cundaa stná ini-né sàhà nsidaa ñàhà ni sàhatahvi-ní yùhù, sà-ínahà-né ñà-nùu mii-ní ni nihi-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha ni cachi-ní xí, sàni cachi stná-ñà xì-né, te mii-né, cudíi ini-né xì palabra mà, te cundaa vaha ini-né ñà-nùu mii-ní ni quei vâxi, vâchi xinídisá-né ñà-divi mii-ní ni techuun-xí ni quesai ñuhivi.

⁹ Vichi xicàn tàhvi nùu-ní sàhà-né, màdi sàhà dava ga nêhivi ñuhivi, còo, cuisì sàhà nêhivi ni chitnùni ini-ní cunduu nêhivi xí; vâchi nêhivi xí mii-ní xínduu stná-né. ¹⁰ Nsidaa nêhivi-xí, nêhivi xí mii-ní nduú stná-né. Te nêhivi xí mii-ní, nêhivi xí yùhù nduú stná-né, te sàhà mii-né sàni quee más gà tñùñuhu xí.

¹¹ Pues vichi, mà cóo gué ñuhivi yohó. Icúmí nasai nùu mii-ní ana nduu Yua ñi Ndiahi. Doco nêhivi ni sàhatahvi-ní yùhù, yohó icúmí-né candòo-ne. Ñâyücandüá, sàhà poder xì-ní cundiaa-ní nsidaa-né sàhà-ñà iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na iá ve xì-né ñuhivi yohó, ni sandiaa-né xì poder xì-ní. Te nsidaa ana ni dáyáha-ní nùu, iin-ni ndiaa vâhi-né, cóni ndáñúhú ni iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí icúmí ndañuhu, vâchi ducán icúmí coo sàhà-ñà ni cuú ndisa ñà-ndüá cachi nùu tutu ì sàhà-té.

¹³ Te vichi sàmánasai nùu-ní. Doco ñà-yohó nduú cachi na iá ve ñuhivi yohó sàhà-ñà ni cùndóó nêhivi-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sàni cachitnùhi xì-né palabra xì-ní. Doco nêhivi dava ga, xiní ùhi-ñané sàhà ñà-có-nìhnú gà ini-né nahi nècuàchimà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná ini nahi nêhivi ñuhivi. ¹⁵ Te có-xíquèn ñà-tavâ-níné ñuhivi yohó. Cuisi xíquèn-ñà cundiaa-níné ñà-màsà dáca ñà-malu-né. ¹⁶ Yuhu, có-nìhnú ini nahi nêhivi ñuhivi yohó, ñâyücandüá, stná nêhivi-xí, có-nìhnú gà stná ini-né nahi nècuàchi dava ga mà.

¹⁷ Daani, xicàn tàhvi stná ñà-ni chináhà-níné ñà-nduú palabra ndacuisi, te ducán sàà-né cunduu-ne nêhivi nihnú ñi ini-xi. Te palabra sàni cachi-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndacuisi. ¹⁸ Nacua ni techuun-ní yùhù ni quesai ñuhivi yohó, ducán quidá stná, techuín mii-né ñà-cùhùn-né (càhàn-né xi) nêhivi ñuhivi. ¹⁹ Te sàhà ñà-vàha xí mii-né ié dispuestu quide nsidaa chuuñ ì (iá gà quide), dandu vâtùni sàà stná-né cunihnu ì ini-né nù sàni chivàha-ne ñà-nduú palabra ndacuisi.

²⁰ Doco màdi cuisì sàhà nêhivi yohó xicàn tàhvi. Còo, vâchi icúmí mii-né càhàn stná-né xì nêhivi dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchimà yùhù. Ñâyücandüá, sàhà nècuàchi yucán xicàn tàhvi stná.

²¹ Daani, xicàn tàhvi ñà-nahi iin-ni nêhivi ni cùndúu nsidaa nècuàchimà, te iin-ni ni cùndúu stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-ní ini animè, te yùhù, iá stná ini anima mii-ní. Ñâyücandüá xicàn tàhvi ñà-iin-ni anima ni cùcúmí nsidaa-né, dandu vâtùni cunindisá nêhivi ñuhivi ñà-divi mii-ní ni techuun-xí ni quesai ñuhivi. ²² Te nacua ni chitnùni ini-ní ñà-coo tñùñuhu xí yùhù, ducán sàni nihitáhvi stná mii-né cucumi-né tñùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, iá-ní ini animè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmí nêhivi dava ga ñuhivi cundaa stná ini-né ñà-divi mii-ní ni techuun-xí vâxi, te cundaa stná ini-né ñà-cuú stná ini-ní sàhà nêhivi-xí nacua cuú ini-ní sàhà yùhù.

²⁴ 'Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùnì inì-ní cundoo ana cunduu nèhivì xí. Ñàyücàndüá, yùhù cuní sàà stná nsidaa nècuàchimà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xí, te cundehè-né nansa iá tnùñuhu ndiaha nì sàhatahì-nì yùhù, vèchi ndé antes na táyoo ñuhivì, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵ Mii-ní, ndàcuisì nihnú inì-ní. Doco nèhivì ñuhivì, tàcùnì-né mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhí mii-ní. Te nèhivì cutnahá xí yohó, sàni cundaà stná inì-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dàtúì nùù-né nansa iá-ní nacua cuàhìn quide quivì nùù-xí. Ducán dandu nihì-né cuu stnahá stná inì-né sàhà-né nacua cuú inì mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nihì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa ni tnii-tè Jesús

¹ Nì nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnahá-yá xí nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xí-né mahì iin huertu iá yucán. ² Doco tiàa cuàhàn cahìn xi-yá, divi Judas, ináhá stná-né índù iá huertu mà, vèchi cuàhà xichì sàhàn-yà xí nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñàyücàndüá, nì saca nècuàchimà itnii soldadu, te nì nihì stná-né itnii policia nùù dùtù xicusahnú xí nùù stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xí nsidaa témà ndé nduu huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhá-té lámpara xí nù-ñùhú xixin, xí stná càa dana nduu arma xi-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhá-yà nsidaa ñà-ndüá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sànhicùn-yà témà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcu-nsiá?

⁵ Te nì cachi-te xi-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iin stná Judas, cutnahá-né xí nsidaa témà. Te divi Judas mà nduu ana nì dicò xi-yá. ⁶ Daaní, na nì nsihì nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma candüá-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcu-nsiá?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachi xi-nsiá, yùhù nduí. Ñàyücàndüá, nú yùhù nchícùn-nsiá, naco-nsiá nèhivì xí yohó nì nùhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-ndüá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nèhivì xi-yá nì ndánúhú, nì-iin nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhivì xi-yá, cónì ndáñùhù-nè.

¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì canì-ne iin mozo xí dùtù cusáhnú, nì sahnde ì-né tùtù nècuàchimà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xi Pedro:

—Nachinacaà-nì espada xi-ní, vèchi yùhù, icúmí yàhì ñà-ndüá nì chitnùnì ini Yuamáni' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnú

¹² Dandu capitán yucán, xí soldadu xi-tè, xí stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chichuhni-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùù nècuàchì nani Anás, vèchi dido dùtù cusáhnú cuà yucán nduu-né. Te Caifás nani dùtù cusahnú-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduu ana nì càhàn xí nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñùhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nemà.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahá-xí ndé cuàhàn Jesús vèxi stná Simón Pedro xí inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nemà, ináhá-né dùtù cusáhnú. Ñàyücàndüá, na ní dàyàha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quìhvi stná inga-nemà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùù yehè patiu-ni ma. Ñàyücàndüá, vèxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xí ñahá chiì ndiaá yehè mà áma dàyàha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachi-ña xi Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xí Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xí dùtù mà) xí stná policia. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùù ñà-nadaa-té, vèchi cùvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iin-né nadaa stná-nè.

Nansa ni ndàcàtnùhù dùtù cusáhnú nùù Jesús sàhà ñà-ndüá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnù, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivi dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhà-yànè. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, vate ní càhìn xì nsidaa nèhivi ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnú ndé siempre natáca nèhivi raza-ndá Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nisa dacuahí nèhivi. Còò nì-ìñàhà nì chináhà dèhí. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-nì nùù mii; nùù nèhivi nì inini xì ñà-nduá nì cachi chicá vaha, vachi mii-né ináhà-nè ñà-nduá nì cachi.

²² Daaní, yatni ndé iin Jesús iin stná iin policia, te na nì cachi Jesús ducán, dandu nì cani-tè nùù-yá, cachi-te:

—¿Índù chuun cáhàn-ní xì dùtù ì ducán?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nú cóni cáhàn vii' tuxi-ní, dandu cachi-ní xí' índù palabra cóni cachi vii'. Doco nú còò nì-ìñàhà nì cáhàn quini, dandu có-ìcúmí-ní cani-ní yùhù.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús ùi gà xichi

²⁴ Dandu nì dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnù nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iin stná-nè nadáa-né. Dandu nèhivi itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, cachi-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivi xí Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachi-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, nì cáhàn inga mozo xi dùtù yucán, divi tnaha tiàa nì tàhndé tùtnù-xí; te nì cachi-te xi Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xini iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dàyáha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xì-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xì-yá ndé vehe gobernador, te yucán nì dàyáha-tèyá ini vehe. Iin vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cóni cá-quihvi-tè vehe yucán, vachi nú nì quihvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachi ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vaxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachi-te:

—¿Ndíá nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachi-te xi Pilatu:

—Nú nì cundúú-né iin nècuàchì cóni quidá cuàchi nì cuí, dandísá, mà cundáca-nsínè quixi nùù-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachi ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàhà ñà-cahni-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachi-te sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús na ní cachi-yá nansa icúmí-yá cui-yá. ³³ Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachi-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùù ducán, te ò inga nèhivi nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-ndúú iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuù-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dàyáha xì-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vachi nú ñuhiví yohó nì cundúú, dandísá icúmí nèhivi-xí cuidahan-né yùhù nùù ana xini ùhì xí' sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea nì cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá', mà ndúdává xí ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Ásù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachi-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivi ñà-nduú palabra ndàcuisi, ñàyùcànduá nì quesai ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudíi ini xi palabra ndàcuisi mà, divi nduú stná ana cudíi ini xì ñà-nduá cachi'.

³⁸ Dandu ni cachi Pilatu xi-yá:
—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisi?

Nansa ni dàndáà Pilatu ñà-cui Jesús

Daani, ni nsihi ni cachi Pilatu ducán, dandu ni quee-tè inga xichi ni càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi tèmà:

—Sàni càhìn xi nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàñà iin tè-ndiádí cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcànduá, vichi ¿a cuní-nsià dàñà nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daani, tucu tu ni càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còó, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsi dàñà. Barrabás chicá vaha ni dàñà —ni cacachì-te. Doco cunaha-nsiá, iin tècùhnhà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daani, ni dàndàcù Pilatu nùu soldadu, te ni tavà-téyá iladú, ni sahnì cuì-téyá xi iin chirrión. ² Dandu ni quidavàha-tè iin sicaté iñù, te ni chinacaà-teá dìni-yá. Te ni chindixi stná-téyá iin capa moradu. ³ Dandu ni catnàtuu-tè nùu-yá, (ni sàcùndiá-téyá), cachí-te:

—¿Tùinuùvaha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu ni cacani-tè nùu-yá.

⁴ Daani, tucutu ni quee Pilatu nùu nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne ni ndácùhin.

⁵ Ñàyùcànduá, ni quee Jesús (vehe ma), ñuhú dìni-yá sicaté iñù mà, te ndixí stná-yá capa moradu mà. Dandu ni cachi Pilatu xi nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iin-né.

⁶ Daani, dùtù xícusahnú, xi stná policía, na ní xini-nèyà, dandu ni càna ndee-né, cachí-né:

—¡Nchica cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu ni cachi Pilatu xi nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còó, vàchi còò cuàchi-ne ni ndácùhin.

⁷ Dandu ni cacachì nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsi iin ley, te segùn cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-ni cachi-nè nduú-né Dèhemani Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-ni cacachì nècuàchì mà ducán, chicá ni yùhì-te, ⁹ te ni nansihvi-tè ini vehe cahnú-te ni càhàn tu-tè xi-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa ni quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xi-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì? ¿A có-ináhà-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahnì mii-ní, te ò vátùni dacácuí mii-ní?

¹¹ Dandu ni cachi-yá xi-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítùnìni ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhà mà tiàa ni dàndàcù quixi nùu-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùu mii-ní) —ni cachi-yá.

¹² Daani, dècuèndè hora yucán ni nanducu Pilatu nansa dàña-téyá, doco chicá fuerte ni càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni dàña-ní Jesús jaàn, dandu nàhà claru có-ndùu-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vàchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xini ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daani, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu ni tavà tú-teyá inga xichi, te ni sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándáà-te chuun. Te silla mà, iin-nu diqui yùu chipála itànduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahin quivì yucán, divì quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu ni càhàn-te xi nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iin nècuàchì nduú rey xi-nsiá.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¿Còó! ¡Ni cuí-nè cuní-nsi! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni màcùtuu-ne nchica cruz!

Dandu cachí Pilatu xi nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsiá cui rey xi-nsia nchica cruz?

Te ni cacachì dùtù xícusahnuma:

—Cuisì imindaa rey xi-nsi iá, divì nduú César.

¹⁶ Ñàyùcànduá, ni candisá Pilatu ñà-nduá xicàn nècuàchì mà; ni dàndàcù-te ni cuí Jesús nchica cruz. Dandu ni saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa ni sàcùtuu Jesús nchica cruz

¹⁷ Daaní, ni sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te ni sàà-yà nùu iin xaan nani lunsì Calvariù. Te Gólgota nani stnà lugar yucán nùu dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán ni cachtituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ùi stnà tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xì.

¹⁹ Daaní, ni dàndàcù stnà Pilatu ñà-nì mácùtuu ònì cruz xi-ya iin ñà-càchì: “Jesús de Nazaret, rey xì tè-raza Judea”. ²⁰ Dandu ni cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vachì lugar ndé ni chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà ndé. Te ùni dàhàn ni tiaa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, ni càhàn-nè xì Pilatu, cachì-nè:

—Màsà cachì palabra mà “Rey xì tè-raza Judea”. Còò, chicá vaha tiaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xì nèhivi raza-nsì.

²² Dandu ni cachì Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còò. Ñà-nduá sàni tiaa, ducanicoá

²³ Daaní, ni nsihi ni chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu ni dàcuàchì-te sicoto xi-ya nùu nsiçúmi-té. Chii chiá ni nihì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vachì iin-nì cahnú ni cuàh; còò ni-iin xaan xi-ña ndé ni nsicu. ²⁴ Ñàyùcànduá, ni cacahì soldadu mà:

—Màsà dácuaquí-ndáñá. Chicá vaha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nihì xán.

Pues ducán ni cuu sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá ni cachtituu nùu tutu ìi ndé cachì palabra yohó: “Ni cadasàn-té sicoto xi entre mii-té, te ni idàdiquí-te suerte, a ver índù-té nihì xi ñà-nduá ndixì”. Ñàyùcànduá, ducán ni caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iin stnà dihi-yá xì cùhì-nè nani stnà María, divi ñahàdihì Cleofas; te yucán iin stnà María Magdalena. ²⁶ Te ni xini-yà dihi-yá, te ni xini stnà-yà yucán iin stnà iin nècuàchì dacuahá-yà cuú cuàhà ini-yà sàhà-xì. Ñàyùcànduá, ni cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-nì mamá, jaàn iin òhe-ní.

²⁷ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchì dàcuahàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iin mamá xi-ní.

Te divi hora yucán ni nàcùndiaa nècuàchì mà dihi-yá.

Nansa ni xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhà-yá ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá ni cachi tutu ìi, ñàyùcànduá, ni cachi-yà:

—Xihì tècuí.

²⁹ Te yatni uun yucán iin iin quidi chitu vinu ni xò. Ñàyùcànduá, ni quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, ni chihì-tèà ònì iin vara nù-hisopo. Dandu ni chindaxin-tèà vinu mà, te ni dàcùhùn-tèà nùu yuhù-yá ³⁰ ni sihvì-yá chiá. Dandu ni cachi-yà:

—Vichì ndisa sà-íá.

Te ni nàcùndee ònì-yá, te ni xihì-yà.

Nansa ni dàquihvi iin soldadu lanza xi-tè diin tixì Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cónì cùnì-nè ndòo nsidaa nsii ma nchìca cruz, vachì vigilia xi quivi descansu nduá. Te divi quivi descansu mà ni nacava stnà iin vicò cahnú xi-né. Ñàyùcànduá, ni ca-xicàn-nè favor nùu Pilatu ñà-nì caxnò-ne nùu cruz. ³² Ñàyùcànduá, ni casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te ni casahnù-te iquisàhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, ni cundaà ini-te sàni xihì-yà; ñàyùcànduá, cónì sàhnù gà-te iquisàhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, ni dàquihvi-tè lanza xi-tè diin tixì-yá, te ni dàñà nù-yá xì tècuí. ³⁵ Yuhù ni xini nsidaájàn, teayùcànduá nacání xi-nsiá sàhà. Te ñà-ndácuisi nduá cachí. Yuhù ináhi, te cachtituu ndai xi-nsiá sàhà-ñá ni cùnìndisá stnà-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn ni cuu xi-yá sàhà-ñá ni cuú ndisa nacua ni cachtituu nùu tutu ìi ndé cachá: “Ni-iin iqui-yá mà-tnàhnù”. ³⁷ Daaní, cachì stnà inga xaan nùu tutu mà, ndé cachá: “Icúmi nèhivi cuni-nè mii-yá ana ni dàquihvi-tè (càa) icà-xì”.

Nansa ni ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, ni nsihamà, dandu ni sàhàn iin tiàa nani José nùu Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchì mà, te nduú stnà-nè iin nèhivi xì Jesús, doco chidéhé-nè, vachì yuhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né ni sàhàn ni xicàn permisu nùu Pilatu nanihi-ne iquicúñù-yà. Te juùn ni cachi Pilatu. Ñàyùcànduá, ni sàhàn-nè ni nanihi-ne iquicúñù-yà. ³⁹ Daaní, ni sàà stnà Nicodemo yucán, divi nècuàchì ni sàhàn ñuu visita ndé íá-yà. Te vichì nihì-né ñà-tnami nani mirra ni sàà, te dàcà stnahá stnà mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cùvèa nahi òcò ùxin kilo. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, José xì Nicodemo mà, ni nanihi-ne iquicúñù-yà nùu cruz, te ni chidùcùn-néyá sicoto finu cuxin, te ni dàquèe

stná-nè ñà-tnami ma, vâchi ducán nduú estilu xi nèhivi raza Judea na sácundùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé ni sa-ituu Jesús nchica cruz, yucán itá stná itnii yutnú tâtá. Te mahi yutnú mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tâñáha ga cundùxin ni-iin nsií-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-itúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñâyùcàndüá, ini cueva yucán-ní ni chindùxin-neyà, vâchi yatni nduá.

20

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daani, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vâxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iin tnuu va nduá. Dandu ni xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñâyùcàndüá, ni dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xi inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, te ni cachi-nè xi nècuàchimà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé ni sácundùxin-ya. Te có-cundáá ini-nsi índu cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñâyùcàndüá, ni quee Pedro xi compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnáhâ-nè ni dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndüá, dihna nècuàchimà ni sàà-nè nùu cueva. ⁵ Te ni nacàhnu ndee-ne ni xito nihni-ne ini cueva, te ni xini-nè ndé sicoto xi-ya itánduhù, doco cóni quihvi-ne ini-xi. ⁶ Daani, nchicùn Simón Pedro ni sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, ni quihvi-ne ini-xi, te ni xini stná-nè itánduhù sicoto xi-ya, ⁷ xi stná pañuelu nisa idàhvi nùu-yá, doco có-índuhá xi sicoto dava ga; iladú índuhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu ni quihvi stná compañeru Pedro ni sàà primeru, te ni xini stná-nè nansa iámá, te ni xinindisá-né. ⁹ Doco ni mii-né ni stná Pedro, tâñáha ga cundaá ini-nè nansa cachi nùu tutu ì ndé cachí ícúmí-yá natiacu-yá. ¹⁰ Daani, ndüi-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (ni sàà) stná María. Te vichi iin-né fuera sacú-né. Te ni nacàhnu ndee-ne, ni xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán ni xini-nè ndoó ù àngel xi Dios lugar ndé nisa induhù Jesús, iin-ne ndé ni sanduu dìni-yá, te inga-nè ndé ni sanduu sàhà-yá. ¹³ Te ni cachi àngel mà xi María:

—Señorita, ¿índu chuun sacú-ní?

Dandu cachí-nè xi nècuàchimà:

—Vâchi sànihí-te Stoho-nsi Señor cuàhàn, te có-cundáá ini índu cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu ni ndecoto María ladu yàtà-né, te ni xini-nè yucán iin mii-yá, doco cóni nácúni-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te ni cachi-yá xi-né:

—Señorita, ¿índu chuun sacú-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, ni tuxi ini-nè ádi té-ndiáá yutnú tâtá iá yucán nduú ana cáhàn; ñâyùcàndüá ni cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní ni tavà-niyà, dandu cachi sacú-ní xí índu ni sànihi-niyà, te cùhìn naquihìn-yá.

¹⁶ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—¡María!

Dandu ni naxicocufìn-nè ladu yàtà-né, te ni cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-nduá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yuhù, vâchi tâñáha ga nani nùu Yuamáni'. Còò. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xi nèhivi xí, vâchi nahí ñani xínduu-ne. Te cachi-ní xi-né ñà-ícúmí nani nùhì nùu Yuamáni'. Te cunaha-nsiá, Yuamáni mii-nsiá nduú stná-yá. Te ana càhvi yuhù nduú-yá, nacua nduú stná-yá ana càhvi mii-nsiá —ni cachi Jesús.

¹⁸ Ñâyùcàndüá, ni sàhàn María Magdalena mà ni cachitnùhu-ne xi dava ga nècuàchì dacuahá-yá, ni nacani-ne nansa ni xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó ni cachi-yá xi-né.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daani, na ní cuñàà quivì domingu mà ni nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te ni nacadi vâha-ne yehè, vâchi yúhí-nè nèhivi dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachi) ni sàcùlìn Jesús dava mahi-né, te ni cachi-yá xi-né:

—Contentu ni cundóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihi ni cachi-yá ducán, dandu ni dàcúni-yànè ndahà-yá xi diìn tìxi-yá. Ñâyùcàndüá, cuàhà gá ni cudíi ini-nè ñà-sàni xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ²¹ Dandu inga xichi ni cachi-yá xi-né:

—Contentu ni cundóó-nsiá. Nacua ni techuún Yuamáni' yùhù ni quesai, ducán techuún stnáì mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, ni sivi tàchi-yá nùu nsidaa-né, te ni cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu Ìì ini anima-nsiá, cachí! ²³ Nù ni cuicáhnù inì-nsia sàhà cuàchi nèhivi, dandu ñà-sàni ndutu ndisa-ña cundua; te nù mäsà cuicáhnù inì-nsia sàhà-né, dandu iá ìi cuàchi-ne —ni cachi-yà.

Nansa ni sàà Tomás ni xinindisá-né ñà-ni natiacu Jesús

²⁴ Doco nùu ùxin ùi nècuàchi dacuahá-yá, iin-ne cóni ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùu-né. Divi Tomás nduú nècuàchìma, te Cuatí cachí stná nèhivi xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ni cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sàni xini-nsì Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, ni cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé ni ìhi clavu, te daquíhvi òimindàhì ndé ni xida mà, te daquíhvi stnáì ndahí ndé (ni nacuehè) òiin tixi-yá, te nù cóo, mà cúnindisè —ni cachi-né.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, ni nataca tu nècuàchi dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchi ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te ni sàà Jesús inga xichi ni sàcùin-yà mahi-né, te ni cachi-yà:

—Contentu ni cundóó-nsiá.

²⁷ Dandu ni cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní òimindàhà-ní, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní òiin tixí. Te cunindisá vaha-ní. Mäsà cachí gá-ní có-xinindisá-ní.

²⁸ Dandu ni cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vachi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá ni xininùu-ní yùhù, ñàyùcàndüá ni xinindisa-ní. Vihì gá ndiaha cundua nù ni cúnindisá-nsiá mate tãñáha ga cuninùu-nsiá yùhù —ni cachi-yà.

Ñà-ndüá disàhà-xí ni tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuahà gá stná milagru ni quida Jesús ni indehè nècuàchi dacuahá-yá, doco cóni tiáa nsiha nùu tutu yohó. ³¹ Doco ñà-ndüá cachí nùu tutu yohó, ni tiaa-ña sàhà-ñá ni sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemani Dios nduú Jesús. Vachi nù sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nihì stná-nsiá.

21

Nansa ni ndecunu Jesús nùu ùsà nècuàchi dacuahá-yá

¹ Daaní, ni nsihajàn, dandu ni ndecunu tu Jesús nùu nècuàchi dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa ni cuu na ní ndecunu-ya nùu-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhà Simón Pedro xì Tomás nècuàchi nani Cuatí, te cutnáhà stná Natanael nècuàchi òimíuú-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ù) dèhe Zebedeo, xì stná inga ùi nècuàchi dacuahá-yá. ³ Te ni cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu ni cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndüá, ni sàcùihu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni nihì-né niù yacá. ⁴ Daaní, na sàcùahàn ni tùinuù, yucán ni sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúni-nèyà. ⁵ Ñàyùcàndüá, ni cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni nihì-nsiá ñà-caxi-ndà?

—Còo, còo ni-iin-sì —ni cachi nècuàchìma.

⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xì-nsiá, dandu nihì-nsiási —ni cachi-yà.

Dandu ducán ni quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xì-né ñà-chitu guá cuahà siaca ni nihì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchi dacuahá-yá, divi nècuàchi màni guá nùu-yá, ni cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhò!

Ni nsihi ni inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu ni nàcùndixi-ne sacù-né, vachi cuisì sìcoto inì-xì ndixí-né. Dandu ní ndàvà-nè mahì tècuì cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchi dacuahá-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vachi yatni iin-nu nùu ñuhù íchì, nahì 100 metro. Te cahà-nú itácáa ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu ni nuu nècuàchi yucán ñuhù íchì, te ni xini-nè yucán ndoó tnùu sàxixìn, te sà-itàndoó stná siaca chòhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsiá quihìn-nsia itniì siaca ni tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyucàndüá, nì nana tu Simón Pedro lancha, te nì ditá-nè ñunù mà nì naxìna ndè nùù ñuhù íchí. Chitu ñinì ñunù mà siaca, vächì ñuhù 153 siaca nahnù. Mate cuàhà gá-si ñuhù, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹² Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadi inì-nsia.

Te nì-iin nècuàchì dacuaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá ana nduú-yá, vächì ináhá-nè ñinì Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu nì tnàtuu Jesús nì tnii-ya pan, te nì dasàn-yáñà nùù-né. Te nì dasàn stná-yá siaca (nì chòhò mà) nùù-né.

¹⁴ Ñà-jaàn nì sanduu ùni xichi nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na sání natiacu-yá. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi nì sadi inì nsidaa-né, dandu nì cachi-yá xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà chicá cuú ndisa inì-ní sàhí nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní —nì cachi-né.

Dandu cachi tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì nì cachi-yá xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhí?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachi Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí íchí váha), na ian ndiaá-ndà rìi.

¹⁷ Daaní, ñà-ùni nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùni xichi ndàcàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyucàndüá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-ní. Ñàyucàndüá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà rìi xì-ndà. ¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndàà nduá cuàhìn cachitnùhì xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcúndixi-ní sicoto xì-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xì-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudí inì-ní. Doco nú sání sahnu-ní, dandu icúmí-ní ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xì-ní, te cunihì-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudí inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachitnùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-né, te ducán chicá quee tnùñuhu xì Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yá ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuíco Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchicùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yá sàhà-xí. Te divi nècuàchimà nduú nècuàchì nì ia yatni ñin Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tìaà icúmí cahìn xì-ní?” ²¹ Pues, divi nècuàchimà nì xini Pedro nchicùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Pues nú cudí inì cutiacu-nè ndè cachi sàà quívì naxicocuñ, doco mii-ní, màsà nácánì inì-ní sahájàn. (Chuun xì-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yá.

²³ Ñàyucàndüá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachi cuentu. Doco cóni cachi-yá mà cùí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yá nú cuní-yá cutiacu-nè ndè cachi sàà quívì naxicocuñ-yá, màsà nácánì inì Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchimà nduú yùhù, te divi yùhù nì tìa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndàcuisì nduá cachi, vächì ináhí cachi ndài xì-nsià.

²⁵ Cunaha-nsià, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhivì yohó). Doco nú cuní-ndà tìaà nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñà nì inicutu ñuhivì, cachi yùhù. Sà-íá.

Chuun Nsiha Nì Caquida Nècuàchì Nì Nìhì Chuun Ì nùù Jesús

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmi quixi Espiritu Ì xí Dios

¹⁻² Cásàhùù xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiaí primeru, nacáníamà sàhà ñà-nduà nì quida Jesús xì ñà-nduà nì chinaha-yà ndè quivì nì quesaha-yà xì ndé' quivì nì nana-ya mànuhù-yà ansivi. Doco na táñaha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvi-yà chuun xi-ya; sàhà poder xi Espiritu Ì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dándacù-yà nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi nì ndoho-ya, te nì xihì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùi dico quivì nì ndòo ga-yà ñuhivì, te cuàhà xichì nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-nduà nì quida-ya sàhà-ñà cundaà ndisa ini-né divi nduú-yà. Te nì càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhivì Ì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quéé yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachi-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nihitáhvi-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamáni' comprometer, divi ñà-nduà nì cachi stnáì xì-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndáa nduà, tècuí nisa quida ì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tixi Espiritu Ì xí Dios icúmi anima-nsiá nduhùà tixi sacu quivì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yà gloria

⁶ Daaní, nì nataka tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-yà, te nì xicàn tñuhù-né, cachi-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿a vichi nacáni inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò-sàhatahvi Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá índù iin quivì, ò índù iin tiempu cuu ìñaha. Còò, vachi cuisì Yuamáni' iá ansivi chítñunì inì-xì sàhà nsidaajàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmi-nsiá nihitáhvi-nsiá quivì quixi fuerte Espiritu Ì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmi-nsiá càhàn-nsiá sàhì. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhivì ⁹ —nì cachi-yà.

Daaní, indèhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yà ansivi, te nì dàhvi-ya nùù-né mahì iin vicò mànuhù-yà. ¹⁰ Te na indèhe vaha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàcuita stná ùi ana ndixìn cuxín. ¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà xì nècuàchì xì-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, cò-nduà cundehè gá-nsiá ansivi, vachi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù yucán, icúmi-yà naxicocuñin-yà. Vàchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yà, divi ducán icúmi-yà naxicocuñin-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vachi yatni iá ñuu mà nùù yucù yucán, nahì dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndè iin vehe idótnahá, nì canana-ne dìqui-xì ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchìmà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xicàn tãhvi-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yà María, xì más gá stná nècuàchì ñahà.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivì yucán nì nataka nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yà. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuin Pedro mahì nsidaa-né, cachi-né:

—Ñani, sàhana nì chindee Espiritu Ì xí Dios xii-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divi tiaa nì sacatnahá xì nècuàchì nì tñii xì Jesús. Te ducán nì cuu, vachi ñà-nduà nì cachi Dios sàhana ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vàchi Judas mà, nisa cutnahá-né xì-ndà, iin-ni chuun nisa quida-nda xì-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchì, nì tñii-ne dihù, te sàhà dihùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-né yucán, nì cahnsi ì-né nì quecoyo ì sisi-né. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-né sàhámà. Ñàyucánduà nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivì mà: “Ìin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vàchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ì ndé cachá: “Nì ndóo nihni vehe-ne. Màsà cundóó gá nèhivì yucán”. Te cachi stná tutu mà: “Nì ndóo chuun xi-ne nùù inga nèhivì”.

²¹⁻²² Ñàyucánduà, xiñuhu nanducu-nda inga tiaa chindee tñaha-xi-nda cachitnùhu-nda xì nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmi-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nisa xicanuu-ya mahì-ndà dècuèndè tiempu nisa quida ì Juan xì ndé quivì nì nana-ya ansivi cuàhàn-yà —nì cachi Pedro.

²³ Ñâyùcàndüá, nì catavà-né ùi nêhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nêrà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu nì xicàn tàvhi nsidaa-né nùù Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ináhá-ní nansa ía anima nsidaa nêhivì. Ñâyùcàndüá, nùù ùi tiàa yohó cuàha-ní nsiùhù iin seña indù nêcuàchi cundehè chuun xi-ní cuenta xi Judas, vâchi nêcuàchimà, sàhà cuàchi-ne, ñâyùcàndüá nì ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé nì nchihò ini-nè cùhùn-nè —nì cachi-nè.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nêcuàchi nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-nè xì ùxin iin ga nêcuàchi apóstol.

2

Nansa nì nuu Espiritu Ìi xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataca nsihi nêcuàchi nchícùn ichì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanáà nì tiacu-nè ndè dìquì-xí ansivi na ian cahá fuerte guá tàchi, te nì tiacu ini nì vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-nè nchii ñuhu cuati nahi yáá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòo òimì iin iin nêhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-nè Espiritu Ìi xí Dios, te nì quesaha-né cãhàn-nè dàhàn sàà según nansa nì dàtnúù Espiritu Ìi sàxinítnùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nêcuàchi raza Judea nì caquee nùù nsidaa ñuu inicutu ñuhivì. Nêhivì cãhvi víi xí Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-nè cãhàn guá nêhivì yucán, dandu nì nataca cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-nè, vâchi iníní-né cãhàn nêcuàchimà dàhàn cada iin iin ñuu nêcuàchi nì nataca iníní má. ⁷ Ñâyùcàndüá, nì ndulocó nsidaa-né, nacání ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Amádi puru nêcuàchi ñuu Galilea xinduu nêcuàchi cãhàn guá yohó. ⁸ Doco vichi iníní-ndá cãhàn-nè dàhàn nì sahnù cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neàmà? ⁹ Vâchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xì ñuu Media, xì ñuu Elam, xì ñuu Mesopotamia, xì ladu Judea yohó, xì ñuu Capadocia, xì ñuu Ponto, xì ladu Asia, ¹⁰ xì ladu Frigia, xì ladu Panfilia, xì ñuu Egipto, xì stná ladu Africa ía nùù-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nêcuàchi Roma, nduú-né nêcuàchi raza Judea, te nduú stná-nè nêcuàchi nì yáha ndè religión xi raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nêcuàchi ñuu Creta, xì stná nêcuàchi ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cãhàn nêcuàchi yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhi vâha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-nè.

¹² Ñâyùcàndüá nsidaa nêcuàchi iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachí-nè:

—¿Ndiá nduá cuní cachi ñà-yòhó?

¹³ Doco dava ga nêhivì, nì sàcúndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádi xini nsidaa nêcuàchi jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-ndüá nì cachi Pedro xi nêhivì cuàhà

¹⁴ Dandu Pedro, iin-né cutnáhá-né xì ùxin iin nêcuàchi icúmí stná chuun nùù Jesús, te ndee nì cãhàn-nè xì nsidaa nêcuàchi sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tè-ndüù ñanitnaha raza-ndà Judea, xì nsidaa mii-nsiá nêcuàchi ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhàn cãhàn. ¹⁵ Xini-nsi tuxí inì-nsia, doco cóo. Có-ndüá ñà-xini-nsi, vâchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Cóo, ñà-ndüá cãhàn nêcuàchi yohó, divi nduú ñà-ndüá nì cachi Joel sàhana na ní cachtitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yá, nì cachi Joel mà:

Quivì xinu tiempu, cuàhà icúmí cuàhatahvì nsidaa nêhivì Espiritu Ìi xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmí cãhàn ñà-ndüù razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùù-nè cuàhà ñà-ndiaha; xì stná nêcuàchi sahnù, icúmí quixi stná sani nùù-né.

¹⁸ Te quivì yucán, cuàhà icúmí cuàhatahvì nêcuàchi xinúcuáchi nùù, tiàa-ne te ñahà-né, cuàhà gá icúmí-nè nihitãhvi-né Espiritu Ìi xí, dandu cãhàn-nè ñà-ndüù razón xi. ¹⁹ Te dìquì-xí ansivi icúmí cuu cuàhà stná milagru fuerte guide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsiá cuni-nsiá milagru ndiaha xí. Vâchi icúmí cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñuhmà nahi ñuhmãnsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sì nducuahá-si nahi nì, dandu sàà quivì xí yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacúcahan xi quivì, icúmí-nè càcu-ne, nì cachi-yá.

²² Nsidaa-nsiá nêcuàchi ñanitnaha raza Israel, cunini vâha-nsia ñà-ndüá cuàhàn cachi: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vâchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì quida-ya cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. Ináhá vâha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yá ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahá-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vâchi ináhá Dios nansa cuàhàn

cuu xi (Dèhemanì-yá) Jesús. Ñâyùcàndüá, ni tnii-nsiyá, te ni sahnì-nsiyá, vâchi iin-ni ni ndatnuhu-nsiá xi tiâa malu, te ni cachtuu-téyá nchica cruz. ²⁴ Doco ni dânátiácú Yua-nda Dios-yá, ni tavà-ñiáyá nuù tnùndoho ñà-ni xihì-yá, vâchi có-ndüá ducán ndòo-ya tixi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán ndüá ni cachtinuhu stná David sàhana sàhà-yá, vâchi dohó ni cachi-nè:

Dios ni quide cuenta cutnàhá-xi nicanicuahàn, vâchi yatni iá-yá ladu cuahí sàhà-ñá màsà dáyúhì nêhivi yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñâyùcàndüá, cuahà gá ni cudüi ini animè, te ni naquimaní (mii-yá), vâchi mate ni ndüxin iquicúñüi, doco ináhi iá tnùndé ini xi. ²⁷ Vâchi dohó sàni cachi xi Dios: “Ináhi, mà nácóó-ni animè ñà-ndòa ndé ndóo vâha anima nècuàchi nsi; còo, yùhù tè-ndüü dèhemanì-ni, mà cuàha-ni tnani iquicúñüi ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-ni sàni sàni ni cundaà ini nansa iá ichi cutiacu ndiahi; icúmi-ni dacúdi ini-ni yùhù, vâchi seguru icúmi naxicocuñin cundehi nuù-ni”, ni cachi David.

²⁹ Doco ináhá-ndá ni sàà xi-ndàmà ni xihì-nè, ñáni, dandu ni ndüxin-ne, (ináhá-ndá), vâchi ñuu yohó ndüü ndé indüxin-ne, te ndé vichi náhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tûha cachtinuhu razón xi Dios ni sanduu stná nècuàchimà, ñâyùcàndüá ináhá stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yá nacua nisa cusahnú mii-né. ³¹ Ñâyùcàndüá, ni dácüni Dios-nè iñàha, te ni xini-nè nansa cuahàn cuu xi Cristu ñà-icúmi-yá natiacu-yá, mà ndóo anima-yá ndé ndóo vâha anima nsi, ni mà tnáni stná iquicúñüi-yá ñuhù. ³² Te divi ducán ni cuu, ni natiacu-yá ni quida Yua-nda Dios. Ináhá-nsí, vâchi testigu ndüü-nsí. ³³ Dandu después dècuèndé gloria mànana ducún-yá ni quida ndahà cuahà Yua-nda Dios, te divi ndüü ana ni quida comprometer cuahatahvi stná-yá Espiritu ì xi-yá. Ñâyùcàndüá sàni dàquixi fuerte Jesús Espiritu ì, te ñà-jaàn ndüá disáhà-xi cuú ñà-ndüá xini-nsiá te iníni-nsiá vichi.

³⁴ Doco nsi-David (sàhana ma), tãñàha ga nana ducún-nè ndè ansivi; còo, vâchi palabra yohó ndüá ni cachi-nè:

Ni cachi Dios xi Stoho yùhù: “Yohó coo-ni ladu cuahí” ³⁵ ndè cachi sàà cundeí nuù nsidaa ana xini ùhì xi-ni, dandu cusahnú fuerte-ni nuù-né”.

³⁶ Ñâyùcàndüá, mii-nsiá xi dava ga stná nècuàchi Israel, ni cúnahá vâha-nsia ñà-yòhò: mate nchica cruz ni chituu-nsia Jesús, doco ni chitnùni ini Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yá rey ndiaha Cristu —ni cachi Pedro.

³⁷ Daani, ni nsihi ni inini nêhivi cuahà mà ñà-jaàn, ni nàcùndoo-ne tnùnsí ini. Cuahà gá ni nacani ini-nè, te ni cachi-nè xi Pedro xi dava ga nècuàchi apóstol:

—¿Nansa chicá vâha quida-nsi vichi, ñáni?

³⁸ Dandu ni cachi Pedro xi-né:

—Icúmi iin iin-nsia naxicocuñin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhii-nsiá, ndacùcahan-nsiá quivi Jesucristu sàha ñà-dúcán ndoo cuàchi anima-nsiá, te nihitáhvi-nsiá nandèe Espiritu ì xi-yá anima-nsiá; ³⁹ vâchi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmi-ndá nihitáhvi-ndà Espiritu ì xi-yá nú ni cúníndísá-ndá na caná-yándó. Vâtuni nihitáhvi-ndà, mii-nda, xi stná dèhe-nda, xi stná anà-ni ni cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán ni cachi Pedro xi nsidaa nècuàchimà, vâchi cuahà gá ni càhàn-nè ni dàtúi-ne ichi-yá nuù nècuàchimà; te dohó ni cachi stná-nè:

—Nêhivi tiempu vichi, icúmi-nè ndafuuhu-né, vâchi malu-nè. Ñâyùcàndüá, nacoo-nsianè, te càcu-nsia —ni cachi Pedro.

⁴¹ Daani, cuahà gá nècuàchi yucán, ni cudüi ini-nè palabra ni inini-ne mà; nahi ùni mil nêhivi ndüü-nè, te ni yàha-ne ladu xi nècuàchi xiníndísá. Te divi quivi yucán ni cuhii nsidanicuú-né. ⁴² Daani, iin-ni ni quesaha-né nchicún-nè palabra dacuahá nècuàchi apóstol. Màni màni ndoo-né, xixi tàcá-nè, te iin-ni xicàn tàhvi stná-nè nuù Dios.

Nansa nisa quida nècuàchi primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daani, nsidaa nêhivi dava ga, yáha ga ni ndulocó-nè, vâchi (ni chindee Dios) nècuàchi apóstol, te ni caquida-ne cuahà milagru fuerte, cuahà milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchi xiníndísá xi-yá, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-ndüá icúmi-nè, nisa xichuún tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xi-né, ò inga iñàha xi-ne, ni dicò-né, ni tùi dihùn, te ni dasàn-né dihùn mà según iá necesidad nuù iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquivi nisa nataca-nè veheñuhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nisa xixi tàcá stná-nè, cudüi ini-nè, te ndóo vâha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhi vâha stná-nè Dios. Te nsidaa nêhivi dava ga, cudüi stná ini-nè sàhà nècuàchi xiníndísámá, te quidánühú stná-nè nècuàchimà. Te quivi quivi más gá nêhivi ni càna nuù Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te ni nacuaastnahá stná-nè xi nêhivi xi-yá.

3

Nansa ni nduvàha iin tiàa mà cùì cácá

¹ Iin quívi cutnáhá Pedro xí Juan cuàhàn-nè veheñùhu cahnú. Càhúni nì cuàà cuàhàn-nè yucán, vachi divi hora yucán nisa xicàn tàhvi nèhivi nùu Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñùhu ma nisa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquívi nisa saà nèhivi yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì caca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhíví. Ñàyücàndüá, yucán nisa chicoo nècuàchimà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùu nècuàchi quíhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xí Juan ñà-cuàhàn-nè quíhvi stná-nè, te sàhàmà nì xicàn-nè iin caridad nùu nècuàchimà. ⁴ Ñàyücàndüá nì candacoto nècuàchimà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-nè:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùu Pedro xí Juan, cuàhàn-nè nihi-né iñàha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-né:

—Nì còò plata nihi, te nì còò stná oro. Doco ñà-ndüá sái quide. Ndácùcàhín quívi Jesucristu de Nazaret, te cachí xì-nì ndacuín-ní caca-ní.

⁷ Dandu nì tñii-ne ndahàcuàhá tiàa ma, nì ndacani-ne nècuàchimà. Te vichi duha nì ndufuerté sàhà-né, ⁸ yáchi nì ndanchito-ne, nì ndacuín-nè, te luegu nì quesaha-né xicá-né; nì quíhvi stná-nè veheñùhu, cutnáhá-né xí Pedro xí Juan, nandávà niñni-ne, xicánúú-né naquímáni cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchi itá yucán, nì xini-nè xicánúú nècuàchimà, ndeníhí vaha-ne Dios, ¹⁰ te nì nacuni-nè nècuàchimà ñà-ndüú-né tiàa nisa ia Yehè Ndiaha veheñùhu cahnú xicàn caridad. Ñàyücàndüá, cuàhà gá nì ndulocó nèhivi mà, nacání ini-nè sàhà ñà-ndüá nì cuu xí tiàa ma, te nì nduvàha-ne.

Nansa nì càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa nì nduvàha ma, itñí ndáha stnahá vaha-ne xí Pedro xí Juan. Dandu nsidaa nèhivi veheñùhu yucán, nì nataca-nè ndé iá Pedro xí Juan, yáha ga ndulócó-nè. ¹² Ñàyücàndüá na ní xini Pedro natàcà-guá nèhivi, dandu nì càhàn-nè xì nsidaa-né, cachí-nè:

—Nècuàchi ñuu-ndà Israel, ¿índü chuun ndulócó-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índü chuun indéhe vaha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù nì dándúvaha xí nècuàchi yohó cahan-nsiá? Còó, màdi sàhà fuerza xí nsiùhù nì nihi nècuàchi yohó caca-ne, te nì màdi sàhà ñà-ì guá stná-nsi. Còò.

¹³⁻¹⁴ 'Xìi-ndà Abraham, xí Isaac, xí Jacob, nsidaa-né nisa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana nì chitnùni ini-xi ñà-cucumi Dèhemani-yá Jesús tñùñuhu ndiaha xí-yá. Doco mii-nsiá, nì dayáha-nsiayà ndahá Pilatu, te nì nacuaà-nsiayà na ní cuni tèmà daña-téyá. Ana ì ndisa nduú-yá, te ndàà cuiisì ini-yá, doco (cóni ndulócó-nsià), iin tè-sàhni nì xicàn-nsià dàñà. ¹⁵ Dandu nì sahní-nsiayà, mate divi sàhà mii-yá itiácú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, nì dñatíacú-yá Jesús. Ináhá-nsí, vachi testigu nduú-nsí. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-niñnú vaha ini-ni mii-yá, te ndácùcahan-nsí quívi-yá, ñàyücàndüá nì ndufuerté tiàa yohó. Indéhe-nsiánè, ináhá-nsiánè. Náhà xicà sàni nduvàha vaha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sànihi ini ñà-cóni cundáà ini-nsia nduá, ñáni. Stná nècuàchi cusáhnú nùu ñuu-ndà, nì cóni cundáà stná ini-nè, ñàyücàndüá nì quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-ndüá nì cachitnùhu Dios sàhaha, divi ñà-jaan nduú nì cuu ndisa nì quida-ya. Vachi ñà-icúmi Cristu ndoho-ya, divi nduá nisa cachi nsidaa nècuàchi profeta sàhaha. Te ducán nì cuu ndisa. ¹⁹ Ñàyücàndüá, naxicocuín ini-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicùn-nsià ichi mii-yá sàhà-ñá ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vachi divi-yá nduú ana nì chitnùni ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yà gloria, te yucán icúmi-yá coo-ya ndé cachi sàà tiempu nsida vil-yá nsidaa iñàha. Vachi ducán nì cachitnùhu nèhivi xí Dios sàhaha na ní càhàn-nè nì quida-ya. ²² Vachi ñà-ndácuisi nduá nì cachitnùhu Moisés xí xii-ndà sàhaha na ní cachí-nè palabra yohó: "Icúmi Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana càhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yùhù, ducán icúmi quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmi-nsiá cunini-nsia nsidaa ñà-ndüá cachí-yá xi-nsiá. ²³ Te nú nì coó iin nècuàchi có-cùni cunini xi-yá, dandu icúmi nècuàchimà ndañuhu-né ñuu-nè", nì cachi Moisés.

²⁴ 'Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchi sàhaha nisa càhàn cuenta xi-ya, inii décuèndè tiempu nisa càhàn Samuel te vaxi duha, nsidaa-né nì càhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchi nisa càhàn razón mà. Ñàyücàndüá icúmi-ndá nihtáhvi-ndá ñà-ndiaha ñi nì quida Dios comprometer xí xii-ndà na ní saquin-yà tratu xí Abraham, te nì cachi-yá palabra yohó: "Sàhà iin descendencia xi-ni icúmi quixi ñà-ndiaha ñi cundiátú anima nsidanicuú nèhivi ñuhíví", nì cachi-yá.

²⁶ Ñàyücàndüá, dihna ndohó nècuàchi (ñuu yohó) nì nihtáhvi-ndà, vachi divi chuun jaan nì sàhatahvi Dios Dèhemani-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiátú anima nsidaa-nda nú nì nàxícocuín ini-ndà, te nacoo-nda ichi malu nchicùn-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-ndúá ni cuu na ní cànà Pedro xì Juan nùú Junta Cahnú

¹ Daani, na meru cànàn-nè xì nèhivi yucán, dandu ni caquesaa nècuàchi nduú dùtù ndé itá-nè, cutnáhá nècuàchìmà xì comandante ndiaá veheñùhu cahnu-ma, te cutnáhá stná-nè xì nècuàchi saduceu, ² có-ndôo ini-nè ñà-chínáhá Pedro xì Juan sàhá nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyücàndüá, ni tñii-ne nècuàchìmà ni chicadi-ñànè vehecàa, te sàhá ñà-sàni cuuà, ñàyücàndüá ni candòo-ne yucán ndé inga quivi. ⁴ Doco nècuàchi ni inini ni cànàn Pedro xì Juan palabra xì Dios, cuahà-né ni xinindisá-né, ndé ùhùn mil sàni nanduu nècuàchi tiàa xinindisá.

⁵ Daani, inga quivi ni nataca nècuàchi cusáhnù, xì nècuàchi sahnú nchichí, xì nècuàchi ley xì veheñùhu, nsidaa-né ni nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te ni sàa stná dùtù cusáhnù nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tnahà dùtù cusáhnù-mà. ⁷ Dandu ni tavà-né Pedro xì Juan ñà-cundaca tnahá-né quixi, te ni sàcùita nècuàchìmà dava mahi-xí. Dandu ni candacàtnùhù nècuàchi Junta mà nùù-né, cachí-né:

—¿Ana ñàvalor-xi ni cànàn-nsià sàhá-xí ni quida-nsia ñà-ndüá ni qahan-nsia? ¿Ana ñàquivi-xi ni ndacùcahan-nsià?

⁸ Dandu fuerte ni quixi Espíritu ñi xí Dios ini anima Pedro, te ni naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-né:

—Mii-nsià nècuàchi xícusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsià nècuàchi sahnú nchichí raza-ndà Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xícàn tñùhù-nsià nùù-nsí nansa ni quida-nsi iin obra xì nècuàchi ndahví yohó, nansa ni nduvàha-ne. ¹⁰ Pues ni cúnáhá mii-nsià xì nsidaa stná nècuàchi Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana ñàquivi-xí ni ndacùcahan-nsí, te ni nduvàha-ne. Te yohó iin stná-né dava mahi-nsià, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchica cruz, te ni xihí-yá, doco ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahichí ñà-nsiàyá, doco vichi sàni cuu xi-yá na ian ni cuu xi iin cavá ni cahichí ini albañil, te después ni sàa ni sàcùndua yùù vicò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sàhá xì salvación, cuisí mii-yá. Váchi inicutu ñuhiví còò inga gà ana ñàquivi-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùù-xí. Còò inga gà ana ni techuùn Dios ñuhiví yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisí mii-yá —ni cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchi dandacuma, ni xini-nè, có-yùhí Pedro cànàn-nè, te có-yùhí stná Juan. Te ni có-ndüú stná ñà-ni ñàcùahá cuahà-né, còò, vachi cóni xica cuahà-né escuela. Ñàyücàndüá, na ní quida nècuàchi Junta mà cuenta ducán, ni ndulocò-nè, te ni cundaa ini-nè, divi Jesús nisa cutnahá xì nècuàchìmà. ¹⁴ Te tiàa ni nduvàha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchìmà. Ñàyücàndüá, mà ni cùí ñàhindèè nècuàchi Junta mà canicua-chi-ne sàhá Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyücàndüá, ni dandacù-né ni cáquéé nècuàchìmà iladu, te ni ndatnuhu nsidaa-ní mii-né, ¹⁶ cachí-né:

—¿Nansa quida-nda xì nècuàchi caá? Váchi iin milagru cahnú ndisa nduá ni quida-ne, ináhá nsidaa nèhivi ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachí-nsi nduá tñùhu. ¹⁷ Doco sàhá-ñá màsà cùitià gà palabra yohó, chicá vaha dayúhí-ndané ñà-màsà cànàn gà-nè sàhá Jesús xì ni-iin nèhivi —ni cachi-nè.

¹⁸ Dandu ni cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte ni chinaha-né nècuàchìmà ñà-màsà cànàn gà-nè xì nèhivi sàhá Jesús, ni màsà ñàcùahá gà-nè ni-iin nèhivi sàhá-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, ni cachi-nè:

—¿Índü ñà-tùxí ini mii-nsià, a chicá vaha cunini-nsi ñà-ndüá cachí mii-nsià, te ò ñà-ndüá cachí Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsià, có-ndüá ducán cuhihin-nsí. Váchi ndiá ñà-nsi cànàn-nsi xì nèhivi ñà-ndüá sàni xinahù-nsí xì ñà-ndüá sàni tiacu tñùhù-nsí —ni cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá ni cànàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después ni ñàña-ñané, vachi cóni tui ni-iin falta ñà-ndòho-ne. Te yúhí stná nècuàchi dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nèhivi cuahà ñuu-nè, vachi nsidaa nècuàchìmà, naquímani-né Dios sàhá ñà-ndüá ni cuu. ²² Váchi tiàa ni nduvàha sàhá milagru mà, sàni yaha-ne ùi dico cuiá xicá-né.

Nansa ni xicàn tàhvi nèhivi xí Dios nùù-yá, cuní-nè nacuañandee ini-yànè

²³ Daani, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndòo compañeru-nè, te ni cachitnùhu-ne nsidaa ñà-ndüá ni cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-ndüá ni cachi nècuàchi sahnú xidandacú. ²⁴ Te ni nsihí ni cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-ni ni xicàn tàhvi-né nùù Dios, cachí-né:

—Stoho-nsi Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisí mii-ní nduú ana ni quidavàha xì ansivi, ñuhù íchí, mar, xì nsidaa stná ñàhá íá inicutu ñuhiví xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana ni ñàcànàn xì iin nècuàchi sànahà cahvi xi-ní, divi xii-nsí David, te dohó ni cachi nècuàchìmà: Nèhivi ñuhiví, ¿índü chuun cuadú guá-nè, te cànáhá guá-nè ñàquì Dios? ¿Índü chuun nacáñi guá ini cuahà raza nèhivi quida-ne ñà-cò-ndiá? ²⁶ Váchi cuahà rey xícusahnú ñuhiví

yohó, ni sàcùita listu-te xi dava ga tè-xídadacú; ni nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhi-te Yua-nda Dios xi Dèhemani-yá Cristu, ni cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndáa nduá, vâchi ducán ni cuu, divi ñuu yohó ni nataca rey Herodes, xi Poncio Pilatu, xi stná nècuàchi ñuu Israel yohó, xi stná cuàhà nèhivi inga nación, vâchi cuní-nè quida quini-ne xi Dèhemani-ní Jesús, mate divi-yá nduú ana ni chitnùni iní-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchimà ducán, cuisí ñà-nduá ni nacani iní-ní ñà-ní sandua, te ni sàha-ní lugar ni quida-ne ducán; vâchi mii-ní, ni chitnùni iní-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsi Señor. Te vichi (xícàn tàhvi-nsí) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachí nècuàchimà, ndee gá cãhàn-nè, cuní-nè dayúhi-nè nsiùhù. Doco nacuahandee iní-ní nsiùhù nècuàchi cahvi xi-ní, te ducán vâtùnì cachitnùhu-nsi palabra ì xi-ní, te mà yúhi-nsi. ³⁰ Xícàn tàhvi-nsí nùù-ní ñà-ní dándúvaha-ní nècuàchi cuhí sàhà poder ì xi-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dèhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nèhivi) —ni cacachi nècuàchimà.

³¹ Daaní, ni nsihi ni xicàn tàhvi-né nùù Dios ducán, dandu ni ndacùchi vehe ndé ndoó-né, te fuerte ni quixi Espíritu ì xi-yá ini anima nsidaa-né, te ndee ní cãhàn-nè palabra ì xi-yá, cóni yúhi-nè.

Nansa nisa quida nècuàchi xiníndísá, iin-ni cahnú nisa ia biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sãxínitnùni nisa icumi nsidanicuú nècuàchi xiníndísá. Còò ni-ñàhà nisa xidáhàn-nè nùù ñanitnaha-ne, vâchi iin-ni cahnú-ní nisa ia nsidaa ñà-nduá icúmí-né. ³³ Te poder cahnú xi Dios, cuàhà gá ni chindeá nècuàchi apóstol, vâchi fuerte ni cãhàn-nè sàhù sàhà nansa ni xininùù-né Stoho-ndà Jesús na sání natiacu-yá. Te cuàhà stná gracia xi-yá iá nùù nsidaa nèhivi xi-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñâyùcánduá, cóni quidámáni ni-ñàhà nùù ni-iin-ne, vâchi nècuàchi nisa ia ñuhù-xí, ò vehe-xi, ni dicò-néá, te nihí-né dihùn mà ni sàhàn ni nacoo-neá nùù nècuàchi apóstol, dandu mii-né, ni dasàn-neá nùù nèhivi icúmí necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchi ni dicò mà nani José; doco Bernabé nisa cachi nècuàchi apóstol xi-né, vâchi quiví mà, iin ana nacuahandee iní xi-ndà cuní cachámà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Levi nduú yohòtèhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nisa icumi stná xi iin ñuhù, te ni dicò-néá. Dandu nihí-né dihùn yãhvia ni sàhàn ni sàha-ne nècuàchi apóstol, te ni ndòa ndahà nècuàchimà.

5

Nansa ni quida Ananías xi Safira, ni xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nisa ia iin tiàa nani Ananías xi ñahàdihí-né Safira, te ni dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco ni chivàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn ni cusobrá mà nduá ni tniì nècuàchi tiàa ma, te nihí-néá ni sàhàn ni sàha-ne nècuàchi apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhà stná ñahàdihí-nè nansa ni quida-ne. ³ Doco Pedro, ni cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun ni sàha-ní ni dacá ñà-malu ñà-ní? Dècuèndè cuní-ní dandahví stná-ní Espíritu ì xi Dios, vâchi ni chidèhé-ní sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amadí ñuhù xí mii-ní ni sandua daa, te vâtùnì quida-ní disponer sàhà? Daaní, na sání dicò-níá, ¿amadí dihùn xí mii-ní ni sanduu stná? ¿Índù chuun ni nacani quini iní-ní, te ni quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdi nùù nèhivi ni cãhàn trùhù-ní. Còò, nùù Dios ni cãhàn trùhù-ní —ni cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihi ni inini Ananías ducán, dandu ni natnahnù-nè, te ni xihí-nè. Te nsidaa ana ni xinítñuhu ma, ni yúhi cuaá-nè. ⁶ Dandu ni caquixi tiàa cuachí gá, ni chidùcùn-te nsiì ma, te ni xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, ni quesaa stná ñahàdihí ndómà, doco tàñàha ga cunitnùhu-ne nansa ni cuu. ⁸ Dandu ni ndacàtnùhù Pedro nùù-nè, cachi-nè:

—Cachi-ní xí, ¿a ndísá tantu dohó ni dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachi nècuàchimà:

—Jaan, divi ducán ni sandua.

⁹ Dandu ni cachi Pedro xi-né:

—¿Índù chuun ni ndatnuhu ndúù-nsiá quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu ì xi Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sání nsiaa ana ni casahàn ni sùxin xi ì-ní, te vichi icúmí-tè cunsida stná-te mii-ní cùhùn —ni cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha ni natnahnù stná nècuàchimà nùù sàhà Pedro, te ni xihí-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sání xihí-nè ni xini-te, ñâyùcánduá, ni tava stná-te nsiì ma ni sàhàn-te ni sùxin stná-te ndómà divi ndé ni sàcundùxin nsi-ì-ndà. ¹¹ Ñâyùcánduá, cuàhà gá ni yúhi nsidaa nècuàchi xiníndísá ichi-yá, mii-né xi nsidaa stná nècuàchi dava ga ni xinítñuhu ma.

Nansa ni cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchi apóstol, ndiaha gá ni caquida-ne cuàhà milagru ni indehè nèhivi. Te nsidaa nècuàchi xiníndísámá, nsiquívì nisa nataca-nè nùù Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ni sãxínitnùni nisa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nèhivi dava ga, ni-iin-ne cóni

sáhandee ini-nè cutnahá-né xi nècuàchi natácá mà, mate ndeníhi vaha cuahà-né nècuàchìmà. ¹⁴ Te ni sàà ni xinindisá cuahá gà nèhivi, tiàa te ñahà-né, ni xinindisá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nìsa tavà stná nèhivi nècuàchi cuhí xi-ne, ni chitánduhù-né nècuàchìmà yuhù ichí, dava-ne nùù cama, te dava-ne nùù yui, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casi nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni ni caquee cuahà stná nèhivi vâxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuahà nècuàchi ndohó quidá cuèhè, xi stná nècuàchi dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, ni nduvàha-ne.

Nansa ni catnii-ne nsidaa nècuàchi apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xícusahnu-ma, yàha ga ni cumbidia ini-nè, mii-né xi compañeru-nè tè-nduú nècuàchi saduceu. ¹⁸ Ñâyùcándüá, ni tnii-ne nècuàchi icúmí chuun nùù Jesús, te ni chiacadi-nè nècuàchìmà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuu ni sàà-nè vehecàa yucán, te ni nacuna-ne yehè ni tavà-nè nècuàchìmà, te ni cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsià cuita-nsià veheñùhu cahnú, te nacani-nsià xi nèhivi nansa ñihitáhvì-nè cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán ni dándacú-nè nùù nècuàchìmà guida-ne. Ñâyùcándüá, na ní tùinuù, dandu ni quihvi-ne veheñùhu cahnú, te ni quesaha-né dacuahá-né nèhivi.

Daaní, dùtù cusáhnú, xi compañeru-nè, ni cana-ne nècuàchi Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchi sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu ni techuún-né policia cuahàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè nècuàchi ndiadí quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndácùhun-tè. Ñâyùcándüá, ni naxicocuün-te ni cachitnùhu-tè, ²³ cachì-te:

—Ñà-ndáá nduá, ndiadi vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchi ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnú, xi comandante ndiaá veheñùhu, xi stná dùtù nihí gá chuun nahnú, ni ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índü fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà ni quesaa inga tiàa ni cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchi ni chiacadi-nsià vehecàa, yucán sándóó-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivi —ni cachi-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuahàn-te xi policia xi-tè, te vivii-ni ni saca-tè nècuàchìmà vâxi-ne, vâchi yúhí-te nèhivi cuahà mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té. ²⁷ Ñâyùcándüá, ndacá-te nècuàchìmà ni quesaa, te ni sâcuíta-ne nùù nsidaa nècuàchi Junta mà. Dandu ni cachi dùtù cusáhnú:

²⁸ —¿Amádi sáni dándacú-nsí nùù-nsiá ñà-màsà chínahá gà-nsiá nèhivi sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni cãhàn-nsiá sàhù ñà-nduú dàñùhù xi-nsiá, te cuní-nsiá ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuachi sàhà nècuàchi ni xihí mà.

²⁹ Dandu Pedro xi dava ga nècuàchi apóstol, ni naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachì-nè: —Nsiùhù, icúmí-nsí cunchicùn-nsi ñà-nduá cachí Dios, te màdi ñà-nduá cachí nèhivi úun. ³⁰ Mii-nsiá ni chituu-nsiá Jesús nchica cruz. Doco mate modo ducán ni sahní-nsiáyá, doco vichi sàni natiacu-yà ni quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xii-ndá. ³¹ Te vichi sàni saquín-yà Jesús ndahá cuahá-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnú, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán ni cuu sàhà-ñà ni cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchi ñuu Israel yohó, te ducán nihì-yà nansa cuicahnú ini-yà sàhà cuachi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vâchi ni xininuù-nsí ducán ni cuu. Te testigu nduú stná Espiritu ñi xí-yá ñuhú ini anima-nsi, vâchi nsidaa ana cunini xi-yá, ñihitáhvì-né ndèe Espiritu ñi xí-yá ini anima-né quida-ya —ni cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchi dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yàha ga ni caxidà ini-nè, te ni quesaha-né ni ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñùhù-nè nècuàchìmà. ³⁴ Doco nùù nèhivi Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchi fariseu chináhà xi ley xi Dios. Nècuàchi vaha nduú-né cachí nsidaa nècuàchi ñuu yucán. Te divi-ne ni ndacuiin-nè ni dándacú-né quee cuaán chii nècuàchi apóstol mà. ³⁵ Dandu ni cachi-nè xi nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchi raza-ndá Israel, cuidadu ni cündóó-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda xi nècuàchi cáá. ³⁶ Vâchi ¿a có-nsínuu ini-nsiá nansa ni cuu tiempu na ní ña iin tiàa nani Teudas? Tè-cáhnú ícá-xí nduú-te nìsa cachi-te. Te nahi cümü cientu nèhivi ni quihvi tnahá xi-té ni sanchicùn-nète. Doco por fin ni sahní nèhivi-té, te ni xitiá nihni nsidaa nècuàchi nchicùn xi-té, te ducán ni nsihí chuun ma. ³⁷ Daaní, después ni yàha inga casu na tiempu ni cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, ni nihì-té ni dayáha-tè cuahà nèhivi ladu xi-tè. Doco ni xihí stná-te, te ni xitiá nihni stná nsidaa nèhivi ni chiyuhù-tè.

³⁸ Ñâyùcándüá, yuhù cachí xi-nsiá vichi, ni cúnahá nècuàchi sàni tnii-nda jaàn. Chicá vaha nacoó-ndané, vâchi nú ini-ni mii-né ni nacani ini-nè quida-ne ñà-nduá quidá-né, dandu icúmiá ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios ni dándacú-xi nùù-né, dandu mà nunca nihì-ndá cadi-ndá nùù-né, te cachí, còtó Dios náá stnàhà-xi-ndá —ni cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchimà, ni dàjuùn-nè nècuàchimà, te ni cana-ne nècuàchi apóstol ni nansihvi tu-ne. Dandu ni sahnì cuií-nè nècuàchimà, te ni chinaha-ñánè ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu ni daña Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te ni caquee-ne libre, cudí ini-nè ñà-nì natù stnà-nè ndoho-ne sàhà chuun xì mii-yá. ⁴² Daaní, nsiquivì vehe vehe nìsa xìcanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sàhàn stnà-nè veheñuhu cahnú, te chináhá stnà-nè nèhivì yucán, càhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-yihu cóni nácóó-néamà.

6

Nansa ni cuu nombrar usà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchi ndahví

¹ Quivì yucán vihi gá ni nducuahà nècuàchi nchícùn ichì mii-yá; dava-ne càhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè càhàn-nè dàhàn griegu. Dandu ni quesaha nècuàchi griegu mà ni xitnùhu-ne compañeru-nè càhàn hebreu, vachi ñahàcuáán xì-icumi nècuàchi griegu mà, có-nìhì vaha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quivì quivì. ² Ñàyucándüà ni cana nsi-úxin ùi apóstol nsidaa nècuàchi xinindísà, te ni cachi-nè xì nècuàchimà:

—Nsiùhù, có-ndüà ñà-nacoo nihni-nsi chuun xi palabra xi Dios, te cacanuu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyucándüà, mii-nsiá nanducu-nsiá usà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñánì. Nècuàchi tnùñuhu ni cundúú-né, te ni coó chitu stnà anima-nè Espiritu ùi xì Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsi quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùu-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —ni cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, ni cudí ini-nè ñà-ndüà ni cachi nècuàchi apóstol mà. Ñàyucándüà, ni caquee nombradu usà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchi nihnù vaha inì-xi nduú-né, te chitu stnà anima-nè Espiritu ùi xì Dios. Te ni caquee stnà nombradu nècuàchi nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchi inga raza ni quixi ñuu Antioquia nduú Nicolás mà, doco ni yaha-ne religión xi nècuàchi raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivì mà, ni saca-ne nècuàchi nombradu mà nùu nècuàchi apóstol; dandu apóstol mà, ni xìcàn tàhvi-né nùu Dios, te ni chindòó-né ndahá-né dìni nècuàchimà.

⁷ Daaní, después, chicá más ni cucuahà palabra xi Dios, vachi cuahà gá nèhivì ñuu Jerusalén ni sàa ni xinindísà, te cuahà gá stnà nècuàchi dùtù ni sàa-nè ni xinindísà stnà-nè palabra mà.

Nansa ni tnù Esteban

⁸ Daaní, ni xicanuu Esteban mahì nèhivì, te ni quida-ne cuahà milagru ndiaha, vachi cuahà gá icumí-nè gracia xi Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nèhivì, ni quesaha-né nàa tnahá-né xì nècuàchimà. Nèhivì sàhàn veheñuhu nani Veheñuhu xi Nèhivì Libre xinduu-ne, te ni caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandria, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànciú nihlndèè-né màcòdònùu-né nùu Esteban, vachi chindéé Espiritu ùi xì Dios-nè càhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyucándüà, nècuàchi nàá xì-némà, ni nducu-né iin ùi tètñùhù, te ni chiyàhvi-nète ñà-càhàn tnùhù-té dìqui Esteban. Sàhà ñà-jaàn, dohó ni cachi tèmà:

—Ni inini-nsi ni cachi quini Esteban dìqui (yua-nda) Moisés xì dìqui stnà Dios.

¹² Ñàyucándüà, ducán ni nihì nècuàchi malu mà ni dānācūidā-nè nèhivì ñuu mà, mii-né xì stnà nècuàchi sahnú dandacú, xì stnà nècuàchi ley xi veheñuhu, te ni quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchi ni sàa-né ndé iá nècuàchimà, te ni tnii-ñanè, te ndacá-ñanè ni casaa nùu nècuàchi Junta. ¹³ Yucán ni cana-ne tètñùhù mà ni tnàtuu-tè, te ni sanicuàchi-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tē-jaàn, vachi quini càhàn-te dìqui veheñuhu ùi xì-ndà, xì dìqui stnà ley ùi xì-ndà. ¹⁴ Te ni inini stnà-nsi ni cachi-te ñà-icumí quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñuhu xi-nda. Dandu fuerza icumí dāma estilu xi-nda, divi estilu ni nacoo xii-ndà Moisés —ni cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì ndoó Junta mà, ni indehè-né nùu Esteban, te ni xini-nè, na indèhe ángel indèhe nècuàchimà vichì.

7

Ñà-ndüà ni cachi Esteban na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnù, ni cachi-nè xi Esteban:

—¿A divi ñà-ndáa ndüà (xìcachi nècuàchi jaàn), á coó?

² Dandu ni naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchi sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñánì, vachi (cuàhìn nacani) nansa ni quida Dios ndiaha xi-nda sàhà dècuèndè na iá ùi xii-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tàháha ga nadàma-ne ndé ñuu Harán, dandu ni dàcùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó ni cachi-yá xi-né: “Nacoo-ní ñuu-ní yohó, te nacoo-ní tnahá-ní, quihìn-ní ichì cuahàn-ní inga ñuu icumí

dacuní mii-ní". ⁴ Ñâyücándüá, ni quee-ne ladu Caldea yucán, te ni sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà ni ndòo-ne dècuèndè ni xihì yua-né. Dandu inga xihì ni càhàn tu Dios xi-né, ñâyücándüá ni quihìn-ne ichì ni quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cóni sáha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, ni siquiera iin ñuhù tìi. Doco ni cachi-yà xi-né ñà-después cuàhàn-yà dacútáhvi-yánè ini ñuu yohó, te cucumí-néá, mii-né xi dèhe-ne. Ducán ni cachi-yà xi-né, mate táyòo ni-iin dèhe-né. ⁶ Te ni cachi stná-yà ñà-icúmí descendencia xi-né sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-ni nècuàchimà-né, ni cachi-yà; te cuàhà icúmí-né ndoho-ne quida nècuàchimà, te cümü cientu cuià cundua. ⁷ Doco dohó ni cachi stná-yà (xi Abraham mà): "Después icúmí dandohó stnàì nèhivì cuichuun-xi tnahá-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yùhù lugar yohó", ni cachi-yà. ⁸ Dandu ni quida stná-yà iin tratu xi Abraham, ni cachi-yà ñà-icúmí tãhndè iin seña icà nsidaa dèhe ii-né. Ñâyücándüá, na ní tùinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tixi ùnà quivì ni sàcùnìhi seña icà-vé. Daaní dèhe Isaac mà nani Jacob, ni sàcùtuu stná seña mà icà-vé. Te divi-ní ducán ni quida stná Jacob mà xi nsihúxin ùi dèhe ii-né, divi nècuàchì nduu xii-ndá. ⁹ Te xii-ndá mà, ni cumbìdia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñâyücándüá ni dicò-né nècuàchimà nùu nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, ni cutnahá stná-yà xi nècuàchimà iá-nè ñuu yucán, ¹⁰ ni dáyáha-yanè nùu nsidaa trùndoho ni xini-né. Dandu ni cunchichí-nè ni quida-yà, te ni ndòo maní-né nùu rey Faraón ñuu Egipto yucán, vachi mii-yà ni chindee-yanè. Te ni quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-ù nùu-té ñuu mà, dècuèndè ni cachi-te ñà-dandacú stná-né nùu nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ Daaní, ni quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xi stná ini ñuu Canaán; iin trùndoho cahnú ni sandua. Te xii-ndámà, có-nìhì gá-né ñà-cutiacu-né. ¹² Dandu ni xinitnùhu yua-né Jacob ñà-íá trigu ndé ñuu Egipto. Ñâyücándüá, ni techuún-né dèhe-ne cuàhàn-né ñuu mà. Te primeru viaji ni sanduamà. ¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dàtùí José mii-né nùu ñani-nemà. Dandu ni cundaà ini rey Faraón indù raza nèhivì nduu José. ¹⁴ Te ni dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xi nsidaa stná tnahá-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùi dico sàhùn (75) nduu-né. ¹⁵ Ñâyücándüá, ni sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán ni ndòo-ne dècuèndè ni xihì-né, mii-né xi nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después ni natavà xii-ndá iquì nsii ma, te nihí-néá màndixi-ne ñuu-né yohó dècuèndè ndé iá ñuu tii Siquem, te yucán ni ndùxan ini iin cueva, divi cueva ni xiin xii-ndá Abraham nùu dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ Daaní, ni cuyatni tiempu cuu ndixa ñà-ndüá ni cachi Dios na ní càhàn-yà xi Abraham daa. Te yáha ga ni nducuahà descendencia xi nècuàchimà ndoó ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnùhù ni nanduu-ne. ¹⁸ Dandu ni quihvi inga rey dandacú nùu ñuu yucán. Te rey mà, cóni cùndáà ini-te nansa (ni chindee) José antes. ¹⁹ Ñâyücándüá, ni dándàhvi-te xii-ndá mà, ni quida quini-tè xi-né, ni dándacú-te nùu-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-sàhà-ñà cui-vé. ²⁰ Te divi tiempu mà ni tùinuù Moisés ñuhivì, te cudí ini Dios sàhà-vé. Cutu ùni yòò ni la-ve xi yuadhí-vé, ²¹ Te ni sàà hora icúmí-né nacoo nihni-nevè, doco (ni càcu-ve), vachi ni ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te ni dàcuàhnù-ñavè na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después ni dàcuàhà vaha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Ni cutùha vaha-ne càhàn-né sàhù, te ni ià stná fama-né sàhà chuun nahnú nisa quida-ne.

²³ Daaní, na cuàhàn-né xinu-ne ùi dico cuià, ni nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnahá-ne, divi nècuàchì xínduu (descendencia xi xii-né) Israel. ²⁴ Te yucán ni xini-né iin tè-Egipto dandohó-te iin tnahá-ne. Ñâyücándüá, ni nacuidahan-né nècuàchimà nùu tèmà, te ni nachitacùhá-né sàhà tnahá-nemà, ni sahnì-né tèmà. ²⁵ Vachi ni tuxi ini-né cuàhàn nsidaa tnahá-ne cundaà ini-né ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco cóò, cóni cùcùndáà ini nècuàchimà.

²⁶ Daaní, inga quivì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te ni xini-né itá ùi tnahá-ne nàá stnahá. Ñâyücándüá, ni cuni-né nachindovii-né nècuàchimà, te ni cachi-né xi nècuàchimà: "Señores, ¿indù chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amadí iin-ni ñani xínduu-nda?" ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, ni chindaha nihni-te Moisés, cachí-te: "¿Ana ni cachi xi-ní ñà-dándacù-ní nùu-nsí? Còò, cóò permisú nsidandaà-ní chuun xi nsìuhù. ²⁸ ¿A cuni-ní cahní stná-ní yùhù nacua ni sahnì-ní tè-Egipto icu?" ni cachi-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, ni xinudèhè-né cuàhàn-né ñuu Madián. Te yucán ni ndòo-ne, te ni sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ Daaní, ni yáha ùi dico cuià iá-né yucán, dandu iin quivì xicánúú-né icà yucù nani Sinaí, te ni xini-né xíxin iin yutnù tìi. Te mahì ñuhu mà ni natùí iin àngel. ³¹ Ñâyücándüá, ni ndulocò-né sàhà ñà-ndüá ni xini-né. Te na ní cuyatni-ne ñà-cuàhàn-né cundehè vaha-ne, dandu ni tiacu-né càhàn Stoho-ndá Dios xi-né, cachí-yà: ³² "Yùhù nduí Dios. Cuisi yùhù nisa cahvi xii-ní Abraham, xi Isaac xi Jacob", ni cachi-yà. Ñâyücándüá, ni quesaha Moisés quidi-né, te yúhì-né cundehè gá-né. ³³ Dandu ni cachi tu Stoho-ndá Señor xi-né: "Tavà-ní ndisàn-ní, vachi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ùi nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivì-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacuú xitnana-ne, te ndoho-guá-né. Ñâyücándüá, sàni nui

yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vâchi cuàhìn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñâyùcàndüá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùhù tna-ha-nda, te dacácu-ne nècuàchimà, vâchi divi ducán nì ndacu nuù-né nùhù mii-yá nì tui mahi yutnù tii mà, te indêhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíchi ini tna-ha-nda daa na nì cachi-nè: “¿Ana nì cachi xi-ní dandacu-ní nùhù-nsí? Còò permisú nsidandaà-ní chuun xi-nsí”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xi nècuàchimà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-né cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùhù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te ini ùi dico cuà nì cuu ga stná milagru nùhù yucú dâná (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ Dandu después nì cachitnùhu Moisés inga palabra xi xii-ndà nècuàchi Israel mà, te dohó nì cachi-nè: “Vâxi iin quivì na icúmi Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tna-ha-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmi quida stná ana icúmi quixi ma. Te icúmi-nsiâ cahvi-nsiâ ñà-ndüá cachi-yà”, nì cachi Moisés.

³⁸ (Ináhâ-nsiâ), divi Moisés nduú ana nisa ìa yucú dâná yucán, cutnâhâ-né xi nèhivi cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnâhâ stná-né xi mii-yá nì càhàn xi-né yucú Sinai mà, divi mii-yá indêhe nahi ángel. Te (ináhâ-nsiâ, divi nùhù mii-yá) nì nihì stná-né palabra xi vida ndiaha icúmi-ndà chivâha-nda.

³⁹ Doco xii-ndà mà, còò, cóni cùnì-nè cunini-ne Moisés. Nì cahíchi ini-nè nècuàchimà, vâchi cui-nè cunì-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-né xi Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codònuù nuù-ndà, vâchi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úun-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cundâà ini-nsi ndiâ nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchimà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavâha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisi cunduu promesa nùhù chelù mà, te cudú gâ ini-né, vâchi sâni quidavâha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñâyùcàndüá, nì naxicocuñin ini Dios sâhâ-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-ndüù gustu xi-ne cahvi-né orá, xi yoo, xi sitnúù. Ináhâ-ndâ nì cuu ducán, vâchi dohó cachí-yà nùhù libru nì tiaa profeta sâhana ndé cachí-yà:

¿Nsiohò nècuàchi Israel, ùi dico cuà nì xica-ndâ yucú, te nì sâha-ndâ yùhù ofrenda xi promesa, divi quisi nì sahnì-ndâ sâhí? Doco ¿a ndisâ nì cahvi ndisa-ndâ yùhù na ní quida-ndâ ducán? ⁴³ Còò, mà ndisâ; yùù yócò (nduá nisa cahvi-ndâ, vâchi divia) nisa nihì-ndâ xicánù, divi yùù yócò nani Moloc inácaâ ini vèha, xi stná stohò-ndâ nani Renfán nâhâ nahi sitnúù cahnú. Vâchi figura-ñà mà nì quidayucùn-ndâ, te nì cahvi-ndâ. Pues (divi sâhâ nsidaámâ) icúmi taxi xiqué nsiohò ndé nuù-xi ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gâ stná Esteban palabra yohó):

—Na nì sandoo xii-ndâ mà yucú, nisa icumi-né iin vehe sìcoto ndé nisa cahvi-né Dios. Vâchi nì dândâcú-yá nùhù Moisés ñà-quidavâha-ne vehe ì mà, te ndudava xi ñà-ndüá nì dâcùnì-yànè antes. Ñâyùcàndüá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòa nùhù dèhe xii-ndâ mà. Te nècuàchimà, nsidâ-néâ nì quesaa-nè xi Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivi cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivi mà nùhù ñuu-né yohó, te nì nandua ñuu xii-ndâ, vâchi nì chindee Dios xii-ndâmâ ní taxi-né nècuàchimà. Ñâyùcàndüá, ñuu yohó nì ndòo vehe ì mà ini tiempu dècuèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñâyùcàndüá, nì xicàn tâhvi-né nùhù-yá, áma cuàha-ya lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xi-yá, vâchi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (mâdi mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nihitâhvi nì quidayucun xi veheñùhu cahnù-ma.

⁴⁸ Doco cunaha-nsiâ, cahnú Dios icúmi-ndâ, màdi cuisì veheñùhu ñuhivì yohó iá-yâ. Còò, vâchi ducán nì cachi stná iin nècuàchi nì càhàn cuenta xi-ya sâhana, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachí-yâ:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié` dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sâhí, ducán nduú ñuhivì. Ñâyùcàndüá, mà sââ nèhivi quidavâha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vâchi màdi iin xaan-ní ié` quetátú. ⁵⁰ Còò, yùhù nduí ana nì quida vâha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñà-jaàn nì quidavâhi xi ndahí, nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gâ Esteban):

—Ndisa, ndee íni mii-nsiâ. Có-nihnú ini-nsia Dios, vâchi nahi tè-siùmì xinduu-nsia, ñâyùcàndüá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xini ùhì-nsiâ Espiritu ì xi Dios; vâchi divi nacua nisa quida xii-ndâ sâhana, ducán quidá stná mii-nsiâ vichí. ⁵² Vâchi nècuàchi yucán, quini ga nì quida-ne xi nsidaa nècuàchi nisa càhàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchimà, mate nduú nècuàchimà ana nì cachitnùhu ñà-icúmi quixi mii-yá ana ndââ cuisì ini-xi. (Daaní, na ní quesaa-yâ), divi mii-nsiâ nì cahin xi-yá, te nì sahnì-nsiâyâ. ⁵³ De por sí, có-cùnì

dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate ángel ndiaha ni sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴ —Ducán ni cachi Esteban xi nèhivi yucán.

Nansa ni sahani nèhivi Esteban xi yùù

Dandu nèhivi inini mà, yàha ga ni caxidà ini-nè, ni saxindidià stnahà nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espiritu Ìi xi Dios. Dandu ni indehè-nè diqui-xi ansivi, te ni xini-nè tnùù ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iin Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu ni cachi-nè:

—Cundehe-nsiá, nuná ansivi indehí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iin mii-yá ana ndú Tnah Ndiaha Nèhivi Ñuhívi.

⁵⁷ Doco nèhivi yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchimà. ⁵⁸ Ni tavà-ñànè ñuu mà ñà-cahni-ñànè xi yùù. Te tiàa ni càhàn tnùhù sàhà-né, ni tavà-né dùhnù-né, ni ndòa nùù iin tiàa chii nani Saulo. ⁵⁹ Dandu ni quesaha-né ni cani-ne cuahà yùù diqui nècuàchimà ñà-cui-nè. Doco mii-né, ni ndacùcahan-né Jesús, cachí-nè:

—Stoho-nsi Jesús, jsà-íá natnii-ní animè!

⁶⁰ Dandu ni sàcuùn sisi-né, te ni ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, xicán tàhvi nùù-ní ñà-màsà quíhìn cuenta-ní sàhà cuàchi quidá nèhivi yohó xí.

Te na ní nsihi ni cachi-nè ducán, dandu ni ndàhvà-ne ñuhívi, na ian ni quidì-nè.

8

Nansa ni sanchicùn Saulo nèhivi cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchimà

¹ Te Saulo mà, cudí stná ini-nè ñà-ní xihì Esteban ducán. Daani, divi quivì yucán ni quesaha ni cucuahà gá sàhà nècuàchi nchícùn ichi Jesús. Ni quesaha nèhivi dava ga dandohó-né nsidaa nèhivi xi-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñàyùcandúá, ni xinudèhé nècuàchimà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchi apóstol, cóo, cóni xitià-nè.

² Daani, (ni nsihi ni sahani nèhivi Esteban), dandu ni casaà dava nècuàchi nihnú yàha ini xi Dios, ni (nsiquihìn-ne ndómà), te ni sùxin-nèndó. Te cuahà gá ni casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yàha ga ni quida quini-ne xi nsidaa nècuàchi nchícùn ichi Jesús, vachi vehe vehe ni xicanuu-ne, ni quihvi-ne ni tavà-né nècuàchimà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchimà ni sàhàn ni chicadi vaha-ne.

Nansa ni xitià nihi razón ndiaha ndé ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchi ni xitià mà, inicutu ni sàhàn-nè ni dàcuítia-nè razón ndiaha xi Dios. ⁵ Iin nècuàchimà nani Felipe, te divi-ne ni sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán ni càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te ni nataca cuahà nèhivi ñuu mà, ni inini vaha nsidaa-né ñà-ndúá ni cachi Felipe, vachi ni xini stná-nè milagru ni quida nècuàchimà, ⁷ vachi ni dándúvaha stná-nè cuahà nèhivi ñuhú ñà-malu ini-xi. Caná fuertéa ni caquea ini-nè. Te ni nduvàha stná cuahà nècuàchi ni dàñá ñi cuerpu xi, xi cuahà gá stná nècuàchi xicá cuèhé. ⁸ Ñàyùcandúá, ni cudíi sàstnùhù ini nècuàchi ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-íá cuiá iá-te ñuu mà. Tètátnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivi ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá ni nihitáhvi-té. ¹⁰ Ñàyùcandúá, nsidaa nèhivi ñuu mà, xinindisá-né yuhù-té, nècuàchi ndahví te nècuàchi cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xi Dios icúmí-té. ¹¹ Ñàyùcandúá, cahvi váha-nète, vachi caní tiempu dandahví-tené xi tàtnà xi-te. ¹² Doco na ní sàà Felipe yucán, te ni dátú-ne razón ndiaha sàhà ñuhívi ñi xi Dios xi sàhà ichi Jesucristu, dandu ni xinindisá cuahà nècuàchimà, te ni cuhí stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, ni xinindisá stná-te, te ni cuhí stná-te. Dandu iin-ni ni tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuahà-té, vachi ni xini-te cuú cuahà milagru ndiaha, cuahà milagru fuerte.

¹⁴ Daani, nècuàchi apóstol ndoó ñuu Jerusalén, ni xinitnùhu-ne ñà-ndúá ni cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuahà stná nècuàchi ladu yucán ñà-nduú palabra ñi xi Dios. Ñàyùcandúá, ni techuún-né compañeru-nè Pedro xi Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te cacán tàhvi-né nùù Dios sàhà-ñá nandèe stná Espiritu Ìi xi-yá ini anima nsidaa nècuàchi yucán. ¹⁶ Vachi tàñáha ga nihitáhvi nècuàchimà Espiritu Ìi, cuisí-ñá ni cuhí-né na ní xinindisá-né Stoho-ndá Jesús. ¹⁷ Ñàyùcandúá, ni sàà Pedro xi Juan yucán, te ni chitándòó-né ndahà-né ñi nècuàchimà, te ni nandèe Espiritu Ìi xi Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa ni nihitáhvi nècuàchimà Espiritu Ìi xi Dios ñà-ni sàcuítandoó ndahà apóstol ñi-né, dandu ni cahìn-te dihùn nùù nècuàchimà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahvi stná-nsià yùhù ndudu ñi mà, vachi cuní stná chitándòò ndahí ñi nèhivi, te nihi stná-nè Espiritu Ìi xi Dios —ni cachí-te.

²⁰ Doco ni cachi Pedro xi-té:

—Ni sàà-ní ndaŋuhu dahuun-ní xì dīhùn xí-ní ñà-tùxì inì-ní vātùni cuyàhvi tàhvi ndi-aha-nda nùu Dios. ²¹ Cò-ndùà ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vāchi anima chīcuéhè icímí-ní nùu mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuāchi nì quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùu-yá, áma cuicáhnù inì-yá sàhà-ní ñà-ní nacani quini guá inì-ní. ²³ Vāchi sàni cundaa inì, cuàhà gá cúbmbidia inì-ní, te ñuhú inì-ní, vāchi sadí cuāchi-ní nùu-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùu Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúú xí ni-iñàha nacua nì cachi-nsià jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuāchi ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuatì ndé ndoó nècuāchi samaritanu, te yucán nì càhàn stnà-nè xì nèhivì mà ñà-ndùu razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuāchi ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndé cachi sàà-ní ichì cuahàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcàndùá, nì quihin nècuāchimà ichì cuahàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yáha stnà iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuāchi enuoco nduú-né, te chuun cahnú nihí-nè nùu Candace, divi ñahà dandacú nùu ñuu Etiopía yucán, vāchi ana ndiáá xì ñà-cuicá ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-ní sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahví-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì nì tìaa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu ì xí Dios, nì càhàn-yá xì Felipe, cachí-yà:

—Cuahán ndé cuahàn carreta yucán, cutnahu xì nècuāchimà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcàndùá nì dàyáá Felipe nì sànhì-né carreta mà, te nì tiacu-nè cahví nècuāchimà tutu nì tìaa Isaías. Ñàyùcàndùá, nì xicàn trùhù-né nùu nècuāchimà:

—¿A sànhì inì-ní ñà-nduá cahví-ní, á cóó?

³¹ Dandu nì cachi nècuāchimà:

—Còó, mà cúú, vāchi còò iin cachi xí nansa cuní cachá sàhà-ñá ducán mànhì inì.

Dandu nì sàcùndàhvi nècuāchimà nùu Felipe ñà-ní nàná stnà-nè nùu carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuāchimà, dohó cachí meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuahàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stnà-te ndómà cuahàn ndé cui-ndà, te divi na ian cuhíhín iin riì tì na dátê-si, ducán nì quida stnà ndómà, cóni càhàn-ndà. ³³ Doco nèhivì, nì cahíchi inì-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùu juez, te nì dàcuídá cuāchi uun-nèndó, mate còò cuāchi-nda, dandu nì sahnì-nèndó. Te vichi mà cóó gá ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuāchimà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachí-ní xí; ¿ìndù nèhivì càhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías nì tìaa xán, doco ¿a divi mii-né càhàn sàhà-xì, te ó sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-nduá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuāchimà, te nì cachtitùhu nsíhi-ne nansa íá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuí. Te nì cachi tiàa mà:

—Cundehe-ní, yucán ñuhú tècuí. ¿A íá ñà-cùmání quide? vāchi cuní cuhii stnái vichi.

³⁷ Dandu nì cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vāha inì-ní, vātùni.

Dandu cachí nècuāchimà:

—Yùhù xiníndísé Dèhemaní Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcàndùá, nì dàndacú nècuāchimà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te nduú-nè nì nuu-ne cuahàn-nè ndé ñuhú tècuí mà. Te nì quida ì Felipe nècuāchimà. ³⁹ Dandu nì caquee-ne nùu tècuí mà mànana-ne. Te na iin cachí nì ndiachi Felipe nì quida Espíritu ì xí Stoho-ndà Señor cuahàn-nè, nì ndaŋuhu-né nùu vista xì inga nècuāchimà. Ñàyùcàndùá nì quihin tu nècuāchimà ichì mànuhù-né, cudí gá stnà inì-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu Azoto nì natùu-ne, te ñuu ñuu nì yàha-ne, dacuítia-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè nì sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa nì quíhvi Saulo ichì Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xidá sàstnùhù inì-nè sàhà nècuāchi nhíçùn ichì Stoho-ndà Señor. Dana càhàn-nè, cuahàn-nè cahní nsíhí-né nècuāchimà, cachí-nè. Ñàyùcàndùá nì sàhàn-nè

nùu dùtù cusàhnù, ² nì xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùu veheñùhu xì nèhivì raza-nè yucan sàhà-ñà ducán nihi-né permisù nanducu-né nèhivì nchícùn ichì Jesús, te màcùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñàha nì cùndúú-né. ³ Ñàyùcàndúà, nì quihin Saulo ichì cuahàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-itùú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndé diquì-xí ansivi nì tnùù fuerte iin luz. ⁴ Te nì sàcasàn-né ñuhù nì quidamà, te nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn cachí xì-né:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì?

⁵ Dandu nì cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te nì cachi tu-ya:

—Yùhù ndui Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quini-ní xì mii-ní, na ian quidá quisi caní sàhà nùu garrocha —nì cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cui-sì-né ñà-yúhí guà-nè, te nì cachi-né:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuahàn-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuù-ní nansa quida-ní —nì cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xícunaha-xì-né cuahàn ichì mà, nì yùhí cuaa-te, vächì nì inini-tè iá ana nì càhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiin Saulo, te nì nacuna-ne nduchinùú-né, doco mànicùú gá cundehé-né, (vächì sàni cuaà nduchinùú-né). Ñàyùcàndúà iditá ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì ìa-ne ùni quivì, có-tùnnùú-né, có-xixí-né, nì có-xihí stná-nè tècuíí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xì-né:

—¡Ananías!

Te nì naxiconihí-né nùu-yá, cachí-né:

—Yohó íé, Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihin-ní ichì cuahàn-ní calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivì nani Judas. Te vichi iá-nè xicàn tãhvi-né nùú. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sání-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quihvi-nò ndé iá-nè, te nì chitándòò-ní ndahà-ní òni-né, te nì nihi-né nì natùnuù-né.

¹³ Doco nì cachi Ananías:

—Señor mío, cuahà nèhivì sàni cachí-nè xì nansa quidá nècuàchìmà, ñà-cuahà guá sàni dàndòhó-né nèhivì xì-ní ndoo ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi yohó sàni quesaa stná-nè nihi-né orden nùu dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndàcùcahan xì quivì-ní.

¹⁵ Doco nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Cuahàn-ní, vächì sàni nacàxin nècuàchìmà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xì, cùhùn-nè càhàn-nè sàhù sàhí nùu nèhivì ndoo cuahà inga ñuu, xì nùu stná tè-xidandacú yucán, xì nùu stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmí cachitnùhu stná xì-né ñà-cuahà guá icúmí-nè ndoho-ne sàhí —nì cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyùcàndúà, nì quee Ananías mà cuahàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitándòò-né ndahà-né òni nècuàchìmà, cachí-né:

—Ñàni Saulo, ichì vächì-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya nì techuun-xì vächì ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu Ìi xì-yá— nì cachi Ananías.

¹⁸ Daani, vichi duha nì còyo ñà-sadí nihi nduchinùú Saulo, nahi chididà òni nì sandua, te nì natù dahuun nduchinùú-né. Dandu nì ndacuiin-nè, te nì cuhii-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndoo-ne itnií gá quivì, nisa ìa-ne xì nèhivì xì Jesús ndoo yucán.

Nansa nì càhàn Saulo palabra xì Dios ñuu Damasco

²⁰ Daani, vichi duha nì sàhàn-nè iin iin veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea, nì càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemani Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndúà, cuahà gá nì ndulocó nsidaa ana iníni nì càhàn-nè, te nì ndàcàtnùhù tnahá-né nùu-nè, cachí-né:

—¿Amádi nècuàchì yohó nduú tiàa nisa ìa ñuu Jerusalén nisa dandáñuhú guá xì nèhivì ndàcùcahan xì quivì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchìmà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-nè xì nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchìmà, cóni nánihí tnùnì gá ini-nè nansa naxiconihí-né, vächì claru nì dátù Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xì raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùu nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, ni yàha caní quivì, dandu ni nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni ni candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndüá, ndui te ñuu ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma nihi-té cahni-téné. Doco ni xinitnúhu-ne nansa cuní temà quida-tè xi-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ñuu ni saca nêhivi xí Jesús-nè, cuàhàn-nè diqui nama ndiadí nùu ñuu mà, te yucán ni dànüü-ñánè yata nama mà, inácaa-nè ini iin icá sicaté. ²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-ndüá ni quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán ni cuni-nè nacuatnahá-né xi dava ga nêhivi xí Jesús, doco nsidaa nêcuàchimà, ni yühí-nè, vâchi có-xiníndisâ-né ñà-ndáa ndüá nchícun ndisa Saulo ichi mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndüá, ni saca Bernabé nêcuàchimà, te ndacá tnahá-né ni sàa nùu nêcuàchi apóstol, ni nacani-ne xi nêcuàchimà nansa ni cuu na ní xini Saulo Stoho-ndá Señor, te ni càhàn-yà xi-né. Te ni nacani stná-nè nansa ni quida Saulo ñuu Damasco, ni càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndüá, yucán ni ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánüü-né xi nêhivi xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá ni càhàn-nè sàhà-yá, cóni yühí-nè. Dècuèndé stná nêcuàchi raza-nè càhàn dàhàn griegu ni càhàn stná xi-né, cuàhà gá ni ndatnuhu-né xi nêcuàchimà. Doco nêcuàchimà, cui si xicuni-nè cahni-ñánè. ³⁰ Doco dava nêhivi cahvi stná xi Jesús, ni xinitnúhu-ne sàhà peligrú mà. Ñàyùcàndüá, ni saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nêcuàchimà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xi ladu Samaria, xi stná ladu Galilea, ni ndudadí uun; vâtüni nataca cuéyàa nêhivi xí Jesús. Ñàyùcàndüá ni nacuañandee gá ini-nè, te chicá ni cahvi víi-né Stoho-ndá Señor, vâchi ni chindee stná Espíritu lì xi-yá mii-né, te sàhámà chicá ni nducuañà-né.

Nansa ni nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánüü Pedro visita inicutu ladu yucán, te ni sàa-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xi nêhivi xí Jesús ndóo yucán. ³³ Te ñuu mà ni xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuià indúhu-né cama, vâchi sàni dàña fi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndüá, ni cachi Pedro xi-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndüá ndacuiin-ní, nsida víi-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà ni ndacuiin-nè. ³⁵ Te (ni xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xi stná yodò nani Sarón, te ni xini nêhivi-né. Ñàyùcàndüá cuàhà nêcuàchimà ni tenchicun stná-nè ichi Stoho-ndá Señor.

Nansa ni natiacu iin nêcuàchi ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nisa ia iin nêhivi xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nisa quida-ne; cuàhà gá nisa chindee-né nêcuàchi ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán ni quicuehè-nè, te ni xihí-nè. Ñàyùcàndüá, ni dàcùchi nêhivi nsii ma tècuí, te ni chinduhù-néndó iin cuarto diqui-xí pisu ùi. ³⁸ Dandu nêhivi xí Jesús (ndóo ñuu mà), ni xinitnúhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndüá, ni techuún-né ùi tiàa ni sàhàn ni sacundahví xi nùu nêcuàchimà ñà-quixi-ne vichi duha. ³⁹ Ñàyùcàndüá, ni quihin Pedro ichi vâxi-ne cutnàhà-né xi tiàa ma, te ni caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu ni saca nêhivi mà-né ni nana-ne ndè vehe diqui-xí. Te yucán ni tnàtuu nsidaa nêcuàchi ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacuní-nè Pedro vestidu-nè xi dùhnù-né, vâchi na nisa itiacu nsi-Dorcas mà, ni sansicu-nda sicoto xi nêcuàchimà. ⁴⁰ Dandu ni cachi Pedro xi nsidaa nêhivi mà ñà-ni caquéé-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu ni sàcuin sisi Pedro, ni xicàn tàhvi-né nùu Dios. Te ni nacuíco-né, ni indehè-né ndè indúhu nsii ma, te ni cachi-nè xi ndómá:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu ni nacuna nêcuàchimà nduchinùu-né, te na ní xini-nè Pedro, ni ndacòo-ne. ⁴¹ Te ni chitanini Pedro ndahà-né ni ndacani-ne nêcuàchimà. Daaní, ni cana-ne nsidaa nêcuàchi dava ga ñà-nishivi-ne, divi ñahàcuàán mà, xi dava ga stná nêhivi xí Jesús. Te ni cachi-nè xi nêcuàchimà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndüá, ni xitiá cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa ni cuu xi nsii ma, te cuàhà gá nêhivi ni xinindisa-xi Stoho-ndá Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì ni ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nêcuàchi tùha dacàhi iin.

10

Nansa ni sàcunaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea ni sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nisa cachi nêhivi ñuu mà xi soldadu ndóo yucán. Te iin capitán xi soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xi nsidaa stná nêhivi ndóo

vehe-ne, xínduu-ne nèhivi tnũũhu cahvi ndisa xi Dios, te chívaha ndisa-ne tnũũhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dìhùn ñà-chindee xi nècuàchi ndahví, te nacuatú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quivì nahi càhúni nì cuaà nì dàcùni Dios-nè tuí ndáí vaxi iin ángel quíhvi-ne vehe ndé iá-nè, te nì cachi ángel mà xi-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne ángel ma, te yúhí cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¿Ndíá iá, señor?

Te nì cachi ángel mà xi-né:

—Sàni inini Dios ñà-ndúá xicàn tàhvi-ní nùu-yá, te sàni natùu stná obra xi-ní nùu-yá.

⁵ Ñàyúcàndúá, vichi duha techuun-ní nèhivi cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, iá-nè vehe iin nècuàchi dacáhi xi iin quisi, te yuhù mar indúhu vehe nècuàchimà. Pues divi Pedro mà icúmí cachi xi-ní nansa ndíá ìcà-ní quida-ní —nì cachi ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùi mozo xi-ne tnàtuu-ne, te nì cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchi nùu-nè, vachi iin nècuàchi cahví víi xi Dios nduú stná nècuàchimà. ⁸ Dandu nì nacani nsihi-ne xi nècuàchimà nansa nì cuu, te nì techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhúu inga quivì na sá-itúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro ñinvehè ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-nè nùu Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-nè nì xihì cuàhà-nè doco, te cuní-nè cuxi-ne. Ñàyúcàndúá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamá-nè. Doco na táñàha ga coo listúamà, dandu nì dàcùni Dios-nè iin seña na ian sání-nè. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivi, te yucán iá iin sicoto na iin dahmà càcùhun nsi-cúmi punta-ña dìqui-xí, mànuu dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhù nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàti, xi quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn xi-nè, cachi-yà:

—Ndacuün-ní cahni-ní quisi jaàn caxi-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Còó, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndíá iquè caxí.

¹⁵ Dandu cachi tu ana càhàn xi-nè:

—Màsà càchi-ní quini iá-si, vachi Dios nduú yuhù, te sàni cachi, iá víi quisi jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùni xichi nì càhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá. ¹⁷ Ñàyúcàndúá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndíá nduá cuní cachàmà? cahan-nè. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-nè yehè, vachi sàni ndàcàtnùhù-nè nùu nècuàchi ñuu mà ndévi iá vehe Simón mà. ¹⁸ Ñàyúcàndúá, meru càhàn-nè yehè, xicàn tnùhù-nè a divi vehe ma iá Simón Pedro, á coó.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-nè nacání vá ini-nè (ndíá cuní cachi) ñà-ndúá nì dàcùni Dios-nè, te nì cachi Espíritu ìi xi-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùni tiàa cuní càhàn xi-ní. ²⁰ Ndacuün-ní, nuu-ní, te cuàhàn-ní xi-né. Màsà nácání inì-ní, vachi yuhù nduú ana nì cana xi-nè.

²¹ Ñàyúcàndúá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vaxi nùu Cornelio mà, te nì cachi-nè xi nècuàchimà:

—Amadí yuhù cuní-nsià càhàn xi-nsià. ¿Índù iin chuun nihí-nsià vaxi?

²² Dandu nì cacachi nècuàchimà:

—Nùu capitán Cornelio vaxi-nsi. Nècuàchi ndàa cuisì inì-xi nduú nècuàchimà. Chívaha víi-nè tnũũhu xi Dios, te cuú inì nsidaa nècuàchi raza-ní Judea sàhà-nè. Te iin ángel ìi xi Dios nì cachi xi-nè ñà-nì càná-nè mii-ní cùhùn-ní vehe-ne càhàn-ní xi-nè cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dàyaha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidi nècuàchimà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichi ndacá tnáhà-nè xi Pedro mànuhù. Te iin ùi nècuàchi ñuu Jope cahví stná xi Dios, cutnáhà stná-nè xi Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivì ùi nì casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-nè xi tnaha-ne, xi nsidaa stná nècuàchi chicá cutnáhà váha xi-nè, vachi sàni cana-ne nècuàchimà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàa Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casahú-nè xi nècuàchimà, nì sàcuün sisi-nè nì cahví-nè nècuàchimà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchimà, cachi-nè:

—Ndacuün-ní, vachi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yuhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-nè ndatnúhù-nè xi nècuàchimà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà gá nèhivi sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-nè xi nsidaa nècuàchimà:

—Mii-nsià, sà-ínahá-nsià nansa iá ley xi nsihù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sàha ley xi-nsi nacuatnahá-nsí xi nèhivi inga ñuu (nahi mii-nsià). Nì còó stná permisú yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà ini nì quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xi nèhivi inga ñuu ñà-có-xiñhù Dios-nè, te ò nècuàchi siquini nduú-nè. Còó. ²⁹ Ñàyúcàndúá, na nì cana-nsià

yuhù quixi, cóni càchî á cóo. Vichi duha ni quihin ichi váxi. Ñâyùcànduá, cunî cundaà ini ndiá nduá disáhà-xi ni cana-nsia yuhù.

³⁰ Dandu ni cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmi quivi, divi hora yohó nahi càhùni ni cuaà ni sandua. Te inihî íá dòquí, te xicàn tàhvi nùu Dios. Dandu yucán ni ndecunu iin tiàa ni xini, ndiaha gá nchi sícoto xi-ne. ³¹ Te ni cachi-nè xî: “Cornelio, sàni tiacu Dios xicàn tàhvi-ni nùu-yá, te sàni natú stná obra xi-ní nùu-yá. ³² Ñâyùcànduá, techuun-ní nêhivi cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; íá-nè vehe inga Simón, iin nêcuàchi dacáhi xî iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-nè yohó, dandu icúmi-nè càhàn-nè xî-ní”. ³³ Ñâyùcànduá, vichi vichi ni dásai razón ñà-quixi-ní. Te vátùni ni quida-ní ni quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoo nsidaa-nsí nùu Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-nduá sàni cachi Dios xi-ní —ni cachi Cornelio.

Ñà-nduá ni cachi Pedro na íá-nè vehe Cornelio

³⁴ Dandu ni càhàn Pedro xi nsidaa nêcuàchimà, cachí-nè:

—Vichi sàni cundaà ini, ñà-ndàá nduá, có-càhichi ini Dios ni-iin nêhivi. ³⁵ Vàchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi víi iin nêhivi mii-yá, te quidá víi-nè, dandu icúmi-nè ndee vâha-ne nùu-yá, mate nêhivi ndéni ñuu ni cui ni cündúu-nè. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ináhà-nsiá ñà-nduá ni cachitnùhu Dios xi raza-nsi Israel, ni dàquésáá-yá iin razón ndiaha nansa nàcúndoo vâha-nda nùu-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nêhivi ñuhivi nduú-yá.

Pues ináhà vâha-nsia ñà-nduá ni cuu, ñà-dihna Juan ni quixi ni càhàn xi nêhivi, te ni quida ii stná-nè nêcuàchimà. Daaní, ndè ñuu Galilea ni quesaha chuun xi Jesus de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea ni xitiá stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhà stná-nsiá nansa ni quida-ya, ni nihí fuerte-yá Espiritu Ìi xí Dios. Ñâyùcànduá, ni xicanuu-ya ni quida-ya milagru ndiaha, ni dándúvâha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vâchi Yuamáni-yá Dios íá xi-yá. ³⁹ Te nsiùhù, testigu xinduu-nsi, vâchi ni xininùu-nsi nsidaa ñà-nduá ni quida-ya ladu Judea xi stná ñuu Jerusalén. Dandu ni sahní nêhivi-yá. Nchica cruz ni chituu-neyá. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tixi ùni quivi ni natiacu-yá ni quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi ni ndecunu-ya nùu nêhivi, doco màdi nùu nsidaa-né. Còo, cuisì nùu nsiùhù nêcuàchi ni chitnùni ini Dios ndecunu-ya nùu-xí, vâchi divi nsiùhù ni nacàxin-ya cunduu ana cuninùu xi-yá na ní natiacu-yá, dècuèndè ni cutnahá stná-yá xi-nsí ni xixi-nsi (nùu mesa). ⁴² Dandu ni sàcùnaha-nsí nùu-yá ñà-dacutiá-nsi palabra sàhà-yá nùu nêhivi, cachi-nsi xi-nè ñà-divi mii-yá ni chitnùni ini Dios nsidandaá sàhà cuàchi nsidanicuú nêhivi, nêhivi itiacú, xi nêhivi sàni xihí. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá ni cachitnùhu stná nsidaa nêcuàchi nisa càhàn cuenta xi Dios sàhana, ni cachí-nè ñà-sàhà mii-yá vátùni ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivi-yá —ni cachi Pedro.

Nansa ni ndèe Espiritu Ìi xí Dios ini anima nêhivi inga raza ndoo vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru càhàn Pedro, dandu fuerte ni quixi Espiritu Ìi xí Dios ini anima nsidaa nêcuàchi (inga raza) iníni má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te ni quesaha ní càhàn-nè dàhàn sàà, ndenihí vâha-ne Dios. Ñâyùcànduá ni ndulocó nêcuàchi raza Judea ni quixi xi Pedro, vâchi ni xini-nè dècuèndè stná nêcuàchi inga raza sàni nihitáhvi Espiritu Ìi xí Dios. ⁴⁷ Ñâyùcànduá ni cachi Pedro xi nêcuàchi raza-nè xiníndisá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa ni nihitáhvi stná nêcuàchi yohó cucumi-né Espiritu Ìi xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còo iin cuní cadí xi nùu-nè ñà-cuhü-nè vichi.

⁴⁸ Dandu ni cachi Pedro xi compañeru-nemà ñà-ní ndacùcahan-né quivi Jesucristu, te quida ii-nè nêcuàchi sàà mà. Ñâyùcànduá, na ní nsihí ni cuhii nsidaa nêcuàchimà, dandu ni sacundahví-nè nùu Pedro ñà-ní cóo chii gá-nè iin ùi gá quivi xi-nè.

11

Ñà-nduá ni cachi Pedro na ní càhà-nè nùu nêcuàchi xiníndisá ndoo ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ni xitiá cuentu nansa ni cuu ni xiníndisá stná nêcuàchi inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea ni sàà razón mà, te ñâyùcànduá ni xinitnùhu stná nêcuàchi apóstol xi dava ga nêcuàchi xiníndisá. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu ni tnátuu cuàhà nêcuàchi raza-nè nùu-né, te ni quesaha-né xitnùhu-ñanè, ³ cachí-nè:

—¿Índù chuun ni quihitnaha-ní xi nêcuàchi có-nchícùn ley xi-nda, te ni yâha-ní vehe-ne ni xixi-nsia?

⁴ Dandu ni nacani nsihí Pedro xi nêcuàchimà nansa ni cuu, te dohó ni cachí-nè:

⁵ —Ñuu Jope íé xicàn tàhvi nùu Dios, te ni dácùní-yá yuhù iñàha. Ni xini iin ñà-nduú nahi dahmà cahnú cécùhun nsi-cúmi punta-ñà diquí-xí, te ndè ansivi ni nua vâxan ndé íé. ⁶ Indéhe váhi, te nacáni ini, ¿ndiá nduá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisi: quisi

nahnú, quisi yùcù, quisi cuàti, xì stná laa. ⁷ Dandu nì tiacuí cáhàn iin ana cáhàn, cachí-yà xì: “Ndacuiin-ní cahni-nísi caxí-ní, Pedro”. ⁸ Doco nì cachi xì-yà: “Còò, Señor mío, mà túhe caxí ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-cò-ndiá ìque caxí”. ⁹ Dandu, inga xichi nì cáhàn-yà ansivi, cachí-yà xì: “Màsà cachi-ní quini iá-si, vachi Dios nduú yùhù, te sàni cachi, iá vìi-sí”, nì cachi-yà. ¹⁰ Òni xichi nì cáhàn-yà xì ducán, dandu nì nana dahmá xì quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùni tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié. Ndé ñuu Cesarea nì quixi-ne nanducú-né yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espíritu ì xì: “Cuahán-ní, cutnaha-ní xì nècuàchímà cùhùn, doco màdí cachi-ní a ndísá, á coó”. Dandu ní saqui iñù compañerú iin-ni cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchi itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuahàn-nsí (ñuu yucán. Te na ní sàa-nsi), nì quihvi-nsi ini vehe tiàa nì cana xì. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-né ìn iin ángel xì Dios ini vehe-ne, te nì cachi ángel mà xì-né: “Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vachi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xì-ní iin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nuù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivi vehe-ní”, nì cachi ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí cáhàn xì nèhivi ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu ì xì Dios diquí-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsinuú ini nansa nì cachitnùhu Stoho-ndá Señor xì-ndá na ní cachi-yà: “Ñà-ndáa nduá, tècuí nisa quida ì Juan nèhivi, doco mii-nsiá, tixi Espíritu ì xì Dios icúmí-nsiá nduhù-nsiá”, nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchi inga raza mà, nì nihitáhvi stná-né Espíritu ì xì Dios nacua nì nihitáhvi ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndá Jesucristu. Ñàyucánduá, (nì cundaà ìni), divi Dios nduú ana nì quida xì ñà-jaàn, te sáhámà nì nacani ini chicá vaha màsà cadi nuù-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihì nì inini nècuàchi Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòò vaha ini-né, te nì naquimani-né Dios, cachí-né:

—Pues ñà-ndáa nduá, dècuèndè stná nècuàchi inga raza sàni nihitáhvi ñà-cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiátù-né vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-né.

Nansa nì xinindísá stná nèhivi ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-ní, divi tiempu nì casahní nèhivi Esteban nì quesaha stná-né quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivi xì Jesús. Ñàyucánduá, cuahà nècuàchímà nì xitià nihni cuahàn cuahà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndé stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì cáhàn stná-né palabra xì Dios, doco xì cuisì nècuàchi raza-né Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchi ñuu Chipre xì dava stná nècuàchi ladu Cirene, nì casaà stná-né ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì cáhàn-né xì nèhivi ñuu mà có-nduú raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-nduú razón ndiaha sàhà Stoho-ndá Jesucristu. ²¹ Te cuahà gá nì chindee-yànè, vachi cuahà nècuàchi ñuu mà nì xinindísá, te nì tenchicùn stná-né ichi-yá.

²² Daaní, nì xininitùhu stná nèhivi xì Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyucánduá, nì techuún-né Bernabé cuahàn-né Antioquía. ²³ Te na ní sàa-né yucán, yaha ga nì cudíi ini-né na ní xini-né ñà-cuahà guá gracia sàni sàhatahvi Dios nèhivi yucán. Ñàyucánduá, nì cáhàn-né xì nècuàchímà ñà-siempre Stoho-ndá Señor nì cahvi xì-né. ²⁴ Vachi Bernabé mà, vaha ndisa ini-né, vachi chitu anima-né Espíritu ì xì Dios, te xinindísá fuerte-nèyà. Te cuahà gá stná nèhivi ñuu mà nì tenchicùn xì ichi-yá.

²⁵ Dandu nì quihin Bernabé mà ichi cuahàn-né ñuu Tarso nanducú-né Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, ini iin cuà totoo nì nataka-né xì cuahà nèhivi xì Jesús, nì dàcuahà tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivi cachí-né cristiano xì nècuàchi nchícùn ichi Jesús.

²⁷⁻²⁸ Daaní, quivi yucán nì casaà stná itnii nècuàchi profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchímà nì sàcuìin-né mahì nèhivi natácá mà, te nì dácàhàn Espíritu ì xì Dios-né, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhiví. Te ñà-ndáa nduá, vachi ducán nì cuu ndisa tiempu xì rey cahnú nani Claudio. ²⁹ Ñàyucánduá, (na ní tiacu) nèhivi (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-né chicá vaha chindee-né nècuàchi hermanu (ndahvi) ndoó ladu Judea, vátuni cuaha iin iin-ne iyuhu según ñà-nduá sàa-né cuaha-ne. ³⁰ Ñàyucánduá, nì nacuatnahá dihùn, te nì quida-neà entregar nuù ndahà Bernabé xì Saulo. Dandu nècuàchímà, nihí-néà nì sàa (ladu Judea), te nì ndòò ndahà nècuàchi sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tñù stná Pedro

¹ Daaní, divi tiempu yucán nì dándacú rey Herodes tñù dava nècuàchi natácá cahvi xì Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchi nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vachi nì dándacú rey mà, te nì sahní-té nècuàchímà xì espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudíi

ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcàndüá nì nacani ini-te chicá vaha tñii stná-te Pedro. Meru quivì íá vicò xixí-né pan có-ndütáchí nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcàndüá nì tñii stná Pedro, te nì sàcündiadi-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmi cùmi-té nì sandiaa xì-né, te cùmi turnu íá nsiquívì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchimà ñà-cundehè nèhivi-né, (te cui-né). ⁵ Ñàyùcàndüá, yucán íá Pedro, ndiadí-né vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahví xi Jesús, cuahà gá nì xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà nècuàchimà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuu antes quivì cuahàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivi-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quidí naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itníf-te cadena nuhní-nè, te xí-íta stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà ðiin tixi Pedro, nì dàndàcòo-ñané, te nì cachi-né:

—Ndacuiìn-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnhá miá. ⁸ Te nì cachi tu ángel:

—Nacuhni-ní siuhmatixi-ní, te nacuaiìn-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihì nì quida Pedro ducán, dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Cundixi-ní dòò-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcàndüá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuahàn-nè, doco cóni cúndàà ini-nè a ndísá ñà-ndáa nduá cuú xì-né, á coó, vachi na ian sání-nè quidá Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-nè nùu ingà-te, dandu nì sàà-nè ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuahàn-nè. Te nì sàà-nè ndé nacáhdé-nè inga calle, te yucán nì nacoó ángel mà-né cuahàn-nè. ¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-nè, te nì cachi-né:

—Vichi sání cundaà ini, ñà-ndáa nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-ya, nì sàà-nè nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñàha cuu xi nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihì nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuahàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuahà nèhivi sání nataca, xicàn tàhvi-né nùu Dios. ¹³ Dandu nì dàcàsàn Pedro tranca mà, cásàhù-nè. Te nì quee iin ñàhà chii nani Rode vaxi-ña cunini-ña ana cáhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ña tàchi Pedro. Doco ñà-cuahà guá cudí ini-ña, cóni nácuná-ña yehè; nì dàyàà-ña nì nansihvià vehe, nì cachitnúha xi nèhivi mà ñà-divi Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivi yucán, cóni xiníndisá-né, ñàyùcàndüá nì cachi-né xì-ñà:

—Ádi sání culocú.

Doco mii-ñá, iin-nì cachí-ña divi ñà-ndáa nduá.

—Còó —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníni-né casan yehè, cásàhù iì Pedro. Ñàyùcàndüá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-nè ðivi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndüá nì ndulocó sàstnúhù-né. ¹⁷ Dandu nì cuu ndahà Pedro ñà-nì cúninì nècuàchimà ñà-ndüá cuahàn-nè cachi-nè, te nì nacani-ne nansa nì nihì-né nì quee-ne vehecàa ma nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachi stná-nè xì nècuàchimà (nì cùhùn-nè) cachitnúhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xiníndisá. Dandu nì quee-ne cuahàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tñuu quivì yucán, cuahà gá nì ndulocó soldadu, ¿indù cuahàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dàndàcú-te ñà-ndanducù-né cuahà xaan. Doco cóni nátüi-ne. Ñàyùcàndüá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahní-ñáté. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuahàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-té.

Nansa nì xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhì rey mà nèhivi ñuu Tiro xì nèhivi ñuu Sidón. Doco mii-né, cuni-nè nàcúndoo vaha-ne xì-té, vachi ndé ñuu-te quixí ñà-itiácú-né ñuu-nè. Ñàyùcàndüá, nì nihì-né nì nàcúndoo vaha-ne xì iin ana xinúcuáchì nùu-té vehe-té, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-nì nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nùu rey mà tixi Blasto mà, (áma nihì-né nàcúndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquin-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcàndüá, divi quivì mà nì sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto vii xí-te, te nì cáhàn-te sàhù xi nsidaa nècuàchimà. ²² Dandu yàha ga nì càna fuerte-né, cachí-né:

—¡Màdi nèhivi ùùn cáhàn! ¡tñin díos nduú ana cáhàn! —cachí-né, cána-ne.

²³ Dandu vichi duha nì ðucùn rey mà iin castigu nì quida ángel xi Stoho-ndà Señor, vachi cóni tàvà-te tñùuhu xí-yá. Ñàyùcàndüá, nì saxi sindacu ini-te, te nì xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuahà nèhivi nì tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihi ni xínu chuun ni quida Bernabé xi Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu ni saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né ni quee-ne ñuu mà mànühù-né.

13

Nansa ni quihin Bernabé xi Saulo iin ichi caní cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà ni sandoo cuàhà nècuàchi natáca cahvi xi-yá. Te dava-ne nduú nècuàchi chináhá, te dava-ne nduú profeta cachítnùhu razón xi Dios. Te nècuàchi chicá xíquida ducán ni sanduu Bernabé, xi Simón el Negro, xi stná Lucio ni quixi ñuu Cirene, xi stná Saulo, xi stná Manaén, iin nècuàchi dava-ni ni sahnú xi gobernador Herodes.

² Daaní, ni cuu iin quivi na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te inihí stná-nè nùu-yá ndoó dòcò-né, dandu ni cachi Espíritu Ìi xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xi Saulo vichi, vachi sàni nacàxin mii-né. Ñàyucànduá, nacoo-nsiané ni cùhùn-nè quida-ne inga chuun xi —ni cachi-yá.

³ Ñàyucànduá chicá ni inihí-né, te ni xicán tàhvi stná-nè nùu-yá. Dandu ni chitándòó-né ndahà-né dìni Bernabé xi Saulo (ñà-cunduajàn seña ñà-sàni nihí nècuàchimà chuun ndi-aha). Dandu ni ndaquindèè-né xi nècuàchimà cuàhàn-nè.

Nansa ni quida Bernabé xi Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñàyucànduá, ni quihin nècuàchimà ichi cuàhàn-nè, vachi sàni techuún Espíritu Ìi-né cùhùn-nè. Te ni sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán ni nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé ni nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchi raza-nè Judea ía yucán, te ni càhàn-nè palabra xi Dios. Te cutnáhá stná Juan xi-né, xinúcuáchi nècuàchimà nùu-né. ⁶⁻⁸ Dandu ni nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndé ni sàà-nè inga orilla mar ndé ía ñuu Pafos. Te yucán ni ndacùhun tnahá-né xi iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vachi ducán cachi-né xi tètàtnà dàhàn yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te càhàn-te razón xi Dios, cachi-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè ía nùu iin nècuàchi nchichí cusáhnù ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchimà, ni cana-ne Bernabé xi Saulo, vachi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètàtnà mà, ni càhàn-te diqui Bernabé xi Saulo, daquítñùhu-tè nùu nècuàchi cusáhnù-má ñà-màsà cúnindísá stná-nè ichi Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò ni càchí stná-ndà Pablo, fuerte ni quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-né, ñàyucànduá ni indehé váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachi-né xi-té:

—Ndahví-ní, vachi dandahví uun-ní nèhivi ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te ni-iin ñà-vàha có-cùu iní-ní sàhà-xí, vachi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índú chuun túha guá-ní datúcù-ní nèhivi ñà-màsà cúnchícùn-nè ichi ndácuisi Stoho-ndà Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñá quida-ní ducán, ñàyucànduá icúmi-ní nihí-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmi-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduá orá mà cútui ga nùu-ní —ni cachi Pablo.

Dandu vichi duha ni cuaà nùu tèmá, te ni nàcuin trùu dahuan. Ñàyucànduá, ni quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cuditá xi-té cacanuú. ¹² Te na ní xini nècuàchi cusáhnù-má ñà-nduá ni cuu, dandu ni xinindísá stná-nè palabra xi Dios, vachi ni ndulocó-né sàhà ñà-nduá chináhá Pablo sàhà Stoho-ndà Señor.

Ñà-nduá ni quida Pablo xi Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía ía ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xi compañeru-né, ni nana-ne iin barcu, te ni yàha-ne mar, ni sàà-nè ñuu Perga ía ladu Panfilia. Te yucán ni nacoó Juan-né mànühù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchimà, ni quee-ne ñuu Perga mà ni sàà-nè ndè ñuu Antioquía ía ladu Pisidia. Te quivi descansu cuàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchi raza-nè Judea, te ni sàcundoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu ni cahvi nècuàchi xicusáhnù veheñùhu ma tutu nduú ley xi Dios, xi stná tutu ìi ni tiaa nècuàchi profeta sàhana. Dandu ni techuún-né razón nùu Pablo xi Bernabé, cachi-né:

—Nú ía iin conseju váha cuàha-nsia nsiùhù, vátuni càhàn-nsiá vichi, ñáni.

¹⁶ Dandu ni ndacuiin Pablo, te ni dánhà ndahà-né ñà-ni cundóó dádi nsidaa-né, te ni cachi-né:

—Mii-nsiá nècuàchi raza xi Israel, xi nsidaa gá mii-nsiá nècuàchi cahvi stná xi Dios, cunini váha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana cahvi nsidaa nèhivi raza-ndà, vachi sàhana ni nacàxin-ya xii-ndà ñà-cunduu-ne nèhivi xi-yá. Te na ndoó xicá ìi-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá ni chindee-yáné, ni quida-ya cuàhà milagru nahnú, te ni tavà nshí-yáné nùu ñuu mà ni caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùi dico cuà ni xicanuu-ne yucú dānā. Te mate ndahví modo xi-ne, doco ni quidandee ini-yá sàhà-né inii cuía mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu ni dāndāñúhú ìi-yá nèhivi ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te ni sàhatahvi-yáné ñuu mà.

²⁰ Daaní, ni yàha 450 cuà, te inii tiempu yucán puru juez nisa dandacu-xi nùu xii-ndà mà, vachi ducán ni cachi mii-yá. Te ducán nisa ía dècuèndé tiempu ni quesaha Samuel

càhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu ni xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacú nù-né, (te màdi gá juez). Nàyùcàndüá, ni cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né ni sanani Cis. Pues divi nècuàchimà ni dandacú ùi dico cuà nù ñuu-ndà.

²² Daaní, después ni dácúxió Dios nècuàchimà, te ni sàha-ya David chuun dandacuma, vachi dohó ni cachi-yà sàhà-né: “Sàni xini, vaha ga modo xi dehe Isai nani David, te cudíi gá ini sàhà-né. (Vàchi ináhi) icúmi-né quida-ne cumplir nsidaa ñà-ndüá cuní coo”, ni cachi Dios. ²³ Dandu ni quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xi nècuàchimà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Nàyùcàndüá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduu ana ndiaha ma ni chitnúni ini Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñàha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihana Juan ni quixi ni càhàn sàhù xi nsidaa nècuàchi raza-ndà Israel sàhà-ñá ni cuú-né arrepentir, te cuhiì-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihì vida xi Juan ñuhivi yohó, dandu ni càhàn-nè xi nèhivi, cachi-nè: “¿Ana nduu yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdi mii-yà nduí. Doco después na sání yáhi, dandísá vaxi ana nduu mii-yà. Vachi yùhù, ni có-nátüi cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, ni cachi Juan.

²⁶ Ni cúnini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchi nduu descendencia xi xii-ndà Abraham, xi nsidaa stná mii-nsiá nècuàchi dava ga cahvi stná xi Dios, vachi nùu mii-nsiá sàvaxi razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñáni. ²⁷ Vachi nècuàchi ndoo ñuu Jerusalén, xi stná tè-xícusahnú nù-né yucán, cóni cundáà ini-nè ana nduu Jesús, ni cóni cundáà stná ini-nè ñà-ndüá cuní cachi tutu ìi, mate divi nduá cahvi-né cada quivi descansu, te divi nduu stná tutu ndé ni cachitnúhu profeta sàhaha ñà-icúmi nèhivi cahni-néyá. Te divi ducán ndisa ni cuu, vachi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, ni dáyàha-tèyá ndahà nèhivi cahni xi-yá. ²⁸ Mate cóò ni-iin falta xi-ya, doco ni xicàn-te nùu Pilatu ñà-cui-yà.

²⁹ Nàyùcàndüá, divi ducán ni cuu nacua ni cachitnúhu tutu ìi icúmi cuu xi-yá, ni dandohó-teyá, (te ni xihì-yà). Dandu ni nanihi nèhivi cuerpu xi-ya nùu cruz, te ni chinduhù-néyá ini cueva. ³⁰ Doco después ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichì ni ndecunu-ya nùu nècuàchi ladu Galilea ni quixi xi-yà ndé ñuu Jerusalén. Caní quivi ni ndecunu-ya ducán, te nèhivi ni xini xi-yá, testigu xinduu-ne, nacání-né xi nèhivi sàhà-yà.

³²⁻³³ Nàyùcàndüá, nsiùhù, cachitnúhu-nsi xi-nsiá iin razón ndiaha, vachi nacua ni quida Dios xi xii-ndà comprometer ñà-icúmi-yà danátiacú-yà Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchi nduu descendencia xi xii-ndà mà. Vachi dohó cachi Dios nùu alabanza ìi, divi alabanza ùi ndé cachi-yà: “Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Sà-itiacú-ní vichi ni quide”. ³⁴ Daaní, iá gá más ñà-ndüá ni cachi Dios sàhà-ñá cundáà ini-ndà cuàhàn-yà danátiacú-yà Jesús, te mà cúí gá-yà, ni mà tèhi cuerpu xi-ya, vachi dohó ni cachi stná Yuamáni-yá xi-yá: “Nacua ni cachi xi David ñà-seguru icúmi cundehè ndahví mii-né, pues divi ducán icúmi quida stná xi mii-ní”, ni cachi-yà sàhaha.

³⁵ Nàyùcàndüá, nùu inga alabanza ìi iá ndé ni càhàn David xi Dios, te dohó ni cachi-nè: “Mà cuàha-ní tèhi ana ìi xi-ní ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndáà nduá, ni quida vii David mà xi nèhivi ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua ni cachi Dios xi-né, doco ni xihì-né, te ni ndùxin-ne ndé ni ndùxin xii-né, dandu ni tnàni iquicúñü-né ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, cóò. Cóni tnàni iquicúñü-yà, vachi ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios.

³⁸ Nàyùcàndüá, ni cúnahá nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátüni ndutu cuàchi-nda, ñáni. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés cóò nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú ni cúnindísá-ndá Jesús, dandísá, vátüni, vachi nsidaa ana xinindísá xi-yá, seguru ndoo nsihì cuàchi-ne. ⁴⁰ Nàyùcàndüá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúú xí-nsiá nacua ni cachi nècuàchi sàhaha ndé ni cachi-nè:

⁴¹ Cundehè váha-nsia, mii-nsiá tè-càhichì ini-xi, vachi cuàhìn quide iin milagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúnindísá-nsiá, mate claru ni cachitnúhu nèhivi xi-nsiá, te sàhámà cuisì icúmi-nsiá ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsiá ndañuhu dahuun-nsia.

Ducán ni cachi Dios —cachi Pablo.

Nansa ni càhàn Pablo xi cuàhà gá más nèhivi ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní queue-ne xi compañeru-nè veheñùhu ma, dandu ni sacundahví nèhivi cuàhà mà nùu-né àma nácáni gá-nè xi nècuàchimà palabra yucán inga quivi descansu.

⁴³ Nàyùcàndüá, na ní nsihì ni nacutià nsidaa nècuàchimà veheñùhu ma, dandu ni tenchicùn cuàhà-né Pablo xi Bernabé, xinduu-ne nècuàchi raza Judea, te xinduu stná-nè nècuàchi inga raza ni yàha ndé religión Judea mà ñà-cahvi stná-nè Dios. Dandu Pablo xi Bernabé, ni càhàn-nè xi nsidaa nècuàchimà ñà-iin-ni ni cúnchicùn-nè ichì-yà ndé nihì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, ni yàha unà quivi, dandu ni nataca tu nèhivi, te làcà iyuhu-né ni cumani cunduu nsidanicuú nèhivi ñuu mà ni nataca ñà-cunini-ne palabra ìi xí Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchi raza Judea mà, na ní xini-nè ñà-cuàhà guá nècuàchi inga raza sàni nataca, dandu ni

cumbidia ini-nè, te ni càhàn ùhí-nè diquì ñà-ndúá ni cachi Pablo; quini ga ni càhàn-nè sàhà (palabra li mà). ⁴⁶ Doco Pablo xi Bernabé, cóni yúhí-nè; ni naxiconihí-né nùu nècuàchimà, cachí-nè:

—Primeru mii-nsiá ni nihítáhví-nsiá cunini-nsia palabra li xí Dios, doco vichi sàni calhíchi inì-nsia palabra mà, na ian có-cùnì-nsiá natù-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyücandúá icúmì-nsí càhàn-nsí razón mà xi nèhivi inga raza yohó. ⁴⁷ Váchi ducán ni sácùnaha-nsí nùu Stoho-ndá Dios quida-nsi, vâchi dohó ni cachi-yó (xí Jesús):

Sàni sàhi mii-ní chuun ñà-danátñù-ñí ini anima nèhivi nsidanicuú raza. Sàhà mii-ní icúmì càcu anima nèhivi ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhiví, ni cachi Dios.

Ducán ni cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi ni inini nsidaa nècuàchi inga raza mà, dandu yáha ga ni cudii ini-nè; palabra vâha ndisa nduá yohó, ni cachi-nè. Dandu ni xinindisá cuàhà nèhivi mà palabra xi-ya, divi nècuàchi ni chitnùnì ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán ni xitiá palabra xi Stoho-ndá Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchi raza Judea (có-xinindisámá), ni dàquítñùhu-ne nùu ñahá cuicá sàhàn veheñùhu mà, xi nùu stná nècuàchi idónuu nùu ñuu mà, te ni nihí-né ni ndulocó nsidaa nècuàchimà ni quida-ne. Ñàyücandúá, ni cucuahà sàhà Pablo xi Bernabé, dècuèndè fuerza ni catavà-ñánè ñuu mà cuàhàn-nè. ⁵¹ Dandu ni catù-né sàhà-né ñà-ní cóyo yacá ni tnia ñuu mà, te (seña nduámá ñà-icúmì nècuàchi ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, ni quihin Pablo xi Bernabé ichi cuàhàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchi xinindisá ni candòo ñuu Antioquía mà, cuàhà gá ni cudii ini-nè (sàhà fe xi-ne), te ni chitu stná anima-nè Espiritu li xí Dios.

14

Ñà-ndúá ni caquida Pablo xi Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, ni sàa Pablo xi Bernabé ñuu Iconio, te ni quihvi-ne veheñùhu xi nècuàchi raza-nè Judea ni càhàn-nè sàhù. Ñàyücandúá, cuàhà nèhivi raza-nè ndoó yucán ni xinindisá stná-nè, xi cuàhà stná nècuàchi raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchi raza Judea cóni xinindisámá, ni dacá-né dìni nècuàchi ñuu-nè mà. Ñàyücandúá, cóni cùú gá ini nècuàchi ñuu mà sàhà compaferu-nè xinindisá. ³ Doco Pablo xi Bernabé, caní quivì ni sandoo-ne yucán, te cuàhà gá ni càhàn vate-né xi nèhivi; cóni yúhí-nè, vâchi ni cundee ini-nè Stoho-ndá Señor sàhà gracia xi-ya. Te mi-yá, ni chindee-yánè, te ni quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivi divi ñà-ndáa nduú palabra chináhà-nè mà. ⁴ Doco ni tàhndé dava nècuàchi ñuu mà. Dava-ne ni ndòo-ne ladu xi nècuàchi raza Judea, te dava-ne ni ndòo-ne ladu xi nècuàchi apóstol. ⁵ Dandu ni nacuatnahá nècuàchi raza Judea mà xi dava ga nècuàchi ñuu mà, xi stná tè-xidandacú, te vâxi nsidaa-né carrera ñà-cùnì-nè quida quini-ne xi Pablo xi Bernabé, cunì-nè cahni-né nècuàchimà xi yùu. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchimà, ni xinitnùhu-ne ñà-vâxi nsidaa nèhivi mà, te ni xinudèhè-nè cuàhàn-nè ladu Licaonia ndé íá ñuu Litra xi ñuu Derbe xi ranchu cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne ni càhàn-nè xi nèhivi ñà-ndúú razón ndiaha.

Nansa ni caquida nèhivi siúmì ñuu Litra, ni cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchimà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Litra mà nisa la iin tiàa cuhí sàhà-xí, vâchi ducán ni quesaa-nè ñuhiví. Te sàhámà nicanicuahàn íá-nè; mà cùu caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na càhàn Pablo, dandu ni inini stná nècuàchi mà. Te na ní indehè vâha Pablo-nè, ni cundaà ini-nè xinindisá vâha nècuàchimà, te sàhámá mà ùhì nduvâha-ne. ¹⁰ Ñàyücandúá, ni càhàn ndee Pablo xi-nè, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha ni ndacuiin nècuàchimà, te ni quesaha-né xicánúú-né. ¹¹ Te na ní xini nèhivi cuàhà yucán ñà-ndúá ni quida Pablo, ni càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ádi stoho-ndá xinduu nècuàchi yohó, te ni nuu-ne ñuhiví yohó ni nanduu-ne tiàa! —ni cachi nècuàchimà, càhàn-nè dàhàn mi-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchi siúmì mà nduú yùu yócó nani) Júpiter, ñàyücandúá ducán ni cachi-nè xi Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyücandúá, divi ducán ni cachi-nè xi Pablo, vâchi chicá càhàn Pablo nùu Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nisa la stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé íá vèha orilla ñuu mà. Ñàyücandúá, vèha cuàhàn tèmà xi cuàhà nèhivi, te ndacá stná-te idunsiquì ni nducutu xi ita, cuàhàn-te cahni-tésí cunduu-si promesa nùu Pablo xi Bernabé ni cùf. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchimà sàhájàn, dandu ni dàcuàchí-né orilla sicoto xi-ne (ñà-ní cuduchi guá ini-nè), te ni dàyáà-nè ni quihvi-ne mahi nèhivi cuàhà yucán, te ni càna ndee-né xi nècuàchimà, cachí-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quidá-nsiá xi-nsí ducán, vâchi iin-ni xinduu stná-nsi nèhivi ùún nahi mii-nsiá. Te divi vâxi-nsi cachitnùhu-nsi xi-nsiá ñà-ndiá icá-nsiá nacoo-nsia yùu yócó

yohó, vâchi còò ni-ĩnàha quidá, te cunchicùn-nsià Dios iá nicanicuahàn, vâchi cuisì mii-yá ni quidavàha xi ansivi xi ñuhù ichí, xi mar, xi nsidaa gá ñà-ia ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu ni yàha xi-nda ni sàha-ya nêhivi lugar cundoo-ne ñuhiví modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yàndó ñà-cundaà ini-ndà nansa iá-yà, vâchi màni gá quidá-yá xi-ndà, dachuún-yá dàvi sàhà-ñà cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudii cuàhà ini-ndà —ni cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán ni cachi-nè xi nêhivi cuàhà mà, ùhi ni sadi-nè nùu nêcuàchimà ñà-màsà càhni-nè idunsiquì-mà cunduu-sì promesa nùu-né.

¹⁹ Daaní, dava nêcuàchi raza Judea ndoó ñuu Antioquía xi ñuu Iconio, ni quixi stná-nè ñuu Listra mà, te ni dàquínùhu-ne nùu nêhivi ñuu mà. Ñâyùcàndüà, ni cacani yuu nêcuàchimà Pablo, ni sahní-ñánè ni cahan-né. Dandu ñuhú nihni-ne nêcuàchimà cuàhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán ni nacoo-ñané. ²⁰ Doco después na sàni nataca nêcuàchi xiníndisà ndé indúhu-né, dandu ni ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quìvi cutnàhà-né xi Bernabé ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè chicá nùu-xí ndé ñuu Derbe. ²¹ Te yucán ni càhàn stná-nè xi nêhivi ñà-ndùù razón ndiaha xí Dios. Ñâyùcàndüà, cuàhà nêcuàchimà ni xiníndisà stná, te ni dàcuàhà-né palabra xi-ya.

Daaní, ni quihin tu Pablo xi Bernabé ichi mànuhù-né, ni nayàha-ne ñuu Listra xi ñuu Iconio, te ni nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé ni nayàha-nemà ni nacuahandee ini-nè nêhivi xiníndisà, cachi-nè xi nêcuàchimà ñà-iin-ni ni cùnindisà vaha-ne, te quidandee stná ini-nè, vâchi cuàhà vida icumí yàha nsidaa nêhivi cuní sàà ñuhiví ìi xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà ni quida stná-nè nombrar iin ùi nêcuàchi sahnú cunduu ana codonùu nùu nêhivi xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nêcuàchimà nombrar ni xicàn tàhvi cuàhà-né nùu Dios, te ni inihi stná-nè. Dandu Pablo xi Bernabé, ni cachi-nè xi nsidaa nêcuàchi xiníndisà-má:

—Yohó ni ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vâchi divi-ya nduú ana sàxiníndisà-nsiá vichi —ni cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xi Bernabé ñuu Antioquía iá ladu Siria

²⁴ Daaní, ni nayàha-ne ladu Pisidia, xi ladu Panfilia, ²⁵ te ni nasaa-nè ndé ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán ni càhàn stná-nè xi nêhivi ñà-ndùù razón ndiaha xí Dios. Dandu ni yàha-ne chicá ninù dècuèndé ñuu Atalia; ²⁶ te yucán ni quècoyo-ne iin barcu, ni yàha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vâchi divi yucán nduú ñuu ndé ni cachi nêhivi xi-né ñà-ni cùhùn-ne chuun xi Dios, te ni cùcúmí-né cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xinu víi chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà ni dànatácá tnahá-né xi nsidaa nêcuàchi xiníndisà, te ni nacani nsihí-ne xi nêcuàchimà nansa ni chindee Dios-nè, te ni sàhatahvi-yá ni xiníndisà stná nêcuàchi ñuu xicá. ²⁸ Dandu caní quiví ni ndòo Pablo xi Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnàhà-né xi dava ga nêcuàchi nchicùn ichi-yá.

15

Ñà-ndüà ni ndatnuhu nêhivi xí Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán ni casaà stná dava nêcuàchi ñuu Judea. Te ni quesaha-né dacuahá-né nêhivi xiníndisà, te dohó ni cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xi Dios icà-nsiá, vâchi nú coó, còò salvación xi-nsia, vâchi ñà-jaàn nduú estilu ni nacoo xii-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xi Bernabé, cuàhà gá ni cuàà-nè xi nêcuàchimà, te ni cuahnú chuun ma. Ñâyùcàndüà, ndúi-nè ni caquee-ne nombradu xi itnii gá nêhivi ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xi nêcuàchi apóstol xi stná nêcuàchi sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñâyùcàndüà, nêhivi xí Jesús ñuu Antioquía yucán, ni sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nêcuàchi nombradu mà. Ni yàha-ne ñuu Fenicia, xi ñuu Samaria, te yucán ni càhàn stná-nè xi nêhivi xí Jesús, ni nacani-ne nansa ni quihvi cuàhà nêcuàchi ñuu xicá ichi mii-yá. Ñâyùcàndüà, cuàhà gá ni cudii ini nêcuàchi iníni mà.

⁴ Daaní, na ní sàà nêcuàchi nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu ni casáhú stnahá-né xi nêcuàchi apóstol xi nêcuàchi sahnú idónuu, xi nsidaa gá stná nêhivi xí Jesús. Te ni nacani-ne nsidaa ñà-ndüà ni quida-ne, xi nansa ni chindee Dios-nè sàhà chuun ni sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nêcuàchi fariseu xiníndisà stná ichi-yá, ni ndacuita-ne, te ni cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcütuu stná seña xi Dios icà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-ni chivàha-ne ley sànahe xi Moisés —ni cachi-nè.

⁶ Ñâyùcàndüà, ni nataca cànúu nsidaa nêcuàchi apóstol, xi nsidaa gá stná nêcuàchi sahnú idónuu, te ni ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá ni càhàn-nè; dandu ni ndacuiin Pedro, te ni cachi-nè:

—Sà-ìnhá-nsiá nansa ni quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuà, ñáni. Nùu tàcá-ndà ni cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xi nècuàchi inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndiaha xí-yá, te cunindisá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ìnhá-yà nansa íá anima nsidanicuú nèhivi, ñàyùcànduá ni quida-ya xi nècuàchimà nacua ni quida stná-yà xi ndohó daa, ni sàhatahvi stná-yàné Espiritu Ìi. Dandu ni cundaà ini-ndà, stná nècuàchimà sàni ndee vaha nùu-yá. ⁹ Te sàhà-ñá iin-ni nendení vaha-ya ndohó xi stná mii-né, ñàyùcànduá ni nsida ndoo stná-yà cuàchi anima-nè na ní xinindisá-né. ¹⁰ Doco vichi jíndú chuun có-ndóo ini-nsiá xi ñà-nduá ni quida Dios, te cachí-nsiá xi nècuàchi inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-né estilu sàhaha mà, vachi nahi yugu vee nduá? Ni mii-nda, te ni xii-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còó, (ni mà càcu stná-ndà sàhà ley mà), vachi xinindisá-ndà ñà-sàhà cuisí gracia xi Stoho-ndà Jesucristu icúmi càcu anima-ndà, te divi ducán stná xi nècuàchi inga raza mà, sàhà cuisí gracia xi-ya càcu stná-né —ni cachí Pedro.

¹² Daaní, dadí uun ni nàcùndoo nèhivi cuàhà mà, dandu ni nacani stná Bernabé xi Pablo ñà-ndiaha guá ni quida Dios na ní xicanuu-ne mahi nèhivi inga raza, te ni chindee-yàné ni quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, ni nsihi ni cacàhàn nècuàchimà, dandu ni càhàn stná Jacobo, cachí-né:

—Cunini vaha-nsiá ñà-nduá cuàhin cachí, ñáni. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xi-ndà nansa ni quida Dios (sà-íá tiempu), ni indehè ndahví-yà nècuàchi inga raza, te ni que-saha-yá ni nacàxin stná-yàné ñà-cunduu stná-né nèhivi xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná libru ni tiaa nècuàchi profeta sàhaha, vachi dohó cachí iin tutu mà:

¹⁶ (Càhàn Dios, cachí-yà): “Ícúmi naxicocufin después, te nachindee saa-túí nècuàchi descendencia xi David, vachi cuàhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha máni icúmi-né nàcùndovii-né quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán icúmi raza David mà nanihitàhvi sàà-né quide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchi raza dava ga inga ñuu, icúmi stná-né nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhivi, vachi nèhivi-xí xínduu stná-né”.

¹⁸ Ducán ni cachí Stoho-ndà Señor, vachi dècuèndè chicá sàhaha sàni cachitnùhu-ya ñà-dùcán icúmi cuu.

¹⁹ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xi-nsiá sàhà nècuàchi inga raza sàni caquihvi ichi Dios: chicá vaha màsà cuàhachuún gá-ndànè xi ley sàhaha mà. ²⁰ Chicá vaha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùu-né, te cachí-ndà xi-né ñà-mà vaha caxi-ndà comida ni sàcùndoo nùu yùu yòcò, vachi sàni ndòo quinia. Ni màsà càhàn-ndà xi ni-iin nèhivi cóni nándàhà xi-ndà. Ni màsà càxi-nda cuñu quisi dacuàhnà uun nèhivi. Te màsà cúxí stná-ndà nií. ²¹ (Cuisi ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vachi ley xi Moisés mà, dècuèndè sàhaha ndoo cuàhà tiaa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quiví descansu cahví-néà ndé natácá-né veheñuhu —ni cachí Jacobo.

²²⁻²³ Daaní, chicá ni ndatnuhu nècuàchi apóstol, xi nècuàchi sahnú idónuu, xi nsidaa gá stná nèhivi xí Jesús, te ni nacàxin-ne ùi nècuàchi idónuu mà ñà-cutnahá-né xi Pablo xi Bernabé cùhùn-né ñuu Antioquia, cunihí-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchi ni caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu mà: “Nsiùhù tè-ìcúmi chuun nùu Jesús, xi stná nècuàchi sahnú idónuu, xi nsidaa gá stná nèhivi xí mii-yá, càsàhú-nsi xi mii-nsiá nècuàchi ñani-nsi inga raza ndoo ñuu Antioquia xi ladu Siria xi ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsi ni sàhàn dava compañeru-nsi yucán ndé ndoo-nsiá, te ni dānācāni ini-né mii-nsiá ñà-ni cachi-né ñà-fuerza màcòo seña xi Dios ìcà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsiá ley sàhaha, ni cachí-né. Ñàyùcànduá ni ndulocó-nsiá ni quida-ne. Doco màdi nùu nsiùhù ni ndàcú núu-né ñà-dàcuàhà-né ducán, còó. ²⁵ Sàhà ñà-jaàn nduá iin-ni ni ndatnuhu vaha nsidaa-nsí, te ni cachi-nsi chicá vaha nacàxin-nsi iin ùi nèhivi cutnahá xi ñani màni-ndà Bernabé xi Pablo sàà ndé ndoo-nsiá. ²⁶ Vachi sà-ìnhá-nsiá nècuàchimà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-né cui-né ni cúí. ²⁷ Pues divi-ne sàni techuún-nsi, te cutnahá stná-né xi Judas xi Silas casaà ndé ndoo-nsiá ñà-cachitnùhu nsidaa-né nansa íá ñà-nduá ni ndatnuhu-nsi. ²⁸ Vachi cachí Espiritu Ìi xí Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá vaha màsà dāndācū-nsi ñà-chivàha-nsia cuàhà ñàhà, cuisí iin ùi ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhò: ²⁹ ñà-màsà càxi-nda ñà-nduá ni sàcùndoo nùu yùu yòcò, te màsà cúxí-ndà nií; ni màsà càxi-nda cuñu quisi ni sàhnà uun; te ni-iin nèhivi, màsà càhàn-né xi ana cóni nándàhà xi-né. Cunaha-nsiá, nú ni chivàha ndisa-nsia ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vii-nsiá cundua. Ni cúcuéé ni-nsiá”. Ducán cachí tutu mà.

³⁰ Ñàyùcànduá, ni techuún nècuàchi Jerusalén mà nsidaa nècuàchi nombradu mà cuàhàn-né ñuu Antioquia. Te na ní casaà-né yucán, ni dānātācā tnahá-né xi nsidaa nècuàchi xinindisá-xí-yá, te ni quida-ne entregar tutu mà. ³¹ Te na ní nsihi ni cahvi nècuàchimà tutu mà, dandu cuàhà gá ni cudii ini-né, vachi cuàhà gá ni chindee razón mà mii-né. ³² Dandu,

Judas xi Silas, ni càhàn stnà-nè ni nacuàhandee ini-nè nsidaa nèhivi xí Jesús ndoó yucán, vachi nduú stnà-nè profeta cachitnùhu razón xi Dios. Ñàyucàndüá chicá ni sàà nècuàchìmà ni sàcùnihu vaha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán ni candòo Judas xi Silas itnii gá quivi, dandu ni ndaquindeè stnahá-né, te ni naquimani vaha stnahá-né, cuàhàn-nè quihin-ne ichi nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, ni nacani ini-nè ñà-ndòo chii gá-nè yucán. Stná Pablo xi Bernabé, ni candòo stnà-nè yucán. Ñàyucàndüá, mii-né xi cuàhà gá stnà-né, iin-ni ni chinaha stnahá-né ñà-nduú palabra xi Stoho-ndà Señor, te ni càhàn-nè xi nèhivi ñà-nduú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa ni quihin Pablo ichi cuàhàn-nè ñà-úi cacanu-ne xi Palabra xi Dios

³⁶ Daaní, ni yaha chii tiempu, dandu ni cachi tu Pablo xi Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuñ-ndà nsidaa ñuu ndé ni sàhàn-ndà ni càhàn-ndà palabra xi Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanitnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihí-né cuàhàn —ni cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, ni nacani ini-nè cundaca stnahá stnà-nè xi Juan Marcos cùhùn. ³⁸ Doco Pablo, cóni cùnì-nè, vachi tuxí íni-nè, mà vaha cundaca-ne nècuàchìmà cùhùn, vachi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, ni nacoò nihni nècuàchìmà-né màndixi-ne, cóni sàhàn gá-nè chii gá nù-xi quida-ne chuun ma. ³⁹ Ñàyucàndüá, ni cuàà Pablo xi Bernabé sàhà chuun ma; mànicú cundoo-ne de acuerdo; decuèndè ni sàà-nè ni tãhndè dava-ne. Sàhámà ni saca Bernabé Marcos mà, ni canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, ni saca-ne Silas ñà-cutnahá-nè cùhùn. Dandu nècuàchi hermanu ndoó yucán, ni xicàn tãhvi-né nùu Dios sàhà nècuàchìmà ñà-ni chindéé gracia xi-ya mii-nè ichi cùhùn-nè. Ñàyucàndüá, ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè, ⁴¹ ni nacàhin-ne ladu Siria xi ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán ni càhàn-nè xi nèhivi cahvi xi Jesús ni nacuàhandee ini-nè nècuàchìmà.

16

Nansa ni quesaha Timoteo xicánüú-né cutnahá-né xi Pablo xi Silas

¹ Daaní, ni nasaà Pablo xi Silas ñuu Derbe xi ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchi chii nchícùn stná ichi Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchi ñahà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchi raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachi nsidaa nèhivi xí Dios ñuu Listra xi ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchìmà cuní Pablo cutnahá stná xi-né cùhùn. Ñàyucàndüá, ni saca-ne nècuàchìmà ni chicoo-ne seña xi raza-nè Judea icà-né sàhà màsà cúdúchí ini nècuàchi raza-nè ndoó ladu yucán, vachi nsidaa nècuàchìmà, inahá-nè ñà-iin nèhivi raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xi compañeru-nè mà, ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè, te ñuu ñuu ni nacàhin-ne, ni càhàn-nè xi nèhivi xí Jesús, ni cachitnùhu-ne ñà-ndüá icúmì-nè chivàha-ne nacua ni sàcùnaha-né nùu nècuàchi apóstol xi dava ga nècuàchi sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyucàndüá, ni nacuàhandee ini nsidaa nècuàchi cahvi xi Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivi quivi ni nducuahà gá stnà-nè.

Nansa ni dácuní Dios Pablo seña xi-ya, te ni xini-nè iin iin nècuàchi ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xi compañeru-nè, ni dàndàcú Espíritu lì xí Dios nùu-né ñà-màsà cùhùn-nè xi razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyucàndüá, ni yaha-ne ndè chicá nùu-xi cuàhàn-nè, te ni nacàhin-ne ladu Frigia xi ladu Galacia. ⁷ Dandu ni sàà-nè raya ladu Misia, te yucán ni cunì-nè nàcàhnde-nè sàà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sàha Espíritu lì xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyucàndüá, ni yaha ndaa-nè inii ladu Misia, te ni sàà-nè decuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuú ni dácuní Dios Pablo iin seña, ni xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin iin tiàa ñuu mà, cachi-né: “Nahá-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsìuhù”, cachi-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-ni sàni Pablo ducán, ñàyucàndüá vichi duha ni nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xi compañeru-nè xi stná yùhù, vachi sàni cundaà ini-nè, Dios nduú ana techúún-xi-nsí cùhùn-nsi cachitnùhu-nsi xi nèhivi ladu mà ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa ni tàvà Dios Pablo xi Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, ni nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te ni quihin-nù ichi cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te ni yaha ndaa-nsi decuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivi ni sàà-nsi ñuu Neápolis. Yucán ni nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsi chicá nùu-xí decuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stná nècuàchi Roma yucán. Pues divi ñuu yucán ni sàà-nsi ni sandoo chii-nsí itnii quivi.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quivi descansu, dandu ni quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsi yuhù yúte ndé siempre natácá itnii nèhivi xicàn tãhvi nùu Dios. Ñàyucàndüá, ni sàà-nsi yucán, ni sàcúndoo-nsi, te ni càhàn-nsi palabra xi Dios ni inini nècuàchi ñahà ni casaà stná yucán.

14 Te iin nècuàchìmà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sicoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyücànduá na ní cãhàn Pablo palabra ìi, ndiaha gá ni chindee Dios-nè ñà-ni inini vaha-ne ini anima-nè, te ni xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu ni cuhii stná-nè, mii-né xi nèhivi vehe-ne. Te después ni cãhàn-nè xi-nsí ni sacundahvi-nè nuù-nsí, cachí-nè:

—Nú sàni cundaà inì-nsia ñà-iin nècuàchi nihnú vaha ndisa ini xi Jesús nduí, dandu yaha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —ni cachí-nè.

Te vátuni ni cundee-né ni candisá-nsí cundoo-nsí yucán.

¹⁶ Daaní, iin quivi cuahàn-nsi ndé xicàn tàhvi-nsí nuù Dios, dandu ni ndacùhun tnahá-nsí xi iin ñahà chii inacáa iin ñà-malu ini-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ñà cachí-ña suerte xi-nda. Ñàyücànduá, tiàa xidandacu-xi sàhà-ñá, vïhi dihùn nihí-té ñà-tùha-ñà cachí-ña suerte xi nèhivi. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà ni quesaha-ñá ni tenchicùn-ña nsiùhù, ndáhi-ña palabra (sàhà-nsí), cachí-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchi xinúcuáchi nuù mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachitnúhu-ne xi-nda nansa iá ichi ndé càcu anima-nda —ni cachí-ña.

¹⁸ Pues nsiquívi ni quida-ñà ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñàyücànduá, ni nacuíco-né yàtà-né ni cãhàn-nè xi ñà-malu iá ini-ña, cachí-nè:

—Ndacùcãhín quivi Jesucristu, te dandacú nuù yohó ni yúxin-yó ini ñahà chii jaàn, te cuahàn.

Dandu vichi duha ni quee ñà-malu cuahàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, ni cundaà ini-te ñà-mà níhi gá-te dihùn sàhà-ñá. Ñàyücànduá, ni catnii-té Pablo xi Silas, te ni ditá-tené cuahàn-te xi-né dècuèndè ini-xi ndé ndoo nècuàchi dandacú. ²⁰ Te yucán ni dàtnátuu-téné nuù nècuàchi nsidándáa sàhà chuun, te ni cachí-te xi nècuàchìmà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuahà gá quidá tóntò-te nècuàchi ñuu-nda.

²¹ Díin estilu chináhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisú chivàha-ndañá, vachi nècuàchi mahi iin yutnú cahnú.

²² Dandu nèhivi cuahà itá yatni yucán, ni xidà stná ini-nè, ñàyücànduá ni dàndacú juez mà ñà-tavà-té sicoto xi ndúì-nè, te cani-téné xi vara. ²³ Te na ní nsihí ni sahni cuií-tené xi vara, dandu ni dàquécuyo-téné vehecàa, te ni chinaha-té nècuàchi ndiáa yucán ñà-ni cundiadí vaha nècuàchìmà. ²⁴ Ñàyücànduá, ni dàyáha-ne nècuàchìmà ndé chicá ini-xi vehecàa ma, te ni dàquécuyo-ne sàhà nècuàchìmà mahi iin yutnú cahnú.

²⁵ Daaní, nahi dava ñuu ndoo-né (vehecàa ma) xicàn tàhvi-né nuù Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te iníni stná tè-xíndiadi gá mà. ²⁶ Dandu nanáa ni tnaa fuerte sàstnúhù, te ni ndoyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan ni xichí stná. Ñàyücànduá ni nuna nsihí yehè, te ni dàñà tnahá nsihí cadena nuhní tè-ndiadi mà. ²⁷ Dandu ni nsiicùhù ini nècuàchi ndiáa mà, te ni xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyücànduá ni tavà-né espada xi-ne, cuahàn-nè cahni-né mii-né ni cui, vachi ni tuxi ini-nè sàni caquee nsihí tè-ndiadi mà. ²⁸ Doco ni ndáhi ndee Pablo, cachí-nè:

—¡Màsá quidá quini-ní xi míi-ní, vachi ndoo nsihí-nsí!

²⁹ Dandu nècuàchìmà, ni xicàn-nè ñà-tnuù nuù-né, te ni quihvi-ne ndè ini vehecàa ma, ndé quidí cuiisí-né, te ni sàcuìin sisi-né nuù Pablo xi nuù Silas. ³⁰ Dandu ni tavà-ñánè fuera, te ni cachí-nè:

—Señores, cachí-nsiá xí, ¿ndiá nduá quide, te càcu animè?

³¹ Dandu ni naxiconihí Pablo xi Silas nuù-né, cachí-nè:

—Cuisi cunindisa-ní Stoho-nda Jesucristu, te càcu-ní xi stná nèhivi vehe-ní.

³² Dandu ni cãhàn-nè xi nècuàchìmà ñà-nduú palabra xi Stoho-nda Señor, te ni inini vaha-ne, mii-né, xi nsidaa stná nèhivi vehe-ne. ³³ Daaní, divi hora ñuu mà ni saca-ñané cuahàn-nè xi nècuàchìmà ni nacate-ne mandú icà nècuàchìmà ndé ni ducùn. Daaní, vichi duha ni cuhii-né xi stná nèhivi vehe-ne. ³⁴ Dandu ni saca-ñané ni nana-ne ni nansihvi-ne vehe-ne, ni sàhà-ñané ñà-ni xixi-ne, cudú ini-nè, vachi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudú stná ini nsidaa nèhivi ndoo vehe-nemà.

³⁵ Daaní, na ní tùnuù inga quiví, dandu ni techuún juez itnii policía cuahàn-te cachitnúhu-tè ñà-vátuni dàñà Pablo xi Silas. ³⁶ Ñàyücànduá, nècuàchi ndiáa xi vehecàa ma, ducán ni cachitnúhu-ne xi Pablo, cachí-nè:

—Sàni dàndacú juez dàñà-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachí-nè. Ñàyücànduá, màsà nacáni gá ini-nsia, vachi vátuni quee-nsia cùhùn-nsiá —ni cachí-nè.

³⁷ Doco Pablo, ni cachí-nè xi policía yucán:

—Nsiùhù, nècuàchi romanu nduú stná-nsí. Doco ni ñàhni cuií-nsi nuù nsidaa nèhivi, te ni còò stná justicia ni ía sàhà-nsí na ní sàcúndiadi-nsi yohó. Sàháyücànduá, mà candisá-nsí quee dèhé-nsí. Cuni-nsí ni cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —ni cachí Pablo.

³⁸ Dandu ni sàhàn policia mà ni cachitnùhu-tè xi juez ñà-nduà ni cachi Pablo. Ñàyùcànduà, ni yùhí nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchi romanu nduú stná Pablo xi Silas, (te iá stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu ni quixi juez mà, te vivíi-ni ni càhàn-nè xi nècuàchìmà, ni tavà-ñánè, te ni sacundahví-nè nuù nècuàchìmà ñà-ni queé-né ñuu mà. ⁴⁰ Ñàyùcànduà, na sàni quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, ni nacòtò-nè nsidaa nèhivi iin-ni cahvi xi Jesús, ni nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè.

17

Nansa ni cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, ni yàha-ne ñuu Anfípolis xi ñuu Apolonia, te ni sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán iá iin veheñuhu xi nècuàchi raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñuhu xi nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñàyùcànduà ùni semana cada quivi descansu ni sàhàn-nè veheñuhu yucán, ni càhàn-nè sàhù xi nècuàchi natácá yucán, nacání-né xi nècuàchìmà nansa cachitnùhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá ñà-icúmi rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání ni dàcuahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yà nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcànduà, ni xinindisá dava nècuàchìmà, te ni tenchicùn stná-nè Pablo xi Silas. Cuàhà-né xinduu nècuàchi raza griegu ináhá stná iá Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchi ñahá xí-idònuù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisá-te palabra mà, vachi ni cacumbidia ini-te sàhà Pablo. Ñàyùcànduà, ni saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xixín, te ni nacana gà-te nèhivi cuàhà, te ni quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; ni sàà-te ndé vehe Jasón, ni caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-tè Pablo xi Silas, vachi cuní-te tavà-téné fuerza, te quida-téné entregar ndahà nèhivi cuàhà mà. ⁶ Doco cóni ndacùhun-téné. Ñàyùcànduà, ni tavà-té Jasón xi iin ùi gà stná nècuàchi xinindisá-xí-yà. Te ñuhú níhí-né ni sàà-te nuù tè-xicusahnú nuù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndé stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchi quidá tóntó xi nèhivi inicutu ñuhívi.

⁷ Te Jasón yohó, ni dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndulócò-nè sàhà ñà-nduà dandacú rey cahnú César xi-nda, vachi cachí-né iá inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan ni cachi têmà xi nècuàchi ñuu mà. Ñàyùcànduà cuàhà gá ni ndulócò tè-xicusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te ni dàndacú-te ñà-fuerza ni dàquhvi Jasón xi compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu ni cadaña-né.

Ñà-nduà ni quida Pablo xi Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivi xi Jesús ndoó yucán, ñuu ni tavà déhè-nè Pablo xi Silas ni sàndaca ichi-ñanè ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, ni sàhàn stná-nè veheñuhu xi nècuàchi raza Judea. ¹¹ Te nèhivi veheñuhu yucán, chicá ni nacani vii ini-nè nuù nècuàchi ñuu Tesalónica, vachi xi nsidaa voluntad xi-ne ni inini vaha-ne palabra ì xí Dios. Nsiquívi ni nanducu vaha-ne nuù tutu ì ñà-cùni-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndáa nduà cachí Pablo, á cóo. ¹² Ñàyùcànduà, cuàhà nècuàchi raza Judea ni xinindisá, te cuàhà stná nècuàchi ñahà raza griegu xí-idònuù, xi cuàhà stná nècuàchi tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, ni xinitnùhu-tè ñà-ndé stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcànduà, ni sàà stná-te ñuu Berea mà, te ni dacà stná-te òni nèhivi ñuu mà, ni dànacuidá-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcànduà, nècuàchi cahvi xi Jesús, vichi vichi ni dàyáha-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè ndé yuhú mar. Doco Silas xi Timoteo, cóni queé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchi ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnáhà-né ni sàà ndé ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichi mànuhù-né, ni sàcùnaha-né cachi-nè xi Silas xi Timoteo ñà-luegi ni quixí stná nècuàchìmà ndé iá Pablo.

Ñà-nduà ni cachi Pablo na ní càhàn-nè xi nècuàchi xicusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te ni xini-nè itá chitu figura cahvi nèhivi ñuu mà. Te ni cuduchi cuàhà ini-nè sàhámà, ñàyùcànduà, itnii xichi ni sàhàn-nè veheñuhu xi nècuàchi raza-nè Judea yucán, te ni càhàn-nè xi nècuàchìmà, xi stná nècuàchi inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívi nisa sàhàn stná-nè yàhvi, ni càhàn-nè xi nsidaa nècuàchi ndacùhun tnaha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchicùn ley xi tè-epicúreo, xi dava stná tè-ley estoico, ni ndacùhun stnahá-te xi-né, te ni xicàn trnhù stnahá-te nuù-né. Ñàyùcànduà cachí dava-tè xi compañeru-te:

—¿Ndíá nduà cachí guá tè-jaàn xi-ndá?

Te ni cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchi inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán ni cachì-te, vâchi iníni-te cãhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu ni saca-tè Pablo, cuàhàn-te xì-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xicusahnú nùù ñuu mà. Te yucán ni ndacàtnùhù témà nùù-né, cachì-te:

—¿Nansa iá dãnùhù sàà dacuahá-guá-ní nèhivì? ²⁰ Vâchi sàni xinitnùhu-nsi cãhàn-ní sàhà iñàha tàcùnì-nsì, te ñâyùcàndüá cunì-nsì cundaà ini-nsì sàhà ñà-ndüá cãhàn guá-ní jaàn —ni cachì-te. ²¹ Vâchi nsidaa nècuàchi ñuu Atenas yucán, xì stná nècuàchi inga ñuu ndoó yucán, chicá cudí ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachì-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñâyùcàndüá, ni sàcuin Pablo nùù nècuàchi sàni nataca lugar nani Areópago mà, te ni cachì-nè:

—Mii-nsiá nècuàchi ñuu Atenas yohó, sàni cundaà ini, cuàhà gá cahvi-nsiá stoho-nsiá. ²³ Vâchi na xicánú yohó ni xini itá cuàhà ñà-ndüá cahvi-nsiá; te ni xini stná yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñúhú-ndá iin Dios tàcùnì-ndá”, cachá. Pues cunaha-nsiá, mate có-ináhá-nsiá Dios mà, te quidáñúhú-nsiáya, doco yùhù cuàhin cachitnùhi xì-nsiá sàhà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nùù ansivi xì sàhà ñuhivì, vâchi mii-yá ni quidayucun xán xì nsidaa stná ñà-íá nùá. Ñâyùcàndüá, có-xiñùhù-yá quidayucun nèhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vâchi itiácú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiácú xì-yá, vâchi còò ni-iñàha quidámáni nùù-yá; còò. Mii-yá taxí-yá vida xi-nda, tàchi-ndá, xì nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ni yohòtèhè-ndá ni quidayucun-yándò, ñâyùcàndüá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhivì, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana ni chitnùnì ini-xì índù tiempu cundoo iin iin raza ñuhivì, xì índùvì nùù-xì cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xì-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèya. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun íá-yá ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vâchi sàhà mii-yá itiácú-ndá; divì sàhà mii-yá xicánú-ndá, te ndoo-nda ñuhivì. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsiá yohó, sàni cachì-te: “Divì mii-yá nduú yohòtèhè-ndá”. ²⁹ Ñâyùcàndüá, nú ndisa, descendencia xì Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxì ini-ndá Dios nduú iin figura ni nacani ini nèhivì, te ni quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu ni yàha xi-nda, cóni íni Dios cuenta sàhà modo xì nèhivì, vâchi cónisá cúndáà ini-nè. Doco vichi, nùù nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhivì dandacú-yá ñà-naxicocuñ ini-ndá sàhà cuàchi-nda. ³¹ Vâchi sàni saquin-yá iin quivì cuàhàn-yá ndacàn-yá cuenta sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì, te nihì-nè nacua ndiá icá. Te sàni cachì stná-yá ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divì nduú iin ana (ni xihì, te) ni natiacu ni quida-ya. Pues sàhàmà vátùnì cucumi ndisa-nda seguru ñà-icúmi coo ndisa juiciu —ni cachì Pablo.

³² Daanì, na ní inini nècuàchimà ñà-càchì Pablo iá nansa natiacu-ndá, dandu ni sàcúndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còò; dohó ni cachì-nè:

—Nsiùhù, cunì-nsì cunini ga-nsì cãhàn-ní xì-nsí inga quivì sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu ni quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa ni inini ma, ni xinindisá-né, te ni tenchicùn-nè nècuàchimà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúùn lugar nani Areópago mà, te quivì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñàhà nani Dámaris; te ndoó gá stná iin ù ana ni xinindisá.

18

Ñà-ndüá ni quida Pablo ñuu Corinto

¹ Ni nsihì (ni cãhàn Pablo xì nècuàchimà), dandu ni quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán ni ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchi raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñahádhì-nè Priscila, xínduu-ne nècuàchi iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcá ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vâchi ni dándàcú rey cahnú Claudio ñà- fuerza caquee nsihi nèhivì raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñâyùcàndüá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchimà. Dandu ni sàà stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán ni ndòo-ne cutnàhá-né xì nècuàchimà quidáchúùn-né, vâchi iin-ni oficiu icúmi nsidaa-né, divì ñà-guidavàha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quivì descansu sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchi raza-né, te ni cãhàn Pablo xì nèhivì yucán, vâchi cunì-nè cunindisá stná nècuàchimà, a sea nduú-né nècuàchi raza-nè, te ò nèhivì inga raza.

⁵ Daanì, ni quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, ni quesaa-nè ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuiisì chuun cãhàn-nè palabra xì Dios ni quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá ni dàcuàhá-né nècuàchi raza-né yucán, cachì-nè ñà-divì rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús. ⁶ Doco nècuàchi yucán, ni caquesaha-né ni cahìchi ini-nè palabra mà, te ni cãhàn ùhì-nè diquíá. Ñâyùcàndüá, ni naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoo dahuun-ne nècuàchimà). Te ni cachì-nè:

—Yùhù, mà cúnisá cuàchi nú ni sàà anima-nsiá ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsiá sàhà-nsiá. Ñâyùcàndüá, vichi, nèhivì inga raza icúmi-nsì cãhàn xì-nsì —ni cachì-nè.

⁷ Dandu ni quee-ne veheñuhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchi nihnú vâha stnâ ini xî Dios nduú nècuàchimâ, te yatni inítnâhâ stnâ vehe-ne xî veheñuhu yucán. ⁸ Doco ni là iin nècuàchi inúú xî veheñuhu ma nani Crispo, te ni xinindisâ stnâ nècuàchimâ ichî Jesús, mii-né xî nsidaa nèhivi vehe-ne. Daaní, cuàhâ gâ stnâ nècuàchi ñuu mà, ni inini stnâ-nè palabra xi-ya, te ni xinindisâ stnâ-nè, dandu ni cuhiî-né.

⁹ Daaní, iin ñuu ni dâsání Dios Pablo ni cachi-yâ xî-né:
—Màsâ yúhî-ní, te màsâ cú-íhî-ní xî ni-iin nèhivi. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xî-né. ¹⁰ Vâchi yùhù ié' cutnâhî xî-ní, te còò iin quida quini xî-ní, vâchi cuàhâ nèhivi ñuu yohó icúmi cunduu nèhivi xî —ni cachi-yâ.

¹¹ Ñâyücândüâ, iin cuà dàva ni là Pablo ñuu yucán, ni dàcuahâ-né nèhivi ndoó yucán ñâ-ndúú dàñùhù xî Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iâ stnâ iin tè-dândâcú nani Galión. Te tiempu xi-tè ni nataca cuàhâ tè-raza Judea, ni catnii-tè Pablo, ni saca-tènè cuàhàn-te xi-né nùù tè-dândâcù-mâ, sanícuàchi-tè sâhâ-né, ¹³ cachi-te:

—Tiàa yohó, díin nduú modo chinâhâ-nè cahvi-nda Dios, vâchi cunaha-ní, có-sâha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachi mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stnâ Pablo ni cùí, te ni cachi Galión mà:
—Mii-nsiâ tè-raza Judea, nú ndisa quidâ quíni tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduâ ni quida-ne ni cùí, dandísâ, vâtùni candisè ñâ-sanícuàchi-nsia sâhâ-né nùí. ¹⁵ Doco cóó, vâchi cuisî sâhâ dàñùhù xî mii-nsiâ càhàn-nsiâ, xî sâhâ stnâ nècuàchi nchichî xi-nsia, xî sâhâ stnâ ley xi mii-nsiâ. Ñâyücândüâ, mii-nsiâ cundehè-nsiâ sâhâ chuun yohó, vâchi yùhù, mà nsidándâi-ñâ —ni cachi-te. ¹⁶ Dandu ni dândâcú-te cuxio nsihi-ne nùù-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchi raza griegu ñuu mà, ni catnii-ne iin nècuàchi cusâhnú nùù veheñuhu xî nècuàchi raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchimâ, te ni sahnî cuií-ñané nùù Galión mà. Doco cóni ndúlocó-te.

Nansa ni naxicocuin Pablo ndè ñuu Antioquia, dandu ni quihin tu-ne ichi inga xichi cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhâ gâ quivi ni là Pablo ñuu yucán. Dandu ni ndaquindèè-né xî nècuàchi hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán ni dátè tehe-né, vâchi seña (ni sanduamâ) ñâ-sàni saquin-nè iin compromisu nùù Dios. Daaní, ñâ-cuni-nè nùhù-nè ladu Siria, ñâyücândüâ, ni nana-ne iin barcu, mii-né xî Aquila xi ñahâdihî nècuàchimâ nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ ni sââ-né ñuu Éfeso, vâchi divi ñuu yucán icúmi ndòò Priscila xî Aquila. Dandu ni sâhàn (nsidaa-né) veheñuhu xî nècuàchi raza-nè ñuu mà, te ni càhàn Pablo xî nèhivi natácâ yucán. ²⁰ Te nècuàchimâ, ni cuni-nè cucuee chii gâ Pablo xî-né inga ratu gâ. Doco cóni càndîsâ-né, ²¹ vâchi ni cachi-né:

—Icúmi nùhî ñuu Jerusalén ñâ-coi yucán quivi nacava vicó sâ-itúú. Doco primeru Dios icúmi naxicocuin yohó inga xichi —ni cachi-né, dandu ni ndaquindèè-né xî nècuàchimâ. Te ni nana tu-ne iin barcu iâ ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu ni sââ barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán ni nuu-ne), mànhùhù-né ñuu Jerusalén, ni casâhù-né xî nèhivi xî Jesús ndoó yucán, dandu ni quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquia. ²³ Te yucán nisa ia-ne iin ratu, dandu ni quihin tu-ne ichi cuàhàn-nè ladu Galacia xî ladu Frigia. Te ñuu ñuu ni nacâhin-ne ni càhàn-nè xî nècuàchi nchícun ichi Jesús, ni nacuañandee ini-nè nècuàchimâ.

Ñâ-ndüâ ni cuu na ní sââ Apolos ñuu Éfeso, te ni càhàn-nè palabra îi xî Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà ni sââ stnâ iin nècuàchi raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te tùha vâha-ne càhàn-nè sâhù. Te inâhâ vâha stnâ-nè nansa nacání tutu îi, ²⁵ vâchi cuàhâ gâ sâni dàcuahâ-né ichi Stoho-ndâ Dios. Te diî gâ stnâ ini-nè càhàn-nè sâhù. Ñâyücândüâ, claru chinâhâ-nè sâhâ ichî-yâ. Doco cuisî ley xi Juan Bautista nduâ inâhâ-né. ²⁶ Pues divi nècuàchimâ ni quesaha-né càhàn ndee-né xî nèhivi sâhàn veheñuhu xî raza-nè ñuu Éfeso mà. Te ni inini stnâ Priscila xî Aquila. Ñâyücândüâ ni tavâ cuàân-ñané ni nacani vii-né xî nècuàchimâ nansa meru iâ ichi Dios. ²⁷ Daaní, después, ni cuni nècuàchimâ yâha-ne nùù-xî ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), ni cachi-né:

—Ndiaha gâ nú ni cùhùn-ní yucán.

Te ni tiàa stnâ-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivi xî Jesús ndoó ladu Acaya mà ñâ-cundua nùù nècuàchimâ. Daaní, después na sâni sââ nècuàchimâ yucán, cuàhâ gâ ni nacuañandee ini-nè nsidaa nèhivi sâni nihitâhvi cunindisâ ichî-yâ. ²⁸ Vâchi ni càhàn stnâ-nè xî cuàhâ tè-raza-nè Judea, ni cahvi-ne libru îi iníni-te, te ducán claru ni quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñâ-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yâ, te ducán ni cundee-né nùù témâ, iníni nsidaa nèhivi.

19

Ñà-nduá ni quida Pablo na ní ia-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na íá ìi Apolos ñuu Corinto, dandu ni quihin Pablo ichi nínu, ni yàha-ne ladu yucù mà, te ni sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán ni ndacùhun tnahá-né xi itnií nēcuaçhi dacuahá ichi Dios.

² Te ni cachi-nè xi nēcuaçhimà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xi Dios, ¿a ní nihitáhvi stná-nsià cucumi-nsiá Espíritu Ìi xí-yá?

—Còò —cachí nēcuaçhimà— tàñáha ga cundaà ini-nsi a ñá-íá Espíritu Ìi, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu ni cachi Pablo xi-né:

—¿Ana diquíví-xí ni ndacùcahan-né na ní cuhii-nsiá?

—Dáñhù xi Juan Bautista nduá ni cuhii-nsí —ni cachi nēcuaçhimà.

⁴ Dandu ni cachi Pablo:

—Ñà-ndáa nduá, nisa quida ìi Juan mà nēhivì na ní cuu-ne arrepentir. Doco ni cachi stná-nè ñà-después icúmi quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndá, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nēcuaçhimà nansa cachí Pablo, dandu ni canduhii sàà-né, doco vichí quivi Stoho-ndá Jesús ni ndacùcahan-né. ⁶ Dandu ni chitándòò Pablo ndahà-né òni nēcuaçhimà, te ni quixi fuerte Espíritu Ìi xí Dios ini anima nsidaa-né, te ni dàcàhàn-yànè dàhàn sàà, te ni càhàn stná-nè razón ndiaha ni quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa nēhivì mà, ùxin ùi tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùni yòò ni ìa ga Pablo ñuu mà, sàhàn-nè veheñùhu xi nēcuaçhi raza-nè, te càhàn-nè xi nēhivì yucán, nacání-né nansa íá ichi ndé dandacú Dios, te dacàhàn-nè nēcuaçhimà ñà-ni cunchícùn vii-né ichi-yá. ⁹ Doco dava-ne, cóni cúdii ini-nè ley mà; cóni cùnì-nè cunindisá-neá, ñàyùcànduá, quini ga ni càhàn-nè xi nēhivì diqui ichi-yá. Sàhà ñà-jaàn ni nacoo Pablo nēcuaçhimà, te ni tavà cuàán-né nsidaa nēcuaçhi nhícùn ichi-yá cuahàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà ni dàcuahà-né nēcuaçhimà nsiquíví. ¹⁰ Te ùi cuà ni chinaha-nè nēhivì ducán. Ñàyùcànduá, nsidaniciuú nēhivì ndoo ladu Asia yucán, ni xinitnùhu-ne nansa íá razón ndiaha xí Stoho-ndá Jesús, nēcuaçhi raza Judea, xi stná nēcuaçhi dava ga, nsidaa-né ni xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuahà gá milagru fuerte ni sàhatahvi Dios ni quida Pablo. ¹² Dēcùèndè pañuelu xi-ne, ò ndé' sicoto itándiaa icà-né sàhàn nùù nēcuaçhi cuhí, te ndúvaha-ne, te yúxin stná ñà-malu ñuhú ini-né.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán ni sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Ùsà ñàní dēhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te ni quesaha-té xicánúú-te ndacùcahan stná-te quivi Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachí-te xán: “Yùhù ndacùcàhín quivi Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuí nùù-ndá ñà-queue-ndá, te cuahàn-ndá”, cachí-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-té ducán, dandu ni naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá:

—Yùhù ináhí Jesús, te ináhá stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá.

¹⁶ Dandu tiàa inácáà-ñà anima-xi, ni ndàvà-te ni ducùn ndàhà tnahá-te xi témà, te ni cundee-té nùù nsi-úsà témà, dēcùèndè ni dànacùèhè stná-te témà, te ni dàndiàchi í-té sicoto xi témà. Ñàyùcànduá, ni canacoyo nsihi-tè vehe ma cuahàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá ni cuu, te ni xinitnùhu stná nsidaa nēhivì ñuu Éfeso yucán, nēcuaçhi raza Judea, xi stná nēcuaçhi dava ga. Ñàyùcànduá, yáha ga ni yùhí-nè, te chicá ni ndenihì vaha stná-nè Stoho-ndá Jesús. ¹⁸ Te cuahà gá stná nēcuaçhi xinindisá-xí-yá, ni quixi-ne ni nàhmà vate-né, ni dátúì-ne falta ni quida-ne. ¹⁹ Te cuahà nēcuaçhi ni sanduu nēcuaçhi tàtnà, ni catnii-ne tutu itú ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te ni sahmi nsihi-neà nùù nsidaa nēhivì. Te ni tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te ni cundaà ini-nè nahi ùi dico ùxin mil (50,000) dihùn plata ndiaa'. ²⁰ Ducán fuerte ni chindee Stoho-ndá Señor ni xitià nihni palabra xi-ya, te ni cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi ni cuu ducan, dandu ni nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xi ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te ni cachi stná-né:

—Nú sàni ìa chif ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnáì ñuu Roma.

²² Dandu ni càhàn-nè xi ùi nēcuaçhi xinúcuáchi nùù-né nani Timoteo xi Erasto, te ni techuún-né nēcuaçhimà ñà-màcòdònnù-né. Ñàyùcànduá, ni quee nēcuaçhimà cuahàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, ni ndòò chii gá-nè ni ìa-ne ladu Asia.

Nansa ni cuu cuahà sàhà ichi Jesús ñuu Éfeso

²³ Quivi yucán yáha ga ni cuu cuahà sàhà ichi-yá. ²⁴ Iin tiàa nani Demetrio ni dàquésáhá xán. Chuun xi nēcuaçhimà nduú ñà-quidachuún-né xi plata, quidávaha-ne vehe cuati tnahà vehe cahnú yùù yócò Diana (íá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuahà gá chuun nisa nihí maestru quidáchuún stná xi plata mà. ²⁵ Ñàyùcànduá iin quivi ni cana Demetrio

mà nsidaa maestru mà xì dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xì stná mà, te nì cachi-nè xì nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ináhá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmi-ndá ñà-cuicà-ndá, ñani.
²⁶ Doco sàni xini-nsia, te ò sàni xinitnúhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì, cachì-nè ñà-màdi dios ndisa nduú ñà-quidáyúcùn ndahà nèhivì ñuhivì, cachì-nè, te ducán sàni dacà-nè cuahà nèhivì ñuu-ndà yohó, xì cuahà stná nèhivì, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyücandüá, vihini sàà stná nèhivì cahìchì ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdi cuisì ñà-jaàn, vâchi vihini sàà stná-nè cahìchì ini-nè veheñùhu xì dios xi-nda Diana, te dandañùhú stná-nè tnùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivì ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivì inicutu ñuhivì. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyücandüá, na ní nsihì nì inini nècuàchimà ñà-jaàn, dandu yâha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachì-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndá Diana íá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyücandüá, nì canduloco nèhivì inicutu ñuu mà, te cuahà gá nì cuu cuahà sàhámà decüèndè nì tnii-ne ùì compañeru Pablo nani Gayo xi Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnâhá xì Pablo nì quixi-ne ichì nduú nècuàchimà. Dandu nsidaa nèhivì cuahà yucán, ñuhú-né nècuàchimà carrera cuahàn-nè, nì caquihvi-ne ini lugar cahnú ndé natácá nèhivì ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quihvi-ne cáhàn-nè xì nèhivì mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xì ichì Jesús, cóni sâha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xidandacú ladu Asia mà, ndoó vâha stná-te xì Pablo, ñàyücandüá nì dásâà-te iin razón nùù-né, sacúndáhvi-te ñà-màsà quihvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quihvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-nì càna ndee nèhivì cuahà mà, mate tucu tucu xícachì iin iin-ne, te ñà-yâha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyücandüá chicá cuahà-né nì cóni sâha tnùni ini-nè índù chuun nì nataca-nè yucán. ³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tnaha-tè nani Alejandro ñà-nì mácuiln-nè nùù nsidaa nèhivì cuahà mà. Te nì ndâhì dava nèhivì mà xì Alejandro mà ñà-nì cáhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyücandüá, nì dânáhà ndahà-né âma mácúndoo dadí nècuàchimà, vâchi cuni-nè cáhàn-nè sàhà mii-nè xì sàhà compañeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nèhivì cuahà mà, na ní xinitnúhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchimà, dandu iin-nì nì càna ndee nsidaa-né, cachì-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndá Diana íá ñuu Éfeso yohó! —cachì-nè. Te iin-nì nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùì hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nihì tè-nduú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivì cuahà mà. Dandu nì cachì-te xì-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndá Éfeso yohó, zamadí sà-ináhá-nsiá ñà-nsidanicuú nèhivì sàni xinitnúhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiáá-ndá vehe stoho cahnu-nda, divi mii-ñá ní quee ndé ansivi nì nacava-ñà ndé yohó? ³⁶ Pues (ináhà-nè), te mà cùí cachì-nè có-ndüá ñà-ndáá. Ñàyücandüá, ndiá ícà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vâchi nècuàchì nì tnii-nsia ndacá-nsiá vâxi yohó, cóni quidá quini-ne xì veheñùhu xì-nda, nì cóni cáhàn quini-ne diqui dios xi-nda. ³⁸ Ñàyücandüá, nú cuni Demetrio xì compañeru-nè canicuàchì-ne sàhà iin nèhivì, dandu nì cùhùn-nè nùù juez ndoó ñuu yohó, te yucán nì canicuàchì stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú íá gá chuun xi-nsiá vichi, dandu xiñuhu nataca-ndá ndatnuhu víi-nda ñà-nduú ichì ley. ⁴⁰ Vâchi vichi sândòò-ndá tixi peligru canicuàchì gobiernu sàhà nsidaa-nda, vâchi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuahàn-ndá daquésáhá-ndá iin revolucìon nduá, te mà nánihì tnùni gá ini-ndá nansa cachì-ndá xì-né ndiá disàhà-xí nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-nduú secretariu mà, dandu nì dânácuítia nsihì-tè nèhivì mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nèhivì xí Jesús ndoó yucán, te nì nacuahandee ini-nè nècuàchimà. Dandu nì ndaquindèè stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuahàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuahà ñuu, te nì cáhàn cuahà-né xì nècuàchì hermanu ndoó yucán sàhà-ñá chicá nì cùnhnú vâha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuahàn-nè chicá nùù-xí ndé ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì ìa-ne ùni yòò.

Doco na meru cuahàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria nì cùí, dandu nì xinitnúhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuni-te cahni-téné. Ñàyücandüá, nì naxic-ocufin ini-nè, nì quihin-ne ichì cuahàn-nè nayâha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnâhá stná-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùì nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuahàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùì nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuita-ne ndiatú-né sàà

stná Pablo xi yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sání yàha vicò xixí-né pan có-ndùtáchi, dandu ni nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì ni xica-nù mar dècuèndè ni sàà-nu ñuu Troas. Yucán ni nacuatnahá-nsí xi nècuàchi cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì ni cuee-nsi ni sandoo-nsi yucán.

Nansa ni natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùu iin vehe idótmahá

⁷ Quivì primeru semana ni nataca nsidaa nècuàchi nchícùn ichì Jesús, te ni cudiní-né. Dandu ni càhàn Pablo xi-né ñà-nduù palabra xi Dios, dècuèndè dava ñuu ni càhàn-né, vèchi dàtnàà inga quivì icúmí-né quihìn tu-ne ichì. ⁸ Te cuàhà ñuuu tnùu nihni ndé ndoó-nsí cuartu diquì-xi mà. ⁹ Te nùu iin ventana xan ma iá stná ñuu tèchii nani Eutico. Doco sádi vahná-te ñà-ni cucaní guà hora càhàn Pablo. Sàhà ñà-yucán ni quidi naà-té, te ni naxiconihí-te ni nacava-tè dècuèndè pisu ùni. (Ñàyùcàndüá, ni nuu nèhivi mà) ni ndanihi-nète, doco sàni xihí-te. ¹⁰ Dandu ni nuu stná Pablo ndé indùhu-té, te ni nuni nihni-nète, te ni cachi-nè:

—Màsà yúhí-nsià, vèchi itiàcù-te.

¹¹ Dandu ni nana tu nsidaa-né, te ni caxixi-ne. Te caní tiempu ni ndatnuhu gá Pablo xi-né dècuèndè ni tùinuù, dandu ní quihìn Pablo ichì cuàhàn-né. ¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivi mà-té mànuhù, vèchi sání natiacu-te, te ñàyùcàndüá ni cudii gá ini nsidaa-né.

Nansa ni yàha Pablo ndé ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, ni sàcòdònnù-nsí nùu Pablo, ni quihìn-nsi barcu cuàhàn-nsi ñuu Asón, vèchi sání ndatnuhu sahnù-nsí xi Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vèchi cuní-né cacasahá-né cùhùn-né ichì mà. ¹⁴ Sàháyùcàndüá, ñuu Asón mà ni nacuatnahá-nsí xi-né. Dandu divi barcu mà ni sàhàn ndàà-nsi chicá nùu-xi ndé ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì ni quihìn tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xi-nsí ndé yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì ni sàà-nsi ladu Samos, te después ni sàà stná-nsi ñuu Troglilio. Yucán ni quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì ni yàha uun-nsi ñuu Éfeso, ni sàà-nsi ñuu Mileto. Vèchi ducán ni nacani ini Pablo quida-nsi ñà-có-cuní-né cucuee-né ladu Asia mà, vèchi yàha ga cuní-né nasaa-né ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-ndüá ni cachi Pablo xi nècuàchi inúu chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu ni techuún Pablo iin razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchi sahnù inúu chuun xi Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-né, dandu ni cachi Pablo xi-né:

—Mii-nsià, sà-ináhá-nsià modo xi, nansa quidé dècuèndè quivì primeru ni quesai ladu Asia yohó; te ináhá stná-nsià nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ie cutnáhi xi-nsià, ¹⁹ xinúcuàchi nùu Stoho-ndá Señor. Vèchi cónisá ia cuadú. Dècuèndè nisa sacú stná cuàhà xichí sàhà-nsià. Te cuàhà gá vida ni yàhi ni quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñùhù-té yùhù. ²⁰ Te ináhá stná-nsià ñà-cóni chidèhí ni-ñàha cunduu ñà-vàha xi anima-nsià. Còò, vèchi nsidaámà ni cachitnùhi xi-nsià. Cuàhà gá ni chinàhi mii-nsià na ní nataca-ndá iin-ni xaan, te na xicánúu stná dacuahí-nsià dècuèndè vehe-nsia. ²¹ Nsidanicuú nèhivi ni càhàn xí, a ducán xinduu-ne nècuàchi raza Judea, te ò nècuàchi inga raza, doco claru ni cachi xi-né ñà-ndiá icà-né cuu-ne arreperitir nùu Yua-nda Dios, te cunihnu vàha ini-né Stoho-ndá Jesucristu.

²² Pues vichi, yàha ga dansihì animè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cundàà ini nansa cuu xí yucán. ²³ Cuisi ináhi ñà-yohò: cada sái iin ñuu, dandu cachí Espiritu ì xi Dios ini animè ñà-icúmí cundiadi, te ò ndohi yucán. ²⁴ Doco có-nacáni ini sàhámà, vèchi có-ndulócò guè sàhà vida xi, mate ni cahní-te yùhù. Cuisi cuní daxínu vii chuun icúmí, dandu cudii ini. Vèchi cuní quide cumplir chuun ni nihí nùu Stoho-ndá Jesús ñà-càhìn xi nèhivi ñà-nduù razón ndiaha sàhà gracia xi Dios.

²⁵ Cunaha-nsià, mahi mii-nsià ni xicanui càhìn palabra sàhà ñuhivì ì xi Dios. Doco vichi, ináhi mà cúnistnàhá gá-ndá. ²⁶ Ñàyùcàndüá, dohò cachí xi-nsià vichi: nú ni sàà ndañuhu anima iin-nsia, yùhù mà cúnisá cuàchi guè, ²⁷ vèchi sání dàcuahí mii-nsià nsidaa ñà-ndüá ni cachi Dios quida-nda, cóni chidèhí ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyùcàndüá, cundiaa vaha-nsia mii-nsià, te cundiaa vaha stná-nsià nsidaa gá nèhivi xí Dios, vèchi nahi iá chuun ndiaá-ndá riì, ducán iá stná chuun icúmí-nsià nùu Espiritu ì xi Dios. Ñàyùcàndüá, cunuù vii-nsià nèhivi xi-yá, vèchi xi nùu-yá sání dàndá-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivi xi-yá.

²⁹ Yùhù ináhi, nú sàcuàhìn, dandu icúmí ndecoyo tiàa dana cuní dacà xi òni-nsià. Na quidá quisi ìhi, có-dàcà-cu-si riì, ducán quida stná nècuàchimà xi-nsià. ³⁰ Te nùu nsidaa stná mii-nsià icúmí dava nèhivi quesaha stná-né chináhá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cunchícùn stná-nsià ichì mii-né. ³¹ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá cundoo tùha-nsia, te nsinuu ini-nsià nansa

nì quide, vâchi ùni cuà ò mò ìe xì-nsiá, te nicanicuahàn nîsa chinahì mii-nsiá; ndui te ñuú nîsa cahìn xì-nsiá, ndé nîsa sacu stnâi sâhâ-nsiá.

³² Pues vichi ni ndóo-nsia xî Dios, te ni cûndiáá-yânsiá, ñâni. Te ni cûnchícûn-nsiá palabra sâhâ gracia xi-ya, vâchi nú ni cûndéhe-nsiá palabra mà, dandu sâà-nsiá cunindisâ víi-nsiá, te ducán cundiatú stnâ anima-nsiá ñâ-vâha ndiâha xî-yâ, te nihitâhvi stnâ-nsiá cutnahâ-nsiá xî nsidaa gâ ana sâni ndoo anima-xi ni quida-ya.

³³ Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivi cóni xîhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sicoto xi-ne.

³⁴ Còò, vâchi inâhá-nsiá, xî ndahì nîsa quidachuín, te ducán nîsa tûi ñâ-ndúá nîsa itiacu-nsi.

³⁵ Sâni xini-nsiá nsidaa ñâ-ndúá nîsa quide, te sâhâmâ vârtûni cundaà inî-nsia ndiá ìcâ nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nihî-ndâ nansa chindee stnâ-ndâ ana iá necesidad xi. Te xiñuhu nsinuu stnâ inî-nsia palabra ni cachi Stoho-ndâ Jesús na ní cachi-yâ: “Chicâ cundiatú anima-ndâ ñâ-dacûtâhvi-ndâ iñâha, te màdiâ cutahvi mii-ndañâ”.

³⁶ Daaní, ni nsihî ni cachi Pablo ñâ-jaân, dandu ni sâcûltasisi nsidaa-né, te ni xicân tâhvi Pablo nuú Dios. ³⁷ Dandu cuahâ gâ ni casacu nsidaa-né, te ni numi nihni stnahâ-né, te ni tutuyuhu stnahâ-né nuú-né, ³⁸ vâchi yâha ga ni nâcûndoo nsidaa-né tnûmsí inî ñâ-ni cachi Pablo mà cúnî stnahâ gâ-né. Dandu ni sândaca ichi-ñâné dècuèndè nuú barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Ni nsihî ni ndaquindèè-nsí xî nèhivi yucán, dandu ni quihin barcu mà ichi cuahàn-nu. Primeru ni yâha ndaà-nu ndé ñuu Cos. Dandu inga quivì ni sâà-nsi ñuu Rodas, te después ni sâà-nsi ñuu Pátara. ² Yucán ni xini-nsi iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñâyücandúá, yutnú yucán ni nana-nsi cuahàn-nsi. ³ Te na ní xini xicâ-nsí ñuu cahnú mahì mar nani Chipre, dandu ni yâha-nsi iin ladu, te ladu itní-nsi ni ndóo ñuu mà. Dandu ni sâà-nsi ladu Siria. Meru ñuu ndé ni sâà barcu mà nuú ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuahàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán ni ndacùhun tnahâ stnâ-nsi xî nèhivi xî Jesús; ñâyücandúá, ùsâ quivì ni sandoo-nsi xi-né mà. Dandu ni dâcâhàn Espíritu ìi xî Dios dava nècûachimâ, te ni cachi-né xî Pablo ñâ-màsâ cùhùn-né ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Doco na ní nsihî ùsâ quivì mà, dandu ni quihin tu-nsi ichi cuahàn-nsi, te ni sândaca ichi nsidaa nècûachimâ nsìuhù, tiâa xî ñâhâ xî stnâ dèhe-ne, nsidaa-nsí ni sâhàn-nsi orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán ni sâcûltasisi-nsí ni xicân tâhvi-nsí nuú Dios, dandu ni ndaquindèè tnahâ-nsi, te ni numi nihni stnahâ-nsí. Dandu ni nana nsìuhù barcu mà, te mànuhù nècûachimâ vehe-ne.

⁷ Daaní, ni quee barcu mà ñuu Tiro, te ni xica-nù mahi mar ndé ñuu Tolemaida. Yucán ni nuu-nsi, te ni casâhù-nsi xî nècûachì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní ni cuee-nsi yucán. ⁸ Dandu inga quivì ni quihin tu-nsi ichi cuahàn-nsi, Pablo xî nsìuhù nècûachì cutnahâ xî-né, te ni sâà-nsi ñuu Cesarea. Te yucán cuahàn-nsi vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècûachì nuú ùsâ tiâa (nîsa cuâhàn xî ración), doco vichi xicánúú stnâ-né câhàn-né xî nèhivi ñâ-ndúú palabra sâhâ Jesús. ⁹ Te cûmî dèhe yoco-né ndóo xínđu señoñita, te sâni nihitâhvi stnâ nsicûmîá cachitnúha razón xî Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècûachimâ ni sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán ni sâà stnâ iin tiâa ni quixi ladu Judea nani Agabo. Te tûha stnâ-né cachitnúhu-ne razón xî Dios. ¹¹ Te ni tnâtuu-ne nuú-nsí, ni ndaxin-né siuhmatixi Pablo, dandu ni suhni-nèâ sâhâ-né xî ndahâ-né, te ni cachi-né:

—Dohó cachitnúhu Espíritu ìi xî Dios: “Tiâa disìuhmâtixi-xi yohó, icúmí stnâ-né cunuhni-né quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yâha-ne ndahâ tè-inga ñuu”.

¹² Ñâyücandúá, na ní cachi-né ducán, dandu nsìuhù xî stnâ nècûachì ñuu Cesarea mà, ni sacundahvi-nsi nuú Pablo ñâ-màsâ cùhùn-né ñuu Jerusalén. ¹³ Doco ni cachi-né xi-nsi:

—Màsâ cuácú gâ-nsiá, vâchi yâha ga cuí sentir ñâ-quidâ-nsiá ducán, vâchi dispuestu ié màcûnuhni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè ni cúí stnâi yucán sâhâ Stoho-ndâ Jesús —ni cachi-né.

¹⁴ Pues sâhâ-ñâ màncuí cadî-nsi nuú-né, còò ni-ñâha ni cachí gâ-nsi, cuisì ní cachi-nsi:

—Dios cachi-yâ.

¹⁵ Daaní, ni nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuahàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te ni cutnahâ stnâ-nsi xî iin ùi nècûachì xiníndisâ ndóo ñuu Cesarea mà cuahàn-nsi, te (ni sâà-nsi ñuu Jerusalén) ndé vehe iin nècûachì ni quixi ñuu Chipre nani Mnason. Mii-né, sâcâni quivì nchícûn stnâ-né ichi Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa ni sâhàn Pablo ni ndatnuhu-né xi Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sâà-nsi ñuu mà, dandu ni casâhù-nsi xî nècûachì hermanu ndóo yucán, te ni cudíi inî-né ñâ-sâni sâà-nsi. ¹⁸ Daaní, inga quivì cuahàn-nsi xî Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sâni nataca stnâ nsidaa nècûachì sahnú inuú xî nèhivi xî Dios. ¹⁹ Dandu ni casâhù Pablo xî nècûachimâ, te ni nacani nsihî-ne nansa ni cuu na ní sâhàn-né ñuu xicâ, te

(ni quida-ne chuun ìì xí Dios), te ndiaha gá ni chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihì ni inìni nècuàchì mà, dandu ni naquimani-néyà, te ni cachi-nè xì Pablo:

—Ñàni, sàxini-ní ndoó cuàhà mìl nècuàchì raza-ndà xiníndísà ìchì-yá. Te nsidaa-né, nchícùn vii-né ley xì Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chináhà-ní nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quihín casu gá-nè sàhà ley mà, ni có-xiñùhù gá màcùtu seña xì Dios icà òhe-ne, ni có-ndiá icà stná-nè chivàha ga-nè estilu xì raza-ndà. ²² Ñàyùcàndùá ¿ndí quida-nda? Vàchi icúmi nèhivi nataca-nè nù sàni xinìtnùhu-ne iá-ní yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vaha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmi tiàa ndoó yohó sàni saquin xì iin compromisu nùu Dios, te cùhùn-nsià nduhù-nsià (nacua cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-né. Dandu después daté tehe dìni-né. Vàchi nú ducán ni quida-ní, dandu vātùnì cundaà ini nèhivi cuentu uun nduá ndatnùhù-nè sàhà-ní, vachi (cuninùu-né) quidá ví-ní, te chivàha vii-ní ley xi-nda.

²⁵ Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, còó; sàni dásàà-ndà iin carta nùu-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidà chivàha-ne ley mà, cuiisì ñà-màsà cáxi-né ñà-ní sàcùndoo nùu yùu yóó, te màsà cùxi stná-nè nìi, ni màsà cáxi-né cuñu quisì ni sàhná uun, ni màsà cóo-né xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né —ni cachi Jacobo.

Nansa ni catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, ni saca Pablo nsi-cúmi tiàa ma, te ni quee-ne inga quivì ni casahàn-né ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu ni quihvi-ne veheñùhu cahnú, ni cachitnùhu-ne nadaa ga quivì cunihii-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Úsà quivì nduú tiempu (cunihii-né). Te sàdaaní xinu quivì mà, dandu dava tè-raza Judea ni caquixi ladu Asia, ni xini-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcàndùá ni quesaha-té ni nsida tontó-te nèhivi cuàhà yucán. Ni catnii-tè Pablo, ²⁸ te ni càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vachi divi tàyòhó nduú tiàa cáhàn guá diquì-ndà ñà-có-ndiáà raza-ndà, cachí-te, ni có-ndiáà stná ley xi-nda, te ni có-ndiáà gá stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chináhà-te nèhivi inicutu. Te màdì sàhà cuiisì ñà-jaàn nduá; còó, vachi ni saca stná-te iin tè-raza siquini ni quihvi-tè xì témà veheñùhu yohó. Ñàyùcàndùá, sàni cuchiauehe ñà-ìì icúmi vehe ìì yohó.

²⁹ Ducán ni cachi témà, vachi antes ni caxini-te xicánú Pablo ñuu mà cutnàhà-né xì iin nècuàchì ñuu Èfeso namí Trófimo, (iin nècuàchì inga raza). Te ni catuxi ini-te ndacá stná Pablo tiàa ma ni sàhàn ini veheñùhu cahnú-ma.

³⁰ Ñàyùcàndùá ni nacuidá nsidaa nèhivi inicutu ñuu mà, ni dàyáà-nè vaxi-ne ni nà-chitu-né. Te ñuhù nihni-ne Pablo ni tavà-né nècuàchì mà fuera veheñùhu cahnú-ma, te vichi duha ni nacadi nsihì-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcu-nè modo nansa cahnì-né Pablo, dandu ni sàà razón nùu comandante coronel ñà-sàni nacuidá sàstnùhù nsidaa nèhivi ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu ni nacuaa comandante mà cuàhà soldadu xì stná capitán xi-ne, te ni dàyáà-nè xì-tè cuàhàn-nè ndé quidá cuàhà guá nèhivi. Te na ní xini nèhivi mà vaxi comandante xì soldadu mà, dandu ni cucuita ìì-né, cóni caní gá-nè Pablo. ³³ Dandu ni tnàtuu comandante ni dándàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-ní tnií-te Pablo, te màcùnuhni-nè xì ùì cadena. Dandu ni ndàcàtnùhù-né nùu nèhivi cuàhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá ni quida-tè?

³⁴ Doco nèhivi cuàhà yucán, càna ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicúì cundaà ini comandante nansa ndisa ía chuun ma ñà-càna guá nècuàchì mà. Ñàyùcàndùá, ni dándàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-ní cundácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témànè ni nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoó nèhivi cuàhà mà, ñàyùcàndùá fuerza ni sàcùnsida-tè Pablo ni nana, ³⁶ vachi nchícùn chitu nsidaa-né, càna-ne, cachí-nè:

—Cahnì-ndà tè-jaàn chicá vaha.

Nansa ni càhàn Pablo sàhà mii-né nùu nèhivi cuàhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayáha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu ni cachi-nè xì comandante coronel yucán:

—¿A ía permisú càhàn tíí xì-ní?

Dandu ni cachi-nè xì Pablo:

—¿A túha stná-ní càhàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-nduú-ní tè-ñuu Egipto ni quida revolución daa, te ni idònùu-ní nùu cùmi mìl tè-tèhìl ni saca-níte cuàhàn-nsia yucú?

³⁹ —Còò —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso ía ladu Cilicia. Tiàa ía derechu-xi nduí; te ñui mà, có-nduú stná iin ñuu tii. Ñàyùcàndùá sacúndàhvî nùu-ní àma táxì-ní permisú càhàn xì nèhivi cuàhà yohó —ni cachi-nè.

⁴⁰ Dandu ni sàha comandante mà lugar càhàn-nè. Ñàyùcànduá, ni ndacuiin-nè nùu cuai mà, te ni dánhà ndahà-né ñà-ni cudadí nsidaa nêhivi mà. Te na ní ndudadí nsihì nêcuàchìmà, dandu ni càhàn-nè. Doco puru dàhàn (nêhivi ñuu mà) ni càhàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó ni cachi-nè:

22

¹ —Mii-nsiá nêcuàchi sahnú, xì nsidaa gá stná ñani dava ga, cunini-nsia cuàhìn càhìn sàhà mií —ni cachi Pablo.

² Dandu nêhivi cuáhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mií-né càhàn stna nêcuàchìmà, dandu chiacá ni cudadí-né. Te ni cachi gà Pablo:

³ —Yùhù, iin nêcuàchi raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé ni tùinuí ñuhiví, doco ñuu yohó ni sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nisa dacuaha-xí. Ñàyùcànduá, ni dàcuahà vahi nsidaa ñà-nduá cachi ley xi xii-ndà, vachi yáha ga nisa cuni chivàha vii ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichi.

⁴ Daani, ni quesahí dandohó stnáí nêcuàchi nchícùn ichi Jesús. Tiàa te ñahà nisa chicuhni, te nisa chicadì-nè; dècuèndè cui stná-né nisa cuni. ⁵ Ináhà dùtù cusáhnù ndoó vichi, xì stná nsidaa nêcuàchi sahnú dandacú, vátùnì cachi stná-né nansa nisa guide nú ni cùcáhàn-nè, vachi ináhà-nè (vida xi). Te divi nùu mii-né ni nihì tutu nduú orden ñà-cunihì cùhùn nùu nêcuàchi raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcànduá, ni quihìn ichi ñuu mà cuàhìn tñii nsihì nêhivi xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhni-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñà-ndoho stná-nè ni cahín.

⁶ Ñàyùcànduá, xiqué cuàhìn (ichi mà). Te nahi càxíhùú ni sandua na sá-itúú sàì ñuu Damasco mà, dandu nanáà ni natnuú nihni inicutu ndé cuàhìn; dècuèndè diquí-xí ansivi ni quixi nduá luz mà. ⁷ Te hora mà ni nàcasín, te ni tiacuí càhàn iin ana càhàn xí, cachí-yà: “¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xí?” ⁸ Dandu yùhù, ni cachi xi-yà: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Te ni cachi tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, ni cachi-yà. ⁹ Doco compañeru, mate ni xini-nè ñà-tnúú luz mà, te ni cayúhì cuàhà-né, doco cóni tiacú-nè ñà-nduá ni cachi-yà xí. ¹⁰ Dandu ni cachi xi-yà: “¿Ndíà nduá cuní-ní guide, Señor mío?” Dandu ni cachi-tu-ya xí: “Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán icúmì-ní ndacu nuù-ní ñà-nduá sàni chitnùnì inì quida-ní”, ni cachi-yà. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá ni tnùù ndiaha ni xini mà, ñàyùcànduá ni ndaíhuu vista xi. Te sàhà-ñà có-tùinúí, ñàyùcànduá ni sàcùtnii ndahà tnahí xí compañeru, te ni saca-ne yùhù cuàhàn-nsi ndé cachi ni sàà-nsi ñuu Damasco mà.

¹² Te divi ñuu mà iá iin tiàa naní Ananías. Iin nêcuàchi cahvi xi Dios nduú vèhà, te chivàha vii-né ley xi-ya. Ñàyùcànduá, nsidaa nêcuàchi raza-ndà ndoó yucán, ndenúhì náha stná-nè nêcuàchìmà. ¹³ Pues divi nêcuàchìmà ni sàà ni sàcuiin nùu, te ni cachi-nè xí: “Ñání Saulo, ndacoto-ní, natùinuú-ní vichi, cachí xí-ní”, ni cachi-nè. Dandu luegu ni natùinuí, te vátùnì ni xini mii-né. ¹⁴ Dandu ni cachi-nè xí: “Mii-yà nisa cahvi xii-ndà, dècuèndè sàhana ni chitnùnì ini-yà ñà-cundaà inì-ní sàhà-yà, te nihítáhvì stná-ní cuninùú-ní mii-yà único ana ndàcuisì ini-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní càhàn-yà. ¹⁵ Ñàyùcànduá, vichi icúmì-ní càhàn-ní sàhà-yà xì cuàhà nêhivi, te nacani-ní xì-né ñà-nduá ni xini-ní, te ni tiacú-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-íá, ndacuiin-ní, te cuahán-ní cuhii-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchi anima-ní”, ni cachi Ananías mà xí.

¹⁷ Daani, después ni nsiai ñuu Jerusalén yohó, te ni sàhìn veheñùhu cahnú. Te na ié yucán xicàn táhvi nùu Dios, dandu ni dàcùnì-yà yùhù iin seña xi-ya. ¹⁸ Ni xini mii-yà, te cachí-yà xí: “Dansihì-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vachi nêcuàchi ñuù-ní yohó, mà cúnindísà-né ñà-nduá cachi-ní xì-né sàhì”. ¹⁹ Dandu ni naxiconihì nùu-yà, cachí: “Señor mío, nsidaa nêhivi, sà-ináhà-né nansa nisa guide antes, nisa nacàhìn veheñùhu tñii nêcuàchi xinindísà-xi-ní, te sadí-nè vehecàa, te ni sahnì cuí stnáí-nè. ²⁰ Stná nêhivi xí-ní naní Esteban, testigu ni sanduu stnáí na ní sahnì nêhivi-né, te ni xitià nù-né. Ni cuí-nè, ni cachi stnáí. Dècuèndè ni sandiái sicoto xi nêhivi ni sahnì xì-né mà”. ²¹ Dandu mii-yà, ni cachi-yà xí: “Quee-ní yohó, vachi icúmì techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndé ndoó nêhivi inga raza”, ni cachi-yà. —(Ducán ni cachi Pablo, càhàn-nè xì nêhivi cuáhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùu-xí ni inini nêcuàchìmà, vachi ni quesaha tú-né ni càna ndee-né, cachi-nè:

—¡Ni cuí dahuun tējaàn! ¡Cò-xiñùhù coo gà-te ñuhiví!

²³ Ducán ni cachi-nè, càna-ne, dandiachi-nè dùhnù-né, te quidá canúú-nè yacá. ²⁴ Ñàyùcànduá, ni dàndacú comandante coronel mà nùu soldadu xi-ne ñà-daquihvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà ini-xi ndiá dísàhà-xí càna guá nêhivi sàhà-né ducán. ²⁵ Doco na ní nsihì ni chicuhni vaha soldadu-nè, dandu ni cachi-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sáha ley xi gobiernu quida-ní xí dohó, ñà-cahni cuií-ní yùhù? vâchi nècuàchi romanu nduí, (iá derechu xí), te tañáha ga coo justicia sâhí —ni cachi-nè.

²⁶ Ñâyücândüá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu ni sàhàn-te ni cachtitùhu-tè xi comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xí nècuàchi jaàn, vâchi nècuàchi romanu nduú-né —ni cachi-te.

²⁷ Dandu ni quixi comandante mà ndé iá Pablo, te ni cachi-nè xi nècuàchimà:

—Cachi-ní xí, ¿a ndísá nècuàchi romanu nduu-ní, á coó?

—Jaan —ni cachi-nè.

²⁸ Dandu cachi tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuàhà dihùn ni dàquihvi, te ni ñihí stnái ni sàcündui nècuàchi romanu.

Dandu ni cachi Pablo:

—Doco yùhù, còo, vâchi dècuèndè ni quesai ñuhiví nduí nècuàchi libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahni cuií xi-né ni cú, luegu ni nacoo-tènè cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, ni yùhí-nè sàhà ñà-ní dándacú-né ni sàcùnuhni nècuàchimà, te nduú-nè iin nècuàchi romanu, iin nècuàchi libre.

Ñà-ndüá ni cachi Pablo xi nècuàchi Junta

³⁰ Daaní, ni tìnuù inga quiví, dandu cuní comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndiá disáhà-xí cáhàn tnùhù guá tè-raza Judea mà diquí Pablo. Ñâyücândüá, ni ndaxin-né cadena nuhni nècuàchimà, te ni dándacú-né nataka dùtù xicusahnú, xi nsidaa stná nècuàchi sahnú idónuu. Dandu ni tavà-né Pablo cuàhàn-nè xi nècuàchimà vehe ndé natácá nècuàchi sàhnümà, te ni chicani-ñané mahi nsidaa nècuàchimà.

23

¹ Dandu ni indehè vâha Pablo nùu nsidaa nècuàchi Junta mà, te ni cachi-nè:

—Ñàni, ndahà Dios ié ñuhiví yohó, te quiví vichi, còo ni-ñàha dandohó gá xi animé.

² Doco dùtù cusáhnú yucán nani Ananí, ni dándacú-né nùu tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-ní caní-te yuhù-né. ³ Dandu ni cachi Pablo xi dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios caní-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànaní uun-ní nduu-ní nèhiví vâha. ¿Amádi iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿indú chuun ni dándacú-ní nùu-té ñà-ní caní-te yùhù? vâchi có-sàha ley xi-nda (caní stnaha-nda) —ni cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchi xí-ita yatni yucán, ni cachi-nè xi Pablo:

—¿Indú chuun cánahá-ní xi ndómà, vâchi dùtù cusáhnú iá nùu Dios ndùu-ndà?

⁵ Dandu ni cachi Pablo:

—Ñàni, cóni cündáà ini nduú ndómà dùtù cusáhnú. Vâchi cachi libru ñi: “Màsà cánahá-ndà diquí nècuàchi ñihí chuun ñuu-ndà” —ni cachi-nè.

⁶ Dandu ni indehè nècuàchi Junta mà, te ni xini-nè, dava-ne, nècuàchi saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchi fariseu nduú-né. Ñâyücândüá, ndee ní cáhàn Pablo, ni cachi-nè xi nsidaa nècuàchimà:

—Ñàni, nècuàchi fariseu nduú stná yùhù; vâchi yué, divi fariseu ni sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñà xiníndísé iá tnündé ini natiacu-ndà nú ni xihí-ndà, ñâyücândüá sanicuaèchi nèhiví sâhí vichi.

⁷ Na ní nsihi ni cachi-nè ducán, dandu ni quesaha nècuàchi fariseu mà ni nàà stnahá-né xi nècuàchi saduceu mà. Dècuèndè ni tãhndè dava-ne, vâchi tucu tucu xínacani ini-nè.

⁸ Vâchi nsidaa nècuàchi saduceu mà, có-xiníndísá-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà, ni còo ángel, ni còo stná anima-ndà, cachi-nè. Doco nècuàchi fariseu, ndisa, xiníndísá-né nsidaámà.

⁹ Ñâyücândüá, yáha ga ni cucuahà sáhámà, te fuerte ni càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, ni ndacuita stná-nè, cáhàn fuerte-nè, cachi-nè:

—Còo, nuá nùu nsiùhù, còo falta xi nècuàchi yohó. Vihini ñà-ndáà ndüá iin ángel ni cachi xi-né ñàha, te ò iin espíritu xi Dios ni cáhàn xi-né. Ñâyücândüá (cuidadu ni cündóo-ndá) còtò Dios nàà stnàhà xi-ndà —ni cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga ni cucuahà gá nàà stnahá nèhiví mà, ndé yúhí comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñâyücândüá, ni dándacú-né ni tnátuu soldadu, te fuerza ni tavà-té Pablo nùu nècuàchi yucán, ni nacua-tènè mànuhù-té xí-né ndé vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, ni cuñaà quiví yucán. Dandu ni dàcùnì Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iin-yá, cáhàn-yá xi-né, cachi-yá:

—Màsà cùhúun ini-ní, Pablo, vâchi nacua sàni cáhàn-ní sâhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-ní cáhàn stná-ní sâhí ndé ñuu Roma.

Nansa ni candatnuhu tè-có-xiníndísá ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tũnuù inga quivì, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chinaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuí ndè cachi cahni-ndá Pablo, te nú coó, ni sáa Dios cahni-yándó.

¹³ Cunaha-ní, tiàa nì candatnuhu ducán, yáha ùi dico nì sanduu-tè. ¹⁴ Ñâyücàndúá, nì caquee-tè cuàhàn-te nùù dùtù xícusahnú ndóo cutnâhâ xí nècuàchi sahnú xídandacú, te nì cacachí-te xí-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsi ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cuí-nsi quida-ya. ¹⁵ Ñâyücàndúá, mii-nsiá xí nsidaa dava ga nècuàchi dandacú, càcàn-nsiá favor nùù comandante coronel, cachi-nsiá xí-né ñà-cùni-nsiá ndacàtnùhù gá-nsiá nùù Pablo, te sàhájàn nduá cuni-nsiá quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùù-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsi cuita tũha-nsi ichì cahni-nsínè —nì cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nisa ia iin sobrinu xi Pablo, iin dèhe cũha-ne, te nì xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñâyücàndúá, nì sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te nì quihvi-tè nì cachitnùhu-tè xi Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchimà, nì cana-ne iin capitán, cachí-nè xí témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùù comandante coronel, vâchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñâyücàndúá, nì saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùù comandante coronel, te nì cachi-te xí nècuàchimà:

—Nècuàchi ndiadí nani Pablo, nì cana-ne yùhù nì xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùù-ní, vâchi nihí-te iin razón vâxi.

¹⁹ Dandu nì tnií comandante mà ndahâ tèchii ma nì tavà cuàán-nète nì xicàn trùhù-né nùù-té:

—¿Índù iñàha cuni-ní cachí-ní xí'?

²⁰ Te nì cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùù-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùù nsidaa nècuàchi xídandacú, vâchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuni-nè ndacàtnùhù gá-nè nùù tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vâchi cuahà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, màs ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xi. Ni mà cúxí gá-te, ni mà cóhó gá-te tècuí ndè cachi cui-nè, xícachí-te. Te vichi, sà-itá tũha-tè ndiatú-te dandáá-ní —nì cachi tèchii ma.

²² Dandu nì chinaha comandante témà, cachí-nè:

—Sà-íá nùhù-ní vitni, doco màsà cáchi-ní xí ni-iin nèhivi ñà-ndúá nì cachitnùhu-ní xí'.

Nansa ni dásáa comandante Pablo nùù gobernador Félix

²³ Dandu nì cana comandante mà ùi capitán, te nì cachi-nè xí-té:

—Quidayucun-nsiá ñà-caquihín-nsiá ichì cundaca-nsiá ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te nì cácuñùn stná ùni dico ùxin (70) soldadu xi idu, xi stná ùi cientu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tũha-nsiá caquee-nsiá cà-ín sãñaà —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi stná-nè nì cuitá iin ùi idu cunúù stná Pablo, te nì cundáca ví-ténè sàa nùù gobernador Félix. ²⁵ Daaní, nì tíaa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá: ²⁶ “Yùhù nani Claudio Lisias, te cásàhù trùñuhí xi mii-ní nècuàchi gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, nì catnii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-ténè nì cuí, dandu nì sàa yùhù ndacá stnahí xi soldadu, te nì nacuidahín-nè nùù témà, vâchi sàni cundaà ini nduú-nè iin nècuàchi romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaà ini ndiá disáhâ-xí dacuidá cuàchi guá-tené, ñâyücàndúá nì saquín-nè nùù nsidaa tè-xídandacú nùù raza-nè. ²⁹ Te yucán nì xini, còò ni-iin cuàchi icúmí-nè ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cui-sí-ní sàhâ dàñhùhú xi mii-té cáhàn trùhù-té sàhâ-nè. ³⁰ Daaní, después nì xinitnùhu stná nansa ndatnùhù dava-té, cuni-té dandáñuhú-ténè. Ñâyücàndúá, vichi duha nì dandacú sàa-nè nùù mii-ní; te nì dandacú stná nùù tiàa xicahàn trùhù mà ñà-ni sàa stná-te nùù-ní. Ni cúcuéé ni-ní”. (Ñà-jaàn ndúá nì tíaa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán nì caquida-tè cumplir, divi ñuu mà nì saca-tè Pablo nì sàa-te xí-nè ndè ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivì nì naxicoçuín tè-xicásáhâ mà manuhù-té ndé ndóo-te, doco tè-xínihi xi idu, nì ndóo-tè xi Pablo. Dandu nì quihín tu-tè ichì cuàhàn-te xí-nè nì sàa ñuu Cesarea. Yucán nì nacoo-tè carta nihí-te nùù gobernador, te nì nacoo stná-te Pablo ndahâ témà. ³⁴⁻³⁵ Dandu nì nsihí nì cahvi témà tutu mà, dandu nì xicàn trùhù-té nùù Pablo ñduú ladu nduú ñuu-nè. Te na nì cundaà ini-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu nì cachi-te:

—Na quésáá stná nècuàchi cáhàn trùhù sàhâ-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachi-te.

Dandu nì dandacú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsi-Herodes.

24

Ñà-ndúá ni cachi Pablo xi Félix na ní càn-nè sàhà mii-né

¹ Tíxi ùhùn quìvì ní quesaa dùtù cusáhnú nani Ananías xi stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te ní quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchìmà. Te ní tnàtuu nsidaa-né nùù gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo. ² Dandú ní cànà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu ní quesaha Tértulo mà ní cànàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà, cachì-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dáfi nsidaa-nsí caní tiempu ñuu-nsí yohó, te cuàhà iñàha sàni nacani inì-ní ní quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsí. ³ Ñàyücàndùá, nicanicuahàn naquímànì-nsí mii-ní ndéni ní cui ní cundóó-nsí ñà-ní quida-ní xi-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichì sàhà-ñà màsà cuàha chuun gá-nsí mii-ní, ñàyücàndùá sacundáhvì-nsí ñà-quida-ní favor cunini chii-ní cànàn-nsí.

⁵ Cunaha-ní, iin tè-chicuèhé nduú Pablo jaàn, vachi yáha ga datáhnè dava-tè nèhivì raza-nsi inicutu ñuhivì. Idónuu-té nùù nècuàchì nchícùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te ní cuni stná-te quidachicuèhé-tè ñà-ìì icúmì veheñùhu xi-nsí. Ñàyücàndùá, ní tnii-nsite, te mii-nsí cuàhàn-nsi nsidandaà-nsí sàhà chuun ma modo xi-nsi ní cui, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te ní candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùù-nsí. ⁸ Dandu ní dandacú-né nùù-nsí ñà-quixi-nsi yohó nùù mii-ní nú cuní-nsi canicuàchi-nsi sàhà-té, ní cachi-nè. Te vichì vátùnì cundaà ndisa inì-ní ndiá disàhà-xí sanícuàchi-nsi sàhà-té, cuisì-ní ndàcàtnùhù-ní nùù mii-té —ní cachi Tértulo mà.

⁹ Dandu ní cànàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndácuisì nduú nsidaájàn, ní cacachì-te.

¹⁰ Dandu ní quida gobernador mà seña nùù Pablo ñà-vátùnì cànàn stná-nè vichì. Ñàyücàndùá, ní cànàn-nè, cachì-nè:

—Yùhù ináhi cuàhà cuià iá-ní icúmì-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsí yohó. Ñàyücàndùá, cudfi inì ñà-vátùnì cànàn sáhi nùù-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhi ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxin ù quivì cuàhàn-ndà ní nasai ñuu Jerusalén cuàhìn cahví Dios. ¹² Doco ní-iin xichì cóni náfì xi ní-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ní-iin xichì cóni dánàcuidè-nè, ní nèhivì sàhàn veheñùhu, ní stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchì nècuàchì yohó sáhi, doco cóò ní-iñàha cui quida-ne comprobar.

¹⁴ Doco yùhù cachì ndàì xi-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícùn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nisa cahví stná xi-nsí, mate cachì nècuàchì yohó iin ichì tnùhù nduá. Doco yùhù xiníndisè nsidaa ñà-itúú nùù tutu nduú ley xi-nsi, te xiníndisá stnáì nsidaa ñà-nduá ní tiàa profeta nisa cànàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua ní cachi mii-né, ducán cachì stná yùhù, ñà-íá ndisa tnùndé inì ndiatu-nda nùù-yá, vachi icúmì nsidaa-nda natiacu-ndà, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyücàndùá, yùhù, nicanicuahàn quidé lucha ñà-màsà cóo ní-iin cuàchi dandoho-xi anímè, vachi ní-iin cuàchi có-cunfì quide nùù Dios, te ní nùù nèhivì.

¹⁷ Cunaha-ní, caní cuià có-ìé' ñui, dandu ní nasai yucán, níhi cuàhà ñà-nduá cutahví nèhivì ndahví ndoó yucán, te níhi stnáì promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá disàhà-xí ní nasai yucán, te ní nsidandoo stnáì mií (nacua cachì ley xi raza-nsi). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánàcuidè nèhivì, ní cóni quidá stnáì ní-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsi ní quixi ladu Asia, ní xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchìmà cànàn tnùhù-né sáhi, dandu ndiá icà-né màcuita stná-nè nùù-ní yohó, te canicuàchi mii-né sáhi. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú ní xini-nè iá iin falta ní quide na ní le nùù nsidaa tè-xidandacú, dandu ní cachì-nèà vichì duha, cunfì. ²¹ Cuisì vñhìni tuxì inì-nè iin falta nduá na ní cànàn fuertí xi nsidaa nècuàchìmà ní cachì ñà-xiníndisè icúmì-ndà natiacu-ndà —ní cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, ní cucani-tè chuun xi Pablo, cachì-te xi nsidaa-né:

—Ní quésáá gá comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué' sàhà-ñà cundaà vaha inì nansa iá chuun xi-nsia.

Ducán ní cachi Félix, vachi algu ináhá stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu ní dandacú-te nùù iin capítan ñà-ní cundiáà-te Pablo, doco màsà cundiáí dahuun-ne, te ní màsà cadí stná-te nùù ní-iin ana iá vaha xi-né nú cuní nècuàchìmà quixi-ne dacútiácú-ñànè, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te ní yaha itnii quivì, dandu ní quixi tu-tè xi ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu ní cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vachi cuní-te cunini-tè nansa iá ichì cunihnu vaha inì-ndà Jesucristu. ²⁵ Ñàyücàndùá, ní cànàn Pablo xi ndúú-nè, dansitnùù inì-nè nècuàchìmà nansa cuní Dios quida vñ-ndà sàhà-ñà màsà quidá ndevàha-nda nansa ní ní cui, vachi icúmì coo iin quivì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá ní yúhí-te, cachì-te xi Pablo:

—Còo, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachi-te, vâchi tuxí stná ini-te vihini daquhvi Pablo dihùn sàhà-ñá dañá-tênê. Ñâyùcàndúá, cuàhà xichi nì cana-tênê nì ndatnuhu-té xí-nê. ²⁷ Doco na ní yàha ùi cuà, dandu nì quee-tè nùù mesa, te nì quihvi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvâ-te Pablo libre, vâchi cunì-te ndòo vâha-tè xì nêhivi raza Judea.

25

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùù gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tixi ùni quivi nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndè Jerusalén, vâchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dehé ñà-cahni-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùù nècuàchìmà, cachí-te:

—Còo, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòo-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tixi iin ùi quivi icúmí stnáí naxicocuñin yucán. ⁵ Ñâyùcàndúá, yucán nì cùhùn stná nsidaa mii-nsíá nècuàchì idónuu, cutnáhâ-nsíá xí cùhùn-ndá. Dandísá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vâtùni canicuàchi-nsia —nì cachi-te.

⁶ Daaní, nì cuee gà-te ùnà ò úxin gà quivi ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xidandacu-ma). Dandu inga quivi nì yàha Festo ndé ndundáa sàhà nêhivi, te nì sàcòo-tè. Dandu nì dândacú-te nì queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu nì sàcuíta stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachi-né diqui nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànicùì nìhìndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Yùhù, còò nì-iin falta nì quidé diqui ley xì nècuàchì raza xi, nì còò stná falta nì quidé diqui veheñùhu xi-nsi, nì diqui stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cunì-te ndòo vâha-tè xì nècuàchì raza Judea mà, ñâyùcàndúá, nì cachi-te xì Pablo:

—¿A cándisá-ní cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandai sàhà ñà-ndúá cachí nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachi Pablo xi-tè:

—(Còo.) Divi lugar yohó nduú ndé cachí rey César xiñuhu ndundaà sàhà nêhivi. Ñâyùcàndúá yohó ié. Te mii-ní, sàvâha ináhâ-ní còò falta nì quidé diqui nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá inihíquê, te xiñuhu cui, pues vâtùni; cahni-nsíá yùhù, mà cáchi á còo. Doco nú còo, nú tnùhu ndúá cachí nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyàha ni-iin juez yùhù ndahâ-né. Pues vichi xiquên ñà-dayàha-ní yùhù ndahâ rey cahnú César —nì cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xì nècuàchì sàha razón xi-té nansa quida-tè, dandu nì cachi-te xì Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùù César. Pues vâtùni iá; divi nùù César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùù-né

¹³ Na ní yàha itnii quivi, dandu nì sàà stná rey Agripa xì Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casàhú-nè xì Festo. ¹⁴ Te como caní quivi nì ndòo-ne yucán, ñâyùcàndúá nì càhàn Festo xì rey mà sàhà Pablo, cachí-te:

—Na ní quee Félix nùù mesa, nì ndòo iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo). ¹⁵ Ñâyùcàndúá na ní sàhin ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xícusahnú xì stná nècuàchì dandacú nùù ñuu mà, nì xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùù-né: “Nsiùhù tè-ndúú nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahni-nsí ni-iin nêhivi nansa nì nì cui. Còo, vâchi dihna icúmí-tè cuíta-tè nùù nècuàchì sanicuàchi sàhà-ñá ducán vâtùni cucumí-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndúá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñâyùcàndúá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivi nì sàhin vehechuun, nì sàcòi silla xì, te nì dândacuí nì tavâ-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcuíta stná nècuàchì càhàn tnùhù, te nì sanicuàchi-ne sàhà nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahin. Doco còo, cóni sándúá ducán. ¹⁹ Cuisi sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácu Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cundáa vâha ini nansa chicá vâha quide xì chuun jaàn. Ñâyùcàndúá, nì càhàn xì Pablo, áma cándisâ-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còo, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndé cachí (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùù rey

cahnú César. Ñâyücandüá, ni dándacuí coo vâha-ne ndé cachi techuín-nè cùhùn-nè nùu rey mà —ni cachi Festo.

²² Dandu ni cachi rey Agripa mà xi Festo:

—Yùhù, cudûi stná inì cunini ñà-ndüá cachí nècuàchimâ.

—Vâtùni, tnaa cunini-ní —ni cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivi vâxi tu Agripa xi Berenice ndé salón cahnú ndé ndundáá sâhâ nsidaa chuun. Ni quíhvi-ne yucán, víco sâstnúhù ndâa-ne. Te yucán sâni caquesaa stná comandante coronel xi cuâhâ stná nècuàchi chicá idónuu ñuu yucán. Dandu ni dándacú Festo ñà-ni tavâ-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè),²⁴ dandu ni cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xi nsidaa stná mii-nsiá nècuàchi ní quesaa, yohó indêhe-nsiá nècuàchi (cachí xi-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sâhin ñuu Jerusalén, cuâhâ gâ nècuàchi raza Judea ni xicân favor nùu, dècuèndè ni càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchi yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi ní ducán xicân stná-ne. ²⁵ Doco nùu yùhù, còò ni-iin falta xi-ne ni túi. Dandu mii-nè, ni xicân stná-nè ndundaâ sâhâ-nè nùu rey cahnú, ñâyücandüá, sâni nacani inì, te icúmi techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cui si ñà-còò ni-ñâha cui cachi ndise na tiai nùu señor rey cahnú sâhâ-nè. Ñâyücandüá sâni tavâ cànúí-nè nùu mii-ní rey Agripa, xi nùu stná nsidaa mii-nsiá nècuàchi dava ga, vâchi cuní nanducu-nsiá indú ñâha cui tiai nùu tutu cùhùn xi-nè. ²⁷ Vâchi có-ndüá ñà-techuun-nda iin nècuàchi presu cùhùn nùu rey mà nú còò ni-ñâha cachítnùhu ñà-ndüú falta xi-ne —ni cachi Festo.

26

Ñà-ndüá ni cachi Pablo na ní câhân-nè sâhâ mii-nè nùu rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, ni cachi-nè xi Pablo:

—Vâtùni câhân-ní sâhâ-ní vichi.

Dandu ni cuu ndahâ Pablo, te ni quesaha-né ni câhân-nè, cachí-nè:

² —Nansicâhin vichi, vâchi nùu mii-ní cuâhin câhin. Pues cuâhâ gâ ñà-ndüá ni câhân tnùhù nècuàchi raza-ndâ sâhî, rey Agripa. ³ Doco cudûi inì vichi, vâchi ináhâ-ní nansa ndisa iá nsidaa estílu xi raza-ndâ, te cundáâ stná inì-ní sâhâ nsidaa chuun ndatnúhù cuâhâ-ndâ. Ñâyücandüá, sacúndâhvi nùu-ní ñà-ni cóo calma xi-ní cunini-ní ñà-ndüá cuâhin câhin.

⁴ Nsidaa nècuàchi ñuu Judea, ináhâ-nè nansa nisa quide na ní sandui tèchii. Dihna nisa ñe ñuu, dandu ni sâhin nisa ñe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchi raza-ndâ ndoó yucán, dècuèndè sâhana ináhâ-nè yùhù. Te nú cuní-nè cachítnùhu ndâa-nè, vâtùni cachi-nè nansa nisa quide na ní sanchicuín ley xi nècuàchi fariseu. Nsidaa nècuàchi ley mà, chicá fuerte chívâha-ne religiún xi raza-ndâ. ⁶ Doco vichi yohó íe, sanícuàchi-ne sâhî. Te ¿indú falta xi ía? Cuisi ñà-xiníndisê palabra ní quida Dios comprometer xi xii-ndâ, divi ñà-cuâhân-yâ danátíacú-yâ nsii. ⁷ Pues sâhâ ñà-ni cachi-yâ ducán, ñâyücandüá, nsidaa nèhivi ndúu nsi-úxin tù descendencia xi raza-ndâ, xinúcuáchí vîi-nè nùu Dios ndui te ñuu, xiníndisâ-nè, te ndiatú-nè cuu ndisa ñà-ndüá ni quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndisâ stná, te ñà-jaân ndüá disâhâ-xi sanícuàchi nèhivi raza-ndâ sâhî.

⁸ Mii-nsiá, ¿a ndisâ có-xiníndisâ stná-nsiá ñà-vâtùni danátíacú Dios nsi? (Pues ináhâ-ndâ, vâtùni.)

⁹ Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá iqué quida quini xi nèhivi ndácucahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaân ndüá nisa quide ñuu Jerusalén, vâchi ndé nùu dùt cusâhnú ni taví permisú, te cuâhâ nèhivi xi Jesús nisa sadi vehecâa. Dandu quivi cuâhân-te cacahín-té nècuàchimâ, stná yùhù ni sadandâá stná. ¹¹ Te nisa nacâhin stná nsidaa veheñùhu cuachi nisa nanduquí nèhivi xi Jesús ñà-dandohí-nè âma nhíndei nacuaâ-nè mii-yâ. Te ñà-cuâhâ guâ nisa xidâ inì sâhâ-nè, dècuèndè nisa sâhân stná ñuu xicâ ní sanchicuín-nè.

¹² Pues sâhâ chuun jaân ndüá cuâhin ichi ñuu Damasco, nihí orden ní quee nùu dùtú xícusahnú. Ñâyücandüá, ía permisú-xi cuâhin sâhâ chuun ma. ¹³ Te nahi câxíhú ní sandua, señor rey, dandu ichi cuâhin mà ni xini yâha ga fuerte ni natnuú nihni iin luz ndé xiqué cuâhin xi compañeru, ndé diquí-xi ansivi vâxa, te chicá ndiaha ni natnuâ nùu orá. ¹⁴ Ñâyücandüá, ni nacâsan nsidaa-nsí ñuhù, te ní tiacuí ni câhân iin ana câhân dâhân hebreu, cachí-yâ xi: “¡Saulo, Saulo! ¿Índú chuun nchicùn-ní yùhù quidâ quíni-ní xi? Cuisi mii-ní quidâ quíni-ní xi mii-ní, vâchi na quidâ quisí caní sâhâ nùu garrocha, ducán quidâ stná-ní”.

¹⁵ Dandu yùhù, ni cachi: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Dandu ni cachi-yâ xi: “Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuín-ní, vâchi sâhâ-ñâ ní xini-ní yùhù, ñâyücandüá icúmi-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùu, cunduu-ní tístigu sâhâ ñà-ndüá ní xini-ní vichi, xi sâhâ ñà-ndüá cuní gâ-ní na dacuní guè mii-ní mí quivi vâxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuâhin techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní câhân-ní xi nècuàchi nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xi-ní, dandu cuidahín mii-ní nùu-nè, nùu mii-nè xi nùu stná nècuàchi raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmi-ní câhân-ní xi-nè sâhâ-ñâ datnúu Dios sâxinítnúí-nè,

te quee-ne ichi ñáa, quihin-ne ichi ndiaha-yá. Váchi nú ni cáhàn-ní xì-né, dandu vátùni dàñà-né nùu ndàhá ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivi ìi xí, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xí, te nihítáhvì stná-né cuàhà ñà-ndiaha”, ni cachi Jesús xí’.

¹⁹ “Ñâyücàndüá, ni quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndüá ni cachi-yà xí’ na ní xinì mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Váchi primeru ni cáhìn xì nècuàchi ñuu Damasco, dandu ni ndixi stná ñuu Jerusalén, te ni cáhìn xì nèhivi yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà ni cachi xì-né ñà-xiñùhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xì Dios, dandu quida vii-né nacua ndiá lcà-né nú ndisa sàni naxicocuñin ini-né sàhà cuàchi-ne, ni cachi xì-né.

²¹ “Pues cunaha-ní, nsidaajàn ndüá disáhà-xí ni tniì nècuàchi raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahnì-né yùhù ni cùí. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñâyücàndüá, iin-ni nchícùn ndái (ichi váha-ya) dècuèndè quivi vichi, iin-ni cáhìn xì nèhivi sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchi ndahví, te ò nècuàchi chicá idónuu, nsidaa-né cáhàn xí, cachi xì-né ñà-ndüá ni cachtinùhu Moisés, xì ñà-ndüá ni cachi stná nècuàchi profeta, ²³ ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátnüü-yà ichi ndiaha-yá nùu nèhivi, na nèhivi ñuu-ndà, te ducán stná nèhivi inga ñuu —ni cachi Pablo.

²⁴ Cáhàn va Pablo ducán, dandu ni ndàhì Festo, cachi-te:

—Pablo, sàni culocó sàxinítnüni-ní ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco ni cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá ni culoqu’ nduá, váchi ñà-ndácuisi ndüá cachi xì-ní. Cáhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cucáhàn nùí cáhìn nùu mii-né, váchi ináhà-né sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà váha inì-né, váchi chuun yohó, cóni sándüá iin chuun iá dèhé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísá stná-ní ñà-ndüá ni ttaa nècuàchi profeta sàhana. Pues yùhù ináhi, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu ni cachi Agripa xì-né:

—Cuisi iyuhu gá palabra cachi-ní, te vihini yàha stnáì cunchicuñ Jesucristu.

²⁹ Dandu ni cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuàhà gá cumàni, doco cahnú gá Dios iin-ni ni quidá stná-ní nacua ni quida yùhù, (ni xinindisé mii-yá. A sácú váha ni cúnindísá stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchi iníni yohó. Cuisi-ní có-cunf’ cunuhni stná-nsià cadena nahi mif ³⁰ —ni cachi Pablo.

Dandu ni ndacuita nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te ni cuxio-ne iladu, ndatnúhú-né, cachi-né:

—Ni cóo falta xì nècuàchì jaàn disáhà-xí cui-né, ni ñà-cundiadi-né.

³² Te ni cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cacán-né yàha-ne nùu rey cahnú César, dandu mà úhi dàñà-né vichi duha ni cùí.

27

Nansa ni dáyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiádí, ni yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnahá xí soldadu xì meru rey César Augusto, váchi sàni cachi tè-xidandacu-ma ñà-icúmí-nsí quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia. ² Te nsa ìa stná iin ttaa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsí cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia ndüü-né, te meru ñuu-né nduú ñuu Tesalónica. Ñâyücàndüá, ni nana nsidaa-nsí iin barcu ni quixi ñuu Adramitio, váchi sàdaani cuàhàn-nu quihin-nù ichi nùhù-nu, te icúmí-nù yàha-nù ladu Asia. Dandu ni ditá-nu ni quihin-nù ichi cuàhàn-nu xì-nsí.

³ Dandu ni yàha iin quivi, te ni sàà-nsí ñuu Sidón. Te yucán ni quidamani capitán mà ni sàha-ne permisu (ñà-nuu Pablo barcu), ñâyücàndüá ni sàhàn nècuàchì mà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xì-ne, te ni nihì-né ñà-ndüá xiñuhu. ⁴ Dandu ni ditá tu barcu mà ichi cuàhàn-nu, te ni yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàchì ni yàha-nsi, váchi ladu nùu-xì caná tàchì mà. ⁵ Daaní, ni yàha-nsi chicá nùu-xì mahì mar iá frente ladu Cilicia xì ladu Panfilia, te ni sàà-nsí ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán ni xini capitán mà inga barcu ni quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñâyücàndüá, divi barcu mà ni dàndàcù-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivi ni xica cueé-nu, váchi úhi xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùu ñuu Gnido, te cóni sàha ga tàchì caca gá-nu. Ñâyücàndüá, ni sàha-nù vuelta ni yàha-nsi yatni iin esquina ñuu

Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà ni yàha-nsi, doco ùhi stná caca barcu yucán. Dandu ni sàà-nsi nùù ñuhù íchí iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò inihî-ndà, te vihini quida quini mar xi barcu (nú ni cùhùn-nu). Ñàyücàndüá, ni càhàn Pablo (xi nèhivi ndoó barcu mà),¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sàni ni cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú ni cùhùn gà-ndà nùù-xí. Mà úhi ndañuhu carga, xì mii stná barcu, ndè stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá ni xinindisá-né ñà-ndüá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xi ñà-ndüá cachí stná stohò-nu, te màdi ñà-ndüá cachí Pablo. ¹² Ñàyücàndüá, cuàhà nècuàchi yucán, chicá ni cuni-nè caquee-ne lugar mà, vâchi có-ndüá iin lugar vâha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyücàndüá, ni cachí-nè chicá vâha cùhùn-nè nùù-xí ndè ñuu Fenice, dandu vâtüni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchi iin dián ndé quècahu hora.

Nansa ni dàñà fuerte dàvitàchi mar

¹³ Daaní, ni quesaha caná yadi tàchi ladu, te ni tuxi ini nècuàchi barcu ñà-vätüni cùhùn-nsi. Ñàyücàndüá, ni quihìn tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà. ¹⁴ Doco tixi inga iin ratu ni quesaha ni cana iin tàchi dànà, ladu ñuu mà vâxan, tàchi yódo ladu ñinu cachí-nè xán. ¹⁵ Te ni cacùhan barcu xi-nsi, mànicúí gá ñihindèè-nsí caca ndaà-nu ladu vâxan, ñàyücàndüá ni sahnde ini-nsi, vâchi ndé ndiàchi úün-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu ni yàha-nsi iladu ñuu tii nani Claudia indúhu mahì mar. Te yucán có-càná cuàhà guá tàchi. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, íditá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu ni ñihî-nsí ni tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu ni dàcùnündüù-te iin cable ndee icà barcu cahnú sàhà-ñà màsà ndüá-nu. Te ni yùhi stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusi, te cacùhun-nù. Ñàyücàndüá, ni dånùù-te sicoto ndee dítá tàchi-nù, te ndiachi úün-nu cuàhàn-nu quidá tàchi mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná ñi tàchi dànà mà. Ñàyücàndüá ni quesaha-té ni dàndiàchi-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùni ni dàndiàchi ndahà stná-nsi nsidaa gá ñà-ndüá ñihî-nu. ²⁰ Dandu ni yàha cuàhà gá quivì, te có-tùí orá, có-tùí sitnúù, te yàha ga dúcùn dàvitàchi daná mà ñsiùhù. Ñàyücàndüá, còò gá tnùndé ini càcu-nsi ni cahan-nsi.

²¹ Daaní, na sàni yàha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsi có-xixí-nsí, dandu ni sàcuilìn Pablo mahì nsidaa-nsí, te ni cachí-nè xi-nsí:

—Compañeros, chica vâha nú ni inini-nsia yùhù ni cúí ñà-màsà quée-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cacùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xi-nsiá, màsà cùhúün ini-nsia, vâchi ni-iin-nda mà cúí-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè ni xini yatni ndé (indúhí) ni sàcuilìn iin ángel xi Dios núi. Vâchi mii-yá nduú-yá Stohì, divi ana xinúcuàchí nùù-xí. Pues divi ángel mà ni cachí-nè xí: “Màsà yùhî-ní, Pablo, vâchi icúmí-ní sàà-ní nàcuilìn-ní nùù rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhvì Dios mii-nsiá, vâchi dohó cachí-yà xi-ní: mà sàà ni-iin nèhivi cutnáhá xí-ní cui-nè, ni-iin nèhivi barcu yohó”, ni cachí ángel mà. ²⁵ Ñàyücàndüá contentu ni nàcùndoo-nsia, compañeros, vâchi cacua sàni cachí Dios xí, divi ducán icúmí coo, te seguro icúmí. ²⁶ Doco antes icúmí-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —ni cachí Pablo.

²⁷ Daaní, ni yàha ùxin cùmi gá quivì, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchi. Dandu peón xiquidachuún barcu mà, ni tuxi ini-te ádi sàni cuyatni-nù nùù ñuhù íchí càhàn-té. ²⁸ Ñàyücàndüá, ni chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhú tècuí yucán, te ni cundaà ini-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùù-xí, tucu tu ni chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyücàndüá, ni yùhî-te dúcùn barcu cavà nahnú ñuhú ini mar. Sàhámà ni dånùù-te cùmi càa nahnú xí barcu ndè càhà mar sàhà-ñà màsà cáca gá-nu. Dandu ndiatú cuisì-té tûinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, ni cuni-te cunu-tè. Ñàyücàndüá, ni sàcuita-tè nùù barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gà-te inga càa nahnú ndè càhà mar, doco dandáhvî-te, vâchi lancha tii mà nduá ni dånùù-te. ³¹ Dandu ni cachí Pablo xi capitán xi stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndóo peón jaàn barcu yohó, mà càcu-nsia.

³² Ñàyücàndüá, ni sàhàn soldadu mà ni sahnè-te cable itácáá lancha mà, te ni ndiachi-nú mahì mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuàhàn tûinuù, dandu ni càhàn Pablo xi nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vâha cuxi-nsia iñâha, vâchi sâcuâhân-ndâ ùxin cùmi quìvi có-xixí-nsiá, nchitó-nsiá, nacaní ini-nsiá. Ñâyùcândüá sacúndâhvi nùu-nsiá ñâ-cuxi-nsia, vâchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vâha-nda, vâchi cunaha-nsiá, còo ni-iñâha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵—ni cachi Pablo.

Dandu ni tñii-ne iin pan, te ni naquimani-né Dios ni indehè nsidaa-né. Dandu ni dàcuâchí-néá, te ni quesaha-né xixí-né. ³⁶⁻³⁷ Ñâyùcândüá, nsidaa gá nêhivi yucán, contentu ni ndòo-ne, te ni xixí stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nêcuâchi ñuhù barcu ma, ù cientu ùni dico sâhùn iin (276) nêhivi ni sanduu-nsi.

Nansa ni cuu xi barcu, ni tûxi-nú ni sachi-nù nùu mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihi ni xixi nêhivi mà ni ndenuu ini-nè, dandu ni sate nsihi-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñâ-cùni-nè nduñama chií gá-nu. Dandu na ní tûmuù claru, (ni xini xicá-té yucán iá) iin ñuu mahi mar. Doco cóni nácúni-te índü ñuu nduá. Doco ni xini stná-te yucán iá iin ndahâ mar ndé iá ndââ ñusi orilla-ñâ, te vâha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té. ⁴⁰ Ñâyùcândüá, ni sahné-te cable xi càa itnífí xi-nù mahi mar, te ni ndòo. Dandu ni dàñâ stná cable nuhni yutnú chipála dacaca-xi-nú. Te ni nana stná sicoto ndee itánini ladu nùu-nú (ñâ-dítâ tàchi-nú). Ñâyùcândüá ni quesaha-nú ni nacaca-nù, te cueéni cueéni ni cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchí mà.

⁴¹ Doco ni sââ-nu iin xaan ndé vâxi ùi ichi tècuí, te yucán ni cacùhun-nù cahâ mar. Ni ndùxin tnuu nùu-nú, doco cahâ-nú, ni quesaha ni sachi ñi-ñâ ni quida tècuí dúcùn ndee guá ícâ-nú. ⁴² Dandu soldadu yucán, ni cacuni-te cahni nsihí-te nêcuâchi ndiadí ndiaâ-te, vâchi vihini duté-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cóni cùni-nè cui Pablo. Ñâyùcândüá, cóni sâha-ne cahni soldadu mà nêcuâchi ndiadí. Dandu ni dândacú stná-nè nùu nêcuâchi tûha duté ñâ-dihna mii-né ni quécoyo-ne mahi tècuí dècuèndé ni xínu-ne ñuhù íchí. ⁴⁴ Dandu nêcuâchi mà tûha, cunchicùn-nè cùhun-nè cundóo candee-né diqui yutnú nduú tabla, ò inga yutnú xí barcu ni sachi. Ñâyùcândüá, ducán ni ñihí nsihí-nsí ni quee-nsi ndé ñuhù íchí, te ni càcu-nsi.

28

Ñâ-ndüá ni quida Pablo na ní ña-ne ñuu tii Malta mahi mar

¹ Na ní nsihi ni càcu-nsi nùu mar mà, dandu ni xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nêhivi ndoó yucán, ni quida mani-né xi-nsí ni chiñuhu-nè iin ñuhu, te ni cachi-nè xi-nsí ñâ-ni trátuu-nsi nadaâ-nsí, vâchi cuún dàvi, te vixin ga. ³ Ñâyùcândüá ni nducu stná Pablo chií tutnú íchí. Doco na meru daquée-nènu mahi ñuhu mà, dandu ni quecunu iin còo dâná xínu-si nùu ñuhu, te ni trinùhu tnuu-si ndahâ-né. ⁴ Ñâyùcândüá, na ní caxini nêcuâchi ñuu mà itácáá còo mà ndahâ Pablo, ni cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—Ádi té-ni sahní nduú tè-jaân, ñâyùcândüá vichi icúmí-té danáâ-te sâhâ-té. Mate sání càcu-tè nùu mar, doco mà ñihí-té cutiacu gâ-te —ni cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco ni quidi Pablo ndahâ-né, te ni ndiachi còo mà mahi ñuhu. Ñâyùcândüá, nsidaa nêhivi yucán, ndé ndiátú úún-né, vâchi tuxí ini-nè cuâhân xiun ndahâ Pablo, ò nú cóo, nanââ nâcasân-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatú-né indêhe-né, te còo ni-iñâha ni cuu-xi nêcuâchimâ. Iin-ni iá-nè. Ñâyùcândüá, tucu ni nacani ini nêhivi mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nêcuâchi jaân.

Nansa ni dândüvâha Pablo yua nêcuâchi dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nêcuâchi dandacú nùu ñuu mà; Publio nani-né. Te nêcuâchimâ, ni dâyâha-ne nsiùhù vehe-ne. ùni quìvi ni sandoo-nsi yucán. Te cuâhâ gá ni cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sâhayocá-nè, vâchi cuhí-nè cuèhè daxin. Dandu ni quihvi Pablo ndé indúhu nêcuâchimâ, te ni xicân tàhvi-nè nùu Dios, ni chitândóo-né ndahâ-né diqui nêcuâchimâ, te ducán ni nduvâha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nêcuâchi cuhí ndoó ñuu mà, ni caquixi stná-nè, te ni nduvâha stná-nè. Ñâyùcândüá, cuâhâ gá ni cañuhu nêcuâchi ñuu mà nsiùhù. Te na ní xínu ùni yòo ndoó-nsí yucan, dandu ni nana-nsí iin barcu cuâhân-nsi quihin tu-nsi ichi nacaca-nù xi-nsí. Te nêhivi ñuu mà, ni sâhatahvi stná-nè nsiùhù nsidaa ñâ-ndüá xiñuhu nùu-nsí. Te barcu mà, iin yutnú ni ña yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nùu-nú itá muñecu nani Cástor xi Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnú ni nana-nsi, te cuâhân-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru ni sââ-nsí ñuu Siracusa, te ùni quìvi ni sandoo-nsi yucán. Dandu ni caquee tu-nsi, te duha duha ni càvâ barcu xicá-nu cuâhân-nu, te ducán ni sââ-nu xi-nsí ndé ñuu Regio. Dandu inga quìvi, te ni quesaha tú tàchi ladu. Ñâyùcândüá, ni caquee tu-nsi cuâhân-nsi. Te tixi ùi quìvi ni sââ-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán ni ndacùhun

tnahá-nsí xì nècuàchi iin-ni nchìcùn stná xì Jesús, te nì xìcàn-nè ñà-ndòo-nsi xì-né iin ùsà quìvi. Dandu después nì quihìn tu-nsi ichì cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhìvì xì Jesús vaxì-ne, vàchi sàni xinitnùhu stná-nè sàvaxì-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xì Apio nì quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé' ñuu tii nani ùni Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsi.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, nì naquimani-né Dios, te nì ndòo-ne centuutu.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnàhá xì-nsí, nì quida-ne entregar tiàa ndiaá-nè, nì ndòo nècuàchìmà ndahà iin comandante. Doco Pablo, nì nihi-né permisú coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchi raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yàha ùni quìvi, te nì nacana Pablo nècuàchi raza-nè chicá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sàni nataka nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñàni, còò ni-ìñàha nì quidè diquì nècuàchi ñuu-ndà, te ni-iin xichì cóni càhìchì stná ini estilu xì xii-ndà. Doco nì tniì nècuàchi raza-ndà yùhù na ié' ñuu Jerusalén, te nì dàyàha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yúcán, nì xìcàn tnùhù váha-tè nùì, dandu cuàhàn-te daña-tè yùhù nì cuì, vàchi còò ni-ìñàha disáhà-xì cuì. Doco nècuàchi raza-ndà ndoó yucán, cóni cùnì-nè dàñi. Ñàyücàndüá, fuerza nì xiquèn dayàha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà temà sàhí. Doco ni-iyuhu có-nduámà ñà-cùnì' daquée cuàchi diquì nèhìvì raza-ndà; còò.

²⁰ Pues cunaha-nsiá, iá ñà-disáhà-xì nì quide mii-nsiá invitar cundehí-nsiá, te càhìn xì-nsiá yohó, vàchi vichì ndisa sà-íá iin tnùndé ini ndiaha xì nècuàchi raza-ndà Israel. Doco divì sàhà-ñà (xiníndisè tnùndé ini ndiaha ma), ñàyücàndüá nì sàì nì sàctnuhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì Pablo:

—Còò; còò ni-iin carta nì quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, nì còò ni-iin stná nècuàchi raza-ndà nì quésáa daquée cuàchi-xì diquì-ní. ²² Doco cachi-ní xì-nsi nansa iá ichì sàà, tuxí ini-ní. Vàchi nsiùhù cùnì-nsi cundaà ini-nsi, vàchi nsidanicuú lugar càhàn ùhì nèhìvì diquì ichì mà —nì cachi-nè.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quìvi quixí tu nsidaa-né. Te na ní sàà quìvi mà, cuàhà gá nèhìvì nì casaà vehe Pablo. Ñàyücàndüá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahuun nì ndòo-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datú-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchìmà nansa cachi ley xì Dios nì ttaa Moisés, xì nansa cùnì cachi stná palabra nì ttaa nècuàchi profeta sànaaha. Ducán nì quida-ne, vàchi cùnì-nè dacúníndisá-né nècuàchìmà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsihamà, dandu dava nècuàchi iníni mà, nì xiníndisá-né, te dava-ne, còò. ²⁵ Màdi iin-ni nì xiníndisá nsidaa-né. Daaní después cùnì-nè nùhù-nè. Doco na tãñàha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndáa nduá nì cachi Espíritu ìì xì Dios xì xii-ndà sànaaha na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaiás, vàchi dohó nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchi raza-ní yohó, te dohó cachi-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsiá, doco mà sàa-nsiá mànihi ini-nsiá. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cùndáa ndisa ini-nsiá”. (Ducán cachi-ní xì nècuàchi raza-ní.)

²⁷ Vàchi nsidaa nèhìvì mà, quidámáxiní-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dànúcuáni-nè nùù-né, vàchi có-cùnì-nè cundehè-né (ichì váha), nì có-cùnì stná-nè cunini-ne, nì có-cùnì stná-nè mànihi ini-nè, nì có-cùnì stná-nè natahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida víí anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichì cunaha-nsiá, sàni nìhitávi nèhìvì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-né cunsihi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchi raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, iniù ùi cuà nisa ia Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayàha-ne nsidaa nèhìvì sàà nùù-né, ³¹ cachi tnùhù-ne xì nècuàchìmà sàhà ichì ñuhivì ìì xì Dios, vàchi libre iá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhìvì mà. Ñàyücàndüá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchìmà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin nì sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nùu Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yá xí ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhì razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhana na ní dàtnùu-yá inì nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nùu tutu ìi. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemani-yá, te cachá' ñà-nduú-yá iin descendencia xi rey David, vächì iin nècuàchì ñuhivì yohó nì sanduu xii-yá, cachá'. Doco (diin lugar nì quixi) anima ìi-yá, vächì Dèhemani Dios nduú-yá, te icúmí-yá poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vächì mate ní xihì-yá, doco nì natiacu-yá. ⁵ Te divi nùu mii-yá sàni nihitáhvi nsiùhù cacanuun-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sàhà stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyá, dandu más gá tñùhuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vächì nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiáyá). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùu Yua-nda Dios, ñâyücandüá nì cana-yansiá sàhà-ñá cunduu stná-nsiá nèhivì ìi xí-yá.

Te vichi xicàn tàhvi sàhà-nsiá nùu mii-yá xì nùu Stoho-ndá Jesucristu ñà-nì cuàha-yansiá gracia, te contentu nì cündóó-nsiá quida-ya.

Nansa ni cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndácùcahìn Jesucristu, te naquímánì' (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xinindisá-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhivì sàni xinitnùhu-ne sàhàjàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa anímè xinúcuáchí nùu-yá, cachitnùhì razón ndiaha sàhà Dèhemani-yá. Te mii-yá, ináhá-yá ñà-ndáa nduá nsinùhù cuàhà inì mii-nsiá, te xicàn tàhvi sàhà-nsiá nùu-yá. ¹⁰ Te xicàn tàhvi stnáì áma cóo iin quivì nihì tiempu sàì nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cunì stná mii-yá. ¹¹ Vächì cuàhà gá cunf' sàì sàhà-ñá nihitáhvi gá-nsiá más ñà-nduá cui chindee xi anima-nsiá, dandu chicá nacuaàhandee inì-nsiá. ¹² Te ò nì cachí-ndà, ñà-cùnì-ndà chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá vii-ndayá, vächì nsidaa-nda, iin-nì xinindisá-ndáyá.

¹³ Ñáni, cunf' cundaà ini-nsiá ñà-cuàhà gá xichi nacánì inì sàì ndé ndoó-nsiá, doco siempre iá ñà-sadí nùu. Doco vichi ndisa, (vihini sàì), vächì stná ndé ndoó-nsiá cunf' quida stnáì chuun ìi xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuàhà ñà-vàha xì mii-nsiá. ¹⁴ Vächì ndiá ìquè (cachitnùhì razón ndiaha xi-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xinduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmì càhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchichí-nè. ¹⁵ Ñâyücandüá, nùu yùhù, dispuestu ié' sàì cachitnùhu stnáì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-nduú razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcàhàn nùu cachitnùhì razón ndiaha xí Cristu, vächì cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vätùni càcu anima-nda quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cündúú-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhivì. ¹⁷ Vächì divi sàhà razón ndiaha ma datú: Dios nansa cui ndee vâha-nda nùu-yá nú nì cúnindisá vâha-ndayá, vächì cuisì-ní ñà-jaàn nduá ndiáá, nacua cachí stná tutu ìi: "Nú sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-xinindisá-ndáyá, dandu vida ndiaha nihitáhvi stná-ndá".

Nsidaa nèhivì, iá cuàchì-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmì quixi castigu xi Dios diquì nsidaa nèhivì có-quidá vii, vächì quini quidá-né, te cuehé gá-nè, có-sàha-ne cuitià palabra ndàcuisi xí-yá, ¹⁹ mate sá-ínáhá vâha-ne sàhà ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vächì sàni dàtúi-yañà nùu-ndà. ²⁰ Vächì dècuèndè nì sàcòo ñuhivì náhà claru ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-ndà nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Náhà xicá icúmì-yá poder ndisa nicanicuàhàn, te claru cundaà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñâyücandüá, cóo ni-ìin ñà-disàhà-xí (nacuaà nèhivì-yá). ²¹ Vächì na nisa inaha-néyá antes, cóni càhvi ndisa-néyá nacua ndiá icà-né, nì cóni náquímánì stná-néyá. Cuisì inì-nì mii-né nì chitnùní ndevàha ini-nè nansa quida-ne, mànicú gá mànihì tñunì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchichí guá-nè càhàn-né, ñà-yúcán nì tui-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-né), nì nandòdò-né ñà-ndiaha guá iá-yá, te cahan-né iin figura iá nahì nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xihì-nè, doco mii-yá, itiácú-yá nicanicuàhàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xì stná quisi nahnú, xì quisi cuàtì, (te nì cahví-néñà).

²⁴ Ñâyücändüá, ni cuhuun ini Dios sàhà-né, te ni cachi-yà ni cùhùn-nè ichì siquini ni nchihò ini-nè. Te ducán ndisa ni quida-ne, (yáha ga quini) ni quida-ne xi iquicúñù-nè, cóni chívàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Ní nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisi xí-yá, te ñà-ndüú tnùhu ni candisá-né. Màdi mii-yá ana ni quidavàha xi ñuhiví ni càhvi-né; cóo, cuisí-ní ñà-ndüá ni quidavàha-yà ñuhiví yohó ni cahvi-né; cuisí ñà-jaàn nduá ni xinucuachi-né nùù-xí, màdi nùù mii-yá ndiaha itiácú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñâyücändüá, ni nacoo dahuun-yanè. Dandu chicá quini ni quida ndevàha-ne xi mii-né. Dècuèndè stná nècuàchi ñahà, cóni nándàhà gá-ña xi nècuàchi tiàa nacua quidá nècuàchi ñahà. Cóo, entre mii-ñá nisa quida-ñà cuàchi. ²⁷ Te ducání stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vachi entre mii-té ni naxihò stnahá-te, te ni quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yucán ni nihí stná icà-té (cuèhè), vachi ñà-yucán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-ni quee-tè ichì váha.

²⁸ Te-ñà cóni cúdú gá ini-nè cucihnu ini-nè mii-yá, ñâyücändüá, ni nacoo dahuun stná-yanè, te sàhámá ni cucihuehe dahuun sàxìnitnùni-nè. Cuisí ñà-có-ndiá icà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vachi chitu anima-ne nsidanuu ñà-chicuehè. Ñâyücändüá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchi ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahni stnahá-né, vachi nàá stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-né; dandahví stnahá stná-nè, te cànàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vachi quini ga cànàn-nè dquí ñanitnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vachi cuadú gá-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-né, doco maña gá-né. Có-iníni-né ñà-ndüá cachí yuadíhí-né. ³¹ Ni có-sàà-nè cundaà vaha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhi stnahá ini-né. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanitnaha-ne, te mà túha-ne cundehe ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vaha-ne ñà-icúmi Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndulócò-né, mate ináhá-né ñà-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-néà, ndè cudú gá stná ini-né nú quidá stná nèhivi dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xi ana tuxí ini-xi chicá vaha-ne nùù ñanitnaha-ne

¹ Ñâyücändüá, (nú iá iin nèhivi), ndéni nèhivi ni cundúú-né, te xítñuhu-ne ñanitnaha-ne, dandu vátuni cachi stná-ndà dohó xi-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñâyücändüá có-xiñùhù cuitñuhu-ní ducán; iá-ní xítñuhu-ní ñanitnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vachi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhá-ndá, palabra ndàcuisi cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivi có-quidá víi. ³ Ñâyücändüá, ¿a tuxí ini-ní cui cacu-ní nùù castigu mà? (Mà cùí), vachi mate xitñuhu-ní nècuàchi quidá xi cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xi-ndà, vachi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchi ini-ní ñà-quidá-yá ducán? ¿A có-cundáà ini-ní ñà-ndüá dísàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá ni sàà-ndà naxicocuñ iní-ndà sàhà cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, cóo), ndee gá ini-ní, có-cùù-ní arrepentir; ñâyücändüá cáyà, te cáyà castigu nihí-ní quiví juiciu, dandu quiví mà icúmi nèhivi cundaà ini-né cuisí nsidandaà Dios nacua ndiá icà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yándó (castigu, ò cuàha-yándó iin ñà-vàha), según nansa ni quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nèhivi iin-ni quida-xi chuun vù, nihí-né vida ndiaha nicanicuahàn, vachi sàhà ñà-ndüá quidá-némà nanducú-nè nansa quee tnùñuhu ndiaha xí-né (nùù-yá), vachi cuní-nè ndee vaha-ne nùù-yá, te cundoo stná-nè nùù-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nèhivi có-nchícùn palabra ndàcuisi, iin castigu fuerte nihí-né ñà-cudúchí guá ini-yà sàhà-né, vachi cuisí-ní ni nacani ini-né quida-ne ñà-ndüú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tnùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchi có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhàjàn. Dihna nècuàchi raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nèhivi inga raza. ¹⁰ Doco nèhivi quidá víi ma, nihí-né cundoo ndiaha-né, vachi nihí-né natù-ne nùù Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchi raza Judea nihitáhvi ducán, dandu después nèhivi raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vachi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú nèhivi ñuhiví. ¹² Nèhivi tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmi-né ndañuhu-né, te quiví cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daani stná nèhivi ináhá vaha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmi cuu xi-né quiví ndundaà sàhà-né. ¹³ Vachi nú ni quidá ndisa nèhivi cumplir ley xi-ya, dandu vátuni ndee vaha-ne nùù-yá. Doco ní cuisí iníni uun-neà, dandu mà cundíamà. ¹⁴ Vachi dava nèhivi, tàcùnì-nè ley xi-ya, doco túha-ne quida-ne cumplir ñà-ndüá cachá, vachi ini-ni mii-né nacání ini-né quida-ne ducán. Ñâyücändüá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vachi cuisí ñà-cundehe-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-iní anima-né sánhi ini-né nansa iá ley xi-ya. Ináhá vaha-ne iá iin ley chivàha-nda. Te

stná sàxínítnùní-nè, ducání cachí stná` xì-né. Vàchi dava xichi dandohó sàxínítnùní-ndà ndohó, te dava xichi cachá` xì-ndà ñà-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmiá tùia) quivi nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-íá dehè ini anima nèhivi. Te divi ndahà Jesucristu icúmi-yá nacoo-ya juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivi.

Nansa ni quida nècuàchi raza Judea, cóni chívàha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vichi cuàhìn càhìn sàhà) nèhivi raza-nsi. Nècuàchi raza Judea ndua danani nèhivi raza-nsi. Te cuàhà nèhivi raza mà, yàha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-icúmi-nè ley ì xí Dios; ñàyùcàndúà chícá ndiaá-nè cahan-né, vèchi mii-yá càhvi-né, ¹⁸ te ináhà-nè ñà-ndúà dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñá dàcuàhà cuàhà-né ley ì mà, ñàyùcàndúà cundáà ini-nè ìndù ñàhà nduú chuun vì, te ìndù ñà-còò. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmi nacani xì nsidaa nèhivi nansa íá ichi vàha cahan-né; xiñuhu danátnùu ini-nè nsidaa nècuàchi xicá ichi ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisi mii-né cui dacúndéhe xì tè-neciu iin ichi ví, vèchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ínáhà xinduu nècuàchi dava ga, cahan-né, te ñàyùcàndúà, cuní-nè chinaha-nè nècuàchímà, vèchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vátùni mànihi ini-nè nsidanicuú ñàhà, te cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. ²¹ Pues vichi, nú ducán cudí guá ini-nè dacuahá-né nèhivi dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vèchi cachí-nè xì nèhivi ñà-màsà quidá cuíhná-né, doco ¿a ndisá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-nè xì nèhivi ñà-màsà càhàn-nè xì inga nèhivi cóni nándàhà xì-né, doco ¿a ndisá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchi ini-nè ñà-nduú yùu yócò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-nè ñà-cuicá íá veheñùhu? ²³ Ndee càhàn-nè sàhà-ñá sà-icúmi-né ley ì xí Dios, doco có-chívàha ndisa-neé, te cuní cachámà na ian cahíchi ini-nè mii-yá nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ì ndé cachá': "Sàhà modo ndahví xi nècuàchi raza-nda, ñàyùcàndúà sácúndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda".

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya icà-nda, vátùni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú cóò, dandu davani queamá na ian cóò ni-iin seña mà icà-nda. ²⁶ Ñàyùcàndúà, nècuàchi (inga raza) cóò seña icà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vátùni quida stná-nda cuenta na ian itúú ndisa seña mà icà-né. ²⁷ Cunaha-nsiá, mate cóò seña mà icà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúu claru ñà-có-quidá ví nècuàchi raza-nsi Judea, vèchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmi-nè tutu ì, te itúú stná seña mà icà-né. ²⁸ Ñàyùcàndúà, ¿ana cachí-nda nduú ndisa nècuàchi raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Cóò. Te ñà-ítúú seña xi Dios, ¿a cuisi sàhà icà-nda nduájàn? Cóò. ²⁹ Chuun xi anima-nda nduá, te ini anima-nda nduú ndisa-nda nècuàchi raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcun-nda seña xi-ya, cuisí ini anima-nda nduú ñà-ndiáa. Iin ñà-nìhnú vàha ini-nda nduá, màdi iin ley ni tiaa nùu tutu. Te nú íá (vii ndisa) anima-nda ducán, dandu icúmi-nda ndee vàha-nda, doco nùu Dios, màdi nùu nèhivi.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿ìndù chuun cachí-nda ndiaha gá íá ñà-nduú-nda nèhivi raza Judea, te itúú seña xi Dios icà-nda? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéa. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nìhitáhvì nèhivi raza mà cucumi-né tutu ì cachítnùhu palabra xi-ya. ³ Vèchi mate có-xiníndisá dava-ne, doco có-cuní cachámà ñà-nacuaà Dios ñà-ndúà nì cachí-yà. ⁴ Cóò, vèchi mate nsidaa nèhivi, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmi-yá quida ndisa-ya cumprir ñà-ndúà nì cachí-yà. Te ducán cachí stná nùu tutu ì (ndé càhàn nèhivi xi-yá, cachí-nè): "Clarú icúmi tui ñà-cuisi mii-ní cachí xì ñà-nduú ñà-ndáa, te nú daquéé cuàchi nèhivi diquí-ní, dandu divi mii-ní icúmi-ní cundee-ní nùu-né".

⁵⁻⁶ Mate chícá nahà claru ndiaha gá íá Dios (na xiní-nda ñà-quini guá quidá nèhivi cuàchi), doco ¿a sàhámà cui cachí stná-nda ñà-có-quidá ví-yá na sàha-yandó castigu sàhà cuàchi-nda? Cóò, màsà nunca cachí-nda ducán. Cuisi nì cachí palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivi. Docu cóò, mà cúí cachí ndisa-nda ducán, vèchi nú ducán nì cundúà, mà cúí nìhi Dios nansa nsidandaà-yá sàhà cuàchi-nda ni cúí. ⁷ Docu cachí dava nèhivi ñà-chícá quee tñùñuhu xì Dios nú ni cachí-nè iin tñùhu, vèchi tuxí ini-nè ñà-sàhàjàn chícá nsinuu ini-nda ndàa cuisí ini Dios. Docu nú ducán nì cundúà ñà-quee tñùñuhu xì-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá icà-yá nsidandaà-yá sàhà cuàchi-nda ni cúí. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chícá ndiaha ñà-quida cuahà-nda ñà-có-ndiáa, dandu chícá quee vía ni cúí? (Doco cóò, màsà cachí-nda ducán, mate) cachí dava nèhivi ñà-divi ducán chináhà nsiùhù, daquéé cuàchi-ne diquí-nsí. Docu nècuàchímà, icúmi-nè ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vèchi divi nduá xiñuhu coo xì-né.

Nsidanicuú nèhivi, íá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿índü ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còo, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidanicuu-nda, nahì nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vàchi ducán cachì stná nùu tutu ìi:

Còo ni-iin ana nihnú ndàcuisi ini-xi; ¹¹ còo ni-iin ana sáa cundaà ini-xi, còo ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tùcù-nè ichì malu; nsidaa-né sàni chuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahì dico ndé ni nuna yavi xi nsii. Te tùha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahì venenu xi iin còo dàná. ¹⁴ Cuàhà gá xicàn tàhvi chihán-nè dìquì ñaniñaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchì-mà. ¹⁵ Yàchì gá nacání ini-nè cahñì stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì cui ni yáha-ne, yucán xiní nèhivì tnùndoho. ¹⁷ Vàchi mà tùha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yùhì stná-nè Dios, vàchi có-nìhnú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhá-ndá, nsidaa ñà-nduá cachì ley sàhana ma, sàhà-ñá cunini nèhivì ndoo tíxi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vàchi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuu nèhivì ñuhivì. ²⁰ Ñàyùcàndüá, ni-iin-nda mà sàà-ndà ndee vaha-nda nùu Dios sàhà cuisì ñà-chivàha-nda ley sàhana ma, vàchi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmi càcu anima-ndá

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nùu-yá, te còo ni-iin ley chivàha-nda sàhámà. Mà úhi cundaà stná ini-ndà ñà-jaan nú ni cahví-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu ni tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vàchi nú sàni xiníndisa-nda Jesucristu, dandu icúmi-ndá ndee vaha-nda nùu-yá, nsidanicuu ndoho nècuàchì nhcìcu xi-yá. Vàchi iin-ni indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàa stná-nè tavá-nè tnùñuhu xi-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá ni dànáà Jesucristu sàhà-ndá, ñàyùcàndüá uun-ni sàhatahvi-yándó gracia xi-ya, te sàhájàn vátùni ndee vaha-nda nùu-yá, te càcu dahuun anima-ndá. ²⁵ Vàchi nì chitnùni ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmi cui, te cuitià nùu-yá, dandu nsidaa ana cahví xi ñà-nduá nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhájàn cundaà stná ini nèhivì ñà-vátùni nì quida-ya xì nèhivì sàhana na nì dáyáha uun-ya cuàchi-ne, te nì quidandee gá ini-yá sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-dísàhà-xì nì xihì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivì ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñà-ndáà cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndá, doco nú cahví-nda xi Jesús, dandu vátùni ndenihi-yándó na ian nduu-nda nèhivì còo falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndá sàhà nèhivì ndeníhì vaha guá xì mii-xí? Pues, có-nduá ñà-cachi gá-nè ducán. ¿Índü chuun? ¿A sàhà-ñá cóni chivàha vii-né ley ìi? Còo, divi sàhà-ñá mà cúndiáá gá ni-íñàha nùu-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá. ²⁸ Ñàyùcàndüá, vichi sàni cundaà ini-ndá nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nùu-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndá mii-yá nduá xiñuhu, màdi ñà-chivàha-nda ley (sàhana ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivì raza Judea nduú-yá? (Còo.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivì ñuhivì? Jaan, vàchi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vàchi imindaa Dios iá, te vátùni ndee vaha nsidaa nèhivì nùu-yá nú ni cúníndísá-nèyà, có-quidá a nduú-né nècuàchì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ³¹ Doco nú cachì-ndá cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gá ley nì sàha-ya? Còo, màdi ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmi cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa ni quida Abraham sàhana

¹ Doco ¿nansa cachi-ndá sàhà xii-ndá Abraham sàhana? ¿Nansa iá ñà-nduá nì nihítahvi-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né nì nihì-né ndee vaha-ne nùu Dios nì cúi, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhájàn, doco nùu mii-yá, còo, mà cúi. ³ Doco ¿nansa cachì tutu ìi sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-nì xiníndísá Abraham Dios, ñàyùcàndüá nì nihì-né nì ndee vaha-ne nùu-yá”, cachá’.

⁴ Pues, nì cachì-ndá iá iin ana quidáchúun nùu-ndá. ¿A cutàhvi-né ñà-nduú raya xi-ne? Còo, vàchi ñà-ínhíicá-ndá nùu-né nduá. ⁵ Doco (tucu iá xi ichì Dios), vàchi mate còo obra nì quida-nda, doco nú xiníndísá-ndá mii-yá, dandu vátùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vàchi nùu mii-yá iá nansa ndenihi vaha-yándó, mate nèhivì cuàchi nduu-nda. ⁶ Daaní, ducán stná David sàhana, nì cachi-nè ñà-ndiaha guá iá xi nèhivì nihítahvi ndee vaha nùu-yá mate còo obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá nì cachi David mà:

Nansicáhàn nèhivì nú sàni xicahnú ini Stoho-ndá Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhàn-nè nú có-ítníi gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátuni nihítáhvì stná nècuàchì nsidanicuú raza, te ò cuiisì nèhivì iá seña xi-ya icà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà nì ndee vâha-ne nùu-yá sàhà cuiisì-ñá nì xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿indù ñà-dìsàhà-xí nì ndee vâha-ne nùu-yá? ¿A sàhà ñà-itúú seña mà icà-né? Còò, vâchi tàyoò ñà-jaàn (na ní ndee vâha-ne nùu-yá). ¹¹ Dècuèndè después, dandu nì sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cunduamà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vâha ndisa-ne nùu-yá sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá. Vâchi tàñàha ga màcùtuu seña mà icà-né, te sàxiníndisá-néyà. Te sàhà-ñá nì quida-ne ducán, ñâyùcàndùá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-nè yua nsidaa nècuàchì xiníndisá-xí-yá, mate còò nì-iin seña mà icà-né, doco xiníndisá-né, te ducán ndee vâha stná-nè nùu-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì iá seña mà icà-xí, yua stná mii-nè nduú stná nècuàchì mà. Doco màdì cuiisì sàhà seña mà nduú nècuàchì mà yua-né. Còò; sàhà-ñá nì xinindisá stná-nè mii-yá nduú stná mà, vâchi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchì mà na tàyoò seña mà icà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ù nì quida Dios comprometer; doco cuiisì-nì nèhivì xiníndisá nihítáhvì xán

¹³ Sànaha nì quida stná Dios comprometer xi Abraham mà ñà-nihítáhvì-né cucumi-né ñuhivì yohó, mii-né xi descendencia xi-ne. Doco ñà-yùcán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vâha-ne nùu-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivâha-ne. ¹⁴ Vâchi nú cuiisì ana chivâha xi estilu sànaha nihítáhvì, dandu mà cùndiáá gâ ñà-xiníndisá-ndáyâ, nì mà nihítáhvì gâ stná-ndà ñà-ndiaha ù nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vâchi nú sàhà ley sànaha nì cùndúá, dandu cuiisì ñà-ndoho-nda cunduú stná. Doco nú còò nì-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuiisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vâchi modo jaàn vátuni dacutáhvì stná-yándó gracia xi-ya, te ducán nihítáhvì stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sànaha, te ducán stná ndohó ana xiníndisá nahi Abraham mà. Vâchi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná nècuàchì mà xii nsidanicuú-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nùu tutu ù (na ní càhàn-yà xi-né), cachí-yà: “Cuàhà gâ descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduú-ne”. Ñâyùcàndùá, xii-ndà nduú stná Abraham mà nùu Dios. Vâchi nì xinindisá vâha-ne mii-yá, divi mii-yá tùha danáticú xi nsiì, te cuiisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha nì cui, mate antes tàyoò ni-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnùndé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-nì nì xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-nè iá ndisa tnùndé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahá descendencia xi-ne, te sàà-nè cunduú-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xi-né. ¹⁹ Iin-nì nì xinindisá-né ducán, mate ináhà-nè yâha ga sàsàhnú-né. Vâchi sà-itúú xinú-ne 100 cuiá, te ináhà stná-nè ñà-mà cui gâ coo dèhe (ñahádhì-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vâha-ne ñà-nduú nì cachi Dios xi-né, cóni ía-ne xi dudu, vâchi iin-nì nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimanì stná-néyà, ²¹ vâchi nì xinindisá-né ñà-vátuni quida ndisa-ya cumplir ñà-nduú nì cachi-yà xi-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nihnú ini-nè ducán, ñâyùcàndùá nì ndee vâha-ne nùu-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ù, doco màdì cuiisì sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còò, sàhà stná ndohó càhàn, vâchi stná ndohó, vátuni ndee vâha stná-ndà nùu-yá nú nì cunihnú vâha stná ini-ndà mii-yá ana nì danáticú xi Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vâchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá nihì-ndà nanduu-nda nèhivì vâha nùu-yá.

5

Nansa iá ñà-ndiaha ù nihítáhvì-ndà nú sàni ndee vâha-nda nùu Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñâyùcàndùá, ndiaha gâ sàndòò-ndà nùu-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nihnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiatì cuàhà anima-ndà, vâchi (nsiquivì) nihì-ndà gracia xi-ya, te cudfì gâ stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quivì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuiisì ñà-jaàn cudfì ini-ndà. Còò, vâchi cudfì stná ini-ndà nú icúmi-ndá yâha-nda tnùndoho, vâchi sàhàjàn cutùha-nda quidandee ini-ndà. ⁴ Daaní, nú sàvátuni quidandee ini-ndà, dandu ñà-cudfì ini Dios sàhà-ndà queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá sàà-ndà cunaha-nda iá ndisa consuelu xi-nda nùu-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndà, dandu seguru nihì-ndà consuelu mà, mà dándáhvì-yándó. Vâchi sàni sàhatahvì-yándó Espiritu ù xi-yá, te divi Espiritu ù nduú ana chináhà xi-ndà ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-ndà.

⁶ Vâchi ndohó, na tàñàha ga cucumi-nda ni-iñàha chindee xi-nda, dandu meru hora vâha ma nì xihì Cristu sàhà-ndà, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vâchi iin nèhivì ñuhivì, ùhì candisá-né cui-nè sàhà iin ñanitnaha-ne, mate nèhivì vâha nì cùndúú nècuàchì mà. Doco vihini coo iin tiàa cuàhandee ini-xi cui sàhà inga nèhivì nú vâha ndisa ini nècuàchì mà. ⁸ Doco Cristu, mate iá va cuàhà cuàchi-nda, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vátuni cundaà ini-ndà cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ⁹ Te vichi sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-nì

xihì-yà ducán, te nì xitiá nù-yá. Ñàyùcàndúá, vichi, chicá más icúmí-yá dacácu-ya anima-ndá nùù castigu xi-nda, vâchi ñà-sàni ndòo vâha-nda nùù-yá nduá. ¹⁰ Vâchi antes, na ian xini ùhì-ndâyá nì sandua, doco sâhâ ñà-nì xihì Dêhemani-yá sâhâ-ndâ, ñàyùcàndúá nì nâcùndoo vâha-nda nùù-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà ùhì càcu dahuun-nda nùù-yá, vâchi sâni natiacu Dêhemani-yá, te itiácú-yá. ¹¹ Te yâha ga cudîi stná ini-ndâ sâhâ-yá vichi, vâchi sacahvi-ndâyá ñà-nì chindee Stoho-ndâ Jesucristu ndohó, te nì nihì anima-ndâ nì nâcùndoo vâha xi-yá.

Nansa nì quida Adán, xi nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sâhâ ñà-nì quida imindaa tiâa Adán, ñà-jaân nduá nì sâcòo cuâchi ñuhiví. Daani, sâhâ stná cuâchi nì quida-ne mà, ñàyùcàndúá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá ñehiví nchícùn gâ, vâchi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vâchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùù ñehiví ñuhiví, doco divi cuâchi nduá nisa quida-ne. Ñà-ndâá nduá, có-itníf Dios cuenta sâhâ cuâchi-nda nú còo nì-iin ley. ¹⁴ Doco dècùendè tiempu xi Adán xi dècùendè tiempu xi Moisés, iin-nì nì xihì stná nsidaa ñehiví, mate có-ndùdávâ cuâchi nì quidá-né xi cuâchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudávâ chuun nì quida-ne xi chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yá ñuhiví, ¹⁵ doco có-ndùdávâ cuâhâ-ñâ. Vâchi tnùmani níhì-ndâ nùù mii-yá, tucu iá nùù ñâ-nduá nì quida Adán, vâchi sâhâ cuâchi nì quida imindaa nècuâchìmâ, cuâhâ sâstnùhù ñehiví nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiâa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vâchi sâhâ gracia xi-ya nì sâhatahvi-yá cuâhâ ñehiví tnùmani ndiaha xí-yá, te càyâ càyâ gracia mà nùù-ndâ.

¹⁶ Te ñà-nduá nì cuu na ní quida mindaa tiâa ma cuâchi, có-ndùdávâ stná xi ñà-nduá nì cuu na ní sâhatahvi Dios ndohó, vâchi cuiisi imindaa cuâchi nì sandua, doco icúmí ñehiví ndoho-ne. Te vichi, mate cuâhâ cuâchi-nda iá, doco ndiaha gá sâni nihitâhvi-ndâ nùù-yá, te ndee vâha-nda nùù-yá. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì ñehiví; fuerza nisa xihì-nè sâhâ ñà-nduá nì quida mindaa nècuâchìmâ. Doco nú sâhâ imindaa-né nì cuu xi ñehiví ducán, dandu nâhâ xicâ chicá ndiaâ ñà-nduá nì quida imindaa Jesucristu, vâchi sâhâ mii-yá vâtùni nihì-ndâ vihi gracia; nihì-ndâ tnùmani xi-ndâ ñà-ndee vâha-nda nùù-yá, te ducán seguru cundee-nda (nùù ñà-có-ndiaâ), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñàyùcàndúá, nacua nì ìa imindaa ana nì quida xi iin falta sâhana, te ducán nì quixi tnùndoho nùù nsidaa ñehiví, pues ducán iá stná xi obra vâha nì quida imindaa mii-yá; sâhâ obra mà vâtùni nihì nsidaa ñehiví ndee vâha-ne nùù-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa ñehiví sâhana cóni iníni xí-yá, ñàyùcàndúá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-ne ñehiví cuâchi. Te ducán stná (Jesús), imindaa mii-yá nì sanini vii xi (ñà-nduá cachí Dios), te ducán nì nihì cuâhâ stná-ndâ nanduu-nda ñehiví nihnú ndâcuisi ini-xi.

²⁰ Nì sâha Dios ley xi-ya sâhâ (ñà-cunahâ claru) cuâhâ cuâchi quidá ñehiví. Te ndisa, cuâhâ gá nì cucuahâ cuâchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sâhâmâ chicá más sâni sâhatahvi Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidá-yá sâhâ-ñâ cui cundee gracia mà, vâchi antes na ian nì cundee cuâchi nùù ñehiví, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda ñehiví nihnú ndâcuisi ini-xi, te cutiacu-ndâ nicanicuahân. Te Stoho-ndâ Jesucristu nduú ana quidâ-xi nsidaâjân.

6

Nansa cundee-nda nùù cuâchi-nda, te nihì-ndâ quida vii-ndâ nacua cuní Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndâ? ¿A chicá vâha quida ga-ndâ más cuâchi sâhâ-ñâ nihì gâ-ndâ más gracia? ² Còo, mà vâha, vâchi ¿nansa cui quida ga-ndâ ducán, nú na ian sâni xihì-ndâ nujâjân nduá? Còo nì-iin ñà-disâhâ-xí quida ga-ndâ ducán. ³ Amádi sâ-ínahâ-nsiá nansa nì cuu na ní cuhii-ndâ, nì sacatnahâ anima-ndâ xi anima Cristu. Pues nú ducán, dandu sâhâ ñà-jaân xifuhu quida stná-ndâ cuenta na ian nì xihì stná-ndâ na ní xihì mii-yá, ⁴ te na ian nì cutnahâ stná-ndâ xi-yá na ní ndùxin-ya. Ñàyùcàndúá, ducán queá na ian nì xihì stná-ndâ. Daani, ñà-nì natiacu-yá nì quida poder ndiaha xí Yuamâni-yá, divi ducán stná ndohó, sâni nihì stná-ndâ iin vida saa nùù-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-nì nì xihì stná-ndâ xi mii-yá, dandu seguru icúmí sââ stná-ndâ natiacu-ndâ nahi mii-yá. ⁶ Te ináhâ stná-ndâ, nùù nihnú ini-ndâ nì xihì-ndâ xi-yá nchica cruz, dandu sâni cuxio stná sâxinítnùnì nì sa-icúmí-nda antes. Ducán quida-nda sâhâ-ñâ màsâ nihì gá cuâchi-nda cundee nùù-ndâ, nì màsâ dândácú gá stná-mâ nùù-ndâ. ⁷ Vâchi nú na ian sâni xihì-ndâ nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuâchi-nda nùù-ndâ ñà-quida-ndañâ. ⁸ Ñàyùcàndúá, nú (quida-nda cuenta) sâni xihì stná-ndâ xi mii-yá, dandu xiníndísâ stná-ndâ icúmí-ndâ cutiacu-ndâ cundoo-nda xi-yá. ⁹ Ináhâ-ndâ nì xihì-yá, doco vichi sâni natiacu-yá. Te mà nunca sââ gâ-yá cui-yá. Còo gá

nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itíacú (ndiaha-yá), iá-yà nùu Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-nda na ian sàni xihì stná-nda sàhà-ñá màsà quidá gá-nda cuàchi. Te nì cúníhnu stná ini-nda itíacú ndisa-nda nùu Dios quidá Stoho-nda Jesucristu.

¹² Ñàyucànduá, mientras itíacú-nda xì iquicúñú-nda ñuhiví yohó, màsà cuàha-nda cundee cuàchi-nda nùu-nda ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cui. ¹³ Màsà cuàha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, nì ndahà-nda, nì sàhà-nda, nì iin xaan xi-nda. Còò, vàchi có-queé víamà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-nda, te vichi nì dáyàha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisì mii-ní-yá nì cuàha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vàha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vàchi mà dándacú gá cuàchi-nda nùu-nda, vàchi màdi ley sàhana nduá nchícùn-nda vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda.

In ejemplo nacáni nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda, ¿a libre iá-nda quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sàhana ma nùu-nda? Còò, mà nunca. ¹⁶ Vàchi sà-ináhá-nsiá nansa iá na sàà-nda ndahà iin lamú, pues divi peón xi temà icúmí-nda cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùu-té. Te ducáni iá stná xì anima-nda, vàchi nú nì quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-nda, te ducán icúmí-nda sàà-nda cui-nda. Doco nú Dios xinúcuáchi-nda nùu-xí, dandu sàà-nda cunihnu ndacuisì ini-nda. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiá dāññùhù nì sàcunaha-nsiá. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùu cuàchi-nsia; cuisì ñà-íá vùu xinúcuáchi-nsiá nùu-xí. ¹⁹ Pues ejemplo mà nacáni xi-nsiá sàhà (peón quidáchúñ) ñuhiví yohó, vàchi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-nda. Ñàyucànduá, dohó cachí xi-nsiá: nacua nisa cudì guá ini-nsia cunchicùn-nsiá ñà-íá siquini, te yàha ga nisa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudì stná ini-nsia cunchicùn-nsiá cuisì chuun iá vùu, dandu nihí-nsiá cunduu-nsia nēhiví ù xí-yá. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, na nisa ndoo-nsia nùu ndahà cuàchi-nsia, cóni sá-ínini-nsiá ley xi ichì vùu. ²¹ Doco còò ni-ñàhà nì nihí-nsiá nùu inga ichì mà, vàchi cuisì-ní ñà-dandañùhù-xi-nda nduámà. Te decuèndè vichi nducàhàn vá-nsiá sàhà ñà-nduá nisa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchi-nsiá nùu Dios; sàni dàhì stná-yà sàxinìtñuni-nsiá, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiá nicanicuahàn. ²³ Vàchi nú cuàchi-nda nduá xinúcuáchi-nda nùu-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nihí-nda. Doco ñà-nduá cutàhvi uun-nda nùu Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-nda Jesucristu.

7

Inga ejemplo ñà-cundaà ini-nda nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹ Ñàni, dava-nsia sà-ináhá-nsiá nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsiá palabra cuàhàn cachí yohó. Sà-ináhá-nsiá (ñà-cuisì-ni) decuèndè quivi cui-nda dandacú ley mà nùu-nda. ² Vàchi nú sàni nandàhà iin nècuàchi ñahà, dandu iin-ni icúmí-nè coo-ne xi ù-nè mientras itíacú-va nècuàchimà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchimà, dandu mà cundíáá gá ley xi-ne. ³ Doco mientras itíacú-va-ne, còò permisú coo nècuàchi ñahà mà xi inga tiàa, vàchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ù-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-nè xi inga nècuàchi tiàa, te mà cundúá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplo nduú stná nsidaájàn), ñàni, vàchi sàhà ñà-quidà-nda cuenta nì xihì stná-nda xi Cristu, ñàyucànduá, (ináhà-nda) có-dàndacú gá ley sàhana ma nùu-nda. Libre iá-nda vichi, vātùnì cundoo-nda xi inga stoho-nda, divi Stoho-nda Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándò quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudì ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cudì ini mii-nda nisa xihò-nda quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-nda nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-nda ducán), dandu chicà más nì cuni-nda quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhàjàn cuàhàn-nda cui-nda nì cui, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùu ley sàhana ma, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-nda, te có-dàndacú gá ley mà nùu-nda, vātùnì cunucuachi-nda (nùu Dios) vichi, vātùnì cunihnu ini-nda iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-nda, màdiá cunchicùn cuisì gá-nda nacua cachí tutu (nduú ley sàhana ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-nda, te quidá quinia xi-nda

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-cachí ley mà? Còò, màsà nunca cachì-nda ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-nda índu ñàhà có-íá vùu nú màsà cáhìtñuhu ley mà. Por ejemplo, nú màsà cáhì ley mà ñà-mà váha xihò-nda (ñà-icúmí ñànitñaha-nda), dandu yùhù mà cundáá ini (cuàchi nduá) ñà-xihò-nda nì cui. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini animè), màs gá nì dàxhoá yùhù, te sàhà ley mà vihì gá nì cucuahà

deseu xi ñà-xíhoé. Vàchi nú có-cùndàà ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí íá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes ni ia iin tiempu nisa cudíi gá ini íé' ñuhívi, te cóò ni-íñàha ni sándúú ley mà núí. Doco ni sàà iin quívi ni cundaà ini sàhà-ñá, dandu na ian ni natiacu cuàchi íá ini anímè. Te (ni cuhuun ini) na ian ni xihí. ¹⁰ Te (ni cundaà ini) sàhà ley mà ñà-mate ni sàcòa sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda ni cuí, doco vichi divi sàhájàn cuàhìn ndañuhí ni cúí. ¹¹ Vàchi cuàchi (íá ini anímè), sàhà-ñá ináhi nansa cachí ley mà, ñàyùcàndüá ni dándàhvíà yùhù, te (ni cundeá núí), na ian ni sahníà yùhù.

¹² Ñàyùcàndüá, (ináhá-ndá), ìi ndisa ley xi-ya, te ìi ndisa stná ñà-ndüá dandacuá, vachi ndiaha gá cachá'; vaha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndá ñà-sàhà ley vaha ma (ni cuchicuehe) anímè, na ian ni xihà? Cóò, màsà cachí-ndá ducán. Divi cuàchi nduá ni quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán ni cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vachi mate ley vaha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà ni ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá ni nàcùnihu quini ini. Ñàyùcàndüá, sàhà ñà-ni ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vaha, chicá sàni nàcunahà claru ñà-yáha ga quini íá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ìi ni cachi Espíritu ìi xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, cóò; ducání nduí iin tiàa chicuehé, màdi libre íé' quide ñà-íá víi, cutu cuàchi nduá quidé. ¹⁵ Vachi ni có-cùndáà vaha ini nansa íá ñà-ndüá quidé, vachi ñà-cudíi ini sàhà-xí, có-quidéa. Te ñà-có-cùndá quide, ñà-yucán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicá, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, màdi ndisa yùhù quidá xi cuàchi ma, cóò. Ñà-ndüú ñà-chicuehé ñuhú ini anímè, divi nduá quidá xi ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhi, inii mií nacua nduí nèhívi, cóò ni-iin ñà-vàha. Mate cudíi ini quide ñà-íá víi, doco có-nánhi' nansa quida ndiseá. ¹⁹ Vachi chuun víi cuní quide, có-quidéa; te chuun quini có-cùndá quide, ñà-yucán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcàndüá, nú có-cùndá quide ñà-ndüá quide, dandu màdi yùhù nduá ana quidá xi (ñà-có-ndiàamà). Divi cuàchi íá ini anímè quidá xán. ²¹ Ñàyùcàndüá, sàni cundaà ini, ducán íá xí; na quívi cuní quide iin chuun víi, dandu sadí ñà-chicuehé íá ini anímè núí. ²² Ñà-ndáà nduá, ini anímè cudíi ini sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-íá stná inga ley (chicuehé) ini ndahásáhi', ñà-yucán nduá sadí xi nùú ñà-vàha nacání ini quide, te cundéamá núí ñà-quide cuàchi cuní cuerpu xi quide.

²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí nùú iquicúñú malu icúmí? Vachi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin ni cúí. ²⁵ Doco ñansivéhé Dios, vachi sàhà Stoho-ndá Jesucristu (vátùni càcui)! Ñàyùcàndüá, ini anímè xinúcuáchi nùú mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñú, cóò, cutu ñà-ndüú cuàchi (cuníà) quide.

8

Nansa cutiacu-ndá vida ndiaha quida Espíritu ìi xí Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nèhívi xí Jesucristu. Te có-ndùlócò gá-ndá sàhà ñà-ndüá xího-nda, cui-si-ni niñnú ini-ndá sàhà ñà-ndüá cachí Espíritu ìi xí Dios. ² Vachi ñà-íá-ndá ndahá Yà-ìi mà, ñàyùcàndüá sàhà Jesucristu ñhítàhvi-ndá vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-ndá libre nú ndahá cuàchi-nda; mà cúí gá cahniándó. ³ Doco ley sàhana ma, mànicúí (chindeándó), vachi mà sàà nèhívi chivàha víi-néa, ñàyùcàndüá, mii Dios (ni chindee-yándó), ni dàquixí-yá Dèhemani-yá, ni nanduu-ya iin tiàa nahí nsidaa ndohó nèhívi cuàchi, (dandu ni dánáa-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácú gá' mà nùú-ndá ñuhívi yohó. ⁴ Ducán, dandu vátùni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vachi có-ndùlócò gá-ndá sàhà ñà-siquini xího nèhívi ñuhívi, cui-si-ní ñà-ndüá cachí Espíritu ìi xí Dios nduá niñnú ini-ndá.

⁵ Vachi nèhívi tùha cunchicùn ñà-ndüá cudíi ini mii-né, cui-si-ní ñà-jaàn nduá niñnú ini sàxínitùn-né. Doco nèhívi nhicùn xi ñà-cudíi ini Espíritu ìi xí Dios, cui-si-ní chuun xi Yà-ìi mà nduá niñnú ini-né. ⁶ Vachi nú cui-si-ní ñà-xího-nda nduá niñnú ini-ndá, dandu icúmí-ndá sàà-ndá cui dahuun-nda. Doco nú ndudu ìi xí Espíritu xi Dios nduá niñnú ini-ndá, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cui-si ñà-cudíi ini mii-ni-nda nduá niñnú ini-ndá, dandu na ian xiní ùhí-ndá Dios nduá, vachi nú ducán, dandu có-íá gá-ndá sujetu nùú ley xi-ya, te ni mà cúí cunchicùn vátùni ndá ley mà. ⁸ Ñàyùcàndüá, nèhívi niñnú ini-xi cui-si ñà-ndüú gustu xi mii-né, mà cúí natù-ne nùú Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-niñnú gá ini-nsiá ñà-ndüú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu ìi xí Dios anima-nsiá; cóò. Ñà-ndüá cachí Espíritu ìi nduá niñnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú íá iin nèhívi cóò Espíritu ìi xí Cristu anima-xi, có-ndüú ndisa-ne iin nèhívi xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú íá Cristu ini anima-nda, dandu ñà-sàni ndee vaha-nda nùú-yá nduá, te ducán itiácu ndisa anima-nda nùú-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xihí iquicúñú-ndá sàhà

cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduu ana nì dãnatiácú xì Jesucristu, te ñà-íá Espíritu ò xí-yá ini-nda, ñàyùcàndúá mate ni cuí-nda, doco icúmi stná-nda natiacu-nda quida-ya, vâchi ináçáá Yà-ì mà ini-nda.

¹² Ñà-jaàn nduá disáhà-xí có-xiñùhù quida ga-nda nansa ni nì cui nacua cudû ini mii-nda quida-nda. Còò, ñánì. Màsà cundóó-nda quida-nda ducán. ¹³ Vâchi nú ni quida-nda cuisì ñà-ndúá cudû ini mii-nda, dandu icúmi-nda ndañuhu-nda. Ñàyùcàndúá, ni cuáha-nda chindee Espíritu ò ndohó, dandu nihì-nda dandáñùhù dahuun-nda chuun (siqini) cuní-nda quida-nda, te nú ni níhi-nda ducán, dandu vida ndiaha nihitáhvi-nda. ¹⁴ Vâchi nsidaa ana nihnú ini xì Espíritu ò xí Dios ñà-dacúndéhe-yánè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùu mii-yá sàni nihì-nda Espíritu ò xí-yá, doco Yà-ì mà, có-ndúu-yá iin ana dandacú ndéè nùu-nda, te ò dayúhì xi-nda. Còò, siempre chindéé-yándò ñà-cunihnu ini-nda nduu ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-nda xi-yá: “¡Yuamáni!” vâchi yua-nda nduu-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ì mà xi-nda ini anima-nda, ñà-ndúu ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-nda, ducán cachí stná xi-nda. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmi stná-nda ndutahvi-nda ñà-cuicà-yá nùu-yá, vâchi icúmi-nda cutnaha-nda xì Cristu nihitáhvi stná-nda nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-nda sàhà-yá. Vâchi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmi stná-nda sàà-nda cundoo ndiaha-nda nùu-yá. ¹⁸ Vâchi iyuhu nduá icúmi-nda ndoho-nda tiempu vichi, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-ndúá nihitáhvi-nda. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-ndúá nì quidavàha Dios, ducán íá na ian ndiatú stná, vâchi cuáhà gá cuníá sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-ndúá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdì sàhà ñà-cuní miá nì cuú ducán, còò; sàhà-ñà ducán nì chitnùni ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yándò iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhiví yohó, mà cundúu gá iin lugar nì cuchicuehe; vâchi icúmi cununa ndisa ñuhiví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduu dèhe-ya. ²² Te ináhà-nda, ndè vichi ndohó ñuhiví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhiví saa. ²³ Te màdì cuisì ñuhiví nduá quidá ducán; còò, ndè mii stná-nda, na ian nsíhi ini-nda ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi íá iin ñà-ndiaha sàni nihitáhvi-nda, divi ñà-cucumi-nda Espíritu ò xí-yá, vâchi divi-yá nduu tnùmani primeru xi-nda nùu-yá. Ñàyùcàndúá ndiatú cuisì-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhiví ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-nda cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vâchi na ní càcu anima-nda, divi tnùndé ini jaàn nduá nì nihì-nda. Ñàyùcàndúá, cuéyàà-ni nì cundiatú-nda dècuèndè cachi cuní-ndañá, vâchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga nihì-nda nduá, vâchi nú sàni nihì-nda iñàha, dandu mà cachí gá-nda xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhà-nda), mà fuerte anima-nda, doco Espíritu ò xí Dios, chindéé-yá ndohó, vâchi có-cundáa ini-nda nansa càcàn tàhvi-nda nùu Yuandiaha-nda modo ndiá icá-nda, doco Yà-ì mà, càhàn nihni-yá sàhà-nda nùu Yua-nda Dios, mate ndohó, cuisì-nì sàcàn ini-nda quidá-yá, te nì có-sàa-nda cachi claru-nda ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indèhe vâha-ya nansa íá anima iin iin nèhiví, te ináhà stná-yá nansa nihnú ini Espíritu ò xí-yá, vâchi Yà-ì mà, cuisì ñà-ndúá cuní Yuandiaha-nda nduá xicàn tàhvi-yá sàhà-nda.

Na xínu tiempu icúmi-nda cundee-nda nùu nsidaa tnùndohò

²⁸ Ináhà stná-nda ñà-yòhò: nsidanicuú iñàha cuú xi-nda, ñà-chindee xi-nda sàhà ñà-vàha xi-nda nduá, nú cuú ini-nda sàhà Dios, te nduu-nda ana nì chitnùni ini-yá cana-ya ladu xi-ya. ²⁹ Vâchi nsidaa nèhiví sà-ináhà-yá dècuèndè antes, divi nì chitnùni ini-yá sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemani-yá (Jesús), te ducán cundoo cuáhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùni ini-yá cunduu nèhiví xi-yá ducán, divi nduu ana nì cana-ya. Te nèhiví nì cana-ya, divi nì nihì stná nì ndee vâha nùu-yá. Te nsidaa ana nì ndee vâha nùu-yá ducán, divi nì nihitáhvi stná tnùnhu ndiaha xi-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-nda vichi? (Dohó cachi-nda): nú Dios íá sàhà-nda, dandu còò nì-iñàha cundee nùu-nda. ³² Vâchi cunaha-nsiá, nì Dèhemani-yá cóni cùhì ini-yá; nì sàhatahvi-yándò nì xihì-yàmà sàhà nsidaa-nda. Ñàyùcàndúá seguru icúmi-yá cuáhà stná-yándò nsidaa ñà-ndúá xiñuhu gá-nda. ³³ Te vichi, ¿a íá ana cui dacuidá cuàchi dìqui-nda nú sàni nacàxin-yándò? (Còò, mà cúí), vâchi sàndènhí vâha-yándò. ³⁴ Te ¿a íá stná ana cui dacúnsidá cuàchi xi-nda? Còò, vâchi divi Cristu nì xihì cuenta xi-nda, te nì natiacu-yá, dandu nì sàcòo-ya ladu cuáhà Yuamáni-yá Dios, te ndè càhàn nihni stná-yá sàhà-nda. ³⁵ Daaní, ¿a íá stná ana cui dacúxió xi-nda nùu Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yá sàhà-nda? Còò, mà nihìndèè-né ducán, mate cuáhà tnùndohò nì cóò, te ò cuáhà vida nì yáha-nda, te ò nì quidá quini nèhiví xi-nda. Doco cóò, mà nihì-né ducán, mate nì cóò tnama, ò nì yáha ndahví-nda, ò nùu cuáhà peligrú íá-nda, te cuní nèhiví cahni-néndo, doco iin-nì cuú ini Dios sàhà-nda. ³⁶ Vâchi, ducán cachí stná tutu ò (ndè càhàn nèhiví xi-yá, cachi-nè):

Sàhà ñà-nduú-nsí nēhivì xí mii-ní, ñàyùcàndúà nduì te ñuu nchícùn nēhivì nsiùhù ñà-cahñi-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian rii nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tñundoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vāchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te chindéé-yándò. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhá vāhi iin-ni icúmí-yá cuu ini-yà sàhà-ndà mate ni cuní-ndà cuàhà vida, te ò ni sáa-ndà cui-ndà, te ò ndéni iñàha ni cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-ndá cundoo-nda nù-yá; mate ni cóo cuàhà tñundoho quivì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, cóò ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni ni cui, mà cúí dacúxiòándó nùù ndahà-yá, vāchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà Stoho-ndà Jesucristu (sàni indehè ndàhví-yándó).

9

Ícúmí Dios chindée-yá nēhivì raza Israel

¹ Nēhivì xí Cristu nduì, te ináhá-yá ñà-ndáa nduá (cuàhìn cachi xì-nsiá); te icúmí cachi ndáì xì-nsiá, vāchi inácaa stná Espíritu Ìi xí Dios inì, ñàyùcàndúà, ináhi ini anímè ñà-ndáa nduá cuàhìn cachi yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhà gá tñunsi ini ié, te nicanicuahàn iá ñà-nduá dandoho-xí, ³ vāchi (nacání ini) sàhà ñanitnahi, divi nēhivì raza xi. Dispuestu ié' ñihichihén, te ndañuhí nùù Cristu ni cúí (sàhà-ñà ni sáa tnahi càcu-ne nùù-yá). ⁴ Vāchi divi descendencia xì xii-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yá cuenta na ian dēhe-ya nduú stná-nè; mahi mii-né nisa itnuú ndiaha-yá. Dēcuèndè ni ndatnuhu sahnú stná-yá xì-nè, te ni saquin-yá iin tratu, ni sàha-yanè ley Ìi xí-yá. Te ni cachitnùhu stná-yá nansa cunucuachi-né nùù-yá na cahvi-néyà. Te cuàhà gá ñà-ndiaha fi ni quida-ya comprometer xì-nè. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xii-nsí, (cuàhà gá fama-nè) ni sàcò; te iin nēhivì ñuu-nsi ni sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimani-ndà mii-yá, vāchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nùù nsidanicuú iñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá ni cachi Dios (sàhà raza-nsi mà), màsà cúnihnú ini-ndà sàni yàha uan. Vāchi màdi nsidaa descendencia xì xii-nsí Israel nduú ndisa nēhivì Ìi xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-nè, doco có-cùni cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vāchi ni cachi Dios xì nēcuàchi sàhnù-mà ñà-cuisi descendencia xì dēhe-ne Isaac cunduu nēcuàchi ñihitáhi. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachi ñà-còò ni-iin nēhivì cunduu dēhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Cóò, dēhe-ya nduú nsidaa ana ni saquin-yá iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vāchi (ducán nduú modó ni quesaa dēhe Abraham); vāchi ni ia iin palabra ni cachi sahnú-yá xì nēcuàchimà, divi ñà-yohó: “Ìin quivì señaladu icúmí quixi, te daa sá-íà dēhe (ñàhàdihí-ní nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-jaàn nduá iá, vāchi iá stná ñà-nduá ni cuu xi Rebeca, ñàhàdihí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dēhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² ni cachi Dios xi-nè: “Dēhe-ní cacu primeru icúmí cunucuachi nùù luchì nchícùn gá”. Doco (na ní cachi-yá ducán), tñàhá ga tñinuú mée mà, tñàhá ga quida-tè ni-íñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-íà vāha. Doco ñà-jaàn ni cachi-yá sàhà-ñà cunahà claru có-nàcàxin-ya ni-iin nēhivì sàhà obra quidá-né, cuisì sàhà-ñà ducán chitnùni ini-yá quida-ya. ¹³ Te ducán ni cachi stná-yá nùù tutu Ìi: “Jacob cuú ini sàhà-xí, doco Esaú, cóò, có-xiñuhí-te”, ni cachi-yá.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñà-cò-quidá víi Dios nduámà? Cóò, màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vāchi dohó ni cachi stná-yá xì Moisés: “Cuisi yùhù icúmí cachi ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi ini”. ¹⁶ Ñàyùcàndúà, màdi ñà-nduá cuní nēhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdi stná ñà-nduá sàhandee íni-nè quida-ne; cóò, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vāchi nùù tutu Ìi itándiaa palabra yohó ni cachi Dios xi rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chitnùni ini cunduu-ní iin rey, doco ¿índu chuun? Cuisi sàhà-ñà cundef nùù-ní xi poder cahñú xí, dandu cundaa Ìi nēhivì ñicutu ñuhivì sàhi, nansa iá poder xi”, ni cachi-yá. ¹⁸ Ñàyùcàndúà, nú ducán cuní-yá, vātùni cundehè ndahví-yá iin nēhivì, te inga-nè nsidacaxin-yá anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nēhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá icà-yá cutmii-yá cuenta sàhà cuàchi-nda, vāchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco cóò, màsà cachi-ndà ducán, vāchi có-ndudávà-ndá xí mii-yá, te ¿índu chuun cachi-ndà ducán xi-yá? Vāchi ni cachi-ndà iá iin quidi ni quidavàha iin nēhivì. ¿A vātùni nú ni cachá xì-nè: “¿Índu chuun dohó ni quidavàha-ní yùhù?” Cóò, ²¹ vāchi icúmí tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cùdí ini-nè. Vātùni tñii-ne chii barru, te tavà-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xì mii-yá, mate cuní-yá dacuní-yá nēhivì (xicá ichi malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempu ni quidandee ini-yá sàhà-né mate ndiá icà-né ñihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yāchi quida-ya, (nahi quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, cóò, (tucu iá), vāchi na iin quidi finu nduu-nda nùù-yá,

te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xì ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì nì chitnùnì ini-yà nihitáhvi xì trùñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñàyùcandúà, nì cana ya nsidanicuú ndohó, màdì cuísi nèhivì raza Judea. ²⁵ Vàchì dohó cachí stná tutu nì tiaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachí xi-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmì cachí xi-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cóni sácúú ini sàhà-né antes, doco icúmì sàì cachí ñà-mànì gá-né nùí. ²⁶ Vàchì nèhivì ñuu ndé nì cachí ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuáhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusi cuàtì ndóo yuhù mar, doco sacu-né icúmì càcu, ²⁸ vachì ñà-nduá sàni cachí Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmì-yà daxínu dahuun-yañà”. ²⁹ Daanì, ñà-yòhó nì cachí stná Isaías mà:

Ansivéhé Stoho-ndà Señor, vachì dandacú-yà nùu nsidanicuú iñaha; te nú mà dácàcu-ya iin ùi-ndà nì cùí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ñnansa cachí-ndà sàhà nècuàchì có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachí-ndà): mate cóni sánándúcù-né nansa cui ndee vaha-ne nùu-yá, doco vichì vátùnì nihitáhvi-né ducán nú nì cúníndísà-néyà. ³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-né iin ley tuxí ini-né ñà-ndee vaha-ne nùu-yá, doco cóò, cóni ñihì-né natù-ne nùu-yá ducán. ³² Te ñíndù chuun? Pues divi sàhà-ñà cuní-né nihitáhvi-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-ñihnú ini-néyà. Vachì (na ní cuduchi ini-né sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquihì sàhà-xí iin yùu, te nì sàcasàn-né. ³³ Vachì divi ducán nì cachí Dios nùu tutu ùi, (ndé cachí-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùu cahnú caquihì sàhà nèhivì, te ndua-né, vachì nèhivì ñuu mà, icúmì-né cuduchi ini-né sàhà-yà. Doco nèhivì cunindisa-xi-yà, mà sàà-né naxicocuín ini-né.

10

Ndèni nèhivì ní cui, nú nì cúníndísà-né Jesús, vátùnì càcu-ne

¹ Ñàni, xì nsidaa animè cuní càcu nèhivì raza xi Israel nùu Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xicàn tàhvì nùu-yá. ² Pues ñà-ndàà nduá, sàhandee ini-né cahvi-néyà, doco tà cundáà vaha ini-né nansa ndiá icà-né quida-ne. ³ Cuní-né ndee vaha-ne nùu-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachí-yà quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-né quida-neamà. Ñàyùcandúà, ducán queá na ian sàni cahíchì ini-né ichì mii-yá. ⁴ Vachì cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísà-ndá, te ducán sàni ndee vaha-nda nùu-yá, dandu cóò cá necesidad cunchicùn gá-ndà ley sàhana.

⁵ Daanì, Moisés, nì tiaa stná-né iin palabra sàhà nèhivì nchícùn ley mà, te sàhàmà cuní-né ndee vaha-ne nùu-yá nì cùí. Dohó nì cachì Moisés: “(Cuisì) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley mà, dandu ñihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-nda ndee vaha-nda nùu-yá, (dandu nì cúniní-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútuxí ini-ndà mii-nda icúmì-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndé ñuhivì yohó— cóò; ⁷ nì màsà cútuxí stná ini-ndà ñà-icúmì-ndá nuu cunú-ndà ndè tixi ñuhivì”, na ian cuàhàn-ndà danátiácù-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxinu yohó. Cóò. ⁸ Pues ñnansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachí: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà ùhì càhàn-ñiá, mà ùhì cunihnu vaha ini-ñiá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì na cachí-nsi xì-né xiñuhu cunindísà-né mii-yá. ⁹ Vachì nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísà-ndá ñà-nì natiacu-yà nì quida Dios, dandísà, càcu anima-ndà nùu-yá. ¹⁰ Vachì ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísà-ndáyà, te ndee vaha-nda nùu-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn ñihì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì.

¹¹ Vachì dohó cachí tutu ùi: “Ni-iin nèhivì, mà sàà-né naxicocuín ini-né ñà-nì xinindísà-né mii-yá”. ¹² Vachì iin-nì ndiaá nsidaa-nda nùu-yá, nahi nècuàchì raza Judea, te ducán stná nèhivì inga ñuu. Vachì imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùu nsidaa-nda, te ndiaha gá sàhatahvi-yándó gracia xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vachì nsidaa ana ndacùcahan xi quivì-yá, icúmì-né càcu-ne. ¹⁴ Doco (nàhà xicà), nú tãñáha ga cunindísà nèhivì-yá, mà ndácùcahan-néyà. Te-ni cóò stná nansa cunindísà-néyà nú tãñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yà. Te-ni cóò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yà nú cóò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te nì mà cacánúú stná ana cachitnùhu sàhà-yà nú cóò ana techuun-xi-né. Ñàyùcandúà, dohó cachí stná tutu ùi: “Na ndiaha màni iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdi nsidaa nèhivi raza Israel nì cãhvi xì razón ndiaha ma. Vãchi (dohó) nì cachi stná Isaias (xì Dios): “Sacu nèhivi nì xinindisa-xi ñà-nduá nì cachi-nsi xi-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsi Señor”. ¹⁷ Ñàyucànduá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndà cunini-nda (palabra), dandu nihi-ndà cunindisa-nda. Te ñà-nduá cunini-nda, divi razón xi Cristu nduá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivi raza Israel. Jaan. Ñà-ndáà nduá sàni inini-ne palabra mà, vãchi (cachi tutu ì):

Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndé chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cóni cundáà ini nèhivi Israel, ñàyucànduá (cóni xinindísá-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé cãhàn Dios xi nèhivi Israel, cachi-yà):

Mii-nsiá, có-nacúní-nsià nèhivi inga ñuu ñà-nduú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn quide sàhà-né, icúmí-nsiá cumbidia ini-nsia sàhà-né. Te mate nì có-sàà nèhivi ñuu mà cundaà vaha ini-nè vichi, (doco icúmí chindeí-nè), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachi Dios.

²⁰ Daaní, después nì tiaa stná Isaias inga palabra xi-ya. Ndee ní cãhàn-yà, te dohó nì cachi-yà:

Nèhivi cóni nándúcú xí antes, sàni nihitãhvi-né cahvi víi-né yùhù vichi. Mate antes cóni sándúlócò-nè sàhì, doco vichi sàni dàntúú sàxlníntnù-nè.

²¹ Doco sàhà nècuàchi raza Israel, dohó cachi-yà: “(¡Ndahví-nè!) vãchi ndui te ñuú iín cãhìn xi-né, te caná stnáì-nè, doco có-iníni-né, cutu cãhàn-nè diqui palabra xi”.

11

¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A ñà-sàni nacoo nihni Dios nèhivi xí-yá (Israel) nduá vichi? Còò, màsà cachi-ndà ducán. Vãchi cunaha-nsiá, yùhù nduú stnáì iin nèhivi Israel. Yohòtèhè stnáì nduú Abraham, te descendencia xi xii-nsí Benjamín nduú stnáì. ² Vãchi nèhivi raza-nsi Israel, dècuèndè chicá sàhana sàni cachi Dios ñà-nèhivi xí mii-yá nduú-né. Ñàyucànduá, màdi-ñà sàni nacoo nihni-ya nèhivi xí-yá nduá.

Mà nuncia sàà ndaũhu nèhivi raza Israel

Amádi sá-ináhá-nsiá nansa cachi tutu ì ndé cãhàn Elías, xicàn tãhvi-né nùò Dios, nacáni-né xi-yá ñà-cuàhà guá cuàchi nèhivi Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachi-né xi-yá: ³ “Nsiuhù nècuàchi cãhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsí sàni sahnì nèhivi, te sàni dándütù stná-né nsidaa lugar ndé cahvi-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor: làcà mindai ndóì, te nchicùn stná-nè ñà-cahni-né yùhù”. ⁴ Doco ¿ndiá nduá nì cachi Dios xi Elías mà? Dohó nì cachi-yà: “Còò, vãchi sàni chitnùni ini ñà-cundoo usà gà mìl nèhivi-xi mà cãhvi xí yùò yócò nani Baal, nì mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùá”, nì cachi-yà. ⁵ Te ducáni iá stná tiempu vichi. Sàhà gracia xi-ya ndoo stná dava nèhivi Israel xinindísá xi-yá vichi, mate sacu xinduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú nì cundiáà obra xi-ne nùò-yá nì cúí, dandu mà cundiáà gà stná gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? Pues dohó cachi-ndà: cuàhà gà nèhivi Israel cóni nihi-né (ñà-ndiaha í) nisa nanducu guá-nè; cuisì nèhivi nì nacàxin Dios nì nihitãhvi xán. Dandu cuàhà gà dava nècuàchi Israel mà, nì yaha nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachi stná nùò tutu ì: “Sàni chitnùni ini Dios cucumi nèhivi mà iin anima mà ndúlócò gà, na ian quidí-nè, quidámáxiní-nè, ne ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quivi vichi, ducán iá xi-né”, cachi tutu mà. ⁹ Daaní stná David sàhana, dohó nì cachi stná-nè:

Ni sàà nèhivi (malu mà) yaha-ne tnùndoho na meru ndoo-né quidá-né vicò xí-né, te yàchi nì cundúamá; te ni sàà stná-nè yaha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacuhá sàhà cuàchi-ne.

¹⁰ Te màsà sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè; còò. Ni sàà-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyucànduá, vichi ndisa iá falta xi nècuàchi Israel. Doco, ¿a sàni ndaũhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còò, vãchi cunaha-nsiá, sàhà-ñà nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá disàhà-xí sàni nihni stná nsidaa nèhivi inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuñ stná ini nècuàchi Israel na indèhe-né ñà-sàni càcu nèhivi inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñà nì quida nècuàchi Israel mà falta, ñàyucànduá cuàhà gà ñà-ndiaha ñi sàni ndoo nùò dava ga nèhivi ñuhiví. Doco nú sàhà falta xi nècuàchimà sàni nihitãhvi nèhivi dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòo na sàà quivi nàcùndoo vaha nècuàchimà xi Dios.

Nansa nì nihitãhvi nèhivi nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn cãhìn xi mii-nsiá nècuàchi có-nduú nèhivi Israel. Yùhù, nùò Dios sàni nihí chuun cacanui cachitnùhi palabra xi-ya xi mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachi.

¹⁴ Te cuní quida vii' chuun yohó sàhà-ñà cundehè stná nèhivi raza xi, àma ndúdí stná ini dava-ne (cunindísá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vãchi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùò Dios, te sàhámà nì nihí dava ga nèhivi ñuhiví nì nàcùndoo vaha-ne nùò-yá, dandu (chicá más ndiaha)

icúmí nàcòo nú sàni nandudíi tu ini Dios sàhà-né. (Ndiàha gá ndisa) queamà na ian ni xihí iin nèhivi, te ni natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachí estilu sàhana sàhà pan primeru ñà-nduá pan ìi dócò-ndà nùu Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xicá ìi stná dava ga yusàn ni cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivi Israel, vâchi nú ìi yohòtèhè-né sàhana, dandu ìi stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchì mà vichì). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnú; nú iá vâha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vâha.

Nahi chiò yutnú ni natnii tnahá nduú nèhivi có-nduú raza Israel, cachí Pablo, vâchi sàni nihitáhvi stná-né ñà-ndiàha ìi nisa icumí cui si nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vâchi nècuàchì raza-nsi Israel, na iin yutnú tâtá olivo, ducán nduú stná-né, te nsidaa nèhivi inga raza, nahi chiò inga yutnú yùcù, ducán nduú-né. Daaní, ni cachí-ndà ìi tãhndè iin ùi rama yutnú tâtá, te ìi natnii tnahá xi iin ùi ndahà yutnú yùcù. Pues divi ducán nduú sàni quida Dios xi mii-nsiá nècuàchì inga raza; vâchi rama yutnú yùcù ni natnii tnahama, sà-itiácià sàhà ñà-vâha dananá yohò yutnú tâtá mà; dífâ fuertéa tècuíi nùu yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xi mii-nsiá, sàni nihitáhvi stná-nsiá ñà-ndiàha ìi xi nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxi ini-nsia chicá ndiáa-nsiá nùu nèhivi Israel mà, vâchi divi sàhà nècuàchì mà sàni nihitáhvi-nsiá ñà-ndiàha ìi mà, nacua iá xi chiò cuàti yutnú ìi natnii tnahama, divi sàhà yohò yutnú mà itiácià, màdi-ñá sàhà chiò cuàtimà itiáci yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachí-nsiá palabra yohó: “(Chicá ndiáa nsiùhù) nùu nècuàchì Israel, vâchi (ni quindiaa Dios-né nùu lugar xi-ne sàhà-ñá quihvi nsiùhù), na ian ni tãhndè chiò yutnú finu mà sàhà-ñá coo lugar quihvi chiò yutnú yùcù”. Pues ñà-ndáa nduá ni cuxio dava nècuàchì (Israel nùu Dios). Doco ¿indù chuun? Cuisi sàhà-ñá cóni sánihnú gá ini-nè mii-yá. Ñâyücandúá, mate nùu mii-yá ndoó-nsiá vichì, doco cui si sàhà-ñá iin-ni nihnú vâha ini-nsiâyá nduá. Màsà cútúxi ini-nsiá chicá ndiáa-nsiá. Còo, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsiá cuíadu. ²¹ Vâchi (nècuàchì Israel mà, cóni quidá vii-né, te sàhájàn) ni cuxio-ne nùu-yá nacua ni cuu xi chiò yutnú tâtá ni tãhndè mà; ñâyücandúá, ducán stná mii-nsiá ana ni quihvi después, cuíadu cundoo-nsia cóto dacúxió stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vâtùni cundaá vâha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vâchi nècuàchì raza ni tucù inga ichi mà, cóni dácâcu-yanè, doco mii-nsiá, cóo; màni gá ni quida-ya xi-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsia seguir cunchicùn-nsiá gracia xi-ya, vâchi nú cóo, dacúxió stná-yá mii-nsiá nùu-yá. ²³ Daaní, nècuàchì ni cuxio antes mà, nú ni nácúnindisá-né mii-yá, vâtùni (nàcúndoò vâha stná-né xi-yá), te ducán queamà na ian ni natnii tnahá tú chiò yutnú ìi tãhndè mà, vâchi Dios, icúmí-yá poder quida-ya ducán. ²⁴ Vâchi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nihitáhvi-nsiá cuàhà ñà-vâha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queamà na ian ni tãhndè chiò yutnú yùcù olivo, te ìi natnii tnahá-nu xi iin yutnú tâtá. Pues nú sàni nihitáhvi mii-nsiá ducán, dandu chicá mà ùhi nansihvi tu nèhivi raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vâchi queamà na ian danátnii tnahà tu-nda chiò yutnú finu ìcà mismo mii yutnú ndé ni tãhndè.

²⁵ Ñáni, cuní cundaá ini-nsia sàhà iin chuun nisa ia dehé antes cóto cachí-nsiá ñà-chicá nchichí-nsiá. Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxini-nè vichì, te ducán icúmí coo ndè cachí sàa cuacatnahá nadaa ga nèhivi inga raza quihvi ichi mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùu tutu ìi:

Mahì nèhivi ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacácu xi-né, dandu dandáñuhú-yá nsidaa ñà-có-ndiáa ni quida-ne. ²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaá ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra ni càhan sàhnú xi-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cachíchi ini) nèhivi Israel razón ndiàha xí Dios vichì, ñâyücandúá na ian xiní ùhi-nèyà nduá, doco ñà-vâha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchì mà, màni cuàhà vá-né nùu-yá sàhà xii-né, vâchi ni cachí-ya xi xii-né icúmí-yá nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-nduá sàni sàhatahvi-yándò; ni mà túha stná-yá naxicocuin ini-yá nú sàni chitnuni ini-yá cana-yándò. ³⁰ Antes cónisá íni-nsiá mii-yá, doco vichì sàhà-ñá cóni íni-nsiá nècuàchì Israel, ñâyücandúá mii-nsiá ni indehè ndàhvi-yá vichì. ³¹ Te ducán iá stná xi mii-né, mate có-íni-nyá vichì, doco ¿indù fin cucumiámá? Divi sàhà-ñá nacundehè ndàhvi-yanè nacua ni indehè ndàhvi stná-yá mii-nsiá. ³² Ñâyücandúá, nùu mii-yá iin-ni xinduu nsidanicuu-nda nèhivi cuàchi có-íni-nsiá xi-yá. Te divi sàhájàn vâtùni iin-ni cundehè ndàhvi stná-yá nsidanicuu-nda.

Nchichí gá ni quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuàhà guá obra ndiàha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yá, ináhà-yá nsidanicuu ñàha. Te ináhà-yá ñà-nduá cachí-yá, xi ñà-nduá quidá-yá, mate nèhivi, có-sànihì ini-nè. ³⁴ Vâchi cóo ni-iin ana cundaá ndisa ini-xi nansa nihnú ini Stoho-ndá

Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán sáha-xi-yá conseju. ³⁵ Ni còò stná ana xícàn tòò-yá iñàha nù-xí, te cunihica-yá nù-né; còò. ³⁶ Vàchi mii-yá ni quidavàha xi nsidanicuú iñàha, te sàhà poder xi-ya íá ìi nsidaa ñà-jaàn ñuhiví yohó. Te cuisí sàhà (ñà-nì quèé gà más tnùñuhu) xi-yá, ñàyùcàndüá ni sàcòò nsidaámà, ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sàhà-ñá cuàhà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcàndüá, sacúndáhvi` nùu-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yá, ñàni. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sàhatahvi-ndáyá, doco iin ñà-itiácú. Te ñà-jaàn nduu stná meru promesa ìi cudíi ini-yá sàhà-xí, vachi divi nacua ndiá icà-ndà cahvi vii-ndáyá ini anima-nda nduájàn. ² Doco modo chicuèhé niñnú ini nèhiví ñuhiví yohó, màsà cúnchícùn gà-ndàñá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxiniñnú-nda sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vachi nú ni nácùnihu ndiaha ini-nda, dandu sàà-nda cundaà vaha ini-nda nansa cuní-yá quida-nda, vachi cuàhà obra vaha cudíi ini-yá quida-nda, xi cuàhà ñà-íá vii.

³ Yùhù sàni nihitáhvi` gracia nùu-yá (ñà-quide chuun ndiaha xí-yá). Ñàyùcàndüá, cachí xi nsidaa-nsiá ñà-mà váha ndanihi vaha-nda mii-nda más gà nùu ñà-ndüá ndiá icà-nda. Xiñuhu nacani sahnú ini-nda sàhà mii-nda según nansa ni sàhatahvi-yá iin iin-nda cunindisa-ndáyá, (te ducán cunucuachi-nda nùu-yá). ⁴ Na ian indéhe-nda iquicúñú-nda, cuàhà ñà-ndüá icumíá, doco iin ian xi chuun quidá. ⁵ Pues ducaní íá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-nda Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuàhà-nda, vachi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-nda nahi cuerpu-nda.

⁶ Ñàyùcàndüá, iin iin-nda sàni nihitáhvi-nda iin ñà-vaha cui quida-nda según nansa ni sàhatahvi-yándó gracia xi-ya. Ñàyùcàndüá, nú sàni nihitáhvi-nda càhàn-nda iin razón ndiaha quixí nùu-yá, dandu divi ñà-jaàn nduá ni cúnsihi ini-nda quida-nda nacua sàà-nda xiníndisá-nda. ⁷ Te ò nú sàni nihitáhvi-nda cunucuachi-nda nùu ñanitnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-nda. Daaní, nú ñà-chinaha-nda ñanitnaha-nda nduá ni nihitáhvi-nda, dandu divi ducan ni quida-nda. ⁸ Daaní, nú ni nihitáhvi-nda danácuàhandee stnahá ini-nda, dandu divi ducan ni quidá ndisa stná-nda. Te ò nú chuun ni nihitáhvi-nda nduú ñà-dacútáhvi-nda ñanitnaha-nda iñàha, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-nda, doco màdi sàhà-ñá ndanihi vaha nèhiví-ndó. Còò. Te ò nú ni nihitáhvi-nda ñà-cunu-nda (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn ni quidá stná-nda, doco vivii-ni ni quida-ndañá. Daaní, nú chuun ni nihitáhvi-nda nduú ñà-cundehe ndáhvi stnaha-nda, dandu ni cudíi ini-nda quida-nda ducán.

Nansa ndiá icà-nda quida-nda nú sàni quihin-nda ichi Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icumí-nda cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, doco màsà dánáni uun-nda. Te ni loho màsà cúu ini-nda sàhà ñà-có-íá vaha. Còò; cuisí ñà-íá vii ni cúnchícùn-nda. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnahà-nda, vachi iin-ni ñani xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóò stná-nda ñanitnaha-nda ni queé tnùñuhu xí mii-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cútúsán-nda; còò. Ni cuàhandee ini-nda quida-nda ñà-ndüá quidá-nda. Xi nsidaa anima-nda ni cúnucuáchi-nda nùu Stoho-nda Señor. ¹² Te iin-ni ni cudíi stná ini-nda sàhà tnündé ini ndiatu-nda nùu-yá. Te nú yáha-nda tnündoho, dandu iin-ni ni quidáncé stná ini-nda, te nicanicuahàn ni càcàn tàhvi-nda nùu-yá. ¹³ Te nú íá ñà-ndüá xiñuhu iin nèhiví xí Dios, dandu ni chindéé-ndáné. Te siempre ni quidáñúhú-nda nècuáchi sàá visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nèhiví quidá quíni xí-nda, ni càcàn tàhvi-nda sàhà-né, màdi-ñá càcàn chihán-nda diqui-né.

¹⁵ Ni cúndóò díi-nda xi nècuàchì cudíi ini-xi, te ò nú tnùnsí ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóò stná-nda tnùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóò màni nsidaa-nda. Màsà cútúxi ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda; còò. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahvi ini-nda. Màsà cúníhnú ini-nda nchichí gà-nda. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhiví xi-nda, màsà nácáni ini-nda naxicocuñú-nda quida stná-nda xi-né nacua ni quida mii-né xi-nda. Siempre ni cuàhandee stná ini-nda quida vii-nda xi nsidaa nèhiví. ¹⁸ Dècuèndé ñà-ndüá sàà-nda quida-nda, ducán xiñuhu cundoò maní-nda xi nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màni, màsà náchitácuhá-nda ñà-ndüá quidá nèhiví xi-nda. Nùu Dios ni ndóò nsidaájàn, vachi dohó cachí-yá nùu tutu ìi: "Cuisí yùhù icumí nachitacuhá xi sàhà nsidaa iñàha. Nsidaa ana inihíca, icumí-né danáà-né quide, cachí Stoho-nda Señor". ²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu ìi: "Nú íá iin ana xiní ùhi xi-nda, te xihí-né doco, ò xihí-né tècuí, dandu ni dácúxi-ndáné, te ni cuáha stná-ndáné tècuí coho-ne. Vachi nú ducan ni quida-nda, dandu icumí-né nducahan-ne".

²¹ Mäsà cuàha-nda quida stná-nda nacua quidá nèhivì malu xi-nda; còo. Ni quidá víi-nda xi-né, vächì sàhàjàn ñà-sàni cundee-nda nùu-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúníni-nda nècuàchì xidandacú, vächì Dios nduú ana ni chitnùnì ini-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmí cargu vichi, nùu mii-yá ni ñihì-né chuun ma. ² Ñàyücàndüá, iin nècuàchì cahíchì ini xì autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchì stná ini-né. Te nsidaa ana có-ndùlócò (sàhà ley mà), tnùndoho nduá icúmí-né ñihì-né. ³ Vächì chuun xi nècuàchì dandacú, có-nduá ñà-dayúhì xi-nda te nú quidá víi-nda. Còo. Cuisi nècuàchì có-quidá víi icúmí-né dayúhì-né. Te nú có-cùnì-nda dayúhì-nèndó, dandu cuisì ñà-lá víi ni quida-nda, dandu icúmí nècuàchì mà cudii ini-né sàhà-nda. ⁴ Vächì ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vaha ni yúhì-nda, vächì autoridad mà, icúmí-né derechu dandohó-nèndó, te vátùnì quida-neá. Vächì na ian nùu Dios xinúcuáchì-né na dandohó-né ana có-quidá víi. ⁵ Ñàyücàndüá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdì cuisì sàhà-ñà yúhì-nda ñihì-nda castigu, còo; sàhà stná ñà-màsà cúnisídà cuàchi-nda (nùu Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá disáhà-xì chiyáhvi stná-nda renta nùu ñuu-nda. Vächì autoridad xi-nda, na ian nùu Dios xinúcuáchì-né, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñàyücàndüá, xiñuhu danaá-nda ñà-nduá iníhíca-nda nùu iin ñihìvì. Nècuàchì xicàn ñihùn sàhà ñuu-nda, ni cuàha-ndané, xi stná nècuàchì xicàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni cóo tnùñuhu xi-nda nùu-né. ⁸ Ni-ñàha màsà cúnihíca-nda nùu ñehivì. Doco ñà-nduá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-nda sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley ì nduá. ⁹ Vächì dohó cachí ley mà: màsà càhàn-nda xi inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà càhni stnaha-nda, ni màsà quidácuíhñá-nda; ni màsà càhàn-nda iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda; ni màsà xího stná-nda ñà-nduá icúmí nècuàchì mà. Te iá gà màs ñà-nduá cachá, doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì palabra-ni nduá, vächì ñà-nduá cuní cachámà nduú ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-nda nacua cuú ini-nda sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanitnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vächì còo dañu quidá-nda xi-né. Ñàyücàndüá, nú cuú stnahá ini-nda sàhà-nda, dandísá ñà-sàni quida víi-nda cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaamà xiñuhu quida-nda, vächì ináhà-nda nansa vaxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida víi-nda) nduá; ñàyücàndüá màsà cundóo-nda quidámáxini-nda, vächì vichi chicá sàcuyátní quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá na ian (nisa nihnu ini-nda) na quivì ni xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-itúú tiempu danátnúu (Dios ini anima cuàhà ñehivì) inicutu, vächì tiempu vichi (na xicá-né ichì) ñàa, yächì icúmíá yàha. Ñàyücàndüá, ni nácóo dahuun-nda nsidaa ñà-nduú chuun xi ichì ñàa ma, te ni cútüha-nda quida-nda chuun vaha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichì ndé datnúú-yàndó. ¹³ Xiñuhu cacanuú víi-nda nacua datnúú-yá ini-nda. Te nacoo dahuun stná-nda ñà-xini-nda, xi-ñá quidá-nda escándalo, te màsà càhàn stná-nda xi ñehivì cóni nándahà xi-nda. Ni màsà quidá ndevàha stná-nda ñà-lá quini; ni màsà nàá stnahá stná-nda, te màsà cumbidia stnahá ini-nda sàhà-nda. ¹⁴ Cuisi nacua nihnú ini Stoho-nda Jesucristu, ducan ni cúnihnú stná ini-nda, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúnihnú ini-nda ñà-nduú ñà-chicuéhè nihnú ini ñehivì ñuhivì, còtó sàa-nda quida stná-nda ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñanitnaha-nda

¹ Dava ñehivì, mate xiníndísá stná-né mii-yá, doco có-sàa-né cundaà ini-ne (nansa iá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te càhàn-nda xi-né, doco màsà nàá-nda xi-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vächì dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; iá viá, cachí-nda. Doco dava ñehivì, có-sàa-né cundaà ini-né, ñàyücàndüá có-saxí-né ni-iin cuñu, cuisì inga iñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú iñàha, mà vaha cahíchì ini-né iin ñanitnaha-ne có-saxí cuñu. Te nècuàchì có-saxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanitnaha-ne saxí xi cuñu, vächì iin-ni sàni ndee vaha stná nècuàchì mà nùu Dios. ⁴ Vächì nú xítñuhu tnahà-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúñ nùu inga ñehivì, te (ináhà-nda) có-queé viámà. Cuisi lamú xi nècuàchì mà icúmí cachí a quidá víi peón xi-ne, á cóo. (Ñàyücàndüá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùu Dios), vächì ádi vátùnì sàa-né quida víi-né, vächì icúmí-yá chindee-yané. ⁵ Dava ñehivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnú-né, doco dava ga-né, iin-ni nihnú ini-né nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhà-nda nansa cuní-nda quida-nda. ⁶ Nècuàchì chivàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñà nihnú vaha ini-né Stoho-nda Señor nduá. Te ducaní stná nècuàchì có-chivàha iin quivì señaladu, nicanicuahàn nihnú vaha stná ini-né mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuú

stná comida, nùu Stoho-ndà Señor xixí-néa, te naquímànì stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xixí ndéni comida nì cui, divi nùu stná mii-yá có-xixí-néa, doco naquímànì stná-nèyà (sàhà ñà-nduá xixí-né).

⁷ Vâchi màdì micuísì-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdì inì-ni mii-nda cachí-nda cui-nda. ⁸ Vâchi nú itíacú-nda ñuhivì yohó, divi nùu Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàa quivì cui-nda, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñâyücànduá, a ducán itíacú-nda te ò ní xihì-nda, iin-ni nduu-nda nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁹ Vâchi Cristu, divi sàhà ñà-ni sàa-yà cusahnú-yá nùu nsidaa nsii, xì stná nècuàchì itíacú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñâyücànduá, mà váha cuйтnùhu-nda ñanitnaha-nda; mà váha cahíchì stnahá stná inì-nda. Vâchi nsidanicuu-nda, icúmí-nda màcuíta stná-nda nùu-yá, dandu cachí-yá xì-nda a ní quida vii-nda, á coó. ¹¹ Vâchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yà:

Nicanicuhàn itíacuí, ñâyücànduá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuu nèhivì màcutasisi-né núu, te cachí-nè (divi Dios nduá).

¹² Ñâyücànduá, vâtùni cundaà inì-nda, iin iin-nda icúmí-nda nacuàha-nda cuenta nùu-yá.

Cuidadu ni cùndóo-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàa iin ñanitnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñâyücànduá, màsà cuйтnùhu ga-nda ñanitnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-nduá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdì sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vâchi yùhù ináhi, còò ni-ñàha iá ñuhivì yohó nsidá cuàchi-xi inì-ni miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús xì-nda. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda ñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nùu-nda. ¹⁵ Ñâyücànduá, nú cudúchì inì iin ñanitnaha-nda sàhà iin ñà-nduá xixi-nda (ñà-tùxí inì-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-nda ñà-jaàn, vâchi nú ducán, dandu có-quidá vii-nda, na ian có-cùú gá inì-nda sàhà nècuàchì mà nduá. Ñâyücànduá, cuidadu ni cùndóo-ndá ñà-màsà sàa ndañuhu anima iin ñanitnaha-nda sàhà ñà-cùdì guá inì-nda cuxi-nda, vâchi sàhà stná nècuàchì mà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vâtùni iá nsidaa ñà-nduá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cùndóo-ndá còtó cachi iin ñanitnaha-nda quini iá ñà-nduá quida-nda. ¹⁷ Vâchi ley xi rey xì-nda Dios, có-nduá iin ley sàhà ñà-xixi-nda ò ñà-xihì-nda. Còó, vâchi nùu mii-yá ñà-ndiàà ndisa nduú ñà-quida vii-nda, xì ñà-cundoo manì-nda, xì ñà-cudii stná inì-nda quida Espíritu ì xi-yá. ¹⁸ Vâchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuàchì-nda nùu Cristu nduá, te cudii stná inì Yua-nda Dios sàhà-nda, decùèndè nùu stná nèhivì icúmí-nda ndee váha stná-nda.

¹⁹ Ñâyücànduá, xiñuhu nacani cuàhà inì-nda nansa cundoo manì-nda xì ñanitnaha-nda, te nanducu stná-nda nansa nacuàhandee inì-ndané. ²⁰ Te (cuidadu ni cùndóo stná-nda) sàhà ñà-nduá xixi-nda, còtó sàhàjàn dandañuhú-nda obra xi Dios (inì anima inga nèhivì). Ináhi, iá permisú caxi-nda, ò cuxi-nda ndéni ñàha nì cui. Doco mà váha caxi-ndañá nú tuxí inì inga-nè nduá cuàchi, màdì sàhà ndohó cuàhandee inì-nè caxi stná-nèa. ²¹ Chicá váha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni ñàha nì cui nú tuxí inì iin ñanitnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-nda iá váha caxi-nda ndéni ñàha nì cui, doco inì-ni mii-ní-nda nì chívàha-nda ñà-jaàn, chicá váha, dandu cuisì mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-nda màdì cuàchi nduá quida-nda, dandu nansicáhàn-nda. ²³ Doco nú iá-nda xi duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuàchi nduá ñà-caxi-nda ñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú ni caxi-ndañá, vâchi có-xiníndisá ndisa-nda iin ñà-vàha nduá. Vâchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quida-nda, te có-xiníndisá-nda nduá iin chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-nda cuisì ñà-cùdì inì-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vàha xi ñanitnaha-nda

¹ Ñâyücànduá, ndohó tè-sà-xiníndisá fuerte, ndiá icà-nda quidandee inì-nda sàhà ñanitnaha-nda nú tãñáha ga cuníndisá váha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndané, màdì-ñá quida-nda cuisì ñà-cùdì inì-ni mii-nda. ² Viví-ni nì quida-nda xi ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vàha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vâchi nú ducán, dandu chicá icúmí-nè nacuàhandee inì-nè. ³ Vâchi ni stná Cristu, cóni quidá-yá cuisì ñà-nduá nì cùdì inì-ni mii-yá. Vâchi dohó cachí stná nùu tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xi Yuamáni-yá), cachí-yà: “Ñà-nduá nì canàhà nèhivì dìquì mii-ní, yùhù nì nacuida xi nsidaájàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra nì tiaa nècuàchì sàhana nùu tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuàhandee stná inì-nda, vâchi nú ducán, dandu chicá nsinuu inì-nda ñà-íá ndisa tñundé inì ndiaha xi-nda.

⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá quidandee ini-ndá ducán, te nácuàhandee stná ini-yándó. Ñâyücàndüá, nùù mii-yá xícàn tàhvi ñà-ní cúndóó mání nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xícàn tàhvi stnáí ñà-iin-ni ni cúnihnú vaha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímání stná-nsiá mii-yá ana càhvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndà) cóni càhichi ini-yà ni-iin-nda. Ñâyücàndüá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, dandu chicá quee tnùñuhu xí-yá.

Nansa ni chitnùni ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivi nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cuní cachà: ni quixi Cristu (ñuhiví yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsi Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-ndüá ni cachi Dios xi xii-nsi sàhana, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivi ñà-mà túha-ya dandahví-yándó. ⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivi inga raza, ni indehé ndàhvi stná-yà mii-né, te vichi vätùni naquimani stná-néyà sàhàmà. Vächì dohó cachí tutu ìi:

Icúmi naquimani' mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivi nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tnùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùù inga xaan xí tutu ìi mà dohó cachí stná:

Vätùni cudüi stná ini mii-nsiá nèhivi nsidanicuú ñuu, nacua cudüi ini nèhivi meru ñuu ni nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchi inga ñuu, te inga raza, ni náquímání-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyà.

¹² Daaní, stná Isaías, ni tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá':

Icúmi quesaa iin descendencia xi Isaí, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùù nèhivi nsidaa ñuu, te icúmi-nè cahvi-ne xi-yá, ni cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sáha xi-nda tnùndé ini ndiaha xi-nda; ñâyücàndüá xícàn tàhvi sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchi xiníndisá-xí-yá ñà-ni cúndóó-nsiá contentu, te ni yáha vaha stná-nsiá quida-ya, dandu chicá más icúmi coo tnùndé ini xi-nsia quida ndudu ìi xi Espiritu ìi xí-yá.

¹⁴ Ñáni, có-ìé' xi duda sàhà-nsiá; ináhi, vaha ndisa ini-nsiá, te cundaà vaha stná ini-nsia (sàhà ichi-yá), vätùni dacuahá tnahá stná-nsiá ichi vaha. ¹⁵ Doco nùù tutu yohó tiaí iin palabra nùù-nsiá, te mate ní càhàn ndeí xi-nsiá iyuhu, doco cuiñi ñà-ni dànsínúu ini mii-nsiá (sàhà ichi-yá) nduájàn. Vächì (Chuun quide ducán) nduá ini nihitáhvi' nùù-yá na ní quida-ya gracia sàhi ¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùù-yá, te cacanui mahi nèhivi nsidaa ñuu cachitnùhi xi-né ñà-ndüü razón ndiaha xí Jesucristu. Vächì cuní sàà cuàhà-né nùù-yá na ian ni cúndüü-né promesa dóqu' nùù-yá, dandu cudüi stná ini-yá sàhà-né ñà-sàni nduhüi stná anima-nè ni quida Espiritu ìi.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá ní chindee Jesucristu yùhù, ñâyücàndüá vätùni cudüi ini sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun ni quida inga nèhivi, còò, mà càhìn sàhàmà, cuiñi sàhà chuun ni chindee-yá yùhù, te ni cachitnùhi xi nèhivi sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-ndüá ni quide, te ducán ni xinindisá cuàhà nèhivi inga ñuu. ¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha ni quide, xi cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá ni chindee stná ndudu ìi xi Espiritu xi-ya. Ñâyücàndüá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xi Cristu ndé ñuu Jerusalén ni dècuèndé ladu Ilírico. ²⁰ Vächì ñà-ndüá siempre cuní nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivi palabra xi Cristu, te cachitnùhi xi-né ñà-ndüü razón ndiaha. Có-cùnì cùhìn ndé sà-íá ana quidá xi chuun ìi mà. ²¹ Còò, vächì cuní coo nacua cachí tutu ìi:

Nècuàchi ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmi-nè cunitnùhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmi-nè sàà-nè cundaà ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cuní sàì cuàhà xichi ni cuí. ²³ Doco vichi, còò cá chuun icúmi ladu yohó, te sàcàni cuiñi cuàhà gá cuní sàì nàcòti mii-nsiá. ²⁴ Ñâyücàndüá, quiví quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vàha cundua nú ni chindéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichi cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihí iyuhu ñà-chindee xi nèhivi xi Dios ndoó yucán. ²⁶ Vächì nèhivi ladu Macedonia xi ladu Acaya, ni nacani ini-nè ni dàcuátnàhà-né iin ñà-chindee xi nècuàchimà, vächì dava nècuàchimà, ndahví yàha-ne. ²⁷ Ñâyücàndüá, ni cudüi ini nècuàchi xicá mà ni dàcútàhvi tnahá-né, vächì ducán ndiá icà-né quida-ne, vächì divi nùù nèhivi ñuu Jerusalén mà ni quixi palabra vaha xiníndisà-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsihùh xi nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñâyücàndüá, ndiá icà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmi nècuàchi ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoí ñà-ndúá nì cutahví nècuàchìmà, dandu quihin tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmí yáha stnáì ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàni sàì, ináhi ñà-icúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ñi icúmí palabra xi-ya.

³⁰ Ñáni, yùhù ináhi, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu Ì. Ñàyùcàndúá, sacúndáhví nùù-nsiá ñà-iin-ni ni cacán tàhvi-nsiá sàhi nùù Dios, nacua quidá yùhù, xícàn tàhvi stnáì nùù-yá. ³¹ Cacán tàhvi-nsiá sàhi ñà-nì cácu nùù ndahá nèhivi có-xiníndisá ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoí ñà-chindee xi nèhivi xí Dios yucán, cacán tàhvi stná-nsiá nùù-yá sàhà ñà-nì cúdíi ini nècuàchìmà sàhà ñà-ndúá cunihì cùhùn. ³² Dandisá vátuni cudíi stná ini na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cuní-yá sàì, te después coo chíi xì-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi ni cúndóo-nsiá xì Dios, te ni yáha vaha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-ndúá nì cachi Pablo na ní casàhù-nè xì nsidaa nèhivi ináhá-nè ñuu Roma

¹ Yùhù quidé recomendar doña Febe, vachi vaha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchi nùù nèhivi xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyùcàndúá, nacuna-nsia yehè-nsiá nùù-né nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nèhivi xí-yá, vachi iin-ni nchícùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmí-nè sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vachi cuàhà gá sàni chindee stná-nè nèhivi dava ga, xi stná yùhù.

³ Casàhùì xì Priscila xì Aquila; nècuàchi nisa cutnahá stná xí quidá-nsí chuun xi Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhi nì cùì, ñàyùcàndúá yùhù naquímáni mii-né; te màdi cuiú yùhù, ndé stná nsidaa nèhivi cahvi xi Dios cuàhà gá ñuu, naquímáni stná-nè nècuàchìmà. ⁵ Te casàhù stnáì xi nsidaa gá nèhivi natácá vehe nècuàchìmà cahvi xi-yá.

Daaní, casàhù stnáì xì Epeneto, vachi màni gá-nè nùù; nècuàchi primeru nì xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te casàhù stnáì xì María. Ináhi, cuàhà gá quidá nècuàchìmà chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te casàhù stnáì xi nècuàchi ñui nani Andrónico xi Junias. Nduú-nè iá fama-nè nùù nsidaa gá nècuàchi apóstol. Te cunaha-nsiá, tàñáha ga sàì tenchicuìn ichì Cristu, doco sà-xiníndisá-nè mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsi vehècàa.

⁸ Daaní, casàhù stnáì xì Amplias, vachi iin-ni iá stná-nè nùù Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa ini sàhà-né. ⁹ Te casàhù stnáì xì Urbano, vachi iin-ni nisa cutnahá-nsí quidá-nsí chuun xi Cristu. Daaní, casàhù stnáì xì Estaquis, vachi màni stná nècuàchìmà nùù. ¹⁰ Te casàhù stnáì xì Apelés. Iin nèhivi seguru xi Cristu nduú stná-nè. Te casàhù stnáì xi nsidaa nèhivi vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, casàhù stnáì xi nècuàchi ñui nani Herodión. Te casàhù stnáì xi nsidaa nèhivi vehe Narciso xiníndisá stná xi Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, casàhù stnáì xi Trifena xi Trifosa. Divi chuun xi Stoho-ndà Señor xíquida stná nècuàchìmà. Te Pérsida, cuàhà gá obra xi mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà stná-nè nùù nsidaa-nda, ñàyùcàndúá casàhù stnáì xi-né. ¹³ Daaní, casàhù stnáì xi Rufo. Iin nèhivi vaha ndisa xi Stoho-ndà Señor nduú stná-né. Stná dhi Rufo, casàhù stnáì xi-né, vachi na iin dhi mii nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, casàhù stnáì xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xi nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xi cùha-ne, casàhù stnáì xi nsidaa-né, xi stná Olimpas xi nsidaa gá nèhivi xí Dios cutnáhà xi-né. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhù tnahá ví-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivi ñi xí mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivi natácá cahvi xi Cristu (cuàhà ñuu ladu yohó), casàhù stná-nè xi-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhví nùù-nsiá, ñáni: cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà nècuàchi cuní datáhnèdè dava xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichì cóni dàcuàhà-nsiá. Nacoo dahuun-nsia nsidaa nècuàchìmà. ¹⁸ Vachi nèhivi quidá ducán, màdi nùù Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchi-nè, cuiú-ní gustu siquini xi mii-né nduá quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúùn-né, ñàyùcàndúá mà úhi dandahví-nè nèhivi mà-fuerte ini-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá ví-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitiá stná cuentu nansa tùha-nsia cunini ví-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudíi ini sàhájàn, doco cuní ñà-más gá ni cúndàà vaha ini-nsia nansa quida ví-nsiá. Doco iin chuun malu, cóo; ni-iyuhu có-cuní mànihì tñuní ini-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yáchi icúmí-yá (cundee-yá nùù) ñà-malu na ian cuànihni-ya ñi-nsiá, te ndòò-sì tixi-xi cundehè-nsiá, vachi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchi cutnáhà xí quidá-nsi chuun ñi xí-yá, te casàhù stná-nè xi-nsiá. Te casàhù stná (ùnì) nècuàchi ñui nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduú ana nì tiaa xi (palabra xi Pablo) nùù carta yohó, te casàhù stnáì xi nsidaa-nsiá, vachi iin-ni xiníndisá stná-nsiá Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié'. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivi cahvi xi Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesoreru ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto. ²⁴ Vichi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímani Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndáníhí cahnu-nda mii-yá. Vátuni nacuahandee ini-yándó nacua cachí razón ndiaha cachítñuhi xì nèhivi, divi palabra ni xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa là dèhé caní cuà dècuèndè sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tui vateá, vachi mii-yá ana itíacú nicanicuahàn, sàni dàtnúu-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya ni tiaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítià palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitnùhu nèhivi nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní míi-yâ nduú Dios, te mindaa-ní míi-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni náquímani-ndàyá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Nuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnàì iin ana nì càrà ñà-cucumí chuun ndiaha nù Jesucristu, vächì ñà-jaàn nduá nì chitnùní ini Dios quide. Te yohó cutnáhà stnàì xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaa-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xì Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ì xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xì Stoho-ndà Jesucristu, te nì càrà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ì ini-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndácùcahan xì quivì-yá, vächì Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi ni cùcúmi cuahà-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, te contentu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímánì Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nihitáhvi-nsiá nù-yá; tùha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundaa vaha stná ini-nsia (sàhà ichì-yá). ⁶ Nàyùcànduá, na xinì nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vätùni cundaa ini-né ñà-ndaa nduá sàni cachi-nsi sàhà Cristu. ⁷ Vächì có-cùmání gá ni-inga modo nihitáhvi gá-nsiá tãhvi ndiaha nù-yá, te vichi ndiatú cuéyà stná-nsiá naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndáyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmi Yua-nda Dios nacuañandee ini-yá anima-nsiá, dandu mà cóó gá ni-iin falta xi-nsia nù-yá quivì naxicocuñ Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vächì vätùni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yándó ñà-cundoo-nda nù Dèhemani-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndáhvi nù-nsiá ñà-ni nsínúú ini-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà nàá stnahá-nsiá, ñáni. Iin-ni iñàha ni cúnihnú vaha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni ni cùndóo mání-nsiá, te iin-ni iñàha ni nácání ini-nsia. ¹¹ Vächì nacání nèhivì vehe Cloé xí, cachi-né ñà-sàni táhndè dava-nsia, ñáni. ¹² Nà-sàni táhndè dava-nsia nduá cachi, vächì ñà-ndaa iñàha cachi iin ini-nsia. Vächì dava-nsia, cachi-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachi-nsiá nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachi-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuahà partidu xi Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còó. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, nì cóni quidá ì cuahà-nsiá, cuiisí Crispo xi Gayo. Ansivéhé Dios, cuiisí mii-né nì quida ì, còtó cachi nèhivì nì ndacùcahan mii na nì quida ì nècuàchilmá. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ì stnàì, doco có-ínahá guè a ní quida ì guè más gá nèhivì, á cóó. ¹⁷ Vächì màdi-ñà quida ì nèhivì nduá nì dándacú Jesucristu nù, cóó; cuiisí ñà-nacani xi-né ñà-nduú razón ndiaha xi-yá, doco màdi ñà-càhàn nchichí uin xi-né cundujàn, cóó, còtó mà nátùtì tñùñuhu xí Cristu nansa nì xihì-yá nchica cruz.

Cuisi ndiaá Jesucristu, màdià càhàn nchichí-nda

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácúndiaa uun-ne na càhàn-nda xi-né sàhà obra nì quida Jesús (na ní xihì-yà) nchica cruz; doco ndohó nècuàchì dàcácu-ya, cóó, vächì nù ndohó, cahnú poder icúmi palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachi-yà) nù tutu ì: Cuahàn dandáñùhì nsidaa palabra xicahàn tè-nchichí, xì stná palabra xì nècuàchì tuxí ini-xi

ínahá guá, icúmi dandutí palabra mà, cachi-yá.

²⁰ Nàyùcànduá, mà cúndiá gá ñà-nduá cachi guá tè-nchichí ñuhivì yohó, mate xínduu-tè maestru xì ley sàhana, te ò yàha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vächì sàhà obra xì Dios sàni cundaa ini-nda có-ndiaá palabra tuxí ini nèhivì ñuhivì nduú palabra nchichí guá. ²¹ Cuahà gá nandúcú-né nansa cunchichì-né, doco Dios, nì chitnùní ini-yá ñà-màdi sàhà ñà-jaàn nihì-né cundaa ini-né sàhà-yá. Ducán nì quida-ya disponer, vächì nchichí ndisa-ya. Dandu nì chitnùní stná ini-yá ñà-cuitià palabra ì xí-yá inicutu, te na xiníndísá nèhivì, dandu vätùni càcu anima-né, mate (cachi nèhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xicàn-né cuu iin milagru, (dandu cunindísá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuiisí cunì-né cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsiùhù, palabra sàhà nansa nì xihì Cristu nchica cruz nduá cachiñùhu-nsi, mate cudúchì ini nècuàchì raza Judea sàhàjàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhivì nì nacàxin-ya, sàni cundaa ini-nda sàhà-yá, inahá-nda cahnú cuahà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yá. Ducán xiníndísá-nda, a ducán nduu-nda nèhivì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ²⁵ Vächì mate nì tuxí ini nèhivì nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nù nsidaa ñà-nduá cui cachi nèhivì ñuhivì. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-né, doco chicá fuertéamà nù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsiá nansa ni quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhivi xí-yá, ñàní. Sacu-nda nduu-nda nècuàchi nchichí cachí nèhivi ñuhiví, te sacu stná-nda nduu-nda nècuàchi dandacú, te ò nècuàchi cuicà. ²⁷ Doco Dios, ni nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-nda. Te ¿indú chuun? Divi sàhà-ñà dandúcàhàn-yá nèhivi cachí xínduu ana nchichí guá. Stná nèhivi còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñà nducan nèhivi tuxí ini-xi chicá icúmi xí poder. ²⁸ Stná nèhivi chicá ndahví ni nacàxin stná-yà, xí stná nèhivi cahichí ini nècuàchi dava ga, xí stná nèhivi chicá có-ndiáá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùu nècuàchi tuxí ini-xi ndiáá guá. ²⁹ Daaní, quivi icúmi nsidaa nèhivi tnàtuu-ne nùu-yá, mà cúnihnú gá ini ni-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùu mii-yá sàni nihitáhvi-nda ñà-cundoo-nda nùu Jesucristu, te datnúú-yá sàxinítnùnì-nda, dandu níhi-nda càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemani-yámà sàni ndee vaha-nda nùu-yá, te ni ndoo stná cuàchi anima-nda ni quida-ya, vachi Dèhemani-yá nduú ana ni dànáá xi sàhà-nda, te ni càcu-nda. ³¹ Ñàyucàndúá, ducán iá nacua cachí nùu tutu iì: “Nú cuní-nda tava-nda tnùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnahá-nda ñà-cuisi Stoho-nda Señor nduú tnùñuhu xi-nda”.

2

Cuisi sàhà Jesús càhàn Pablo xi nèhivi

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsiá, màdi palabra nchichí nduá ni càhìn xì-nsiá; còò. Ni màdi palabra finu guá ni nácáni xì-nsiá na ní cachitnúhi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còò, vachi ni nacani ini ñà-màsà càhìn sàhà inga iin chuun, cuisì-ní sàhà Jesucristu, xí sàhà nansa ni xihí-yà nchica cruz. ³ Te ni xini-nsiá ndè ni cuté, te ndè ni quidi stná ñà-nacáni guá ini ⁴ na ní càhìn xì-nsiá ñà-nduú palabra iì xí-yá. Màdi palabra vico uun xi maestru nchichí nduá ni càhí xì-nsiá daa; còò. Espíritu ì xí Dios nduú ana ni chindee xí, mii-yá xi milagru xi-ya. ⁵ Vachi ni nacani ini mà vaha chunchicun-nsia ñà-nduú iin palabra nchichí xi nèhivi úun. Còò, micuísì ndudu iì xí Dios nduá cuní cahvi xì-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúún stná-nsi na càhàn-nsi xi nèhivi sàxiníndisá vaha xi-yá. Doco tucu iá palabra mà nùu ñà-nduá càhàn nècuàchi nchichí ñuhiví yohó, te ò iin palabra càhàn tè-xidandacú ñuhiví yohó. Vachi mate ndee càhàn-te, doco yachi icúmi-té ndañuhu-té ñuhiví. ⁷ Doco nsihùhù, palabra nchichí xi Dios nduá càhàn-nsi.

Datnúú Espíritu ì sàxinítnùnì-nda sàhà palabra nchichí xi Yua-nda Dios

Antes nisa iá dèhé palabra mà, cónisá cundáá ini nèhivi. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyoo ñuhiví, dandu ni chitnúni ini-yá ñà-ndohó sàà-nda cundaa ini-nda sàhà palabra mà, te ducán nihitáhvi-nda sàà-nda gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xidandacú ñuhiví yohó, cóni sàà-te cundaa ini-te palabra nchichí iì mà, vachi nú ni cundáá ini-te ni cuí, mà càhni-té Stoho ndiaha-nda nchica cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùu tutu iì:

Cuàhà ñà-vaha sàni nsidayucun Dios ñà-nihitáhvi nècuàchi cuú ini-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nèhivi, tañáha ga cuninúu-né nansa iá mà; tañáha ga cunitnúhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni nihnú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaa ini-nda sàhà-ñà, sà-ináhà-nda nansa iá, vachi ducán sàni quida Espíritu ì xí-yá. Vachi Espíritu ì, ináhà-yá nsidanicuú iñaha; ndè ináhà stná-yá nsidanicuú ñà-nduá nacáni ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-nda iá iin nèhivi nacáni ini-xi sàhà iñaha; pues còò inga nèhivi cundáá ini-xi sàhà ñà-nduá nihnú ini nècuàchimà, cuisì miini-né ináhà-né. Te ducán iá stná Dios, còò inga ana ináhà ñà-nduá nacáni ini-yá, cuisì-ní Espíritu ì xí-yá. ¹² Te ndohó, màdi iin espíritu xi ñuhiví yohó nduá ni níhi-nda; còò. Divi Espíritu ì xí mii-yá ni nihitáhvi-nda, te sàhà yucán nduá vátuni mànihì ini-nda ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-nda nùu-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datú-nsi nùu nèhivi nihnú vaha ini xi Espíritu ì xí-yá. Doco màdi palabra nchichí xi nèhivi ñuhiví nduá càhàn-nsi na datú-nsi ñà-jaàn; còò, cuisì palabra chináhà Espíritu ì nduá càhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivi nihnú ini xi cuisì ñà-nduá cachí sàxinítnùnì mii-né, mà cúí sàà-nè cundaa ini-nè sàhà chuun xi Espíritu ì xí Dios, vachi nahi palabra loco nduá nùu-né. Ñàyucàndúá, mà cùl mànihì ini-nè, vachi cuisì nú ni chindéé Espíritu ì nèhivi, dandu vátuni sàà-nè mànihì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivi datnúú Espíritu ì anima-xi, mà úhi sàà-nè cundaa vaha ini-nè sàhà nsidaa iñaha. Doco nèhivi dava ga, mà cùl sàà-nè cundaa ini-nè nansa ndisa nihnú ini nèhivi xí Dios mà. ¹⁶ (Vachi ducán cachí nùu tutu iì): “Còò ni-iin ana cundáá ndisa ini-xi nansa nihnú ini Stoho-nda Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán cuàhà-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nihnú ini Cristu, ducán sàni nihitáhvi-nda cunihnu stná ini-nda vichì.

3

¹ Ducán iá, ñáni; doco (na ní sa-je xi-nsiá daa), mànicùì dacuahá vahi mii-nsiá, vâchi tâñáha ga cunihnu vâha inì-nsia nacua cuní Espíritu Ìì xí Dios. Na nihnú ini ndéni nêhivi ní cui, ducán nihnú inì-nsia, na ian nihnú iquin inì-nsiá, có-sânhì víi inì-nsiá ichì Cristu. ² Na iin méé sâha-nda cui-sì-ní tëndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnâi xi-nsiá, (puru palabra mà úhi cundaâ inì-nda nduá nì dàcuâhí mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vâchi cóni sâa-nsiá cundaâ inì-nsia, te dècuèndè stná vichi, tâñáha ga sâa-nsiá mànhì vâha inì-nsia. ³ Vâchi nihnú ì inì-nsia nahi nsidaa nêhivi dava ga ñuhiví. Vâchi ñâ-cúmbidia inì-nsia, te nâá stnahá-nsiá, te táhndè dava-nsia, pues, çamâdi divi ñâ-jaân nduú modo xíquida nêhivi ñuhiví? Te divi sâhâ ñâ-jaân nâhâ claru nihnú ì inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vâchi dava-nsia, cachí-nsiá nêhivi xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nêhivi xí Apolo nduú-nsiá. Doco çamâdi divi ñâ-jaân nduá quidá stná nêhivi ñuhiví yohó?

Nsidaa-nda cutnâhá-ndá xinúcuâchí-ndá nùu Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdi nêhivi chicá ndiaá nduú Apolo, te ni màdi nêhivi chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisi nêhivi xinúcuâchí nùu Dios nduú-nsí, te sâhâ nsiùhù sâni xinindisá stná-nsiá palabra ìì xí-yá. Ñâyúcandúá, cada iin iin-nda xi chuun nì nihitâhvi-nda nùu-yá. ⁶ Vâchi (ducán iá nahi chuun itu-nda), iin-nda chihí, te inga-nda cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xi nsiùhù, primeru yùhù (nì cachitnùhi xi-nsiá palabra ìì). Daaní, después nì chindee stná Apolo. Doco cui-sì sâhâ Dios nì quee víi (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana nì càhân xi palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaá stná ana nì chindee después, cui-sì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cui-sì sâhâ mii-yá nducuahâ palabra xi-ya. ⁸ Nècuâchì quidáchuún primeru, xi stná nècuâchì nchicùn gà, iin-nì xindiaa-nsi nùu-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nihì-nda tñumanì xi-nda nùu-yá.

⁹ Te vichi iin-nì xinúcuâchí nsidaa-nsí nùu-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchuún-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe nì dândacú-yá cuâha, ducán nduú stná-nsiá. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tûha vâha, ducán nduí, te nì quidachuún (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) nì quide jaân sâhâ gracia xi-ya. Te vichi sâ-íá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu nì cundóo nsidaa nêhivi quidá seguir xi chuun nì dàquésâhí mà. ¹¹ Màsâ cachí-nè iá inga (palabra chicá ndiaá); cóo. Cuisi ndiaá palabra sâhâ Jesucristu (nì cachitnùhi xi-nsiá) primeru, vâchi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nêhivi (quida-ne seguir xi obra mà), dandu queamâ na ian cuâhân-nè dacuahnú-né nama dìqui cimientu mà. Te nú cuâhân-nè quida víi-né obra mà, dandu ducán queâ na ian xichúún-né oro, ò plata, ò yùu yéhe. Doco nú có-quidá víi-né obra mà, dandu ducán queâ na ian xichúún-né yutnù, ò mihì, ò ñùu. ¹³ Dandu después icúmí sââ iin quiví cundaâ inì-xi nansa iá obra nì quida iin iin-nda. Vâchi na sââ quiví mà icúmí coo nahi ñuhu xíxin, te sâhâ ñuhu mà cundaâ inì-xi a natùì obra xi-nda nùu Dios, á cóo. ¹⁴ Nú màsâ cócò obra xi-nda, dandu icúmí-ndá nihì-nda ñâ-vâha xi-nda nùu-yá. ¹⁵ Doco nú nì cocá, dandu mà nihì-nda ñâ-vâha cuâhân-nda nihì-nda nì cui, doco anima-nda, vâtùni càcu viá, mate cundumâ na ian (nì chindee-nda mii-nda nùu) ñuhu xíxin.

¹⁶ Mii-nsiá, ça có-nsimúú inì-nsia ñâ-nduú-nda na iin vehe ìì ndé iá Dios? Vâchi iá Espíritu Ìì xí-yá ini anima-nda. ¹⁷ Ñâyúcandúá, nú nì dândâñùhú iin nêhivi ñâ-ìì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuâchimâ ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vâchi ndé iá-yá, yâha ga ìì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ìì-yá nduu-nda.

¹⁸ Màdi dandahví-nsiá mii-nsiá, vâchi nú iá ana tuxí inì-xi nduú nècuâchì nchichí nùu nêhivi ñuhiví yohó, dandu xiñuhu dâma-ne, mate (cachí nêhivi) sâni culocó-nè, vâchi nú ducán, dandu ñâ-sâni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vâchi ñâ-nduá tuxí inì nêhivi nduú ñâ-chicá nchichí, pues nùu Dios ñâ-loco nduá. Te dohó cachí stná nùu tutu ìì: "Ícúmí Dios cundee-yá nùu tènchichí na meru xíquida cuahâ-té màña dandâhvi-te". ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: "Inâhá Dios, ñâ-chicuéhè uun nduá chitnùni guâ ini nècuâchì nchichí". ²¹ Ñâyúcandúá, màsâ cútúxi inì ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsiá ñâ-nchicùn-nsiá iin tal nêhivi. Vâchi nsidanicuú nêhivi, xi nsidanicuú ñâha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhiví yohó, cuenta xi stná-nda ndujân, te mate nì cútíacú-nda, te ò nì sââ-nda cui-nda, có-quidá, vâchi nsidaa ñâ-nduá cùu xi-nda quiví vichi, ò quiví vâxi xi-nda, sâhâ bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-nda. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida nì yâha nècuâchì apóstol nì nihì chuun nùu Jesús

¹ Sâhâ ñâ-nduá sâni cachí jaân xiñuhu ndanihi nêhivi nsiùhù ñâ-nduú-nsí ana xinúcuâchí nùu Cristu; xiñuhu cundaâ inì-nè ñâ-ndáâ nduá nì nihì ndisa-nsi chuun ñâ-dacuahá-nsí

nèhivi palabra ì nìsa ìa dèhé sàhana. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá icà-nsí quida vù-nsí chuun ma, vächì divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùu chuun xi inga nèhivi. ³ Doco yùhù, có-ndúlóquá nú cachí-nsià ñà-quidá vííi, ò á cóo. Ni có-nàcání stná ìni nú cachí dava ga nèhivi ñà-có-quidá vííi, te caná-né yùhù nùu iin juez. Ni yùhù, có-cáchì stnáì sàhà mií, á quidá vííi, á cóo. ⁴ Te mate có-dàndòhò sàxìnítnùn' mií, doco có-cuní cachámà ñà-còò falta xi, vächì mií Stoho-ndà Señor icumí cachi a ní quida vííi, á cóo. ⁵ Ñàyücànduá, màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda, vächì tàsáá quìvì cunidaà ndisa ini-nda. Dècuèndè naxicocufìn-yà, dandu natùì claru nansa ndisa iá nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mií-yà datùì-yà nansa nihnú ìni cada iin iin-nda, te cachi-yà xi-nda ndé tantu sàni quida vii iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachì xi-nsiá nsidaajàn sàhà Apolo xi yùhù, ñàni, áma mánihì ini-nsiá ñà-mà váha dayáha-nda ñà-nduá cachí tutu ìi, vächì mà váha ndenihì cahnu-nda iin (ana nchícùn-nda), mientras inga-nè cahíchi ini-nda; cóo. ⁷ Vächì iin-ni xínduu-nsia xi nsidanicuú gá nèhivi. Nsidaa ñà-nduá sàni nihitáhvi-nsiá, ñà-nduá ni dàcutáhvi Dios mií-nsiá nduá. Te nú sàni cutahví uun-nda ìñaha, dandu mà váha cutuxí ini-nda chicá ndiáa-nda sàhámà, vächì ñà-ni cutahví uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú ìni-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducún-nsiá na iin rey cahan-nsiá, te menos ni ndòo nsiùhù nùu-nsiá. A sácú váha nú ni cundúu ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàa stná-nsi cutnahá-nsí xi-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchi apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahá-xí tuxí ìni, na ian ni cundúu-nsí nèhivi fuerza icumí cui sàhà-ñá cundehe nèhivi (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá.) indèhe stná àngel mozo xi Dios. ¹⁰ Vächì sàhà-ñá nchícùn-nsí Cristu, ndenihì nèhivi nsiùhù nahi nècuàchi loco. Doco mií-nsiá, (mà loco-nsiá); nchichí gá-nsiá cahan-nsiá ñà-ndòó-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, cóò ni-ìñaha níhìndèè-nsí cahan nèhivi; doco mií-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchi stná ìni nèhivi nsiùhù; doco mií-nsiá, iá tnùñuhu xí-nsiá nùu-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsí doco, xíhì-nsí tècuíi, cóò ñà-cundixi vù-nsí. Sahní cuií stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsí yoho yucán, vächì cóò ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchúùn-nsí, te nú cànàhá-nè xi-nsí, dandu vivíi-ni naxicónihí-nsí nùu-né. Te nú quidá quíni-né xi-nsí, dandu quidándéé ini-nsí. ¹³ Te nú cànàn quini-ne xi-nsí, dandu calma-ni sàha-nsinè ichi váha. Doco mií-né, ndenihí-né nsiùhù nahi mihi chicuèhé, te ò ana chicá cóò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachí xi-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cuní cucahan nùu-nsiá nduá? Cóo, cuiis sàhà ñà-ni sàa-nsiá cundaà váha ini-nsiá, vächì nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá núi. ¹⁵ Pues mate ni cundóó ùxin mil ana dacuahá nchichí xi-nsiá ichi Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vächì yùhù ni cachitnùhi xi-nsiá razón ndiaha sàhà Jesucristu, ñàyücànduá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá ñà-sàhà-xí sàni techuín Timoteo sàa-nè ndé ndoó-nsiá, vächì mií-né, nchícùn vù-né Stoho-nda Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè núi. Pues divi icumí cànàn xi-nsiá, te dansínúú ini-nè mií-nsiá nansa iá modo-xi nchícùn Cristu nacua nduá chináhi nèhivi nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà. ¹⁸ Doco vichi, ináhi, ndee xicàhàn dava-nsia, vächì tuxí ini-nsia mà sái ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yächì icumí sài, nú cuní mií-yà, dandu cundaà ìni sàhà nècuàchi cànàn ndee guá mà, a ndisá icumí-nè ndudu ìi, á cóo. ²⁰ Vächì ley xi ñuhví ìi xí Dios, màdi palabra uun nduá. Cóo, poder xi mií-yà nduá icumí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsiá xi nansa cuní-nsiá quide. ¿A cuní-nsiá sài, te cànàn ndeí xi-nsiá, te ò cuní-nsiá sài cànàn màni xi-nsiá, te cundoo vù-nda?

5

Nansa ni cachi Pablo xiñuhu quida nèhivi ñuu Corinto xi iin tiàa cóni quidá víi xi iin nècuàchi ñàhà

¹ Cahíchi nèhivi nacání-né xí ñà-ìá iin-nsia ni ìa xi dihi (quíni-xi). Cunaha-nsiá, cahnú cuàchi nduajàn; dècuèndè nèhivi có-ináhà sàhà Dios, ni có-quidá-né ducán. ² Doco mií-nsiá, (ndahví-nsiá), vächì tuxí vá ini-nsiá ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá icà-nsiá màcúndoo-nsia tnùnsi ìni, te tavà cuààn-nsiá tiàa ni quida ducán ñà-màsà cóo gá-nè nùu-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié', doco na ian jaàn iá animè cutnàhí xi-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani ìni sàhà chuun jaàn, ñàyücànduá, cuàhìn cachì xi-nsiá nansa quida-nsia xi nècuàchi ni quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ìi xí Stoho-nda Jesucristu, te na ian coo stná animè xi-nsiá cundua. Dandu ndacúcahan-nsiá quìvì-yà, te cachi-nsiá xi nècuàchimà ñà-icumí-nda nacoo-ndané nùu ndahà ñà-malu, te ducán nihì iquicúñu-nè iin castigu sàhà-ñà después càcu anima-nè quìvì (màculita-nda nùu) Stoho-nda Jesús.

Ejemplu ni sanduu vicò pascua sàhana na nìsa cuxio nsihì pan nihì levadura nsidátachi xàn

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsiá ñà-vii gá xíquida-nsia vichi, doco còo, có-lá vii ñà-ndúá quidá-nsiá. ¿A có-ináhá-nsiá dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchá?” (Te ducán iá stná xí falta, mate iyuhu-ní-ñà ni coó, doco xitiá inicutu.)

⁷ Ñàyücàndúá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nisa ia antes, dandu nanduu-nda nèhivì sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni queé ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xán. Vàchi mii-yá, sàndèníhí-yàndó nduu-nda nèhivì sàà còo falta-xi ñà-sàni xihì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihì lelu nduu promesa), vachi Cristu nduu nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndútáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyücàndúá ndohó, puru ñà-ndúú ñà-ndàà cuisì ni cúnchicùn-nda. Màsà dátiaá uun-nda quida-nda ñà-ia vaha, vachi queámà na ian có-chívàha vii-ndà vicò mà; te màsà cúníhñú chicutèhè stná ini-nda, te ni màsà quidá-nda ni-iin ñà-ia quini, vachi nú ducán, dandu queámà na ian có-chívàha vii-nda vicò, te na ian cóni cúxió nsihi tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùu inga tutu ni tiai antes ni cachí xi-nsiá ñà-màsà cútñáhà-nda xí nèhivì tùha càhàn xi ana cóni nándàhà xi-né. ¹⁰ Ducán ni tiai nùu-nsiá, doco có-cùni cachàmà ñà-naccoo-nsia nsidanicuú nèhivì xíquida ducán ñuhivì yohó, vachi cuisì inga ñuhivì cunduu lugar ndé mà cútñáhà gá-nda xí nècuàchímà, vachi ñuhivì yohó ndoo cuàhà ana có-quidá ví: xihò-né cucumi-né cuàhà ñà-cuicà, o xidácuíhñà-né, te ò xicàn tàhvi-né nùu ñà-cò-ndúú Dios. ¹¹ Doco ñà-ndúú ni cachí nùu carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quidá víi ma nduú iin ñani-nda (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cútñáhà gá-nda xi-né nú iá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò tùha-ne xihò-né ñà-icúmi ñanitnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-cò-ndúú Dios, te ò tùha-ne canáhà-né, te ò tùha-ne xini-ne, te ò xidácuíhñà-né, dandu màsà cútñáhà gá-nda xi-né. Ni nácóò dahuun-ndané; ni màsà cuàhandee ini-nda cuxi-nda xi-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandai sàhà cuàchi nèhivì có-nchicùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmi-nsiá cachí-nsiá nansa cuu xi nèhivì cutñáhà xi-nsiá nú ni sàà-nè quida-ne cuàchi. Ñàyücàndúá, dohó cachí xi-nsiá: ni cúxió dahuun tiàa iá falta-xi ma nùu-nsiá.

6

Màsà cùhùn-nda nùu juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhà-nda, cachí Pablo

¹ Có-ndiá icà-nsiá canicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá nùu iin juez có-xinindisá-xí ichì Dios. Chicá vaha nùu nèhivì xí mii-yá ni ndúndàà sàhà chuun xi-nsia. ² Amadí sà-ináhá-nsiá ñà-divi ndohó nèhivì xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xi sàhà nèhivì ñuhivì yohó quivì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátuni sàà-nda nsidandaà-nda sàhà chuun cuatihu cuú ofrecer tiempu vichi. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná àngel icúmi-nda nsidandaà-nda sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhi nsidandaà stná-nda sàhà chuun sencillu iá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñàyücàndúá, nú iá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nèhivì tuxí ini-nsia chicá mà nchichí, te mii-né nsidandaà sàhájàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachí uin xi-nsiá àma cùcàhàn nùu-nsiá sàhájàn. ¿A ndisá còò ni-iin ñani-nda nchichí mahi-nsiá? ¿A ndisá còò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vachi sàhàn-nsiá sanicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñani xinduu-nda. Dècuèndè nùu iin juez có-xinindisá (xí Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñàyücàndúá, iin falta cahnú xi-nsiá nduájàn, vachi có-ndiá icà-nda canicuàchi stnaha-nda sàhà-nda. Chicá vaha ni cuàha-nda quidaquini-ne xi-nda, te quidandee ini-nda. Chicá vaha naccoo-ndané cahniándahví-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quidandé stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá. Còo. Dècuèndè quidáquini-nsiá xi ñanitnaha-nsia, te xidándiáá-nsiá ñà-ndúá icúmi-né, mate iin-ni ñani xinduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ináhá-nsiá ñà-mà nihì nèhivì malu sàà-nè ñuhivì ìi xí Dios. Ñàyücàndúá, màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá, vachi mà cundiátú anima ni-iin nèhivì nchicùn xi ñahà, ni-iin stná nèhivì cahvi xi yùu ò figura, ni-iin stná nèhivì iá xí inga ana có-ndúú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nèhivì nduú ùi nèhivì, ¹⁰ ni-iin tècuíhñà, ni-iin stná ana tùha xihò xi ñà-icúmi inga nèhivì, ni-iin stná tè-xini, ni-iin stná tè-tùha canáhà, ni-iin stná tè-sàhniéndahví xi ñanitnaha xi. Ni-iin nècuàchì jaàn mà ñhítahví xi ñuhivì ìi xí Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ìi stná anima-nsiá. Ñàyücàndúá, nèhivì vaha sanduú-nsiá nùu mii-yá vichi. Ducán ni cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìi, te nì) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-nda Jesucristu, vachi ni chindee stná Espiritu ìi xí Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nèhivì): “Vátuni quida-nda ñà-ndúá cudíi ini-nda”. Pues vihini, doco màdi nsidaa iñaha nduá iin ñà-chindéé xi-nda. Mate vihini quida-nda ñà-ndúá cuni-nda, doco

màsà cuàha-nda cundee ni-iin ñà-có-lá vaha nù sàxínítnùní-ndà. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin dichu: “Tixi-nda nduú fin xi ñà-nduá xixi-nda, te chuun quidá tixi-nda nduú stná ñà-cuñuhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmi ndújàjàn, vachi vaxi iin quivi icúmi Dios dandáñhú-yá nsidaajàn. Te cuerpu xi-nda, ¿índù chuun icúmiá? Pues màdi-ñá coo-nda xi ndéni ñahá ní cui; còo. Divi ñà-cunucuachi yí-nda nù Stoho-ndà Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, íá stná-yá sàhà-ndà. ¹⁴ Ñàyucànduá, nacua ni natiacu-yá ni quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmi-ndá natiacu stná-ndà quida ndudu ì xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsínú iní-nsia ñà-ndahásàhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a íá vaha coo stná-ndà xi iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahásàhà-yá sàndùù-ndà? Còo, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsínuu stná iní-nsia nansa íá xi iin tiàa ni quida iin cuàchi xi iin ñahà ndevàha, ñà-iin-ni nèhivi sàni nanduu-ne? Vachi ducán cachí tutu ì: “Iin-ni nèhivi cunduu ndúì-nè, (nècuàchi tiàa xi nècuàchi ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyucànduá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-ndà xi inga ana cóni nándàhà xi-nda. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíni guà` xi iquicúñú-nda. Doco nú ni quida-nda iin falta xi iin nècuàchi ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nù cuerpu xi mii-nda nduájàn. ¹⁹ ¿A có-ináhá-nsiá ñà-vehe Espíritu ì xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vachi sàni nihitáhvi-ndà Yà-ìi mà nù-yá? Ñàyucànduá, màdiá mii-nda nduu-nda stoho-ndà; ²⁰ còo. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dānāá-yá sàhà-ndà, te sàhāmà nsidaa ñà-nduá quidà-ndà na itiacú-ndà xi cuerpu xi-nda, divi sàhà tnùñuhu xí mii-yá ni cundúá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹ Vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà ñà-nduá ni tiàa-nsia nù. Cunaha-nsiá, cuaha-ni íá nú íá mii iin tiàa, te có-íá-nè xi ni-iin nècuàchi ñahà. ² Doco còtó quida nècuàchimà iin cuàchi, chicá vaha ni nándàhà-nè; te ducání stná nècuàchi ñahà, chicá vaha ni cúcúmi-nè ì-nè. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá ícà-nè quida ndisa-ne cumplir chuun ni nihì-nè ñà-coo-ne xi ñahàdihí-nè. Stná nècuàchi ñahà, ndiá ícà stná-nè quida vii-nè cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xi ì-nè. ⁴ Màdi micúisi nècuàchi ñahà nduú ana cachí nansa quida-ne, a coo-ne xi ì-nè, á coó. Icúmi cachi stná nècuàchi tiàa. Te ducání stná nècuàchi tiàa ma, màdi cui si mii-nè cachi stná-nè nansa quida-ne xi ñahàdihí-nè, vachi icúmi cachi stná nècuàchi ñahà. ⁵ Màsà cáchi-nsiá “còo” nù nècuàchi vehe-nsia. Cuisi nú vihini cuní-nsiá cunihii-nsiá iin ù quivi sàhà-ñà càcàn tàhvi-nsiá nù Dios. Dandu después nacua stnahá-nsiá, vachi nú coó, vihini dacá ñà-malu Satanás sàxínítnùní-nsiá ñà-có-cundéé gá ini-nsiá cunihii-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí xi-nsiá, doco màdi ñà-dàndacuí nù-nsiá nduá; còo. Cuisi cachí xi-nsiá ducán sàhà-ñà cundaa ini-nsiá nansa íá iin ñà-vaha cui quida-nsia. ⁷ Vachi yùhù, cudii ini nú ni quidá nsidaa nèhivi nacua quidé, (ñà-có-ìé` xi ni-iin nècuàchi ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa ni nihitáhvi-ndà nù Dios, vachi tucu tucu sàhatahvi-yá iin iin-nda. ⁸ Ñàyucànduá, yùhù cachí xi nsidaa nècuàchi ñahà cuaán, xi nsidaa stná nècuàchi tàñaha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-nè nú ni quidá-nè nahi yùhù (ñà-cóni nándàhà). ⁹ Doco nú mà cundéé ini-nè cunihii-nè ducán, dandu ni nándàhà-nè chicá vaha, te màsà càcánúú-nè xího stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivi sàni nandàhà, íá ndisa ñà-nduá dandacuí nù-nè. Te màdi cui si yùhù cachí xi-nè palabra yohó; vachi ducán dandacuí stná Stoho-ndà Señor. Te dohó cachí-yá: ni-iin nècuàchi ñahà màsà nácóo-nè ì-nè. ¹¹ Doco nú sàni nacoo-ne nècuàchimà, dandu (màsà nándàhà gá-nè xi inga tiàa). Iin-ni ni coó mii-nè, te nú coó, ni nàxícócuñi-nè nacua stnahá-nè xi ì-nè. Daaní, divi ducání xí stná nècuàchi tiàa, màsà càtéstnahá stná-nè xi ñahàdihí-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchi dava ga tu, cui si cuàhìn cachí xi-nsiá ñà-nduá nacání uun iní, vachi có-nduá iin ley dandacuí Dios. Nú íá iin ñani-ndà có-xiníndisá ñahàdihí-xi, màsà càté-nè nècuàchimà nú cudii ini nècuàchimà coo ndisa-ne xi ì-nè-mà. ¹³ Te ducání stná xi nècuàchi ñahà: mate có-xiníndisá ì-nè, doco chicá vaha màsà càté stná-nè ì-nè, nú cudii ini nècuàchimà coo ndisa-ne xi ñahàdihí-nè-mà. ¹⁴ Vachi mate cui si nècuàchi ñahà xiníndisá, doco sàhájàn chicá mà úhi cundiátú stná ì-nè nù Dios; te ducání stná nècuàchi ñahà có-xiníndisá, nú nècuàchi xiníndisá nduú ì-nè. Doco nú ndúì-nè có-xiníndisá-nè, dandu ùhi íá cundiátú meé xi-ne. Doco nú xiníndisá-nè, (mate imindaa-nè), dandu meé ì ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cuní nècuàchi có-xiníndisá-má quecuaán-nè, dandu mà cútñú-ní, pues ni cùhùn-nè. Te nú sàcuàhàn-nè, dandu libre íá nècuàchi xiníndisá ni ndòo, ò sea nècuàchi tiàa ò nècuàchi ñahà ni cundúú-nè. Doco ¿índù ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo mani-ndà. ¹⁶ Vachi iin nècuàchi ñahà, có-ináhá-nè ñà-vihini sàhà mii-nè sàhà nècuàchi vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-ináhá stná iin nècuàchi tiàa, pues vihini sàhà mii-nè sàhà stná ñahàdihí-nè càcu-ne.

Màsà nácání ini-ndà nansa ndenihí nēhiví ñuhiví yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo ní chitnùni ini Dios cundoo-nda ñuhiví, ducán xiñuhu cundoo cuéyàà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quíhi-nda ichì-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachí xì nsidaa nēhiví cahví xi-yá. ¹⁸ Vächì nú sà-ítúú seña xi Dios icà-ndà na ní quíhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndà nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà icà-ndà na ní quíhi-nda ichì-yá, dandu màsà nándúcú-ndà nansa màcùtua icà-ndà. ¹⁹ Vächì seña mà, nú ítúá, ò nú có-ítúá, còò ni-íñàha cuní cachàmà. Doco ñà-chivàha-nda ñà-nduá dandacú-yá, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiáá. ²⁰ Doco nacua ní sandoo iin iin-nda na ní quíhi-nda ichì-yá, divi ducán ni cúndóò ñi-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndóò-nsiá libre, fuerza quidáchúún-nsiá nùu lamú xi-nsia, te ducán nisa la stná quivì ní quíhi-nsia ichì-yá. Doco màsà nácání ini-nsiá sàhájàn; còò. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vaha ni quidá stná-nsiá aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúún-ndá quidá inga nēhiví, doco nú ichi Stoho-ndá Cristu nduá nchicún-ndà, dandu libre iá-ndà nùu mii-yá. Te divi ducán stná, nù nēhiví xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchí-ndá nùu-xí, divi mii-yá. ²³ Te sàni dānāà-yá sàhà-ndá. Ñàyücānduá, màsà cuàha-nda quida-nda chuun ní dāndācú ana nduú nēhiví uún.

²⁴ (Pues sàhà nsidaajàn yùhù cachí xi-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na tãñàha ga quíhi-nda ichì-yá, divi ducán ni cúndóò ñi stná-ndá vichi, ñani.

²⁵ Vichi cuàhìn cāhìn sàhà ñàhà cuàchì tãñàha ga nandàhà. Còò ni-íñàha ni cachí Stoho-ndá Señor xí sàhà nēcuàchimà, doco sàhà gracia xi-ya, vātùni cahví-nsia xi conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhàmà cuàhìn cachì ñà-nduá nihnú uun ini: ²⁶ chicá vaha iin-ni ní cúndóò-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vächì tiempu ùhì nduá vichi. ²⁷ Ñàyücānduá, nú iá ñàhādihí-ndá, dandu màsà cātéstnàhà-ndá. Te nú còò ñàhādihí-ndá, dandu chicá vaha màsà nándúcú-ndá nansa nandàhà-ndá. ²⁸ Doco nú ni nándàhà iin tiàa, màdi cuàchì nduá. Te ò nú ni nándàhà iin ñàhà chii, màdi cuàchì nduú stná. Cuisiá mà mání tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cuní ndoho guá-nsia.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vaxi ga cuàhà tiempu, ñani. Ñàyücānduá, nú iá ñàhādihí-ndá, màsà cúnihnú ini-ndá nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhà iin tnùndoho), màsà ndúlócò gā-ndá sàhájàn. Te nú cudí ini-ndá sàhà iñàha, màsà cútúxí ini-ndá chuun chicá ndiáá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cúnihnú ini-ndá yáha ga xiñuhá nùu-ndá. ³¹ Te nú icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhiví yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndá sàhájàn, vächì ñuhiví yohó, icúmíá ndañuhá.

³² Yùhù, có-cuní nacani cuàhà inì-nsia sàhà ni-íñàha. Iin nēhiví còò nēcuàchì vehe-xi, (mà úhi) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndá Señor nansa quida-ne, te cudí ini-yá. ³³ Doco iin nēcuàchì iá ñàhādihí-xi, chicá nacání ini-nè sàhà chuun xi ñuhiví yohó, vächì nandúcú-nè nansa cudí ini ñàhādihí-nè. ³⁴ Daani, iin nēcuàchì ñàhà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nùu iin nēcuàchì còò íi-xí. Nēcuàchì còò íi-xí, (mà úhi) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndá Señor, vächì cuní-nè cundiaa-nè mii-nè, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nēhiví íi xí-yá. Doco iin nēcuàchì iá ñi-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhiví yohó, vächì nacání ini-nè sàhà nēcuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí xi-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nsia, màdi sàhà-ñà cadì nùu-nsiá iin modo có-ndiá iquē. Cuisi cuní quida-nsia ñà-íá vii, te nihi-nsiá cunucuaachi víi-nsiá nùu Stoho-ndá Señor, màdiá coo iin ñà-mà cùì chivàha-nsia.

³⁶ Pues ni cachí-ndá iá iin tiàa yáha ga cuní nandàhà xi ana cudí ini-te, te có-quidá víi-té ñà-íá miá cahan-té. Pues ní ducán nduá xiñuhu coo, dandu vātùni quida-té nacua nihnú ini-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñà, màdi cuàchì cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vaha ini-te, te còò necesiad nandàhà-té, vātùni quidandee ini-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá víi-té. Iin-ni sàni nacani ini-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ñi-ñà seguir cunduu-ñà. ³⁸ Ñàyücānduá, (nduájàn, vātùni iá): nú ni nándàhà-té xí-ñà, vātùni iá ñà-nduá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nándàhà-té, vātùni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduájàn nùu ingá mà. ³⁹ Iin nēcuàchì ñàhà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nè coo-ne xi ñi-nè ndè cachí sàa cui nēcuàchimà. Doco nú sàni xihì nēcuàchimà, dandu libre iá-nè nandàhà-nè xi inga tiàa cudí ini-nè, cuisí-ní ní cundúú stná inga tiàa ma iin nēhiví xí Stoho-ndá Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nè mà nándàhà gā-nè, dandu chicá ndiàha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidé cuenta chindéé stná Espiritu lí xí Dios sàxinítnùní.

8

Màsà caxi-nda ò cuxi-nda ñà-nduá chindóò nēhiví nùu ñà-nduá cahví-né

¹ Vichì cuàhìn cāhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-nduú ofrenda chindóò nēhiví nùu ñà-cāhvì-né. Pues vihini cachi-ndá: “Nsidaa-nda ináhà vaha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndá ñà-ináhà cuàhà-ndá iñàha, dandu queámà na ian ndiáá gā-ndá tuxí

ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda, dandísá sàà-ndà cunduu-nda nêhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhà cuàhà-ndà, dandu cumáni gá ñà-cundaà vaha ini-ndà nacua ndiá icà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhà ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñâyùcàndüá, ñà-yòhó nduá cachí sàhà ofrenda chindóó nêhivì nù ñà-càhvi-né. Ináhà-ndà ñà-imindaa Dios iá, te còò ni-ñàhà ndiaá figura iá ñuhivì yohó, ⁵ mate cuàhà gá ñà-nduá cachí nêhivì nduú ana cahvi-né ansivi ò ñuhivì, vâchi cuàhà ñàhà cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisi mii-yá ni quidavàhà xi nsidaa ñàhà, te xinúcuáchi-ndà nù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà Jesucristu cahvi-nda, vâchi sàhà ndudu ì xi-yá ni sàcòò nsidaa ñà-iá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdi nsidaa nêhivì sánhì vaha ini-nè sàhájàn. Vâchi dava nècuàchi xiníndísá, quidá ñi-né cuenta ñà-dàcútiácú ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóó nêhivì nù, vâchi antes ducán nisa quida stná-nè. Ñâyùcàndüá, na xixí-né ofrenda mà vichi, niñnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá, vâchi tãñàhà ga cutùhà vaha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdi xi ñà-itiácú-ndà icúmi-ndà ndee vaha-nda nù Dios, vâchi nú sàni saxi-ndà ñàhà, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cúni-ndà caxi-ndà ñàhà, iin-ni iá stná-ndà, (còni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu ni cundóó-ndà, vâchi mate iá derechu xi-nda (caxi-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nêhivì có-cundáà ini-xi sàhámà, te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, ni cachí-ndà sàni xini iin nêhivì mii-nsiá nècuàchi ináhà guá, te ni quihivì-nsia vehe ndé itá ñà-nduá cahvi nêhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nêhivì ni xini xi-nsiá mà, nú ni cundúú-né iin nècuàchi có-cundáà vaha ini-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxi stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñâyùcàndüá, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhà guá-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñúhú-nsiá anima ñanitnaha-nsia, mate sàhà stná mii-né ni xihì Cristu. ¹² Ñâyùcàndüá, có-queé víamà, vâchi nú ni quida-nda cuàchi nù ñanitnaha-nda ducán, dandu nù stná Cristu ni quida stná-ndà cuàchi queámà, vâchi sàni dàtúcù-ndà sàxinítñùni nècuàchimà ñà-có-sàhà-nè cundaà vaha ini-nè. ¹³ Ñâyùcàndüá, yuhù, nú cuàhàn iin ñanitnahi quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-nduá cuní caxí ni cú, dandu chicá vaha màsà nunca caxi gué² ni-iin cuu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanitnahi.

9

Nansa ni cachi Pablo xi nêhivì xitñùhu xi-né ñà-quidáchúñ-né nahi dava ga nêhivì

¹ Yuhù, ¿amádi libre ié? ¿Amádi iin nècuàchi apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xininùú stnáí. Te mii-nsiá, ináhà stná-nsiá ni quide chuun ndiaha xi-yá ndé ndoó-nsiá, te ni xiníndísá-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcúni dava nêhivì yuhù ñà-nduú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhà vaha-nsia, vâchi ñà-sàhà yuhù sà-xiníndísá-nsiá ichí-yá, divi sàhámà cundáà vaha ini-ndà ñà-nùú mii-yá sàni nihitáhví chuun quidé.

³ Vichi cuàhìn cachí ñàhà xi-nsiá, vâchi ndoó dava nêhivì xitñùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xi-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandáhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñàhàdihí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xi stná Pedro, xi stná dava ga nècuàchi apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsiá ñà-cuisi Bernabé xi yuhù xinduu nêhivì còò derechu-xi; doco iá stná derechu xi-nsi nacoo-nsi chuun xi ñuhivì yohó, te quida-nsi cuisí chuun ì. ⁷ Vâchi ducán iá xi-nsi na ian quidá soldadu, màdi cuenta xi mii-té sàhàn-te guerra. (Còò.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiáà xi yutnú quisi vídi, saxí stná-tè iin ù-si; te ò nú quisi ndacá-te, iá stná derechu xi-tè cuhni-tè tëndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxi stná ini-nsia ñà-sàhà-ñá có-ndúú mii-yá, ñâyùcàndüá, có-ndiáá palabra cachí jaàn. Còò, vâchi divi ducán cachí stná ley ì ndé ni tiaa Moisés ⁹ nùú tutu ì, te ni cachi Dios: “Màsà cúnúhú ñunù yuhù buey na sànihni-si trigu cóya”. Pues, nàhà claru, màdi sàhà-ñá màni guá quisi mà nùú-yá nduá dísàhà-xi ni cachí-yá ducán. ¹⁰ Còò, sàhà ndohó ni cachi-yá ducán, (vâchi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiá icà coo tñundé ini xi nècuàchi (chináhà palabra ì) ñà-nihí-né iin algu, divi nacua iá stná xi iin nècuàchi xitú, te ò iin peón dacóyo nùni, niñnú ini-nè nihí stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachtitñùhu-nsi xi-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsiá, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuàhà-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhivì yohó. ¹² Te nú ndoó nêhivì dava ga iá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nùú-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còò; có-xicàn-nsi ni-ñàhà nùú-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisi quidándéé ini-nsi, còtó nú ni càcàn-nsi ñàhà cadiàmà nùú nêhivì, te mà cúníndísá gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sá-ináhà stná-nsiá nansa xiquida dùtù quida-xi chuun ì veheñùhu (xi nècuàchi raza Judea), xixí-né promesa sàà yucán. Vâchi dùtù xinúcuáchi nùú mesa ì ndé xixín quisi nduú

promesa, níhi-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyücàndüá, náha claru sàni chitnùní ini Stoho-ndá Señor ñà-ducán quida stná nèhivi cachitnùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némá icúmi-nè nihí stná-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùu-nsiá, mate iá derechu xi. Ni màsà cútúxí stná ini-nsiá a tiaí carta yohó ñà-quidè reclamu ñà-nduú derechu xi. Còo, chicá vaha dihna ni cuí, te (màdiá quidejàn), vachi nu ducán, dandu mà cúí gá cachì xi nèhivi ñà-nduá cudfì guá ini cachì xi-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-íñàha).

¹⁶ Ñà-ndáa nduá, razón ndiaha xi Dios nduá cachitnùhi; doco có-nihnú ini camáni nèhivi yùhù sàhámá, vachi nihnú ini ñà-fuerza cachitnùhi palabra mà, te ndahví (gà cuú ini) nú màsà cáchitnùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyücàndüá, nú cuisì yùhù ni chitnùní ini cacanui xi palabra mà ni cuí, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xi. Doco nú nihnú ini ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhájàn cundaà ini-ndá iin chuun ì ni nihí nùu mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán ni nihí chuun ma, dandu ¿índü íñàha cunduu tnùmanì nihitáhvi? Pues, divi ñà-uun-ni cachitnùhi xi nèhivi razón ndiaha xí Cristu, te có-quiyàhvi, mate iá derechu xi càquàn, doco có-xíquèn nùu-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; cóo ni-iin ana cachì xí nansa quide. Doco nihnú ini ñà-ié' sujetu nùu nsidaa nèhivi áma vihini sàa stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xi chívaha stnáí estilu xi nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnáhi xi-né, áma sàa dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidè mate nùu yùhù có-ndiáa gà ley sàhana xí-némá, doco voluntad xi mii nchicùàn áma sàa stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daaní, nú ié' cutnáhi xi nèhivi có-nchicùn estilu xi ley mà, dandu có-nchicùn stnáí-ñà, áma (chíndéé stná mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichì-yá. Doco màsà cúnihnú ini-nsiá ñà-ndüí iin nèhivi cóo ni-iin ley xi Dios nùu-xi; cóo, vachi nchicùn ndisa stnáí ley xi Cristu. ²² Daaní, na ié' cutnáhi xi nèhivi mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnáí na quidá mii-né, áma nihí' dacuní stnáí dava-ne ichì vaha. Vachi ducaní quidè xi nsidaa nèhivi: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnáí, áma sàa stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidè sàhà-ñà chicá quee tnùñuhu xi razón ndiaha xi-yá, dandu nihitáhvi stnáí iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ínahá-nsiá, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhi xi premiu, mate cuahà-té ni dàdává stnahá-te. Pues ducaní iá stná xi ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihitáhvi stná-ndá nùu-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadavá stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xi mii-té (áma níhi-té cóo fuerte-te). Te ¿índü chuun? Divi sàhà-ñà cuní-te nihí-té (iin premiu tii) mà cúnahá ni-iin ratu, iin sicatè ndahá cuí yutnú cuñuhu ñini-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhí nduá nihí-ndá nú ni cuàhandee ini-ndá (cunchicùn-ndá mii-yá). ²⁶ Ñàyücàndüá, yùhù sàhandee cahnú ini, nahi tè-xinú carrera, doco inahí índü nùu-xi cuàhàn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná ini, doco có-ídiquí uin; inahí ñà-nduá quidè. ²⁷ Sadí nùu ñà-xíhoé quide. Có-sàhi ñà-quida ndevàhi xi mii, cóto mà nátú guè nùu mii-yá mate cuahà gà sàni càhìn xi nèhivi dava ga sàhà ichì-yá.

10

Màsà cáhvi-ndá figura nahi nisa quida nèhivi Israel sàhana na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñáni, cuní cundaà ini-nsiá nansa ni cuu xi nèhivi sàhana, nsidanicuú-né (ni chindee Dios-né), nisa xica-ne tíxi còndàhvi iin vicò xí-yá, te nsidaa-né ni yaha uun stná-nè mahi mar yucán. ² Ñàyücàndüá, na ian cùu-xi-ndá na cuhí-ndá, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian ni cuhii stná-nè tíxi vicò mà xi ini mar mà, te ducán ni nanduu-ne nèhivi xí Moisés. ³ Daaní, iin-ni nisa itiacu stná nsidaa-né ñà-ndüá ni sàhatahvi Dios-né, ⁴ te iin-ni nisa xihí stná-nè tècuí ndiaha, divi tècuí ni cana nùu iin cavá. Te cavá mà, seña ni sandua nahi Cristu, vachi ni cutnahá stná-yá xi-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán ni cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xi modo xi-ne, te ñàyücàndüá cuahà sàstnùhù-né ni xihí nùu yucú yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndüá ni cuu xi nèhivi sàhana ma, divi sàhà-ñà cundaà ini ndohó vichì nduá, màdí nchihò stná ini-ndá quida chicuéhè-ndá na ian ni quida mii-né. ⁷ Ni màsà cáhvi stná-ndá figura na ian ni quida dava-ne, vachi ducán nacaní tutu iì: "Ni sàcündoo-ne ni xixi-ne, te ni xihí-ne, dandu después ni ndacuìta-ne ni itasaha-né (nùu figura xi-né), cachá". ⁸ Ni màsà càhàn-ndá xi ana cóni nándàhà xi-ndá nacua nisa quida dava nècuàchì yucán, vachi después ni xihí òcò ùni mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cunì Stoho-ndá Señor, vachi ducán ni quida dava-ne, te sàhájàn ni ndecoyo cuahà cóo, ni tñii-siné, te ni xihí-nè. ¹⁰ Ni màsà càhàn ndiaa-ndá (diquí-yá) nacua ni quida dava-ne, te ni ndañuhu cuahà-né ni quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn ni cuu xi nècuàchì sàhana ma sàhà ñà-ni cundáa ini-ndá (màsà quidá stná-ndá ducán). Vachi divi sàhà ndohó ni tiaa nsidaámà nùu tutu iì sàhà-ñà cundaà ini-ndá nansa quida-nda quivì vichì na xínu tiempu. ¹² Ñàyücàndüá, nú nihnú ini-ndá sà-íá

vàha-nda nùu Dios, dandu ni caquín-nda cuidadu còto sàa-nda quida stnà-nda iin cuàchi có-nìhnú ini-nda. ¹³ Nsidaa ñà-ndúá yàha-nda vichi, cui sí ñà-ndòhó stnà nsidanicuú nèhivi ñuhívi nduá. Te vátuni cahvi vii-nda xi-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-ndúá mà cúndéé ini-nda sàhà-xí. Còo, vàchi (nú cuàhàn-nda quida-nda iin cuàchi ni cu), dandu siempre datú Dios nansa càcu-nda nùajàn sàhà-ñá vátuni quidandee ini-nda. ¹⁴ Ñàyücàndúá, cuidadu ni cúndóo-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisi nùu Dios ni cuàha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxi-nda ñà-ndúá ni chindoo nèhivi nùu figura

¹⁵ Cuàhìn cachi xi-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsiá xí, amádi ndisa á cóo, vàchi quidé cuenta xínduu-nsia nèhivi cundáa ini-xi. ¹⁶ Na (nacuitàhvi-nda, xihí-nda) ñà-ñuhú copa ndi-aha ma, te naquímáni-nda mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó ni xitiá nù-yá. Te na xixi stnà-nda pan ì, dandu iin-ni nihnú stnà ini nsidaa-nda nansa ni sàha-ya iquicúñú-yá (sàhà-nda). Sà-ìnhá-nsiá nsidaajàn. ¹⁷ Ñàyücàndúá nahi imindaa nèhivi sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuàhà-nda ndoo, vàchi iin-ni pan (ii) xixi nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehe-nsiá nansa xíquida nècuàchi raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisi nduú promesa, te ni xihí-si nùu mesa ì, dandu después saxí-né cuñú-si. Pues sàhà ñà-sàxi-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stnà-nè ana (nihnú ini xi religión mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachi nsidaajàn xi-nsiá, doco có-cuní cachàmà ñà-itiácú ndisa figura cahvi nèhivi có-ìnháa xí Dios, ni có-cuní cachi stnà ñà-ndiáa ndisa promesa sàha-neñà. Còo, doco cunaha-nsiá, iá ndisa ana òndú-xí sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùu ñà-malu sàha-neà, màdi nùu Dios. Te yùhù, có-cuní dahuin cunihnu ini-nsiá quisi mà. ²¹ Vàchi còo permisú cuitahvi-nda coho-nda copa ì xi Dios, te después coho stnà-nda ñà-ndúá sàha-ne ñà-malu; còo. Vàchi còo permisú cuxi-nda pan ì xi Dios, te después cuxi stnà-nda ñà-dàcùxi-nèsi. ²² Mii-nsiá, ¿a ndisá cuní-nsiá dacuidá ini-nsiá Stoho-nda Dios ducán? ¿A tuxí ini-nsiá chicá fuerte-nsiá nùu-yá? (Doco mà ndisá.)

²³ (Ñà-ndáa nduá), libre iá-nda quida-nda nacua cudfi ini-nda, doco (xiñuhu nsinuu ini-nda) màdi nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre iá-nda, cachi-nda, doco màdi nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñàyücàndúá, màsà nàndúcú-nda ñà-ndúá cudfi ini-ni mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vàha ñanitnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dicó yàhvi, vátuni caxi-ndañá. Còo necesidad nacani ini-nda ndacàtnùhù-nda sàhámà, ²⁶ vàchi Stoho-nda Señor nduú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhívi yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-nda cùhùn-nda iin vicó iá vehe iin tiàa có-xìníndisá-xí-yá, te cudfi ini-nda cùhùn-nda, dandu vátuni caxi stnà-nda nsidaa ñà-ndúá taxí nècuàchimà; ni màsà ndacàtnùhù-nda sàhà comida mà; màsà nácáni ini-nda sàhà. ²⁸ Docu vihini cachi iin nèhivi xi-nda: “Cuñu yohó, promesa ni sandoo nùu figura cahvi-né nduá”. Pues ni ducán, dandu sàhà nècuàchimà màsà cáxi-nda cuñu mà, còto cuduchi ini-nè, vàchi vihini quida-ne cuenta nduajàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-nda ñà-libre iá-nda, te màdiá fuerza icumí-nda quida-nda ñà-ndúá cuní inga nèhivi cachi ì gá ini-xi. ³⁰ Vàchi naquímáni-nda Dios sàhà ñà-ndúá saxí-nda, ñàyücàndúá còo ñà-disàhà-xí cundoo nèhivi cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-ndúá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-nda ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-ndúá quida-nda, sàhà ñà-ni quèé gá tñùñuhu ndiaha xí Dios ni cundúá, a ducán saxí-nda ò xihí-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dàcùdúchí ini-nda ni-iin nèhivi, a ducán nduú-né iin nècuàchi raza Judea, ò iin nèhivi inga raza (có-xìníndisá), te ò iin nèhivi cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stnà-nsiá nacua quidá yùhù, có-nàndúqui ñà-cudfi ini mií, cui sí-ní quidé lucha ñà-màsà cùdúchí ini nèhivi sàhí, dandu vihini sàa stnà-nè càcu ànima-nè.

11

¹ Ñàyücàndúá, nacua quidá yùhù, ducáni quida stnà mii-nsiá, vàchi divi Cristu nduú ana nchícuin.

Nansa xiñuhu quida nècuàchi ñàhà na natácá-nda

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñáni, vàchi iin-ni nsinúu ini-nsia yùhù, te nsinúu stnà ini-nsia pal-abra ni cachi xi-nsiá ñà-chivàha-nsia. ³ Te vichi cuní cundáa ini-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùu nsidaa nècuàchi tiàa, te nècuàchi tiàa nduú ana dandacú nùu nècuàchi ñàhà, ducáni nacua dandacú stnà Yua-nda Dios nùu Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-ndúá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùu Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stnà-nè razón xi-ya nú ñuhú-néamà, vàchi có-ndúamà tñùñuhu xí òndú-né. ⁵ Docu nècuàchi ñàhà, nú xicàn tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te có-ìdhavi òndú-né ni-ìnhà, dandu xiñuhu cucahan

nù-né sàhà dìni-né, vâchi davani queámà na ian sàni dátè tehe-né. ⁶ Vâchi nú có-ìdâhvi dìni-né ni-ìñàha, dandu chícá vâha ni dátè cuati dìni-né. Te nú ni cùcáhàn nù-né dátè cuati-né, ò dátè tehe-né, dandu xiñuhu ni cùdâhvi dìni-né. ⁷ Iin nècuàchi tiàa, có-xiñùhù cudâhvi dìni-né, (na xicàn tàhvi-né), vâchi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yànè, ñâyùcàndüá, xiñuhu tava-né tnùñuhu xí-yá; doco nècuàchi ñahà, tnùñuhu xí nècuàchi tiàa tava-né, ñâyùcàndüá (xiñuhu ni cùdâhvi dìni-né). ⁸ Vâchi màdi (iin iquh) nècuàchi ñahà ni cùyucún nècuàchi tiàa. Còó. Iquí tiàa ni cuyucun nècuàchi ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né ì-né, ñâyùcàndüá ni sàcòo-ne, màdiá ni sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchi ñahà. ¹⁰ Ñâyùcàndüá, xiñuhu cudâhvi dìni nècuàchi ñahà, te cundua mà seña ñà-lá ana dándàcù-xi nù-né. Te sàhà stná (indéhe) àngel xi Dios, ñâyùcàndüá xiñuhu quida stná-né ducán. ¹¹ Doco có-càchí ñà-cuisi nècuàchi tiàa nduu ana ndiáá, ni có-càchí stnáí ñà-cuisi nècuàchi ñahà ndiáá stná; còó, vâchi nú ndoo-nda nù Stoho-ndá Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñâyùcàndüá, mate iin (iquh) nècuàchi tiàa ni sàcòo nècuàchi ñahà, doco vichi nècuàchi ñahà nduu ana datúinuú xi nècuàchi tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduu ana chítñuni iní-xi sàhà nsidanicuú ñàha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xí nansa tuxí iní-nsia: ¿a vátuni iá cahan-nsiá nú ni cacán tàhvi iin nècuàchi ñahà ní uun-ni iá dìni-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducáni ináhá-ndá cucáhàn nù iin nècuàchi tiàa nú ni ndunaní ididíni-né. ¹⁵ Doco nècuàchi ñahà, còó, cuahà gá cudí iní-né ní nani ididíni-né, vâchi na ñàha ìdâhvi dìni-né nduu, te ducán ni nihitâhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí xí-nsiá), doco nú có-ndóo iní iin nèhivi xí palabra yohó, dandu ni cúnahá-né cuisí ñà-jaàn nduu estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduu stná estilu xi nsidaa gá nèhivi cahvi xi Dios.

Nansa ni quida Pablo xi nècuàchi ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacuitâhvi-né Cena ìi xí Stoho-ndá Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xí-nsiá ñàha, doco màdiá ndeníhi vâhi mii-nsiá nduá; còó, vâchi cunaha-nsiá, có-queé víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xí-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú iní iin grupu-nsiá, vâchi ducán cachí nèhivi xí, te tuxí iní vihini ñà-ndáá ndua. ¹⁹ Vâchi vihini cachi stná-ndá ñà-icúmí coo itnii grupu nù-nsiá sàhà-ñá cundaá vâha iní-ndá ana xínduu nècuàchi chícá ndiáá, (doco màdi ñà-cáhàn sàhnù-ndá cunduajàn). ²⁰ Ñâyùcàndüá, yùhù cachí, màdiá nacuitâhvi ndisa-nsia Cena ìi xí Stoho-ndá Señor nduu na natácá-nsiá jaàn. ²¹ Vâchi cada iin iin-nsia, yâchi quesáhá-nsiá xixí-nsiá ñà-nduá nihí iin iin-nsia, te dava ga nèhivi, ni có-sàa comida xi-ne, te dava ga-né, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduu ndé ndiá icá-ndá cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndá, vâchi nèhivi xí Dios xínduu-nda. Ni màsà dándücáhàn-ndá ñanitnaha-nda nduu nècuàchi ndahví. Pues, ¿nansa tuxí iní-nsia? ¿A cuàhìn ndeníhi vâhi-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá? Còó, mà quidéa.

Nansa ni quida Jesús Cena ìi primeru

²³ Nù meru mii Stoho-ndá Jesús ni nihí palabra nacáni nansa ni quida-ya na ní sanduu ñuu quívi ní cahìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xí-nsiá, nansa ni tnii-ya pan, ²⁴ te ni naquimaní-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu ni dàcuàchí-yáñà, te ni cachi-yà: “Nahi iquicúñu mii nduá yohó, te divi iquicúñu nduá sáhatahví sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu iní-nsia yùhù”, ni cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihí ni xixi nsidaa-né, dandu ni tnii-ya pocillu, te ni cachi-yà: “Ñà-ñùhú pocillu yohó nduu seña xi ichi saa nacóí cunchicùn nèhivi, vâchi nahi nihí nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu iní-nsia yùhù”, (ni cachi Stoho-ndá Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihí-nda ndutè ì mà, ñà-jaàn nsinuu iní-nda ñà-ni xihí-yà (sàhà-ndá), te iin-ni icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàa quívi naxicoñuñ-yà.

²⁷ Ñâyùcàndüá, nú cuní-ndá nacuitahvi-nda cuxi-nda pan xi Stoho-ndá Señor, ò coho-nda yà-ìi xí-yá, dandu màdiá nansa ni ni cui ni quida-ndañá, vâchi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vâchi ñà-cóni chívâha-nda tnùñuhu xí iquicúñu-yà xi nihí-yá nduá. ²⁸ Ñâyùcàndüá, xiñuhu nacani vâha iní-nda, te ndundoò anima-nda, dandu vátuni nacuitahvi xii-nda pan mà, te coho-nda yà-ìi mà. ²⁹ Vâchi nú có-nihnú iní-nda pan mà nduu nahi cuerpu xi-ya xixi-nda, te xihí stná-nda yà-ìi mà, dandu dacuidá cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduu meru ñà-disáhá-xí cuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihí stná dava-nsia. ³¹ Chícá vâha nacani vâha iní-nda, te ndundoò vii anima-nda antes, dandu mà nihí-nda castigu. ³² Doco te nú nihí-nda iin castigu nù-yá, divi ñà-sàha-yàndó conseju nduájàn sàhà-ñá màsà ndáñùhú dahuun-nda nahi dava ga nèhivi ñuhivi.

³³ Ñâyùcàndüá, na natácá-nsiá, cundiatu-nsia cundoò nsihí-nsia, ñáni, dandu vátuni cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xihí ndisa iin nèhivi doco, dandu chícá vâha ndé vehe-ne ni cuxí-né,

te màdiá nihí-nsiá castigu na natácá-nsiá cundua. (Ñà-jaàn nduá cachí xi-nsiá vichi) ndé cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué xi-nsiá sàhà chuun iá gà.

12

Nansa iá ñà-nduá nihítáhvì ndiaha-nda cutáhvì-ndà nùu Espíritu Ìi

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá nihítáhvì ndiaha-nda nùu Espíritu Ìi, ñàni. ² Sà-ínahá-nsiá nansa ni saquida-nsia antes na tánàha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuisí nacua nisa cachi nêhivì xi-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xì yùù, mate có-càhàn mà. ³ Ñàyücànduá, cuní cundaà ini-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ìi xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá càhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiáá-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ìi ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisí Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni nihítáhvì-ndà nùu-yá, doco imindaa Espíritu Ìi xí-yá nduú ana ni dàcutáhvì xi-ndàñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchi iin iin-nda nùu-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchi-ndá nùu-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xì nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni nihítáhvì nansa chindee ndiaha Espíritu Ìi ndohó sàhà ñà-vàha xì nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni nihítáhvì-ndà ñà-càhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni nihítáhvì-ndà ñà-cundaà túi ini-nda, doco mismo mii Espíritu Ìi nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùu mismo Espíritu Ìi sàni nihítáhvì ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, ni nihítáhvì-ndà dandúvaha-nda nêhivì, doco mismo Espíritu Ìi nduú ana ni sàhatahvì xi-ndá ducán. ¹⁰ Te ò vihini ni nihítáhvì-ndá quida-nda mîlagru ndiaha, te ò cachitnuhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vátuni cundaà ini-ndà a díví Espíritu Ìi, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñàha. Daaní, dava tu-nda, túha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnuhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-nduá ni nihítáhvì-ndà mà, divi Espíritu Ìi nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda nihítáhvì-ndà según nansa chitnuni ini-yà cuàhatahvì-yándó.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñàha sàni nihí iquicúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuàhà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na ian ndohó xì iquicúñú-ndà. ¹³ Váchi nsidanicuu-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhíi anima-ndà ni quida Espíritu Ìi xí-yá. Váchi iin-ni Espíritu Ìi sàni nihítáhvì ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nêcuàchi raza Judea, te ò nêcuàchi inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nêcuàchi libre, te ò nêcuàchi ndoó ana dàndàcù-xì nùu-xí.

¹⁴ Sà-ínahá-ndá, iá ndahà-ndá, iá sàhà-ndá; màdi uun-ni iá iquicúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cui càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachá: “Còó; yùhù, có-nduú iin ndahá, ñàyücànduá, có-nduú cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà: “Còó, yùhù, có-nduú iin nduchinúu, ñàyücànduá có-nduú cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Váchi nú cuisí nduchinúu-ndà ni cundúu inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndá? Te nú cuisí tùtnù-ndà ni cundúu-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñàha diti-ndá? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyücànduá, sàni quidavàha Dios iquicúñú-ndà xì nsidaa ñà-nduá xichuán, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa ni chitnuni ini-yá. ¹⁹ Váchi nú cuisí iin-ni chuun ni cui quida cuerpu xi-nda, dandu mà cundúu ndisa-nda nêhivì. ²⁰ Doco cóó, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyücànduá, có-íá váha cachi nduchinúu-ndà xi ndahà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. Ni mà váha cachi stná dìni-ndà xì sàhà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. ²² Còó, váchi mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícò iá, divi jaàn chicá ndiáá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñà màsà cúcàhàn nùu-ndà. ²⁴ Váchi ndé vico-ni iá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndàñá). Pues ducán ni chitnuni ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñà chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiáá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahásàhà-ndà, icúmíá chindee tnahá, te iin-ni coo vii iquicúñú-ndà. ²⁶ Váchi mate imindaa lugar xi cuerpu-ndà ndohó, doco inii iquicúñú-ndà cuú stná sentir. Te nú cudíi ini iin xaan xi-nda nahi ndahá-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudíi stná iniá.

²⁷⁻²⁸ Pues vichi cachí xi-nsiá ñà-nahi iquicúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nêcuàchi cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvì-yá chuun quida-nda nùu-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsiuhù nêcuàchi apóstol sàni nihítáhvì-nsí ñà-cacanuu-nsi quida-nsi chuun xi-yá. Daaní, nchícùn gá ana xínduu nêcuàchi cachitnuhu razón ndiaha xi-yá. Daaní,

nchícùn gà nècuàchì chináhà palabra ìi. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidà-xì milagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xì-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñanitnaha-xì, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì cáhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, nàhá xicà màdi nsidaa-nda ni ñihì-nda chuun cunduu-nda apóstol; ni màdi nsidaa-nda túha-nda cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdi nsidaa stná-nda túha-nda chinaha-nda nèhivi; cóò. Ni màdi nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivi. Ni màdi nsidaa stná-nda cáhàn-nda inga dàhàn sàà, ni mà túha nsidaa-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. Cóò. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudíi cuáhà ini-nda nihitáhvi-nda más gà ñà-chicá ndiaha sàni cachi mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichi chicá nsiha cunchicùn-nda, te vichi cuàhìn cáhìn xì-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-nda nduú ichi chicá nsiha

¹ Ni cachí-nda sàni nihitáhvi-nda cáhàn-nda nsidanicuú dàhàn ñuhiví xì ndé stná dàhàn ángel, doco nú có-cuú stnahá stná ini-nda sàhà-nda, ni mà cundiáá nsidaámà, vachi ducán queé ñà-cáhàn-ndamà (nahi ruidu-ni), na ian cadì úún iin càa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni nihitáhvi-nda cachitnùhu-nda razón ndiaha, te sànihi stná ini-nda sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dhé, te ináhà stná-nda nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vaha-nda fe, dècuèndé vātùni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cuú stnahá ini-nda sàhà-nda, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-nduá túha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsihí-nda ñà-cuicà-nda, te ò ni cuáha-nda coco-nda (sàhà iin chuun vaha), doco te nú có-cuú stnahá ini-nda sàhà-nda, ni-iyuhu mà cundiáá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-nda sàhà-nda, dandu mà úhi coo calma-nda xì nèhivi, te cuhi ini-ndané. Te mà cúmbidia stnahá stná ini-nda sàhà-nda, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cundàa cuadú stná-nda. ⁵ Vachi nú cuú ndisa ini-nda sàhà iin nèhivi, dandu mà quidá-nda ni-iin ñà-quini xì-né. Ni mà cóó interesadu stná-nda, ni mà cuidà yàchì stná ini-nda sàhà-né, te mà chùhún stná ini-nda sàhà-né. ⁶ Vachi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-nda sàhà iin ñanitnaha-nda, dandu mà cudíi ini-nda nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Cóò, ñà-cunchicùn vii-né ichi ndáá nduá cuní-nda quida-ne, nú cuú ini-nda sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nùù-nda ducán, dandu mà úhi quidandee stná ini-nda sàhà-né; ni mà úhi cahví stná-nda xì-né ñà-chicá quida vii-né después, vachi siempre iá trùndé ini, cachi-nda, te vātùni cucumi-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vaxi iin quiví, te mà cóó gá necesidad cachitnùhu nèhivi xì-nda iin razón xì Dios, ni mà cáhàn gà-nda dàhàn sàà, ni mà cóó cá stná necesidad cachitnùhu-ya xì-nda iin ñà-có-ináhà-nda. Doco ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, mà nunca ndutámà nùù-yá. ⁹ Quiví vichi, có-ináhà nsihi-nda nsidaa iñàha; cóò. Stná iin palabra dacáhàn-yà nèhivi, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xì-nda nsidanicuú iñàha; cóò. ¹⁰ Doco na sàá quiví cununa ndisa ñuhiví, dandu mà cáhàn gà-nda nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tíi, nahi meé nisa cáhìn, vachi nacua nacáni ini nsidaa-vé, ducán nisa nacani stná ini; ducán nisa nihnu ini. Doco vichi sàni sahnui, te ñàyücàndúá, có-quidá gué nahi meé. ¹² Te ducán icúmí coo stná xì-nda después. Vachi quiví vichi indéhe-nda (nansa yáha-nda, doco có-cundáá vaha ini-nda), vachi na ian indéhe-nda nùù iin yütatá có-tuì víi, ducán nduá. Doco vaxi iin quiví, dandu mà cóó gá ducán, vachi vivíi-ni icúmí-nda cundehé claru-nda mii-yá. Quiví vichi cuiisí iyuhu-ní cundáá ini-nda, doco quiví yucán icúmí-nda cundáá vaha ndisa ini-nda nacua cundáá ini mii-yá sàhà ndohó. ¹³ Ñàyücàndúá, ùni iñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vaha-nda fe, te ni cúnihnú vaha ini-nda ñà-siempre chindee-yándó; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-nda sàhà-nda. Doco nùù nsi-ùni ñà-jaàn, chicá ndiáá ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-nda.

14

Nansa ndiá icà-nda quida-nda na cáhàn-nda inga dàhàn sàà quidá Espíritu Ìi

¹ (Ñà-ndàá ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-nda. Daaní, cuní stnài nanducu-nsiá nansa nihitáhvi gá-nsiá más tãhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní nihitáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. ² Vachi na cáhàn-nda dàhàn sàà, màdi nèhivi ñuhiví cáhàn xì-nda. Cóò. Dios cáhàn xì-nda, doco nèhivi ñuhiví, có-cundáá ini-nè nansa cachi-nda. Divi Espíritu Ìi chindéé xì-nda cáhàn-nda ducán, doco iin chuun iá dhé nduá cachí-nda. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivi ñuhiví cáhàn xì-nda, vātùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacuahandee ini-né. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá cáhàn-nda na natácá-nda, dandu ñà-chindee xì anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivi nacuàhandee ini-xi.

⁵ Mate cudií iní nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-càhàn-nsiá dàhàn sàà, doco chicá cudii iní nú ni ñihitáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vâchi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni cãhàn-ndà dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vâtùni, vâchi (sàhà-ñá claru iá palabra mà) vâtùni nihì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñà-vàha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sái ndé ndoó-nsiá, te cui-sí-ní inga dàhàn sàà ni cãhìn xì-nsiá. ¿A vâtùni chindeamá mii-nsiá, ñáni? Còò, vâchi xiñuhu ñà-nacani claru stnái xì-nsiá iin palabra sàni dàtnùu iní Dios yùhù, te ò iin palabra ni cundaà tui iní ni quida-ya, te ò nú còò, iin razón ndiaha ni quixi nùu-yá, te ò iin ñà-vàha cui chinahi mii-nsiá. ⁷ Vâchi dècuèndè stná ñà-quidándáa-ndá, ni cundúá iin pitu, ò iin yutnú cuerda, nú nansa-ni ni cui ni quidándáa-ndáñá, dandu mà cundáa ini nèhivi indù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-sivi vii-té, mà cundáa ini compañeru-te ñà-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducáni stná ndohó na cãhàn-ndà, nú có-cãhàn claru-ndà (dãhàn mii-nda), mà cúí cundaà ini nèhivi nansa cachí-ndà. Uun-ni queamá. ¹⁰ Pues cuahà gá dàhàn iá ñuhiví, te iin ian vâtùni cãhàn nèhivi, te cundaà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ináhá-ndá nansa cuní cachi dàhàn cãhàn iin nèhivi, dandu có-cundáa ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nèhivi inga ñuu xicá nduú-nè, te ni mii-nè, có-cundáa stná ini-nè ñà-nduá cachí ndohó. ¹² Pues ducáni stná mii-nsiá (xì dàhàn sàà cãhàn-nsiá). Yùhù ináhí, yáha ga cuní-nsiá ñihitáhvi-nsiá cuahà iñàha nùu-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá ñihitáhvi-ndà iin ñà-chindee xi ñanitnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divi tàhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñâyücandúá, nú sàtùha-nda cãhàn-ndà inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stná ñà-càcàn tàhvi-ndà cuáhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn mà na cãhàn-ndáñá, ¹⁴ vâchi na cãhàn-ndà ducán, ini-ni anima-ndà cãhàn stná-ndà, xicàn tàhvi-ndà nùu-yá, doco ini sàxinítnùnì-ndà, có-cundáa ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vâha quida-nda? Pues, cuahàn-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu-yá (xì dàhàn) ináhá espíritu xì-nda, doco màdi cui-sí ñà-jaàn, Icumí-ndà càcàn tàhvi stná-ndà nùu-yá xì iin palabra ñà-cundáa ini-ndà. Stná ñà-coto-nda; cuahàn-ndà coto-nda (xì dàhàn) ináhá espíritu xì-nda, dandu después coto stná-ndà iin alabanza cundáa ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vâchi nú naquímáni-ndà mii-yá xì cui-sí-ní dàhàn ináhá espíritu xì mii-nda, dandu ùhi cachi nècuàchi mà-túha “amén” (na ní nsihì ni cãhàn-ndà), vâchi ni có-cundáa ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñà-naquimani-ndà Dios, divi naquímáni váha-ndayá, vâtùni iá mà, doco có-nihì ñanitnaha-nda cundamà iin ñà-vàha xi stná anima mii-nè. ¹⁸ Yùhù cachí, ansivéhé Dios, cuahà gá cãhìn dàhàn sàà; chicá cãhìn ducán nùu nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataka-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha cãhìn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsiá, te màdiá ùxin mìl palabra inga dàhàn mà-cundáa ini-nsiá, vâchi cui-sí nú cundáa vâha ini-nsiá, dandu vâtùni chinahi mii-nsiá iñàha.

²⁰ Màsà cúnihnú ini-nsiá nahi mée, ñáni. Vâtùni iá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuèhè iá ñuhiví; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchi sahnú, màdi gá nahi mée.

²¹ Nùu tutu ìi dohó cachí mii-yá: “Icumí cãhìn xì nècuàchi raza yohó, vâchi icumí quixi nècuàchi inga ñuu cãhàn inga dàhàn, te cuenta-xì icumí-nè cãhàn-nè xì nècuàchi yohó, doco ni sàhà ñà-yúcán mà quíhìn cású-nè, cachí Stoho-ndà Señor”. ²² Ñâyücandúá, ñà-jaàn cundáa ini-ndà seña nduá cãhàn-ndà dàhàn sàà, áma cundáa ini nècuàchi có-xiníndisá. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivi sàxiníndisá, màdi sàhà nèhivi có-xiníndisá.

²³ Ni cachí-ndà nú sàni nataka-nsiá, te cãhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stná nèhivi có-cundáa ini-xì, ò nèhivi có-xiníndisá. Pues ádi icumí-nè cachí-nè sàni culocó-nsiá. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xí Dios (dãhàn cundáa ini-xì), dandu dansínúú iniàmànè cuàchi quidá-nè, te cundaà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùu vate stná ñà-nduá iá dhé ni quida-ne antes. Dandu màcuitasisi-nè ñà-cahvi-nè Dios, te cachí-nè iá ndisa Dios nùu-nsiá.

²⁶ ¿Ndía nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá, ñáni: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vâha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xì iin dàhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-nduá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana ni nataka ni cundúá.

Nsidaa ñà-nduá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vii-ndáñá, màdiá nansa ni ni cui

²⁷ Nú ndoó nèhivi cuní cãhàn dàhàn sàà, dandu vâtùni cãhàn ùi-nè, ò ùni-nè, doco màsà yáha ùni-nè, te ni nsihì iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne ni có-cumí-nè tiempu xì-ne cãhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco

nú còò ni-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nèhivì dàhàn sàà na natácá-nsiá, cui-sì-ní dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xì Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá, vátùni càhàn ùì ò ùni-nè, te ni cúniní nèhivì dava ga, te cachì-nè a vátùni iá ñà-nduá ni cachì nècuàchì-mà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúù Dios sàxínitnùnì-xi iin palabra ndiaha, dandu xífùhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vàchi nsidaa ana datnúù Dios iin razón ndiaha, vátùni cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vátùni sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuahandee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nihitáhvi cachitnùhu razón ndiaha, icúmí-nè dandacú-né nùu anima mii-né, (a càhàn-nè, á coó). ³³ Cunaha-nsiá, màdi nansa-ni ni cui quidá ndevàha Dios ñà-nduá quidá-yá, còò; viví-ni, te cuéyàà-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsiá), ³⁴ màsà càhàn nècuàchì ñahà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vachi còò permisú. Icúmí-nè cunini-ne nacua cachì stná tutu nduú ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndacàtùhù-né, dandu ni càcàn tñuhù-né nùu nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vachi có-nduá ducán càhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsiá.

³⁶ Cuní nsiinu inì-nsia ñà-màdi mii-nsiá dinùù-xí ni quésáhà palabra xi Dios. Ni màdi cui-sì mii-nsiá ni xínindisá stná xì palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nèhivì tuxí inì-xi datnúù Dios sàxínitnùnì-xi, te ò ní nihitáhvi ndiaha-né cahan-né, dandu xífùhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra ni dandacú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú có-cuní-nè nacuni-nè ñà-palabra ùì xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsiá, màsà nácuní stná-nsià-nè ñà-nduú-né ana ni nihitáhvi ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñani. Yùhù cuní nanducu-nsiá más gà nansa nihitáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. Te nèhivì càhàn dàhàn sàà, màsà cádi-nsiá nùu-né; còò. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsiá), viví-ni ni quidá-nsiáñà, te iin iin-nsia (ni càhàn-nsiá) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñani, cuní cundaà vaha ini-nsiá sàhà palabra ndiaha ni cachitnùhi xì-nsiá daa. Vachi ni xinindisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsiá seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmí-nsiá càcu-nsia nú iin-ni ni cúnihnú vaha ini-nsiáñà. Vátùni càcu-nsia, cachí, doco za víhiní uun-ni quee ñà-ní xinindisá-nsiá ducán? (Còò), ³ vachi cunaha-nsiá, palabra ndiaá ndisa nduá ni cachitnùhi xì-nsiá daa, vachi divi nduú stná palabra ni nihí (nùu) Cristu, te nacáníamà nansa ni xihí-yà ni nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachì nùu tutu ù. ⁴ Dandu ni ndùxin-ya, doco tixi ùni quivi ni natiacu-yà nacua cachì stná tutu mà. ⁵ Dandu ni ndecunu-ya nùu Pedro xì nùu stná dava ga nècuàchì dacuahá-yá; ùxin ùì ni sanduu-ne. ⁶ Daaní, después ni ndecunu stná-yà iin xichì na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ùì cuahà vá nècuàchì-mà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhiví yohó. ⁷ Daaní después, ni ndecunu stná-yà nùu Jacobo, xì nùu stná nsidanicuú nècuàchì xínduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último ni ndecunu-ya nùu yùhù. Díin tiempu ni sandua, màdi iin-ni xì nècuàchì dava ga mà. Vachi nùu nsidaa gà ana ni nihí chuun nùu-yá, yùhù nduú ana chicá có-ndiá. Ndisa ni nihí chuun ndiaha nùu-yá, doco màdi sàhà-ñà vaha güé ni sánduá; còò, vachi yùhù, cuahà gà nèhivì xí Dios nisa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya ni nihitáhvi cucumí chuun ùì nùu-yá. Te màdi uun-ni sàni quee gracia ni quida-ya mà, vachi cuahà gà chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùu nècuàchì dava ga. Doco màdi ndisa yùhù ni quidá-xì nsidaa ñà-ndiaha mà; còò. Divi gracia xi-ya ni chindee xí. ¹¹ Doco có-quidamà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xicachi nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-ni natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá ni xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmí-ndà natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachì-nsi sàhà Cristu ñà-ni natiacu ndisa-ya, dandu jíndù chuun cachì dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsi? ¹³ Vachi nú mà cúí natiacu nsi ni cui, dandu ni cóni natiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni natiácú-yà ni cùí, dandu uun-ni quee ñà-càhàn-nsi xì nèhivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiáyà, doco uun-ni quee stná mà ni cùí. ¹⁵ Te nsihùh tu, na ian tñuhu-nsí cuní cachàmà, vachi sàni cachì-nsi sàhà Dios ni dñatíacú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsi (nacua cachì dava-nsia), dandu ñà-cóni natiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vachi nú mà cúí natiacu nsi, dandu cóni natiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ù-ndà xì cuàchi-nda, cuquidá-xì ni xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nèhivì xí-yá sàni caxihí, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhivì chicá còò tñundé ini-xi nduu-nda nú cui-sì ñuhiví yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còò, ñà-ndàà cui-sì nduá) sàni natiacu-yà; dihna mii-yá ni natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuahà gà ana ni xihí. ²¹ Sàhà cuàchì ni quida iin tiàa sàhana

nì quesaha nèhivi xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì nanduu na iin tiàa, ñàyücàndüá vätüni nihitáhvì stná cuàhà-né natiacu-nè. ²² Váchi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi Adán, ñàyücàndüá xihì nsidaa nèhivi tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmi-né sàà-né natiacu-né quida-ya. ²³ Doco diín nduu quivì nì natiacu Cristu, te diín cunduu quivì quida tocar dava ga nèhivi. Dihna mii-yá nì natiacu-yá, te mii-yá nduu primeru nì cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhivi xí-yá quivì (naxicocuíñ-yá, te) cuni-ndáyá. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmi-yá cundee-yá nùu nsidaa ñà-malu cusáhnü, xì nùu stná nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhiví. Daaní icúmi sàà quivì xinu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamáni-yá. ²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-nì icúmi-yá cusahnü-yá decüèndè cundee-yá nùu nsidaa ana xini ùhi xí-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cüdfi ini-yá xihì nèhivi, ñàyücàndüá por último icúmi-yá cundee-yá nùu ñà-xihì-ndà, te mà nunca cui gá-ndà. ²⁷ Váchi cachí tutu ì ñà-icúmi sàà nsidanicuú iñaha coa sujetu nùu-yá. Doco náhà xicá màdi Yuamáni-yá coo stná sujetu nùu-yá, vächì divi Yuamáni-yá nduu ana disáhà-xí nì cundee-yá nùu nsidaa ana xini ùhi xí-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nùu nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yá sujetu nùu Yuamáni-yá, vächì divi sàhà poder xi yá-yücán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnü inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nèhivi, sàhàn-né cuhü-né cuenta xì nèhivi sàni xihì. Pues, ¿Índü chuun quidá-né ducán, cuhü-né sàhà nsì ma nú ndisa mà cúí natiacu ni-iin nsì ni cui?

³⁰ Daaní, nsiühù tu, tixi cuàhà peligrü ndoó-nsí nsidanicuú tiempu. (Doco uun-nì quemà nù mà sàà-ndà natiacu-ndà después,) ³¹ Quivì quivì yáha-nsi peligrü cui-nsi, ñáni. Ñà-ndàà cuisì nduájàn divi nacua nduu stná ñà-ndácuisì cudíi gá inì sàhà-nsiá ñà-iin-nì nchícùn stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. ³² Yühù, cuàhà vida ni xini ñua Éfeso nùu (nèhivi dana guá nahi) nsicaha. Doco nì mà cündiáá stná' mà (nú) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Váchi te nú ducán, dandu chicá vaha quida-nda nacua cachí dichu: "Ni cuxí vaha-nda, te coho vaha-nda, vächì tnaa cui-ndà".

³³ Màsà cuàhà-nsiá dandahví ni-iin nèhivi-nsiá (ducán, vächì cachí stná dichu): "Nú chicuèhè nècuàchi nduu compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda". ³⁴ Xiñuhu nàcùnihu vü inì-nsiá, (ñáni). Màsà quidá gá-nsiá cuàchi, vächì sàni cundaà inì, dava-nsiá nì có-ínahà-nsiá Dios. Ducán cachí xì-nsiá àma ndúcáhàn-nsiá (nacua ndiá lcà-nsiá).

Nansa coo iquicüñü-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachí iin nèhivi: "¿Índü modo cui natiacu iin nsì nú sàni xihì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicüñü-nè?" ³⁶ Pues neciu-ndà nú nì cachí-ndà ducán. Vächì decüèndè stná tata chihì-ndà, icúmiá ndüxan, dandu cultiá. ³⁷ Te tata chihì-ndámà, có-ndüdává xí ñà-ndüá cuàhàn nacuitiá; cóo, cutu iín tata uun nduá chihì-ndà, sea ni cündüá nùni trágu, ò inga nùni. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùnì ini-yá coa. Te nú sàni sahnua, dandu diín diín nùni cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducánì iá stná xì cuerpu xi iin iin ñà-íá ñuhiví. Váchi tucu tucu ndáa nèhivi, quisi, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchii itándiaa ansivi, tucu iá' nùu ñà-íá ñuhiví yohó. Cuaha-ni iá ñà-íá ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-íá ñuhiví, doco tucu tucu xíndàa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchii orá, te viconi iá nchii yoo, doco tucu nchii-si. Cuaha-ni iá nchii stná sitnúu, doco tucu tucu xíndàa vico iin iin-si. ⁴² Pues ducán icúmi coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nú sàni ndüxin iin nsii, sívi iquicüñü-nè, doco na sàà quivì natiacu-nè, iin-nì mà cúí gá-nè. ⁴³ Te mate mà cuàhá-ní nisá ía-ne na ní ndüxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te cóo gá ni-iin fuerza iin nsii na ndüxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicüñü ñuhiví yohó icúmi-ndà na ndüxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vätüni cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmi-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhiví yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmi coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhiví.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùu tutu ì: "Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcünduu-ne iin nèhivi itiácü, divi nduú Adán". Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gá, te nùu anima mii-yá nihitáhvì nèhivi vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nisa ía iquicüñü nècuàchi nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquicüñü cui coo ñuhiví yohó-ní, te màdi ñà-ndüá itiácü ndiaha na iin Espiritu Ì. Cóo, siempre nchícùn gá vaxamá. ⁴⁷ Ñàyücàndüá, nècuàchi primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gá nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Stohor nduu-yá. ⁴⁸ Nèhivi ñuhiví, nacua nisa ía xii-nè nì cuyucun ñuhù, ducán xíndàa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivi nduú nèhivi cuenta xi gloria, divi nacua ía mii-yá ía gloria, ducan xíndàa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyücàndüá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xii-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmi-ndá nàcünduu-nda nacua ía mii-yá ía gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ìi-ndà nèhivì ñuhivì yohó xì iquicúñú-ndà, tàñáha ga cui sàà-ndà cundoo-nda ñuhivì ìi xí-yá, ñáni. Te ducání stná, nú tàñáha ga dàma iquicúñú-ndà, mà cúí sàà stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívì gá iquicúñú-ndà; vâchi tiempu vichi sívì-ndà na xihì-ndà. ⁵¹ Ñâyùcàndüá, cuàhìn cachi xì-nsiá iin palabra nisa ia dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sàà nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmi-ndánadama iquicúñú-ndà. ⁵² Na tiácú sívì corneta último, dandu yáha ga yâchí, na íin cáchí nadàma dahuun-nda. Vâchi icúmi sívì corneta, dandu natiacu nsii ñà-mà cúí gâ-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xihì nèhivì ñuhivì, te sívì-nè; doco ndohó, vâxi iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-ndà. (Ñà-ndàà nduá), xihì-ndà vichi, doco nú sàni nadàma iquicúñú-ndà, dandu mà nunca cui gâ-ndà. Daaní, (na tiempu sàni nihitáhvi-ndà ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachi tutu ìi cundua, vâchi dohó cachá: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cündúú gâ-ndà nsii. ⁵⁵ Na ní xihì-ndà, cuàhàn-ndà ndoho fuerte-ndà ni cúí, doco vichi cóo. Mate ní xihì-ndà, doco mà nunca cundee gá tñùndoho ma nù-ndà”, cachá. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-íá cuàchi nèhivì, ñà-yùcàn nduá dayúhí xì-né na xihì-nè. Vâchi nacua fuerte íá castigu cachí ley ìi, ducán fuerte icúmi coo stná tñùndoho nihì-né sàhà cuàchi ni quida-ne. ⁵⁷ Doco nù ndohó, cóo, vâchi ansivéhé Dios, vâtùni cundee-nda nù nsidaájàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

⁵⁸ Ñâyùcàndüá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuahandee ini-nsiá, ñani màní. Iin-ni ni cúnihnú vâha inì-nsia Stoho-ndà Señor, te quida stná-nsiá cuàhà obra ndiaha xí-yá, vâchi ináhá-ndà, màdi úin-ní quee ñà-xinúcuáchí-ndà nù-yá.

16

Nansa ni xicàn Pablo nùù nècuàchi ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchi ndahví

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xì Dios. Cunaha-nsiá, nacua ni cachi xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuààn iin iin-nsia iyuhu ñà-ndüá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sàni ndé ndoó-nsiá, có-ndüú gá ñà-cààn gâ-nsiá dihùn. ³ Te nú sàni sàì, dandu icúmi stná-nsiá nacàxin-nsia iin ùi nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tñùmanì xì-nsiá cùhùn. Te icúmi tiaa stnáì iin carta cunihi-ne cùhùn ñà-ndüá iin chuun vâha. ⁴ Te nú tuxí inì vâtùni cùhùn stnáì, dandu cutnahí xì nècuàchimà cùhùn-nsi.

Nansa nihnú ini Pablo cacanuú ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmi sàà stnáì ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chíí xì-nsiá jaàn cahìn, dècuèndè vihini coi inii tiempu vîxin, dandu después chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nùù-xì ndé icúmi cùhìn. ⁷ Vâchi có-cuní yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cuní casáhú uin xì-nsiá. Cahnú gá Dios siquiera iyuhu tiempu cuní coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicó Pentecostés; ⁹ vâchi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhivì nduá, vâchi sà-íá cuàhà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xidá inì-xi.

¹⁰ Nú ni sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-ni cóo-né contentu na íá-nè jaàn, vâchi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù. ¹¹ Ñâyùcàndüá, màsà cáhichi inì-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichì ndixi-ne ndé íé, vâchi ndiatuí-nè nsiaa-nè xi compañeru-nè.

¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá ni sacundahví nùù-né áma cúnahá-né xi compañeru-nsi sàà-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-ni. Ndé iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàà-nè.

Nansa ni cachi Pablo ni casáhú-nè xì nsidaa nèhivì xì Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándahví nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vâha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmi-nsiá xì ñanitnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhá-nsiá sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru ni xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhá stná-nsiá ñà-cuàhà guá voluntad icúmi-nè chindee-né nsidaa nèhivì xì Dios, ñáni. ¹⁶ Ñâyùcàndüá, cuní quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàchi xinúcuáchí nùù-yá, te chindé sàhà chuun nsiaha, cuní quidañuhu víi-nsiánè.

¹⁷ Ni cudíi gá inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vâchi mate mànicúì quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né ni quesaa-nè, te sàhájàn sà-íé contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè animè, te divi ducání tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhí. Ñâyùcàndüá, xiñuhu quidañuhu víi-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natácá càhvi xì Dios ladu Asia yohó, casáhú-nè xì-nsiá. Te casáhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nèhivì natácá vehe-ne; cuàhà gá (cudíi ini-nè)

ñà-ndòó-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nêhivì xí-yá (ladu yohó), cásàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá víi stná-nsiá ñà-ndùú-nsiá nêhivì ì xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te cásàhú stnài xì nsidaa-nsiá. ²² Nú iá ana có-cùú inì-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu ni sàà-nè ndañuhu-né nùù-yá. Te vichi cachí-ndà xì-yá: “Naxicocuñn-ní cuní-nsì, Stoho-nsì Señor”.

²³ Ni cùcúmi víhí-nsiâ gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cuní nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nêhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Òi Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ì nùu Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnáhá stnáì xì ñani-ndà Timoteo, te cásáhú-nsi xì mii-nsiá nècuàchì natáca cahvi xì Dios ñuu Corinto jaàn, te cásáhú stná-nsi xì nsidaa gá nèhivì xì mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu nì quixí cuàhá gracia sàhá-nsiá, te nì yáha vâha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhá ñà-nhíicùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuàhá gá cuhí ini-yándó, te nâcuàhandee stná ini-yándó, vâchi cahvi-ndayá. ⁴ Te nâcuàha-yándó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vâtùni nacuahandee stná ini-ndà compañeru-ndà quivi yáha stná-nè tnùndoho, vâchi sàhá-ñá sàni chindee-yá ndohó, ñâyücandüá vâtùni chindee stná-ndà ñanitnaha-nda. ⁵ Ñà-ndáa nduá, ndohó cuàhá-ndà na yáha-nda tnùndoho na ian nì yáha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nâcuàha stná-yándó valor sàháma. ⁶ Ñâyücandüá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhá-ñá nihì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsiá, te càcu-nsia ndujàn. Daaní, divi ducán stná, nú sàni nacuahandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhá-ñá nacuahandee stná ini-nsi mii-nsiá. Dandu vâtùni nihì stná-nsiá quidandee víi ini-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù. ⁷ Ñâyücandüá, ináhá vâha-nsi, nú icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámà sàhá-nsiá, vâchi ndiaha gá icúmí-yá nacuahandee stná ini-yá mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñáni, cuní-nsi cundaà ini-nsiá nansa nì yáha-nsi ladu Asia, cuàhá tnùndoho nì xini-nsi yucán. Mà cundéé ini-nsi nì cahan-nsí, cuàhàn-nsi cui dahuun-nsi nì tuxi-nsí, ⁹ te sàni sahnde ini-nsi sàhá vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsí sàhá ñà-nì cundáa ini-nsi màsà cahvi-nsí xi mii-nsí; cui si Dios nì cahvi xi-nda, vâchi mii-yá, mà úhi danátiácú stná-yándó mate sàni xihì-ndà. ¹⁰ Te ñà-ndáa nduá, divi mii-yá nì dâcâcu-ya nsiùhù nùu peligru cahnu-ma na cuàhàn-nsi cui-nsi nì cú, te (ansivéhé gâ-yà), vâchi dècuèndè quivi vichi dacâcu ìi-yá nsiùhù. Te xiníndisâ-nsí ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmí-yá quida-ya ducán, ¹¹ nù iin-nì chindéé stná mii-nsiá xicán tâhvi-nsiá nùu Dios sàhá-nsí. Daaní, nù ducán xicán tâhvi cuàhá nèhivì sàhá-nsí, dandu cuàhá gá stná nèhivì icúmí naquimani xi-yá sàhá-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhá-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-ndüü-né nècuàchì seguru, có-dândàhvi-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuàhá gá cudüi ini-nsi ñà-ináhá-nsí víi gá quidá-nsí ñuhivì yohó. Có-dândàhvi-nsi nì-iin nèhivì, vâchi cui si ichi mii-yá indéhe-nsí. Te na nì sandoo-nsi ñuu-nsiá yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsi quida víi-nsí ducán. Cóni dâtiáa uun-nsi nduú-nsi nècuàchì nichichí guá, na quidá dâva nèhivì ñuhivì. Còo, cui si gracia xi Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaá-nsí nùu-nsiá, (còo nì-iin palabra ndóo dèhé nùá), vâtùni cahvi-nsiañá, te mà úhi cundaà ini-nsiá ñà-ndüá cachá. Vâchi cunaha-nsiá, yùhù cuní nì sâá-nsiá mànihi vâha ini-nsia. ¹⁴ (Ináhi), algu sâcuàhàn-nsiá cundaà ini-nsiá vichi, doco cumáni vá. (Te nú sàni sâá-nsiá nì cundaà vâha ndisa ini-nsiá), dandu quivi naxicoçuñ Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá cudüi ini-nsiá sàhá-nsí, te cudüi stná ini nsiùhù sàhá mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhá-ñá ináhá vâhi nsidaajàn, ñâyücandüá nì nacani ini sàì ndé ndoó-nsiá nì cú. Te sàhá-ñá cui nihitâhvi vâha-nsia, ñâyücandüá ùi xichi ncòtì mii-nsiá nì cahín. Primeru yâhi ndé ndoó-nsiá na cùhin ladu Macedonia; dandu nayâha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihin ichi cùhin ladu Judea nì cú. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sâi), màdi ñà-cóni nâcâni sahnú ini nduá. Còo, vâchi màdiá nansa nì nì cui nacâni ini; nì có-nâcâni ini na iin nèhivì còo Dios ini anima-xi. Vâchi nù ducán nì cundüi, dandu "jaan" cachi vichi, te después "còo". ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dâmâ-nsi palabra nì cachi-nsi xi-nsiá daa) na ian dajüün-nsi vichi, te después "còo" cachi-nsi. Còo. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xi Timoteo, palabra sàhá Dèhemani Dios Jesucristu nduá nì câhàn-nsi xi-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yá nèhivì), te cachi-yá: "Jaan, (iá consuelu), dandu después), còo. Vâchi nú "jaan" cachi-yá, dandu divi ñà-ndâcuisi nduá. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-ndüá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíá cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá dîsâhá-xi ndâcûcahan-nda quivi Jesucristu na naquímâni-ndà Dios, te cachí-ndà xi-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nâcuàhandee ini xi-ndà ñà-cunchicùn víi-ndà Cristu, te sàni dàhü stná-yá sâxinífnùn-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì dúcùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sâhatahvi

stná-yàndó Espiritu Ìì xí-yá ñà-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuiisì tñumáni primeru nduú yá-jaàn, vachi chicá más icumí-ndá nihitáhvi-ndá después.

Ñà-nduá disàhà-xí cóni sáa Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuiisì sàhà-ñá có-cùnì càhàn ndei xi-nsiá, ñàyùcànduá disàhà-xí tàñáha ga sàa tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndáa nduá cachí xi-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cúí chicá vaha. ²⁴ Doco màsà cùnìhnú ini-nsiá ñà-cùnì-nsi dandacú-nsí nùù-nsiá sàhà ñà-nduá xiníndisá-nsiá. Còó, vachi sàni xiníndisá ví-nsiá. Cuiisì cuní-nsi chindee-nsí mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cùndóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcànduá, yùhù ni cachì ini animè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tñunsi ini cundua. ² Vachi nú ni nácùndoo-nsia tñunsi ini quide, dandu mà sái cudii gá ini, vachi divi mii-nsiá nduú ana cuní cudii ini sàhà-xí. ³ Ñàyùcànduá, ni tiai iin carta nùù-nsiá còtò sài ndé ndoó-nsiá, te cuiisì cuhuun ini sàhà-nsiá mate ñà-cudii ini sàhà-nsiá nduá cuní. Ducán cachí, vachi tuxí ini ñà-nduá cudí ini yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudí stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ni nacani ini na ní tiai carta mà; cuàhà gá ni dàndohí mií, ndé ni sacui. Doco màdi sàhà-ñá cuní dacúhúun ini mii-nsiá nduá ni tiaiàmà; còó, cuiisì sàhà-ñá ni cùndáa ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú ini sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndá sàhà ñà-ndé cùcàhì ni quida xi cuàhì nú sàni cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia ni cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdi yùhù nduú ana nisa icumí guá tñunsi ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nisa icumí xi ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhà màsà quidá cuàhà güé-ñà. ⁶ Doco vichì, sà-íá; còó gá necesidad càhàn duchí gá ini-nsiá xi nècùachì ni quida falta mà nacua ni càhàn-nsiá xi-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú ini-nsia sàhà-né, te nacuahandee ini-nsiáné sàhà màsà còó-né cuàhà tñunsi ini, te cundeamá nùù-né. ⁸ Ñàyùcànduá, sacúndahví nùù-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xi-né vichì, te cachi-nsiá xi-né ñà-cúú ndisa ini-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaa ini a cùnini-nsiá, á coó ni sandua. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nú xicahnú ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivi, dandu ducán quidá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-nduá xiñuhu cuicahnú ini sàhà-xí, dandu quideà. Vachi sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yá (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndá sàhà-ndá sàhà-ñá ¹¹ màsà nihindèè ñà-malu dacà-síndó, vachi ináhá-ndá, maña cuàhà ndisa-si.

Sàhà Jesucristu icumí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tñundoho, xi sàhà nsidaa cuàhì

¹² Na ní qesai ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ìì xí Cristu, dandu ni cundaa ini iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndá Señor (ñuu yucán) ni cúí. ¹³ Doco cóni cúí coi contentu yucán, vachi còó ñani-ndá Tito ni ndacùhin. Ñàyùcànduá, ni ndaquindeí xi nècùachì ñuu mà, te ni quihin tui ichi vaxi ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vachi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vätüni cundee-nda nùù nsidanicuú tñundoho. Te chindéé stná-yàndó na cachitnùhu-nda palabra ìì xí-yá inicutu sàhà-ñá cundaa ini nèhivi nansa iá ichi-yá, dandu na ian inicutu xítia iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vachi nsiùhù, (na cachitnùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítia iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamia nùù Dios, (vachi cudí ini-yá sàhà-ñá). Te nèhivi ñuhivi, na ian sahán stná dico palabra mà nùù-né, ni cùndúú-né nècùachì càcu anima-xi, te ò nècùachì ndañuhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivi ndañuhú anima-xi, có-cudí ini-né palabra mà, vachi nahi dico nsi nduá nùù-né, te yúhí-né cui-né quida. Doco nècùachì icumí càcu anima-xi, còó, na ian tnami gá palabra mà nùù-né, vachi sàhámà vätüni nihí-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaajàn, cuiisì nèhivi vaha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcànduá nsiùhù, có-quidá-nsi na quidá cuàhà nèhivi, quidá ndevaha-ne xi palabra ìì mà. Còó; có-dàndahví-nsi ni-iin nèhivi. Mii-yá ináhá-yá nansa quidá-nsi, cachí ndaa-nsi xi-né nacua ni cachí-yá xi nsiùhù, càhàn vii-nsi xi-né, vachi nèhivi xí Cristu nduú-nsi.

3

Nansa iá tratu saa ni saquin Dios xi nèhivi

¹ Ñà-jaàn cachí-nsi xi-nsiá, doco màdi-ñá ndanihí-nsi tñùhuhu xí mii-nsi nduú túá. Ni còó stná necesidad cunihí-nsi iin tutu nduú recomendación na sàa-nsi ndé ndoó-nsiá, ni còó stná necesidad càcàn-nsi iin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihí-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivi. ² Vachi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidá-xi nsiùhù recomendar), vachi mà úhi cundehé nèhivi (ñà-quidá ví-nsiá), te cundaa ini-né (ñà-ndáa nduá cachí-nsi). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsi, ducán nduá. ³ Na iin carta ni tiaa mií Cristu nduú-nsiá, vachi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ìì xi-nsiá),

dandu na ian ni dásáa-nsi carta mà ni sandua. Doco màdi tinta ni tiaa Cristu carta mà. Còo, sàhà Espíritu Ìi xí mii-yá iá nicanicuahàn, ducán ni tiaa-ya ini anima-nsià, màdi icà iin yùu chipála.

⁴ Ináhá-nsi ñà-ndáa nduá cachí-nsi yohó, vâchi cundéé ini-nsi Dios sàhà-ñá xiníndisá-nsi Cristu. ⁵ Doco có-tùxí ini-nsi vâtùni sàa mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsi chuun yohó. Còo, cuiisí nú chindee Dios nsiùhù, dandu vâtùni sàa-nsi quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñâyücándüá, sàhà mii-yá vâtùni cachitnùhu vii-nsi xi nêhivi nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-ndüá palabra ni tiaa uun-ni; còo, palabra ni taxi Espíritu Ìi xí-yá nduá. Vâchi nú letra uun ni cündüá, dandu cuiisí cuahàn cachàmà xi-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu Ìi; puru vida ndiaha sàha-ya.

⁷⁻⁸ Ñà-ndáa nduá, ndiaha gá nisa la ley sàhana mate icà yùu chipála ni sàcùtandiaà. Vâchi (na ní ñihí Moisés ley mà), ni nanchii ndiaha nùu-né, te sàhà ñà-yúcán mànicùí gá cundehè nêhivi Israel nùu-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchií gá mà. Ñâyücándüá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nisa la ley primeru mà, te cutu ñà-sàa-ndà cui-ndà cachá, dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu Ìi. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vâtùni ni cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá ni ia na ní quesaa ley mà, dandu chicá chicá más ndiaha palabra saa cachitnùhu xi-nda nansa ndee vâha-nda nùu-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñâyücándüá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cóni ía naha cuáhà, dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vâchi nicanicuahàn icúmiá coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndá iá tnündé ini ndiaha xi-nda ma, ñâyücándüá có-yùhí-nsi cãhàn vate-nsi xi nêhivi. ¹³ Có-quidá-nsi na ian ni quida Moisés, ni chidãhvi-ne nùu-né xi iin sicoto sàhà màsà cùní nêcuàchi (raza-né) Israel na cueé-ni cueé-ni ndãhvi ñà-tnúú ndiaha nùu-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cóni cündáa vâha ini nêcuàchi Israel yucán. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian idãhvi sàxinítñùni-nè iin sicoto, ñâyücándüá có-sàa-nè cundaà ini-nè na iníni-né cahví nêhivi tutu xi ley sàhana. Cuiisí-ní nú ni quihvi-ne ichi Cristu, dandisá, vâtùni sàa-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu ni tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian idãhvi Ìi sàxinítñùni-nè, (có-cündáa ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quihvi-ne ichi Stoho-ndà Señor, dandisá cuxio ñà-dãdãhvi xi sàxinítñùni-nè mà, te claru mànihí ini-nè. ¹⁷ Vâchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu Ìi nduú-yá, te ndéni ni cui ni coó Espíritu Ìi xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhiví Ìi xí-yá nùu-ndà. ¹⁸ Ñâyücándüá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-idãhvi ga nùu-ndà (nahi Moisés), còo. Te ñà-ndiaha guá sàni nãcòo anima-ndà ni quida-ya, ñâyücándüá, queámà na ian nduu-nda iin yütatã nchií ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dáma stná-ndà dècuèndè sàa-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xi-ndà, vâchi Espíritu Ìi nduú-yá.

4

¹ Sàhà gracia xi Dios ni ñihitãhvi-nsi chuun ndiaha quidá-nsi; ñâyücándüá, có-cùhúun ini-nsi. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuèhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsi nêhivi; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra Ìi xí-yá. Còo, puru ñà-ndãcuisi nduá cachitnùhu vate-nsi xi-né. Mà úhi cundehè-néndó, te cachí-nè a quidá víi-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yà nansa quidá-nsi. ³ Te nú cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàa nêhivi cundaà vâha ini-nè, pues ¿ndiá disàhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñá nchicùn-nè ichi ndé cuahàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vâchi quisi cahvi guá nêhivi ñuhiví yohó, sàni dãcuáa-si anima nêhivi có-xiníndisá sàhà ñà-màsà dãtnùu ndiaha Dios sàxinítñùni-nè; ñâyücándüá mà cùu cundaà ini-nè razón vâha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachitnùhu-nsi palabra Ìi, màdi sàhà mii-nsi cãhàn-nsi. Còo, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cãhàn-nsi, te cuiisí cachí-nsi sàhà nsiùhù ñà-ndüú-nsi nêhivi xinúcuáchi nùu mii-nsiá, vâchi ináhá-nsí (màni cuáhà-nsiá) nùu-yá.

⁶ (Vichi cuní nsinuu ini-nsià nansa ni cuu sàhana) na nisa iin tnuu inicutu ñuhiví, te ni cachi Dios: “Ni coó luz”, te ni sãcòa. Pues ducán ni quida stná-yà xi ndohó, ni dãtnúu-yà ini anima-ndà, dandu ni cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sãhãjàn na ian nchií ndiaha stná nùu Jesucristu.

Iin-ni ni cùnthnú vâha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu Ìi xí mii-yá nduá sàni ñihitãhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùní cachà-mà ñà-cãhnú gá poder icúmi ndohó, còo. Vâchi cuiisí na iin quidi ñuhù ndé ñuhú ndudu Ìi mà nduu-nda. Ñâyücándüá nàhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn. ⁸ Sahãjàn, nsiùhù, có-cùhúun ini-nsi, mate yáha-nsi cuáhà tnùndohò,

te nacání cuahà ini-nsí dava xichi, doco siempre íá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nèhiví xì-nsí, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cùì sàà-nè dandáñhù dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsí ñuhiví yohó, siempre nihnú ini-nsí vihini cui-nsí nahi ni xihí stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsí, dandu sàhámà vátuni cundaà stná ini nèhiví ñà-itàicú stná-yà, te chindéé-yândó. ¹¹ Doco na ndoó ñi-nsí ñuhiví, nicanicuahàn ndoó-nsí tixi peligrú cui-nsí sàhà-yà sàhà-ñá cundaà ini nèhiví ñà-divi vida ndiaha xí-yà nduá icúmi-ndá, mate siempre íá peligrú cui-nsí. ¹² Ñàyucànduá, nicanicuahàn ducán íá xì nsiùhù na ian cuahàn-nsí cui-nsí, doco sàhà ñà-jaàn vátuni nihí mii-nsiá nansa cutiacu-nsiá vida ndiaha xí-yà.

¹³ Nùù tutu ìì dohó nì tiaa iin nèhiví: “Yùhù xiníndísé mii-yá, ñàyucànduá, nì cachi ñà-nduá nì cachi”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsí mii-yá nahi nècuàchi yucán, te sàhàjàn càhàn vate stná-nsí palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsí nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dandáñhù-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyucànduá, divi ducán icúmi-yà quida stná-yà xì ndohó, danátiacú stná-yândó, dandu sàà nsidaa-nda nùù-yá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsí, sàhà ñà-vàha xì mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chicá cuahà nèhiví nihí xì gracia xi-ya, dandu chicá cuahà stná-nè naquimanì xì-yà sàhà-ñá nì quèé gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁶ Ñàyucànduá, có-cùhúun ini-nsí, vàchi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuitá-nsí, doco anima-nsí, cóó, vàchi nsiquívì (chicá nàcuàhandee ini-nsí) na ian ndusáá-nsí. ¹⁷ Ñà-ndáá nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacú-ni nduá, te yàchi icúmiá nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuahà sàstnùhù ñà-ndiaha ñi xí-yá icúmi-ndá nihitáhvi-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyucànduá, có-ndulócó gá-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhiví yohó, cuisí (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tàñáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vàchi ñà-nduá túì indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ñi xí mii-yá), mate có-tuá cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú nì sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, vàchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndà nduá. Doco ináhá-ndà nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-ndà íá ansiví, te na iin vehe saín-ndà cundua, vàchi Dios icúmi quidavàha xán, màdi nèhiví, te nicanicuahàn icúmiá cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-ndà, vàchi yáha ga cuni-ndà nihí-ndà iquicúñú saa íá ndé gloria mà. Vàchi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcúndixi-nda inga sicoto saa. ³ Te ináhá-ndà, nú sàni nihí-ndà iquicúñú saa ma, màdi uun-nì coo anima-ndà na ian chaa; cóó. ⁴ Doco mientras ndoó ñi-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, sácàn ini-ndà, có-cúú vàha ini-ndà; doco màdi sàhà-ñá cuni-ndà cuxio iquicúñú-ndà icúmi-ndà vichi nduájàn, cóó; ñà-cuni-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sàá gá-ndà cui-ndà, vàchi vida ndiaha icúmi-ndà nihí-ndà, te icúmiámà cundee dahuan nùù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndà ñà-nihitáhvi-ndà ducán, vàchi sàni sàhatahvi-yândó Espíritu ìì xí-yá, doco cuisí tnùmanì primeru nduú Yá-ìì mà.

⁶ Ñàyucànduá nihnú ndéé guá ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ñi-ndà cuerpu xi-nda, dandu tàñáha ga cui cuni-ndà nùù-yá. ⁷ Vàchi na ndoo-nda ñuhiví yohó, cuisí nihnú vàha ini-ndàyá, màdiá xinínùù-ndàyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudíi ini-ndà nú nì nácóó-ndà iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nùù-yá. ⁹ Ñàyucànduá òsàhà-xí sàhandee ini-ndà, áma cudíi ini-yà sàhà ñà-nduá quidá-ndà, a sea sàndòò-nda nùù-yá, te ò tàñáha ga sàà-nda nùù-yá. ¹⁰ Vàchi nsidanicuú-nda icúmi-ndà màcuita-nda nùù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yá xì-ndà nansa ndisa íá, a sàni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á cóó. Dandu cuàha-yândó ñà-nduá ndiá icá iin iin-nda nihí-ndà. ¹¹ Ñàyucànduá, nsiùhù, yúhí-nsí cótò mà ndoó ini-yà sàhà-nsí, te sàhámà càhàn-nsí xì nsidaa nèhiví áma (cúnindísá stná-nèyà).

Vàha ndisa nì coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vàha Dios nansa íá anima-nsí, te cahnú gá Dios nì cúndàá vàha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsí. ¹² Tucutu cachí-nsí xì-nsiá ducán, doco màdi ñà-cuni-nsí càhàn vii-nsí sàhà mii-nsí nduá, cóó. Cuisí nandúú-nsí nansa cui cudíi ini-nsiá sàhà-nsí, te ducán nihí-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù nècuàchi (xítñuhu xi-nsí), vàchi nècuàchimá, có-ndulócó-nè nú íá vàha anima-ndà, á cóó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudíi ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsí, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchi nihnú víi ini-xi nduú-nsí, dandu divi sàhà-ñá vàha xì mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcúndoo vàha nèhiví nùù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcànduá icúmí-nsí quida-nsi ñà-nduá quidá-nsí. Váchi ni xihí-yá sàhà-ndà, te mate imindaa ana ni xihí, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcànduá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihí stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihí-yá sàhà nsidaa ndohó nècuàchi itiacú, dandu có-xiñhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhívi, te quida-nda cuisí ñà-cúdi ini mii-nda; cóo. Cuisí mii-yá xiñuhu cunihnu ini-nda, vachi mii-yá ni xihí sàhà-nda, te ni natiacu-yá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, vichi có-ndeníhí gá-nsí ni iin nēhivi na ian ndeníhí stnahá nēhivi ñuhívi yohó. Còo. Mate antes dēcuēndē stná Cristu ni sandenihí-nsi na quidá nēhivi ñuhívi yohó, doco vichi cóo cá. ¹⁷ Sáhámà (cundáa ini-nda), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nēhivi saa nduu-nda. Sàni yáha nsidaa ñà-nduá nisa ía antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuú iñàha nùu-nda.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisí ñà-nduá ni quida (Yua-nda) Dios sàhà-nda nduá. Ñàyùcànduá, vātùni ni nàcùndoo vaha-nda xi-yá sàhà obra ni quida Jesucristu. Te nsiùhù, sàni nihitáhvi stná-nsi chuun ñà-càhàn-nsí xi nēhivi sàhà-ñá nàcùndoo vaha stná-nè xi-yá. ¹⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí-nsí xi-né, ñà-íá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihí-yá nchica cruz), te ducán ni nihí-yá nansa nàcùndoo vaha nsidaa nēhivi ñuhívi nùu-yá, mà cútñí gá-yá cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, ni sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsi xi nēhivi nansa vātùni nàcùndoo vaha-ne xi-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúu-nsí càhàn-nsí xi nsidaa nēhivi. Doco (màdi ndisa nsiùhù càhàn), Dios nduú ana càhàn xi-né, na ian sacúndáhvi-yá nùu-né sàhà palabra xi-nsi. Ñàyùcànduá, càhàn-nsi cuenta xi Cristu, sacúndáhvi-nsi nùu-né, á ma nàcùndoo vaha-ne xi (Yua-nda) Dios. ²¹ Váchi Dēhemaní-yá, cóo ni-iin cuàchi ni quidá-yá, doco sàhà ndohó ni chitnùni ini Yuamáni-yá ñà-nacuuda-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá ni quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sáhámà nú nchícùn-ndáyá, dandu ñà-sàni ndee vaha dahuun-nda nùu-yá nduá.

6

Quívi vichi nduú meru quívi nàcùndoo vaha-nda xi Dios

¹ Chuun ìi xí mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnàhà stná-yá xi-nsí nùá; ñàyùcànduá, sacúndáhvi-nsi nùu-nsiá ñà-màsà cùnduá uun-ni ni nihitáhvi-nsiá gracia xi-ya. ² Váchi dohó cachí-yá nùu tutu ìi:

Meru tiempu vaha ni sandua na (ní sacundahví-ní) nùí, ñàyùcànduá ni inini, te ni indehé ndahví mii-ní. Ni chindeí mii-ní, vachi meru quívi dacácuí nēhivi ni sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quívi ñihí-ndà gracia xi-ya; divi quívi vichi nduú meru quívi (cuní-yá) dacácu-yàndó.

Nansa ía modo víi ni quida Pablo chuun ìi xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nēhivi nsiùhù, vachi có-cuní-nsí daquéé cuàchi-ne diquí chuun ìi quidá-nsí. ⁴ Mate cuàhà iñàha yáha-nsi, doco cuní-nsi quida víi-nsí chuun, áma cundáa ini nēhivi ñà-divi nùu Dios xinúcuáchi-nsí. Doco dava xichí cuàhà gá icúmi-nsí quidandee ini-nsi, te ndoho cuahá-nsi. Cuàhà vida yáha-nsi, xi cuàhà tnùndoho. ⁵ Dēcuēndē sahní cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichí nacuidá stná-nè sàhà-nsí. Ùhi gá ía chuun quidá-nsí. Xicánúu-nsí desveladu, te xihí stná-nsi doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóo ni-iin falta xi-nsi. Cuisí ñà-nduá inahá-nsí (nùu Dios) nduá cachí-nsí xi nēhivi. Te quidándéé stná ini-nsi sàhà-né, vivíi-ni quidá-nsí xi-né. Te chindéé stná Espíritu ìi xí-yá nsiùhù sàhà ñà-ni cùu ndisa ini-nsi sàhà-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndacuisí xí Dios càhàn-nsi xi-né, te chindéé stná ndudu ìi xí-yá nsiùhù. Te jíndù arma nihí-nsí? Cuisí ñà-quidá víi-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéé-nsí mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ Ò sea cañuhu-né nsiùhù, te ò cahíchi ini-né nsiùhù, ìi-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsi. Mate daquéé cuàchi-ne diquí-nsí, te ò tavá-né tnùñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vachi micuisí ñà-nduú ñà-ndáà càhàn-nsi xi-né. ⁹ Te mate dava-ne nacuaá-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-né inahá vaha-ne nsiùhù. Cuàhà xichí cuàhàn-nsi cui-nsi ni cùí, doco itiacú ìi-nsí. Dandohó stná-né nsiùhù, doco tàñáha ga ñihí-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate ía nansa ndoó-nsí tnùnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsí contentu. Ndahví yáha stná-nsí, doco divi sàhà nsiùhù ñihí cuàhà nēhivi ñà-cuicá (ndiaha xí Dios). Còo ni-iñàha icúmí-nsí ñuhívi yohó, doco nsidanicuú iñàha sàni nihitáhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchi ñuu Corinto, claru sàni dátú nùu-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú ini. Sàni cachí xi-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anímè. ¹² Ñàyùcànduá, nùu yùhù, cóo desconfianza, vachi màni cuàhà-nsiá nùu. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdi yùhù. ¹³ Na ìin yua-nsiá, ducán càhàn xi-nsiá vichi, te cachí xi-nsiá ñà-cùu ndisa ini sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-ducání ni quidá stná-nsiá xi yùhù.

Na ìin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Mäsà nacuátnahá-ndá xí nêhiví có-xiníndísá-xí mii-yá, vâchi nahi yunta có-ndúdává queámà. ¿A ndísá vâituni nacuastrnahá ñà-íá vii xí ñà-íá quini? Còó, ni mà cúí nacuastrnahá stná ñà-nchíí orá xí ñà-íín tnúú. ¹⁵ Ni mà cúí nacuatnahá stná Cristu xí ñà-malu Satanás. Stná iin nêcuàchi xiníndísá, mà váha nacuatnahá-né xí iin nêhiví có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñuhu ì xí Dios, ¿a váha cuita stná yùú yócò yucán? Còó. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñuhu ì ndé íá Dios vivu, ducán xinduu stná ndòho, vâchi dohò cachí-yá nùú tutu ì: Yùhù cuàhìn coi ndé ndoo-né, te cacanuu stnáí mahi-né, vâchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nêhiví xí cunduu-ne.

¹⁷ Ñâyücàndüá, dohò cachí stná-yá:

Quee cuaán-nsiá nùú nsidaa nêhiví (malu mà), màsà cündóó gá-nsiá mahi-né. Ni màsà tníí-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudíí inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Stoho-ndá Señor, divi mii-yá ana icúmi xí nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yá quida-ya xi-ndá, ñani màní. Ñâyücàndüá, xiñuhu-ñá nacoò dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahàsàhà-ndá, te ò ñà-ndüá quida-nda cuiñi inì anima-ndá. Nsiquívi chicá más xiñuhu cunihnu ì ndisa ini-ndá, te yùhí stná-ndá (còtó mà cúdñí) ini-yá sàhà-ndá.

Nansa ni naxicocuñ inì nêcuàchi ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhví-nsí nùú-nsiá ñà-nì nácúñíhnú váha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vâchi cóni quidá quíni-nsí xí ni-iin-nsia; ni cóni dâtútcú-nsí ni-iin-nsia; ni cóni dándáhví stná-nsí ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquée cuàchi diquí-nsiá nduá cachí xi-nsiá ducán. Còó, vâchi sàni cachi xi-nsiá ñà-màni cuàhà-nsiá nùú, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini animè, a ducán itiácutú-ndá ñuhiví, te ò ni sàá-ndá cui-ndá. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-icúmi xi-nsiá vichi, te cudíí gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñâyücàndüá, mate ni sái yahi cuàhà tnùndoho, doco cudíí inì, vâchi sàni ndòo váha inì sàhà-nsiá, te contentu íé vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, mà ní quesaa-nsi ladu Macedonia yohò, mànicúí cundoo dadí-nsí. Cuàhà iñàha sadí xí nùú-nsí, te cuàhà nêhiví xiní ùhí xi-nsí, dècuèndè inì stná anima-nsí ni nacani cuahà ini-nsí. ⁶ Doco íá ana chindéé xí nêcuàchi cuhúún inì-xi, divi mii-yá; ñâyücàndüá na ní ndacùhun tnahá-nsí xí Tito, cuàhà gá ni nacuañhandee ini-nsí na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdi cuiñi sàhà-ñá ni quesaa nêcuàchímà ni cudíí ini-nsiá; còó, vâchi sàhà stná ñà-nì cudíí guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñâyücàndüá ndiaha gá ni ndòo ini-nsí. Vâchi ni nacani-ne xi-nsí ñà-cúdñí ini-nsiá cuni-nsiá nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsiá sentir (sàhà ñà-ndüá ni quida-nsia). Sàñíhnú váha ini-nsia nsiùhù, cachí-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá ni nihí yùhù ni ndudíí inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini nì quida tutu nì tiai daa, doco có-íé arrependidu sàhámà vichi, mate antes ndisa, ni nacani inì nanduu gué ni tiaiámà cahín, vâchi (ni xini) nì sàcúndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quívi. ⁹ Doco vichi sàni ndudíí tú inì. Doco màdi sàhà-ñá ni cuhuun ini-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñá ni nihí-nsiá ni cuu-nsia arrependir na ní nsihí ni cuhuun guá ini-nsia mà. Vâchi ñà-nì sàcúndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios ni sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xi-nsiá. ¹⁰ Vâchi nú Dios nduú ana quidá-xi tnùnsí ini xi-nda, dandu vâituni sàa-ndá naxicocuñ inì-ndá, te nihí-ndá càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuñ gá ini-ndá sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nêhiví ñuhiví, mà ùhí cahniámándò. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios nì sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vàha sàni quea nùú-nsiá). Vâchi ni quesaha-nsiá nacáni sahnú ini-nsia sàhà ñà-ndüá ni cuu, te nì cunsihi ini-nsiá cuxio dahuun falta mà nùú-nsiá. Cóni ndóo ga ini-nsia sàhà chuun quini mà, dècuèndè nì yùhí stná-nsiá. Dispuestu nì ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà váha sàhà chuun mà. Dandu nì nsinuu stná ini-nsia yùhù. Pues vichi sàni cundaà ini nì quida-nsia, sà-íá vii anima-nsiá. ¹² Na ní tiai carta mà, màdi cuiñi sàhà nêhiví nì quida xi falta mà nì tiaiá. Ni màdi cuiñi sàhà stná nêhiví nì ndoho sàhà falta mà; còó. Ni tiai sàhà ñà-nì sàa-nsiá mànihí váha ini-nsia ñà-cúú ndisa ini-nsí sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichi sàhà-ñá sàni cundaà váha ini-nsia ñà-dúcán nduá, ñâyücàndüá sàni ndòo váha inì. Te chicá màs nì cudíí stná inì na ní xini ñà-contentu guá ni ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vâchi yáha ga nì cudíí ini-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachí xi-né antes ñà-ínáhi, icúmi-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñâyücàndüá, có-cucáhán nú nì cachí ducán. Vâchi nacua nì cachí xi-né, ducán nì xini-nè ñà-ndáá nduá nacua íá ndàà nsidaa palabra (ì) nì cachí xi-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsiá nùú-né vichi, vâchi cudíí ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vâchi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàa-né yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì

quidi stná-nsià ni yùhí guà-nsià. ¹⁶ Ñâyùcàndüá, yùhù cudíi ini vichi, vâchi ináhá vâhi vâtùni cahvi xi-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivi iá necesidad xi ñanitnaha-nda

¹ Ñáni, cuàhin nacani xi-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xi nèhivi xí-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vâchi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gâ-nè, doco ni cudíi ini-nè, (ni quida stná-nè cooperar), ñâyùcàndüá, cuàhà gá ñà-ndüá ni taca. ³ Vâha ga voluntad icúmí-nè, ináhí, vâchi ni sâha-ne ñà-ndüá sâa-nè quida-ne; còo, dècuèndè más ñà-ndüá sâa-nè quida-ne ni sâha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco ni sacundahví-nè nùu-nsí, áma cuâha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchi (ndahví) nchicùn stná xi Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán ni quida-ne. Te más gâ ni quida-ne nùu ñà-ndüá ni tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vâchi primeru ni dâyâha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después ni ndòo stná-nè cunini-ne ñà-ndüá cachi nsiùhù segùn nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sâhà nsidaámâ sàni cachi stná-nsi xi Tito ñà-ni câhàn-nè xi mii-nsiá, áma quidá mání stná-nsiá, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsia, vâchi divi nècuàchímâ nduú ana (ni câhàn xi-nsiá) primeru sâhâjân.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nihítâhvi-nsiá (nùu Yua-nda Dios). Xiníndisâ fuerte-nsiá, te câhàn ndiaha stná-nsiá palabra xi-ya. Sâcúndâá vâha stná ini-nsia sâhà ichi-yá, te dii gá stná ini-nsia cunchicùn-nsiá ichi mà. Daaní, cuú cuàhà stná ini-nsia sâhâ-nsí. Ñâyùcàndüá, ndiaha gá coo nú ni cútùha stná-nsiá quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nùu-nsiá nduá yohó, còo. Cuisi cunf cundaâ ini-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivi dava ga (ni quida-ne cooperar), te cuni stnáí cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsiá sâhà ñanitnaha-nsia. ⁹ Vâchi ináhá stná-nsiá ñà-ndiaha guá ni quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sâstnùhù iá-yá (gloria xi-ya), doco sâhà ndohó ni quixi ndahvi-yá, te ñâyùcàndüá, vâtùni ni nihí-ndâ ñà-cuicâ ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vichi cuàhin cachi xi-nsiá ñà-ndüá tuxí ini yùhù sâhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá ni quida-nsia agua na ni cunsihi ini-nsia, te ni quesaha-nsiá (datacâ-nsiá algu). Ñâyùcàndüá, chicá vâha ni dâxínu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nisa cudíi guá ini-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsiá seguir vichi, te cuâha-nsia cooperación xi-nsia segùn nansa sâa iin iin-nsia cuâha-nsia. ¹² Vâchi nú iá vâha voluntad xi-nda cuâha-nda, dandu cudíi ini Dios sâhâ-ndâ, (a cuâhá, ò iyuhá), vâchi segùn ñà-icúmí-ndâ nduá; có-xicân-yâ ñà-có-icúmí-ndâ.

¹³ Màdiá cunf ndundahví mii-nsiá, te nducuaica nècuàchímâ. Còo. ¹⁴ Cuisi cunf ñà-dava dava ni coá. Vâchi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vâtùni chindeámâ nèhivi iá guá necesidad xi. Daaní, na quivi coo stná necesidad xi mii-nsiá, vâtùni chindee stná nècuàchímâ mii-nsiá. Ducán dandu sâa ndudava ñà-ndüá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachí stná nùu tutu ì ndé cachá: “Nècuàchi ni datâcâ cuàhà (ñà-cuxi-ne), cóni cùyódoá nùu-né; te nècuàchi ni datâcâ xi iyuhu-niá, ni cóni quidá máníá nùu-né”.

Nansa ni quida Pablo recomendar Tito nùu nècuàchi ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sâhà gracia ni quida-ya xi Tito, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuni stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñâyùcàndüá, na ní câhin xi-né (ñà-ni cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) ni dândâá-nè. Te voluntad xi-ne ni sanduu stná, vâchi cudíi gá stná ini-nè sâhâ-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndâ icúmí cutnahá stná xi Tito sâa. Cuàhà tnùñuhu icúmí-nè nùu nsidaa nèhivi xí Dios ndoó cuàhà ñuu, vâchi cuàhà gá chindéé-nè xitiá razón ndiaha xí-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè ni quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xi-nsí chindee stná-nè xi obra quidá-nsí (sâhà nècuàchi ndahví). Te ¿indú chuun quidá-nsí obra mà? Divi sâhâ-ñá ni queé más tnùñuhu xí Dios, te cundaâ stná ini nèhivi ñà-cuàhà guá cudíi ini-nsiá quida-nsia obra. ²⁰ Ñâyùcàndüá, (cutnahá stná nècuàchímâ xi-nsí) sâhâ-ñá másâ nihindèé nèhivi cuitnùhu-ne nsiùhù sâhà dihùn mà, vâchi cuàhà gá nduá sâni taca. ²¹ Cuni-nsí quida vii-nsí nùu nsidanicuú chuun xi-nsi, vâchi indéhe Dios. Doco nùu stná nèhivi cuní-nsi quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndâ techuún-nsí cutnahá stná-nè sâa jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sâni sâha-nsinè, ñâyùcàndüá sâni cundaâ ini-nsi cunsihi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudíi ini-nè, vâchi ináhâ-nè cuàhàn-nsiá quida stná-nsiá cumplir vichi. ²³ Ñâyùcàndüá, nú ndâcâtnùhù nèhivi ana nduú Tito, pues cachi-nsiá xi-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndúi-nsi iin-ni quidá-nsí chuun ì xí-yá ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú ni ndâcâtnùhù stná-nè sâhà dava ga ñani-ndâ (icúmí sâa), dandu cachi-nsia

ñà-nduù-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñàyucàndüá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchimà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùu-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xi-yá ndoo cuahà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsiá xi-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndáa nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachi xi nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-ndüá disàhà-xí nì techuín Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihìn xi cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còo necesidad cachi guè xi-nsiá sàhà ñà-ndüá datacá-nsiá sàhà nèhivì xí Dios, ² vachi ináhi ía cuahà voluntad xi-nsiá, te ducán sàni cachi stná xi nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vachi cudí ini nacani xi-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndò-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xi-né. Ñàyucàndüá, cuahà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudii stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Docu de todos modos, cuahìn techuín iin ùi ñani-ndà sàà ndé ndoo-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsiá ñà-ndüá cuahàn-nsiá cuàha-nsiá. Dandu cunahà claru ñà-ndácuisi ndüá nì cachi (xi nècuàchì ladu yohó), màdi tnùhu, vachi icúmi coo ndisa cooperación xi-nsiá. ⁴ Vachi cahví xi-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vachi nú sàni sàà-nsi después, te tãñaha ga cuacatnahá, dandu cucahan nùu-nsi, yùhù xi stná nècuàchì Macedonia cutnáhà xí. Te mii stná-nsiá, vihini cucahan nùu-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyucàndüá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xi iin ùi ñani-ndà yohó ñà-codònuù-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndüá nì cachi-nsiá antes mà. Dandísá, coo listüá, te cundua na iin tnùmani ndiaha nì sàhatahvi-nsiá, màdiá nahi dihùn nì tavà-nsi nùu-nsiá.

⁶ Cuní nsinuu inì-nsiá palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; docu nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudí ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvi-nda; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còo necesidad cuàha-nda; màdi fuerzaní-nda. Te mii stná-nsiá, vihini cuahà inga gracia sàhà-ndà, te nihì-ndà nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùu-ndà. Nì-ñàhà mà-quidá falta nùu-ndà, dandu vätùni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vachi dohó cachí stná nùu tutu ii:

Nì dácütàhvi nècuàchimà cuahà nèhivì ndahví; cóni cùhì ini-nè biene xi-ne, ñàyucàndüá nicanicuahàn ía obra xi-nemà (nùu Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-ndüá chihi-nda, xi ñà-ndüá xixi stná-ndà. Ñàyucàndüá, icúmi-yá cuahà stná-yàndò nsidaa ñà-ndüá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vàha nùu-ndà). Vachi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñàyucàndüá, nú sàni nducuahà ñà-ndüá icúmi-ndà, dandu chicá más cui dácütàhvi stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tnùmani cuahàn-nsi dasàn-nsimà icúmi cuahà nèhivì naquimani-né Dios. ¹² Vachi na chindéé-ndá ñani-ndà-nda ducán, (cuahà gá quidá), màdi sàhà cui-nsiá necesidad xi-ne chindéá; cóo, vachi cuahà gá stná nèhivì icúmi naquimani ndiaha xi-yá sàhà obra mà. ¹³ Vachi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiá, dandu icúmi-né ndenihì cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndáa ndüá, nchícùn vii-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachi-nsiá. Te icúmi stná-nè naquimani-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsiané, xi sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsiá ndéni nèhivì ní cui. ¹⁴ Ñàyucàndüá, màni gá icúmi-né cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvi stná-nè sàhà-nsiá nùu-yá ñà-nì xini-nè cuahà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yá sàhà tnùmani ndiaha xi-yá nì sàhatahvi-yàndò, (divi Dèhemaní-yá)! Nì mà cùí sàà-ndà naquimani-ndáyá nacua ndiá icà-ndà.

10

Nansa nì dànsiniúu ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-íá derechu xi-ne, vachi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ii quidá-né

¹⁻² Sà-ínahá-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñàyucàndüá, yùhù Pablo, sacúndahví nùu-nsiá ñà-màsà cóo ni-iin necesidad càhàn ndeí xi-nsiá na sàl. Vachi cachí dava nèhivì sàhì ñà-ndüü iin nèhivì cùchitnu na ié' cutnáhi xi-nsiá, docu na ía xiqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhi càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáa ndüá, vihini nihnú ini càhàn fuertí xí dava-nsiá. Vachi tuxí ini dava-nsiá sàhà-nsiá ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhivì yohó. ³ Pues, ñà-ndáa ndüá, nèhivì ñuhivì yohó nduú-nsi, docu na cuní-nsi cundee-nsi (nùu ñà-có-ndiáa), có-quidá-nsi guerra na quidá nèhivì ñuhivì yohó. ⁴ Ía ndisa nahi arma xi-nsi, docu có-ndüá arma xi ñuhivì yohó. Cóo, arma ndiaha xí Dios ndüá xichúñ-nsi, te nihá ndudu ii xi-yá, ñàyucàndüá vätùni cundee-nsi nùu nsidaa ñà-có-ndiáa

ia ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Våtùni cundee-nsí nùu nsidaa palabra nchichí chítùnì ini nèhivì tuxí ini-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-né nùu (palabra cachitñuhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Våtùni cundee stná-nsi nùu-né ñà-ni sàa-né cunini stná-né Cristu, te cunihnu vaha stná ini-né cuisì nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàa-nsiá cunini vaha ndisa-nsiayá, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cùnì cunini (xi-yá), icúmí-nsi cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí ini-xi nduú nèhivì xí Cristu, pues ni cúnahá-nsiá ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsi nèhivì xi-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsiá na ní cachi ñà-ia ndisa derechu xi, doco có-cùcàhàn nùu sàhàmà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñà nacuañandee ini-nsi mii-nsiá nduá disàhà-xí ni ñih-nsiá nùu Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñà quida quini-nsi xi-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñà dayùhì stná-nsi mii-nsiá tiaá-nsi carta yohó. Còo. ¹⁰ Yùhù (ináhì) cachí dava nèhivì sàhì ñà-ndee càhàn nùu carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-ìe' nùu-né, te indéhe-né nùu, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn vii', cachí-né. ¹¹ Doco ni cúnahá-né ñà-divi nacua cachí-nsi nùu carta xi-nsi na ndoó xicá-nsí, divi ducán icúmí-nsi quida stná-nsi na sàa-nsi ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-yuhu có-cùnì-nsi dadavá stnahá-nsí xì nèhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí, cóo; vachi tucu dahuan xiquida-ne. Tuxí ini-né ñà-cuisi modo xi mii-né nduú ley chicá ndiaá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-né. Ñayücandüá (nàhà xicà), nècuàchì có-cundàà ini-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nándúcú-nsí ñà-quee tñùuhu xi-nsí, ni có-dàquihvi-nsi mii-nsí nùu iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisi chuun ni ñih-nsi nùu mii-yá nduá càhàn-nsi sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn ni sàha stná-yá nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñayücandüá, màdiá yàha-nsi nùu-xí ndé ni cachi-yá xi-nsi nduá. Tucu cundua ni màsà sàa-nsi ndé ndoó-nsiá ni cùí. Doco cóo, nècuàchì primeru ni càhàn xi-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsiùhù, cóo, mà càhàn-nsi sàhàmà na ian nduá chuun xi-nsi; cóo. Doco nihnú ini-nsi quida ga-nsi más gá chuun xi-yá ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni ñih-nsiá ni xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yàha-nsi ndé nduú nùu-xí ni cachi Dios xi-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùu-xí cuní stná-nsi cùhùn-nsi cachitñuhu-nsi razón ndiaha xi-yá, doco ni xi ñà-jaàn, mà nándúcú-nsi quee tñùuhu xi-nsí sàhà iin chuun ni quida inga nèhivì. ¹⁷ Vachi nú cuní-ndà tavà-ndà tñùuhu xi mii-nda, dandu ni cúnahá-ndà ñà-cuisi Stoho-ndà Señor nduú tñùuhu xi-nda. ¹⁸ Vachi ¿indù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùu-yá? ¿A nèhivì tavá tñùuhu xi mii-xí? Còo, cuisì ana cudí ini mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

11

Ñà-nduá ni cachi Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol ni ñih chuun nùu Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmàni; ñayücandüá, sacúndàhví' nùu-nsiá ñà-quidandee ini-nsia sàhì, por favor. ² Vachi yùhù, cuàhà gá nacàni ini sàhà-nsiá na ian nacàni stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stná na ian ni ndiadi tñùhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vachi mii-nsiá, na iin novia nduú-nsiá, te cuní sàa-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùu-yá nicanicuahàn. Doco na sàa-nsiá yucán cuní cunduu-nsia (nèhivì vñ ndisa) na iin novia siempre sàni quida vii'. ³ Doco yùhí xi-nsiá, cótò dàcà ñini-nsiá, te mà cúnihnú vaha ga ndisa ini-nsiayá. Vachi ducán ni cuu xi Eva sàhana, (ni tñàtuu) cóo (nduú ñà-malu), te ñà-tñùhù guá-si ni ñih-sí ni dándàhvì-sinè. ⁴ Ñayücandüá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vachi nú ni sàa iin nèhivì nùu-nsiá, te càhàn-né sàhà inga Jesús, mà úhi candisá-nsiánè, mate diín nduú Jesús xi nècuàchì mà, te diín nduú Jesús ni cachi nsiùhù xi-nsiá; te (xini-nsi) mà úhi candisá stná-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate diín espíritu nduá, màdi Espíritu ñi ni ñih-nsiá daa. Te (xini-nsi), mà úhi stná xinindisá-nsiá inga palabra saa có-ndudává xí palabra ñi ni xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquier, yùhù, davani ndiaá stnáì xì nècuàchì tuxí ini-xi xinduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vñhìni mà túha guè' càhàn vii', doco ináhà vahi ñà-nduá cachí'. Te mii-nsiá ináhà vaha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndàà nduájàn, vachi sàni xininùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí ini-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni ni cachitñùhì xi-nsiá razón ndiaha xi mii-yá? Dècuèndè menos ni ndòì sàhà-ñà cuní ni ndóo mii-nsiá xì chicá más tñùuhu. ⁸ Vachi na ní sa-le jaàn chindéí mii-nsiá, ¿indù ni quixi ñà-nisa itiacuí? Pues divi nùu nèhivì xi-yá ndoó inga ñuu. Ñayücandüá, yùhù quide cuenta na ian ni sahnindàhvì' nècuàchì mà, te có-nduá ducán. ⁹ Daani, después na ní quida mani dihùn nùu, ni-iin centavu cóni xiquèn nùu-nsiá. Còo; divi ñani-ndà ni quixi ladu Macedonia ni taxi xi ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu ni saquin vahi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sàhì, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachí' xi-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndàì, mà nácóì cachi xì nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tñiì dihùn xi-nsiá). Còo, mà cuàhi cadì ni-iin nèhivì nùu

cachí ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿indú chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cùú inì sàhà-nsiá? Còó, vâchi ináhá Dios ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidé ñà-ndúá quide sàhà màsà níhìndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachì-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù. ¹³ Vâchi cunaha-nsiá, tnùhu nduá cachì-nè ñà-nùù mii-yá nì nihì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu. ¹⁴ Te mà ùhì quida-ne ducán, vâchi stná ñà-malu Satanás, tùha stná-si dama-si mii-sí nanduu-si na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñâyücândüá, nècuàchì nchìcùn xì-sí, mà ùhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xì iin chuun vii. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nihì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá icà-né.

Nansa ni ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ì xi Jesús

¹⁶ Vichì tucutu cachí xi-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu ni cuàhà-nsia lugar càhàn chii na iin tè-loco; vâchi stná yùhù cudii stná inì cachì nansa ndiaá güè` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xi-nsiá vichì, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì nihì nùù Stoho-ndá Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vâchi ñà-cuàhìn ndenihì vâhi mií nduá. ¹⁸ Vâchi sàni xini, ñà-cuàhà guá nèhivì ndenihì vâha xi mií-xì sàhà ñà-nduá quidá-né, ñâyücândüá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vâchi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñâyücândüá mà ùhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xi-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nù xichúün nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùù-nsiá, te ò cachìchì inì-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùù-nsiá; pues nsidaámà candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vâchi cóni quidá-nsí xi-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xì ndenihì vâha xi mií-xì, ádi vátuni stná yùhù càhìn sàhà mií ducán. Cuisì cunf cundaà inì-nsia ñà-na ian càhìn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachì nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xinduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáí. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachì-nè; pues divi ducání stná yùhù. Daaní, cachì stná-nè ñà-Abraham nì sanduu yohótèhè-né. Pues nì cúnáhà-nè yohótèhè stnáí nì sanduu nècuàchimà. ²³ Daaní, cachì-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchì nùù-xì. Pues divi ducání stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùù mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nùù mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuií. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùù mii-né. Cuàhà gà xichì sà-ìé` ñà-cui nì cuií. ²⁴ Ùhùn xichi nì casahni cuií tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe nì nihì iin iin xichi. ²⁵ Te ùni xichi nì ñàhni cuií stnáí xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuií. Te ùni xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñâyücândüá iin ndui xì iin ñuu nì xique mahì tècuií mar. ²⁶ Cuàhà gà sàni xicanui. Dava yùte, ndé cuànàhí nì yàhi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza mií, cuní stná-nè quida quini-ne xì, mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gà peligrú yàhi na xicánúí ñuu nahnú, te ò yucú dánà, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié` mahì nèhivì dananí uun nchìcùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yàha ga ùhì chuun quidé, vâchi cuàhà vida yàhi xicánúí. Có-quidí, xihì doco, xihì tècuií; te nú coámà, quidándéé inì, mate xihì vixin ñà-còò sícoto vâha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gà más ñà-cóni cachí xi-nsiá. Daaní, nsiquívi cuàhà gà nacání stná inì sàhà nèhivì xì Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vâchi nú débíl iá anima iin ñani-ndá, dandu stná yùhù, na ian débíl iá stnáí; te nú sàni tùcù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáí.

³⁰ Ñâyücândüá, nú ndisa iá necesidad ndenihì vâha mií, dandu chicá vâha nacani xi-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndácuisì nduú nsidaa ñà-nduá cachí xi-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndá Jesucristu, divi Yuamání-yá, ansivéhé-yá nicanicuahàn.

³² Na nì sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchì nùù rey Aretas yucán, te divi-tè nì dándacú-te cundiaa soldadu yehé ñuu mà ñà-cùnì-te tnií-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadi ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacai iin icà sícátè, te nì dānūú nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nihì nì càcui nùù gobernador mà.

12

Nansa ni dácùnì Dios Pablo iñàha, te ni xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhí còò nì-iñàha níhìndèè-ndá nú ndenihì vâha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichì cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà ñà-nduá dacuní Dios ndohó, vâchi cuàhà gà ñà-ndiaha xini nèhivì dava xichì. ² Yùhù ináhí iin tiàa xiníndisá-xì Cristu, te sàcuàhàn-ndá iin ùxin cùmi cuià nì ndiachì-né dècuèndè ansivi ùni (chicá diquì-xì). Có-ínáhí a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquicúñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhí nècuàchimà, te nì ndiachì-nè nì sàhàn-nè ndé (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate có-ínáhí a ní ndiachì stná iquicúñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndé

lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisú cachi-ndà palabra mà xì nèhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchi nì xini fà-jaàn, vihini tavi tñũũhu xì-né sàhà fà-jaàn, vèchi màdì tñũhu nduá, te nì màdì palabra cumáni cundua nú nì cachí ducán nì cùí, (vèchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchimà). Doco còò, mà cachí fà-jaàn. Cuisi nacání xì-nsiá fà-ndúí iin nèhivì úun, te ndohó stnáí, còtò cutuxi ini nèhivì cuàhà gá ndiaí, mate tãñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidè, te ò tãñáha ga cunitnũhu-ne nansa ndisa íá modo xi.

⁷ Cunaha-nsiá, fà-ndiaha guá íá fà-nduá nì xini ansivi daa, fãyùcànduá nì sàha Dios yùhù iin (fà-dàndòhò-xí na ían) ihí iin iñũ cahnú ìquè. Ducán (sàha-ya permisú) quida fà-malu xí sàhà-fà màsà ndénihí vaha güé' mii. ⁸ Mate ùni xichi nì xicàn tàhvi nùu-yá áma dáccúxió-yáñà, ⁹ doco dohó nì cachi-yá xí: "Cunaha-ní, vátuni sàà gracia xi nùu-ní. Vèchi nú cuítà-ní, dandu chicá ndiaha icúmí chindeí mii-ní", nì cachi-yá. Nãyùcànduá, vichi cudúí inì nú cuítè, vèchi nú ducán, dandu chicá más icúmí nihitáhvi' ndudu ì xí Cristu. ¹⁰ Sàhà fà-jaàn, cudúí inì nú còò fuerzì, te ò cánahà nèhivì xí, te ò yáha ndahví, te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vèchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzì, dandu chicá cuàhà icúmí nihitáhvi' ndudu ì xí-yá.

Ndiá dísàhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nèhivì xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihì vaha güé' mii xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cumáni nì sandua. Doco fuerza nì cachi ducán sàhà fà-nduá (cachí) mii-nsiá sàhí. Vèchi mii-nsiá nduú ana ndiá ícà tavà xì tñũũhu xí nì cùí. Mate nì cachi-ndà còò nì-ñàha ndiaí, doco siquierà dava-nì ndiaí xì nèhivì cachí guá xì-nsiá nduú-né apòstol xì mii-yá. ¹² Vèchi na ní sa-ìe xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nisa quide. Cuàhà gá iñàha fà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xini cuàhà vida). Nãyùcànduá, sàhà nsidaámà vátuni cundaa inì-nsia divi ana nì technuú mii-yá nduí. ¹³ Nacua siempre quidè xì nèhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán nisa quida stnáí xì mii-nsiá. Cuisi imindaa iñàha cóni ndúdávà, divi fà-cóni tñií dihùn xì-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndáhvi' nùu-nsiá fà-cuicahnú inì-nsiá sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé fà-sàí ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùni xichi. Doco nì-ñàha mà cáquìn nùu-nsiá, vèchi màdì fà-icúmí-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vèchi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhà. Còò, yuadíhà quidá tocar dandútahví xì biene xì nùu miá. ¹⁵ Nãyùcànduá, dispuestu ié' quide ndéni gastu nì cui sàhà fà-vàha xì anima-nsiá, dècuèndè vida xì cuàha stnáí nú íá necesidad. Doco fà-nduá xini', mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú inì mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí fà-ndàà nduá, cóni tñií dihùn xì-nsiá, doco fà-cuàhà guá màña icúmí, fãyùcànduá, inga modo nì sahnindahví mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnindahví ndise mii-nsiá na ní technuú nèhivì nì sàà nùu-nsiá? (Còò.) Te ¿a ní candiaa-nè dihùn xì-nsiá? (Còò.) ¹⁸ Nì sacundahví nùu Tito (fà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcànduá cutnàhà-né xì inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnindahví-nè mii-nsiá? (Còò.) Amádi iin-nì nì quida stná-nè nahì yùhù, vèchi iin-nì nihnú stná inì-nè nahì yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí inì-nsia cuisí càhìn ducán sàhà-ñá ndòò vaha tu-nsi xì-nsiá. Doco còò. Indéhe Dios, ináhà-yà nansa cachí, te ndácùcahan stnáí Cristu. Cuisi sàhà fà-nacuàhandee inì mii-nsiá, fãyùcànduá tiaí nsidaa fà-yòhò, ñani màní. ²⁰ Doco yúhí sàhà-nsiá còtò sàì yucán, te mà cudúí gá inì sàhà fà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndòò stná inì-nsia sàhí. Ndisa, yúhí sàhà-nsiá, còtò sàì, te ndoó-nsiá náà tnahá-nsiá, cumbidia inì-nsia, dacuidá stnahá inì-nsia, te ò ndenihí ndiaha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xitnũhu tnahá-nsiá, te ò cucuádú-nsiá, có-xicánúú ví gá-nsiá. ²¹ Ndisa, yúhí, còtò sàà tui, te ndòò cahin nùu Dios. Nacání gá inì fà-vihini cundoo nècuàchi nì quida cuàchi sà-ìá quiví, te tãñáha ga naxicocufin inì-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmí coi tñũnsi inì sàhà-né nú tãñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-né, te ò ía viciu xì-ne, te ò ní quida-ne inga fà-siquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxmu-ne carta yohó, cuidadu nì cúndóo-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùni xichi sàí ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sàì, (te quesáhà-ndá ndatnùhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùi ò ùni testigu, dandu cundaa inì-ndà indù fà-nduú fà-ndacuisì. ² Te vichi íá stná fà-nduá cunf' cachí xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te nì cúnini stná nsidaa gá-nsiá, vèchi nacua nì cachi na ní sàhìn visita ùi mà, ducán cachí stnáí vichi mate xica ié'; nú nì sàí, mà dáccàcui nì-iin nèhivì (xiñũhu conseju). ³ Ducán icúmí quide, vèchi xicàn-nsiá iin seña cundaa inì-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha xí derechu fà-càhìn xì-nsiá ducán, á cóo. Cunaha-nsiá, màdì débil íá mii-yá ana dandàcù-xì

nù-ndà, còó; quidá-yá poder xi-ya nú-ndà. ⁴ Mate na ian débil nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchica cruz, doco vichi, còó. Itiá-cú-yá vichi sàhà poder xi ndudu ì xí Dios. Ñàyúcàndúá, stná nsiùhù, mate còó stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmí-nsi cutiacu gà-nsi ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

⁵ Nacani vaha inì-nsia, a xinindisà ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehè váha-nsia anima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-inácaá Jesucristu ini anima-nsiá. Doco te nú còò-yá, dandísá, có-nduú-nsiá nêhivì sàni natùì nú-ya. ⁶ Doco cahnú gà Dios vátuni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí nêcuàchì sàni natùì nú-ya. ⁷ Te vichi xicàn tàhvi-nsí nú-ya sàhà-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchì-nsi ducàn sàhà ñà-cutuxí ini-nsiá vaha ga nsiùhù. Cuisi cuní-nsi quida-nsia ñà-lá vii, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsi nú-ya. ⁸ Doco nú ñà-ndácuisi nduú palabra chináhá-nsi, dandu mà cúí cadì nêhivì núá, cuisíá cui quidañuhu-néà, te dacutià-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsi nahi nêhivì còò ni-ìñàha-xi, doco cudú ini-nsi sàhámà; cuisíá cuní-nsi ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsí càcàn tàhvi gà-nsi nú-ya sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhì dahuun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhin dasá carta yohó nú-nsiá na tañáha ga sàì nàcòti-nsiá, còtó sàì, te icúmí dandacú ndeí nú-nsiá. Vachi ñà-ndàà nduá, iá derechu xi sàni nihí nú-nsi Stoho-ndà Señor, doco cuisí sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñáni. Quida-nsia lucha quida vii-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cùhúun inì-nsia. Iin-ni ni cúnihnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo mani-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yá), cuú ini-yá sàhà-ndà, te danácòo dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nêhivì ì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nêhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cúnáhà stná Espíritu ì xí-yá xi nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana ni nìhi chuun ì nù Jesucristu xì nù ana ni ònátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdi nù nèhivì nì nìhì chuun ma. Còó, màdi nèhivì ùn nduú ana ni sàha xì-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xì-yá cutnàhá xì yohó, cásàhú-nsi xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natácá cahvi xì-yá.

³ Ni cùcúmi cuàhá-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndà Jesucristu. Te ni cùndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana ni sàha ni xihì sàhá cuàchi-nda sàhá-ñà càcu-nda nù nsidaa ñà-có-íá vù íá ñuhivì yohó, vàchi ñà-jaàn nduá ni chitnùnì ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còó cá inga palabra ì cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisí-ní palabra ì xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuàhá gá ndulóquf ñà-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichì víi mii-yá ana ni cana xì-nda sàhá gracia xì-ya. Vàchi inga palabra sànhicùn-nsia vichì. Vàha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàá ndudava xì ñà-nduú palabra vàha ndisa xì mii-yá. (Cunaha-nsiá, náhá xicá) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacá xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndudávà palabra xì-ne mà xì palabra ni cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàá nècuàchìmà ndañuhu-né ndè andea chícá vàha, mate àngel ni quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndudávà gá palabra cachì-nsi vichì xì ñà-primeru, dandu ni sàá stná-nsi ndañuhu-nsí chícá vàha. ⁹ Tucutu cachí xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui ni cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu íá, te có-nduá palabra ni xinindisá-nsiá daa, pues ni sàá-nè ndañuhu-né andea chícá vàha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdi sàhá-ñà cuní ndòò vahi xì nèhivì ñuhivì nduá. Còó. Dios nduú ana cuní cudii inì-xì sàhí, vàchi nú nèhivì-ní, dandísà mà cúí cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchì nù Cristu.

Nansa ni nìhi Pablo chuun ì nù Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdi nèhivì ùn ni nàchùhùn tnahá xì palabra ndiaha ni cachitnùhi (xì-nsiá), ñàni. ¹² Màdi nèhivì ñuhivì yohó ni nácánì xí palabra mà xí. Cóni dàcuàhià nù nèhivì ùn. Còó, divi Jesucristu nduú ana ni dàtnùú xì sàxifnùnì sàhá mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicùn religión xì nècuàchì raza-nsi Judea, yàha ga nisa quida quini xì nèhivì natácá cahvi xì Dios, vàchi nisa cuní dandáñuhì nsidaa nècuàchìmà ní cùí. ¹⁴ Te yàchì ni quee stná cuàhá fama xì nù nèhivì religión xì-nsi, te menos ni ndòò nsidaa nècuàchì dava ga núí, vàchi chícá ndee ni sanchicùn estilu xì xii-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhá ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na táñàha ga tìnuí ñuhivì, ñàyùcandúà ni quida-ya gracia sàhí, te ni cana-ya yùhù, vàchi ducán ni chitnùnì ini-yá ¹⁶⁻¹⁷ ñà-cuninùí Dèhemani-yá, dandu después (cùhìn cacanuí) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemani-yá. Daaní, na ní nsihì ni xini mii-yá, dandu yàchì ni sàhìn ladu Arabia. Cóni sàhìn ndatnuhì xì nèhivì ñuhivì yohó, ni cóni sàhàn stnàí ñuu Jerusalén ndè ndòó nècuàchì apóstol mate dihna-ne ni nìhi-né chuun ì xì-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia ni sàhìn, dandu ni ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, ni yàha ùni cùí, dandísà ni sàhìn ñuu Jerusalén, te ni xinitnàhì xì Pedro. Te yucán ni ìe sàhùn quivì ni sacutnahì xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xinduu apóstol dava ga, còó, cóni xini-né, cuisí-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo ni xini. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nù-nsiá yohó, ñà-ndacuisi nduá, vàchi ináhà Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi ní nsiaa tui ladu Siria, te después ni nsiaa stnàí ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xì Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàá-nè cunitnàhá-né xì, ²³ cuisí-ní ni xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nisa cuní dandáñuhì nècuàchìmà sàhá-ñà xinindisá-né mii-yá, doco vichì xicánúú stnàí cachitnùhi xì nèhivì nansa cunindisá stná-nèyá. Pues divi palabra jaàn nduá ni xinitnùhu nècuàchìmà sàhí, ²⁴ te cuàhá gá ni naquimani-né Dios sàhá má.

2

Ñà-nduá ni cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te ni ndatnuhu-né

¹ Daaní, ni yàha ùxin cùmi cuà, dandu ni sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhá stnàí xì Bernabé, te ndacá stnàí Tito. ² Vàchi ni dàtnùú Dios ini animé ñà-icúmi cùhìn, ñàyùcandúà ni sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu ni nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te ni ndatnuhì xì-né ni dàtúí nù-né nansa ndisa íá palabra ì cachitnùhi xì nèhivì inga ñuu.

Ducán ni quide sàhá màsà ndóo uun nsidaa chuun cuàhìn quide, ni màsà ndóo uun stná nsidaa ñà-ndúá sàni quide antes. ³ Doco còó, cóni càchí-nè (iá ñà-quidámáni gá). Ni cóni càchí stná-nè icúmí màcùtuu stná seña xi Dios icà compañeruì Tito, mate nècuàchi inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndáa nduá, yucán ni sandoo stná dava nèhivi (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivi ni tñatuu dèhè uun ndé nataka-nsi ni sanduu-ne, có-ndúu ndisa-ne nèhivi xí Yua-nda Dios, vèchi maña uun ni quida-ne, cuisí-ní cuní-nè cuitnúhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchicùn gà-ndà ley xi mii-né sàhá-ñá libre ndoo-nda ni quida Jesucristu. Doco vichí cuní-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsihùh, còó, ni-iyuhu cóni cándísá-nsí palabra xi-ne, vèchi cuní-nsi ñà-iin-ni cucumi ñi-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachí), yucán ni ndatnuhí xí nècuàchi cachí chicá idónuu. Doco nùu yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchi iá fama xi, ò á coó, vèchi iin-ni indèhe Dios nsidan-icuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cóni dándacú nècuàchimà nùu ñà-dami ñà-ndúá quidé. ⁷ Còó, vèchi ni cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanu mahi nèhivi cuàhà raza (cachitnúhi palabra ñi); doco Pedro, còó, cuisí nèhivi raza-nsi Judea cachitnúhu xi-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí ndúu-nsi. Mahi nèhivi raza Judea xicánúu Pedro quidá-né chuun ñi xí-yá, te yùhù, mahi nèhivi inga raza xicánúu, doco iin-ni chindéé-yá ndúu-nsi. ⁹ Ñàyucándúá, ni sàà nècuàchi idónuu ma ni cundaà ini-nè nansa iá chuun ñi sàni nihitáhvi'. Te sàhá-mà ni tñii ndahà tñahá-né xí, xi stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xi Pedro xi Juan ni sanduu nècuàchi idónuu ma, te ni cachí-nè xi-nsí ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuisíá nùu nèhivi inga raza ni cùhùn nsihùh, te mii-né, nèhivi raza Judea càhàn xi-né, ni cachí-nè. ¹⁰ Cuisí-ní (inga palabra gà) ni cachí stná-nè xi-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsí chindéé-nsí nèhivi ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyucándúá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacání ini quide.

Nansa ni cachí Pablo xi Pedro na ní ña-ne ñuu Antioquía, ni sàha-ne nècuàchimà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu ni càhìn xi-né, ni indehé váhi nùu-né, te ni chinahí-nè, vèchi cóni quidá víi-né yucán. ¹² Vèchi na tñáha ga quesaa nècuàchi ñuu-nsi vèxi cuenta xi Jacobo, dandu ni saxixi tàcá-nè xi nsidaa nècuàchi inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchi inga mà, dandu ni naxicocuin ini-nè, cóni xixi gà-nè xi nècuàchi inga raza mà, vèchi yúhí-nè cuitnúhu nècuàchi raza-nsi Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gà stná nècuàchi raza-nsi ndoo yucán, cóni quidá víi stná-nè, (vèchi ni quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá icà-né quida-ne; ndè stná Bernabé ni quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xini có-xíquida víi-nè nacua cachí palabra ndàcuisi xí razón ndiaha, dandu ni cachí xi Pedro, te iníni nsidaa nèhivi yucán; ni cachí: "Mii-ní, iin nècuàchi raza-nda Judea nduú stná-ní, doco vichí (sàquidà-ní nahi nèhivi inga ñuu), có-chivàha gà-ní estilu xi raza-nda, vèchi vichí sàquidà-nda na quidá nèhivi inga raza. Ñàyucándúá, ¿indù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivàha stná nècuàchi inga raza mà estilu xi raza-nda?" (ni cachí xi-né).

Nansa icúmí nècuàchi raza Judea quida-ne sàhá-ñà càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsihùh nècuàchi raza Judea, có-ndúu-nsí nècuàchi cuàchi nahi nècuàchi inga raza (cahan-nsí). ¹⁶ Doco ináhá vaha-nsi còó ni-iin ndee vaha nùu Dios sàhá-ñá chivàha uun-ne ley sàhana. Còó, cuisí-ní nú ni cùnhnú vaha ini-nda mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-nda. Ñàyucándúá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vèchi ináhá-nsí cuisí ñà-cunihnu vaha ini-nda mii-yá ndiaá, te ducán ndee vaha-nda nùu-yá, màdiá chivàha-nda ley sàhana mà, vèchi sàhá ley mà, mà sàà ni-iin nèhivi ndee vaha-ne nùu-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhá Cristu cuní nsihùh nècuàchi raza Judea ndee vaha-nsi nùu (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yucán queá ñà-ndúu stná-nsi nèhivi cuàchi (nahi nèhivi dava ga). Doco te nú ducán nèhivi cuàchi nduú stná-nsi, dandu ¿a sàhá ñà-nchicùn-nsi Cristu nduján? Còó, ni loho có-ndúá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoo canúu-nda iñaha (nahi ley sàhana mà), te tucutu cuní-nda natenchicùn-ndañá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisí mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhá-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, ni sàni ni quide cuenta na ian sàni xihí ni quidamà; doco vichí sàni natiacu stná, te sà-itiácúu nùu Dios. ²⁰ Vèchi quidé cuenta na ian ní cutnahí xi Dèhemaní-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchica cruz. Doco vichí, sà-itiácúu, vèchi ini animè itiacúu mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivi yohó íé, te iá iquicúu, doco cuisí sàhá ñà-nihnú vaha ini mii-yá, ñàyucándúá itiacúu vichí. Cahví xi-yá, vèchi cuú íni-yá sàhí, te ni sàha-ya ni xihí-yá sàhí. ²¹ Ñàyucándúá, yùhù cachí, mà vaha nacoo-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhá ley sàhana mà sàni ndee vaha-nda nùu-yá ni cùu, vèchi nú ducán, dandu uun-ni nduá ni xihí Cristu.

3

Cuisi sàhà fe xi-nda cui ndee vaha-nda nuù Dios, màdi sàhà-ñà chivàha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi Galacia! vàchi có-nìhnú víi gá inì-nsia vichi. ¿Índù chuun nì sàha-nsia nì dàndàhvi nèhivi mii-nsiá, te vichi có-nhìcùn gà-nsià palabra ndàcuisi xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa ni xihì-yà nchìca cruz?

² Pues vichi cumí cachi-nsiá xì: ¿ndià nduá nì quida-nsia, te nì nihì-nsiá Espíritu Ìi xì Dios? ¿A ní chivàha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ìi, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcànduá nì nihì-nsiá Espíritu Ìi. ³ Ñàyùcànduá, ¿índù chuun có-sàa-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ìnhá-nsiá) ñà-divi Espíritu Ìi nduú ana nì chindee xi-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxi inì-nsia ñà-micuìsi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòo uun stná nsidaámà? Cahnú gá Dios ñà-màsà ndòo uan. ⁵ Daani, jaàn iá stná iin ana dànhitáhvi xì-nsiá ñà-chindee Espíritu Ìi mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nhìcùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cuisì sàhà ñà-xinindisá-nè mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhana, nì xinindisá-né Dios, te ñà-yúcán nì ndee vaha-ne nuù-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátuni cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchi sà-icúmí xì fe ñà-nahì descendencia xi Abraham xíndu stná-nè. ⁸ Vàchi nuù tutu ìi nì tiaa sàhana nì cachitnùhi Dios nansa icúmí nèhivi vichi ndee vaha-ne nuù-yá sàhà cuisì-ñà xinindisá-né mii-yá, mate nèhivi ndéni raza nì cui nì cundúu-né. Ñàyùcànduá, nì cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vàha, cachí-yà: “Sàhà mii-ní icúmí nèhivi nsidaa ñuu nihitáhvi-né cuàhà gá ñà-ndiaha ìi”. ⁹ Ñàyùcànduá, vátuni cundaà ini-ndà, nú xinindisá stná-ndàyá, dandu cundiati stná anima-ndà na ian nì cundiati Abraham sàhana na ní xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuni-ndà cundoo-ndà sujetu nuù ley sàhana, dandu iin-ni icúmí stná-ndà nihì-ndà castigu cachí ley mà, vàchi dohó cachá: “Nèhivi có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvi chíhàn-né”, cachá. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sàà ìi nèhivi ndee vaha-ne nuù Dios sàhà-ñà nhìcùn-nè ley mà, vàchi cachí stná tutu ìi mà: “Nèhivi xinindisá-xì-yá, te ndee vaha-ne nuù-yá, divi cumi xi vaha ndiaha”. ¹² Doco ley sàhana ma, màdi fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vàchi cachá: “Cuisì nú nì quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá, dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nuù chihan cachí ley mà, vàchi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nuù tutu ìi: “Tàhvi chíhàn nsidaa ana itácaa nuù iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñà vátuni nihitáhvi stná nèhivi nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ìi nì cachí Dios xì Abraham. Ñàyùcànduá, vichi cuisì xifuhu cunindisa-ndàyá, dandu nihitáhvi-ndà Espíritu Ìi nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàhana, có-ndùdává xì ñà-ndiaha ìi nì cachí Dios xì Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhin nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñáni; cuàhin nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhivì yohó. Ináhà-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnu-nda ñà-quida-nda ìnhà, te sàni cua firmar, dandu iin-ni sàni ndòo, mà dàma, nì mà chíyódo gá-ndà palabra nuá. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhivi uún nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yá compromisu nuù Abraham ñà-nihitáhvi-né ñà-ndiaha ìi xí-yá, mii-né xì ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachí-yá xì-né ducán), conì cachí-yá icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nihitáhvi-né, na ian cuàhà-né (càhàn-yá sàhà-xì) nì cùí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yá sàhà-xì, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xi Abraham, te ùi xichi nì cachí-yá xì-né palabra mà, dandu mà cùí dàma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuià después; còó, mà cùí ndòo uun ñà-nduá nì cachí-yá mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vàchi nú sàhà ley mà nihitáhvi-ndà nì cùí, dandu mà cundúá iin compromisu icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ìi nì cachí-yá xì Abraham mà, ñà-yúcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhámà ndacàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivi índù-ñà nduú cuàchi, ñàyùcànduá nì sàha-yanè ley mà, dandu cumi-néà decuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vàchi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nihitáhvi xì ñà-ndiaha ìi nì cachí Dios daa. Cunaha-nsiá, tixi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìn dava cuenta xi nèhivi nuù Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcuìn dava Moisés, pues cunì cachámà ndoó ùi ana (ndatnúhù), màdiá imindaa (ana càhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xi Abraham), còó, cuisì-nì imindaa mii-yá (nì càhàn, te sàhámà mà cùí ndòo uan).

Chuun quidá ley sàhana nduá chindeándò sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sàhaha ma nùu compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¡Còo, mà cúí! Vàchi nì có-sàa ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vātùnì quida ducán nì cuí, dandísá divi sàhàjàn vātùnì ndee vaha-nda nùu-yá. ²² Doco còo, màdì ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítñuhu uun xi-nda ñà-ndòo nsidaa-nda tixi poder xi cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá nì sàa-nda cunindisa-nda Jesucristu, te nìhì-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñaha ga sàa tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sàhaha ma nduá nì sanchicùn-ndà, còo inga ñàhà, vachi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàa quivì datúi-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vachi ley sàhaha ma, na ian quidá nècuàchi ndiaá xi ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nisa chindeándò ndè cachi nì sàa tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vaha-nda nùu-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-nì fe mà nduá nchicùn-ndà, ñàyùcàndüá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sàhaha ma na ian nduá ana ndiaá xi-nda vichi. ²⁶ Còo, vachi sàhà-ñá xinindísá-ndà Jesucristu, ñàyùcàndüá, nahi dèhe sahnú-yá sàndüú nsidaa-nda. ²⁷ Vachi, na ní cuhii-ndà quivì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dàma anima-nda nduá, te nì nàcùnìhnu ini-nda nahi mii-yá. ²⁸ Sàhà mà cúí cachi gá-nda diin nduú nècuàchi raza Judea, te diin nduú nècuàchi raza Grecia; còo. Stná nècuàchi nduú patrón, xi stná nècuàchi quidáchùñ saín nùu-né, na ian iin-nì sàni nanduu nsidaa-nda vichi. Ni màdì (chicá ndiaá) stná nècuàchi tiàa nùu nècuàchi ñahà; còo. Iin-nì xínduu nsidaa-nda ñà-nchicùn-nda Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xí Cristu nduu-nda, dandu vātùnì quida stná-nda cuenta ñà-ndüú stná-nda descendencia xi Abraham, te ducán vātùnì nihitáhvi stná-nda ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuàhìn cachi xi-nsiá ñà-ndüá cunì cachi nsidaa palabra jaàn. Ni cachi-nda iá iin tètìi icúmì ndutahví xi ñà-cuicà nùu yua-té. Doco nú tii vā-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmì-tè cunduu-tè. Doco tii vā-te, ² ñàyùcàndüá, iá-te ndahà ana ndiaá xi-té, te ndoo stná ana ndiaá xi ñà-cuicà témà ndè cachi sàa-te cuia-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nisa iá stná xi ndohò na táñaha ga sàa-nda cundaà vaha ini-nda; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-nda; iin ichì chicá sencillu xi ñuhivì yohó-nì nduá nì sanchicùn-nda, te cuisì ñà-ndüá cachámà nisa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàa meru tiempu vaha, dandu nì techuún Dios Dèhemani-yá quixi-ya ñuhivì yohó ñà-tùinuú-yá nùu dihi-yá. Te (na nisa ia-ya yohó) nisa iá stná-yá sujetu nùu ley sahnú-ma. ⁵ Doco ñà-dìsàhà-xì nì quixi-ya nduú ñà-danàa-yá sàhà nsidaa nèhivì ndoo stná sujetu nùu ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndüá, (sàhà-ñá-nì quida-ya ducán), vātùnì nì sàcunduu-nda dèhe ndisa Yuamánì-yá. ⁶ Te Yuamánì-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvi stná-yàndò Espiritu xi Dèhemani-yá ñà-coo Yà-ii mà ini anima-nda; te vichi cachí fuerte-yàmà “Yuamánì” (ini anima-nda, càhàn-yá cuenta xi-nda nùu Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcàndüá có-ndüú gá-nda cuisì nahi peón xi-ya; còo. Dèhe ndisa-ya sàndüü-nda, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmì-nda nihitáhvi-nda nùu-yá sàhà ñà-nchicùn-nda Cristu.

Ñà-ndüá nì cachi gá Pablo, ndulócò-nè sàhà-ñá nì tucù nècuàchi Galacia inga ichi

⁸ Antes, na táñaha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá nì sanduu ñà-cò-ndüú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùu-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ínahá-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha nì cachi-nda sà-ínahá-yá mii-nsiá. Ñàyùcàndüá, ¿indü chuun cunì tu-nsia nàcùndoo-nsia tixi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vachi ley mà, còo ni-ñàhà nìhì-nsiá nùu. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chivàhà-nsia; cuàhà quivì chivàhà-nsia, xi cuàhà stná vicò, te nsidácáhnù stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuia nsidácáhnù-nsiá. ¹¹ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nacánì ini sàhà-nsiá, màdì ndoo uun nsidaa ñà-ndüá sàni dàcuahì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacùndáhvi nùu-nsiá ñà-iin-nì nì nàcùnìhnu ini-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vachi (na ní sàni yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stná.

Mii-nsia, còo ni-ñàhà nì quidá-nsiá xi yùhù. ¹³ A nsinúú ini-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (ni ndòì ndé ndoo-nsiá), dandu nì càhìn xi-nsiá razón ndiaha xi mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni càhìchi ini-nsia yùhù, mate cuàhà vida nì xini sàhà cuèhè mà, doco cóni nàcòo-nsiá yùhù. Còo; nì naquimanì-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduá, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndiá nduá nì cuu? Vachi yàha ga nì sacudii ini-nsia antes nì cúí. Yùhù ináhi, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàhà stná-nsiá yùhù nduchinúú-nsiá nú nì càquiàn nì cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-nì cachi xi-nsiá cuisì ñà-ndüú ñà-ndàá?

¹⁷ Nècuàchi sàni dándàhvi xi-nsiá, màni gá càhàn-nè xi-nsiá, doco có-íá vaha, vachi cuisì cunì-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸ Pues vātùnì iá ñà-càhàn màni-nda xi nèhivì, cuisì-nì iin chuun vaha nì cùndüá, dandu ñà-jaàn ndisa cudii ini, mate có-íé xi-nsiá jaàn. ¹⁹ Vachi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínduu-nsia; doco vichi cuàhà gá dandohì

mii sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmî ndohi ndé cachi sàà-nsiá (nàcùnihu vaha tu ini-nsiá) nahi Cristu. Vàchi na ian ndohó dihi-nda na quesáà-ndà ñuhiví, ducán ndohó stnàì sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha ni coí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stnà ñà-màsà càhàn ndee gué' xi-nsiá ni cúí. De plano, có-cùndàà ini nansa ga quide xi-nsiá.

Ejemplu sàhà ùi nècuàchi ñahà sàhana nani Agar xi Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachi inga iin palabra xi mii-nsiá nècuàchi cuní cunchicùn xi ley sàhana. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachi mismo ley mà ndé ²² nacaniá nansa ni quida Abraham sàhana. Ùi dèhe-ne ni tùinuù-xí ñuhiví, cachá, te dihi dèhe sahnú-né ni sanduu (Agar). Nècuàchimà, iin nècuàchi có-íá libre ni sanduu-ne, vachi ducání quidáchúùn sain-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, cóó; meru ñahàdihí-nè) ni sanduu nècuàchimà, te iin nècuàchi libre ni sanduu-ne. ²³ Te íá inga iñàha sàhà dèhe criada mà, vachi na ian quesáà nsidanicuú gá mée ñuhiví, ducán ni quesáà-te. Doco dèhe nècuàchi libre mà, cóó. Milagru ni sandua ni tùinuù-vé ñuhiví, te ducán ni cuu ndisa palabra ni cachi Dios xi Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stnà nsidaájàn, vachi nahi ùi ley xínduu stnà nècuàchi ñahà mà. Agar yucán nduú ley ni nihì nèhiví ndé yucú Sinaí, te nèhiví nchícùn xi ley mà vichi, có-ndóò-né libre. ²⁵ Ladu Arabia íá yucú mà, te ley ni nihì nèhiví lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhá-ndá) có-ndóò nèhiví nchícùn xi ley mà libre vichi, vachi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu íá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén íá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa íá. ²⁷ Vachi dohó cachí tutu ùi:

Nècuàchi ñahà cóò dèhe-xi, ni cudíi ini-nè mate ni-iin dèhe-ne cóò. Te xiñuhu ndàhì vico stnà-nè, te cudíi ini-nè mate táñàha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vachi (cuàhà gá cundiátu-nè). Mate cóò gá nècuàchi vehe-ne, vátùni cudíi ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñáni, vachi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha ni cachi-yà, na ian ni cuu xi stnà Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac ni tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhiví ñuhiví, quini ni quida-tè xi ñani tii-té, divi tètii ni tùinuù ñuhiví ni quida Espíritu Ì. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stnà nèhiví có-nchícùn xi Espíritu Ì, quini quidá stnà-nè (xi-ndà). ³⁰ Doco ¿índú gá ñà-cáchí tutu ùi? Dohó cachá: “Tavà dahuun-ní criada mà xi dèhe-ne vehe-ní, vachi mà ndútáhvì dèhe-ne nùù-ní, cuiisí-ní dèhe nècuàchi libre nihítáhvì”, ducán cachá. ³¹ Ñâyùcànduá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchi libre mà xínduu-nda, ñáni, màdi nahi dèhe nècuàchi có-íá libre.

5

Iin-ni ni cùndóò-ndá libre nùu ley sàhana

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàhana, te sàhájàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñâyùcànduá, iin-ni ni cúnahá-nsiá ñà-jaàn, te màsà tucù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhana mà, vachi sadiàmà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsiá; yùhù Pablo càhìn xi-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni càcàn-nsiá màcùtuu seña xi Dios icà-nsiá (nacua cachí ley sàhana). ³ Yùhù cachí xi nsidaa mii-nsiá nècuàchi cuní màcùtuu seña mà icà-xí, nú ducán ni cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stnà-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vachi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsiá nùu-yá sàhà ley mà, dandu cóò ni-íñàha nduú gá Cristu nùu-nsiá. Vachi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuiisí ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stnà Espíritu Ì xí-yá ndohó quida-nda, vachi sàhà cuiisí ñà-jaàn nduá nihnú ini-ndà ndee vaha-nda nùu-yá. ⁶ Vachi nùu ndohó nèhiví xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà icà-ndà, ò á cóó, cuiisí ñà-ndiáá nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá ni saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa ni nihì nèhiví ni dátucù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisí? ⁸ Pues (náhà xicà), màdi mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana dátucù xi-nsiá ducán. Cóò. ⁹ Te (ináhá-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan quée, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stnà xi chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiáá, te sàni xitià inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhví xi Stoho-ndà Señor ñà-màsà cunchicùn gà-nsiá ichi mà. Te nècuàchi dacá xi ñini-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhiví ní cui ni cùndúú-né.

¹¹ Ñáni, nú ni quésáhí cachi xi nèhiví ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà icà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchi (raza Judea) xi' ni cúí, ni mà cudúchí stnà ini-nè sàhà palabra cachí' sàhà (nansa ni xihí Jesús nchica) cruz.

¹² Nècuàchi dacá xi-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xi mii-né, (màdi mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà nihì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndúá nì cana Dios ndohó, ñáni. Doco màdì sàhájàn icúmi-ndá permisú quida ndevàha-nda; còò, mà cúí. Vàchi vichì ñà-ndúá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndá sàhà-ndà, te ducán nihì-ndà cunucuachi vii-nda nùù ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñùhú cuu ini-ndá sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú stná ini-ndá sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú náá stnàhà-ndà na iin quisi dàná, dandu vihini sàà stná-ndà dandáñùhú stnaha-nda.

Nansa chindéé Espiritu Ìi ndohó, sadí-yà nùù ñà-có-íá vii cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachí xi-nsiá, iin-ni ni cándisà-nda chindee Espiritu Ìi xí Dios anima-nda, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiàá xího nèhivì ñuhivì quida-ne. ¹⁷ Vàchi Espiritu Ìi, có-ndòo ini-yá sàhà ñà-chicuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te ni có-càndisá stná-nda quida ñà-ndúá cuní Espiritu Ìi, vachi có-xiñùhú tnàhà-yá xán, ñàyùcàndúá, ùhì iá quida-nda ñà-ndúá cuní-nda quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espiritu Ìi nduú ana dachítùnì ini xi-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sàhana ma nùù-ndà.

¹⁹ Nàhà xicà ìndù ìñàha nduá xího nèhivì ñuhivì quida-ne, vachi xiní-ndà càhàn-nè xi nèhivì cóni nándahà xi-né. Quini quidá-né, doco có-cùcàhán nùù-né. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-nduú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nùù tètàtnà xi nùù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te náá stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmi ñanitnaha-ne. Te yàchi xidá stná ini-né. Ventaja xi mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuàa-né xi nècuàchi xinduu nèhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbidia ini-né, te sahní stnahá stná dava-ne. Xini stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chicuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachí xi-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachí guè xi-nsiá vichì sàhà-né ñà-mà nunca nihitáhvi-né sàà-nè cundoo-ne ñuhivì Ìi xí Dios.

²² Doco diin ìñàha nduá quidá Espiritu Ìi ini anima-nda, vachi sàhà mii-yá vátùni cuu stnahá ini-ndà sàhà-nda, te cudii ndiaha stná ini-ndà. Vátùni cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-nda, nú chindéé-yàndò. Te mà ùhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-nda, te cunduu stná-nda nèhivì vaha. Sàhà mii-yá mà ùhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóò dana stná-nda. Te vátùni nihì stná-nda cadì-nda nùù-ndà ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhivì) còò ni-iin ley cachí xi-ndà ñà-màsà quidá-ndà ñà-vàha yohó. ²⁴ Vàchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian ni xihì stná-nda na ní xihì-yá nhcìca cruz, te sàháyùcàndúá mà xího gá-ndà quida quini-nda, ni mà cúnihmú quini gá stná ini-nda. ²⁵ Vàchi nú sàhà Espiritu Ìi itiácú-nda vichì, dandu ni cuàha stná-nda dacundéhe-yàndò ichì-yá.

²⁶ Màsà cùcàhán-nda mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còò, màsà cumbidia stnahá ini-ndà sàhà-nda.

6

Ndiá icà-nda chindee stnaha-nda

¹ Ñáni, nú ni cándiàá sàhà iin-nsiá nùù cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsiá xi nècuàchi cóni quidá víi ma sàhà ñà-nihì-né nacunihnu vii ini-né, doco cuisì nèhivì chitu Espiritu Ìi xí Dios ni cùndúú ana càhàn xi-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchimà cuidadu màdì quida stná mii-né iin falta. ² Te nú ia iin ñanitnaha-nda có-cùndàà vaha ini-xi, dandu siempre ni nàcuàhandee ini-ndàné, vachi ñà-chivàha vii-nda ley xi Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-nda cuàhà gá ndiàá-nda, dandu cuisìá mii-nda dandahví-nda mii-nda nduámà, vachi còò ni-ìñàha ndiàá-nda, nù ducán. ⁴ Ñàyùcàndúá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-nda a vátùni iá ñà-ndúá quidá-nda, á cóò, te nú ducán, dandisá vátùni cudii ini-nda sàhà mii-nda, màdiá cundehè-nda ñà-ndúá quidá ñanitnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vàchi iin iin-nda icúmi-nda nacuahà-nda cuenta sàhà ñà-ndúá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra Ìi nùù ana chìnahá xi-né, ndiá icà stná-nè chindee-né nècuàchimà xi ñà-ndúá icúmi-né.

⁷ Màsà cuàha-nsiá dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuidiqui uun-nda mii-yá, vachi cachí dichu: “Ñà-ndúá ni chihi-nda, divi nihì-ndà”. ⁸ Vàchi nú ni quida-nda cuisì ñà-ndúá xího ini mii-nda, dandu icúmi-nda sàà-nda ndañuhu dahuun-nda. Doco nú ni quida-nda nacua cuní Espiritu Ìi xí Dios, dandu sàhámà nihitáhvi-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyùcàndúá, màsà cufiñá-nda quida-nda nsidaa ñà-íá vii, vachi nú iin-ni ni quida-nda ducán, te có-cùhúun ini-nda, dandu cundiatú ndiaha anima-nda.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùù ñanitnaha-nda, dandu ni quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xi Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-nduá ni cachi Pablo xi nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né ni tiaa-neà

¹¹ Vichi mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xi-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xi Dios icà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòo vaha-ne xi nèhivì nduá, vachi yúhì-nè quida quini nèhivì xi-né (nú nchìcùn-nè cuisì ichì mii-yá ana ni xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, ni có-chívàha viì stná mii-né ley sàhana ma, mate cudfi guá ini-nè itúú seña mà icà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà icà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nùù-nsiá, te ducán quee cuàhà tnùñuhu xí-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tnùñuhu xí ana ni xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá ni xihì-yà ducán, còò cá ni-ìñàha iá ñuhivì yohó (ndiaá nùù), vachi quidé cuenta na ian sàni xihì stnáì nchìca cruz xi mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-ia ñuhivì yohó. ¹⁵ Vachi nú nèhivì xi Jesucristu nduu-nda, dandu màdi ñà-cutuu seña icà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, ni mà chindéé stná mà-ndó, cuisì ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchìcùn ndisa xi palabra yohó, ni sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios ni cundéhe ndahví xi-né, vachi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xi-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vachi cuàhà gá (sàni ndohì sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa lqué (ndé ni dùcùn).

¹⁸ Ni cùcúmí anima-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, ñàni. Sà-ia.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nùù Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùù nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahví stná xí Jesucristu. ² Contentu ni cùndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cùcúmi-nsiá.

Cuàhà gá cundiátú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahví stná Stoho-ndà Jesucristu, vâchi Yuhamáni-yámà nduu-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemani-yá, ñâyùcàndúá sàni sàhatahvi-yándó nsidanicuú ñà-ndiaha ì iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-nduá ni quida mii-yá, ñâyùcàndúá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyô ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùù-yá, te cunduu-nda nèhivì ì còò falta xi. ⁵ Te sàhà ñà-cùu guá ini-yá sàhà-ndà, ñâyùcàndúá nì chitnùnì ini-yá sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá ni nacani ini-yá, te sàhámà nì chitnùnì ini-yá ñà-nihitáhvi-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvi-yándó gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiátú vâha anima-ndà nì quida Dèhemani-yá. ⁷ Vâchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemani-yá, te nì xitià nì-yá, ñâyùcàndúá vâtùni nì nacuidahan-yándó nùù tnùndoho, vâchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yá gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnùu-yá ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhì sàxinìtnùnì-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nisa ia dèhé ñà-nduá nì nacani ini-yá quida-ya quivì vâxi xi-nda, doco vichi sàni cachtitnùhu-ya xi-ndà nansa iámà, nì cachi-yá nansa nì chitnùnì ini-yá quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùù nsidanicuú iñàha, ñà-lá ansivi xí ñà-lá stná ñuhivì. Te seguru icúmi cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñâyùcàndúá sàni nihitáhvi guá-ndà nùù Dios, vâchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá antes. Te mii-yá, nacua chitnùnì ini-yá quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yá. ¹² Te nsiuhù nècuàchi primeru nì quihvi ichi Cristu, ducán nì chitnuni ini-yá nihitáhvi gá-nsi sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xi-nsi. ¹³ Daaní, después nì xinìtnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá, divi razón vâha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsiá Cristu. Ñâyùcàndúá nì nihì stná-nsiá Espiritu ì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espiritu ì mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ì xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-nì tnùmáni primeru nduu Espiritu ì, vâchi más gá icúmi-ndà nihitáhvi-ndà na sàà quivì nacua-ya-yándó, vâchi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dānāá-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xi-yá icúmi quee quivì (nihitáhvi guá-ndà ducán).

Nansa ni xicàn tãhvi Pablo nùù Dios ñà-ni cuáhatahvi-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichì

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinìtnùhi ñà-fuerte guá nihnú ini-nsia Stoho-ndà Jesús xí ñà-cuàhà guá cuú stná ini-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. Ñâyùcàndúá, ¹⁶ siempre naquimánì Dios sàhà-nsiá, te xicàn tãhvi nùù-yá ¹⁷ ñà-nì ndúncichì ndiaha-nsiá quida Espiritu ì; te nì chindéé stná-yá mii-nsiá mànihì ini-nsiá sàhà Dios, dandu chicá cunaha vâha-nsiayá. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tãhvi nùù Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahví stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tãhvi stnái nùù-yá ñà-nì dàtnùu-yá sàxinìtnùnì-nsiá sàhà-ñá cundaà vâha ini-nsiá nansa iá tnùndé ini ndiatu-nda nùù-yá, vâchi ñà-sàni cana-yándó iá ndisa tnùndé ini xi-nda. Te xicàn tãhvi stnái ñà-nì sàà-nsiá mànihì ini-nsiá ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-ndà cuàhà ñà-vâha nùù-yá, nsidanicuú ndohó nèhivì ì xí-yá. ¹⁹ Te xicàn tãhvi stnái ñà-nì cùndáà ini-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmi-yá, te vâtùni nacuañandee ini-yá ndohó nècuàchi xinindisá-xi-yá. Te divi sàhà poder ndiaha mà ²⁰ nì dānātiácú-yá (Dèhemani-yá) Cristu, dandu nì nsihì nì natiacu-yá nì nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichi diqui-xí iá-yá, te cuàhà gá más ndiaá-yá nùù nsidaa ana cusahnú, xí nùù nsidaa ana itá fuerte, xí nùù nsidaa ana icúmi xí poder, xí nùù nsidaa ana dāndācú, xí nùù nsidanicuú gá stná ana ndācūcahan nèhivì tiempu vichi, te ò tiempu vâxi xi-nda inga ñuhivì. ²² Nsidanicuú iñàha, sàni ndòo sujetu nùù Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivì iin-ni cahvi xi-yá, sàni chitnùnì ini-yá dandacú Cristu nùù-ndà na ian dāndācú ñni-ndà nùù-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquicúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihì cuerpu xi-ya, na ian iá nsihì-ya vichi. Te mii-yá nduú ana iá inicutu ñuhivì xí ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te ni dàcàcu-yàndó

¹ Vichi sà-itiácú ndisa anima-nsiá. Doco antes na ian còò vida xi anima-nsiá ni sà-ia nùu-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsiá; ² vàchi nisa cudüi ini-nsiá quida-nsiá falta nahi nsidaa gá ñèhivi ñuhívi. Nisa inini-nsiá tàchi malu cusáhnú nùù nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacàhàn xi nsidaa ñèhivi có-iníni xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nisa xicanuu stná-nsi cutnàhà-nsí xí nècuàchi có-quidá víi ma; vàchi nsidaa-nda, nacua nisa xicàn ini cuerpu xi-nda xí sàxinínùnì-ndà, ducán nisa cudüi ini-ndà quida-nda. Ñàyùcàndüá, cuàhà gá castigu xi Dios ni càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná ñèhivi cuàchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù culí ini-yàndó; vàchi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcàndüá, ni quida-ya gracia sàhà-ndà, te ni dàcàcu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùù anima-nda sàhà cuàchi ni quida-nda, doco ni quida-ya cuenta na ian ni natiacu stná-ndà na ni natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcàndüá, ducán ía na ian ni cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá ni quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñà nicanicuahàn ni queé cuàhà trùñuhu xí-yá sàhà gracia ni quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vàchi micuisi gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdi iin chuun ni quidá ndohó nduá ni càcu-nda, còó. Ñà-ndüá ni cutahví-ndà nùù Dios nduá. ⁹ Ni màdi obra vàha ni quida-nda nduá ni dàcàcu xi-nda. Còó, còtó sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còó, mii-yá ni quida-ya obra xi ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-nda. Vàchi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu ni ndusaa íni-ndà sàhà-ñà cui quida stná-ndà cuàhà obra vàha nacua ni chitnùni ini-yà quida-nda.

Nsidaa ñèhivi xí Jesús, iin-ni ñèhivi xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchi inga raza, vàchi có-ndüú-nsiá ñèhivi raza Judea. Ñèhivi còò seña xi Dios icà-xí cachí nsiùhù nècuàchi raza mà xi mii-nsiá; te ñèhivi seña xi Dios cachí-nsi xí mii-nsí, vàchi ía iin seña ni chituu ñèhivi icà-nsí. Ñàyùcàndüá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa ía xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnú ini-nsiá Cristu antes, mànicüi (mihitáhvi-nsiá) nahi ñèhivi ñuu-nsi Israel, te cónisá ínhá stná-nsiá ni-íñàha sàhà tratu ni saquin-yà, te ni quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin trùndé ini nísá ícümü-nsiá, ni còò stná Dios nísá ía nùù-nsiá. ¹³ Xica nisa ía-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñà (ni xihí) Cristu, te ni xitiá nùu-yá, ñàyùcàndüá vátùni sàni tnàtuu yatni-nsiá nùu-yá nduá, vàchi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ Ùi raza ni sanduu-nda antes, na ian ni tàhndé dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda ni quida-ya; iin-ni ni nàcùnduu-nda quidá-yà cuenta vichi, te ía paz, có-xiní ùhi stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñà ni nanduu-ya ñèhivi, (te ni xihí-yà), ñàyùcàndüá ni ñihí-yá ni nacadi-yà ichi ley sàhà. Cuàhà gá nisa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nisa xicàn-ñà quida-nda, doco nsidaamà, sàni cuxicá ni quida-ya, te vichi iin-ni ñèhivi saa sàni nanduu-nda, có-ndüú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndüá, sà-íà paz. ¹⁶ Vàchi na ní xihí-yà nchica cruz, ni ñihí-yá ni nàcùndoo vàha ndüi raza-ndà xi Dios, te ni ñihí stná-nyè ni nachindoo vàha-yàndó, có-xiní ùhi tnahá gá-ndà vichi. Vàchi iin-ni ñèhivi sàni nanduu nsidaa-nda ni quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, ñihí-yá iin razón ndiaha ni quesaa, te ni cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nisa ía Dios nùù-nsiá, doco ni sàà stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichi-yá ni sandoo-nsi, te ni sàà stná palabra mà nùù-nsí. ¹⁸ Vàchi sàhà Jesucristu sàni ñihindèè ndüi raza-nda tnàtuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te ía stná imindaa Espíritu ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùu-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-ndüú gá-nsiá nahi ñèhivi xio, ò ñèhivi fuera, còó. Meru ñèhivi ñi xí ñuu Dios nduú stná-nsiá vichi nahi nsiùhù. Dècuèndé nduú stná-nsiá nahi ñèhivi ndoo vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xi nsidaa stná profeta nisa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndüá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudicùn iin vehe na cuàha-ñà, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnàhà-ndà) dècuèndé sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñùhu ìi xí Stoho-nda Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñà nchícùn stná-nsiá mii-yá, vátùni sàni nacuatnàhà stná-nsiá (xi nsiùhù), te ducán sàhà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu ìi xí-yá.

3

Nansa ía chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ìi xí ñèhivi inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí veheca vichi sàhà-ñà (quidé chuun ìi xí) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vàha xi stná mii-nsiá nècuàchi inga raza nduú stná. ² Adí sà-ínhá-nsiá nansa

nì quida Dios gracia sàhí, te nì nihitáhvi' quide chuun (chinahi) mii-nsiá. ³ Váchi mii-yá, nì dàtnúu-yá sàxínitnùni yùhù nansa iá palabra ndiaha nisa ia dehé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùu-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcàndüá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vätùni cundaà ini-nsiá nansa nì nihitáhvi' mànihì ini palabra sàhà Cristu nisa ia dehé antes. Cunaha-nsiá, cóni nihitáhvi nèhivi sànaha cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnúu Espiritu Ì sàxínitnùni nsiùhù nècuàchi apóstol xi-ya, xì stná nècuàchi dava ga càhàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhò nduú (palabra mà): ñà-vätùni nihitáhvi stná nèhivi inga ñuu nú nì cúnindisá-né palabra xi-ya, mate có-ndüú-né nècuàchi raza-nsi Judea. Nahi iin-ni nèhivi cunduua ndüi raza mà. Ñàyùcàndüá, vätùni nihitáhvi nècuàchi inga raza ñà-ndiaha ñi nì quida-ya comprometer, vachi nèhivi xí Cristu cunduua stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvi-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ñi xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduú iin ana chicá có-ndiáà nùu nsidaa nèhivi xí-yá, doco nì nihí (chuun) ndiaha nùu-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivi nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-ndüá sàhatahvi Cristu ndohó. ⁹ Te nì nihì stnáì chuun datúu nùu nsidaa nèhivi nansa nì chitnùni ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sànaha nisa ia dehámà, cuiis Dios nisa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhivi ináhà-yàñà. ¹⁰ Doco vichi sàni datúu-ya nsidaámà sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indèhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivi càhvi xi-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuahà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nihì stná-yá nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhivi nùu-ndà, vätùni tnàtuu-nda nùu Dios, mà yúhí gá-ndà, vachi xinindisá-ndá Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndüá, yùhù sacúndáhvi' nùu-nsiá nà-màsà cùhúun ini-nsiá sàhà ñà-cuahà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchi inga ñuu); cóo, vachi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disàhà-xí cuahàn càcàn tàhvi nùu Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcuùin sísì nùu-yá, te cachí xí-yá Yua-nda Dios, vachi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchi ndoo nùu-yá, a sea ndoo-nda ñuhivi yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvi nùu-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espiritu Ì xí Dios mii-nsiá, vachi cuahà gá poder ndiaha icúmi-yá. ¹⁷ Te xicàn tàhvi stnáì nùu-yá ñà-nicanicuahàn nì cúnihnú vaha ini-nsia Cristu, te ducàn coo-ya contentu ini anima-nsiá. Te xicàn tàhvi stnáì nùu-yá ñà-nì cùu fuerte ndisa ini-nsiá sàhà-yá xì sàhà stná ñanitnaha-nsia na ian iin fuerte iin yutnú ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducàn, dandu vätùni mànihì vaha ini-nsiá ñà-cuahà guá cui ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducàn xicàn tàhvi stnáì sàhà nsidaa gá nèhivi xí-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihì ini-ndà ñà-yàha guá cuahà cuú ini-yá sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui nì cúndüú-ndá, te ndéni nì cui nì cúndóo-ndá. Doco cóo, nì mà cui sàà-ndà cundaà nsihì ini-ndà sàhájàn, doco siquiera xicàn tàhvi ñà-chicá más nì cúndàà ini-nsiá sàhà-ñá, te ducàn sàà anima-nsiá nachitúá mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivèhé Dios, vätùni quida-ya nsidanicuú ñà-ndüá xicàn tàhvi-ndà nùu-yá, dècuèndè yàha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá nì cúnihnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vätùni nihì-ndàñá), vachi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchuún stná ini anima-ndà. ²¹ ¡Ansivèhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndáyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yá xì nsidaa ndohó nèhivi cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivi sàni nanduu-nda nì quida Espiritu Ì xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchicuún Stoho-ndà Señor ié' vehecàa yohó. Ñàyùcàndüá sacúndáhvi' nùu-nsiá ñà-nì càcànúu víi stná-nsiá nacua ndiá icà-ndà, vachi sàni cana-yàndó (ñà-cunduua-nda nèhivi ñi xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni nì quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda. Calma nì cúndóo-ndá. Iin-ni nì cúcúu ini-ndà sàhà-né. ³ Váchi nahi iin-ni nèhivi xínduu-nda nì quida Espiritu Ì xí-yá; ñàyùcàndüá, iin-ni nì cúndóo màni nsidaa-nda, vachi chindéámà ñà-màsà táhndé dava-nda. ⁴ Váchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espiritu Ì xí-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-ndüá xinindisá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhii stná nsidaa-nda. ⁶ Váchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vachi cusáhnü-yá nùu nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te iá stná-yá ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nìhitáhvi-nda nùu Cristu segùn nansa nì cudii ini mii-yá cuàhatahvi-yándò. ⁸ Ñàyücàndüá, dohó cachí nùu tutu ìi:

Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yá cuàhà gá ana nì cundee-yá nùu-xí, dandu nì sàhatahvi stná-yà nèhivi ñuhiví cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndè tixi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yá ansivi ndé chicá ducían sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhiví poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvi stná-yà nèhivi cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi nì nìhitáhvi-nsi cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda nì nìhitáhvi-nda cunduu-nda profeta cáhàn razón quixí nùu-yá. Te dava ga-ndà nì nìhitáhvi-nda cunduu-nda ana túha víi cachitnúhu xi nèhivi nansa cácu anima-nè. Te dava stná-ndà nì nìhitáhvi-nda cunuù-nda nèhivi xí mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán nì chitnúni ini-yá nìhitáhvi iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nihí stná-nda cunucuachí víi-nda nùu-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemani-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vátuni sàà nsidaa-nda cunindisá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemani-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vachi nú ducán, dandu nàcùnhu nì-nda nahí iin nèhivi sahnú, te ini stná anima-nda cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemani-yá Cristu. ¹⁴ Mà cundúú gá-ndà nahí mée; (mà cunindisá-nda) nansa nì nì cui ñà-ndüá chináhá nèhivi. (Mà túcù nahá-nda inga ichi) na ian dandachi tàchi-ndó yohó te yucán. Ni mà nihí stná nèhivi maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcu-nèndó iin ichi có-ndüú ñà-ndáa. ¹⁵ Ñàyücàndüá, sàhà-ñá màsà cúu xí-ndà ducán, xiñuhu ni cáhàn-nda puru ñà-ndácuisi xi ñanitnaha-nda. Màni màni nì cáhàn-nda xí-né, dandu sàà-nda quida sahnú-nda nacua cuní Cristu, vachi mii-yá, nahí ñini-nda (dandacu-xi nùu-nda), ducán nduu-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahí ndahásáhá-yá nduu-nda, vachi iin-nì sàni nacuatnahá nsidanicu-nda nì quida-ya sàhà-ñá nì chindee stnaha-nda, te cunduu-nda nahí iin-ni cuerpu xi-ya. Vachi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñàyücàndüá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-nda sàhà-nda.

Nansa ndiá icà-nda quida-nda ñà-sàni nìhitáhvi-nda vida ndiaha nùu Jesucristu

¹⁷ Ñàyücàndüá, yùhù ndácùchín Jesucristu, te chináhí mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsià na quidá nèhivi có-ínahá xí Dios, vachi cuiisí ñà-chicuéhè nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàntnú Dios sàxínitnúni-nè. Còò vida ndiaha xi mii-yá nùu-né, vachi có-cundáa tnùnì ñà-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nùu-né, mate cuàhà gá viciu icúmi-nè, vachi ñà-dii xí-né nduá quidá siquini-nè. ²⁰ Doco mii-nsiá, còò. Tucu iá ichi Jesucristu nì dàcuahá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vaha) nú sàni sàà-nsiá nì cundaà vaha ndisa ini-nsiá sàhà-yá, te (a sácú vaha) nú sàni chinaha-yá mii-nsiá nacua nduu ñà-ndácuisi sàhà-yá. ²² Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñà-có-íá vaha) ñà-ndüá nisa quida-nda antes. Xiñuhu nacoo dahuun-nda modo nisa nihnu ini-nda, vachi ñà-yúcán cuàhàn dandáñuhú xí-ndà ni cuí. Cutu dandahvíandó, te daxíhoándó cuàhà ñà-siquini. ²³ Ñàyücàndüá vichi xiñuhu nacani ini-nda iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios ndohó, vachi vichi sàni sàhatahvi-yándò ñà-cunduu-nda nahí mii-yá, vátuni quida-nda nacua cachí palabra ndácuisi ndé cachí-yá xí-nda ñà-cunihnu ìi ini-nda, te quida víi-nda xi ñanitnaha-nda.

²⁵ Ñàyücàndüá, ni-iin xichi màsà dándahví stnahá gá-nda. Micuisí palabra ndácuisi nì cáhàn-nda xi ñanitnaha-nda, vachi iin-ni nèhivi xínduu nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú ni cuidà ini-nda sàhà iñàha, cuidadu nì cundóo-nda ñà-màsà quidá-nda iin cuàchi; màsà cuidà ini-nda inii ndui yacá. ²⁷ Màsà cuàha-nda lugar dacá ñà-malu sàxínitnúni-nda.

²⁸ Nú nisa xidacuihna-nda antes, màsà quidá gá-nda ducán. Iin chuun víi nì quidáchúun-nda vichi, dandu cucumi-nda iñàha xi mii-nda, te cui dacútáhvi-nda nèhivi iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-nda vichi. Còò, puru palabra víi nì cundúá, cundaca xi anima-nda, dandu ndiaha gá chindeá nècuàchí iníni na cáhàn-nda. ³⁰ Te màsà dácùhúun stná ini-nda Espíritu ìi xí Dios, vachi mii-yá nduu seña ñà-ndüù-nda nèhivi ìi xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècùendè quiví cácu dahuun-nda.

³¹ Màsà chúhún gá ini-nda sàhà iñàha. Te màsà cuidà gá stná ini-nda. Ni màsà ndúdáná-nda; còò. Ni màsà cánahá stná-nda, te màsà cáhàn quini ga stná-nda. Ni màsà cundéhe úhí stnahá stná-nda. ³² Còò, màni nì cundóo-nda xi ñanitnaha-nda, te cuhi stnahá stná ini-nda. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-nda sàhà-nda nacua nì quida Yua-nda Dios xi ndohó (ñà-nì xihí) Cristu sàhà-nda.

5

¹ Ñàyücàndüá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-ndá, vâchi dêhe-ya nduu-nda, te màni cuàhà-ndá nùu-yá. ² Iin-ni ni cúcúú stnahá ini-ndá sàhà-ndá nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vâchi sàhámá ni sàhà-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán ni nihi-ndá ni cudíi ini Yua-nda Dios sàhà-ndá. ³ Nèhivi xí mii-yá nduu-nda vichi, ñàyücàndüá, màsà càhàn-ndá xi ana cóni nándàhà xi-ndá; màsà quidá sìquini-ndá, ni màsà xihò-nda ñà-ndüá icúmi inga nèhivi. Còó. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndá ni-iin chuun sì-quini mà, vâchi nèhivi ìi xí mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na càhàn-ndá, màsà càhàn-ndá palabra sìquini, ò palabra chicuèhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còó, mà váha càhàn-ndá ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimani-ndá Dios. ⁵ Vâchi ináhà-ndá, mà cácu ni-iin nèhivi có-quidá sahnú xi nècuàchi ñàhà; mà cácu ni-iin nèhivi sìquini, ni-iin stná ana xihò cucumi cuàhà ñàhà, vâchi nèhivi xihò guá ducán, queámà na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivi quidá ducán, mà níhitàhí-né ñuhívi ìi xí Cristu, divi nduu ñuhívi ìi xí Dios. ⁶ Nú dacàhàn nèhivi-nsiá ñà-quida-nsia ñà-cò-ndiàà mà, màsà cuàhà-nsia dandahví-né mii-nsiá, vâchi icúmi Dios dandohó-yá nsidaa nèhivi có-ínini xí-yá, te quidá-né ñà-chicuèhè (sàni cachì mà). ⁷ Ñàyücàndüá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xi nèhivi quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndá quida-nda ñà-sàni dàtnúu Dios sàxinítnùni-ndá

⁸ Ichì ñáa nduá ni sanchicùn-ndá antes, doco vichi sàni dàtnúu Stoho-ndá Señor sàxinítnùni-ndá, ñàyücàndüá, xiñuhu cacanu vii-ndá vichi. ⁹ Vâchi nú ndisa datnúu ndiaha-yá ini-ndá, dandu cunduu-nda nèhivi váha ini-xi nihnú ndacuisi ini-xi, te cunchicùn vii stná-ndá palabra ndacuisi. ¹⁰ Nsidaa ñà-ndüá quidá-ndá, xiñuhu nacani ini-ndá a cudíi ini Stoho-ndá Señor sàhà-ñá, á còó. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nèhivi có-quidá víi, vâchi ichì ñáa xicá-né. Còó, vihi gá váha dahíhí-ndané. ¹² Vâchi ndóo cahan stná-ndá nú ndatnúhú-né sàhà chuun sìquini quidá dêhè-nè. ¹³ Doco nú ni dahíhí-ndané dandu queámà na ian datnúu-ndá iin luz nùu chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xicà nansa iá chuun ma. Vâchi claru náhà nsidaa ñàhà nú tnúu nihi iin luz núá. ¹⁴ Ñàyücàndüá, ducán cachì (dichu): Ndacòo mii-ní nècuàchi quidí jaàn, na ian natiacù-ní, dandu datnúu ndiaha Cristu nùu-ní, cachá.

¹⁵ Ñàyücàndüá, xiñuhu nacani váha ini-ndá nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhívi yohó. Màsà cacánúu-ndá nahi nèhivi có-cùndáà ini-xi; ni cúnihnú sahnú ini-ndá. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yâchi ni nácáni ini-ndá quida-ndañá, vâchi ndoo cuàhà gá nèhivi có-quidá víi tiempo vichi. ¹⁷ Ñàyücàndüá, màsà quidá-ndá nahi nèhivi neciu; cuàhà gá xiñuhu mànihi ini-ndá nansa divi cuní Stoho-ndá Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xini-nda, vâchi escándalo nduámà. Còó, fuerte ni cóo Espíritu ìi xí Dios ini anima-ndá, chicá váha. ¹⁹ Te na càhàn-ndá ndatnúhú-ndá iin-nda xi inga-ndá, dandu coto stná-ndá salmu nacuatú-nda alabanza xi Stoho-ndá Señor xi alabanza datnúu Espíritu ìi xí-yá sàxinítnùni-ndá. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi váha-nda mii-yá xi nsidaa anima-nda. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndá Jesucristu, te naquimani-ndá Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú ñàhà.

Nansa xiñuhu quida-nda xi nèhivi vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndá, vâchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndá mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchi ñàhà, xiñuhu cahvi-nsiá ìi-nsiá na ian quidá-ndá xi Stoho-ndá Cristu. ²³ Vâchi nacua dandacú mii-yá nùu nèhivi càhvi xí-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchi tiàa nùu ñàhàdihí-nè. Vâchi divi Cristu nduú ana ni dácácu xi ndohó nèhivi xí-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndá. ²⁴ Ñàyücàndüá, nacua iníni-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchi ñàhà nsidaa ñà-ndüá cachì ìi-né.

²⁵ Daani, mii-nsiá nècuàchi tiàa, icúmi-nsiá cuu ini-nsiá sàhà ñàhàdihí-nsiá nacua quidá Cristu xi nsidaa ndohó nèhivi càhvi xí-yá. Vâchi ni sàhà-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñà nduhii ini-ndá, te ndoo cuàchi iá anima-ndá quida palabra ìi xí-yá, na ian ni ndoa xi təcúú. ²⁷ Daani, quívi cana-yándó, vätüni sàà-ndá nùu-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóó gá ni-iin mancha anima-nda, ni iin xaan ndé iá chicuèhè; còó ni-ñàhà, vâchi nèhivi ìi xí-yá cunduu-nda. Mà cóó gá ni-iin falta xi-nda nùu-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchi tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-né sàhà ñàhàdihí-nè. Te nú ducán ni cuú ini-né sàhà nècuàchimà, dandu queámà na ian cuú stná ini-né sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhà-ndá, còó ni-iin nèhivi cahíchi ini xi mii-xí. Còó, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-ndá mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndá Señor xi nsidaa ndohó nècuàchi càhvi xí-yá. ³⁰ Vâchi nahi iquicúñu mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-disàhà-xi nándàhà iin nècuàchi tiàa xi iin nècuàchi ñàhà, te quecuáan-né nùu yuadíhí-nè. Ñàyücàndüá, mate diín diín ni sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivi sàni nanduu-ne. (Ducán cachì tutu

ii.) ³² Te mate ùhi cundaà nsihi ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu càhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvi xì-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vù stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá icà quida nècuàchì cuàtì xì stná nècuàchì cuàchì

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, cunini-ndá yuadihí-ndá, vàchi ñà-jaàn nduú ñà-ia vù nùu Stoho-ndá Señor. ²⁻³ Ni coó tnùñuhu xì-ndá nùu yuadihí-ndá, dandu yàha vaha-ndá; caní cuà cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru ni cachi Dios ñà-cutahví-ndá iin ñà-vàha (nú ni chívàha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuidá uun ini-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú vù-nsiáñà. Conseju vù ni cuàha-nsia, te chinaha vù-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndá Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nùu lamú xì

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini vù-nsiá ñà-nduá dandacú lamú xì-nsia ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi vù-nsiánè. Iin-ni cunihnu vaha ini-nsia na ian Cristu nduú ana xínúcuàchì-nsiá nùu-xí. ⁶ Doco màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún vù-nsiá sàhà-ñà ndee vaha-nsia nùu-né; còo. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidachuún saín-nsiá nùu-xí; iin-ni ni cúnihnú ini-nsiá ñà-quida vù-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidachuún-nsiá, ni coó vaha voluntad xì-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vù, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndá Señor xínúcuàchì-nsiá nùu-xí, màdi nùu nèhivì úun. ⁸ Vàchi inahá-ndá, nùu mii-yá icúmi-ndá nihì-ndá iin ñà-vàha xì-nda sàhà nsidanicuú chuun vù ni quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsiá xì ana nduú peón xì-nsia. Màsà càhàn dana-nsia, vàchi inahá-ndá iá stná ana nduú Stoho-ndá, divi mii-yá iá ansivi, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiá) ñà-nùu mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñà-nduá sáhatahvi Dios ndohó ñà-chindee xì-nda cundee-nda nùu ñà-malu

¹⁰ Imindaa inàha iá gà cachi, ñani: iin-ni ni cúnihnú fuerte ini-ndá Stoho-ndá Señor, te ducán nihì-ndá nacuahandee ini-ndá, vàchi yàha ga cahnú poder xì-yà. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-nduá ni chitnùni ini-yá cunduu nahi arma xì-nda ñà-chindee xì-nda sàhà-ñà màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vàchi màdi nèhivì ñuhiví yohó nduú ana nàa stnàhà xì-nda. Còo. Divi ñà-malu nàa stnàhà xì-nda. Cuàhà-sí, te fuerte-sì, te ndoó stná ana xícusahnú nùu-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xì nùu nsidaa nèhivì nchicùn ichì ñàa. Divi quisi siquini xicánúú ansivi nduú-sì. ¹³ Ñàyúcandúá, ni cuichúún-ndá nsidaa ñà-nduú arma ni chitnùni ini Dios chindee xì-nda na quivì cuní ñà-malu ntàtuu fuerte-sì nùu-ndá. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùu-sí), vätùni cundoo fuerte ì-ndá. ¹⁴ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnihnú fuerte ini-ndá. (Cuisì ñà-ndácuisì ni cúnihnú ini-ndá, te chindeámándó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tixi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-ia vù, te cunduumà na iin dùnhù cáa ndixí soldadu ñà-chindee xì nchìca-tè. ¹⁵ Daaní, na ian màcùnaì soldadu ndisàn-té (ñà-cacanu-u-tè), ducán stná ndohó, ndiá icà-ndá cunihnu ini-ndá (cacanu-u-nda xì) razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda xì Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-sindó), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xixìn icà-ndá; doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndá mii-yá, dandu chindéámándó na ian ni cundúá iin ñà-sicàtè caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú cáa soldadu, ducán nduú stná ñà-nihnú ini-ndá ñà-sà-ia salvación xì-nda; daaní, nahi espada xì-nda nduú stná palabra ì ni cachi Dios, vàchi divi palabra mà nduá xichúún Espiritu ì xì-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvi-ndá nùu-yá nacua datnú Espiritu ì xì-yá ini-ndá. Càcàn-ndá nùu-yá nsidaa ñà-nduá xiñuhu, te iin-ni ni cundó tùha stná-ndá. Màsà cúdúsán-ndá càcàn tàhvi-ndá nùu-yá, còo. Xiñuhu càcàn tàhvi-ndá ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xì-yá. ¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñà chindee-yá yùhù na càhìn xì nèhivì, te màsà dáyùhìà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xì-yá, divi razón nisa ia dèhè sàhana. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà ni cuitiá palabra mà, ñàyúcandúá ni techuún Dios yùhù ñà-cacanuì, te divi sàhà stná mà ié⁶ vehecàa yohó. Ñàyúcandúá, càcàn tàhvi-nsiá sàhì sàhà-ñà màsà yùhì càhàn vatí palabra mà nacua ndiá iqué.

Nansa ni dàxínu Pablo carta xì-ne, càsàhù-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsia nansa yàhi xì nansa quidé yohó; ñàyúcandúá sàni càhìn xì ñani màni-ndá Tíquico yohó, àma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gà sàni chindee stná nècuàchì mà yùhù. Iin-ni quidá vù stná-nè nsidaa chuun xì Stoho-ndá Señor.

²² Pues vichi cuàhìn techuín-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètùni cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhá màsà cùhúún gá ini-nsiá.

²³ Vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñánì. Xícàn tàhví ñà-nì cùndóó víi-nsiá, te ni cùcúú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cùcú mí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsiá sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañerui yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchi nù Jesucristu nduú-nsí. Te tiaa-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xí stná ana xinúcuáchi, xí nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nù-yá. ² Contentu ni cundóo-nsiá quida Yua-nda Dios xí Stoho-ndá Jesucristu, te cuahá gá gracia xi-ya ni cucúmi-nsiá.

Ñà-nduá ni xicàn tàhvi Pablo nù Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchi xinúndisá

³ Yùhù, na cada nsinúu ini mii-nsiá, naquímáni Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuahá gá cudí stná ini na cada xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù-yá, ⁵ vâchi nsinúu ini nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuítà razón vâha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhi iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivi ni xinitnâhi xí-nsiá xí ndè vichi. ⁶ (Ñâyùcànduá, náhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhi iin-ni icúmi-yá quida-ya ducán dècuèndè sàà quivi (naxicocuñ) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá iqué cunihnu ini sàhà-nsiá, vâchi màni cuahà-nsiá nù, te iin-ni ñhihàhvi stná-nsiá gracia (xí Dios) nahí yùhù. Vâchi cunaha-nsiá, mate yohó ié ndiadí vehecàa, doco sàhatahvi stná-yá yùhù gracia, te iin-ni icúmi ñhihàhvi gué ducán, mate (dacùhùn-te yùhù nù juez), doco siempre icúmi càhàn nihni sàhà razón ndiaha xi-yá ñà-nduá palabra ndàcuisi. ⁸ Te mii-yá, ináhá-yá ñà-cuahá guá nsinúu ini nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xi-ndà, cuahá gá cuú ini-yá sàhà-ndà. ⁹ Ñâyùcànduá, yùhù xicàn tàhvi nù-yá ñà-chicá más ni sàa-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàa stná-nsiá cundaà ini-nsiá índu chuun nduú ñà-lá vii, te índu chuun có-lá vii. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà ùhi cudí ini-nsiá quida-nsiá cuisí ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ii ini-nsiá dècuèndè quivi naxicocuñ-yá, mà cóo gá ni-iin falta xi-nsiá. ¹¹ Te mii-yá, icúmi-yá chindee-yándò ñà-quida vii-ndà ducán, dandu chicá cuahá ñà-vâha xi-nda quee, te chicá cuahá naquimani stná-ndâyá, te quee ga más tnũuhu xí-yá.

Cuahá gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nihí-ndà nú ni cunchicùn vii-ndâyá vida xi-nda ñuhiví yohó

¹² Ñàni, cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vâchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñâyùcànduá chicá más sàni xitiá razón ndiaha xi-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehechuún cahnú, xí nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadí. ¹⁴ Te cuahá gá stná ñani-ndà nchícùn xí Stoho-ndá Señor, sà-sàha stná-nè valor vichi, vâchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí vehecàa yohó, te sàháyùcànduá vichi có-yúhi gá-nè càhàn vate-nè palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhi nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisí quidá-nè ducán ñà-cumbidia ini-nè, vâchi có-ndò ini-nè xí (ñà-nduá cachí). Doco dava-ne, cóo, quidá ví ndisa-ne, vâchi sàhà ñà-lá vâha voluntad xi-ne, ñâyùcànduá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchi có-quidá ví ma, sàhà-ñá interesadu gá-nè, ñâyùcànduá càhàn-nè sàhà-yá, có-nduá sàhà ñà-quidá ví ndisa-ne, cóo; cuisí cuní-nè ñà-chicá màsà yáha vâhi vehecàa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá ví ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhi) na càhàn-nè sàhà-yá, vâchi ináhá-nè iin-ni nihnú stná ini càhàn razón ndiaha xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichí ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaajàn? Pues yùhù cachí ñà-có-quidámá, a dananí uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo ni cui, doco xitiá palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudí ini sàhà-xí. Te chicá más icúmi cudí gá ini después. ¹⁹ Vâchi ináhi, icúmi chuun jaàn quee viá sàhi, vâchi xicàn tàhvi-nsiá sàhi, te chindéé stná Espiritu Ìi xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacáni ini cóto quide iin ñà-cui nducahìn sàhà-xí. (Cò-cuní quide ducán); iin-ni cuní quide nacua siempre quidé, divi ñà-càhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní quida víi áma queé más gá tnũuhu xí Cristu a ducán ni cuí sàhà-yá, te ò cutiacu gué ñuhiví yohó. ²¹ Vâchi nú itiácu-ve, dandu puru (ñà-taví más gá tnũuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sái cui stnâi (sàhàjàn), dandu chicá ndiaha quee stnámá. ²² Doco nú ni cóo gué ñuhiví yohó, vihi-ni quida gué más gá obra xi-ya. Ñâyùcànduá, có-ináhi índu-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ vâchi ndú chuun jaàn ndiaha gá iá, te ùhi nacàxin-ñá. Ian nduá ñà-nú ni cù cùhìn coi nùu Cristu; te cuahá gá nihnú stná ini ñà-jaàn, vâchi chicá ndiaha queamá cahín. ²⁴ Daaní, ingá nduú ñà-nú ni nánhihàhvi gué ñuhiví. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vâha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhi. Ñâyùcànduá, sàni cundaà ini, icúmi coo chii gué ñuhiví yohó sàhà-ñá cutnahí xi-nsiá, te chindee gué mii-nsiá ñà-chicá cunindisá ví-nsiáya, te cudí gá ini-nsiá sàhà-yá. ²⁶ Te cuahá gá icúmi stná-nsiá naquimani-nsiáya sàhi na sàa tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túi xi-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xì palabra ndiaha xí Cristu. Ñâyücàndüá, xiñuhu quida-nsia cuiisî ñà-íá vii nacua cachí palabra mà, a ducán ni sàl nàcòti-nsiá, te ò màsà sáí, có-quidá, ndéni modo nì cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ì-nsiá ichi víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsiá. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vaha inì-nsiá, te sáhandee stná inì-nsiá xiníndísá víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xini ùhì xí-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhì-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhì-nsiá mà, divi cundua seña nùù-né ñà-mii-né icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùù ndohó, cóò, seña cundua mà ñà-icúmí càcu anima-ndà nùù Dios. ²⁹ Vàchi cunaha-nsiá, màdi cuiisî ñà-cunindisa-nda Cristu nduá nì chitnùni ini-yà quida-nda. Còò, vachi sàhà gracia xí-ya sàni chitnùni stná ini-yà ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsiá, divi ducán nì cuu xí yùhù antes; cuàhà gá nì ndohi, te ndè vichi ndohó íí (sàhà-yá), ináhá-nsiá.

2

Nansa nì nacoo chíi Jesucristu gloria xí-ya, doco después nì nanihi-yá más gá tñũñuhu xí-yá nì quida Yua-nda Dios

¹ Ináhá-ndá, sàhà Cristu cuní-ndà quida vii-ndá; te sàhà-ñá màni stná-ndà nùù-yá ducán, ñâyücàndüá sáhandee ini-ndà nchícùn vii-ndáyá. Te (ináhá stná-ndà) cutnáhà Espiritu ìi xí-ndà ndoo-nda ñuhiví, te cuhí stnahá stná ini-ndà. ² (Pues sàhà nsidaaján, cuní cuacundahví nùù nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdii ini xí: cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xí iin-ni sàxinítñùnì icúmí-nsiá. ³ Màsà quidá-nsiá ni-íñàhà sàhà cuiisî interés; cóò. Nì màsà cútúxí ini nì-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia íñàhà. Còò. Chicá vaha cunihnu ndahvi ini-ndá; iin iin-nda nì cúnihnú ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñanítñaha-nda nùù mii-nda. ⁴ Nì màdi gá cuiisî chuun xí mii-nda cunsihi ini-ndà quida-nda; cóò. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-ndüá cuní ñanítñaha-nda.

⁵ Nì cúcúmí-ndá iin sàxinítñùnì nahi ñà-icúmí Jesucristu, ⁶ vachi mate Dios nduú-yá, doco cóni nácáni ini-yá ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndüdává-yá xí Yuandiáh-yá; cóò. ⁷ Ñâyücàndüá, nì nacoo-ya (nsidaa tñũñuhu ma), te nì nanduu-ya na iin (tiaá ñuhiví yohó; na iin) ana xinúcuáchí uun, ducán nì nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn nì nàcùnihnu ndahvi stná ini-yá, nì inini-ya nsidaa ñà-ndüá nì ndacu nuù-yá quida-ya, dandu nì xihí-yá, dècuèndè nchica iin cruz nì sàcùtuu-ya. ⁹ Ñâyücàndüá, vichi sàni nanihi-yá chicá cuàhà tñũñuhu ndiaha xí-yá nì quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivi-yá nùù quivi nsidanicuú gá nèhiví. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quivi) ndacucahan vate xí quivi-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú nèhiví nàcùtasisi-né (nùù-yá), nsidaa nèhiví ñuhiví yohó, xí nsidaa stná ana ndoo ansivi xí tixi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmí-nè nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tñũñuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñâyücàndüá cuní cunini-nsia ñà-ndüá cachí xí-nsiá mate xica ié nùù-nsiá, ñani màni. Na nisa le ndé ndoo-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cuní cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-íá vii yucán), vachi nú iin-ni nì cúnihnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi víi-nsiá mii-yá, dandu vätùni càcu-nsia. ¹³ Vachi Dios nduú ana datnúu xí ini-ndà ñà-quida-nda ñà-ndüá cuní-yá, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaamá.

Nicanicuahàn nì cundóó màni-ndà

¹⁴ Màsà cundóó-nsiá daquéé cuàchi tnahá-nsiá, te nàá stnahá-nsiá sàhà ñà-ndüá quidá-nsiá. ¹⁵ Còò; iin-ni nì cundóó màni-nsiá sàhà-ñá màsà cuidá cuàchi-nsia, vachi ducán nduá ndiá ícà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vachi ndoo ñi-ndà ñuhiví yohó, te cuàhà ñanítñaha-nda, malu-nè, có-nìhnú víi ini-nè. Ñâyücàndüá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-íá vii, vachi ndohó nduú ana datnúu Dios sàxinítñùnì-xi sàhà-ñá cundehè nèhiví ñuhiví ichi váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni nì cúnichícùn-nsiá palabra càhàn sàhà vida ndiaha, vachi nú ducán, dandu na quiví (naxicoçúin) Jesucristu, vätùni cudii sàhà inì ñà-màdi uun-ni nì quee nsidaa ñà-ndüá nì ndoho güé na nì quide chuun ìi xí-yá (ndé ndoo-nsiá). ¹⁷ Ináhí xiníndísá víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú nì sàl cui stnáí (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sàhatahvi gá-nsiáyà cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vätùni iájàn, vachi cudii stná inì sàhà-ñá. Ndé stná mii-nsiá, vätùni cudii stná ini-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xí Epafrodito

¹⁹ Nú nì cundéhe ndahví Stoho-ndà Jesús, yàchi icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoo-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vätùni nacunitnùhu stnáí nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndoo vaha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhìn techuín sàà, vachi ndé ié yohó, cóò cá ana nahi mii-né, cóò cá inga ana cuú ndisa ini-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vachi

nsidaa gá nêhivì, cuisì chuun xì mii-né nsìhi ini-nè, có-nàndúcú-nè (nansa nducuahà) chuun ìì xí Jesucristu. ²² Doco sà-ináhá-nsiá Timoteo, ñà-vàha ndisa-ne; te ináhá stnâ-nsiá cutnâhâ-nsí nì xicanuu-nsi cachínùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñâyùcàndüá, divi-ne cunf techuín sàà ndé ndoó-nsiá nù sàni lundraá ini nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xì Stoho-ndà Señor ñà-yàchi quee stnâi libde yohó, te sàà stnâi.

²⁵ Doco vichi tuxi ini chicá vaha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mii nduú-né, vâchi iin-ni quidá-nsí chuun ìì xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuín stnâ mii-nsiá ñà-cunihi-ne ñà-ndüá xiñuhu nù quixi. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cuní tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stnâ ini-nè, vâchi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsiá ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cù, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cóni xíhi-nè). Te màdì cuísi mii-né nì nihítáhvi ducán; cóo, vâchi dècuèndè stnâ yùhù nì nihítáhvi sàhà-ñà nì nduvàha-ne, te vichi mà cóo gué tnùnsi ini. ²⁸ Ñâyùcàndüá, chicá cunf naquihìn-ne ichì nasaa-nè sàhà-ñá cudii gá stnâ ini mii-nsiá. Te nù ducán, dandu yùhù stnâ, chicá mà cóo gué tnùnsi ini. ²⁹ Daani, nù sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudii ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá icà-ndà quida-nda xí nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchi ví) stnâ nù Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vâchi mii-né, sàhà chuun ìì xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cù; nì cóni ndúlócò-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumprir chuun (nì nihì-né) ñà-chindee-né yùhù, vâchi mii-nsiá, mà cù quida-nsiá ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiáá ndisa sàhà ñà-ndee vâha-nda nù Dios

¹ Iá inga iñaha cunf cachì xi-nsiá, ñani: nicanicuahàn xiñuhu cudii ini-ndà ñà-ndòò-ndà nù Stoho-ndà Señor. Te nù divi palabra jaàn sàni tiai nù-nsiá antes, có-quidámà, vâchi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cuñáñi natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsiá sàhà nêhivi malu chináhá xì ley chicuehè, vâchi nècuàchi quidá ducán, nihnú siquini ini-nè na iin quisi. Te caquin stnâ-nsiá cuidadu sàhà nêhivi (cuní màcùtuu seña xì raza Judea icà nêhivi), vâchi cutu ñà-dànacuehè-nè nècuàchimà queajàn. ³ Vâchi ndohó nduú nêhivi icúmí ndisa xì seña mà, doco ini anima-ndà iá, vâchi anima-ndà nduú ndé cahví-nda Dios. Cuisi Jesucristu cudii ini-ndà sàhà-xí, có-tuxi ini-ndà cui cundiaa inga iñaha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu ini ndiáá stnâi, te chindeámà yùhù (nù Dios). Cunaha-nsiá, nù cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda nì cundiaá nù-yá nì cù, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vâchi na ní tüninú ñuhivì, nì sàcùtuu stnâ seña mà iqué tixi ùnà quivi (nacua cachí ley). Iin nècuàchi raza Israel nduú stnâi, vâchi descendencia xì dèhe Israel nani Benjamín ndui, te cáhàn stnâi dàhàn hebreu nahi yuadihi. Daani, iin nècuàchi fariseu nduú stnâi, te nacua (chívaha fuerte) nècuàchimà ley sàhaha, ducán nisa quida stnâi. ⁶ Yàha ga nisa xinindisé (ley mà), te ñâyùcàndüá nisa quida quini güé xì nêhivi cahvi xì Jesús. Nsidaa ley sàhaha ma nisa chivahi; cóo falta nì quidè diqui ley mà. ⁷ Ñâyùcàndüá, vätüni cundiaa nsidaámà (nù Dios) nì cahin. Doco cóo, vâchi na ní sàni nì cundaá ini sàhà Cristu, dandu nì sànihi stnâ ini ñà-ni-iyuhu có-ndiáá nsidaa ñà-ndüá nisa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú ini vätüni ndañuhu nsidanicuú fama xì mà ñà-sà-ináhí Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yàha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-ndüá nisa cahvi xí antes, ndevàha iñaha nduá nù vichi, cóo cá chuan nù. Ducán nihnú ini sàhà-ñà nì nihítáhvi cutnahi xì-yá nicanicuahàn, ⁹ te ndahá mii-yá coi. Doco màdì sàhà obra xì mii icúmí ndee vâhi nù-yá, cóo, vâchi cuisì nù ley sàhaha ndiáá obra mà. Te vichi único ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá vätüni ndee vâha-nda nù Yuamáni-yá, vâchi xinindísá-ndayá. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidè vichi sàhà-ñà cui sàl cunaha vâha ndise mii-yá, te cucumi stnâi poder ndiaha xí-yá, vâchi divi sàhà poder ndiaha ma nì nihì-yá nì natiacu-yá. Daani, dispuestu iá stnâi ndohi nahi mii-yá, te ponihnu stnâ ini nì xihì stnâi na ian nì xihì-yá, ¹¹ áma nihítáhvi natiacu stnâi.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma nñihndèè-ndà cunduu-nda nêhivi vâha ndisa

¹² Tãñaha ga sàl cunduu ndise iin nêhivi nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñaha ga sàl cundui iin ana cóo ndisa falta xì; cóo. Cuisì iin-ni nchicuín mii-yá, áma ducán nihndéi cundui iin nêhivi vâha ndisa nacua nihnú ini-yá cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhí tãñaha ga sàl cundui nacua icúmí cundui después; cóo, ñani. Doco iá ndisa iin ñà-ndüá quidè: quidè lucha nandodó dahuin nsidaa ñà-ndüá sàni yàha, te sàhandee cahnú ini, áma nihí (chicá quida vii) quivi vâxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tècuachi dadavástnâhà carrera, ducán quidè, iin-ni nchicuín ichì cuàhàn, divi ichì mii-yá iá ansivi; dandu quivi nsihì (vida xi), nihnú ini nihì stnâi iin ñà-vàha ndiaha nù-yá, vâchi divi sàhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁵ Ñâyùcàndüá, nsidaa ndohó ana xinindísá vâha, xiñuhu

cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacaní ini-nsià sàhà iñàha, dandu icúmí Dios datnúú-yà sàxíntnúni-nsià sàhámà. ¹⁶ Doco nsidaa ñà-ndúá sàni sàà-ndà ni cundaa vaha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñáni, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sà-ínahá-nsiá nansa quidá-nsí, ñàyúcandúá, cundehè-nsiá ana quidá víi stná nahi nsiùhù, te ducaní quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vachi ndoó cuàhà ana có-quidá víi. Cuàhà xichi sàni càhin xì-nsiá sàhà nècuàchímà, te vichi tucu tu dansínuu ini mii-nsiá sàhà-né, dècuèndè sacú stnáí sàhámà. Vachi quidé cuenta na ian xini ùhi nècuàchímà (palabra nacaní nansa ni xihì) Cristu nchica cruz (sàhà-ndà). ¹⁹ Doco fin icúmí-nè nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vachi còò ndisa Dios nùù-né, cuiisì ñà-ndúá xího mii-né nduá ndulócò-nè sàhà-xí, te tuxí ini-nè ñà-sàhà chuun sìquini quidá guá-nè mà icúmí quee tñùñuhu xì-né, vachi cuiisì ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ²⁰ Doco ndohó, còó. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xì-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyúcandúá, vichi ndiatú cuéyàà-ndà sàà quivi naxicocuñ-yà, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñú icúmí-ndá vichi, vachi ñà-débil nduá, doco na sàà quivi yucán, icumíá dâma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà ùhi quida-ya ñà-jaàn, vachi cahnú poder xì-ya, vâtùni cundee-yá nùù nsidanicuú iñàha, te cusahnú-yá.

4

¹ Pues sàhà nsidaájàn iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcúndoo vaha-nda xi ñanitnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsià núi, ñáni; cuàhà gá nsinúú ini mii-nsiá, te cudí stná ini sàhà-nsiá. Na iin ñà-vàha-xì xínduu-nsia núi, vachi cuú ndisa ini sàhà-nsiá. ² Te yùhù, sacúndáhvi nùù Evodia xì nùù Síntique ñà-nì nàcúndoo vaha-ne, vachi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvi-ndà. ³ Daaní, stná mii-ní nècuàchi nduú compañeru màni jaàn, sacúndáhvi stnáí nùù-ní ñà-chindee-ní nècuàchi ñahà jaàn, vachi cuàhà gá ni chindee stná-nè yùhù; iin-ni ni xicanuu nsidaa-nda ni dàcuítà-ndà razón ndiaha xì-yá, ndohó, xì mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeru ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacáva stná quivi-nsiá nùù tutu xì vida ndiaha.

Màsà nácání ini-ndà, vachi icúmí Jesús naxicocuñ-yà

⁴ Nicanicuahàn xiñuhu cudí ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí xì-nsiá, ni cudí cuàhà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Màni gá ni quida-nda xi nsidanicuú nèhiví, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítú Stoho-ndà Señor naxicocuñ-yà.

⁶ Màsà nácání ini-ndà sàhà ni-iñàha; còó. Nsidaa ñà-ndúá yáha-nda, ni càhàn-ndà xì Dios sàhà. Ni càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, te naquimani stná-ndáyá. ⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhí gá-ndà, ni mà ndulócò gá stná-ndà, vachi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihi ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhí-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ù ini-ndà

⁸ Último ñà-ndúá cachí xì-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà ñà-ndúá nihnú ini-nsiá. Cuisi-ní ñà-ndúú ñà-ndácuisi ni cúníhnú ini-ndà, ñáni; cuiisì-ní ñà-íá tñùñuhu-xí, xì ñà-íá víi, xì ñà-ndúú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vâtùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vachi nú íá tñùñuhu víi xán, te ò íá stná fama xan ñà-ndúá iin chuun vaha, dandu vâtùni cunihnu vaha ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-ndúá ni chinahi mii-nsiá na ní dàcuàhí-nsiá, vachi ní xini stná-nsiá nansa íá modo xì, te ni inini stná-nsiá ñà-ndúú ni cachí xì-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vâtùni cundoo vaha-nsia xì Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cuní-yà cundoo màni-ndà.

Nansa ni cachi Pablo ni naquimani-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-ndúá ni cutahvi-né nùù nècuàchímà

¹⁰ Cuàhà gá cudí ini sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vachi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivi có-chindéé gá-nsiá yùhù, doco cuiisì sàhà-ñá mà cù, màdiá sàhà ñà-nì nándòdò ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuàhà necesidad xì nduá cachí ducán; còó, vachi sàni cutùhe cói contentu a yáha vahi, á cóo. ¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnáí nú icúmí cuàhà iñàha; vâtùni íá nsidaájàn núi. Vachi a ducán xihì doco, te ò có-xihì doco, davaní queá núi, có-quidá, a ducán íá necesidad xì, te ò cuàhà iñàha icúmí, ¹³ ndéni iñàha ni cui yáhi, vâtùni íé ñà-quadandee ini sàhà, vachi divi Cristu nduú ana nàcuàhandee ini xì.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachí xì-nsiá, doco cuaha-ni íá ñà-ndúá ni quida-nsia ni chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nisa icumí. ¹⁵ Te inahá-nsiá nansa ni quida-nsia quivi primeru na ní xicanui xì razón ndiaha, te ni quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vaxi.

Pues còò cá nêhivì xí mii-yá nì nâxícónihî iin ñà-vâha nùí, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdì cuísi ñà-jaàn, vâchi iin ùì xichi nì techuún gà stná-nsiá iin cooperaciòn xi-nsia na ní sa-ìe ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdì ñá-cùnî ñihí cuàhà ñàha nùù-nsiá nduá, còó. Cuisi cunî coo obra xi-nsia, te ducán ñihî-nsiá cuàhà ñà-vâha nùù Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-nduá nì techuún-nsiá nùí, vâchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nù; ñâyùcànduá, ndiaha gà sàni cundiatúì vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tñumanì xí-nsiá mà, na iin promesa nì dòcò-nsiá nùù Dios nduú stná, na iin ñà-tnami nì sâhatahvi-nsiá mii-yá, te cudî gà ini-yà sâhà-ñá, vâchi divi ducán cuní-yà quida-nda. ¹⁹ Ñâyùcànduá, nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù mii-nsiá, icúmí-yâ taxi-yañà, vâchi cuàhà gà ñà-cuicà ndiaha icúmí-yâ, te sâhatahvi-yañà ndohó sâhà ñà-nduù-ndà nêhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn nì tavá-nda tññuhu xí-yá, vâchi Yuandiáhà-ndà nduú-yá. Amén.

Nansa nì casâhú stnahá Pablo xì nsidaa gà nêhivì ñuu Filipos

²¹ Casâhú-nsiá xì nsidaa gà ana nduú nêhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañerui yohó, casâhú stná-nè xì mii-nsiá. ²² Stná nêhivì xí-yá quidáchúùn vehe rey cahnú César, cuàhà gà casâhú stná-nè xi-nsiá. Te nsidaa dava ga nêhivì xí-yá ndoó yatni yohó, casâhú stná-nè.

²³ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana ni nìhi chuun nùù Jesucristu, vèchi ducán ni chitnùní ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnàhà-nsí cásàhù-nsi xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ù xì Cristu ndoó ñuu Colosas, vèchi mii-nsiá, iin-ni nhcìcùn vii stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñani xinduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi ni cùcùmí cuàhà-nsiá gracia xì Yua-nda Dios. Contentu ni cùndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá ni xicàn Pablo nùù Dios na ní xicàn tàhvi-ne' sàhà nèhivì xiníndísá-xi-yá

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvi-nsí nùù Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naqumáni-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vèchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuàhà guá nìhnú vaha ini-nsiá Dèhemanì-yá, xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xì-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yá, vèchi cuàhà gá trùndé ini icúmí-ndá ñà-nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ù xì-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá ni xinitnùhu-nsia na ní sàa palabra ndàcuisi xì-yá nùù-nsiá, te ni inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitiá stná nìcutu ñuhivì, te ndiaha gá chindeá nèhivì. Te vichi cuàhà gá stná nèhivì sàni quihvi ichì mà nacua ni quida mii-nsiá quivì ni xinitnùhu-nsia palabra mà, te ni cundaà inì-nsia nansa iá ndisa gracia xì Dios. ⁷ Pues inii dècuèndé quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá ni dàcuàhà stná Epafra mii-nsiá. Vèchi iin-ni xinúcuáchi stná nècuàchimà nùù Cristu nahi nsiùhù, te màni cuàhà stná-nè nùù-nsí. Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ù xì-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùù mii-né ni xinitnùhu-nsi nansa yàha-nsia xì nansa cuú stná inì-nsia sàhà-nsí quidá Espiritu ù xì Dios.

⁹ Ñàyùcànduá, dècuèndé quivì ni cundaà ini-nsi ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvi-nsí nùù-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvi-nsí ñà-ni sàa-nsiá mànihi ini-nsiá nansa cunì-yá quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-ni sàa-nsiá cundaà nsihi ini-nsia sàhà ichì-yá, te cumi-nsiá iin sàxinítùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nihindèè-nsiá cacanuú vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá icà-ndá quida-nda ñà-nduù-ndá nèhivì xì Stoho-ndá Señor. Te ducán cudii stná ini-yá sàhà-ndà, vèchi modo jaàn nìhi stná-ndá quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàa stná-ndá cunaha vaha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñà ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcànduá xicàn tàhvi stná-nsi ñà-ni nàcuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha mà, dandu vātùnì quidandee cahnú ini-nsia, (mate ni yàha-nsia tnùndohò), doco vātùnì cudii ini-nsia, ¹² te naquimani stná-nsiá Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vèchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vātùnì nihitáhvi stná-ndá cuàhà ñà-ndiaha ù xì-yá nacua nihitáhvi nsidaa gá nèhivì ù xì-yá, vèchi sàni dàtnùù-yá sàxinítùnì-ndá. ¹³ Te vichi sàni tavà-yàndò nùù ndahà (ñà-malu, vèchi) cuisì ichì ñàa ni sanduamà, te ni dàyàhà-yàndò ndè ndahà Dèhemanì-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùù ndahà-sí), vèchi sàhà nìi Jesús ni xitiá, ñàyùcànduá vātùnì ni xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nda.

Nansa ni nìhi-ndà ni nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñà ni xihì Jesucristu sàhà-nda

¹⁵ Có-tùì Yua-nda Dios cundehè-ndayá, doco mimí nacua iá-yá, divi ducán iá stná Dèhemanì-yá (Jesús). Te divi Dèhemanì-yá nduú ana chicá ndiaa nùù nsidanicuú iñàhà iá ñuhivì. ¹⁶ Vèchi sàhà ndahà Dèhemanì-yá ni quidavàhà-ya nsidaa ñà-iá ñuhivì xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indèhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tùì cundehè-ndá, divi sàhà ndahà Jesús ni cuyucun nsidaajàn. Vèchi ni quida vaha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchi, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá ni cuyucàn sàhà-ñà ni quee gá más tnùñuhu xì-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-iñàhà ñuhivì, te sà-iá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itníf tnahá nsidanicuú iñàhà. ¹⁸ Te ndohó nècuàchi iin-ni cahvi xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùù-ndá na ian dandacú dìni-ndá nùù-ndá. Nùù mii-yá sàni nìhi-ndá vida xi-nda. Dìhna-ya ni natiacu-yá nùù nsidaa nèhivì, ñàyùcànduá nduú-yá ana chicá cusàhnú inicutu ñuhivì. ¹⁹ Vèchi sàni chitnùní ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xi-yá) ini anima Dèhemanì-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-ni xihì-yá nèchica cruz, te ni xitiá nùù-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vātùnì nàcùndoo vaha-nda nùù-yá, vātùnì nihitáhvi nsidaa nèhivì nàcùndoo vii-né xi-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhivì yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisà nìhnú ini-nsiá mii-yá. Ndè nisa xini ùhì stná-nsiayá sàhà chuun malu nisa quida guá-nsiá, doco vichi sàni nàcùndoo vaha-nsia xi-yá. ²² Vèchi sàhà ñà-ni nanduu-ya nahi nèhivì ñuhivì, te ni xihì-yá, ñàyùcànduá vātùnì ni nihitáhvi-ndá nàcùnìhnu ù ini-ndá, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vātùnì sàa-ndá nùù (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-ni cunìhnu vaha ini-ndayá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nàndodó-nda ichì-yá, ni màsà cuàhà-nda datùcù nèhivì-ndó nùù razón ndiaha, vèchi sàhà

palabra mà iá tnündé ini xi-nda. Te (ansivéhé Dios), sàni inini stná-nsiá palabra mà; daaní, dècuèndé stná inicutu ñuhiví sàni xitiá stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchí stnáí (nùu chuun ma), cachítnùhi palabra mà xì nèhivi.

Ñà-ndiúu chuun ni ñihí Pablo ñà-cunucuachi-né nùu nsidaa nèhivi iin-ni cahvi xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudí inì, vèchi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yàchi cuacatnahá nsidaa ñà-icúmí ndoho gá Cristu sàhà nèhivi cahvi xi-yá, vèchi nahi cuerpu-yá nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá sàni chitnùni ini-yá cunucuachí nùu nsidaa nèhivi cahvi xi-yá. Te chuun sàni ñihí nduu ñà-chitnùnu nsihi palabra xi-yá. ²⁶ Palabra nisa ia dèhé antes nduá cachítnùhi. Caní cuià cóni cundáa ini xì-ndà sàhámà. Doco vichi sàni dàtúí-yañà nùu nèhivi xí-yá. ²⁷ Vèchi nì chitnùni ini-yá cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá iá palabra mà, te cuni stná-yá cunitnùnu nèhivi nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vátuni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichi iá iin tnündé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyucànduá, divi mii-yá òisàhà-xí cáhàn-nsi xì nsidaa nèhivi, chináhà-nsinè, te sàha-nsinè ichi vaha, àma sàà-nè cunihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá icà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduu chuun sàhandee inì quide nacua chindéé-yá yùhù, vèchi sàha fuerte-yá yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsia ñà-cuáhà guá (xìcàn tàhvi nùu Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchi ñuu Laodicea, te có-nàndodó stnáí nsidaa nèhivi ndoo jaàn tàñàha ga cuni nùu xí. ² Xìcàn tàhvi ñà-nì nàcuàhandee ini-nsia, te iin-ni ni cuú stnahá stná ini-nsia sàhà-nsiá. Te ni sàà stná-nsiá cundaà vaha ini-nsia sàhà ichi-yá, dandu mà cundóó gá-nsiá xì duda. Te ndiaha gá cundujàn, vèchi después icúmí-nsiá sàà-nsiá màñihí ndisá ini-nsia palabra sàhà-yá nisa ia dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vèchi cuiis ichi mii-yá nduu ichi nchichí ndiaha ndisa; cuiis ichi-yá nduu ichi ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí xì-nsiá sàhà màsà chíyúhu ni-iin nèhivi mii-nsiá, te dandahví-nènsiá. ⁵⁻⁶ Vèchi mate có-ié' cutnáhi xì-nsiá yucán, doco niñnú inì mii-nsiá, te cudí gá inì na xinítnùhi quidá ví-nsiá, te xinindisá fuerte stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyucànduá, nacua nì quida-nsia na ní quihvi-nsia ichi-yá, divi ducán quida-nsia seguir vichi, iin-ni ni cùnchicùn vii-nsiá ichi-yá. ⁷ Iin-ni màsà tucù-nsiá quida inga palabra, te nsiquívi chicá más ni sàà-nsiá cunihnu fuerte ini-nsia mii-yá sàhà-ñà màsà nunca naco-nsia ñà-nduá nì chinaha-nsi mii-nsiá. Iin-ni nì quidá-nsiá nsidaàmà, te nicanicuàhàn ni náquímáni stná-nsiayá.

Nansa iá vida saa sà-icúmí-ndá ñà-nchicùn-ndà Jesucristu

⁸ Cuidadu ni cundóó-nsiá màdí dàtúcú inga nèhivi mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu nì naco-nsiá nèhivi nduá cachí-nè. Dàñùhù xi nèhivi ùún ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduu-yá; mimí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yá, te iá stná iquicúnú-yá. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyucànduá chitu stná anima-ndà mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yá nùu nsidanicuú ángel, xì nùu stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchicùn-ndayá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-ndà); màdí icà-ndà nì sàcùtua. Te ¿indú ñà-cùnì cachi seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi nisa xìcàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhii-ndà, seña nì sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá nì ndùxin stná-ndà, te nì natiacu stná-ndà nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta nì cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sàhámà nì danátiácú-yá Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xì sàhà stná ñà-có-nduú-nsiá raza itúú seña xi-ya icà-xí, ñàyucànduá còò vida ndiaha xì anima-nsiá nisa ia. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsiá quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsihù). Vèchi ñà-nì danátiácú-yá Jesús, divi ndiáá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñà ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yá sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Nì dandùtù-yá nsidaa ñà-nduá inihicá-ndá nùu-yá. Nì ndutu dahuun cuenta itni-yá sàhà-ndà. Iá ndisa falta xi-nda nisa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaàmà nì quida Jesucristu, vèchi nì sàcùtuu-ya nchica cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá nì ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco nì cundee dahuun-ya nùu-sí. Yáha ga nì nducahan-sì nì quida-ya, vèchi ndiaha gá nì cundee-yá (na ní xihí-yá) nchica cruz.

Xiñuhu nandòò dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuiis modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócó-nsiá nèhivi xitnùnu xi-nsiá sàhà ñà-nduá xixí-nsiá, ò ñà-nduá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cuni-nè) chivàha-nsia, mate nì cundúá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quiví ndoo ndahà-nsiá. ¹⁷ Vèchi nsidaa estilu sàhana ma, seña uun nì sandua, vèchi divi Cristu nduu ana nì cachitnùhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyucànduá, màsà

cuáha-nsia (dandahví nêhiví-nsiá, vâchi nú ducán), dandu ndañuhu premiu xi-nsia. Cachí nêhiví dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchi ini-nda mii-nda, te cahvi stná-nda ángel, cachí-nê, (vâchi) iá ñà-ndüá nì dâcùnì Dios-nê, cachí-nê. Mii-nê nduú-nê mii-nê càhàn-nê, doco cuiis ñà-íá ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nê. ¹⁹ Ducán quidá-nê, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nê Cristu nda. Doco cunaha-nsiá, nahi ñà-ndüá nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñâyücândüá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda ni quida-ya, nacua ñuhú tnâhá ndahàsâhá iguicûñú-nda. Ñâyücândüá, sâhá mii-yá siempre nacuañhandee ini-nda, te ndufuértê anima-nda nacua chítñuní ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian ni cutnaha-nda xi Cristu na ní xihí-yá, te ñâyücândüá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-nda ni-iin ley càhàn sâhá cuiis ñà-íá ñuhiví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhiví, doco có-ndüá ñà-chivâha-nda ²¹ cuâhá ley cachí ñà-màsâ tñí-ndá iin ñà-jaàn, ò màsâ cúxí-ndá inga iñâha, te ò màsâ dúcùn ndahâ stná-nda ñà-yücán. ²² Còó, vâchi ñà-icúmí nsihi-ni nduú nsidaájan, te cuiis nêhiví ñuhiví nduú ana ni quidavâha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-nda iin palabra nchichi nduá cachí-nemâ, vâchi cachí-nê ñà-fuerte ni cuañhandee ini-nda sâhá religión mà, te ní cáhichi stná ini-nda mii-nda, te ní dándóhó stná-nda mii-nda, cachí-nê. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-nda nùu (cuâhá ñà-chicuéhê) xiho-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sâhá-ñá quidá-nda cuenta cutnâhá stná-nda xi Cristu na ní natiacu-yá, ñâyücândüá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-nda nacua nduú ley xi ansivi, vâchi ndê ansivi yucán iá-yá ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-nda chuun xi (mii-yá iá) ndê gloria mà, màdi chuun xi ñuhiví yohó. ³ Vâchi ducán nduá na ian ni xihí stná-nda (na ní xihí mii-yá), doco vichi itiácú-nda sâhá poder xi-ya, te cutnâhá stná-nda xi-yá ñuhu-nda (ndahâ Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sâá quiví naxicocuin-yá, dandu cutnâhá stná-nda xi-yá cundoo-nda ndé yâha ga nchii ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-ndüá nisa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vâha cachí Jesús

⁵ Ñâyücândüá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun siquini cudí guá ini nêhiví) ñuhiví quida-ne. Màsâ nâxícocuin gâ-nda càhàn-nda xi ana cóni nándâhá xi-nda, te màsâ cúníhnú siquini ini-nda; màsâ cúníhú ini-nda ñà-coo-nda xi inga nêcuâchi ñâhá. Ni màsâ xího stná-nda cucumi-nda cuâhá iñâha, vâchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sâhá nsidaa cuâchi jaàn icúmí quixi castigu fuerte xi Dios diqui nsidaa nêhiví có-iníni xí-yá. ⁷ Te divi nsidaa cuâchi jaàn nisa quida stná-nsiá antes na nisa cudí gá ini-nsia sâhá. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-nda más gâ falta xi-nda. Màsâ cuidá gâ ini-nda; màsâ ndúdáná gâ-nda. Te màsâ cundêhe úhi stnâhá stná-nda. Ni màsâ dáquêe cuâchi-nda diqui ñanitnaha-nda; te màsâ càhàn quini-nda. ⁹ Ni màsâ dándâhí stnâhá gá stná-nda, vâchi sàni nacoo dahuun-nda modo nisa nihnu ini-nda antes; có-quidá gâ-nda nahi antes. ¹⁰ Nahi nêhiví sâá sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuâhàn ndusaa stná sâxiníñuní-nda, dandu sâá-nda cundaâ vâha ini-nda, te cunihnu stná ini-nda nacua nihnú ini mii-yá ana ni dándúsâá xí-nda.

Có-quidá, ndéni nêhiví ní cui ní cundúú-ndá, cuiis ndiáá ñà-nchícùn-nda Jesús, màdi raza-ndá

¹¹ Nêhiví sâá xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nêhiví raza Grecia, te ò nêhiví raza Judea. Te ní có-quidá stná a itúú marca xi Dios icâ-nda, ò á cóó. Ni có-cuní cachí stná nú nduu-nda nêcuâchi inga ñuu, mate nêcuâchi siùmí ní sanduu-ne. Còó. Ni có-quidá stná a nduu-nda nêhiví libre, te ò nêhiví quidáchúñ saín nùu iin lamú. Còó, vâchi cuiis ñà-nchícùn-nda Cristu nduú ñà-ndiáá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ní cundóó-ndá xí ñanitnaha-nda, te nacuañhandee stnâhá ini-nda

¹² Sàni nacaxin Dios ndohó. Nêhiví ù xí-yá sândüu-nda vichi, te màni-nda nùu-yá. Ñâyücândüá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnâhá ini-nda. Iin-ni ni cúníhnú màni ini-nda, te cunihnu ndahvi stná ini-nda. Màsâ cóó dana-nda. Còó; iin-ni ni quidándéé ini-nda. ¹³ Te nú iá iin ñanitnaha-nda ni quida xi iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-nda sâhá-nê, te cuicahnú ini-nda sâhá-nê nacua ni xicahnú stná ini Cristu sâhá ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnâhá ini-nda sâhá-nda, vâchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vâha xiñuhu quida-nda nduájan. ¹⁵ Te ní caquin stná-nda cuidadu ñà-màsâ quidá-nda ni-iñâha dandáñúhú xí ñà-nihnú dadí ndiaha ini-nda nacua cuní Dios cunihnu dadí ini-nda. Vâchi cunaha-nsiá, divi sâhá-ñá cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni nêhiví, ñâyücândüá ní cana-yándó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimani stná-ndâyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-ndà palabra ì xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndà iin-nda xi inga-ndà, te chinaha stnàhà víi-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñá chicá ni cúnsihi ini-ndà (quida víi-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuatú-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúú Espíritu ì xí-yá ini-ndà. Te siempre naquimani-ndáyá ini anima-ndà. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xí ñà-nduá cachí-ndà, xiñuhu ndacücahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimani stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xì nsidaa nèhivì, a nduú-né tnaha-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ì-nsiá nacua ndiá icà nèhivì xí Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá. Màsà dándacú ndee-nsiá nùù-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàti xì nècuàchì cuàchì, ni cúniní stná-ndà nsidaa ñà-nduá cachí yuadhí-ndà, vàchi ducán dandu cudú ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuidà canúú ini-nsiá dèhe-nsiá sàhà màsà cùhúún inià. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni cúniní víi-nsiànè. Màdiá cui si na indèhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vaha-nsiá nùù-né. Còo. Chicá vaha nsinuu inì-nsiá Dios, te iin-ni ni cúnihnú víi inì-nsiá quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú nùù-nsiá, contentu ni quidá-nsiáñá. Quida-nsiá cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsiá, te màdiá nèhivì úún. ²⁴ Vàchi nùù Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiá nihitáhvi-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vàchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí ndísá-ndà nùù-xí. ²⁵ Doco nèhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacuhá-né nacua quidá-né, te mà quihín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida víi-nsiá xì peón xi-nsiá nacua ndiá icà-ndà quida-nda, vàchi ináhà-ndà dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nùù-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios. Màsà nácóo-nsiá ñà-jaàn. Te naquimani stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsiá favor, sàhà stná nsìhùù ni càcàn tàhvi-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichi cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ia dèhé sàhana. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié yohó) ndiadí vehecàa. ⁴ Ñàyúcandúá, càcàn tàhvi-nsiá sàhí nùù-yá, àma níhí nansa càhàn vatí palabra mà xì nèhivì nacua ndiá iqué guide.

⁵ Siempre xiñuhu quida víi-ndà xì nèhivì có-nchícùn xì ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì ni quidà-ndàñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xì nèhivì, vivíi-ni ni càhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cundúá cachí-ndà xì-né. Chicá vaha nacani vaha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nùù iin iin ana càhàn xi-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, càsàhú-né xì nsidaa nèhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, manì cuahà-né nú; cuahà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-né nùù Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-né nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ñà-ndoo vaha stná ini-nsiá. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsiá nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichi Yua-nda Dios, te cuahà gá cuú stná ini sàhà-né. Pues ndúú nècuàchimà, icúmí-né nacani-ne xì-nsiá sàhà nsidaa ñà-íá yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te càsàhú stná-né xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te càsàhú stná-né xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachí xì-nsiá sàhà-né ñà-ni quidáñhú-nsiànè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te càsàhú stná-né xì-nsiá. Cunaha-nsiá, còo cá màs nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nùù chuun xi ñuhivì ì xí Dios, cui si nècuàchì yohó, ñàyúcandúá cuahà gá cudú ini sàhà-né. ¹² Daaní, càsàhú stná Epafras, divi nècuàchì ñuu-nsiá (iá yohó). Nècuàchimà, xinúcuáchí víi-né nùù Cristu, te cuahà gá xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvi-né nùù-yá ñà-iin-ni ni cúnihnú vaha ini-nsiá ichi-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsiá ñà-nduá cuní-yá. ¹³ Yùhù nduú testigu ñà-cuahà guá nacáni ini-nè sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xi ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, càsàhú stná doctor Lucas. Manì cuahà nècuàchimà nùù-nda. Daaní, càsàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsiá xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsiá xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsiá carta yohó, dandu dacùhùn-nsiàñà nùù nèhivì xí Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñá cahvi stná nècuàchimàñá. Te carta (ni tiaa stná) nùù mii-né, cahvi stná-nsiàñá.

¹⁷Daaní, càhàn stná-nsià xì Arquipo cachi-nsià xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni ñihì-né nù Stoho-ndà Señor.

¹⁸Yùhù nduí Pablo, te ndahà míí tiaí saludu yohó nù nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvî nù-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsiá ñà-yòhó ié`ndiadi`vehecàa.

Ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya. Sà-ìá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchi ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natù-nsia nùu Yua-nda Dios, xì nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi nì cunì màni-yá mii-nsiá; contentu nì cundóo-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímàni-nsì Dios sàhà nsidaa-nsiá, te càhàn-nsì xì-yá xícàn tàhvi-nsì sàhà-nsiá nsiquívi. Nsinúú ini-nsi nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhámà nì quesaha-nsiá quidá víi-nsiá cumplir. Ináhá-nsì cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsì ñà-iin-ni cundéé ini-nsiá Stoho-ndà Jesucristu nsiquívi (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñá indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yá nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yá sàhà-nsiá, ñàni. Te ináhá váha stná-nsi ñà-sàni nacàxin stná-yá mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivì xì-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsi yucán, te nì càhàn-nsì xì-nsiá ñà-ndùu razón ndiaha xì-yá, màdi palabra uun nì sándúamà. Còó, vachi Espíritu ì xì-yá nduu ana nì chindee stná xì-nsì, te nì quida stná-yá milagru xì-ya. Te ndee ní càhàn-nsì xì-nsiá, vachi ináhá-nsì ñà-ndáà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nisa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisi sàhà ñà-cunduu bien xì-nsia nisa quida-nsi nsidanicuú iñaha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsiá nì tenchicùn-nsiá ñà-ndùu ichì nsiùhù, vachi divi ichi Stoho-ndà Señor nduu stnamà. Te divi palabra xì mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñàyucànduá nì cudii cuáhà ini-nsia nì quida Espíritu ì xì-yá, mate cuáhà gá nì dándohó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchi xinindisá ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaá stná ini-nè nansa ndiá icà-né quida stná-né ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá víi mii-nsiá. ⁸ Vachi sàhà mii-nsiá nì xitiá palabra xì Stoho-ndà Señor inicutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còó, vachi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, nì còó gá necesidad càhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vachi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacáni-né xì-nsi nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, nì nacoó-nsia ñà-ndùu yùu yóco, te nì tenchicùn-nsiá ichi mii-yá, vachi nì cudii ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduu ndisa Dios itiácú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Dèhemani-yá Jesús iá ndé gloria, vachi divi Yà-yucán nduu ana nì dānātiácú Yuamāni-yá, te divi stná-yá icúmi-yá dacacu-yàndó ñà-màsà níhì-ndà castigu icúmi quixi.

2

¹ Ináhá-nsiá nansa nì ia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sanduamà, ñàni. ² Còó, vachi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhi-nsì càhàn ndee-nsì, nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá razón ndiaha xì-yá, mate xinì ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsì ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsi yucán. Sà-ináhá-nsiá nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá, palabra ndàcuisi xì mii-yá nduá. Ni-iin ñà-siquini cóni cāchí-nsì xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dāndāhvi stná-nsì mii-nsiá. ⁴ Còó, vachi Dios nduu ana nì natù-nsi nùu-xì ñà-ñhì-nsì chuun dacuatiá-nsi razón ndiaha xì-yá. Ñàyucànduá, divi ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsì xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee váha-nsi nùu mii-yá nduá nandúcú-nsì, màdiá nùu nèhivì, vachi cuisì mii-yá nduu ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-ni-iin xichì cóni càhàn víco uun-nsi xì-nsiá. Te ináhá stná-yá, mà nunca nì dāndāhvi-nsì mii-nsiá sàhà-ñá tavà-nsì dihùn nùu-nsiá. ⁶ Ni cóni xícàn-nsì quidañuhu-nsiá nsiùhù, nì mii-nsiá, te nì nèhivì dava ga, mate iá derechu xì-nsi cācān-nsì ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vachi divi Cristu nì sàha xì-nsì chuun quidá-nsì. ⁷ Doco còó, cóni xícàn-nsì ñà-jaàn. Vivii-ni nì càhàn-nsì xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mée xì, ducán nisa quida stná-nsì. ⁸ Nì cachitnùhu-nsiá razón ndiaha xì-yá, doco màdi cuisì ñà-jaàn, vachi ñà-cuáhà guá cuú ini-nsì sàhà-nsiá, ñàyucànduá dispuestu nì sandoo stná-nsì cui-nsì sàhà-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùu-nsì. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsiá nansa nisa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuu nisa quidachuún-nsì, dècuèndè nisa xāvì sàstnùhù stná-nsì, vachi có-cunì-nsì quida-nsia cuáhà gastu sàhà-nsì, ñàyucànduá màdi cuisì-nì razón ndiaha xì Dios nì càhàn-nsì xì-nsiá, còó; nisa quidachuún stná-nsì.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùu-nsiá nansa nisa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xinindisá-nsiá; stná Dios, ináhá-yá nansa nisa quida-nsi, modo cudii ini mii-yá nisa quida-nsi, iin modo váha; còó ni-iin falta nì quidá-nsì. ¹¹ Ináhá-nsiá nansa nì càhàn-nsì xì-nsiá ñà-xiñhù quida víi-nsiá, te nì nacuahandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian

càhàn iin yua xi dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsí mii-nsiá ñà-cacanuú vii-nsiá ñuhiví, vâchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni cana-yàndó sàà-ndà ñuhiví ìi xí-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñâyùcàndùá nicanicuahàn naquímànì-nsí Dios, vâchi na ní càhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, nì xinindisá-nsiá, te nì cundaà inì-nsia palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdi palabra xi ñehiví uún. Te divi ñà-ndáà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchuân inì anima nsidaa ndohó nècuàchi xinindisá-xí-yá. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stnâ xi-nsiá nacua nì cuu xi ñehiví xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vâchi cuahâ ñehiví xi-yá ladu yucán, nì ndoho stnâ-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stnâ mii-nsiá nì caquida nècuàchi ñuu-nsiá, ñàni. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchi raza Judea mà, vâchi nì casahnì-né Stoho-ndâ Jesús, te nì casahnì stnâ-nè nècuàchi raza-nè nì càhàn xì-né razón ndiaha xí-yá. Daaní, dècuèndé nsiùhù nì taxi stnâ-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-nè nùù Dios; te xiní ùhì stnâ-nè nsidaa ñehiví. ¹⁶ Vâchi sadí-nè nùù-nsí na cuní-nsi càhàn-nsi xì ñehiví inga raza sàhâ-ñâ ñihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchi razí mà, có-sâha-ne quida-nsi ducán; ñâyùcàndùá, cuahâ gá sàni yâha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichí sàni sàà hora ñihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa ni cachi Pablo ñà-cuú cuahâ ini-nè sàhâ nècuàchi xinindisâ ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yâha ga cuní-nsi sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñàni. Ndahví-nsi, vâchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsiuú inì-nsi mii-nsiá, mate có-xiní stnaha-nda iin ùi quiví. ¹⁸ Ñâyùcàndùá, nì quida-nsi lucha sàà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cuní sàì, doco nì sadi ñà-malu nùù-nsí. ¹⁹ (Doco màni cuahâ-nsiá nùù-nsi), vâchi çana disàhâ-xí cundua icúmí coo consuelu xi-nsi, te cudii cuahâ ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana disàhâ-xí, vâchi sàhâ mii-nsiá icúmí-nsi ñihì-nsi iin ñà-vâha nùù Stoho-ndâ Jesús, te cudii gá ini-nsi quiví naxicocuñ-yá, te màcuíta-nda nùù-yá. ²⁰ Vâchi ndisa, sàhâ mii-nsiá ndiaha sàstnùhù ñihnú ini-nsi, te yâha ga cudii ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después nì cachi-nsi chicá vâha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vâchi có-cùndéé gá ini-nsi ñà-nàcání ini-nsi nansa ñihí-nsiá cuahàn, te cahan-nsi vâtùni ndoó mii-nsi ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stnâ-nè, te xinúcuáchi stnâ-nè nùù Dios, cutnâhâ-né xì-nsí quidâ stnâ-nè chuun ìi (dacuítia-ndâ) razón ndiaha xí Cristu. Ñâyùcàndùá, (chicá vâha techuún-nsí mii-nè sàà-nè cahan-nsi), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte nì cúnindisâ vâha-nsia, ³ te màdi ndulocò-nsiá na quidâ quini ñehiví xì-nsiá; vâchi seguru icúmí-ndâ yâha-nda ducán, inahâ-nsiá. ⁴ Vâchi na ndoó vá-nsí ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsi xì-nsiá ñà-icúmí-ndâ yâha-nda vida quida ñehiví. Te divi ducán nì cuu xi-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñâyùcàndùá, yùhù, ñà-nàcání guâ inì sàhâ-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí nansa yâha-nsia, a ñin-ní ñihnú vâha inì-nsia mii-yá, á coó, vâchi yùhì-nsi dacá ñà-malu ñin-nsiá, te uun-ni ndoó chuun nì quida-nsi xì-nsiá. ⁶ Doco cóo, vichí sàni nsiaa tu-ne ñà-nì nùhù-nè nì nàcòtò-nènsiá, te iin razón vâha nduá sàni nacachitnùhu-ne xì-nsi, vâchi iin-ni ñihnú vâha ndisa ini-nsiâyâ, te cuú stnahâ ini-nsia sàhâ-nsiá. Te nsiuú stnâ ini-nsia nsiùhù, cachí-nè, vâchi nacua yâha ga cuní nsiùhù sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stnâ mii-nsiá sàhâ nsiùhù. ⁷ Ñâyùcàndùá, mate ndohó-nsí yohó, te yâha-nsi cuahâ vida, doco ndiaha gá sàni ndòò vâha ini-nsi, ñàni, vâchi sàni cundaà ini-nsi iin-ni ñihnú vâha ini-nsiá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámâ na ian natiácu-nsi (na nacúnitnùhu-nsi) iin-ni nchicùn vii-nsiá ichi Stoho-ndâ Señor. ⁹ Te vichí ña cuahâ guá naquímànì-nsí Dios sàhâ-nsiá! Te inahâ-yâ yâha ga cudii ini-nsi sàhâ-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuu xicàn tàhvi cuahâ-nsí nùù-yá âma ñihítàhvi-nsí nàcòtò gâ-nsi mii-nsiá, te ducán cuí chindee gâ-nsi mii-nsiá ñà-cunindisâ vâha ga-nsiá.

¹¹ Te vichí, xicàn tàhvi stnâ-nsi nùù Yua-nda Dios xi nùù Stoho-ndâ Jesucristu ñà-nì dácùndéhe-yá nsiùhù ichi sàà tu-nsi visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xicàn tàhvi stnâ-nsi nùù-yá ñà-chicá nì cùcúú stnahâ ini-nsiá sàhâ-nsiá xì sàhâ nsidaa gá stnâ ñehiví nacua cuú stnâ ini nsiùhù sàhâ mii-nsiá. ¹³ Vâchi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihu ìi ndisa ini-nsia cundua, te mà cóó gá falta xi-nsia nùù Yua-nda Dios na quiví naxicocuñ Stoho-ndâ Jesucristu, te cutnahâ-yá xi nsidaa ñehiví xi-yá.

4

Màsâ nàcání ini-ndâ quida-nda iin falta xi iin nècuàchi ñàhâ

¹ Cuisi mindaa ñàhâ cachi gâ-nsi xì-nsiá, ñàni. Sàni dàcuahâ-nsí mii-nsiá nansa ndiá icà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhiví, dandu cudii ini Dios sàhâ-nsiá. Pues vichí chinaha-nsí mii-nsiá, te sacúndàhvi-nsi nùù-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vâchi inahâ vâha-nsia ñà-nduá nì dândàcú-nsí nùù-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá, te nì càhàn-nsi xì-nsiá cuenta xi Stoho-ndâ Jesús. ³ Pues divi ñà-yohó nduá cuní-yá quida-nda sàhâ-ñâ

cunduu-nda nêhivî ìì xî-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xî ñi-iin nêhivî cóni nándàhà xî-ndà. ⁴ Cuni-yà cundaà ìni-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñahàdihî-ndà, dandu iin-ni coo sahnû-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchî ñáha dava ga, ni coó stná tñũñuhu xi-nda nù-né. ⁵ Màsà xîho-nda coo-nda xi inga nècuàchî ñahà. Màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni ñi cui, vâchi ñà-jaàn nduá quidá nêhivî cóò Dios nù-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndá iin falta dandahví-ndà ñanitnaha-nda, te quihvi tñaha-nda xi nècuàchî vehe-ne, vâchi icúmî Stoho-ndá Señor nachitacùhà-yà sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsi xî-nsià antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsià sàhájàn. ⁷ Ñâyùcàndùá, nacani ìni-nsià, ¿indù chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-ndá, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xi iin nècuàchî ñahà. ⁸ Ñâyùcàndùá, nú ndoo ana cahíchi ìni xî palabra yohó, pues màdi nêhivî úun nduá ana cahíchi ìni-nè; cóò, mii Dios cahíchi ìni-nè, divi ana sàni sàhatahvi xî-ndá Espíritu ìi-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ìni nècuàchî ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà ìni), divi Dios nduú ana ñi chindee xi-nsià ñà-cuú stnahá guá ìni-nsia sàhà-nsià. Ñâyùcàndùá, cóò necesidad tiai ñi-iin palabra nù-nsià sàhájàn. ¹⁰ Vâchi ináhi cuú ìni-nsià sàhà nsidaa nêhivî xî Yua-nda Dios ndoo inicutu ladu xi-nsia Macedonia. Doco cuni-nsià chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàa-nsià, cundoo manî-nsià xî nêhivî. Cuisi chuun xi mii-nsià cunsihi ìni-nsià, te quidachuun cuéyàà-nsià oficiu xi-nsia, vâchi divi ducán ñi dándacú-nsí nù-nsià daa. ¹² Vâchi nú ducán ñi quida-nda, dandu stná nècuàchî có-xiníndísá, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná ñi-ñàha quidamani nù-ndá.

Nansa icúmî coo na naxicocuñin Jesús

¹³ Ñàni, cuni cundaà ìni-nsia sàhà compañeru-ndá sàni caxihî, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cùhúun gá ìni-nsia sàhà-né. Vâchi nècuàchî có-xiníndísá, yáha ga cuhúun ìni-né sàhà nsii xi-ne, vâchi cóò gá tñundé ìni icúmî-né. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndísá-ndá ñà-ndáa nduá ñi xihî Jesús, te ñi natiacu-yà, ñâyùcàndùá, divi ducán icúmî coo stná xî ndohó nú xiníndísá-ndáyá na xihî-ndá, icúmî-ndá natiacu stná-ndá quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachitñuhu-nsi xî-nsià iin razón ñi quixi nù Stoho-ndá Señor. Cunaha-nsià, mate itiácu ìi-ndá na sàa quivî naxicocuñin-yà, doco mà códonuu-nda nù nècuàchî sàni ndàhvá ñuhivî. Cóò, ¹⁶ vâchi icúmî-yà nuu-ya ansivi quixi-yà, dandu tiacu-ndá ndáhi-yà dandacú-yà. Te tiacu stná-ndá tàchî iin añgel cusáhnû, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nêhivî xî Cristu xinduu nsii, icúmî-né natiacu-né primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daani, nsidaa ndohó nêhivî (xí-yá) ndoo cutiacu daa, ndiachi stná-ndá nana-nda mahi vícò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchî nsii ma nàchicùn ichi-ndá mii-yà mahi ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn ñi inini-nsia iin razón xi-ya. Ñâyùcàndùá, dansínúú tñahá ìni-nsià palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúun gá ìni-nsia (sàhà nècuàchî ñi xihî).

5

¹ Doco cóò necesidad tiaa guè nù-nsià sàhà ñà-nduá icúmî coo quivî vâxi xi-nda, ñàni, ² vâchi sà-ináhà váha-nsia nansa sàa quivî xî Stoho-ndá Señor, ñà-cundua iin tiempo có-nihnú ìni-ndá, na ian quixi tècuìhnà (vehe-nda) ñuu, te có-nihnú ìni-ndá. ³ Vâchi meru quivî cachí nêhivî dadí uun iá, cóò ñi-ñàha cuu xi-né, dandu nanaá quixi tñundoho cahnu-ma, na ian quesáhá dolor xi nècuàchî ñahà cuàhàn tũmuú mée-xí, dandu (nêhivî có-ndóò tũha), mà càcu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdi ichi ñàa nduá nchicùn-nda, ñàni; ñâyùcàndùá mà cundúú quivî mà iin tiempo có-nihnú ìni-ndá. ⁵ Vâchi sàni datnúú Dios sàxinítñuní-nda, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdiá ñuu; cóò, vâchi có-nduú-nda nêhivî xî ichi ñàa. ⁶ Ñâyùcàndùá, màsà quidá-ndá na quidá nêhivî xicá ichi malu mà, vâchi mii-né, (có-ndulócó-né), na ian quidi-né nduá. Doco ndohó, ñi cundóò tũha-nda, te nacani sahnú ìni-ndá. ⁷ Vâchi nècuàchî quidi, ñuu xíquidi-né, te necuachî xini, ñuu xihî-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchî nchicùn ichi datnúú-yà sàxinítñuní-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuu) nù-ndá. Ñâyùcàndùá, xiñuhu nacani sahnú ìni-ndá, te cunindísá váha-nda mii-yá. Te ñi cuú stnahá stná ìni-ndá sàhà-ndá, (dandu chindeámà anima-nda, na ian quidá soldadu), ndixi-te dùhnû cáa (chindee xi anima-te). Daani, ñuhú stná-te iin mbelú cáa (chindee xi dini-té). Pues ducáni stná ndohó, iá iin tñundé ìni xi-nda (chindéé xî sàxinítñuní-nda), divi nduú tñundé ìni ñà-càcu-nda nù Dios. ⁹ Vâchi màdi ñà-nihî-nda castigu nduá sàni chitñuní ìni-yà cuu xi-nda. Cóò, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-nda Jesucristu nduá sàni chitñuní ìni-yà. ¹⁰ Vâchi mii-yá, ñi sàha-ya ñi xihî-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nihî-nda cundoo-nda nù-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchî itiácu,

te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nùu-yá. ¹¹ Ñàyùcàndüá, càhàn-nsiá nacuaàhandee stnahá ini-nsia nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-ndüú ley xi Jesús ni cachi Pablo xi nècuàchì ñuu Tesalónica nùu tutu yohó

¹² Sacúndáhvi-nsi nùu-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivi quidáchütün chuun ì xi mii-yá ndé ndoo-nsiá, ñáni, vächì nècuàchì xi-idònnùu nduú-né, te sáha-ne mii-nsiá ichi váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnñuhu xi-nsiá nùu-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, ni cündóó máni stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhí mii-nsiá iin ùi gà iñàha icúmí-nsiá quida-nsia, ñáni: xiñuhu cuàha-nsia nècuàchì xicánúu xixín iin conseju vii: te nècuàchì cuhúun ini-xi, nacuaàhandee ini-nsiánè. Daaní, nècuàchì tàñáha ga cunindisá víi, chindee-nsiánè. Cuàhà gá calma cundoo-nsia xi nsidanicuú nèhivi. ¹⁵ Te nú quidá quini-né xi-ndà, màsà náchítácühá-ndà ñà-ndüá ni quida-ne. Còó, cuisì-ni ni cúnihnú ini-ndà quida-nda ñà-ndüú iin ñà-vaha xi ñanìtnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndisá stná, te ò nècuàchì còó. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni càcàn tàhvi-ndà nùu Dios, ¹⁸ te naquimanì stná-ndáyá sàhà nsidaa ñà-ndüá yáha-nda, vächì ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xi Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádi-ndà nùu ñà-ndüá cuní Espiritu ìi quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhichi stná ini-ndà ñà-ndüá cachí nèhivi na dacáhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúun váha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun vii nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còó; nacoò dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xicàn tàhvi-nsí nùu-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàà-nsiá cunihnu ìi ndisa ini-nsiá. Cahnú gà Dios màsà còó ni-iin falta nùu-nsiá ndè cachi sàà quivi naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quidá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsiá, ni ini stná sàxinítnùni-nsiá, ni sàhà stná ndahàsáhà-nsiá; iin-ni ni coó víi nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcàndüá vètuni cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-ndüá sàni cachí-yá xi-ndà).

²⁵ Ñáni, cuàhà gá xiquèn càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsiá xi nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu váha. ²⁷ Yùhù, nùu Stoho-ndà Señor chináhí mii-nsiá ñà-ni càhvi-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivi iin-ni cahvi stná xi-yá.

²⁸ Ni cúcúmi cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Òi Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

1-2 Yuhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchi ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vèchi cahvi-nsiáyà. Pues vichi nì cunimàni-yá mii-nsiá; contentu nì cundóó-nsiá quida-ya.

³ Nsiuhù, nicanicuahàn icúmi-nsí naquimanì-nsí mii-yá sàhà-nsiá, ñàni. Te ñà-jaàn ndiá icà-nsí quida-nsi, vèchi nsiquívì chícá más xiníndisá ví-nsiá, te chícá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. ⁴ Ñàyùcànduá, na xicánúú-nsí sàhàn-nsí visita ndé natacá nèhivì xí Dios, cudí ini-nsí nacánì-nsí xì-né nansa quidá-nsiá, iin-nì xiníndisá vaha-nsia, te quidándéé stná ini-nsia, mate quidá quíni nèhivì xì-nsiá, te yàha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmi-nè ndoho stná-nè quívì naxicocuñ Jesús

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé ví ini-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmi Dios nsidandaà-yá sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natùu-nsia nùu-yá, te yàha-nsia ñuhivì ì xí-yá. Vèchi (ináhì) divi sàhà-ñá nchícùn-nsiá ñuhivì ì mà, ñàyùcànduá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhàmà cuisì ñà-ndiá icà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmi-yá cuàhatahvi-yánsiá ñà-vaha ndiá icà-nsiá nihi-nsiá, vèchi icúmi-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiuhù nacùndoo ndiaha-nda paz quívì naxicocuñ Stoho-ndà Jesús. Icúmi-ndá cuni-ndá mii-yá na nuu-ya ansivi, cutnahá-yá xì àngel fuerte xi-ya. ⁸ Mahi ñuhu xixin icúmi-yá nuu-ya, dandu nihi nèhivì có-nacúnì xì Dios castigu xiñuhu nihi-né, vèchi có-ndulócò-nè sàhà razón ndiaha xì Stoho-ndà Jesucristu. ⁹ Ñàyùcànduá, icúmi-nè danáà-né; nicanicuahàn icúmi-nè ndoho-ne; vèchi icúmi-nè cuxica dahuun-ne nùu-yá; mà cundóó-né cuni-nè cusahnù ndiaha-yá. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ì xiníndisá-xí-yá, cuàhà gá icúmi-ndá tavà-ndá tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndáyá quívì naxicocuñ-yá. Pues ducán icúmi-ndá quida-nda, nsiuhù te mii-nsiá, vèchi stná mii-nsiá nì xinindisá-nsiá na ní sàà-nsì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-yá.

¹¹ Ñàyùcànduá, nicanicuahàn xicàn tàhvi-nsí nùu-yá sàhà-ñá vátùni ndee vaha-nsia nùu-yá, vèchi sàni cana-yàndò (sàà-ndà nùu-yá). Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nihi-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vaha nihnù ini-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuni-nsiá quida-nsia ñà-xiníndisá-nsiáyá. ¹² Vèchi nù nì quidá-nsiá ducán, dandu chícá más quee tnùñuhu xì Stoho-ndà Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xi Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmi-nsiá quee stná tnùñuhu xì-nsiá.

2

Nansa icúmi ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchícùn xì ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhin xì-nsiá sàhà quívì naxicocuñ Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùu-yá, ñàni. Pues sacúndahví-nsi nùu-nsiá ² ñà-màsà yúhi-nsiá nù cachi nèhivì ñà-vichi sàni sàà quívì xì Stoho-ndà Señor. Còò, màsà nacánì ini-nsiá, (vèchi có-nduá ducán). Mate cachi-nè divi Espiritu ì xì Dios nì cachitnùhu xì-né, te ò ducán cachi stná-nè na càhàn-nè sàhù, te ò cachi-nè iá carta nùu-nsí cachi ducán, (doco còò, màsà cúníndisá-nsiánè). ³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vèchi mà cúí quixi quívì mà dècuèndè cachi sàà iin tiempu quesaha càhàn cuàhà nèhivì diquì Dios, dandu ndecunu iin tiaa nihnù ini-xì micuísì cuàchi. Doco temà, mà cúí nihi-té càcu-tè nùu andea. ⁴ Vèchi icúmi-tè cuni ùhi-te nsidaa ñà-nduá cahvi nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga iñàha cahvi-né, vèchi chícá ndiaá mii-té cachi-te. Te icúmi stná-te màcòo-tè veheñuhu cahnú xì Dios, te cachi-te xì nèhivì ñà-cuisì mii-té ndiá icà-né cahvi-né.

⁵ ¿A sàni nandòó-nsiá ñà-jaàn? Vèchi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhà stná-nsiá ndiá nduá sadí nùu temà ñà-mà cù ndecunu-tè vichi. Doco na sàà meru quívì xì-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-íá ley malu xì-tè ñuhivì yohó, mate quidáchúùn dèhá. Te divi ducán icúmi coo dèhá' dècuèndè cachi cuxio ana (sadí xì nùu-té). ⁸ Dandisá ndecunu vate-té, divi tè-niñnù-guá ini-xì micuísì cuàchi. Doco icúmi-tè cù-te quida tàchi Stoho-ndà Señor, vèchi icúmi stná-yá natùu-ya, te yàha ga ndiaha cunchi-yá na quívì naxicocuñ-yá, te divi sàhájàn icúmi-tè ndañuhu-tè. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmi chindee xì-té ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisi mà icúmi-tè quida-tè nsidanuu clase milagru xì-tè ñà-ndulocò nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmi-tè dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmi sàà ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahichì ini-nè

palabra ndàcuisi xí Dios cunduamà, vâchi cóni cùu ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacàcu xi-né ni cùí. ¹¹ Ñâyùcàndùá, icúmí-yà nacoo dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxinítnùnì-nè, te cunindísá-né palabra tnùhù xí témà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nihi nsidaa nèhivi mà castigu nacua ndiá icà coo xi-né, vâchi có-xiníndísá-né palabra ndàcuisi; cóo, cuisì ñà-cò-ndiáà cudú ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú ini Dios sàhà-nsiá, ñáni. Ñâyùcàndùá ndiá icà stná-nsi naquimani-nsi mii-yá sàhà-nsiá, vâchi decuendè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùu-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vâchi sàni nduhùì anima-nsiá ni quida Espiritu Ìi xí-yà na ní xinindísá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisi. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-ni sàà-nsiá càcu-nsia mà, ñâyùcàndùá ni cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xi-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xi-yá, vâchi cuni-yà cutnahá stná-nsiá xi Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa iñaha.

¹⁵ Ñâyùcàndùá, iin-ni cunihnu vâha ini-nsia mii-yá, ñáni. Te iin-ni quida stná-nsiá cumplir ñà-nduú ley ni chinaha-nsi mii-nsiá, a ducán nduá ñà-ni inini-nsia nùu-nsí, te ò ñà-nduá ni cahvi-nsia nùu carta ni tiaa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xicàn tàhvi-nsi nùu Stoho-ndà Jesucristu xi nùu Yua-nda Dios, vâchi divi-ya nduú ana ni quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-màni guá-ndà nùu-yá, vâchi ni sàhatahvi-yándô gracia xi-ya, te ducán vâtùni nacuahandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnundé ini (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùu mii-yá xicàn tàhvi-nsi ñà-ni nacuahandee ini-yànsi càhàn-nsiá micuísì ñà-iá vii, te cuisì ñà-nduú chuun vii ni quidá stná-nsiá, xicàn tàhvi-nsi.

3

Nansa ni xicàn Pablo ñà-ni càcàn tàhvi nècuàchi ñuu Tesalónica sàhà-né

¹ Ñà-yohó cachí guè xi-nsiá, ñáni. Sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-ni càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsi ñà-vâtùni nihi-nsi dacuítia-nsi palabra ù xí Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá ni cóo tnùhuhu xi nèhivi sàhà palabra mà nacua ni quida mii-nsiá. ² Daani, càcàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá vâtùni càcu-nsi nùu nèhivi malu, vâchi màdi nsidaa nèhivi nduú nèhivi xiníndísá. ³ Te vâtùni cahvi-nda xi-yá, vâchi icúmí-yà nacuahandee ini-yà anima-ndà, te nacuidahan-yándô nùu ñà-malu. ⁴ Ñâyùcàndùá, cahvi-nsi xi-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsi ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-nduá ni chinaha-nsi mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xicàn tàhvi-nsi nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá ni nsínuú ini-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá ni sàà-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua ni quida mii-yá.

Màsà cùndóo xixín-ndà ñuhivì

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá tùha cacanuú xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-nduá ni chinaha-nsi mii-nsiá, dandu màsà cùtnáhà gá-nsiá xi-né. Nsiùhù ndàcucàhan-nsi quivi Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsi xi-nsiá ñà-nacoo-nsianè, ñáni. ⁷ Vâchi ináhá-nsiá nansa ndiá icà-nsiá quida-nsia, divi nacua nisa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xi-nsiá, cóni sácúduán-nsi. ⁸ Màdi uun-ni ni níhi-nsi ñà-nduá ni saxixi-nsi; cóo. Ndui te ñuu nisa quidachuún-nsi, ndé nisa xávi tehe-nsi sàhà-ñá màsà cuáhachuún-nsi mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsi derechu càcàn-nsi ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco cóo. Ni quidachuún-nsi sàhà-ñá cundaà ini-nsiá ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vâchi ñà-yohó nduú ley ni sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xi-nsiá: nú có-cùnì nèhivi quidachuún-né, cóo derechu icúmí-né (càcàn-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vâchi sàni xinitnùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsiá xicànúú xixín, có-quidáchuún-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùu chuun xi dava ga nèhivi. ¹² Ñâyùcàndùá, nsidaa mii-nsiá nècuàchi quidá ducán, ni cúniní-nsiá, vâchi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu càhìn, te cachí xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsiá. Ñà-jaàn nduá dandacuú nùu-nsiá.

¹³ (Vichi càhìn xi nsidaa-nsiá), ñáni: iin-ni ni cunchicùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cùñáñá-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsiá có-ndulócó sàhà ñà-nduá cachí-nsi nùu tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cùtnáhà gá-nsiá xi-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan nùu-né. ¹⁵ Doco màsà cùndéhe úhi-nsiànè; cóo. Cuàha-nsianè ichi váha na ian càhàn-ndà xi iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-nduá ni cachí Pablo xi nècuàchi ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà nècuàchimà

¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvi-nsi nùu Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni ni cùndóo-nsiá contentu nsidanicuú quivi, ndéni ni cui ni cùndóo-nsiá, vâchi mii-yá, (cudú ini-yà) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi ni ndóo nsidaa-nsiá xi-yá nicanicuahàn, (ñáni). ¹⁷ Yuhù nduú Pablo, te cásahùì xi nsidaa-nsiá. Ndahà mií tiaí saludu yohó, vâchi divi nduú seña tiaí nùu nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te cásàhùu xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúu chuun xì Stoho-ndà Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùni ini mii-yá xì Yuamání-yá, divi ana nì dácácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda nùu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní Timoteo, vâchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísé cuenta nahí dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Nì cùndéhe ndahví-yá mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicàn tàhví.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivi chináhá iin ichì có-nduú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quíhin ichì cuàhin ladu Macedonia, nì xiquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiàa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-nduú ñà-ndáa. (Pues nacua nì cachi xi-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachi-ní xi-nè ñà-màsà ndúlócò-nè sàhà cuntu nacánì nèhivi, nì sàhà stná lista xì cuàhà xii-nda, vâchi còò fin xì ñà-jaàn, te còò stná nì-iin chuun vâha quidá stná, cuisì ñà-dacuáa xì nèhivi nduá. Nì có-chindéamàndó cunucuachì vii-nda nùu Dios, vâchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco çindù-ñá disáhá-xì sàni sàcùnaha-nda chivâha-nda palabra nì xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-ndà, dandu cunihnu vii ini sàxinìtnùni-nda, te cunihnu vâha ndisa ini-ndáyá, vâchi nú ducán, dandu sàa stná-ndà cucuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-ndà. ⁶ Doco dava nèhivi, có-quidá-né cumplir ducán, ñàyücànduá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoo-nè cahan cahan-nè chináhá-nè nèhivi, doco còò nì-ñàhà nìhì ndèè-né. ⁷ Maestru chináhá vii xì ley ì nduú-né cahan-né, doco nì mii-né có-cùndáa ini-nè ñà-nduá dacuahá-né, mate ndee gá cahan-nè (xì nèhivi).

⁸ Ináhá-ndà, vâha ndisa ley xì mii-yá, doco nú cuàhàn-ndà chinaha-ndáñá, dandu xiñuhu chinaha-ndà nacua ndiá icá-nda. ⁹ Te ináhá stná-ndà cóni cuyúcun ley mà sàhà-ñá cadià nùu nècuàchi nihnú ndácuisì ini-xì; còò. Sàhà-ñá cadià nùu nèhivi cuàchi, ñàyücànduá nì cuyucàn. Vâchi ndoo nèhivi nihnú chicuéhè ini-xì, có-íniní-né ley xi-ya, vâchi cahíchi ini-nè ley mà, te quidá ndevâha-ne cuàchi. Malu-nè, vâchi có-ndúlócò-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahá xí-né. Te ò dava-ne nduú tiàa nihnú ini-xì na ian nihnú ini nècuàchi ñahá, te dava-ne, xidácuihná stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne; có-càhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchimà nì cuyucun ley ì xì Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-nduá sàni cachi jaàn, te ò ndéni ñàhà có-lá nacua cachi palabra ì.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cahan yùhù; vâchi nùu Dios ndiaha xi-nda sàni nihítahví ñà-càhìn razón mà xì nèhivi. ¹² Te vátùnì nì nihìndèi quide chuun jaàn, vâchi nì nacuhàndee ini-yá yùhù. Ñàyücànduá, naquimánì mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansvéhé-yá, nì ndenihi-ya yùhù ñà-nduú iin nècuàchi seguro, te ñàyücànduá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevàhì diqui-yá, te nisa quida quini xì nèhivi xí-yá; yáha ga dana nisa ìe. Doco nì indehè ndahví-yá yùhù, vâchi sàhà-ñá cóni-cùndáa ini, ñàyücànduá ndisa quide ducán, vâchi tàñáha ga sàni cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvi Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nihí nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú ini sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vâchi nì nuu-ya ndè ñuhivi yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchi iá cuàchi-xì. Palabra ndácuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchi chicá malu nì sanduì, doco nì indehè ndahví-yá yùhù. Te çindù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivi ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yá sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivi vâxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndáyá, vâchi único ana cusáhnù nicanicuahàn nduú-yá; mate có-tù-yá cundehè-ndà, doco iin-ni iá-yá nicanicuahàn. Míndalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùh-yá.

¹⁸ Nahí dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhí mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachi xi-ní. Te divi ducán nì cacachì stná razón ndiaha nì quixi nùu Dios daa, te nì cachtmùha sàhà-ní. Ñàyücànduá, nsinuu vâha ini-ní ñà-nduá nì cachi palabra mà, vâchi sàhàmà vátùnì nihí-nì cuahàndee gá ini-ní (sàhà chuun ì xí-yá), na ian sàhàndee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xì, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóò-nì ñà-xinindisá víi-ní. Cunsihì ini-ní sàhà anima-ní ñà-nì cóò víiá, vâchi dava nèhivi, sàhà-ñá có-ndúlócò-nè sàhà anima-nè, ñàyücànduá có-xinindisá víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Ùi tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñàyücànduá, sàni nacoò dahuin-nè ñà-coo-ne ndahá ñà-malu àma sàa-nè cundaà ini-nè ñà-mà vâha cahan ndevâha-nda sàhà ichì Dios.

2

Ñà-nduá ni cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

¹⁻² Primeru cachí xi-ní ñà-xiñùhù càcàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivi. Cuàhà gá càcàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchi cusáhnù nùu ñuu-ndà xi sàhà stná nsidaa ana nihí chuun. Càcàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimanì stná-ndà mii-yá sàhà-né áma nihí-ndà cundoo cuéyàà-ndà ñuhiví, còo ni-ñàhà màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi ví-ndayá, dandu quida vii-ndà nacua ndiá icà-ndà. ³ Váchi nsidaamá, chuun vaha nduá nùu Dios, te divi nduá cudíi ini-yá sàhà-xí. Mii-yá nduú ana ni dácacu xi-nda, ⁴ te cuní stná-yá càcu anima nsidaa stná nèhivi; cuní-yá sàa stná-nè cundaà vaha ini-nè ñà-nduú palabra ndacuisi xí-yá. ⁵⁻⁶ Váchi imindaa Dios iá, te imindaa ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, váchi mii-yá, ni nanduu-ya iin nèhivi, te ni sàha-ya vida xi-ya ni xihí-yá cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dañà-ndà nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempu vaha ni dátú-ne palabra mà nùu nèhivi. ⁷ Ñàyücandüá, ni ndacu nuú stná yùhù ñà-cacanui cachítnùhi xi nèhivi palabra mà. Ñà-ndàà nduá cachí, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùu mii-yá ni nihí chuun ma ñà-chinahi nèhivi nsidaa ñuu nansa iá palabra ndacuisi ndiá icà-né cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní càcàn tàhvi nècuàchi tiàa nùu Dios. Doco nú cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu ni cundúu-nè nèhivi iá ndoo anima-xi, nèhivi có-xidá ini-xi; ni màsà cundúu stná-nè nèhivi xiní ùhi stnahá. ⁹ Te nècuàchi ñahà, cuisì estilu iá vii ni coó sicoto ndixi-né, iin estilu có-ndàa quini, iin modo mà cuítnùhu nèhivi-né. Te màsà (dáyáha-ne) natnii vico-né ñni-né, ni màsà ndúcútú cuàhà-né xi oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiá). ¹⁰ Còo, anima-nè ni coó ví chicá vaha sàhà ducán quida-ne cuàhà obra, váchi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachí cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoo-né iníni-né chináhá nèhivi (palabra xi-ya), dandu ni cundóo dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-nduá cachí palabra mà. ¹² Te có-sáhi chinaha nècuàchi ñahà, ni có-sáhi dandacú stná-nè iin chuun nùu nècuàchi tiàa; còo. Icúmi-né cundoo dadí-né. ¹³ Váchi dihna nècuàchi tiàa Adán ni quidavàha-ya, màdi nècuàchi ñahà Eva. ¹⁴ Te màdi Adán nduú ana ni dándàhvi (ñà-malu), còo; nècuàchi ñahà nduú ana ni xinindisá tnùhu xi-sì, te ducán ni xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nècuàchi ñahà quivi vichi, nú iin-ni xinindisá ví-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchi vehe-ne), dandu vátùni càcu-ne na túinuú mée xi-ne ñuhiví. Doco iin-ni ni coó sahnú ini-nè, te coo ì stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mée xi-ne.

3

Índù clase nèhivi xiñuhu cunduu iin tiàa cunuú nùu nèhivi xí Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nihí-né chuun cunuú-né nùu nèhivi xí Dios, dandu vátùni, váchi ñà-ndàà nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñàyücandüá, nècuàchi cuàhàn nihí chuun cunuú mà, icúmi-nè cunduu-ne iin nèhivi còo falta xi, iin nèhivi imindaa nècuàchi vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nècuàchi sahnú ini-xi, iin nècuàchi iá tnùñuhu-xí; màsà cundúu-né nècuàchi quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudíi ini-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana túha chinaha vaha xi nèhivi. ³ Màsà cundúu-né nècuàchi túha xini, ò iin nècuàchi túha cani stnahá, còo; nècuàchi vaha ini-xi ni cundúu-né, nècuàchi màni ini-xi. Te màsà cundúu-né iin ana túha nàá stnahá, ò iin ana tòo xi dihùn. ⁴ Iin tiàa dandacú ví nùu nèhivi vehe-xi ni cundúu-né; xiñuhu cumini vii dèhe-ne, te ni coó stná tnùñuhu xán nùu-né. ⁵ Váchi nú mà túha iin tiàa dandacú ví-né nùu nèhivi vehe-ne, dandu mà cúí cunuú ví stná-nè nùu nèhivi xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cundúu-né iin ana làcà saa-ní ni quihin ichi-yá, còto cutuxi ini-nè cuàhà gá ndiáá-nè, váchi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cundúu stná-nè iin ana icúmi tnùñuhu nùu dava ga nèhivi ñuu-nè; váchi nú có-quidá ví-né nùu nècuàchi ñuu-nèmà, dandu mà ùhi daquée cuàchi nècuàchimà diqui-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nèhivi cunduu nècuàchi nihí chuun xinúcuáchi nani diácono

⁸ Daaní, stná nècuàchi xinúcuáchi dasán obra, ni cándunú stná-nè nècuàchi tnùñuhu, nècuàchi cumplidu ndisa. Màsà cundúu-né nècuàchi xihí cuàhà vinu; ni màsà cundúu stná-nè nècuàchi cuú ini-xi sàhà dihùn; còo. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchi cúnshì ini-xi sàhà anima-xi ñà-ni cóo víiá. Te iin-ni ni cúnchicùn stná-nè ndudu ì ni dátú Dios nùu-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-nè cunucuàchi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còo ni-iin falta xi-ne, dandu vátùni ndòo ndisa-ne xi cargu mà. ¹¹ Stná nècuàchi ñahà (cunucuàchi ducán), xiñuhu cunduu stná-nè nècuàchi tnùñuhu, màdi nècuàchi túha cuitnùhu, còo; nècuàchi sahnú ini-xi ni cundúu-né, nècuàchi mà túha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nècuàchi tiàa xinúcuáchi, mindaa ñahàdihí-nè ni cúcúmi-nè, te ni

cúndúú stná-nè ana dandacú víi nùù dèhe-xi, xì nùù nsidaa gá nèhivi vehe-ne. ¹³ Vàchi nú ni cúnúcuáchì víi-nda chuun xì mii-yá, dandu nihì-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nihì stná-ndà ñà-mà yúhì gá-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyá.

Nansa ni cachi Pablo ndiá òsàhà-xì ni tiaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yàchì sàì jaàn ndé iá-ní cahín, doco nú ni cueé cuáhì coi yohó, dandu siquiera sàni tiaì iin ùù ñàhà ñà-cundaà vaha inì-ní nansa cacanuú vaha-ní. Vàchi ndohó, iin-ní nèhivi nihnú vaha inì xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiacú nicanicuahàn nduu-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivi xì-yá. Te icúmi stná-ndà palabra ndàcuisì xì-yá, ñàyùcàndúá inúù-ndàñá, te ndiaá-ndàñá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndàá nduá, ndiaha gá palabra sàni dátúì-ya nùù-ndà, vachi nacáníá nansa ni nanduu-ya nèhivi, te ni xini nèhivi ñuhivì-yá. Te sàhà Espiritu Ìi ni cundaà inì-nè, còò falta xì-ya. Daani, stná àngel xì-ya, ni xini stná-nèyà, dandu ni dàcuítìà nèhivi razón sàhà-yá mahì nèhivi ndoo cuahà ñuu ñuhivì yohó, te cuahà gá-nè ni xiníndísá stná xì-yá. Daani, mànuhù-yá ansivi ndé gloria xì-ya.

4

Nansa coo palabra tñuhu cuitià na sàà quivì xinu tiempu yohó

¹ Claru cachitnùhu Espiritu Ìi xì Dios nansa icúmi coo quivì xinu tiempu yohó. Dava nèhivi, dècuèndé sàà-nè nacuaà-né ñà-nduá xiníndísá-né, cachi-yá, dandu cunchicùn-nè ñà-tñùhù cacachi ñà-malu, vachi cunindísá-né nacua cuníá cunindísá-né. ² Te tiaa icúmi dacuaha-xì-né ducán, vaha gá-te datiaá-te, doco tñuhu cundua cachi-te. Mà cúì gá mànihì Ìni-te Ìndù chuun nduú iin chuun vaha, vachi mà cúú gá sàxinítñùnì-te sentir, na ian (xíhi) iin quisi ndé dúcùn tñuni. ³ Te cuahàn-te cachi-te xì nèhivi ñà-cuàchi nduá cucumí-nda ñahàdihì-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-ndà dava ñà-nduú saxì-nda, cachi-te. Doco nsidaa ñà-itiaá-cú-ndà, ñà-nduá ni quidavaha Dios nduá; nùù mii-yá vaxan, ñàyùcàndúá vátuni cutiacu-ndàñá nú naquímani-ndáyá sàhà-ñá, vachi xiníndísá-ndà (ichì-yá), te ináhà-ndà ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁴ Vachi nsidaa ñà-nduá ni quidavaha-ya, íá viiá. Te màsà càhìchi inì-ndà ni-ñàhà ni quidavaha-ya, vátuni íá nsidaa nú ni naquímani-ndáyá sàhà-ñá. ⁵ Vachi sàhà palabra ni cachi-yá xì sàhà stná ñà-nàquímani-ndáyá, ducan sàà ñà-cutiacu-nda ndee vaha-ñà nùù-yá.

Ñà-nduá ni cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaha-xì nèhivi nchicùn ichì-yá

⁶ Palabra ni cachi xì-ní jaàn cachi stná-ní xì nsidaa nèhivi iin-ní xícahvi xì Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchì víi nùù Jesucristu, te chicá ndufuerté anima-ní ñà-xiníndísá vaha-ní, te nchicùn-ní dàññùhù íá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócò-ní sàhà cuentu có-ndiáá, ò sàhà creencia-ní. Còò, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuahandee inì-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte ni quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquicúñù-ndà iyuhu. Doco nú fuerte nihnú inì-ndà ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámándó, vachi ducán nihì-ndà iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, xì stná na cundoo-nda inga ñuhivì. ⁹ Palabra ndàcuisì nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá ícà-ndà cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámá ñà-ndàcuisì), ñàyùcàndúá sàhandee inì-ndà quida vii-ndà (chuun ìi xì-yá) mate quidá quini nèhivi xì-ndà, vachi mii-yá, nicanicuahàn itiacú-yá, te sàhà mà íá tñundé inì xì-nda nùù-yá, vachi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase nèhivi, ñàyùcàndúá nú nduu-nda nèhivi xiníndísá-xì-yá, dandu ináhà-ndà vátuni càcu vii-ndà nùù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmi-ní dacuaha-ní nèhivi, te chinaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdì cachìchi inì nèhivi mii-ní ñà-nduú-ní iin nècuàchi chiì. Ñàyùcàndúá, càhàn vii-ní xì-né; te cacanuú vii-ní. Te ni cúcuú stná inì-ní sàhà nsidaa ñanitnaha-ní. Te siempre cunihnu vaha inì-ní mii-yá, vachi ducán cundiaà-ní anima-ní. Daani, nú indèhe nècuàchi xiníndísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vátuni quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuéì dandu sàì ndé iá-ní, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ìi, te iin-ni ni nàcuàhandee inì-ní nèhivi, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná inì-ní ñà-íá iin ñà-nduá ni nihitáhvi-ní (nùù Dios) daa na ní chitándóò nècuàchi sahnú ndahà-né òmì-ní, te ni càhàn-nè xì-ní razón ndiaha xì-yá. Ñàyùcàndúá, iin-ni quida-ní ñà-nduá sàni nihitáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-nduá cachì xì-ní yohó, nsinuu vaha inì-niá; iin-ni cunihnu vaha inì-niá, dandu cundaà inì nèhivi ñà-chicá más sàni cutùha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xì mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dacuáhà ndevaha-ní nèhivi. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yohó, vátuni càcu-ní nùù Dios, te càcu stná nèhivi iníni xì ñà-nduá chináhà-ní.

5

Modo ndiá icà-ndà càhàn-ndà xi nècuàchi iá falta-xi na sàha-ndané ichi váha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchi sahnú iin falta, màsà canáhá ndevàha-nda xi-né. Còó. Càhàn vii-ndà xi-né na ian càhàn-ndà xi iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xi-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchi ñahà sahnú nduú ana (sàha-nda ichi váha), dandu càhàn vii stná-ndà xi-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchi ñahà chii nduú-né, dandu càhàn tnũñuhu-nda xi-né iin modo vii na ian ni cundúú-né iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnahá-nda nú yàha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchi ñahà ni xihí ì-xí, dandu dacútiáctú-nsià nècuàchimà, nú ndisa (còó tnahá-ne cundehè-né nùu-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchimà ñà-ndiá icà-né quidañuhu-né tnahá-nemà, te nachindee-né ana sahnú xí nemà, vâchi cundamà iin obra váha nùu Dios, iin obra cudú ini-yà sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchi cuaán ndisa nduú-né, te còó tnahá-ne cundehè-né nùu-xí, dandu cuisí Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xicán tàhvi stná-nè nùu-yá ndui te ñuú. ⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisí cudú ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né, dandu mate itiáctú-nè, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xi-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha váha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihí nèhivi nansa daquéé cuàchi-ne diqui-ndà, ⁸ vâchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnahá-nda, te chicá màs cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivi meru vehe-nda, vâchi nú còó, dandu ñà-sàni nacuaà-ndà ichi Dios nduá, te chicá quini queá nùu modo xi nècuàchi có-xiníndisá.

Ñà-nduá ni cachi Pablo quida nèhivi xí Jesús na cuáhàn-nè tavá-né lista xi nècuàchi ñahà sahnú nihí xí ayuda

⁹ Cuisí nècuàchi cuaán sàni xínu ùni dico (60) cuà ni cundúú ana nàcava nùu lista, cuisí ana nisa ìa xi imindaa nsi-ì-xí. ¹⁰ Te ni cundúú stná-nè iin nècuàchi ináhá-nsiá ni quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà ini-nsia a ní dàcuàhmú ví-né luchí cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu ví-né nèhivi sàa vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùu dava ga nèhivi xí Dios, mate chuun cuati ñaha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchi yáha tnũndoho, te ò ndéni nèhivi ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vátuni nàcava stná-nè nùu lista xi nèhivi (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchi chicá cuachi, còó, vâchi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhi sàa-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cundamà, vâchi ñà-nduá ni cachi-nè, sàni nacoo-neá. ¹³ Nècuàchi chicá cuachi ma, mà úhi cuni dùsàn-né, te cacanuú xixín-né vehe vehe. Te màdi cuisí ñà-jaàn, vâchi cutúha stná-nè cuitñuhu-ne, daquihiyuhú-né nùu chuun xi nècuàchi dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá icà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñâyücandúá, yùhù cachí, chicá váha ni nándàhà ñahacuaán nú cuachi-nè, te ni cúnshi ini-nè dèhe-ne, xi chuun vehe-ne, dandu mà níhíndèè nècuàchi có-ìá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (diqui-ndà sàhà nècuàchimà). ¹⁵ Vâchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchimà sàni tucú ichi ñà-malu. ¹⁶ Ñâyücandúá, nú iá iin nècuàchi tiàa xiníndisá, ò iin nècuàchi ñahà xiníndisá, te ndoó tnahá-ne ni xihí ì-xí, dandu mii-né ndiá icà-né chindee-né nècuàchimà sàhà-ñá màsà còó necesidad cundehè nècuàchimà nùu tãcá mii-nsiá. Vâchi nú chindee-nsiá tnahá-nsia ducán, dandu vátuni sàa-nsiá chindee-nsiá nècuàchi cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchi sahnú inúu nùu nèhivi xí Dios

¹⁷ Nècuàchi sahnú inúu víi nùu nèhivi xí Dios, ndiá icà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchi càhàn xi-ndà sàhù, te dacuahá-nèndò palabra ìi xí-yá, dandu chicá màs xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vâchi cachí nùu tutu ìi (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cùñúhú ñunu yuhú buey na sànihni-si sicayòcò trigu cóyo nuniá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda nihí-ndà raya xi-nda”, cachá.”

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivi diqui iin nècuàchi sahnú inúu xi-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivi diqui iin nècuàchi sahnú-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màsà cándisá-ní, vâchi xiñuhu siquiera ùi ò ùni-nè, (dandu vátuni cunini váha-ní ñà-nduá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchi xidá cuàchi ma, te có-ndúlócò-nè, dandu chinaha-nínè nùu nsidaa compañeru-nsiá sàhà-ñá (ni nácáni ini-nè, te) yùhí-nè. ²¹ Yùhù cachí xi-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xi nècuàchi sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihí-ní nsidanicuú-né, màdi chicá víi quida-ní xi ana ìa váha xi-ní. Ducán chináhí mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xi Jesucristu, xi nsidaa stná ángel ìi xí-yá.

Màs gà conseju ni sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-ñá. Dihna nacani vaha ini-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchi có-quidá víi, vachi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhi) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tixi-ní, ñàyücàndüá coho stná-ní chii vinu si-uva, màdí cuisì tècuí uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tàñáha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco náhà xicà iá cuàchi-ne. Te dava ga-né, cuisì ndè después natüi cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducání stná xi nècuàchi quidá víi; vachi nú sàni quida-nda obra, claru tütia núu nèhivì; te mate dehé ni quida-ndañá, doco mà cüi coo dehá' nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchi ndoó saín núu iin lamú

¹ Nècuàchi ndoó saín núu iin lamú, ni coó tnüñuhu xi-né núu lamú xi-ne, vachi nú ducán, mà níhíndèè nèhivì càhàn-nè diquí mii-yá ana cahvi-nda, ni diquí stná ñà-ndüá xiníndísá-nda. ² Te nú iin nècuàchi xiníndísá nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni nduú-né núu Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vachi iin-ni xí-xinindísá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñàyücàndüá chicá ndiá icà peón mà cunucuachi víi-né núu nècuàchimà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmi-ní cachitnùhu-ní xi nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cündóó-nda xí ñà-ndüá icúmi-nda, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vachi sà-iá mii-yá ini anima-nda

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xi tucu palabra có-càchi nacua cachí palabra víi xí Stoho-nda Jesucristu, dandu (màdí ichi mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchimà ndiáá cuàhà-né. Te nú có-càndísá-né palabra nacua nduú ichi ìi mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cüdfí ini-nè cuàhà-né sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhi quesaha-né cumbidiá stnahá ini-nè sàhà-né, te nàá stnahá stná-né; dandu vihi gá pesadu càhàn-nè diquí ñanitnaha-ne, te chicá indéhe díin stnahá stná-né. ⁵ Dandu quesáhà-nè daquée cuàchi stnahá stná-né, vachi sàni dàcà sàxíniñnùni-né, te có-nihnú gá ini-nè ñà-nduú ñà-ndacuisì. Cutu ñà-nihì-nda dihùn nduá disáhà-xí cunchicùn-nda ichi Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchi nihnú ini-xi ducán, nacoó dahuun-nínè. ⁶ Pues ñà-ndaá nduá, cuàhà gá ñà-cuicà nduá núu-nda nú nchicùn víi-nda ichi-yá, te ndoo-nda contentu xi ñà-ndüá sà-icúmi-nda. ⁷ Vachi còò ni-iñàha nihì-nda ni quesáá ñuhiví yohó, te còò ni-iñàha cunihì stná-nda cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñàyücàndüá, nú iá ñà-cutiacu-nda xi ñà-cundixi-nda, xi ñà-jaàn-ní ni cündóó-nda contentu. ⁹ Dava nèhivì, yàha ga cuní-né nducuaica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligrü ndacá mà, vachi nú nihnú ini-nè ducán, mà úhi sàà-né dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhi dandahví ñà-malu-né, te dacà-sí diní-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquíni-xí xi mii-né, vachi sàhà ñà-jaàn icúmi cuchiuehe anima-né, te mà natüi ga-né núu Dios. ¹⁰ Vachi nú cuú ini-nda sàhà dihùn, mà úhi quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vachi nahì yohó cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, ni cuu cuahá ini-nè sàhà dihùn, te sàhàjàn ni tütü-né inga ichi ndé có-xiníndísá víi gá-né, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-né.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñàyücàndüá ni-iin xichi màsà nacání ini-ní quida-ní nacua quidá nècuàchi yucán. Iin-ni cuàhandee ini-ní quida-ní ñà-ndüú ichi vaha, te nanducu-ní nansa cahví víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúníhñú ini-níyá, te iin-ni cuu stná ini-ní (sàhà-yá xi sàhà stná ñanitnaha-ní). Quidandee ini-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni ini-ní. ¹² Cuàhandee gá cumi-ní ñà-màsà dàca xi diní-ní, te nacoó-ní fe vaha xi-ní; iin-ni cunsihi ini-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vachi sàhà-ñá nihì-ñiámà, ñàyücàndüá ni cana Dios mii-ní, te ndee ní cachì stná-ní iin palabra vaha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn víi-ní ichi-yá; te cuàhà stná nèhivì ni inini na ní cachì-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñàyücàndüá, vichi chináhí mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha ni cachì Dios. Ducán cachí xi-ní, te inini stná mii-yá, divi mii-yá ana dipoder-xi itiacú nsidanicuú iñàha iá ñuhivì; te inini stná Jesucristu, divi mii-yá, ana ni cachì vate stná ñà-ndüú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá núu Poncio Pilato. Ñàyücàndüá, iin-ni chivàha-ní ñà-ndüá ni ndacu nuù-ní núu-yá. Màsà cümánchà anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòó-ní ndé cachì sàà quivi naxicocuñ Stoho-nda Jesucristu. ¹⁵ Vachi meru quivi xi-yá icúmi-yá tütü-yá núu-nda quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yá), vachi ndiaha gá-yá. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhivì, cuisì mii-yá cusáhnü-yá núu nsidaa rey, xi núu nsidaa gá ana icúmi chuun ñuhivì yohó. ¹⁶ Cuisì mii-yá nduú ana de por sí icúmi xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnüú nihni ndiaha ndé iá-yá, te mà cüi nihì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana ni xinínüú xi-yá, ni mà nunca

sàà-nè cuni-nèyà. Te vichi nicanicuahàn ni queé tñũũhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsáhnũ fuerte-yà (inicutu), amén.

Nansa xiũũhu cunihnu ini nècuàchi cuicà

¹⁷ Cáhàn-ní xì nèhivì icúmí xí ñà-cuicà ñũhivì yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhví-né xì dihùn xí-némà, vèchi còò seguru xan. Còó. Dios ni cahvi xi-nda, vèchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te cuisì mii-yá vaha ndisa inì-xi, te sáha-yándó nsidanicuú ñà-ndúá xiũũhu nù-ndà sàhà ñà-cundoo-nda contentu ñũhivì yohó. ¹⁸ Cachì-ní xì nècuàchi cuicà mà ñà-ndiá icà-né quida-ne obra; dispuestu ni cundóó-né dasàn-né ñà-ndúá icúmí-nè, te cundehè ndahví-nè ñanitnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuàhà ñà-jaàn, dandu cunduumà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vaxi xi-nda, te ducán nihì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachí xì-ní Timoteo, cundiaa vaha-ní (palabra ì) nì ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nèhivì cáhàn ndevàha palabra loco mate cachí-nè chicá ndiaá ñà-ndúá ináhá mii-né. Ináhá-nè, cachí-nè, doco cachí va-ne, vèchi có-ndúá ducán. Dava nèhivì, ducán nì tuxi ini-nè, doco divi sàhámà nì tucù-nè nì quee-ne nuù ichì xiníndisá víi-nda mii-yá.

Ní cúcúmí cuàhà-ní gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Òi Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ndiaha nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùní ini Dios sàhí nacua nì chitnùní stná ini-yà ñà-nihì-ndà vida ndiaha nùu Jesucristu, vèchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhùí xì mii-ní Timoteo, vèchi nahí dèhemaní nduu-ní. Te xícàn tàhvi nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-ní vihi gracia, te nì cùndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu ni coo-ní quida-ya.

Nansa ni cachi Pablo xi Timoteo ñà-nsinúu ini-nè nècuàchìmà

³ Nacua nisa quida xii nisa xinucuachi víi-né nùu Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò nì-iin falta dandoho-xi sàxinítnùní. Pues divi nùu mii-yà xícàn tàhvi sàhà-ní: ndui te ñuu naquímání mii-yà sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúu inì mii-ní. ⁴ Mà cù nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cuní cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha ini animè. ⁵ Yùhù nsinúu stná ini nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha ini-ní mii-yà, màdiá danani úun-ní nduá. Primeru nitá xì-ní Loida, nisa xinindisá-nè mii-yà, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná ini-niyà ináhi.

⁶ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nsinuu inì-ní nansa nì nihítàhvi-ní na ní chitándòí ndahí òni-ní daa, te vichi cuní nandudí inì-ní quida-ní nacua nduu tàhvi-ní. ⁷ Vèchi çindü ináha quidá Espiritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yúhí-ndà quidá-yá? Còò, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yá; te sàhà mii-yà chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacání sahnú ini-ndà quidá-yá. ⁸ Ñàyùcàndüá, màsà cùcàhán nùu-ní càhàn-ní xì nèhivi sàhà Stoho-ndà Señor, nì màsà cùcàhán nùu stná-ní sàhà yùhù ñà-ìé vehecàa sàhà-yá. Còò. Dispuestu ni coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yà, vèchi icúmí-yà chindee-yándò. ⁹ Nì dácácu-ya anima-ndà, te nì cana-yándò ñà-cunchicùn-ndà ichi ñi-yá. Doco màdi sàhà obra vaha nì quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñá ducán nì chitnùní ini mii-yà, te sàhà-ñá màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na tàyòò ñuhiví, dandu nì chitnùní ini-yà ñà-cuàha-yándò gracia xi-ya nù sàni tencicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vèchi nì quixi Jesucristu ñuhiví yohó ñà-dacácu-yándò, te sàhà-ñá nì cundee-yà nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xitià razón ndiaha xí-yà, te ducán datnúu-yà anima nèhivi ñuhiví nansa nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nihì chuun cachitnùhi xì nèhivi, vèchi mii-yà, nì techuún-yà yùhù cùhìn chinahí nèhivi nsidanicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié' ndohí (quidá nèhivi). Doco có-cùcàhán nùí, vèchi ináhi ana xiníndísé; ndahà mii-yà sàni dàyáhi míí, te ináhi iin-ní icúmí-yà cundiaa-yà vida xi dècuèndè quívi nasai nùu-yà.

¹³ Dàñùhù nì dàcuàhí mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha ini-ní, te màsà dàmá-ñà, vèchi vátùnì chindeé mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha stná ini-ní mii-yà, te cuu stná ini-ní sàhà nsidaa nèhivi, vèchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda nù nchícùn-ndà Jesucristu. ¹⁴ Sàhà poder xi Espiritu ìi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoí nùu-ní, vèchi iá-yà ini anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhá-ní tucu sànacání ini nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cuú gá ini-nè sàhí. Iin nècuàchìmà nduu Figelo, te inga-nè mà nduu Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesíforo, cóò; có-cùcàhán nùu-né ñà-ìé vehecàa yohó. Nì cùndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivi vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòò vaha ini nì quida-ne.

¹⁷ Vèchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xicanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì cùndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quívi (nacuaàha-nda cuenta nùu-yà). Vèchi mii-ní, ináhá vaha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vàha nì quida stná-nè (xì-ndà) na nì sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahí dèhe míí nduu-ní, te cachí xì-ní ñà-nì nsinúu vaha ini-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà ini anima mii-yà. Pues vichi divi sàhà gracia mà nì cúnihnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gá ináha sàni dàcuàhí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá más nèhivi. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nínè ñà-nduú palabra nì dàcuàhí mii-ní, dandu vátùnì chinaha stná-nè màs gá nèhivi.

³⁻⁴ Quidandee ini-ní sàhà nsidaa vida yáha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vaha, vèchi soldadu xi Jesucristu nduu stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduu soldadu, nacóò nihní-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cuní-te cunchicùn vii-té ana dandacú nùu-té. ⁵ (Inga ejemplu): nù nduu-nda tècuachi dadavástnàhá juego, dandu fuerza icúmí-ndà cunchicùn-ndà ley xi juego mà, vèchi nù coó, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nù

nduu-nda nècuàchi xitú, te quidáchúün ví-nda itu-ndá, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchi níhi xì ñà-nduá caná viú mà. ⁷ Pues nacani vâha ini-ní sâhá ñà-nduá cachí xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vâha ini-ní sâhá nsidaájân. ⁸ Nsinuu ini-ní sâhá Jesucristu ñà-ní natiacu-yá, te nduú stná-yá descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí xì nèhivì na (xicánúí) cachítnùhi xì-né razón ndiaha stá-yá. ⁹ Te sâhá-ñá quidé ducán, ñâyücànduá ndohí vichi, sà-ináhá-ní; dècùèndè ndiadí stáí vehècàa vichi, vâchi quidá nèhivì cuenta ñà-nduú iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, còò, có-ndiadiá, (xítia iia). ¹⁰ Ñâyücànduá, quidándéé ini sâhá nsidaa ñà-nduá yáhi, vâchi nú ducán, dandu ñhihâhvi nècuàchi nì nacâxin Dios sâa-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè nùù-yá (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndáa nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndá sâhá-ñá nchícùn-ndá mii-yá, dandu icúmí stná-ndá natiacu-ndá, te cundoo-nda nùù-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sâhá-yá), dandu quivì sàa-yá cusahnú-yá, cutnahá stná-ndá xì-yá cusahnu-nda. Doco nú nì nâcuâa-ndayá, dandu icúmí stná-yá nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ní icúmí-yá quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-nduá) sàni cachi-yá), vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xì palabra xi Dios

¹⁴ Câhàn-ní xì nècuàchi (chináhá xì nèhivì xí Dios), te dansínúú ini-nínè sâhá palabra yohó. Cachí-ní xì-nè ñà-Stoho-ndá Señor nduú ana ndácùcahan-nda, te sâhâyücànduá màsà cundóò-ndá nâá stnahá uun-nda sâhá chuun cuatiluha, vâchi nú ducán, mà ñihindèè-ndá ni-iyuhu ñà-vâha, cuisì danácání gá ini-ndá nèhivì iníní má. ¹⁵ Cuàhandee ini-ní (quida vii-ní) sâhá-ñá ndee vâha-ní nùù Dios, màdí cucahan nùù-ní (nùù-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndâcuisì divi nacua ía ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuèhé, nì loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vâchi žindú ñà-jaàn nihì-ndá nùù palabra mà? Cuisì ñà-chicá màs tucù-ndá inga ichì có-nduú ichì mii-yá. ¹⁷ Vâchi nahi cuèhé xítia nihni iquicúñú-ndá, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñhùhù (có-ndiáa mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñhùhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vâchi sàni tucù nècuàchimâ iin ichì tnùhù, te cachí-nè (màdiá quivì nùù-xí natiacu-ndá); còò, ñà-sàni natiacu-ndá nduá, cachí-nè, te sâhá palabra jaàn sàni dacà-nè òni dava nèhivì, te có-xiníndísâ gá nècuàchimâ. ¹⁹ Doco tucu ía iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian ituú stná iin seña xi-ya icà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndá Señor indú nèhivì nduú nèhivì xì-yá”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xi quivì Cristu, nì nâcòó dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sâhá traste vehe nècuàchi cuicà

²⁰ Cuàhâ traste yuhùnùhù ndoo vehe iin nècuàchi cuicà, te dava traste mà, oro ò plata nì cuyucàn, te cuisì ñà-vii quée iniâ. Doco dava traste mà, yutnù ò ñhùhù nì cuyucàn, ñâyücànduá xichúün-ndáñá ndéni chuun nì cui. ²¹ (Pues ducán ía stná xì mii-nda.) Ñâyücànduá, nú nì cúxío nsidaa ñà-íá quini ini anima-ndá, dandu nahi traste vico-ma cunduu-nda, vâchi sà-íá ndoo anima-ndá, te vâtùni quida-nda chuun nùù Stoho-ndá Dios; vâtùni quida-nda nsidanicuú obra vâha.

²² Ñâyücànduá, mii-ní, nandòò dahuun-ní nsidaa ñà-nduá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndáá Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vâha ini-ndá mii-yá, te cuú stnahá ini-ndá sâhá-ndá, vâchi ichì mà nihì-ndá cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchi ía ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndá Señor. ²³ Doco nú ndoo nèhivì ndatnúhù cuáhá gá sâhá chuun cuatiluha có-ndiáa ndisa, dandu màsà quíhvitnaha-ní xì-né, vâchi mà ùhi quesaha-nsiá nâá stnahá-nsiá sâhá chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vâha nâà-ndá xì nèhivì, vâchi ana xinúcuáchí nùù Stoho-ndá Señor nduu-nda. Còò, viví xiñuhu câhàn-ndá xì-né, te dacuahá víi-ndané; nì coó calma-ndá xì-né. ²⁵ Mate câhàn-nè diquí ley xi-nda, doco viví-ní dansíntùhù ini-ndànè, vâchi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxicocuñin ini-nè nacuni-nè indú palabra nduú palabra ndâcuisì, ²⁶ dandu nihì-nè nacunihnu vii ini-nè, te càcu-ne nùù ndahá ñà-malu, vâchi quisi mà, nì dacà-sí òni-nè sâhá-ñá dandacú-sí nùù-nè nacua cudí ini-si.

3

¹ Yùhù cunf cundaà ini-ní nansa icúmí coo quivì xínu tiempu yohó, vâchi tiempu ùhi cundua. ² Cuàhâ gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sâhá mii-né, xì sâhá dihùn stná; chicá ndiáá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà ùhi câhàn-nè diquí Dios. Nì mà ndúlócò gâ-nè sâhá ñà-nduá cachí yuadíhí-nè; mà náquímáni stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchi stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun ì. ³ Te mà cúhí stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcâhán gâ-nè nâcúndoo vâha-ne; nècuàchi xicánúú uun xì ñà-tnùhù cunduu-ne, nì mà cá-chítnùni gá ini-nè. Cuàhâ gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíchi stná ini-nè nsidaa

ñà-ndùu chuun vâha. ⁴ Mâ ûhi cahin stnâhá-né, te mà cóó ìi gá stná ndahâ-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-né sâhá ñà-cudîi ini-né quida-ne, te màdi sâhá Dios. ⁵ Mate quidá-né na ian cahvi-néyâ, doco mà cándísâ-né ndudu ìi xí-yâ. Doco mii-ní, màsâ quíhvi snâha-ní xî nècuâchi quidá ducán. ⁶ Vâchi nacua icúmi quida nèhivi tiempu mà, ducán sâquidá stná dava tiâa vîchi, tûha-tè cacanu-u-tè vehe vehe, te na có-sâha nèhivi cuenta, dandú dacúnindísâ-tè nècuâchi ñahâ palabra xi-tè, vâchi mà fuerte ini nècuâchimâ sâhá-ñâ dandoho guá cuâhâ falta xi-ne mii-né; mà ûhi quida ndevâha-ne cuâhâ iñâha. ⁷ Ñâyúcandúâ, cuâhâ ley dacuahâ-né, doco ni có-sââ-né cundaâ ini-né ñà-nduú palabra ndâcuisl. ⁸ Te tiâa (chináhâ chicuêhé xi-né) ducán, xiquida-tè nacua ni caquida têtâtnâ nani Janes xî Jambres sâhana na ní cuni-te cadî-te nùu (Moisés; te divi ducán quidá stná (tètnùhù) chináhâ vîchi, cuní stná-te cadî-te nùu (nèhivi chináhâ vii) xi palabra ndâcuisl, vâchi yâha ga ndahví sâxinítnùni-te, ñâyúcandúâ có-cuní Dios cunindísâ-nda palabra chináhâ-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaân-ní nùu-xí sââ-te, vâchi claru icúmi nsidaa nèhivi cundaâ ini-né sâhá tèmâ ñà-loco-te, divi nacua ni xini stná nèhivi sâhana sâhá têtâtnâ yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sâni xini-ní nsidaa ñà-ndúâ chinâhi nèhivi; ináhâ-ní xicánúu sahnú, te nihnú vâha ini mii-yâ. Ináhâ stná-ní ñà-ndúâ nihnú ini quide vida xi. Te in áhá stná-ní ndee cahnú ini, te cuú ndisa ini sâhá ñânitnahi; quidá ndéé ini sâhá-né. ¹¹ Te sâni xini stná-ní ñà-cuâhâ guá vida ni yâhi ni quida nèhivi, te ni ndoho cuahí, vâchi ni xini-ní nansa ni cuu xí na níe ñuu Antioquía, xi ñuu Iconio, xi ñuu Listra. Ináhâ-ní nansa ni quida quini nèhivi xí yucán. Doco (ansivêhé) Stoho-ndâ Señor, ni xidahan-yâ yùhù nùu nsidaa tñundoho ma. ¹² (Pues ducán ni ndohi), vâchi nsidaa ana cuní cunchicùn vii ichi Jesucristu, icúmi stná-né cuni-né cuâhâ vida quida nèhivi.

¹³ Doco nècuâchi malu, xî nècuâchi tñuhù, chicá más icúmi dàcâ sâxinítnùni-né ñà-dândâhvi stnâhá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vâha ini-ní ñà-ndúâ sâni dàcuâhâ-ní, te ni xinindísâ-ní, vâchi ináhâ-ní ana nduú nècuâchi ni chinaha xi-ní, ñà-nduú-né nècuâchi seguro. ¹⁵ Te ináhâ stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sâni cundaâ ini-ní nansa cachí tutu ìi; te cunaha-ní, nú sâni cundaâ ndisa ini-ndâ nansa cachí tutu mà, te xinindísâ stná-ndâ Jesucristu, vâtùni càcu anima-ndâ. ¹⁶ Vâchi nsidaa ñà-ndúâ cachí nùu tutu ìi, ñà-ní dàtnúu Dios sâxinítnùni nèhivi nduâ. Ñâyúcandúâ, sâhá tutu mà vâtùni chinaha-ndâ nèhivi ichi-yâ. Vâtùni càhân stná-ndâ xi-né nú sâni tûcù-nè inga ichi, dandu chindee-ndané natenchicùn-né ñâi vâha, te dacuahâ gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivi ndâcuisl ini-xi. Pues sâhá nsidaa ñâ-jaân vâtùni quida tutu ìi mà chuun ¹⁷ nùu ndohó nèhivi xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahâ nsidaa ñà-ndúâ xiñuhu nùu anima-ndâ, mà quidá falta gâ ni-iñâha nùu-ndâ, te ducán mà ûhi quida-nda ndéni chuun vâha ni cui.

4

¹ Vîchi indéhe Yua-nda Dios xî Stoho-ndâ Jesucristu, divi ana icúmi naxicocuíñ cusahnú-yâ, te nsidandaâ-yâ sâhá nsidaa nèhivi, nècuâchi itíacú xi nècuâchi ni xihí; pues mii-yâ nduú ana indéhe, (te iníní-yâ) ñà-chináhí mii-ni palabra cuâhin cachí xi-ní yohó, (Timoteo); ² dacuitiâ-ní palabra ìi xi-yâ; coo tûha-ní (câhân-ní xi nèhivi) nsidanicuú tiempu, ndéni hora ni cui. Nú iâ falta xi-ne, càhân vii-ní xi-né; dansitnùu ini-níne sâhá falta xi-nemâ, te nacuahandee ini-níne âma naquida vii-né. Iin-ni quidandee ini-ní sâhá-né, te iin-ni dacuahâ-níne. ³ Vâchi vâxi iin quívi mà cándísâ gá nèhivi cunini-ne palabra ndâcuisl. Cóo, cuâhân-né nanducú-né cuâhâ ana chinaha xi-né cuisl ñà-ndúâ cudîi ini mii-né cunini-ne, vâchi ducán nchihò ini-né quida-ne. ⁴ Cuâhân-né quidamaxiní-né. Mà cúniní gá-né palabra ndâcuisl xi-yâ, puru ñà-nduú cuentu uun cuâhân-né cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuâhân nacani sahnú ini-ní. Quidandee ini-ní sâhá nsidaa tñundoho icúmi-ní cuní-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xí mii-yâ, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ìi xí-yâ sâni sâha-ya mii-ní. ⁶ Vâchi yùhù, sâ-îé' ñà-nùhi (nùu Dios). Nahi promesa sâha-nda mii-yâ nduú, vâchi sâni sââ hora caquí. ⁷ (Doco cunaha-ní, ini vida xi) sâni sâhandee gá ini quide ñà-ndúâ sâi quide; sâni xinu nùu-xí ñà-ndúâ ni sâcùnâhi quide, te iin-ni nihnú vâha ini Stoho-ndâ Señor. ⁸ Sâháyúcandúâ, icúmi-yâ dacútâhvi-yâ yùhù iin ñà-vâha na sââ quívi ndiaha vâxi xi-nda, vâchi iin juez ndâcuisl ini-xi nduú-yâ. Doco màdi cuisl yùhù nihitâhvi na sââ quívi mà. Cóo, vâchi cundiatú stná nsidanicuú ana cudîi ini-xi cuninùu xi-yâ na quívi naxicocuíñ-yâ.

Ñà-ndúâ ni cachi Pablo na ní xicân-né favor nùu Timoteo, te ni ndaquindèè stná-né xi nècuâchímâ

⁹ Sacundâhvi nùu-ní yâchi quixi-ní yohó. ¹⁰ Vâchi sâni nacoo nihní Demas yùhù, vâchi chicá ni cudîi ini-né ñà-ndúâ iâ ñuhívi yohó, te ñâyúcandúâ sâcuâhân-né ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galicia cuâhân-né; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuâhân nècuâchímâ.

¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xí vichi. Nàyùcànduá, cachí xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cut-nahá-nsiá quixi, vâchi (ináhí), vâtùni chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ì xí mii-yá.

¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dôi nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihi-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnáì quixi tutu xi, xì stná libru xi, doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nú).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vâchi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne diquí, xì diquí stná ñà-nduá nì cachi-nsì. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yanè segùn ñà-nduá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhàn sàhà míí nùù juez, còo ni-iin tiàa ni chindéé xí. Cahnú gá Dios màsà cúníí-yá cuenta sàhà ñà-nduá nì quida-nemà, vâchi nsidaa-né nì nacoo nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còo; iín stná-yà cutnáhâ-yá xí na ní sàhàn yucán, te nì nacuahandee ini-yá yùhù, vâtùni nì dàxinui chuun icúmí ñà-càhàn xì nêhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nêhivì. Daaní, (na ní nsihi nì càhàn), dandu nì càcui, mate cuàhàn-te dandáñuhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùù nsidaa ñà-nduá quida nêhivì malu, vâchi iin-ni icúmí-yá cundiaa-yá yùhù ndè cachi sàì ñuhivì ì xí-yá iá ansivì. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nêhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnáì xì-ní) ñà-nì ndòo Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòo-ne, vâchi cuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndáhví nùù-ní ñà-nì quixí yáchì-ní antes tiempu vixin. Casàhú Eubulu xì-ní, te casàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nêhivì nduú hermanu.

²² Nì cúnáhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya nì cúcúmí-ní. Sà-ìá.

stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Ni cúnshi stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúnihnú máni stná ini-nè. Daani, icúmi stná-nè cunini vii-né ì-né sàhà-ñá màsà sàà-nè dandáñúhú-nè tñùñuhu xí palabra xí Dios.

⁶ Daani, nècuàchi tiàa chicá cuachi, cachi-ní xi-né ñà-ni cundóo sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisí ichi váha ni cúnchicùn-ní sàhà-ñá màsà tucù nècuàchi dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xi-né, càhàn tñùñuhu-ní. ⁸ Cuisí ñà-íá vii ni càhàn-ní xi-né sàhà-ñá màsà níhi ni-iin nèhivi cachi-nè íá falta xi-ní, vâchi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núu nècuàchi xiní ùhi xi-ndà ñà-có-níhi-né nansa daquéè cuàchi-ne diqui-ndà.

⁹ Cachi-ní xi peón ndoo saín núu lamú-xi ñà-ni cúnini-né ñà-nduá cachí nècuàchimà. Icúmi-nè quida-ne cumplir ñà-nduá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchi-né xi nècuàchimà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuíhná stná-nè ñà-nduú biene xi nècuàchimà; cóo; nècuàchi ndacuisí ini-xi ni cundúú-né sàhà-ñá ducán ni cundáà ini nèhivi ñà-ndiaha guá íá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vâchi vichi sàni sàà tiempu ni xininàni Dios nèhivi ñuhívi; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yúcán cundáà ini-xi ñà-xiñuhu nacoo dahuun-nda ichi malu; màsà xího gá-ndà ñà-nduá xího guá nèhivi dava ga ndoo ñuhívi yohó. Cóo, vâchi sàhà gracia xi-ya sàni cundáà ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhívi yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndacuisí ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàà quívi ndiaha nduú tñundé ini xi-nda, divi quívi nanchii ndiaha (ansivi), te cuninù-ndà naxícócuñ Jesucristu, divi ana ni dacácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vâchi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya ni dãnáà-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda núu ichi malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàà-ndà cunduu ndisa-nda nèhivi xi-yá, te cudí ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmi-ní cachi-ní xi nèhivi yucán. Càhàn-ní xi-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú íá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xi-né, vâchi icúmi-ní derechu. Màdí cahíchi ini ni-iin nèhivi mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhívi yohó

¹ Dansínúu ini-ní (nèhivi xi-ní) ñà-icúmi coo tñùñuhu xi-nda núu nèhivi xí gobiernu xi núu nsidaa stná tè-níhi chuun. Ni cúnini-ndà ñà-nduá cachí-te, te ni cóo stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun váha. ² Te màsà càhàn quini-nda diqui ni-iin nèhivi. Ni cundóo máni nsidaa-nda. Màsà nàá stnaha-nda. Cóo. Ni càhàn tñùñuhu-nda xi nsidaa nèhivi.

³ Vâchi ndohó stná, nahí quisi ni sandoo-nda ñuhívi antes. Cónisá ínini-ndà Dios. Iin ichi tñùhù nduá ni sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu ni tñii xi-nda, te cuàhà diversión chicuèhè nisa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vâchi nisa cumbidia stnahá ini-ndà, te nisa cahíchi stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nisa xini ùhi stnaha-nda sàhà-ndà. ⁴ Doco ni sàà iin quívi ni xinitñuhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtuni dacácu-yàndó, ñàyúcandúá ni cundáà ini-ndà, váha ga ini-yá, te màni gá stná ini-yá. ⁵ Dandu ni dacácu-ya anima-nda, doco màdi sàhà ñà-ní ía obra váha ni quidá ndohó. Cóo. Cuisí sàhà ñà-ní indehè ndahví-yàndó, ñàyúcandúá ni càcu-nda, vâchi ni nsidandoo-ya cuàchi íá núu anima-nda ñà-ní nacacu saa-nda (ñuhívi ì xi-yá), te ni ndusaa stná anima-nda ni quida Espíritu ì xi-yá. ⁶ Vâchi ñà-ní dacácu Jesucristu ndohó, ñàyúcandúá cuàhà gá ni dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-nda. ⁷ Ñàyúcandúá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee váha-nda núu-yá, te sà-íá ndisa tñundé ini xi-nda ñà-nihitáhvì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachi xi-ní yohó, vâchi cahví-ní xán. Doco xiñuhu stná càhàn fuerte-ní palabra yohó xi dava ga nèhivi cahví stná xi-yá, áma cúnshi ini-xi nè quida-ne nsidanicuú chuun vii. Vâchi palabra ndiaha nduá, te nú ni quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha níhi-ndà.

⁹ Doco nú xiní-ndà nàá stnahá nèhivi sàhà iin chuun có-nduú ñà-ndiàà ndisa, dandu màsà quíhvì-ní sàhámà. Ni màsà ndúlócó stná-ní sàhà cuntuu uun sàhà xi-ndà. Stná ley sàhana, màsà nàá-ní xi nèhivi sàhámà, vâchi cóo ni-íñàha tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú íá iin nècuàchi grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu càhàn-ní xi-né iin ò úi xíchi. Te nú có-quíhín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè. ¹¹ Vâchi ináhà-ndà sàni tucù-nè inga ichi. Íá ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmi dayúhí xi-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quívi nùu-xí

¹² Yùhù nihnú ini techúin Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vâchi divi ñuu mà nihnú ini coi inii tiempu vixin. ¹³ Te na sàà stná Apolos xi abogadu nani Zenas ndé íá-ní, dandu cúnshi ini-ní chindee-ní nècuàchimà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nùu-xí, te màsà cùmáni ni-íñàha nùu-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivi xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vàha sàhà-ñá màsà cùndóó uun-ne ñuhiví, vèchi nú ducán ni quida-nda, dandu vətùni chindee stná-ndà quivì iá necesidad nùù iin ñanìtnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, cásàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísà stná-nsì mii-yá. Ni cúcúmí cuáhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-iá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecàa sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó íá stná-nè xí. Te cásàhú-nsí xí mii-ní Filemón, vàchi iin-ni quidá stná-ní chuun xi Jesús (nahi nsiuhù). Te màni cuàhà-ní nùu-nsí. ² Te cásàhú stná-nsí xí doña Apia, vàchi màni stná-nè nùu-nsí na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsí xí Arquiop, vàchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natáca cahvi xi Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsí xí-né. ³ (Pues vichi xicàn tàhvi-nsí nùu) Yua-nda Dios xi Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contenu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-ndúá ni xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímání mii-yá sàhà mii-ní na cada xicàn tàhvi nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vàchi sàni xinítuhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nēhivi xi Dios, te xiníndisá vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyùcàndúá, xicàn tàhvi nùu Dios ñà-ni sàa-ní mànlhi inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vàha ndiaha sàni nihítàhvi-ndà nùu Jesucristu, vàchi nú ducán cundaà vaha ini-ndà, dandu vātùnì quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudú inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nēhivi xi Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vàchi tūha-ní nacuahandee inì-ní nēhivi xí-yá. ⁸ Ñàyùcàndúá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà ùhi dandacuú nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví nùu-ní, vàchi ináhí cuàhà gá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te cuní nsinuu stná inì-ní ñà-ndúí iin nēcuàchi chicá sàni sahnú cuàhà, te ndiadí stnáí ñà-íé ladu xi Jesucristu. ¹⁰ Ñàyùcàndúá sacúndahví nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vàchi na iin dēhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nihí stná-nè ni xinindisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cónì quidá vii-né na ní sa-ia-ne nùu-ní, doco vichi vātùnì quida vii-né chuun vaha nùu-ní, xí stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé íá-ní. Ñàyùcàndúá, quidamànì-ní nacuaca-níné, vàchi màni cuàhà-né nù. ¹³ Cachi-ní, vàchi nisa nihnu inì ndòo-ne xí yohó ñà-coo-ne cuenta xi mii-ní, te cunucuachi-né nù na ié vehecàa yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndòo-ne yohó nú tàñáha ga cachi mii-ní, vàchi có-cuní cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-ndúá cudú inì mii-ní ni cùndúá, cuní. ¹⁵ Mate iin ùi quivi ní quee-ne nùu-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (ní quida Dios) sàhà ñà-vātùnì nàcòo tu-ne xí-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cùndúú gá-nè peón ni xiin-ní, còo. Nahí ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiáa iin ñani-ndà nùu iin peón. Màni cuàhà-né nù, doco chicá màs icúmí-né coo maní-né nùu mii-ní, vàchi cuàhàn-nè coo-ne xí-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xí-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyùcàndúá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xi nēcuàchi jaàn na ian quida-ní xi yùhù. ¹⁸ Te nú íá iin cuàchi ní quida-ne nùu-ní, ò nú íá ñà-ndúá inihíca-né, dandu nùu yùhù quida-niá cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmì danái-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ináhá-ní, cuàhà gá inihíca stná mii-ní nùu yùhù, te có-xiñùhù dansínúú inì mii-ní ñà-sàhà yùhù ní nanihítàhvi-ní vida xi-ní. ²⁰ Ñánì, sacúndahví nùu-ní, quidamànì-ní xi ñà-jaàn, vàchi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá ni cói contenu, vàchi (ináhá-ní) iin-ni xiníndisá-ndà mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhí icúmí-ní quida-ní ñà-ndúá cachi; ndé màs gá icúmí-ní quida-ní, ñàyùcàndúá, tiaí carta yohó nùu-ní.

²² Daaní, cuní stnáí ni cóo tūha iin vehe tii ñà-coi ndé íá-ní, vàchi icúmì esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vàchi divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvi-nsiá nùu-yá sàhí. Ñàyùcàndúá, nihnú inì sàì ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó íá stná Epafras, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xí mii-ní, ²⁴ te cásàhú gá stná dava ga compañerú inì-ní, divi Marcos, xi Aristarco, xi Demas, xi Lucas; vàchi xínduu stná-ne ana chindéé xí sàhà chuun (xi Dios). ²⁵ Pues vichi ní nihítàhvi cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsiá. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùu Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhivì ñà-nduú palabra xì Yua-yá

¹ Sàhaha na cuní Dios càhàn-yá xì xii-ndà, nìsa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchimà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nìsa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quìvi vichi na cuàhàn xinu tiempu, Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xi-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhivì íá, te nì chitnùni stnà ini-yá ñà-divi Yà-mà cunduu ana nìhitáhvi dandacú sàhà nsidaámà.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stnà Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vachi iin-ni nacua íá-yá, divi ducán íá stnà Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcànduá quidáchuún víi nsidanicuú ñà-íá ñuhivì. Te na ní nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhà Yuandiáhà-yá.

⁴ Ñàyùcànduá, chicá más ndiaá-yá nùu nsidaa àngel, vachi nì chitnùni ini Yuamànì-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yòhó nduú ñà-chicá ndiaá nùu nsidaa ñà-nduá cachi-ndà xì iin àngel. ⁵ Vachi còò nì-iin àngel nì nìhitáhvi cachi Dios xi-né dohó: Dèhemanì nduu-ni: vichi sà-itiàcù-ni nì guide.

(Còò, có-càchì-yá ducán xì nì-iin àngel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi stnà-yá (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmì guide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stnà-yá nùu.

(Nì cóni cachi Dios ducán xì nì-iin àngel.)

⁶ Daaní, nì chitnùni stnà ini-yá quesaa Dèhemanì-yá ñuhivì yohó, te quìvi nì cuu ducán, dandu nì cachi-yá (xì nsidaa àngel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú àngel xì, icúmì-ndà cahvi-ndà Dèhemanì yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yá sàhà àngel mà, dohó nì cachi-yá:

Nì quidavàha-ya àngel xi-ya (ñà-cacanuú yàchi-nè) nahi tàchi; vachi nahi mozo xinúcuáchi nùu-yá nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xixin.

⁸ Doco na ní càhàn-yá sàhà Dèhemanì-yá, dohó nì cachi-yá:

Dios nduu-ni, te nicanicuahàn icúmì-ni cusahnu-ni; te micuísì modo víi icúmì-ni dandacu-ni nùu nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ni sàhà nsidaa ñà-íá víi, doco có-cuú dahuun inì-ni nì-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcànduá, nùu mii-yá ana cahvi-ni sàni nìhitáhvi-ni ñà-cudii cuàhà inì-ni; cunaha-ni, chicá icúmì-ni cudii inì-ni nùu nsidaa gá ana cutnáhà xì-ni.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacánì nansa nì cachi stnà nèhivì na càhàn-nè xi-yá):

Stoho-nsi Señor, sàhaha nì quidavàhà-ni ñuhivì. Ndahà mii-ni nì cuàhà stnà nsidaa sitnùu itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíá nsiha, doco mii-ni, còò, nicanicuahàn icúmì-ni coo-ni. Nsidaa ñà-íá ñuhivì, icúmíá ndutuhá, na ian sicoto. ¹² Te na ian nacáhnù víi nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmì-ni quida-ni xì ansivi, vachi icúmíá nadama, na ian nadama-nda ñà-ndixì-ndà. Doco mii-ni, còò. Iin-ni icúmì-ni coo-ni; mà nunca sàà quìvi ndañuhu-ni, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cóni càchì-yá xì nì-iin àngel palabra yohó; (cuìsi mii Dèhemanì-yá nì cachi xi-yá dohó):

Yohó coo-ni ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùu nsidaa ana xiní ùhì xi-ni; dandu cusahnù fuerte-ni nùu-né, nì cachi-yá.

¹⁴ Vachi àngel, ináhà-ndà ñà-cuìsi espíritu víi xinúcuáchi nùu Dios nduú-né; ndacú-ni nùu-né ñà-cacanuú-ne cunucuachi-né nùu-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmì càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdò-nda gracia xi-ya ñà-cunì-yá dacácu-ya anima-nda

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtò cueé-ni cueé-ni tucù-ndà inga ichi. ² Vachi ley sàhaha, mate cuìsi àngel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stnà, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nìhi-né nacua ndiá ícà cuu xi nsidaa nèhivì có-íniní. ³ Ñàyùcànduá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stnà-ndà nú màsà quíhín casu-ndà sàhà palabra ndiaha cachi nansa càcu-nda? Vachi divi Stoho-nda Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stnà ndohó nì quida nèhivì nì inini nì càhàn mii-yá.

⁴ Te nì chindee stnà Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi ñà-ndáà nduámà, vachi nì

quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te ni sàhatahvi stná-yàndó Espíritu ìi xí-yá; (te vichi) cuahà gá ñà-ndiaha ìi quidá Espíritu ìi sàhà-ndà según nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa ni nanduu Jesús nahi nêhiví, te ducán ni nîhî-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachi xi-nsiá sàhà inga ñuhiví vâxi xi-nda. Doco màdi ángel cunduu ana cusahnú nùà, vâchi cóni chitnùni ini Dios ducán. ⁶ Nùù tutu ìi iá ndé ni càhàn iin nêhiví (xí-yá), te dohó ni cachi-nê:

Nêhiví ñuhiví, có-ndiáà guâ-nê, doco nihnú inî-nínè. Còò necesidad icúmî-nî ñà-nsinuu inî-nî nêhiví ñuhiví, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitnùni stná inî-nî ñà-sàhà sacu quiví mà-sàà nêhiví ñuhiví ndudava-ne xî ángel xi-ní. Te ni nîhítâhvi stná-nê cuahà gá tñùñuhu ndiaha ni quida-ní. Te ni chitnùni stná inî-nî ñà-cusahnú-né nùù nsidaa ñà-nduá ni quidavâha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vâtùni dandacú-né nùà ni quida-ní. Ducán cachá.

Pues nú ducán sàni nîhítâhvi nêhiví quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmî-nê dandacú-né nùù nsidanicuú iñàha. Doco quiví vichi náhà xicà, tàñáha ga sàà quiví dandacú ndisa-ne nùù nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vâha inî-ndà sàhà mii-yá, cuahà gá tñùñuhu ndiaha sàni nanihi-yá. Vâchi sacù-ni quiví cóni ndúdává-yá xî ángel, doco sàhà gracia xi Dios ni ndoho-ya, te ni xîhî-yá sàhà nsidaa-nda, te sàháyucánduá ni nanihi nshî-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana ni quidavâha xi nsidanicuú ñà-iá. Te sàhà ñà-nî còò más tñùñuhu xí-yá, ñâyùcánduá ni sàcòo nsidaámà. Doco cuní stná-yá cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñâyùcánduá, ni chitnùni ini-yá ñà-ndoho Jesús, vâchi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñà ni cuácátnâh nsidaa ñà-nduá icúmî cuu xi-yá. Ñâyùcánduá, sàhà-ñà ni ndoho-ya ducán, ñà-jaàn ni nîhî-yá salvaciòn xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhî xî anima-ndà, doco iin-ni Yuamáni-yá icúmî-yá nahi ndohó. Sàháyucánduá có-cúcáhán nùù-yá cachi-yá xi-nda ñà-nduú-ndà nahi tnaha-ya. ¹² Vâchi (nùù tutu ìi) dohó cachi-yá (xi Yuamáni-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmî nacani xi-né (ñà-ndiaha guá) iá-ní, te coto stnáì alabanza nùù-ní, cachi-yá.

¹³ Daaní, inga xaan cachi stná:

Yùhù icúmî cahvi xi mii-yá.

Te inga xaan cachi stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnáì xî nêhiví ni chitnùni ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñà nduu-nda dèhe-ya, te iá iquicúñú-ndà, ñâyùcánduá stná mii-yá, ni nîhî stná-yá iin iquicúñú (nahi ndohó), te ducán ni nîhî-yá nansa cui-yá. Ñâyùcánduá, sàhà-ñà ni xîhî-yá, vâtùni ni cundee-yá nùù ñà-malu, vâchi quisi jaàn nîsa dandacú sàhà-ñà cui nêhiví ñuhiví. ¹⁵ Te nêhiví, yúhî sàstnùhù-né cui-nê, ñâyùcánduá, mà úhi dandacú-si nùù-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñà ni cundee-yá nùù-sí), vâtùni cuidahan-yàndó nùù ndahà-sí. ¹⁶ Vâchi màdi ángel ni cùhî ini-ya na ní quixi-ya ñuhiví yohó; còò. Divi ndohó nècuàchi descendencia xi Abraham ni quixi-ya ni chindee-yá. ¹⁷ Ñâyùcánduá ni xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nêhiví ñuhiví yohó, ducán ni nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vâtùni ni sàcùnduu stná-yá nahi dùtù xi-nda nùù Dios, vâtùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhvi-yàndó. Te sàhà stná ni nanduu-ya iin tiàa, vâtùni ni dànàá-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhî gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñà ni yàha stná-yá cuahà vida na ní ndoho guá-yá, ñâyùcánduá vâtùni chindee stná-yàndó na quiví yàha stná-nda tñùndoho.

3

Chicá ndiáá Jesús nùù Moisés mate ndahà nècuàchìmà ni quixi ley sàhana

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xinduu-nda nêhiví ìi xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yàndó ñà-sàà-nda gloria xi-ya, ñàni. Ñâyùcánduá, sàhà nsidaáján nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vâha inî-ndà Jesús, vâchi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yá nduú ana ni technuán Dios ñà-quixi nùù-ndà, te ni sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní technuán Dios-yá quixi-ya, dandu ni quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-nduá ni sàcùnaha-yá, nacua ni quida stná Moisés sàhana na ní sandiaa-nê nêhiví xí-yá. ³ Doco chicá más tñùñuhu icúmî Jesús nùù Moisés mà. Vâchi ducán nduá na ian cuàha iin vehe, cuisì tñùñuhu xí ana ni quidavâha xán nduá queé, màdi tñùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana ni quidavâha xán, doco nsidanicuú ñà-iá ñuhiví, cuisì Dios nduú ana ni quidavâha xán. ⁵ Ñâyùcánduá, ducán nîsa quida vii Moisés sàhana, ni sandiaa-nê nêhiví xí Dios na iin nècuàchi xinúcuáchi (nùù-yá); te chuun xi-ne ni sanduu stná ñà-càhàn-nê sàhà palabra icúmî Dios datú-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xî mii-yá, vâchi) Dèhemaní Dios nduú-yá. Te quidá víi stná-yá (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá

ñà-dàndàcú-yá nùù nsidaa nèhivì xí Yuamáni-yá. Te divi nèhivì xí-yá sànduú stná ndohó nú màsà yùhì-ndà, te iin-ni ni cùdì ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàà xínu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xi-yá

⁷ Ñâyücàndüá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espiritu Ìi xi-ndà nùù tutu ìi ndé cachí-yá: Vichi sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. ⁸ Màsà quidámáxini-nsiá na ian nisa quida xii-nsiá sàhana na ní xica-ne yucú dānā. Cuàhà gá nì dācuídā ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuià nì xini nècuàchimà milagru ndiaha nì quide xi-né; doco còò, iin-ni nì quida canúu-né (ñà-ndüá dācuídā ini xí). ¹⁰ Ñâyücàndüá, yáha ga nì cuduchi ini sàhà nsidaa-né, te nì cachí: “Cutu cuní nècuàchimà tucù-nè inga ichi; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichí”.

¹¹ Ñâyücàndüá, nì xidà ini; ndee ní cachí xi-né palabra yohó, te mà dāmíá: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí”. Ducán nì cachí Dios.

¹² Ñâyücàndüá, cuidadu ni cúndóo-nsiá ñāni, còtò coo iin-nsia nacánì chicuèhé ini-xi, te nandòdò-nsiâyā, cò-xinindisā gā-nsiâyā, mate Dios iā nicanicuahān nduú-yā. ¹³ Sàhājān nsiquívì xiñuhu nacuahandee stnāhā ini-ndā, mientras iā va tiempu vichi, còtò sàà-ndā cunduu-nda nècuàchì quidámáxini, vāchi mà ùhi dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vāchi cunaha-nsiá, cuiñi nú iin-ni nì cunchicùn vii-ndāyā ndè xínu tiempu, te cunihnu vāha ini-ndāyā nacua nì quesaha-nda, dandisā sàà-ndā nihitāhvi-nda cundoo-nda nùù Cristu.

¹⁵ Ñâyücàndüá, dohó cachí-yá (nùù tutu ìi):

Vichi sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quidámáxini-nsiá na ian nisa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dācuídā ini-nè yùhù, cachí-yā.

¹⁶ Te çindù nèhivì nduú nècuàchì nì inini xí (palabra xi-ya), te después nì cahíchi ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavā Moisés ñuu Egipto yucán. ¹⁷ Te çana divi nduú nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhā-xí ini ùi dico cuià mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñâyücàndüá disàhā-xí nì xihì-nè yucú dānā mà. ¹⁸ Te çamadì divi-nì stná-nè xínu ana nì cahān ndee guá-yā sàhā-xí ñà-mà yāha-ne lugar xi-ya ndé nihì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vāchi nècuàchimā, cóni cuní-nè cunini-neyā. ¹⁹ Ñâyücàndüá, vātùni cundā ini-ndā, divi sàhā-ñā cóni cuní-nè cunindisā-né, ñâyücàndüá màni cùí yāha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndā lugar ndiaha xi-yá nacua nì cachí-yá xi-ndā. Ñâyücàndüá, cuidadu ni cúndóo-nsiá còtò ndañuhu-nsiá ichi sàni tñii-nsia cuàhān-nsiá cundoo-nsia nùù-yā ducán. ² Vāchi nùù ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-ndüú razón ndiaha xi-yá davani nacua nì cachitnùhu stná-nè xi nèhivì sàhana ma. Doco mii-né, cóni nihì-né ni-iin provechu nùù palabra mà, vāchi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xinindisā-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xinindisā, vātùni sàà-ndā ndé iá descansu ndiaha ma, vāchi (mà nihitāhvi gā nècuàchì sàhana ma, vāchi) dohó nì cachí-yá:

Yùhù, nì xidà ini; ndee ní cachí xi-né iin palabra, te mà dāmíá: mà nunca cuàhi yāha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachí Dios, vāchi dècuèndè tiempu nì quidavāha-ya ñuhivì sàni xínu chuun xi-ya.

⁴ Vāchi nùù tutu ìi iá ndé cachí nansa (nì quida-ya) quivì usā; te dohó cachá:

Quivì usā nì quetatu Dios, vāchi sàni xínu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daanì, iá stná ndé cachí stná-yā inga palabra yohó nùù tutu mà:

Mà nunca cuàhi sàà nècuàchimā lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (nāhā xicā) fuerza icúmì cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni nihì-né sàà-né cundoo-ne yucán, vāchi cóni xinindisā-né.

⁷ Sàhā ñà-jaan nì cachí stná-yā inga palabra después: vātùni iá inga tiempu vāha, cachí-yā, divi nduú quivì vichi. Vāchi nì yāha inga caní tiempu, dandú nì tiaa stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcā (nì tiaa nùù tutu yohó) ndé cachí-yá:

Vichi sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quidámáxini-nsiá, cachí-yā.

⁸ Daanì, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùù nèhivì sàhana ma, doco) ni sàhā mii-né cóni nihì nècuàchima descansu ndiaha ma. Vāchi nì jaan, dandú mà cachí Dios coo inga quivì (cui nihì-ndā descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhā ñà-jaan vātùni cundā ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-iá va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vāchi cunaha-nsiá, nú sàni nihì-ndā descansu mà, dandú ñà-sàni nsihì chuun xi-nda (ñuhivì yohó) cundua, divi nacua nì la stná xi mii-yā na ní xínu chuun nì quida-ya, nì quetatu-yā.

¹¹ Ñâyücàndüá, xiñuhu ñà-cuahandee ini-ndā sàà-ndā lugar ndiaha ma ndé nihì ndisa-nda

descansu, còtò quida-nda nacua nì quida nèhivi sàhana ma, cóni xìnindísá-né. ¹² Vàchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ì xi Dios. Na ian itiacúá, teayúcandúá (vátuni sáá yàchà ndé chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada diin ndúú ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùú iin espada, vachi dècuèndè meru espíritu xi-nda sáá stná, xi dècuèndè stná chicá ini sàxínitnùni-ndà. Te divi sàhá palabra mà vátuni cunahà claru nansa nacuni ndisa ini-nda, xi nansa nihnú stná ini-nda quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cui coo dèhè nùú Dios; vachi nùú mii-yá túi claru nsidanicuú iñàha, te indéhe stná-yà nsidaa ñà-ndúá quida-nda, dandu después divi nùú mii-yá icúmi-ndá nacuaàha-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemani Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùú Yuamáni-yá iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyúcandúá iin-ni ni cunchícun vii-ndá ichi-yá nacua sàquidà-ndá vichi. ¹⁵ Vachi mii-yá, vátuni cuhi ndisa ini-yándò na yàha-nda tñundoho, vachi cuàhà gá iñàha sàni yàha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñàyúcandúá, màsà yúhi-ndá cacán tàhvi-ndá nùú-yá, vachi yucán iá-yà nùú silla ndiaha xi-yá ndé sàhatahvi-yá gracia xi-ya. Vachi icúmi-yá cundehè ndàhvi-yándò, te quida-ya gracia mà sàhá-ndá na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhivi yohó, chuun nì nihi-né nduá ñà-càhàn-nè sàhá nèhivi nùú Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhivi nùú-yá. Stná promesa icúmi coco nùú-yá, icúmi-nè cahmi stná-nè nsidaamà sàhá cuàchi nèhivi. ² Te sàhá-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanitnaha-xi, vátuni cuhi ini-nè nèhivi dava ga nú có-sàá nècuàchimà cundaà vaha ini-nè, te ò nù sàni queue-ne ichi vaha. ³ Doco sàhá-ñá nduú stná dùtù mà nèhivi úun, ñàyúcandúá icúmi-nè cuàha stná-nè promesa sàhá cuàchi mii-né nacua quidá-né sàhá nèhivi dava ga.

⁴ Te màdi mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-nihi-né chuun ndiaha ma; còò. Cuisi Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xi Aarón sàhana. ⁵ Pues, ducáni stná Cristu, màdi mii-yá nì càchí-yà cunduu-ya dùtù sàhá-ñá chiigá tavà-yá tñùñuhu xí mii-yá; còò. Divi Yuamáni-yá nì sàha xi-yà chuun ma, vachi dohó nì cachi yàmà xi-yá:

Mii-ní nduu-ní Dèhemani; vichi sà-itiacù-ní nì quide.

⁶ Te divi ducán nì cachi stná-yà inga xaan xí tutu ì mà:

Nicanicuaàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sàhana nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhivi yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tàhvi fuerte-yà nùú Yuandiaha-yá Dios, vachi sàhá-yàmà vátuni càcu-ya ñà-màsà cúí dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahvi-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhá-ñá nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyúcandúá nì cuhi ini Yuandiaha-yá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemani Dios nduú-yá, doco nì quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhá-ñá cundaà vaha ini-yà nansa iá ñà-nchícùn-ndá nsidaa ñà-ndúá nì ndacu nuú-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihi nì ndoho-ya, dandu sà-íá, nicanicuaàn vátuni dacácu-ya nsidaa nèhivi iníni xi-yá. ¹⁰ Vachi sàni cachi Yuamáni-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nisa quida Melquisedec mà (sàhana).

Ndahvi nsidaa nèhivi nacóò xí ichi Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cùn cachi xi-nsiá sàhá chuun yohó, doco ùhi chinahi mii-nsiá sàhá-ñá vichi, vachi ùhi sàá-nsiá cundaà vaha ini-nsiá, ¹² mate vichi sàni sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivi nì cù, doco còò, xiñuhu ù ñà-danácuàhà gá nèhivi mii-nsiá ndé palabra chicá mà ùhi xi-ya. Vachi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxi comida fuerte, nahi mée chichi ù nduú-nsiá. ¹³ Vachi nèhivi tà cútùha vii nansa cuní cachi palabra xi ichi vaha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tëndodo itiacù-va-ne. ¹⁴ Doco fuerte sàni cútùha nacuni indú ichi nduú ichi vaha, pues nahi nècuàchi sahnú xixi xi comida fuerte xínduu-ne, vachi sàni sàhandee iní-nè cutùha vaha-ne indú-ñá iá vaha, te indú-ñá có-íá vaha.

6

¹ Ñàyúcandúá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-nda nicanicuaàn; còò. Màsà ndésáhá tú-ndá xí palabra primeru, vachi sàni cundaà vaha ini-nda sàhá palabra mà, ináhá-ndá nacaniá nansa naxicocuíin ini-nda sàhá cuàchi-nda ñà-còò chuun. Te sà-ináhá stná-nda nansa icúmi-ndá cunihnu vaha ini-nda Dios, ² xi nansa cuhi-ndá, xi nansa chitándòò-nda ndahà-nda òni nèhivi (na xicàn tàhvi-nda sàhá-né). Te sà-ináhá stná-nda nansa icúmi nsi natiacu-nè, xi nansa icúmi coo stná juiciu final. ³ (Doco cumáni gá ñà-ndúá xiñuhu cundaà ini-nda sàhá-xi.) Ñàyúcandúá, cahnú gá Dios icúmi-ndá quida-nda seguir (ndé cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vächì nú sàni dàtnùù Dios sàxinítnùni iin nèhivi, te después sàà-nè nacoo-ne (ichì ndiaha ma), dandu mà cúí gá sàà-nè naxicocuñini ini-nè inga xichi sàhámà. Vächì sà-ináhà-nè nansa iá ñà-nihitáhvi ndiaha-nda nuù Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espíritu Ìi xí-yá. Ndè ináhà stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra Ìi xí-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhívi vaxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni nacoo-ne ichì mà, vächì cuñi cachámà na ian ni nachituu-ne Dèhemani-yá nchica cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácúndiaa vate-néyà. ⁷ Ñàyùcándüá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchimà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vächì nú sàni cuun ndiaha dàvi, te ni ndèe cuñi ndèhi, dandu (tuxi ini-nda) cuahàn cundiatú-nda, ádi cuàha vii itu-nda. Te divi ducán stná xi nèhivi. (Nú iin-ni nchícùn vii-nè mii-yá), dandu vátùnì cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuiñi sahnù yùcù ñu, ò yùcù chícuéhè, vächì mà ndéé vaha-ne nuù-yá, te vichi sà-itúù nihì-né iin castigu cahnù, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani màní, ináhì, mate sàni cachi xi-nsiá ñà-ndüá ni cachi. Vächì seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsiá. ¹⁰ Vächì vaha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsiá; ni mà nándodó stná-yá nansa cuú guá ini-nsiá sàhà-yá, te sàhámà ni chindee-nsiá dava ga nèhivi xí-yá; te dècuèndè vichi chindeé ñi-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cuní-nsi iin-ni ni cúnsihì ini-nsiá quida-nsiá ducán ndè quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuahàn-nsiá nihitáhvi ndisa-nsiá ñà-ndiaha ñi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; cóó. Iin-ni ni cúnindísá-ndá, te quida ndee ini-nda nacua nisa quida nèhivi sàni nihitáhvi ñà-ndiaha ñi ni cachi-yá xi-nda.

Iin tnündé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivi xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xi Abraham sàhana, ni cachi-yá xi-né: “Yùhù chináhì mií”. Ducán ni cachi-yá, vächì cóò cá inga ana chicá ndiaá nuù mii-yá. ¹⁴ Te ni cachi stná-yá xi (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuahà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵ Ñàyùcándüá, ducán ni sandiatu cuéyàà nècuàchimà dècuèndè ni sàà quivì ni nihì-né ñà-ndüá ni cachi Dios xi-né.

¹⁶ Nèhivi ñuhívi yohò, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaá nuù mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-nè nacahan-né Dios. ¹⁷ Ñàyùcándüá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitáhvi-nda ñà-ndiaha ñi xí-yá, dandu ni ndacùcahan-yá mii-yá, vächì cuní-yá cundaà vaha ini-nda iin palabra mà-dáma ndüá ni cachi-yá. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuiñi-ní ni cachi-yá, dandu después ni chinaha-yá mii-yá), ñàyùcándüá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra ni cachi sahnù-yá mà; mà nunca dan-dahví-yàndó, seguru icúmí coo tnündé ini fuerte xi nsidaa ndohò nècuàchi cundéé ini-xi ñà-dacáu-yàndó, te sàni cahvi stná-nda xi consuelu ndiaha sàhatahvi-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vátùnì chindeá anima-nda, vächì có-ndüá tnùhu; ñà-seguru ndüá. Vächì dècuèndè lugar ndé (chicá ini-xi vehe Ìi Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, ni yaha-ya nuù ñà-sadí nihni nuù-nda yucán, te dècuèndè lugar mà sàhatahvi-yàndó tnündé ini mà, vächì dihna-ya ni sàà-yá yucán ñà-càhàn-yá sàhà-nda. Vächì vichi sàni nihì-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yá quida-ya chuun ma, divi nacua nisa quida Melquisedec sàhana.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchi dandacú nuù ñuu Salem ni sanduu Melquisedec mà. Te ni sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-nda Dios, divi ana dandacú ndé chicá ansivi. Te divi-ne ni quee ni nanchìcùn ichì xi Abraham na màndixi nècuàchimà ni sàhàn-nè guerra ni cundee-né nuù cuahà rey, dandu ni quee Melquisedec mà ni dàhíi-ñánè. ² Te ni sàha nècuàchimà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-ndüá nihì-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndécuisi ini-xi”. Te ñà-ndüù stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcándüá cuní cachi stná quivì mà “rey xi ndé iá paz”, vächì quivì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, cóò (ndé nacání sàhà) yuadíhí-nè, ni (sàhà) yohòtèhè-né, ni nansa ni tùinuù-né, ni nansa ni xihì-nè; ñàyùcándüá, ducán queamà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemani Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun ni nihì Melquisedec sàhana ma, vächì dècuèndè stná yua raza-nda Abraham ni sàha xi nècuàchimà diezmu, divi diezmu ni tavà-né nuù ñà-cuicà ni nihì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después ni sàà iin tiàa nani Leví ni nihì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xi descendencia xi-ne. Te ni sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nuù ñanitnaha-ne raza-nda nacua cachí ley Ìi. (Ñàyùcándüá, ducán ni quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham ni sanduu stná nsidaa ñanitnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-ndüù-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nuù stná Abraham ni cutahvi-né diezmu mà, dandu ni dàhíi stná-nè nècuàchimà, mate

(iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xi-né. ⁷ Ñàyùcànduá, (chicá ì Melquisedec), vachi ináhá vâha-nda, cui si iin ana chicá ì cui dahî xi inga nèhivî. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Levî, nèhivî ùún nduú-né, mà cútíaciú-né nicanicuahàn, doco tavá-né diezmu vichi. Doco tucu iá ñà-nduá cachî (tutu ì) sàhà Melquisedec, vâchi ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itiáciú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichi tavá descendencia xi Levî mà diezmu nùù nèhivî, doco tucu nduá nisa quida-ne antes, vâchi como yohôtéhè Levî nduú Abraham, te nì dòcò-né diezmu nùù Melquisedec mà, ñàyùcànduá dècuèndè cui quida stná-ndà cuenta na ian stná Levî nì dòcò xi diezmu mà nùù nècuàchìmà na ní quee-ne nì sanchicùn ìchî-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), nì nihî nècuàchî raza-ndà ley ì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Levî. Te tnahà Aarón nì sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumáni gá quee vii chuun nisa quida-ne, ñàyùcànduá nì ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nisa quida Aarón sàhana; cóó. Na ian nisa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹² Te ñà-sàni dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcànduá icúmî stná-yá dama-ya ley (nchícùn nèhivî). ¹³ Vâchi Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-ndà sàhà-xí, te diín descendencia icúmî mii-yá; cóò nì-iin yohôtéhè-yá nísá quidáchúún nahi dùtù nùù mesa ì xí Dios. ¹⁴ Vâchi ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohôtéhè Stoho-ndà Señor, doco cóò nì-iin palabra nì cachî Moisés sàhà nècuàchî yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, nì stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nàhà chicá claru (ñà-ndáa nduá cachî xî-nsiá), vâchi vichi sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ì mà nùù Dios nacua nisa quida dùtù Melquisedec sàhana. ¹⁶ Vâchi divi sàhà-ñá itiáciú-yá nicanicuahàn, te iá cuahà poder xi-ya, ñàyùcànduá nì nihî-yá chuun xi dùtù mà, màdi sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachî iin ley. ¹⁷ Vâchi ducán nì cachi Yua-nda Dios xi Jesús: Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nisa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcànduá, nì ndañuhu ley sàhana ma, vâchi cóni quèé víiá. Mànicú chindee cuahà-ñá nèhivî, ¹⁹ mànicú nacuahandee iniànè ñà-sàa-nè quida vii-né nacua ndiá icà-né. Ñàyùcànduá nì sàha-yàndò inga tñundé ini chicá ndiaha, te divi sàhàjàn vâtùni thátuu-nda nùù-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Levî mà), cóò, cóni cáhàn-yá ducán na ní sàha-yanè chuun yucán. Cuisi Jesús nduú ana nì nihítáhvî nì cáhàn xi Dios ducán, te dohò nì cachi-yá:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhi míi, (seguru cundua), mà dáma ini: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nisa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachi-yá xi Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcànduá chicá ndiáá tratu saa (nì saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù ùún-ní, màdi nicanicuahàn icúmî-nè chuun xi-ne, vâchi xíhi-nè; ñàyùcànduá, cuahà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, cóò; mà nunca sàa inga nèhivî cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vâchi nicanicuahàn itiáciú-yá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nú xicán táhvi-ndà nùù Dios, te ndácúcahan-nda quivî Jesús, vâtùni dacácu dahuun-yàndò nicanicuahàn, vâchi nicanicuahàn itiáciú-yá cáhàn-yá sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vâchi ì ndisa-ya, mà dáná-yá, cóò cuàchi-ya, tucu dahuun iá-yá nùù nècuàchî cuàchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xí ansivî sàni sàa-yá. ²⁷ Cóò necesidad icúmî-yá dòcò-yá promesa nsiquivî sàhà-ñá nàa sàhà cuàchi nèhivî. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchî dava ga. Doco Jesús, cóò, iin xichi-nì nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dánáa dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiáa ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachî stná ley sàhana ma ñà-vâtùni cunduu nèhivî iin dùtù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, cóò, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemani-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ì quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachî ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachi sàhà-ñá cundaà ini-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vâchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yá ansivî ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchi-yá ini vehe ì-yá, vâchi vehe ma nduú veheñuhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quídavàha xán, màdi nèhivî.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhivî yohó), chuun xi-ne nduá chíndoo-né promesa xi nèhivî nùù Dios, te sahmi stná-nè ñà-nduá dócò-né nùù-yá. Ñàyùcànduá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindoo stná-yá nahi promesa. ⁴ Vâchi nú nì cóó ì-yá ñuhivî yohó nì cúí, dandu mà cúí cunduu-ya dùtù, vâchi sàndoo cuahà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquivî) chíndoo-né

promesa xi nêhivì nùù Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñuhu xi nêhivì, xì stná nsidaa ñà-nduá xichúùn-né nùù chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vâchi na cuáhàn Moisés quidavâha-ne veheñuhu sicoto sâhana, nì cachi Dios xì-né: “Caquìn-ní cuidada ñà-quadavâha-ní nsidaájàn nacua iá veheñuhu nì dâcuní mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùù dùtù ndoo ñuhiví yohó), vâchi ley saa sâni sâha-ya vichi nduú iin ley chicá vâha, vâchi chicá ndiaha nì cachi-yâ quida-ya xì-ndâ vichi. ⁷ Vâchi ley primeru mà, nú còò ni-ñâha cumâni gá nùâ, dandu mà cáquìn gâ Dios inga ley saa ma ni cui. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yâ xi nêhivì (nchícùn ley primeru mà), ñâyücandüâ, dohó nì cachi-yâ (nùù tutu ìi):

(Yùhù nduj) Stoho-nsiâ Señor, te cachi, vâxi iin quivì, dandu icúmí cuâhi iin ley saa cunchicùn nècuâchì ñuu Israel, xì stná nècuâchì ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùù ley nì sâhi xì-né quivì nì tavì-nè nùù ñuu Egipto, te nì dâcündêhí-nè ichì ndé nì caquee-ne; vâchi ley mà, cóni chívâha vîi-néâ. Ñâyücandüâ nì nacoi-nè. ¹⁰ Còò, tucu coo ley saa icúmí cuâhi nsidanicuú nècuâchímâ quivì nùù-xì, cachi. Vâchi meru ini sâxinítnùni-nè icúmí chihì ley xi; dècuèndè meru ini anima-nè icúmí stná ndoo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nêhivì xì. ¹¹ Te quivì yucán, mà cóó gâ necesidad chinaha tñahâ-né sâhi sâhâ-ñâ cunaha tñahâ-né xì; còò, vâchi nsidanicuú-né, icúmí-né cunaha-nè yùhù, nècuâchì ndahví te nècuâchì cuicâ. ¹² Te yùhù icúmí cuicahnú stná ini sâhâ nsidaa ñà-có-ndiââ nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga ini sâhâ cuâchi-ne mà, nì cachi Dios.

¹³ Pues sâhâ palabra jaân (vâtùni cundaâ ini-ndâ) ley tuhú sâni nanduu ley primeru mà, vâchi ley saa nduá cachi-yâ (xì inga ley nì sâha-ya). Ñâyücandüâ, nú ñâ-tùhú nduú ley sâhana ma, dandu sâ-itúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñuhu iá ñuhiví yohó xì veheñuhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachâ xì nêhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùù Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ìi ñuhiví yohó. ²⁻³ Ñâyücandüâ, nì cuyucun iin veheñuhu sicoto ndiadi nihni xì iin sicoto caní, dandu nì nandua ùi cuarto. Te ini cuarto primeru mà ìin iin candeleru, xì stná iin mesa ndé itândoó pan ìi nùù Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachi-nè nduú vehe chicá ìi. ⁴ Te icúmí lugar mà mesa oro ndé sahmi-nè inciensu, te yucán iá stná caja ìi xì ley mà, idâducán iin chididâ oro. Te ini caja mà inacáâ ìin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inacáâ stná vara xi Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná ndúu tabla yùù ndé itândiâa palabra xi ley mà. ⁵ Te diquì caja ìi mà xì-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itaníní ndixín-né diquì-nú, te tixi ndixín-némâ nì sanduu lugar ndé nisa xicahnú ini Dios sâhâ cuâchi nêhivì. Doco vichi có-cusáí câhân cuâhâ gué xì-nsiá sâhâ nsidaamâ.

⁶ Pues nì nsihì nì cuyucun nsidaa ñâha ini veheñuhu sicoto mà, dandu nsiquivì nisa sahân dùtù ini cuarto primeru mà ñâ-quida-ne chuun icúmí-nè quida-ne. ⁷ Doco cuarto ùi iá chicá ini-xima, cóò; cuiisì dùtù chicá cusâhnú nduú ana quihvi ini-xima, doco cutu iin quivì cada cuiâ quihvi-ne, nihí-nè nùì (quisi) sâha-ne sâhâ cuâchi mii-né xì sâhâ stná cuâchi nêhivì dava ga, divi cuâchi nì quida-ne cóni sâha-ne cuenta. ⁸ Pues sâhâ-ñâ ducán nì ndacu nuù nêhivì sâhana ma, seña nduá nì cachtñuhu Espíritu ìi ñâ-tâyóo permisú yâha nêhivì ndè lugar chicá ìi xì-yâ na quivì xichúùn vâ-né vehe ìi primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xi veheñuhu yucán sâhâ-ñâ cundaâ ini ndohó nècuâchì tiempu vichi. Vâchi cachi ley mà ñâ-xiñuhù dòcò-ndâ cuâhâ ñâha (veheñuhu), te cahmi stná-ndâ quisi nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan nì cahvi-ndayá, mà cúí dacúxióamâ cuâchi-nda nùù sâxinítnùni-ndâ. ¹⁰ Vâchi cuiisì câhân ley mà sâhâ ìndü comida xiñuhu cuxi-nda, te ò ìndü ñâ-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmí-ndâ cuchi-nda; cuiisì sâhâ ñâ-ìâ ñuhiví yohó-ní câhân ley mà. Vâchi nì chitnùni ini Dios ñâ-cuisi cundiaamâ nùù-ndâ dècuèndè quivì quee inga ley saa xì-yâ.

¹¹ Doco vichi sâ-ìâ Cristu, te mii-yâ nduú-yâ dùtù xi-nda sâhâ-ñâ cui nihitâhvi-ndâ ñâ-ndiaha ìi xì-yâ. Te xinúcuâchí-yâ ini iin veheñuhu có-ìâ ñuhiví yohó, vâchi màdi ndahâ ndéoi nì cuyúcân, ñâyücandüâ chicá ìi-ñâ, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yâ, iin xichi-nì nì quihvi-ya ini lugar chicá ìi yucán, doco màdi nùì chelù, ò nùì litú nduá nihí-yâ nì quihvi. Còò; divi nùì mii-yâ nduá nì sâha-ya, te sâhâmâ vâtùni nì nihí-yâ nansa càcu dahuun-nda nicanicuâhân. ¹³ Vâchi nêhivì (antes), nú sâni quida-ne iin falta nùù ley xi-ne, te có-ìâ ndoo ga-nè (nacua cachi ley mà), dandu xihì buey, ò xihì litú, te xixin stná ìin chelù dihí, te nandúú-si nahi mii yââ. Dandu sódò nsiquin dùtù nùì quisi mà, xì stná yââ mà diquì nêhivì mà, dandu ñâ-sâni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sâni ndundoo-ne iyuhu, mate cuiisì cuerpu xi-ne, (mâdi anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nisa (quida nêhivì xì nùì quisi), dandu na cuahâ gâ más ndiââ ní Jesús sâhâ-ñâ ndoo cuâchi anima-ndâ, nsidanicuú cuâchi cuâhân

dandáñúhú dahuun xi-nda ni cuí. Vâchi sâhâ-ñâ itiacú anima-yâ nicanicuahàn, ñâyücândüâ ni sâha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduâ, vâchi còò ni-iin cuâchi ni quidá-yâ. Pues sâhâ nsidaájân, sâvâtùni cunucuachi víi-nda nuù mii-yâ iá nicanicuahàn. ¹⁵ Vâchi sâhâ ñâ-ndüâ ni quida (Dêhemani-yâ) Jesús, ni sâha-ya inga ley saa xí-yâ sâhâ ñâ-vâha xi-nda. Mate ní quida nèhivi falta ñâ-cóni chívâha vii-né ley primeru mà, doco ni xihí Jesús ni dânáâ-yâ sâhâ nsidaa falta mà, te vichi vâtùni cundiátú anima nsidaa ana caná-yâ; vâtùni nihitâhvi-né ñâ-vâha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuni-nda ndutahvi dèhe-nda biene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahvi-né. Doco fuerza cundiátu-ne dècuèndè nú sâni xihí-nda, ¹⁷ vâchi mate sâni tiaa-nda tutu mà, mà cundiáâ` dècuèndè cachi sââ cui-nda; có-ndiáâ` na itiacú ì-nda. ¹⁸ Ñâyücândüâ, na ní sâha Dios ley sâhana ma, ni chitnùni stná ini-yâ ñâ-cui quisi, te cuitiâ ni-sí. ¹⁹ Vâchi (ducán cachí nuù tutu ì), ni nsihí ni cachitnùhu Moisés xi nèhivi nsidaa palabra nduù ley mà, dandu ni tnii-ne idi cuahá, xi yücù nani hisopo, te ni dândaxín-néâ xi nìi chelù xi nìi simbee, te ni dâcâ stnahâ nsidaámâ xi tècuí, dandu ni sòò nsiquin-nè ndutè mà diqui libru ì xi-xí-yâ, xi diqui nsidaa stná nèhivi itá yucán. ²⁰ Te ni cachi-nè: “Sâhâ ni yohó sâni saquin Dios iin ley ñâ-chívâha-nsia vichi”. ²¹ Daaní, davani ni sòò nsiquin stná-nè ni mà inicutu ini veheñùhu sìcoto mà xi nuù stná nsidaa còhò xichúün dùtù nuù chuun xi-ne. ²² Vâchi cachí ley mà ñâ-casi nsidaa iñâha icúmí còdò ni mà icá-xí, te ducán ndundoa nuù Dios. Vâchi cunaha-nsiá, mà sââ-yâ cuicahnú ini-yâ sâhâ ni-iin cuâchi-nda nú còò ni ñi xitiâ.

Nansa ni sâha Jesucristu vida xi-ya sâhâ-ñâ cuxio cuâchi-nda

²³ Ñâyücândüâ, na sâcuahàn Moisés dahí-né veheñùhu sâhana ma, vâtùni ni xichuún-né ni quisi, vâchi veheñùhu ñuhiví yohó-ní ni sandua, te cuisí ejemplu uun ni sanduuna chná, cóni sándüâ veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ì-yâ iá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdi cuisí ni quisi. ²⁴ Ñâyücândüâ, vichi sâni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñâ-mâcuñin-yâ nuù Dios sâhâ-nda. Màdi veheñùhu ñuhiví yohó nduú lugar ndé ni nasaa-yâ, còò; vâchi cuisí ejemplu uun nduù veheñùhu ñuhiví yohó, có-nduú ndisa-ña vehe ì ni quidavâha mii-yâ ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnú raza-nda Judea, na quihvi-ne ini cuartu chicá ì xi veheñùhu, ni (quisi) nihí-né sâhàn, màdi ni mii-né. Te cuiâ cuiâ quidá-né ducán. Doco Jesús, còò; có-xiñùhù cuâha-ya vida xi-ya cuahâ xichi, còò. ²⁶ Vâchi nú ducan ni cundüâ, dandu cuahâ gá xichi icúmí-yâ ndoho-ya dècuèndè na ní sâcòò ñuhiví xi ndè vichi ni cui. Doco còò, vâchi na ní xinu tiempu antes, dandu ni quixi-ya ñuhiví yohó, te ni sâha-ya vida xi-ya, doco cuisí iin xichi-ni ni xihí-yâ, vâchi ni dânáâ nsihí-yâ sâhâ-nda, te ni nihí-yâ nansa cuxio dahuun cuâchi-nda. ²⁷ Vâchi divi nacua icúmí nsidaa nèhivi sââ-nè cui-nè iin xichi, te después nsidaandâ Dios sâhâ-né, ²⁸ divi ducání stná Cristu, iin xichi-ni ni sâha-ya vida xi-ya ni nacuida-ya cuâchi cuahâ gá nèhivi. Dandu después icúmí-yâ naxicocuñin-yâ ñuhiví yohó, doco màdi gá sâhâ-ñâ (ndoho-ya sâhâ) cuâchi-nda; còò. Cunaha-nsiá, divi sâhâ ñâ-câcu nsidaa ndohó nèhivi ndiatú naxicocuñin-yâ cundua mà.

10

¹ Ley sâhana ma, màdi meru ñâ-chicá ndiaha ñi xí Dios ni sándüú ndisa; cuisí ni cachitnùhu uan ñâ-después icúmí quixi ñâ-ndiaha ñi ndisa xi-ya. Ñâyücândüâ, mate nicanicuahàn dócò ñi-né promesa cachí ley mà, te cuiâ cuiâ quidá dùtù ducán, doco mà cúí ndoo cuâchi nèhivi sâhàn nuù (veheñùhu) sâhámâ. ² Vâchi nú jaan, dandu mà cuâha ga xi promesa mà, vâchi mà dândóhò gá cuâchi nèhivi sâxiníntnùni-nè ni cui. ³ Doco vichi, sâhâ-ñâ cuiâ cuiâ sâha ñi-né promesa (cachí ley) mà, ñâyücândüâ nsinúú ini-nè iá ñi cuâchi-ne. ⁴ Vâchi sâhâ ni buey, ò ni simbee, mà nunca cui cuxio cuâchi ni-iin nèhivi. ⁵ Ñâyücândüâ, na ní quesaa Jesucristu ñuhiví yohó, dohó ni cachi-yâ xi Yuamáni-yâ:

Mii-ní, màdi promesa nduâ cuní gâ-ní cuahâ nèhivi mii-ní. Màdiâ cui quisi coco gâ-si nuù-ní nduâ cuní-ní. Còò. Ñâyücândüâ vichi sâni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶ Vâchi màdi quisi ni xixín, ni màdi inga clase promesa sâhâ cuâchi nduâ cudí ini-ní sâhâ-xí; còò. ⁷ Dandu yùhù, ni cachi: “Yohó vâxi ñâ-quida ndise cumplir ñâ-ndüâ cuní-ní, nacua cachí tutu ñi sâhí, Dios mío”.

⁸ Cunaha-nsiá, jaan ni cachi Dios ñâ-có-cudí gá ini-yâ sâhâ promesa sâhatahvi nèhivi, ni có-cudí gá stná ini-yâ sâhâ quisi sahmí-né; còò, có-cudí ini-yâ sâhâ ni-iin ñâ-jaan ni sâha-ne sâhâ cuâchi-ne, mate divi nduâ cachí ley (primeru-mâ) cuâha-ne. ⁹ Daaní, después ni cachi Jesucristu: “Yohó vâxi ñâ-quida ndise cumplir ñâ-ndüâ cuní-ní, Dios mío”. Pues ñâ-jaan cuní cachi cuahàn-yâ dandáñúhú-yâ ley primeru mà, te caquin-yâ inga ley saa xí-yâ. ¹⁰ Te sâhâ-ña ni quida ndisa-ya nsidaa ñâ-ndüâ ni ndacu nuu-yâ, ñâyücândüâ vâtùni nduhí dahuun anima-nda, vâchi ni sâha-ya iquicúñú-yâ nahi promesa ñâ-danáâ-yâ sâhâ-nda. Iin xichi-ni ni quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiââ.

¹¹ Quivì vichi itá dùtù raza-ndá, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquívì sáha-ne cuahá xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, còo, iin xichi-ni nì dānāá-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuahá Yuamāni-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dēcuēndē cundee dahuun-yamà nuù nsidaa ana xini ùhì xì-yá, te cusahnú-yá nuù-né. ¹⁴ Vāchi iin xichi-ni nì dānāá-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmì ndee vāha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná Espírìtu Ì xí-yá. Vāchi primeru nì cachí Stoho-ndá Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmì cuàhi nècuàchimà quivì nuù-xì, cachí, vāchi meru ini anima-nè icúmì nacoo dahuin ley mà; meru ini sàxinítnùni-nè icúmì chihì.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còo gá necesidad cuàha-nda nì-iin ga promesa ñà-danāá xì sàhà-ñà.

¹⁹ Sàhà ñà-jaàn, có-yùhì gá-ndá datnátuu-nda anima-nda nuù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ì, vāchi sàhà ìi Jesús sà-nùnà ichì, ñāni. ²⁰ Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vāchi sàhà-ñà itíacú ndiaha-yá, ñàyùcàndùá iá ichì mà. (Antes iin sicoto nisa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ì xì Dios, doco) sicoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xì Jesús nì sandua, (vāchi na nì xihì-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihì-ndá nansa yāha-nda nuù Dios.

²¹ Te vichi sà-icúmì-nda iin dùtù ndiaha chindéé xì nsidaa ndohó ana nduú dēhe ndisa-ya.

²² Ñàyùcàndùá, màsà yùhì-nda datnátuu-nda anima-nda nuù-yá. Iin-ni nì cúnihnú ndisa ini-nda mii-yá; nì cúnindisá víi-ndayá, màsà cùcāhān-nda a jaan á coó. Vāchi sàhà-ñā nì xitiá nìi-yá, ñàyùcàndùá sàni ndundo sàxinítnùni-nda, te có-dāndōhó gá-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tēcúli limpiu.

Màsà nāndodó-nda ichi-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vù-nda ñà-nduá xiníndisá-nda; iin-ni nì cúnihnú vāha ini-nda ñà-jaàn. Màsà dáma sàxinítnùni-nda, vāchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dāndāhvì-yāndó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacūāhandee stnahá ini-nda sàhà-ñā chicá más nì cùcú stnahá ini-nda sàhà-nda, te quida vù-nda xì ñānitnaha-nda.

²⁵ Ni màsà nácóo-nda ñà-nataca-nda na ian quidá dava nèhivì. Còo; vichi chicá xiñuhu cunuú stnahà-nda, te nacūāhandee stnahá ini-nda, vāchi sà-indēhe-nda chicá sà-cuyátní quivì (naxicocuíin-yá).

²⁶ Vāchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaa vāha ini-nda nansa iá ichì ndācuisì-yá, doco quidá canúú ñ-nda cuàchi-nda, dandu còo cá nì-iin promesa cui danáá xì sàhà-nda. ²⁷ Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yùhì cuaá-nda, vāchi vāxi castigu cahnú, vāxi ñuhu ñihì coco nsidaa ana có-ndóo ladu xi-ya. ²⁸ Nèhivì sàhana, nú nì cahíchì ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndóo ù ò ùni testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còo iin nì cuhì ini xì-né na nì xihì-né.

²⁹ Doco nú meru Dèhemanì Dios nduú ana cahíchì ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí ini-nsia cuu? ¿Amádi cuahà gá más castigu icúmì-nè nihì-né? Vāchi nú có-quidāñùhù-nè ñà-nì xitiá nìi ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vāchi sàhà nìi mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xi-né. Daani,

stná Espírìtu Ì xì Dios, gracia nì quida stná-yá xì nècuàchimà, doco nú vichi cutu nì cahíchì ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-né. ³⁰ Ináhà-nda ñà-divi Dios nduú ana nì cachí xì-nda dohó: “Mii quidá tocar nachitacuhá sàhà falta xì nèhivì; còo cá ana icúmì nacūāha xi-né castigu”.

Te cachí stná (tutu ì) ñà-divi mii-yá icúmì-yá nsidandaà-yá sàhà cuàchi nèhivì xì-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, tnūndoho cahnú cundua nú nì nihì nèhivì castigu nuù ndahá Dios iá nicanicuahàn.

³²⁻³³ Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nì cuu xi-nsiá quivì primeru na lácà nì dàtnuú-yá sàxinítnùni-nsiá, cuahà tnūndoho nì yāha-nsia. Dava xichi nì canáhà nèhivì xì-nsiá, te dava xichi nì dāndōhó stná-nè mii-nsiá nuù tàcà nèhivì. Te dava xichi cuisì-nì nì quida-nsia acompañar nècuàchi nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee ini-nsia sàhà nsidaámà. ³⁴ Te na nì sácūndiadi stná compañeru-nsiá, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na nì candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cóni cūhūin ini-nsia), cóo, duha nì cudíi ini-nsia, vāchi ináhà-nsiá, ndè gloria xì Dios chicá cuahà ñāha icúmì-nda, te chicá ndiaá mà, vāchi nicanicuahàn cunaha-ñā. ³⁵ Ñàyùcàndùá, iin-ni nì cúnihnú vāha ini-nda (ichì-yá), màsà nácóo-ndāñā, vāchi iin ñà-vāha cahnú icúmì-nda nihì-nda nuù-yá. ³⁶ Iin-ni nì cunchicùn cuéyāa-nda ichì mà, vāchi nú sàni nsihì nì quida-nda nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-nda, dandu nihì-nda ñà-ndiaha ñì sàni cachí sahnú-yá xì-nda. ³⁷ Vāchi dohó cachí tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmì-yá naxicocuíin-yá: làcà sacu tiempu cumāni gá; mà cuéé gá-yá. ³⁸ Te (cachí stná-yá): “Nèhivì vāha xi, nú xiníndisá vāha-ne yùhù, dandu nihì-né vida ndiaha. Doco nú nì ndédumá ini-nè, dandu nì-iyuhu mà ndóo ini sàhà-né”, cachí-yá.

³⁹ Doco ndohó, có-nduú-nda nèhivì ndedumá ini-xi, vāchi nú jaan, ndañuhu anima-nda. Còo, nèhivì xiníndisá nduu-nda, ñàyùcàndùá icúmì-nda càcu-nda nuù-yá.

11

Xiñuhu cunindisá ví-nda

¹ Nú ndisa xinindisá vaha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-nihnú cui sí ini-ndà icúmí cuu ndisa ñà-ndúá ndiatu-nda. Te nú xinindisá-ndá ducán, dandu quidá stná-ndà cuenta na ian sà-íá ndisa ñà-tañáha ga cuninù-ndà. ² Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-ndúá nisa quida xii-ndà sànahà, ni xinindisá-né mii-yá, te ni ndee vaha-ne nùu-yá.

³ Ndhóh, xinindisá-ndáyá, te sàhájàn vátùni cundaà ini-ndà nansa ni quidavàha-ya ñuhiví, cui sí càhàn-yà, te ni sàcòra; ñàyùcàndúá, indéhe-nda íá ñuhiví vichi, doco màdi ñà-túí cundehè-ndà nduá ni cuyucàn; còó.

⁴ Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá ni sandiaàmà nùu promesa ni sàha Caín. Te ¿índú chuun chicá ndiaámà? Divi sàhà-ñá ni xinindisá nècuàchimà mii-yá. Ñàyùcàndúá, ni cachi-yá: “Sàni ndee vaha Abel nù; cudíi ini sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndúá, mate còó cá Abel mà, doco dècuèndè vichi íá lì fama-nè ñà-ni xinindisá-néyá.

⁵ Daaní, Enoc tu, ni xinindisá stná-nè mii-yá, te vivu ni sàà-nè nùu-yá, cóni xihí-nè, ni ndañuhu uun-ne (nùu nèhivi), vachi sàhà poder ndiaha xí Dios ni ndiachí-nè dècuèndè ndé íá-yá. Te cachi tutu ìi, ducán ni cuu xi-né ñà-ni cudíi guá ini-yá sàhà-né. ⁶ Doco nú có-xinindisá-ndá, dandu mà nunca cudíi ini-yá sàhà-ndà. Vachi nú cuní-ndà sàà-ndà nùu-yá, dandu fuerza cunindisa-nda íá ndisa-ya, te seguru datnúu-yá sàxinítnúni nsidaa ana nandúcu ndisa-xi-yá.

⁷ Daaní, stná Noé, ni xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnùhu-ya xi-né ñà-ndúá icúmí cuu quívi nùu-xí; ñàyùcàndúá, ni quida-ne ñà-ndúá ni cachi-yá, ni quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xí stná nèhivi vehe-ne. Ducán ni quida-ne, te ñà-jaàn claru ni túi ñà-cóni quidá víi dava ga nèhivi ñuhiví. Doco mii-né, ni ndee vaha-ne nùu-yá ñà-ni xinindisá-néyá.

⁸ Daaní, stná Abraham; ni xinindisá stná-néyá, te ñàyùcàndúá ni quee-ne cuàhàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-nè sàà-nè cunduu-ne stòho nsidaa ñà-íá yucán. Ñàyùcàndúá, ni inini-ne ñà-ndúá ni ndacu nuu-né, mate có-cundáà ini-nè índu cùhùn-nè. ⁹ (Dandu ni sàà-nè) ñuu ndé ni cachi Dios xi-né mà. Yohó te yucán ni ía chii-né ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-né nècuàchi inga ñuu, doco siempre iin-ni xinindisá víi-néyá. Cui sí vehe sicoto ni sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nisa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xí stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchi yucán, iin-ni ni sandiatu stná-né cuu xi-né ñà-ndúá ni cachi Dios xi Abraham antes. ¹⁰ Vachi nècuàchimà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcu-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vachi nihnú ini-nè íá iin ñuu ni chitnúni ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahádhí-nè) Sara, ni xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyáha ga sahnú-né, doco ni nihítáhví-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vachi antes sàni cachi sahnú Dios xi-né, te ñàyùcàndúá ni tiiunú iin dèhe-ne, vachi xinindisá-nè mà nunca dandahví-yànè.

¹² Ñàyùcàndúá, mate sàsáhnú cuàha Abraham, doco ni ía iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà ni sàà-nè ni sàcunduu-ne yohótéhè cuàhà gá mìl nèhivi; cuàhà sàstnùhù nèhivi ni nanduu-ne nahi cuàhà sitnúú ansivi, ò ñusi ndiquin yuhú mar, vachi mà cùi nandiahívia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchi sàni nacani xi-nsiá sàhà-ximá, iin-ni ni xinindisá víi-nè mii-yá dècuèndè ni xihí-nè. Te mate cóni sàà-nè cuninù-ndé cuu ndisa ñà-ndúá ni cachi Dios xi-né, doco iin-ni ni xinindisá-né, mate tàyóa, te ni cudíi ini-nè sàhà-ñá, vachi (ni cundaà ini-nè) màdi ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhiví yohó, ñàyùcàndúá ni cachi-nè xí nèhivi ñà-cuúsi-ní yáha uun-ne ñuhiví yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachi nèhivi, dandu nàhà claru inga ñuu nduá nandúcu-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru ni cùí, dandu vihini naxicocufin-nè yucán. ¹⁶ Doco còó, cóni núhù-nè, vachi ni cuní-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá íá ansivi. Te sàhà-ñá (ni xinindisá-né ducán), ñàyùcàndúá có-ndúcáhán-yá cachi-yá ñà-ndúu-yá ana cahví-né, vachi sàni quidayucun-yá iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xi-yá).

¹⁷ Daaní, después, ni cachi Dios xi Abraham ñà-ni cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán ni quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yá a cunini víi-néyá, á coó. Te (ni quida-ne cumplir), ni xinindisá-né mii-yá, dispuestu ni ía-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùu-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xi-né ¹⁸ ñà-divi nùu tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco ni cundee ini-nè ñà-vátùni danátíacú-yàte nú ni cuí-fe. (Te ñà-ni càcu-tè) ni ndòo-tè vivu nùu-né, ñàyùcàndúá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacú-te.

²⁰ Daaní, después (ni cundaà ndisa ini-xi) ñà-xinindisá stná Isaac mà mii-yá, vachi cuàhà gá ñà-ndiaha íi ni cachitnùhu-ne xí (ùu dèhe-ne) Jacob xi Esaú sàhà nansa icúmí cuu xi-né quívi nùu-xí. ²¹ Daaní, Jacob mà, ni xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhà-ndá), vachi na sà-ítuú cuàhàn-nè cui-nè, dandu ni càhàn-nè xí iin iin dèhe José, ni cachitnùhu-ne xí dèheñani-né mà

ñà-icúmi-tê nihî-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nuù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímani-né Dios, te itúú-né nuù bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vâchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmi caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nuù ñuu Egipto. Te nì nacoo stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúñú-nè nú sàni xihî-nè.

²³ Daaní, stná yuadhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tûinuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani íá-vè, ñâyùcándüá mate sàni dândàcú rey cui-vè, doco cóni yúhî-nè; ùni yòò nì ía dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhà mà na sàni sahnú-ne, cóni cùnî-nè cachi gà nèhivì ñà-dihî-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còó, chicá nì cudii ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xì Dios, mate cuàhà gà nì ndòhó-nè, te màdiá ndòo-ne (ndé íá-nè), te quida-ne ñà-vico siquini íá ñuhivì yohó, vâchi cuisì sacù-nì tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichì Cristu nì cunchícùn-nè nihnú ini-nè, mate nì cáhichì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicá ñuu Egipto yucán, vâchi iin-nì nihnú ini-nè ñà-cuisì nuù Dios icúmi-nè nihitáhvi-né cuàhà ñà-ndiaha ñi.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xinindisá-né mii-yá nì sandua. Nì cóni yúhî-nè ñà-nì xidá guá ini rey dandacú yucán, vâchi iin-nì nchícùn vîi-néya na ían xinínùù-néya, mate có-tùú-yá indéhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicó pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dácáa-ne ní (lelú ícà yehè-né) sàhá màsà cùí dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhichì cahà mar mà nahi ñuhù íchì, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihî-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñâyùcándüá nì nacunun-duu-nè ñuu Jericó usà quivì, te nì caà nama ndiadi nuù ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchì ñàhà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xicanuu xi-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vâchi na ní technuún Moisés iin ù tiàa ñà-nacuni-te nansa íá ñuu nècuàchì mà, dandu nì chindee-néte. Ñâyùcándüá, cóni xihî-nè nahi nèhivì dava ga có-xinindisá.

³² Pues vichi có-xiñùhù cachi guè (sàhà nèhivì sàhana ma), nì mà sàá stnáì nacani nsihi xì-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefté, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nisa cahàn cuenta xì Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchì mà mii-yá, (ñâyùcándüá nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nuù nsidaa nèhivì ndoo inga ñuu. Dandu nì cusahnú vîi-né, te nì nihî-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xi-né. Te dava-ne nì càcu-ne nuù nsicaha, cóni sàxî-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nuù ñuhu xíxin, cóni quidá dañúà xi-né. Te dava-ne nì càcu-ne nuù nèhivì cuàhàn cahni xì-né xì espada nì cùí. Stná nècuàchì còò fuerza xì, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vâtùni nì nacuahandee ini-nè, te na ní caquixì soldadu inga ñuu, vâtùni nì chindee-nè mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchì ñàhà, nì xinindisá stná-néya, te ñâyùcándüá nì nihitáhvi dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchì mà, nì dândòhó nèhivì-né, te nì xihî-nè; vihini dácácu-tèné nì cùí (nú nì nácóó-né ichî-yá); doco còò, cóni quidá-né ducán, vâchi cunî-nè nihitáhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sàhana ma, cuàhà gà nì sàcündiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cui stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcündiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yùù, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuàhà gà nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñâyùcándüá, yohó te yucán nì xicanuu ndahvî-nè, nisa idàhvi-ne xì cuisì iin rii ò sîmbee, vâchi ndahvì dahuun-ne, cuàhà trùndoho nì xini-nè; quini nì dândòhó nèhivì-né. ³⁸ Nì xicanuu ndahvî-nè yucù dàná, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì caquidî-nè ini cueva, ò ini iin chicòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nuù nsidaa gà nèhivì ñuhivì. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nihî-né nì ndee vàha-ne nuù Dios ñà-nì xinindisá-néya, doco cóni nihitáhvi-né ñà-ndiaha ñi nì cachi-yá (xì xii-ndà) antes. ⁴⁰ Còò, vâchi sàhà-ñá nihnú stná ini-yá ndohó, ñâyùcándüá nì chitnùnì ini-yá ñà-dècuèndè quivì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nihitáhvi-ndà, dandu iin-nì nacuatnaha-nda xì nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisì Jesús nì cündèhe-nda nuù-xì

¹ Vichì cuàhà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá íá (nú xinindisá-ndá mii-yá). Ñâyùcándüá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñàhà sadí xì nuù-ndà. Nì nácóó-ndá nsidanicuú cuàchì quida-nda, vâchi ñà-yucán nduá dacá xì dìni-ndà. Iin-nì nì cunchícùn vîi-ndà mii-yá inií vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá

xinú carrera, ducán xiñuhu nacuañandee ini-ndá. ² Iin-ni ni cúndéhe-nda nùu Jesús, vâchi sâhâ mii-yâ ni quesaha-nda xinindísâ-ndá ichi-yâ, te divi-ya icúmí chindee stná xi-ndâ ndé cachi xinu vida xi-nda. Te mate nchica cruz ni ndoho-ya, doco cóni ndúlócô-yâ na ní cahíchi ini nèhiví-yâ ñâ-ni xihí-yâ ducán, vâchi ináhâ-yâ, después icúmí-yâ sâà-yâ coo-ya contentu. Daani, (mànuhú-yâ gloria), te yucán ni sâcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu ini-nsia nansa ni cuu xi-yâ, cuahâ gá ni quida quini nèhivi cuâchi xi-yâ, doco ni quidandee ini-yâ. Ñâyücândüá, nsinuu ini-nsia ñâ-jaàn, còto cucahan-nsiâ mà cúndéé gâ ini-nsia, te cuhuun ini-nsia. ⁴ Vâchi ñâ-ndââ nduá, cuahâ lucha fuerte sâni quida-nsia ñâ-màsâ cúndéé nèhivi cuâchi ma nùu-nsiâ, doco ni-iin-nsia tâñâha ga cahni-né. ⁵ Doco nacua indéhi sâni nandòdò-nsiâ nansa cachi Dios nùu tutu ì ndé càhân-yâ xi-ndâ na iin yua-nda. Pues dohó cachi-yâ:

Hijos míos, màsâ cûñâñâ-nsiâ nú nâni-nsia nùu yùhù ana nduú Stoho-nsiâ Señor; còo, ni màsâ cùhuún stná ini-nsia nú sâni sâhi-nsiâ iin conseju tii. ⁶ Vâchi Stoho-nsiâ nduú, te cuú ini sâhâ nsidaa-nsiâ, ñâyücândüá fuerza nâni-nsia, vâchi nsidaa ana sâni nacâxin ñâ-cunduu-ne dèhi, icúmí-né ñâhni stná-né, cachi Dios.

⁷ Ñâyücândüá, xiñuhu quidandee ini-ndâ na nâni-nda nùu-yâ, vâchi sâhâ-ñâ nduú ndisa-nda dèhe-ya nduâjàn. Sâ-ináhâ-ndá, na cuati-nda, nsidanicuu-nda ni ñihí-ndâ conseju nùu yua-nda. ⁸ Doco quivi vichi, nú còo ni-iin conseju ñihí-ndâ nùu mii-yâ, dandu cuní cachâmâ ñâ-cò-nduú ndisa-nda dèhe-ya, vâchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidâ-yâ xi-né.

⁹ Vâchi yua-nda ñuhiví yohó, nîsa danâni stná-nèndó, te nîsa cahvi-ndané. ¿Amâdi chicá ndiâ icâ-ndâ cundoo stná-ndâ sujetu nùu Yua-nda iâ ansivi, te ducán ñihí-ndâ cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vâchi sacu tiempu ni ndòo-nda nùu yua-nda ndoó ñuhiví yohó, te nacua cudú ini-né, ducán nîsa danâni-nèndó. Doco mii-yâ, cuiis sâhâ ñâ-cunduu ñâ-vâha xi-nda nduá danâni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivi ì nahi mii-yâ. ¹¹ Pues ñâ-ndââ nduá, cò-cudú ini-ndâ na hora ñihí-ndâ conseju; tnùndoho nduá cahan-nda; doco nú sâni yâha, te sâni sâà-ndâ ni cundaâ vâha ini-ndâ, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vâchi chicá vii sâni sâà-ndâ nacani ini-ndâ.

Cuàhâ gá peligru ndacàn nú cahíchi ini-ndâ palabra cachi Yua-nda Dios

¹² Ñâyücândüá, màsâ cúndóo-nsiâ cuhuún gâ ini-nsia na ian ni còyo ndahâsâhâ-nsiâ; còo. Iin-ni ni nacuañandee ini-nsiâ cuniâ, ¹³ micuísí ichi vâha-ya nanducu-nsiâ sâhâ-ñâ màsâ tucú iin nècuâchi tàcutùha vii cacanuú nacua ndiâ icâ-né. Te nú sâ-ia iin ana tàcúndââ vâha ini-xi ducán, dandu nanducu-nsiâ nansa ndufuerté anima-né.

¹⁴ Ni cúndóo màni-nsiâ xi nsidaa ñanitnaha-nsia, te ni cuahandee stná ini-nsia cunihnu ì ini-nsia nicanicuahàn, vâchi nú cò-ñihnú ì ini-ndâ, mà nunca sâà-ndâ cuni-ndâ nùu Stoho-ndâ Señor. ¹⁵ Te cuidadu ni cúndóo stná-nsiâ còto nandòdò-nsiâ gracia xi-ya, te sâà-nsiâ nanduu-nsia nèhivi malu ndedúmâ ini-xi, vâchi nacua quida iin yohó yucú dâná, ducán cui quida stná nècuâchi malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuahâ gá nèhivi. ¹⁶ Ñâyücândüá, cuidadu cundoo-nsia, còto coo iin-nsia cutòò xi ñahâ, te ò iin ana cò-ndúlócô-xi ichi ñi-yâ na ian ni quida Esaú sâhâ. Dèhe sahnú ni sanduu-ne, ñâyücândüá, icúmí-né ndutahví-né cuahâ ñâ-ndiaha ni cuí, doco ni dama-ne derechu mà sâhâ cuiis iyuhu ñâ-ndüá ni xixi-ne. ¹⁷ Te ináhâ-nsiâ nansa ni cuu xi-né después, cóni ñihí-né ndutahví gâ-né ñâ-ndiaha ma nùu yua-né, mate yâha ga ni cuni-né ñihí-néâ. Ni sacundahví-né (nùu nècuâchimâ), te ni sacu fuerte-né, doco mànicuú gá, vâchi cóni ñihí-né nansa nadama-ne ñâ-ndüá sâni quida-ne mà.

Tucu iâ ñâ-ndüá ni xini nèhivi sâhâ na ní sâha Dios-né ley primeru

¹⁸ Vâchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùu iin yucú (ñuhiví yohó nacua ni quida nècuâchi Israel sâhâ), vâchi yucú (Sinaí yucán), xixàn, te iin tnúú nduchí, cò-tùnúú, te caná fuerte tàchi. ¹⁹ Te ni sivi stná corneta; dandu ni tiacu càhân fuerte mii-yâ. Doco nèhivi mà, ni sacundahví-né nùu-yâ ñâ-màsâ càhân gà-yâ xi-né ducán. ²⁰ Vâchi màni cúndéé gâ ini-né quida-ne cumplir palabra ni cachi-yâ. Te dohó ni cachi stná-yâ: “Màsâ nánâ-nsiâ icâ yucú jaàn, te ni quisi xi-nsiâ, vâchi nú ducán, dandu icúmí-nsiâ cahni-nsiâsi xi yùu, ò xi lanza”. ²¹ Cunaha-nsiâ, yâha ga ni cayuhí cuae nèhivi mà na ní indehé-nsiâ ni cuu. Decuèndé stná Moisés ni cachi-né: “Ndé quidí cuiis ñâ-yúhí güe”.

²² Doco ndohó, còo, vâchi ichi yucú nani Siôn sâni quihin-nda vichi, vâchi yucú yucán nduú ñuu mii-yâ iâ nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sâni sâà stná-ndâ ndé ndoó tàcâ cuahâ mil ángel xi-ya, ²³ ndenihí vâha-neyâ. Te sâni nacuatnahâ stná-ndâ xi nsidaa gâ nèhivi xinduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itândiaa quivi-xi ndé gloria xi-ya. Te sâni dàtnátuu stná-ndâ anima-nda nùu mii-yâ ana icúmí nsidandaâ sâhâ nsidaa nèhivi, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sàndüú stná-ndâ xi nèhivi ni ndee vâha nùu-yâ sâhâ, doco vichi sâni ñihí stná-né ni cundiatú ndiaha stná anima-né. ²⁴ Vâchi nùu

Jesús sàni tnàtuu anima nsidaa-nda, vâchi divi mii-yá nduú ana cáhàn nihni sàhà-nda, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitià nù-yá (sàhà-nda); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nù-yá mà nùù nùì Abel sànaaha.

²⁵ Ñâyùcàndüá, cuidadu ni cündóó-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xi-nda vichi. Vâchi nú cóni cácu nêhivi sànaaha na ní cahíchi ini-nèyà na ní cáhàn-yà xi-né ñuhiví yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nù cahíchi ini-nda palabra cachí-yà xi-nda dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní cáhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhiví; doco vichi sàni cachitnùhu-yà xi-nda inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnáì ñuhiví. Doco màdi cuisì ñuhiví yohó icúmí tnàa; còo, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cunì cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-ndüá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíá ndòa. ²⁸ Vâchi ñuhiví ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñâyùcàndüá, iin-ni xiñuhu naquimanì-ndàyá sàhámà sàhà-ñà vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nacua cunì-yà quida-nda, te cahvi víi-ndàyá; màsà nácuàdiqui uun-nda ichi-yá, ²⁹ vâchi nahi ñuhu nihni nduú-yá, te mà úhi cahmi nsihi-ya (ana cahíchi ini).

13

Nansa quida-nda, te cudíi ini Dios sàhà-nda

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-nda sàhà-nda na ian iin-ni ñani xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo manì ini-nda xì nêhiví cóyo vehe-nda, vâchi dava nêhiví, ndé stná ángel xi Dios nì dáyáha-ne vehe-ne, te cóni cündáa ini-né. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nda compañeru-nda xíndiadi vehécàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnáh stná-nda xì-né ndiadí-nda. Te nú quidá quini nêhiví xi dava ga compañeru-nda, dandu cundehè ndahvi stná-nda nècuàchì mà, vâchi na nêhiví nduú stná-nda, te vihini cuu stná xi-nda ducán iin quivi.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tnùñuhu stná-nda xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndá ni-iin falta xì inga nêhiví. Vâchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana cáhàn xì nècuàchì có-ndüù nècuàchì vehe-xi.

⁵ Màsà xihò-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhiví yohó. Nacua sà-icúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cündóó-ndá contentu, vâchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandòdí mii-nsiá. Mà nunca nacoò nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñâyùcàndüá, vátùni cáhàn ndee-nda, cachí-ndá:

Divi Stoho-nda Señor nduú ana chindéé xí. Mà yúhí, vâchi còò ni-iñàha cui quida nêhiví xí.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná ini-nsia nècuàchì nisa idònüù nùù-nsiá antes, divi nècuàchì nisa dacuaha-xi-nsiá palabra ì xi Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa quida víi-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúníndisá stná-nsiá nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sànaaha xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nêhiví-nsiá ñà-cunchicùn-nsiá inga ichi có-ináhà-nsiá, vâchi cuàhà ichi tùcù iá chináhà-né; cuàhà gá ichi tàcùn-ndá iá. Doco ndohó, chicá vâha cuisì gracia xi mii-yá ni cúníhnú ini-nda, te ndufuerté ànima-nda, màdiá cunchicùn-nda iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vâchi nêhiví nacání guá ini-xi sàhámà, còò ni-iin ñà-vàha xi ànima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchi veheñuhu (xi raza-nda, itiácú-nè ñà-ndüù promesa xi nêhiví). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñuhu ma, còò derechu xi-ne nihitáhvi-né ni-iñàha nùù mii-yá. ¹¹ Vâchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñuhu ma, xitià nù-sí, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ì, te quidá-nèamà presentar sàhà cuàchi nêhiví. Doco iquicùñi quisì mà, còo; ndé fuera ñuu icúmí coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñà nihì nêhiví ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nù-yá. Vâchi fuera ñuu nì ndoho stná-yá. ¹³ Ñâyùcàndüá ndohó, iin-ni ni cúnchicùn stná-ndàyá, mate icúmí-ndá nacoò-nda ñuu-nda, te cahíchi ini nêhiví-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vâchi ni-iin ñuu iá ñuhiví yohó, mà cündúá ñuu-ndá nicanicuahàn. Còo, iin ñuu quesaa quivì vâxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñâyùcàndüá, nicanicuahàn ndiá icà-ndá ndenihì vâha-nda Dios sàhà ñà-ndüá nì quida Jesús. Vâchi na iin ofrenda xi-nda nùù-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quivì-yá, te naquimánì-ndàyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-nda quida-nda obra xì ñànìtnaha-nda, te chindee stnaaha-nda, vâchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudíi ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-ndüá cachí nècuàchì idónuu nùù-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùù-né; vâchi inùù-né nùù-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi ànima-nsiá; te icúmí stná-né nacuàha-ne cuenta nùù Dios sàhà nsidaájàn. Ñâyùcàndüá, cunini-nsianè sàhà-ñà cudíi ini-né quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúun ini-nsianè; vâchi nú ni cùhúun ini-né quida-nsia, mà cúí cunduumà ìin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Cacán tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí, vèchi ináhà-nsí còò ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsí quida vii-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-ni cacán tàhvi cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yèchi cui nasai ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios, vèchi sàhà-ñá nì xitiá nìi Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xi nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vèchi mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá, te nì sàà-yà nì sàcùnduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios nì sàà-nsiá nihitáhvi-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-ndùá cuní-yà quida-nda; vèchi nú nì nácuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xí Jesucristu, dandu vètuni quida ndisa-nda ñà-ndùá cudfi ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvî nùù-nsiá, ñáni, màsà cùdúchí inì-nsiá sàhà conseju tii sàni tiai nùù-nsiá yohó, vèchi iin ùi-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndà Timoteo vehecaà. Te nú nì quésáá yèchi-nè ndé ié` yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhùì xì nsidaa ana idónuu nùù-nsiá, cachi-nsiá xì-né. Te cásàhù stnàì xì nsidaa gá nèhivì xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnàhá-xì yohó, cásàhù stnà-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, ni cùcúmi cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndá Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xì nsi-úxin ùi dèhe yohòtéhè-ndá Israel, doco vichi inicutu ñuhivì sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhúì xì nsidaa-nsiá.

² Ñàni, xiñuhu cudìi ini-ndá na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Váchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndisá víi-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátùni cutùha stná-nda quidandee ini-ndá. ⁴ Ñàyùcànduá, iin-ni ni quidándéé ini-ndá ducán dècuèndé nihi-ndá vátùni cundee ini-ndá sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ìi inì-xi nacua cunì-yà cunduu-nda, te mà quidámáni gá ni-iin ñà-vàha nù anima-nda.

Nansa nihi-ndá cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndáá ini-ndá nansa quida-nda, dandu ni cacán tàhvi-ndá nù Dios, te ducán cundaá vaha ini-ndá sàhámá, vachi mii-yá, sáhatahvi-yándó ñà-nduá xiñuhu, mà dihndiá-yà, te mà cánàhá-yà xi-ndá. ⁶ Doco ni cúníndisá vaha-nda, te màsà nácáni ini-ndá a jáán, ó á coó, vachi nú ducán, dandu conduamà na ian quidá tècuíi mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchi. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúnínnú ini-ndá nihitáhvi-ndá ni-iñàha nù Stoho-ndá Señor. ⁸ Váchi nèhivì mà-íin-ní nihnú ini-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida víi-né nacua ndiá ìcà-né.

⁹ Ñàni, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudìi ini-ndá, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-ndá. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-ndá yaha ndahví-ndá, dandu vátùni cudìi stná ini-ndá sàhájàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhi ndañuhu yáchi-nè na ian cuú xi ita caná yùcù íá campu. ¹¹ Váchi nú sàni xinu fuerte orá, te nì cuhíhni, dandu íchi yùcù mà, te ndáhvà ita-ñà, mà vícó gá íá-yà. Pues ducán íá stná xì iin nècuàchì cuicà, icúmí-nè ndañuhu yáchi stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhán-ndá nú ni quidándéé ini-ndá na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nù Dios, te nihi stná-ndá iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-ndá nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xì nsidaa nèhivì cui inì-xi sàhà-yà.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiáá, dandu màsà cácih-nè Dios daxího xi-né. Còó, vachi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiáá, ni có-daxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuiisí-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá díta xi-ndá ñà-cùní-ndá quida quini-nda. ¹⁵ Daani, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàá stná-nda quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco ¿índú fin cucumi cuàchi ma? Cuiisí ñà-sahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyùcànduá, (cachí xi-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datúcù ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nù Yua-nda Dios íá ansivì quixí nsidaa ñà-vàha nù-ndá, vachi nsidaa ñà-ndiaha nihitáhvi-ndá, divi nù mii-yá quixá. Te chicá datnúú-yà (sàxinítnùni-ndá) nù nsidaa ñà-tnúú íá ansivì. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dáma-yá (nahí orá), vachi orá, xicá-yá, te íá còndàhvi-yá, doco Dios, còó, mà dáma-yá. ¹⁸ Te nì chíttnùni stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisí xí-yá sàhà-ñá ducán sàà-ndá cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nù nsidanicuú ñà-nduá ni quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudìi ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyùcànduá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñàha, te màdiá càhàn yáchi-ndá, te menos màsà cuidà yáchi ini-ndá, ñani màní. ²⁰ Váchi nú ni cuidà ini-ndá sàhà iñàha, mà chindéámándó quida víi-ndá nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñàyùcànduá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiáá íá guá ñuhivì yohó, te ni màsà ndúcuéhè stná-ndá; còó. Iin-ni ni cúníni-nda palabra ndiaha xi-yá ni chiñuhu-ya ini anima-nda, vachi sàhà palabra ìi mà vátùni càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndáñá cumplir, vachi nú coó, dandu cuiisí-ní ñà-dàndàhvi-ndá mii-nda nduá. ²³ (Uun-ní queá) nú iníni-ndá palabra ìi mà, te có-quidà-ndá ñà-nduá cachá, vachi ducán queámà na ian indéhe-nda nù-ndá nù iin yùtátá, ²⁴ te xiní-ndá nansa íá-ndá, doco nú sàni quee-nda cuahàn-ndá, dandu nándodó-nda nansa íá nù-ndá. ²⁵ Doco nú iníni víi-nda ñà-nduá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nándodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndá nihitáhvi-ndá gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nù cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahví ndisa-nda mii-yá nacua ndiá ìcà-ndá

²⁶ Dava nèhivì, tuxí iní-nè nhichùn vii-né religión xi-ne, doco tùha stná-nè canhá ndeváha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religión xi-ne, cuisì dandahví uun-ne mii-né. ²⁷ Váchi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nùu Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchi ndahví, xi nècuàchi cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásivi-ndà mii-nda xi chuun siquini iá ñuhivì yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religión vaha nùu Yua-nda Dios.

2

Màsà cáhichi ini-ndà ñanitnaha-nda

¹ Ñáni, màsà cáhichi ini-ndà ni-iin nèhivì, vachi nèhivì xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà ni sàà iin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillu oro dinindáhá-nè. Daaní, ni cachí-ndà ni sàà stná iin nècuàchi ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdi iin-ni quidáñuhú-ndà ndúu nècuàchimà, mà váha. Màsà quidáñuhú-ndà (cuisì) nècuàchi ndixí víi, te cachí-ndà xi-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchi ndahví mà, cóo, cutu cachí-ndà xi-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhú”, vachi ñà-jaàn nduá sàni cáhichi ini-ndà nècuàchimà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmi nècuàchi ndahví ñuhivì yohó, doco ¿amádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-nihitáhvi-né cunindísá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhivì ì xi-yá, vachi ducán sàni quida-ya comprometer xi nsidaa ana cuú ini-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vachi cáhichi ini-nsia nècuàchi ndahví. ¿Amádi nècuàchi cuicà ndúu nècuàchi sahníndáhvi xi-nsiá, te sanícuàchi stná-né sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi divi stná-né càhàn quini guá dìqui quivi ndiaha-yá, divi quivi ni ndacùcahan-nda (na hora ni quihvi-nda ichi-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì ni sàhà mii-yá ana cusáhnú nùu-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú ini-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná ini-ní sàhà ñanitnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñuhú-ndà iin nèhivì nùu inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Váchi cunaha-nsiá, nú ni chívaha vii-ndà nsidanícuú ñà-nduá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quidà-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chívaha-nda ni-ñáha, ¹¹ vachi imindaa mii-yá ni sàhà xi nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà càhàn-ndà xi inga ana có-nduú nècuàchi vehe-nda. Daaní cachí stná-yá ñà-màsà càhni stnaha-nda. Pues mate có-nhichùn-ndà inga nècuàchi ñahá, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nùu ley mà (mate iá iyuhá sàni chívaha-nda). ¹² Ñàyúcandúá, ndiá ìcà-ndà càhàn vii-ndà, te quida vii stná-ndà. Váchi divi nacua cachí ley ndiaha ni tavà xi-ndà libre, divi sahájàn icúmi ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú có-ìndéhe ndahví-ndà ñanitnaha-nda vichi, dandu quivi ndundaà sàhà-ndà, mà níhi-ndà cundehè ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhi-ndà quivi ndundaà sàhà-ndà.

Màsà cachí uun-nda xiníndísá-ndà mii-yá

¹⁴ Ñáni, ¿a cundiáá ndisa ñà-càhí-ndà cahvi-nda mii-yá te nú có-quidà-ndà obra? ¿A ndísá càcu anima-ndà nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndà iá iin ñanitnaha-nda xihì vixin, te cóò sicoto vaha xi-ne; te xihì stná-né doco, vachi cóò ni-ñáha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-ndà iá stná iin compañeru-ndà ni cachí xi nècuàchi ndahví mà: “Vátuni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà ini-ní, te ni sàà stná-ní chitu tixi-ní”, cachí-né. Doco nú có-sàha-ne nècuàchimà ni-iin ñà-cutiacu-né, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xi ñà-cahvi-nda mii-yá nú cóò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu nàhà xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vachi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndà.

¹⁸ Vihini cachí iin nèhivì: “Dava-nda cuisì fe xi-nda iá, te dava-nda, cuisì obra xi-nda iá”, doco cóò, vachi ¿nansa cui quidaà ini-ndà cahví ndisa iin nèhivì mii-yá nú cóò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quidá-né, dandu vátuni cundaà ini-ndà ndisa iá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndà ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndà ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhi-siyá. ²⁰ Ndahví-ndà, te neciu-ndà nú tuxí ini-ndà cuisì fe xi-nda nduá ndiaá, te cóò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsiá sàhà xii-ndà Abraham nansa ni ndee vaha-ne nùu Dios sàhà ñà-nduá ni quida-ne, ñà-ni ia-ne dispuestu cuàhatahvi-né mii-yá (dèhe mani-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùu mesa ì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa ni quida nècuàchi yucán? Ni cahvi-né Dios, te ni quida stná-né cumplir (ñà-nduá ni cachí-yà): ñàyúcandúá, ndúájàn ni sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà ni sàà-nè ni cahvi vii ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu ni cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Ni xiníndísá Abraham Dios, te

ducán nì ndee vâha-ne nùu-yá". Dècuèndè nì cachi stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñâyücândüá, náhá xicá, màdi cui-sí-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yá sàhà-ñá ndee vâha-nda nùu-yá. Cuni stná-yá quida ndisa-nda cumprir nansa cachi-yá.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sàhana nani Rahab. Iin nècuàchì ñàhà cónisá ia sahnú inì-xì nì sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, nì quidañuhu-nè nècuàchì-mà, dandu después nì dānùhù-nè nècuàchì-mà inga ichì. Pues sàhà-ñá nì quida-ne obra mà, ñâyücândüá nì ndee vâha stná-nè nùu Dios. ²⁶ Vâchi nù cahvi-nda Dios, doco có-quidá ndisa-nda ñà-ndüá cachí-yá, dandu (mà chindéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vâchi cóa quidá, na iin cuerpu nsii cóo cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cündóo-nda sàhà ñà-ndüá cachí-nda

¹ Chicá vâha màsà cündúu cuáhà-nda nècuàchì chináhá (palabra ì), ñáni, vâchi cunaha-nsiá, chicá icúmi-yá nandacàn-yá cuenta nùu nsiùhù nècuàchì chináhá. ² Nsidaa-nda, cuáhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-nda nì-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sàndüü-nda, vâchi sàni cutùha-nda cadì-nda nùu nsidaa ñà-chìcuèhè vihini sàà-nda quida-nda. ³ Cundehe-nda idu, chicáá-nda frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sindó, dandu vâtùni cuitàndòò-ndásí mate nahnú-sí. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuáhà-nù, te ndee caná tàchì dāndiàchì xì-nù, doco cui-sì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-nda ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-nda. Tiá, doco cuáhà gá chuun nahnú chĩñùhà. (Ináhá-ndá), cui-sì iin ñuhu tii cui dacuicùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaamá. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-nda: cuáhà sàstnùhù chuun quini cāhàn sàhà-xí. Iá' nùu cuerpu xi-nda, doco mà úhi dacúnsidá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-nda, cuáhà gá chuun daquĩñùhà, te ¿indú divi ñihá' cachí quini guá? Pues divi nùu ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisi, vâtùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisi yùcù, ò laa, ò quisi cuàti, ò quisi mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-sí. ⁸ Doco yuhù-nda, cóo; tãñáha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándisá dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dānā, ducán quidá stná, vâchi chitúa ñà-có-ndiáá. ⁹ Xi yuhù-nda naquimāni-nda Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canáhà-nda xì ñanitnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vâchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-nda sàni naquimāni-nda mii-yá, te nì canáhà stná-nda (xì ñanitnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñáni. ¹¹ Vâchi iin tē-dòcò, iin-ni ndéá tècuif vâha, te ò iin-ni ndéá tècuif ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vâtùni cucāa quisi vídi-nu nú diin yutnù nduú-nu? Cóo. Nì mà cùu cuàha stná sihigu nùu nducu yòhò si-uva. Te lugar, ndéá caná tècuif ùhà, có-cānā stná tècuif vâha.

Cuisi nèhivì datnúu Dios sàxñitnùnì-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsiá (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuahá stná dava-nsiá? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahví stná ini-nsiá, te quida-nsiá puru ñà-lá víi, dandísá, sàà cunahà xicá nchichí ndisa-nsiá. ¹⁴ Doco nú túha-nsiá cumbidia cuáhà ini-nsiá, ò cui-sì sàhà mii-nsiá nacāni ini-nsiá, dandu màsà cáchì gā-nsiá nchichí-nsiá, vâchi có-ndüá ñà-ndāá; tñùhu nduá. ¹⁵ Vâchi modo xi-nsiá mà, có-ndüá nahi palabra nchichí vâxi nùu mii-yá iá ansivì. Vâchi nú cutu cāhàn nchichí-nda, te có-quidá víi-nda, dandu náhá xicá, cui-sì ñuhivì yohó vâxi palabra mà; ñini nèhivì ùun nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùnì ini xán. ¹⁶ Vâchi nú cumbidiá ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè nāá stnahá-né, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáá. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivì, dandu ñà-sàni ndu-ii sàxñitnùnì-nda nduá, te túha-nda cundoo manì-nda; mà dānā-nda. Cāhàn víi stná-nda xì nèhivì, te cundehe ndahví stnahá stná-nda, vâchi vâha ini-nda, iin-ni cāhàn ndāā-nda nacua iá iin chuun, mà dānāni uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-nda cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu viví-ni nì cāhàn-nda xì ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vâchi ducán queamā na ian chihì-nda iin tata vâha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándisá-nda cunchicùn-nda modo xi ñuhivì yohó

¹ Dava-nsiá indéhe úhi stnahá-nsiá, te nāá stnahá stná-nsiá. Pues, ¿ndiá disàhà-xí iá ducán, tuxí ini-nsiá? Amádi sàhà ñà-xího guá-nsiá iñàha, te dacá mà sàxñitnùnì-nsiá. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùu ñihì-nsiáñà, dandu (cuní-nsiá) ndañuhu nèhivì (icúmi xān). Te nú cumbidiá stnahá ini-nsiá sàhà iñàha, te mà cùu ñihì stná-nsiáñà, dandu nāá stnahá-nsiá, te cāhàn ndiaa stnahá stná-nsiá. Doco ¿indú chuun có-icúmi-nsiá ñà-ndüá xího-nsiámá? Divi sàhà-ñá có-xicān tàhvi-nsiáñà nùu mii-yá. ³ Te mate nì cācān tàhvi-nsiá

nùu-yá, doco mà ñíhí-nsiáñà, vèchi mal xicàn-nsiá, cutu cuní-nsiá ñàhà sàhà-ñá quida ndevàha-nsia nacua cudíi ini mii-nsiá. ⁴ ¡Ndahví-nsiá! ¿Índù chuun nchícùn-nsiá ñà-có-ndiá icà-nsiá? ¿A có-ináhá-nsiá ñà-mà vàha candisá-nda cunchicùn-nda modo xi ñuhívì yohó, vèchi ducán queá na ian có-ndóò vàha ga-nda xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ìi: “Sàni ñihítàhvi-nda nùu Dios ñà-coo Espiritu Ìi xí-yá ini anima-nda, te màni cuàhà-nda nùu Yà-ìi mà; ñàyücàndüá, có-cùni dahuun-ya cunihnu ini-nda inga ñàhà cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdi úun-ñí cachí tutu ìi mà ducán, (ñà-nda ñà nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuàhà gracia sáhatahvi-yándó. Ñàyücàndüá, dohó cachí stná tutu ìi: “Dios, sadí-yá nùu nsidaa ñèhivì nducuéhé, doco ñèhivì ñihnú ndáhvì ini-xi, sáhatahvi-yánè gracia xi-ya”. ⁷ Ñàyücàndüá, ni cúnini-nda nsidaa ñà-ndüá dandacú-yá, doco ñà-ndüá cuní ña-malu, cóo; iin-ni màsà cuàhà-nda cundee-sí nùu-nda, vèchi nú màsà cuàhà-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sì cunu-sì nùu-nda. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùu Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yá nùu ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-nda na ian ndàhà-nda. Te nú ù ìchi nduá nchícùn-nda, dandu xiñuhu ndoo stná anima-nda. ⁹ (Vèchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vàha) ni dándóhó-nda mii-nda, te cundoo-nda tnùnsi ini, te cuacu cuàhà-nda (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-nda sàhájàn; màsà cudíi gá ini-nda, ni màsà cuácù gá-nda; cóo. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsi ini, ¹⁰ te cucahan núu-nda nùu Stoho-nda Señor. Cuisi nú ducán, dandu ñihí-nda nduvìi tú anima-nda quida-ya.

Màsà cuiñuhu stnaha-nda

¹¹ Ñàni, màsà càhàn-nda dìquì ñànitnaha-nda, vèchi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tnaha-nda, dandu ñà-sàni càhàn-nda dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queàmà na ian xítñuhu stná-nda ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-ndüü gá-nda ana chívàha xán; cóo, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana ni sàha xi ley ìi, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xi sàhà falta xi iin iin-nda. Còò ni-iin ana cachí a càcu-nda, á cóo, cuisì mii-yá. Ñàyücàndüá, ¿ana tuxí ini-nda nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ináhá-nda nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vàha mii-nsiá ñècuàchì càhàn ndee guá. Vèchi cachí dava-nsia vichì ò tnaa cùhùn-nsiá inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuiá, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dìhùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ináhá-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vèchi vida xi-nda, (yàchi nsiha) nahi vicònhù. Ìin ratu tii iá, dandu còò cá. ¹⁵ Ñàyücàndüá, ndiá icà-nda cachí-nda: “Pues, nú ducán cuní Stoho-nda Señor, dandísá cutiacu-nda, te ò nú cudíi ini-yá, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichì? Ndee gá càhàn-nsiá. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà vàha càhàn-nda ducán. ¹⁷ Ñàyücàndüá, (nsinuu ini-nsiá palabra yohó): nú ináhá-nda nansa ndiá icà-nda quida-nda, te có-quidà-ndañá, dandu cuàchi nduá.

5

Ñà-ndüá ni cachí Santiago xì ñècuàchì cuicà malu

¹ Cunini vàha nsidaa mii-nsiá ñècuàchì cuicà. Chicá vàha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsi ini, vèchi sà-itúú tnùndoho nahnú dìquì-nsiá. ² Vèchi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sicoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, dìhùn chicuéhé sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divì ñà-jaàn cunduu tìstegu ñà-cundaà ini ñèhivì (cóni quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu dìhùn mà icà-nsiá, na ian ni xixìn cuñu-nsiá ni quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vèchi yàha ga sàni càyà ñà-ndüá icúmí-nsiá ñihí-nsiá quìvì xinu tiempu. ⁴ Te peón ndahví ni ndanihi xi cosecha xi-nsia, ni dándàhvi uun-nsianè, vèchi cóni sàha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá icà-nsiá, ñàyücàndüá, raya xi-ne mà, na ian ndàhì stná-ña, te tiacú stná Stoho-nda Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùu-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá nùu-xì. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhívì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisi sàni nei, te ni ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichì sàni sàà meru quìvì cui-nsiá. ⁶ Vèchi tùha stná-nsiá canicuàchi-nsia sàhà ñèhivì ndàcuisi ini-xi, te sàhà yuhù-nsiá xihì-ne; mientras mii-né, có-nàndúcù-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cùhúun ini-nda, vèchi sà-itúú naxicocufin Jesús

⁷ Ñàni, iin-ni ni quidándéé ini-nda ñècuèndè sàà quìvì naxicocufin Stoho-nda Señor. Quida-nda na quidá iin ñèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvi nùu, (dandu xitú-né); daani ndiatú cuéyàà-nè ñècuèndè cuun dàvi dànsihì sàhà-ñá ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divì ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-nda ñècuèndè naxicocufin Stoho-nda Señor. Ñàyücàndüá, vichì xiñuhu nacuañandee ini-nda, vèchi sà-itúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà

cáhàn cuàchi-nda sàhà compañeru-nda, ñàni, vâchi nú ducán, dandu icúmí-yâ danáni-yándó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quívi nsidandaà-yà sàhà-nda. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nansa ni cuu xi nècuàchì sàhaha ni sacahàn cuenta xi Stoho-nda Señor, cuàhà gá ni dándòhó nèhivi-né, doco iin-ni ni quidandee ini-nè. Ñâyücàndúá, nacua ni quida nècuàchìmà, ducan ni quida stná ndohó vichi, ñàni, ¹¹ vâchi ndiaha gá ni quida-ne ni quidandee gá ini-nè. Te ináhà stná-nda nansa ni cuu xi nècuàchì sàhaha nani Job, iin-ni ni quidandee stná ini-nè, dandu después ni quee vii (ñà-ndúá ni cuu xi-né), vâchi ni chindee Stoho-nda Señor-nè. Ñâyücàndúá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yándó te cundehè ndàhvi stná-yándó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñàni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-nda ducán. Ni màsà ndàcùcahan stná-nda ansivi, ò ñuhiví. Còó. Ni-iin xichi màsà chináhà-nda ducán. Còó; vâchi nú ni cachí-nda “Jaan”, dandu divi ni cùndúá, te ò nú ni cachí-nda “Còó”, divi ñà-jaàn ni cùndúú stná’. Ducan ni quida-nda sàhà’ màsà ñihì-nda castigu nùù-yá.

¹³ Nú iá tñùndoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-nda nùù-yá. Te nú cudí ini-nda, dandu coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-nda, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiaá xi nèhivi xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite òni-nda, te càcàn tàhvi-né nùù-yá sàhà-nda, ndacùcahan-né quívi Stoho-nda Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-nda na xicàn tàhvi-né, dandu càcu-nda nùù cuèhè mà, vâchi icúmí-nda nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi ni quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-nda. ¹⁶ Ñâyücàndúá, ni nàhmà-nda falta xi-nda nùù ñanitnaha-nda, te càcàn tàhvi stnàhà-nda sàhà-nda sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vâchi iin nèhivi vâha, cuàhà gá ndiaá na xicàn tàhvi-né nùù Dios; cuàhà gá chindéá. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhaha. Iin nèhivi ñuhiví nahi ndohó ni sanduu stná-nè, te ni xicàn tàhvi-né nùù Dios ñà-màsà cùún dàvi. Te ndisa, ni yàha ùni cuià dava, te cóni cùún ni-iin dàvi. ¹⁸ Daaní, tucu tu ni xicàn tàhvi-né nùù-yá, te ni ndesaha tú dàvi, vâtùni ni cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-nda ni tucù iin ichi có-ndúú ñà-ndáá, dandu ni cáhàn-nda xi-né áma naxicocuíñ-nè ichi vâha, ñàni. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiá, nú ni cáhàn-nda xi iin nècuàchì ni tucù ichi cuàchi, te ñihì-nda natnahnù-nè ichi vâha, dandu ndiaha gá queamà, vâchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàá gá anima-nè cuià; mate cuàhà gá cuàchi-ne ni ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pedro nùu Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nihì chuun ndiaha nùu Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nùu mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xi stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vachi dècuèndè sàhana nì chitnùni ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhii stná anima-nsiá nì quida Espiritu ìi xí-yá, ñàyùcànduá sà-iníni ví-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nìi Jesucristu. Pues vichi nì cùcúmi cuàhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu nì cùndóo stná nsidaa-nsiá.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmi-ndá nùu Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndá Jesucristu, vachi Yuamáni-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvi-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-ndà), te nì natiacu-yà; ñàyùcànduá, vātùni nì nacacu saa-nda ñuhivì ìi xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmi stná-ndà nihitáhvi-ndà nùu-yá. Vachi ndé gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha ìi xi-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, nì mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumiá cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndáyá, te ndiaá-yàndó xi poder xi-ya, ñàyùcànduá vātùni nihì-ndà salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-ndà (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcànduá, cuàhà gá cudíi ini-ndà vichi, mate vihini sàyáha-nda cuàhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vachi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahá claru, a xiníndisá ndisa-ndayá, á cóo, nacua quidá nèhivì xi oro, dadáá títi-néà nùu ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á cóo). Doco nú nihnú vaha ini-ndà Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nùu oro, vachi oro, mà úhi ndañuhá, doco nú iin-nì nihnú vaha ini-ndà mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-ndà ndee vaha-nda nùu-yá na quívi naxicocuñn-yà, te nihì stná-ndà cuàhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tãháha ga cuninùu-nsiáyá, doco cuú ini-nsia sàhà-yá; te mate có-xinì-ndáyá vichi, doco xiníndisá-ndáyá, te cudíi gá ini-ndà ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te nì có-sàà-ndà cachi nsihi-nda ñà-cuàhà guá cudíi ini-ndà. ⁹ Daaní, icúmi stná-ndà nihì-ndà càcu anima-ndà, vachi divi sàhàjàn nduá nì xinindisa-ndayá.

¹⁰ Sàhana nisa cahàn nècuàchì profeta ñà-nduú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nihì-ndà cuàhà gracia. Doco cuàhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnú-ma, vachi cóni cùndáà ini-nè nansa iá salvación icúmi-ndà nihì-ndà tiempu vichi, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè ìndù tiempu divi cuu nsidaàjàn. Vachi ináccáa Espiritu ìi xi Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xi-nè ñà-icúmi Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dàtnuú gá Espiritu ìi sàxinítnùni-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdi sàhà (tiempu xi) mii-né càhàn razón mà. Còo. Divi sàhà ndohó nì càhàn mà, te mii-nè, cuisì-nì nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espiritu ìi xí-yá, te chindéé-yá nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcànduá, vichi mii stná-nsiá sàni xinitnùhu-nsia palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cunì stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá).

Nì cúnihnú ìi ini-ndà na xicánúu-ndá ñuhivì yohó

¹³ Ñàyùcànduá, nì nàcuàhandee ini-ndà sàxinítnùni-ndà, te nacani sahnú ini-ndà; iin-nì nì cúnihnú vaha ini-ndà ñà-nihitáhvi-ndà cuàhà gá gracia na quívi naxicocuñn Jesucristu, te cuninùu-ndayá. ¹⁴ Iin-nì nì quidá vii-nda na ian quidá iin dèhe-nda túha cunini vii xi-nda. Te màsà nácóo-ndá mii-nda xihò ndevàha-nda na ian nisa quida-nda antes na tãháha ga cundaà vaha ini-ndà. Còo. ¹⁵ Nacua ìi mii-yá ana nì cana xi-nda, ducání quida stná-ndà, nì cúnihnú ìi stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Vachi ducán cachí Dios nùu tutu xi-ya: "ìi gá yùhù, ñàyùcànduá, stná mii-nsiá nì cùndúu stná-nsiá nèhivì ìi".

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-nì ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmi-yá nacuàha-yàndó. Ñàyùcànduá, nsidaa ndohó nècuàchì ndàcùcahan xi quívi-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhì-ndà, còtò mà cudíi ini-yá sàhà ñà-nduá quida-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Vachi ináhà-ndá, sàni dãnáà-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùu estilu nì nacoo xii-ndà, vachi mànciú chindeámàndó. Doco màdi oro ò plata nì dãnáà sàhà cuàchi-nda, vachi cuisì ìiñàha ñuhivì yohó-ní nduámà. ¹⁹ Còo, cuisì nìi ndiaha Cristu nì dãnáà xi sàhà-ndà; na iin lelù còo ni-ìñàha iá nì dòcò nùu Dios, ducán nì sanduu-ya. ²⁰ Vachi dècuèndè na tàyòo ñuhivì sàni chitnùni ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì

dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu ni cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda).²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-ndà ni xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá ni natiacu-yà, dandu ni naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn ni nìhì-ndà cunihnu vaha ini-ndà Yua-nda Dios, te ni sàcò stná iin tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá.

²² Vichi sàni chindee Espíritu ìi xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisi xí-yá. Ñàyücàndùá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndá, vátùni cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà vichi, ñáni. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te màsà dátiaá úun-ndá quida-nda ducán. ²³ Vàchi sàni nacacu saa-nda ñuhiví ìi xí-yá. Doco màdi nèhivi ñuhiví ni quidà-xì-ndá ducán, còò, divi palabra ìi xí Dios ni quida xi-nda ducán. Vàchi nsidaa nèhivi, xihì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nùu-ndà na ian itiaá nicanicuahàn. ²⁴ Vàchi nsidaa nèhivi ñuhiví, (yàchi nsihi-ne) nahi yùcù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchi nsihi stná) nahi ita yucu; vachi ichi yùcù, te ndàhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndá Señor, còò, nicanicuahàn icumíá coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhivi xì-nsiá.

2

¹ Ñàyücàndùá, xiñuhu nacoò dahuun-nda nsidaa ñà-cò-ndiáá. Màsà dándàhvì stnahá gá-ndá, ni màsà dánánì uun-nda nduu-nda nèhivi vaha. Te màsà cùmbidia stnahá stná ini-ndá, ni màsà càhàn quini gá-ndá diquì ñanitnaha-nda. ² Na quidá mée tíquìn, yáha ga cudí ini-vè tëndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndá; xiñuhu cudíi cuàhà ini-ndá sàhà palabra ìi xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nìhì-ndà ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaá vaha ini-ndá màni gá ini Stoho-ndá Señor, dandu (vátùni nìhìtáhvì-ndá ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnátuu-nda nùu-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdi cimientu ndisa, vachi) itiaá-yà. Te mate ní cahíchi ini nèhivi-yá, doco ni cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiáá. Ñàyücàndùá, ni cuàha-nda cuichuún-yándó na ian quidáyucún-yá iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù ìi xí-yá nduú stná-ndá; vátùni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vaha ñuhú ini anima-ndá, vachi sàhà (obra ni quida) Jesucristu icumí Dios cudíi ini-yá sàhà promesa mà.

⁶ Vachi ducán cachi (Dios) nùu tutu ìi:

Cunaha-nsiá, icumí techuín iin ana sàà Ñuu Stón; cunduu-ya ana chicá ndiáá; te yáha ga cuàhà tnùñuhu cucumi-yá; cuàhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuin ini nèhivi ñà-nì xinindísá-nè mii-yá.

⁷ Ñàyücàndùá, nùu nsidaa ndohó nècuàchi xiníndísá, ndiáá ndisa-ya, doco nùu nècuàchi có-xiníndísá, còò. Doco seguru icumí cuu (nahi ejemplu nacáni sàhà) cavà ni cahíchi ini albañil, vachi ni sàà cavà mà ni nandua yùu vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán ni cuu stná xi mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yá na iin yùu cahnú caquihì sàhà nèhivi (cahíchi ini xi-yá), te na ian nduá-nè, vachi cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñàyücàndùá icumí-nè nìhì-né (tnùndoho) ni chitnùni ini Dios cuu xi-né, na ian caquihì sàhà-né, te nàcasàn-né, vachi có-cùnì-nè cunini-nè.

⁹ Doco ndohó, còò, vachi sàni nacàxin-yándó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xinduu stná-ndá, te xinúcuáchì-ndá nùu rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivi ìi xí-yá nduu-nda vichi. Còò cá ana nduú Stoho-ndá, cuisì mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vátùni dacuítia-ndá palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yá, vachi sàni tavà-yándó nùu ichi ñiá, te ni cana-yándó cunchicùn-ndá ichi ndé datnúu ndiaha-yá ini-ndá. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còò tnùñuhu ndiaha xí raza-nsiá antes, doco vichi sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsiá nèhivi xí-yá. Te mate còò stná ni-iin ana ni ìndéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni ìndéhe ndàhvì-yànsiá.

Iin-ni ni cunchicùn-ndá Jesús mate xitnùhu nèhivi-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú ìni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachi xì-nsiá ñà-màdi ñuhiví yohó nduú ñuu-nda vichi. Ñàyücàndùá sacúndàhvì nùu-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini íá ñuhiví yohó, vachi sadiámà nùu ñà-vaha xi anima-ndá. ¹² Ndoó-nsiá mahì nèhivi có-ináhá xí Dios, te ñàyücàndùá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndáá nduá, xitnùhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachi-nè, doco nú sàni xini-nè obra vaha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-ya cuenta sàhà cuàchi nèhivi), dandu icumí-nè sàà-nè ndanihì vaha-neyá.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cudíi ini Stoho-ndá Señor sàhà-ndá, ñàyücàndùá icumí-ndá cunini-nda nsidaa nècuàchi nihì chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnú, te ò nduú-né

nècuàchi cucuáchi, vâchi nècuàchìmà, quidáchúún-né cuenta xi nècuàchi chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudíi ini-nè sàhà-nda. ¹⁵ Te divi ducán cuní stná Dios, cuní-yà quida víi-nda, dandu mate xítñuhu nècuàchi có-cundáa ini-xi ndohó, doco icúmí-nè sàà-nè (nducahan-ne), mà cáchi gà-nè ni-ñàha.

¹⁶ Libre iá-nda, (ñà-ndaá nduá), ñâyücàndüá xiñuhu quida víi-nda nacua ndiá ìcà quida nècuàchi libre. Doco mà váha cachi-nda vátuni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-sàhà libre. Còò, vâchi iá stná iin Stoho-nda dandacu-xi nùù-nda, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-nda nsidanicuú nèhivi. Ni cúcuú stná ini-nda sàhà nsidaa ana nduú stná òhe ndisa-ya. Te nècuàchi dandacu-xi nùù-nda, ni cóó stná tññuhu xi-nda nùù-né.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchi peón xíndoo sáin nùù iin lamú, cunini víi-nsiá ñà-nduá dandacu nècuàchìmà, mate dana-ne. Màdiá cuiisì cahvi-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-nda ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-nda nansa ni ndoho Jesucristu sàhà-nda

¹⁹ Vihini icúmí-nda ndoho-nda sàhà-ñá nchicùn-nda ñà-nduá cachí Dios, mate còò ni-ñàha inihíca-nda. Doco vátuni iámà, te xiñuhu quidandee ini-nda sàhà. ²⁰ Vâchi nú cuiisì sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà ñihí-nda ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-nda sàhámà. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-nda, dandísá, gracia xi Dios (icúmí-nda ñihí-nda). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-nda yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vâchi mii-yá, ni ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vátuni ni cundáa ini-nda nansa xiñuhu quidandee stná ini-nda nacua ni quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa ni quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, ni còò ni-iin xichi ni dandahví-yà nèhivi. ²³ Mate ní canàhà nèhivi xi-yá, doco mii-yá, cóni canàhà-yà xi-né. Na ní ndoho-ya, cóni càhàn dana-ya. Còò, nùù ndahà Dios ni nacoo-ya chuun xi-ya, vâchi (ináhá-yá) tũha Dios nsidandaá-yà ñà-nduú ñà-ndácuisì. ²⁴ Te (na ní sàcütuu-ya) nchica cruz, ni nacuida-ya cuàchi-nda nùù iquicúñü-yà. Ñâyücàndüá, vátuni ñihí-nda (nacoo dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihí-nda, (te có-ndülócò gà-nda sàhà). Dandu sàhà obra xi-ya mà, vátuni ñihí stná-nda quida víi-nda ñuhivi yohó. Vâchi na ní sahní cuii-teyá, dandu sàhájàn nduá ni ñihí-nda ni nduvii anima-nda. ²⁵ Vâchi antes, nahi riì ni quecuáan ni sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocuíñ-nda ni nàcùndoo-nda nùù Stoho-nda inúú xi anima-nda.

3

Nansa ndiá ìcà-nda quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchi ñàhà sàni nandàhà, icúmí-nsiá cahvi-nsiá ì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-ndéhe-né quidá víi-nsiá, vátuni sàa stná-né cunindisá-né mate có-càhàn-nsiá xi-né sàhámà. Ñâyücàndüá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsiá. ³ Te nú cuní-nsiá cundáa vico-nsiá, màsà cùcàhàn-nsiá a cuiisì xiñuhu ñà-natnii vico òni-nsiá, te ò nduvico-nsiá xi oro, o sicoto finu. ⁴ (Còò, vâchi ñà-cundáa vico ndisa-nsiá nduá yohó:) divi ñà-cunihnu màni ñi-nsiá, xi ñà-coo calma-nsiá. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha nicanicuàhàn, vâchi ini anima-ni-nda iá dèhà. Te nùù Dios cuàhà gá ndiáá ñà-cunihnu ini-nda ducán. ⁵ Te divi ducán nisa quida stná nècuàchi ñàhà ì nisa xinindisa-xi Dios tiempu sàhaha, vâchi divi ini anima-nè ni sànsida vico-né mii-né. Nisa cahvi-né ì-né. ⁶ Vâchi ducán nisa quida stná (ñahàdihí) Abraham nani Sara, ni inini-ne ì-né, te dècuèndé “Señor xi” nisa cachi stná-né xi nècuàchìmà. Te nú quidá víi-nsiá, te có-yúhí stná-nsiá ni-iin nèhivi, dandu vátuni ndudava stná-nsiá xi-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchi tiàa iá ñahàdihí-xi, xiñuhu cundoo màni-nsiá xi nècuàchìmà nacua quidá iin nèhivi cundáa váha ini-xi. Ináhá-nsiá, mà fuerte guá-né, ñâyücàndüá xiñuhu cuii ini-nsiánè, vâchi iin-ni sàni ñihitáhvì ndú-nsiá vida ndiàha xí Dios. Te nú ducan ni quidá-nsiá, dandu mà cóó ni-ñàha cadí xi nùù palabra xi-nsiá na hora xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-nda nú ni sàa-nda ndoho-nda sàhà iin chuun víi ni quida-nda

⁸ Cuisì inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxinítñùnì ni cúcúmì nsidaa-nsiá. Te cundehè ndahvi tnahá stná-nsiá. Te cucuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, vâchi iin-ni ñani xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni ni cuhí stnahá ini-nda sàhà-nda, te cunihnu ndahvi stná ini-nda. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivi xi-nda, màsà nàchítacùhá-nda nacua ni quida-ne xi-nda. Te ò nú ni canàhà-nè xi-nda, màsà canàhà stná-nda òiqui-né; còò. Ni càcàn tàhvi-nda nùù Dios sàhà-né, vâchi cuàhà gá ni ñihitáhvì-nda na ní cana-yàndó. ¹⁰ Vâchi (dohó cachí tutu ì):

Nú cuní-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yàha vaha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà càhàn quini-nda, ni màsà dándàhvì stnaha-nda. ¹¹ Te màsà tucù-ndà inga ichì malu; cuisì-ní ñà-íá vii ni quida-nda. Te ni nándúcú stná-ndà nansa cundoo manì-ndà ñuhivì; cuahà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vàchi Stoho-ndà Dios, inù-yá nsidaa nècuàchì nihnú vaha ini-xi, te iníni-yá na xicàn tàhvi-nè. Doco nècuàchì quidá siquini, na ian xini ùhi-yá nsidaa nècuàchimà.

¹³ Nú puru chuun vaha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivi xi-ndà sàhámà? ¹⁴ (Ádi coó); doco nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin ñà-íá vii ni quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñàyùcàndùá, màsà yúhi-ndà na càhàn dana nèhivi xi-ndà, te ni màsà ndúlócò-ndà. ¹⁵ Iin-ni ni cúnihnú víi ini-ndà Jesucristu ñà-ndúu-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndácàn trùhù-nè nù-ndà índù chuun nihnú vaha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tùha-nda naxiconihí víi-nda nù-ndè. Doco vivii-ni ni càhàn trùñuhu-nda xi-nè. ¹⁶ Màsà quidá-ndà ni-iin ñà-cui dandoho-xi sàxinítnùni-ndà después. Daani, mate ndoó nèhivi xitnùhu xi ñà-vaha quida-nda ñà-ndúu-ndà nèhivi xí Cristu, có-quidámà, vachi icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sàha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vaha ndoho-nda sàhà iin ñà-vii ni quida-nda, te màdiá sàhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vàchi stná Cristu, ni ndoho stná-yá; iin xichi-ni ni ndoho-ya sàhà falta xi nsidaa ndohó nèhivi cuàchi ñuhivì, mate mii-yá, cóò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. Te sàháyùcàndùá, vátuni ni nihì-ndà ni nàcúndoo vaha-nda xi Dios. Ñà-ndáà nduá ni xihì iquicúñu-yá, doco espíritu xi-ya ni dånátíacú xi-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà ni sàà ndé ndoó anima ni sandiadi, te ni cachitnùhu-ya xi-nè iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nèhivi cóni sàxíníndísà sàhana tiempu xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sàhà nèhivi ñuhivì, te ni sandiatu-ya ni cuyucun barcu cahnú (xi Noé) mà. Te sacu nèhivi ni càcu nùu barcu mà, cuisì ùnà-nè ni càcu ni quida tècuí mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vachi nduámà nahi ñà-cùhí-ndà tècuí quivì vichi, te càcu-nda sàhà-ñà ni natiaxu Jesucristu. Doco ñà-cùhí-ndà mà, có-nduá ñà-ndundoo uun ñuma icà-ndà, cóò; ñà-xicàn tàhvi-ndà nùu Dios nduá, divi ñà-xicàn tàhvi-ndà ndundoo sàxinítnùni-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmànùhù-yá, íá-yá ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú àngel, icúmí-nè cunini-neyà, mate àngel chicá cusáhnù nduú-nè, te ò inga ana iin fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-íá vaha nisa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa ni ndoho Jesucristu ñuhivì yohó, te dispuestu ni cundóo-ndà ñà-ndoho stná-ndà, vachi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuàchi-nda nduá. ² Vàchi nú nihnú ini-ndà ducán, dandu mà xího ndevàha ga-ndà ñà-chicuehé íá ñuhivì yohó na ian quidá nèhivi dava ga; vachi puru ñà-vàha cudí ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vàchi mii-nsiá, tiempu ni yàha xi-nda nisa quida ndevàha-nsia nacua quidá nèhivi có-ínahá xí Dios, vachi cuahà vicu nisa icumí-nsiá; cuahà iñàha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuahà escándolo nisa quida-nsia, vachi nisa xihì cuahà-nsiá. Cuisi figura yùu nisa cahví stná-nsiá antes, mate quini íá quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñàyùcàndùá, ndulócò nècuàchì dava ga vichi, xitnùhu-ne mii-nsiá, có-cundáà ini-nè índù chuun có-cùtnáhà gá-nsiá xi-nè na quidá-nè ñà-có-ndiáà mà. ⁵ Doco (vaxi iin quivì) dandu icúmí nècuàchimà nacuaàha-ne cuenta (sàhà nsidaámà) nùu mii-yá. Te sà-ítuú ndácàn-yá cuenta sàhà cuàchi nsidaa-nemà, na nècuàchì itiacú, te ducán stná nècuàchì sàni xihì. ⁶ Ñàyùcàndùá, ndè stná nècuàchì nsi ni nihì-nè ni xinitnùhu stná-nè razón vaha xi-ya sàhà-ñà vátuni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè ni nihì-nè castigu, vachi nèhivi ñuhivì ni sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-ítuú quivì nsihi nsidaa iñàha. Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani vii ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda, vachi sàhà ñà-jaàn nduá mà ùhi nandòdó-nda nsidaa falta ni quida nècuàchimà mate cuahà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùu ñanitnaha-nda (nú xicánúu ndahví-nè), te màsà cúnáñá-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa ni nihítàhvi iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùu ñanitnaha-nda, vachi ducán ndiá icà-ndà quida-nda xi gracia ni nihítàhvi-ndà nùu-yá, te cuahà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nihítàhvi) iin nèhivi càhàn-nè (palabra ìi), dandu ni cundúámà nahi meru palabra ni cachi mii-yá. Te nú xicánúu-ndà indéhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xi nsidaa valor nihì-ndà nùu Dios. Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xiñuhu quida vii-ndañá sàhà-ñá sàà nèhivi naquimani-nè mii-yá sàhà Jesucristu. (An-sivéhé-yá), te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá, te ni queé stná cuahà trùñuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cùndó-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchi màni guá nù, màsà ndúlócó-nsiá nù ni yáha-nsia tñundoho fuerte (quida nèhivi); cóndüá ñà-ndulócó-nsiá na ian nduájàn iin ñà-cóni nihnú ini-nsiá cuu xi-nsiá; cóó. ¹³ Xiñuhu cudüi ini-ndá sàhámà vichi, vàchi ñà-davani ndohó stná-ndá nahi Cristu nduá. Daaní, quívi cuni-ndá (naxicocuñin-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yáha ga icúmi-ndá cudüi ini-ndá. ¹⁴ Te nansicáhan stná-ndá nù ni càhan quini nèhivi diqui-ndá ñà-nchicùn-ndá mii-yá, vàchi Espíritu ndiaha xi Dios icúmi chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndáà nduá, quini càhan-nè (xi-ndá) sàhà-yá, doco ndohó, cóó. Tñuñuhu xi-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nù icúmi-ndá ndoho-nda, màsà cùndüámà sàhà-ñá ni sàhni stnaha-nda, te ò ni quidácuñhá-ndá iñàha, te ò ni quidá-ndá iin ñà-có-ndiáá, ò ni dáquihvivyuhù-ndá nùu chuun xi inga nèhivi; cóó. ¹⁶ Doco nù sàhà-ñá nduu-nda nèhivi xi Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan nùu-ndá sàhájàn. Cóó, ñà-naquimani-ndá Dios nduámà.

¹⁷ Vàchi vichi sà-iá cuàhàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchi nduú dèhe ndisa-ya. Te nù mii-nda nduú nècuàchi primeru, dandu çíndü iñàha icúmi yáha nècuàchi có-ndúlócó sàhà razón ndiaha xi-yá? ¹⁸ Vàchi ndohó, nèhivi vaha xi-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàa-ndá nùu-yá. Te nù ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivi malu quida guá xi cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmi dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vàchi ducán ni chitnùnì ini mii-yá. Ñàyücàndüá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndá ñuhivi yohó, te nsinuu ini-ndá ñà-ini ndahà-yá iá anima-ndá, vàchi mii-yá nduú ana ni chitnùnì ini-xi cundoo-nda ñuhivi yohó, te vátüni cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivi sahnú idónuu, xi stná nècuàchi cucuáchi

¹ Vichi cuàhàn càhàn xi mii-nsiá nècuàchi cusáhnü jaàn. Yùhù nduú stná iin nècuàchi sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù ni xininüi nansa ni cuu na ní ndoho Cristu; te quívi natüi stná poder ndiaha xi-yá, dandu icúmi cuni stná ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñàyücàndüá, yùhù cachí xi-nsiá) ni cúnüü víi-nsiá nèhivi xi Dios ndoó jaàn, nacua quida pastor xi rii xi-né. Doco ni cùndüá xi nsidaa voluntad xi-nsia, màdiá fuerza ni quidá nèhivi xi-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dihùn, cóó; ñà-cudüi ini-nsia ni cùndüá. ³ Ni màsà cúníhnü ini-nsia nduú-nsiá lamú xi nècuàchi ndiaá-nsiá. Cóó; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehe stná nèhivi ndiaá-nsiá, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quívi naxicocuñin mii-yá ana ndiaá xi nsidanicuu-nda, dandu nihí iin iin-nda iin ñà-vàha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu ñini-ndá, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchi chicá cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-ndüá xicachi nècuàchi sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuu-nsiá, nicanicuahàn ni cúníhnü ndahvi ini-nsia, te cahvi tnahá stná-nsiá, vàchi Dios, sadí-yá nùu nsidaa nèhivi nducuehé; doco nècuàchi nihnú ndahví ini-xi, sàhatahvi-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyücàndüá, xiñuhu cunihnu ini-ndá ducán, vàchi ndahá Dios ñuhü nsidaa-nda, te fuerte-yá. Dandu después sàa stná iin quívi quee ndisa tñuñuhu xi-nda nùu nsidaa nèhivi quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùu ndahà mii-yá ni ndoó nsidaa chuun nacáni ini-ndá sàhà-xi, vàchi nihnú vaha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vàchi iá ana xicánüü xiní ùhí xi-ndá, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá si-león, vàchi xicánüü-si ndàhi-si nandücü-si ñà-caxi-sí. ⁹ Doco màsà cuàha-nda mii-nda ditá-sindó, iin-ni ni cúníndisá víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndá ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndá ndoó inicutu ñuhivi. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuisí Dios nduú ana sàhatahvi xi-ndá gracia, te divi stná-yá sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùu-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyücàndüá, màte ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmi-yá nsida vii-yá anima-nda, te nacuaàha-yàndó valor. Icúmi-yá nacuaàhandee stná ini-yàndó, te chindee-yàndó ñà-màsà queé-ndá nùu ichi vaha. ¹¹ Te vichi ni queé gá más tñuñuhu xi-yá, te iin-ni ni cusáhnü stná-yá dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-ndüá ni cachi Pedro na ní ndaquindèè-né xi nèhivi tiaá-né nùu-xi

¹² Iin ñani-ndá quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichüin ñà-tiái tutu tii yohó ndé càhàn xi-nsiá sàhà ñà-cundaà ini-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná ini-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni nihí-ndá). Ñàyücàndüá, iin-ni ni cúníndisá víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nêhivì nì nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nêcuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú mànì stnahá stná-nsià entre mii-nsiá.

Ni cúndóó cueé nsidaa mii-nsiá nêcuàchì nduú nêhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ûi Nî Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndá Jesucristu. Te divi nù mii-yá ni nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchi iin-ni sàni nihitáhvi stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Váchi ducán ni chitnùni ini-yá quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisi ini-xi. Dios nduu-yá, te cahvi-ndayá, vâchi mii-yá nduu ana ni dàcâcu xi-nda. ² Pues vichi ni cùcúmí-nsiá cuàhà gracia xi-ya, te contentu ni cundóo-nsiá sàhà-ñá ináhà-nsiá mii-yá xì (Yuamáni-yá) Dios.

Nansa ndiá icà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gâ mii-yá, te ndiaha gâ quidá-yá, ñâyùcândüá ni cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu ni chindee ndudu ì xi-yá ndohó, te ni nihitáhvi-ndá nsidanicuú ñà-ndüá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá icà-ndá. ⁴ Te sàhà-ñá fuerte guá-yá, te ndiaha guá-yá, ñâyùcândüá ni cundiatú-ndá cuàhà gâ ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócó-ndá ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yá. Vâchi sàhà palabra mà vâtùni cucumi stná-ndá meru vida xi anima mii-yá, te ducán nihí ndèè stná-ndá nacoo-nda modo siquini icúmi nècuàchi dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudfi guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñá ni cachi-yá xi-nda palabra mà, ñâyùcândüá xiñuhu cuàhandee ini-ndá (cunchicùn-ndáyá) chicá vii. Pues vichi sà-xinindisá-ndáyá, doco xiñuhu cutùha stná-ndá cunihnu vii ini-ndá. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndá mànihì váha ini-ndá (sàhà ichi-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndá cadì-ndá nù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndá quidandee ini-ndá; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndá cunihnu váha ini-ndá mii-yá nicanicuàhàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndá cunihnu mani ini-ndá sàhà ñanitnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndá cuu stnahá ndisa ini-ndá sàhà-ndá. ⁸ Vâchi cunaha-nsiá, nú ni cutùha váha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdi uun-ni cundoo-nda nù Stoho-ndá Jesucristu; ni màdi uun-ni quea ñà-ináhà-ndáyá. ⁹ Doco nèhivì còò ñà-vàha ma ini anima-xi, cò-cundáà váha ini-nè, na ian quidámáxini-nè, te cò-sinúú gâ ini-nè nansa ni quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñâyùcândüá, chicá váha cunsihi ini-ndá cundoo-nda seguru ñà-ndüù-ndá nèhivì ni nacàxin-ya, te ni cana-ya. Vâchi nú ni quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàà-ndá tùcù-ndá ichì cuàchi. ¹¹ Còò, ndiaha gâ icúmi quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana ni dàcâcu xi-nda, divi Stoho-ndá Jesucristu, te dayáha stná-yàndó ñuhivì ì xi-yá ndé dandacú-yá nicanicuàhàn.

¹² Ñâyùcândüá, cuní dansinuu ga ini mii-nsiá nansa (quida-nsiá), mate sà-ináhà-nsiá iyuhu sàhámà vichi, te nihnú váha ini-nsiá palabra ndàcuisi ni xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yuhù tuxí ini, mientras itiacú-ve ñuhivì yohó, chicá váha dansinuu ini mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vâchi ináhì sà-itúú quivi icúmi cui nacua ni cachi Stoho-ndá Jesucristu xí. ¹⁵ Doco icúmi nanduquí nansa cui nsinuu ini-nsiá palabra yohó nú sàni xihì.

Nansa ni xini Pedro ni natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ì ni cachitnùhu-nsi xi-nsiá, màdi cuentu ni nachuhun tnahá uun nèhivì màña nduá. Còò, vâchi sàni xininùù-nsí ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndá Jesucristu, ñâyùcândüá, ni nacani-nsi xi-nsiá sàhà poder xi-ya, xi nansa icúmi stná-yá naxicocuñin-yá. ¹⁷ Vâchi nsiùhù, ni xini-nsi na ní tavà Yua-nda Dios tñùñuhu ndiaha xí-yá, te ni natnuù fuerte-yá. Dandu ndiaha gâ ni càhàn Yuamáni-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemaní nduu ana yohó, te cudfi ini sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, ni inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xi-yá ñini yucú ì yucán, te ni tiacu-nsi ni càhàn (Yuamáni-yá) ansivi.

¹⁹ Ñâyùcândüá, sàhà ñà-jaàn chicá más náhà claru ñà-ndàcuisi nduá ni cacachi profeta nisa càhàn sàhà-yá sànahà; te vichi ndiá icà-ndá cunihnu váha ndisa ini-ndá palabra xi nècuàchimá, vâchi palabra mà, ndiaha gâ datnúá sàxinítùnù-ndá na iin ñuhu nchií fuerte ndé iin tñúú, te iin-ni icúmi chindee stná-màndó dècuèndé quivi danátnùù ndiaha-yá nùù (nèhivì ndoo inicuú ñuhivì). Daaní, quivi jaàn (icúmi-yá datnúú-yá ini anima-nda na ian) quidá sitnúù cahnú cachitnùhu ñà-sàcuàhàn tñunuù inga quivi.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sàà-ndá cundáà váha ini-ndá nansa iá palabra ì ni cachitnùhu nèhivì sànahà ma, te ni tiaa-neà nùù tutu. Màdi sàhà cuisì sàxinítùnù ndohó cui sàà-nda cundáà váha ini-nda nansa cuní cachàmà. ²¹ Vâchi nèhivì ì sànahà ma, màdi ini-ni mii-né ni chítùnù ini-nè ñà-ndüá ni cachi-nè sàhà mii-yá. Còò, divi Espiritu ì xi-yá nduu ana ni dàtnúú xi sàxinítùnù-nè, te ni cachi-nè ñà-ndüá ni cachi-nè.

2

Màsà nàcutnùhù-ndá ñà-tñùhù chináhà nèhivì

¹ Tiempu sàhana ma ni sandoo stná tètñhù ñuu-nsi, datiaá uun-tè cáhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmi casaá stná tètñhù nahi tèt-sàhana ma. Te icúmi-tè daquíhvi dèhé-te iin dàñhù chináhà-te. Ndè icúmi stná-te nacuaá-té Stoho-ndá Señor, mate sàni dānāá-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuiis mii-té quidá quini-tè xi mii-té, ñàyùcāndúá yáchi icúmi-tè ndañuhu dahuun-té. ² Doco cuàhà gá nēhivi icúmi tenchicūn xi ichi siquini mà, dēcuēndè sà stná-nè cahíchi ini-nè ichi ndācuisi-yá. ³ Te tètñhù mà, ñà-cuàhà guá cuú ini-te sàhà dihùn, ñàyùcāndúá, vico uun icúmi-tè cáhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dēcuēndè sàhana sàni cachi Dios ñà-icúmi-tè tuncsida-tè cuàchi-tè, te sà-ítúú sà stná quivi ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel ni sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnú ini-yà sàhà-né, vāchi ni sácūnhni-nè cadena, te ni ndiachi-né ndè cahà andea ndé iin tñúú, te yucán ndiatú-né dēcuēndè sà quivi ndundaà sàhà cuàchi-ne. ⁵ Stná nēhivi ñuhivi sàhana, cóni dācācu Dios-né, vāchi cuàhà gá cuàchi-ne ni-ia, teayucāndúá ni quixi diluvio diquimá. Doco tiāa nani Noé, cóo. Ní cācu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá ni cāhàn stná nēcuāchīmā xi nēhivi sàhana ma āma quidá vī stná-né, doco (cuisi) Noé mà xi inga usà gá tñaha-ne ni cācu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xi ñuu Gomorra, ni xixin nsiha, ndé cuiis yàà-ñā ni ndòo, vāchi iin castigu xi mii-yá ni sanduu tñundoho ma, āma yúhí stná nsidaa gá nēhivi malu icúmi cundoo ga ñuhivi quivi nù-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nisa ia stná iin nēcuāchi vāha nani Lot. Te yāha ga ni cuduchi ini-nè sàhà modo siquini xi nēhivi ñuu mà. Vāchi yucán iá-nè mahi nēcuāchīmā, te nsiquívī iníní-né, te indēhe-né ñà-quini guá quidá nēcuāchīmā. Ñàyùcāndúá yāha ga ni ndòo cahan-ne sàhà nēcuāchīmā. Daaní, na (ní ñhí ñuu mà tñundoho), ni dācācu Dios-né nūájān. ⁹ Pues sàhà ñà-yūcān nāhā claru, tūha ndisa Dios tavā-yá nēhivi vāha xi-ya nūú tñundoho yāha-ne ni cūú. Te ináhā vāha stná-yá nansa cuāhān-yá quida-ya xi nēhivi malu vichi, itnī-yá cuenta sàhà-né ndè cachi sà quivi juiciu, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nēcuāchi chicá icúmi ndoho nduú nēcuāchi quidá siquini guá xi mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchi stná ini-nè ñà-ndúá dandacú mii-yá nùú-né.

Vāchi tètñhù mà, atrevidu gā-te, mii-té xinduu-tè mii-té. Mà ia yuhù-té; quini ga cáhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndé ángel xi Dios, có-cānāhā quini-ne na cáhàn-né sàhà falta xi ana fuerte mà nùú Stoho-ndá Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùú témā), te chicá dandacú stná-né.

¹² Doco témā, mate có-sāa-te cundaà ini-te sàhà iin chuun, doco quini ga cáhàn-te sàhà-ñā. Nahi quisi có-cūndáa ini-xi xinduu-tè, te quidá-te na ian cóo anima-te. Ñàyùcāndúá, divi icúmi cuu xi-té na ian cūú-xí quisi yūcū, cuiis ndoó-si ñuhivi sàhà-ñā tñii nēhivi-sí, te cahñí-nési; pues divi ducán icúmi cuu stná xi tètñhù mà, icúmi-tè ndañuhu dahuun-tè ñà-sāni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhí nduá ñhí-té, divi nacua ni quida-tè xi ñanitnaha-tè. Doco vichi cudú ini-te quidá-te ndéni ñà-siquini ni cui nduú (ó ñuú) ni cūndúá. Ñàyùcāndúá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquidá guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicó xi-ndá, doco dandahví uun-tè, vāchi cudú gá ini-tè dandahví-te.

¹⁴ Indēhe stná-te nsidaa nēcuāchi ñahā, te cuní-te dāvā diquí-tené. Có-nācōó-te cuàchi quidá-te. Te nēhivi mà-fuerte anima-xi, mà ùhí dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñāha xího stná-te cucumi-té. Doco icúmi-tè ñhí chíhān-te. ¹⁵ Vāchi sàni nacoo-tè ichi vāha mii-yá, te sáxínchicūn-te ichi malu nacua ni quida Balaam dēhe Beor sàhana; iin nēcuāchi xinítúú ni sanduu nēcuāchīmā, doco cuàhà gá nisa cuu ini-nè sàhà dihùn; mate iin chuun có-ndiāá nduá, doco quida-neà sàhà dihùn. ¹⁶ Doco ni ñhí-né iin conseju vāha nùú burru xi-ne, có-íá vāha ñà-ndúá quidá-né, ni cachi-si xi-né. Mate quisi nduú-si, doco ni cáhàn-si na iin nēhivi, te ni sadi-si nùú nēcuāchīmā ñà-màsā quidá-né chuun loco cuāhān-né quida-ne ni cūí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo nùú ni ndoco tēcuí, ducán xinduu tètñhù mà. (Còò ni-iñāha ñhí-ndá) nùú-té, nahi vicó tāchi, cóò ni-iñāha ñhā. Ñàyùcāndúá icúmi-tè sàa-te iin xaan ndé iin tñúú ndúchí, te nicanicuahān cundoo-tè yucán, cachi Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte cáhàn-te na ian yāha ga ndiāá-te. Doco puru palabra chicuēhé nduá cachi-te, vāchi chináhà-te ñà-vātūni quida ndevāha-nda nansa ni ni cui; vātūni iá ñà-cuñuhu quini ini-nda, cachi stná-te; te sàháyucāndúá, nādítá-te cuàhà nēhivi ladu xi-té, dēcuēndè stná nēhivi sà-ítúú cācu nùú ichi malu mà ni cūí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachi-te xi nēhivi, doco mà cūí, vāchi ndé stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùú-té. Te nú sàni cundee iñāha nùú-ndá, dandu có-ndóo gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vāchi ni cachi-ndá iá iin nēhivi, te nisa cundaà vāha ini-né sàhà Stoho-ndá Jesucristu, te ni cācu stná-né nùú modo siquini xi ñuhivi yohó; doco nu tucu tu ni dácá ñhí-né, te cundee cuàchi ma nùú-né, dandu chicá quini queamā nùú ñà-primeru. ²¹ Vāchi chicá vāha màsā cūñitñuhu-ne sàhà ichi vāha-ya ni cūí, te màdiá ni xinittñuhu-ne, dandu después ni naxicocūñ tu ini-né, te ni nacoo-ne palabra ñi ni cachi-yá xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xi-né nacua cachi dichu sàhà sñhina: “Ñi nsñhi ni ndusan-si,

dandu naxícocuïn tu-sì saxí-si ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécahu-sì mahì ndèhì tuí nihní-sì”.

3

Icúmí naxicocuïn Stoho-ndá Jesús ñuhíví

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nùu-nsiá vichí, ñani màní. Te nùu ndúì carta xi sàni quide lucha nacuañhandee inì mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani vii ini-nsiá. ² Te cuni stnáì nsinuu ini-nsiá nansa iá palabra xi Dios nì cachitnùhu ñèhiví ìì sàhana, xi stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nùu nsiùhù nècuàchi nì nihì chuun nùu Stoho-ndá Señor nì dácácu xi-nda, vachi palabra xi mii-yá nduá.

³ Doco iá ñàha chicá cuní cundaà inì-nsiá. Cunaha-nsiá, na sàà quivì xínu tiempu, dandu icúmí ndecoyo ñèhiví cuàcùndiaa (sàhà ichì-yá). Icúmí-nè quida ndevàha-ne xì mii-né nansa nì nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nè cachi stná-nè: “¿Índù ní xini-nsi naxicocuïn-yá nacua nì cachi-yá? Vachi dècuèndè sàhana na ní xihì xii-ndà, còò ni-ñàha, vachi iin-ni iá ñuhíví vichí nacua nì sàcòà quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachi ñèhiví ducán, cuiisì quidámáxini-nè sàhà nansa nì cuu sàhana na ní sàcòò ansivì, te nì xínu stná ñuhùvì íchì mahì tècuí, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dándacú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuí mà ní ndañuhu stná ñuhíví sàhana ma, vachi nì dàhvia dàvi inicutu. ⁷ Doco ansivì xi ñuhíví iá vichí, sàhà divi palabra nì cachi-yá antes mà iá stná orden xi-ya ñà-icúmíá coco nsiha, cuiisì ndiatú-yá ndè cachi sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi ñèhiví malu, dandu coco ñuhíví, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchi malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní nsinuu ini-nsiá, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuà nduá, doco iin-ni nduá nùu Stoho-ndá Señor. ⁹ Ñàyùcàndùá, mate cachi ñèhiví ¿índù chuun cucuèé-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yá? doco còò; màdì ñà-cò-ndulócò-yá nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yá sàhà-ndà nduá, vachi có-cunì-yá ndañuhu ni-iin-nda; còò; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuïn ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cunì-yá.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanáá) icúmí sàà quivì quida ndisa Stoho-ndá Señor (nacua nì cachi-yá); na ian có-nìhnú ini ñèhiví quixi tècuìhná ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivì; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhíví, icúmíá dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vachi ñuhíví yohó xì nsidaa ñà-íá nùá, icúmíá coco nsiha.

¹¹ Pues vichí, sàhà-ñá sà-ínhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcàndùá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacanu vii-ndà ñuhíví nacua cunì mii-yá, te cunihnu ìì stná ini-ndà. ¹² Siempre nì nsinúu ini-ndà ñà-icúmí sàà quivì xì Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vachi quivì yucán icúmí chiñuhu Dios ansivì, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhíví, icúmíá ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vaha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòò stná inga ansivì saa xi ñuhíví saa nacua nì cachi-yá xi-ndà, te ñuhíví saa ma, puru ñà-íá vii icúmí coo nùá.

¹⁴ Pues, ináhá vaha-nda ducán icúmí cuu, ñani màní, ñàyùcàndùá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndà cundoo manì-ndà ñuhíví, màsà còò ni-iin falta xi-nda, nì màsà còò ni-iin mancha anima-ndà. Te iin-ni ni coó ducán dècuèndè quivì naxicocuïn-yá.

¹⁵ Te nú dacuèé-yá, te quidandee gá ini-yá sàhà-ndà, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndà ñà-cuisi sàha-yàndó tiempu càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani màni-ndà Pablo na ní tiaa-ne iin carta nùu-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vachi ducán nì nihítahví-né. ¹⁶ Te nùu nsidaa carta xi-nemà, cachitnùhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndáá nduá ùhì cundaà ini-ndà dava ñà-nduá cachi-nè nùu carta mà. Ñàyùcàndùá, ñèhiví có-sàà cundaà inì-xi, dasivì uun-ne palabra mà, vachi ñèhiví có-xiníndísà vaha nduú-né. Te divi ducani dasivì stná-nè dava ga tutu ìì xì Dios, doco (ndahví-nè), vachi cuiisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-nè sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ínhá-nsiá nansa iá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñàyùcàndùá, cuidadu nì cùndóó-nsiá sàhà tètñùhù có-ndulócò sàhà ley xi Dios, còtò naditá-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsiá quee-nsia nùu ichì vaha nchícùn vii-nsiá vichí. ¹⁸ Te sacùndáhvì stnáì nùu-nsiá ñà-nì cùnsihi ini-nsiá nansa cucumi gá-nsiá más gracia xi Stoho-ndá Jesucristu, xì nansa nihì stná-nsiá cunaha vaha-nsiayà, vachi mii-yá nduú ana nì dácácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quivì vichí, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nùu Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa ía vida ndiaha xí mii-yá

¹⁻² Cuni-nsì cáhàn-nsì xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhivì, sà-íá-yá. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì cáhàn-yá; sàni xinìnùu-nsiyá, dècuèndè sàni tniù ndahá stná-nsi icá-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xí palabra ì cachítnùhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiacú-ndà. Ñàyùcàndùá, (nì quixi-ya) ndè ñuhivì yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xinìnùu stná-nsiyá, ñàyùcàndùá, vichi cachítnùhu-nsi, te dansítnùu ini-nsi mii-nsiá sàhà-yá, vàchi mii-yá nduú ana sáhatahvì xì vida ndiaha nicanicuahàn. Nùu Yuamáni-yá nisa ía-ya, dandu nì quesaa-yá ñuhivì yohó, te nì xini-nsiyá. ³ Te ñà-nduá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-ni nì cúníhnú vaha stná ini-nsiá nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yá ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsi ñà-chicá cudii ini-nsia, ñàyùcàndùá disàhà-xí tiaa-nsi ñà-yohó nùu-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán ía anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemani-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndùá dohó cachítnùhu stná-nsi xì-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vàchi micuísì ñà-vàha nduú-yá), te ni-iyuhu có-níhnú ini-yá ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú nì cachí-ndà íá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichì ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichì ndàcuisi-yá. ⁷ Doco nú xicánúú ví-nda, datnúú-yá sàxinítnùni-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà ùhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nù Dèhemani-yá Jesucristu nsidándóó xì nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú nì cachí-ndà có-nduù-ndà nèhivì cuàchi, dandu ñà-dàndáhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán náhà xicá có-níhnú ini-ndà palabra ndàcuisi. ⁹ Doco nú nì cuàha-nda cuàchi-nda, dandu icúmi-yá quida ndisa-ya cumplir, mà dàndáhvì-yàndò, seguro cuicahnú ini-yá sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú nì cachí-ndà cóò cuàchi nì quida-nda, dandu ducán queá na ian ndeníhì tnúhù-ndáyá. Te nú ducán, dandu náhà xicá, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana cáhàn niñni sàhà-ndà nùu Dios

¹ Nahi dèhe mii xinduu-nsia, ñàyùcàndùá tiaí palabra yohó nùu-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú íá ana nì quida iin cuàchi, dandu (nì cúnáhà-nè) íá stná ana cáhàn niñni sàhà-ndà nùu Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vàchi mii-yá, ndàcuisi ini-yá. ² Te divi sàhà ñà-nduá nì quida-ya nì xihì-yá sàhà cuàchi-nda, ñàyùcàndùá, mà nsínúú gá ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdi cuísì sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yá, cóò, vàchi nì dànáá stná-yá sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ³ Te vichi nú nì chivàha-nda ñà-nduá cachí-yá, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnáhà ndisa-nda xi-yá nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhà-nèyá, doco có-chivàha-ne ñà-nduá cachí-yá, dandu (cundaà ini-ndà), tnuhu-né, có-níhnú ndáá cuisì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-nduá cachí-yá, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vátùni cundaà ini-ndà iin nèhivì xí-yá sàndúú-né. ⁶ Vàchi nú nì cachí-nè nèhivì xí-yá nduú-né, dandu ndiá icá-né quida vù stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-nduú palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cúcáhàn-nsiá iin ley saa nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñàni. Cóò, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quihvi-nsia ichì-yá, vàchi divi ley yucán nduú palabra nì xinitnùhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiaí nùu-nsiá yohó. Te nù nsinúú ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní ía-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yá) xì ndohó vichì, dandísá vátùni cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vàchi cueé-ni cueé-ni lacá iyuhu iin tnúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnúú-yá sàxinítnùni-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa íá ñà-ndàcuisi.

⁹ Nú íá iin ana cachí sàdàtnúú Dios sàxinítnùni-xì, doco có-xiñùhù-né ñanitnaha-ne, dandu ichì ñáa nduá nchícùn ì-nè dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchi cuú ini-xì sàhà ñanitnaha-xì, mii-né ndisa, iin-ni datnúú Dios sàxinítnùni-nè, te có-nàcání ini-nè sàhà inga ñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchi có-xiñùhù xì ñanitnaha-xì, tàñáha ga tnùu ndiaha sàxinítnùni-nè. Xicá ñáa-né, nì có-sàha tnunì ini-nè índù cuàhàn-nè, vàchi iin tnúú ini anima-nè ñà-sàni quihìn-ne ichì ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nù-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te ni ndacùcahan-nsiá quívi-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchi sahnú, tiaá stnáí palabra yohó nù-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itíácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchi chicá cuachi, tiaá stnáí nù-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nù ñà-malu.

Hijos, ñà-yòhó tiaí nù-nsiá sàhà ñà-sàni sàà stná-nsiá ni xini stnahá-nsiá xì Yuandi-aha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchi sahnú jaàn, tiaá stnáí ñà-yòhó nù-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itíácú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchi chicá cuachi, tiaá stnáí ñà-yòhó nù-nsiá sàhà-ñá fuerte gà anima-nsiá, vàchi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ì xí Dios, te sàni cundee stná-nsiá nù ñà-malu.

¹⁵ Ni-ii-nsia, màsà cúu ini-nsiá sàhà ñà-ndúu modo xi ñuhiví yohó, ni màsà xího stná-nsiá ñà-ndúá iá núa. Vàchi nú ni cuú ini-ndá sàhà modo xi ñuhiví yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúu ini-ndá sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vàchi nèhivi nihnú ini-xi ñuhiví yohó, xího cuàhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xi iquicúñú-né, te xího stná-né cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáá, te nducuehé stná-né sàhà ñà-ndúá icúmi-né. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-ndúá ñà-cúdfi ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còò, ñà-cúdfi ini nèhivi ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmiá nsiha, te mà níhi gà nèhivi ñà-ndúá nisa xíhò guá-nemà. Doco ana quida-xi ñà-ndúá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndá índu ñà-ndúu ñà-ndáá, te índu ñà-ndúu ñà-tñùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vèxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsia icúmi quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcàndúá, vátuni cundaà ini-ndá ñà-vàxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínduu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-né xi-ndá, doco vichi sàni quecuaán-né, vàchi cóni ia ndisa-ne ladu xi-nda, vàchi nú nèhivi ladu xi-nda nduú-né ni cúf, dandu dècuèndè vichi cutnahá ñi-né xi-ndá. Doco, còò, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahá xicà ñà-déin ladu iá-né.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nù mii-yá ana chicá ì sàni nihitáhvi sàxinítñuní-nsiá, te sà-ínáhá nsidaa-nsiá ñà-ndúu ñà-ndáá. Te ñà-sà-ínáhá-nsiámà, ñàyùcàndúá tiaí tutu yohó nù-nsiá, màdi sàhà-ñá có-ínáhá-nsiá, vàchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-ndúu ñà-ndáá. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisi, ñàyùcàndúá ni-iyuhu mà cúndúá ñà-tñùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-ndúu-yá Cristu ndiaha ni quixi nù Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, ni còò stná Dèhemani-yá”. ²³ Nú ni cachí-ndá: “Còò Dèhemani-yá”, dandu ducán queé ñà-sàni nacuaá stná-ndá Yua-nda Dios. Doco nú ndàcùcahan-nda Dèhemani-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xi-ndá.

²⁴ Ñàyùcàndúá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu ini-nsia palabra xi-yá, divi palabra ni xinitnùhu-nsia sàhana. Nú iin-ni ni cúnlnhú ini-ndá ñà-ndúá ni xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndá nèhivi xí Dèhemani-yá, nèhivi xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nihí-ndá vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsia sàhà nèhivi tñùhù cuní dandahví xi-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhii sàxinítñuní-nsiá ni quida-ya, te ducáni iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nèhivi mii-nsiá, vàchi sàni nsida ii-yá sàxinítñuní-nsiá, te dècuèndè vichi chindéámà mii-nsiá, vátuni cundaà ini-nsiá sàhà nsidaa iñàha, vàchi palabra ndàcuisi nduá ni chinaha-yá, còò ni-iin ñà-tñùhù nduá. Te divi nacua ni chinaha-yá mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá vichi, nicanicuahàn ni cúnlnhú ini-nsiá cunduu ñi-nsiá nèhivi xi-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xi-nsiá: iin-ni ni cúndúu-ndá nèhivi xi-yá, dandu quivi naxi-cocuñin-yá, mà yúhi-ndá, ni mà cúcáhan nù-ndá cundehè-yándó. ²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisi ini-yá. Ñàyùcàndúá nú nihnú ndàcuisi stná ini ndohó, dandu vátuni cundaà ini-ndá ñà-sàni sàà-ndá cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndá, vàchi sàni nihitáhvi-ndá cachí-yá xi-ndá ñà-ndúu-ndá dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcàndúá, nèhivi ñuhiví yohó, có-nàcúni-né ndohó, vàchi ni mii-yá, cóni nàcúni-nèyà daa. ² (Cachí xi) mii-nsiá nècuàchi màni guá nù ñà-vichi sàndúu-ndá dèhe ndisa-ya. Te mate tãñàha ga datú-ya nù-ndá índu forma nù-xí sàà-ndá cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivi naxicocuñin-yá, dandu nahí mii-yá nanduu-nda, vàchi mimí nacua iá-yá, ducán icúmi-ndá cuni-ndá

nùu-yá. ³ Ñâyùcàndüá, nú ducán nihnú ini-ndá ñà-ícúmi-ndá cuni-ndá nùu-yá, dandu cuáhàn-ndá nsidavii-ndá anima-ndá, ndoa nacua íá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú túha nêhiví quida-ne cuächí, dandu ñà-cáhíchí stná ini-nê ley xi-ya queamá, vâchi nsidanicúu cuächí, ñà-có-sâha ley xi-ya nduá. ⁵ Sâ-ínáhá-nsiá ñà-disáhâ-xí ní quixi-ya ñuhiví yohó; ináhá-nsiá ní quixi-ya ñà-dandutu-yá cuächí-nda. Doco mii-yá, cóò ní-iin cuächí ní quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nêcuächí nduú ndisa nêhiví xi-yá, mà túha-nda quida ga-ndá cuächí. Doco ana túha quida ducán, tàcùní-nê mii-yá, ní tàcùní stná-nê nansa íá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuáha-nsia dandahví ní-iin nêhiví mii-nsiá, vâchi (ináhá-ndá ñà-ndáá nduá yohó): nú quidávii-nda, dandu (vâtùni cachi-ndá) ndâcuisi ini-ndá nahi mii-yá. ⁸ Nêcuächí túha quida-xi cuächí, íá-nê ladu xi ñà-malu, vâchi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhiví xì dècuèndè vichí, iin-ni quidá-si cuächí. Te (ináhá-ndá) índù-ñá disáhâ-xí ní quixi Dêhemani Dios ñuhiví yohó: divi sâhá-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-nduá quidá quisi mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuächí, vâchi mii vida saín xi Dios ñuhí ini-nê, te mà sâá-nê quida-ne ducán, vâchi dèhe ndisa-ya nduú-nê. ¹⁰ Mà úhi cundaá ini-ndá ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nêcuächí có-quidá víi, ò iin nêcuächí có-cúu ini-xi sâhá ñanitnaha-xi, có-ndúu-nê nêhiví xí Dios. ¹¹ Vâchi sâhana na ní xinitnúhu-nsia razón ndiaha sâhá-yá, te iin-ni dècuèndè vichí, ducán ní sâcúna-nsiá ñà-ní cóú stnahá ini-ndá sâhá-ndá. ¹² Màsà quidá-ndá na ní quida Cain (sâhana). Íá-te ladu xi ñà-malu, ñâyùcàndüá ní sahní-té ñani-te. Te ¿índù chuun ní sahní stnahá-te? Divi sâhá-ñá ní xini-te có-quidá víi mii-té, te ñani-te, quidá víi-nê.

¹³ Ñáni, màsà ndúlócô-ndá nú indêhe-nda có-xiñùhù nêhiví ñuhiví ndohó.

¹⁴ Divi sâhá-ñá cóú stnahá ini-ndá sâhá-ndá, ñâyùcàndüá cundaá ini-ndá sàni yâha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-ndá nicanicuahàn; có-íá gâ-ndá ladu ndé xíhi anima-ndá.

Nú có-cúu ini iin nêhiví sâhá ñanitnaha-ne, dandu nâhá xicâ tâñáha ga yâha-ne ladu ndé itiácu anima-ndá. ¹⁵ Vâchi nsidaa ana có-xiñùhù xì ñanitnaha-xi, ndudává-né xì iin tê-sâhní. Te ináhá-ndá, ní-iyuhu vida ndiaha có-ñuhú anima iin tê ducán. ¹⁶ Te vichí sâni sâá-ndá ní cundaá vâha ini-ndá nansa ndiá icâ-ndá cuu stnahá ini-ndá sâhá-ndá, vâchi sâni xini-ndá ñà-nduá ní quida mii-yá, ní xihí-yâ cuenta xi-nda. Ñâyùcàndüá, ndiá icâ stná-ndá cundoo-nda dispuestu cui-ndá sâhá ñanitnaha-nda. ¹⁷ Vâchi nú indêhe iin nêhiví íá necesidad nùu iin ñanitnaha-ne, te có-indêhe ndahví-nê nêcuächimâ, mate algu ícúmi-nê, dandu ñà-jaèn cundaá ini-ndá có-cúu ini-nê sâhá Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cachí uun-nda ñà-cúu stnahá ini-ndá sâhá-ndá; màsà cáhàn uun-nda cachí-ndá ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-nda obra nùu ñanitnaha-nda.

¹⁹ Nú ní quida-nda ducán, dandu vâtùni cundaá ndisa ini-ndá palabra ndâcuisi nduá sânhicún-ndá, te mà yúhí gâ-ndá sâhá anima-ndá nùu Dios. ²⁰ Vâchi nú dayúhí cuächí-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndá), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yâ nansa íá nsidaa íñaha. ²¹ Doco te nú cóò ní-íñaha dayúhí xì anima-ndá, dandísà mà yúhí-ndâyá, (ñani) mání, ²² vâtùni càcàn tâhvi-ndá nùu-yá, te nihí-ndá ñà-nduá xicàn-nda, vâchi chivâha-nda ñà-nduá cachí-yá, te quida-nda ñà-nduá cudíi ini-yá sâhá-xí. ²³ Te ¿ndiá nduá ní dândâcú-yá nùu-ndá? Divi ñà-cahvi-nda xi Dêhemani-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndá sâhá-ndá nacua ní cachi-yá xi-nda. ²⁴ Te nú chivâha-nda ñà-nduá cachí-yá, dandu ñá-sâni ndêe anima-nda ní anima mii-yá nduá, te íá stná-yá ini anima ndohó. Te sâni sâhatahvi stná-yândó Espíritu Ìi xí-yá, te ñâyùcàndüá, vâtùni cundaá ini-ndá íá ndisa Dios ini anima-ndá.

4

Nansa quidá Espíritu Ìi xí Dios, xì nansa quidá stná espíritu xì ana nduú contra xí Cristu

¹ Mii-nsiá nêcuächí mání guá núi, màsà cúníndísà ndevâha-nsia ñà-nduá cachí nêhiví nú cachí-nê Espíritu Ìi dacáhàn xí-nê. Cóò, vâchi xiñuhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xí-nê, á cóó. Vâchi cuáhà têtñùhù sâni quesaha xicánúu ñuhiví vichí, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu Ìi xí Dios dacáhàn xì iin nêhiví, dandu cuáhàn-nê candisá-nê cachí-nê: “Ñà-ndáá nduá, ní sâcòo cuerpu Jesucristu, te ní túmnu-yá ñuhiví yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nê, dandu cundaá ini-ndá, divi Dios dacáhàn xí-nê. Doco nú có-cáchí-nê ducán, dandu cundaá ini-ndá màdi Dios dacáhàn xí-nê; cóò, iin espíritu íá ladu xi contra xí Cristu dacáhàn xí-nê. Te sâ-ínáhá-nsiá ícúmi quixi ana nduú contra xí Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichí sâ-íá espíritu xí temâ ñuhiví yohó.

⁴ Hijos míos, nêhiví xí Dios xínduu-nda, te sâni cundee-nda nùu nêhiví (xínchicún xì contra xí Cristu), vâchi chicá fuerte mii-yá íá nùu anima-nda, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúu guá ñuhiví yohó. ⁵ Nêhiví (nchicún contra xi-ya) mà, cuisí modo xí ñuhiví yohó nihnú ini-nê, te ñâyùcàndüá, modo xí ñuhiví yohó cáhàn-nê, te compañeru-nê, divi ducán nihnú stná ini-nê, te cudíi ini-nê cunini-ne ñà-nduá cachí guá nêcuächimâ. ⁶ Doco ndohó, nêhiví (nihnú ini xí) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yá, cudíi ini-nê cunini-ne palabra cáhàn-nda.

Doco nècuàchi có-ndùu nèhivì xí-yá, có-cuní-nè cunini-ne. Nàyùcàndüá, ducán nduú modo cundaá ini-nda a ndisa Espíritu Ìi chindéé xí iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xi-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn nì cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) mànì, vàchi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú ini-xi sàhà ñanitnaha-xi, dèhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xi-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cuú ini-xi sàhà ñanitnaha-xi, có-ináhá-né Dios, vàchi mii-yá, de por sí ducánì cuú ini-yá sàhà nèhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá disàhà-xì nì techuún-yá mindaa Dèhemani-yá nì quixi ñuhivì yohó sàhà-ñá nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhàmà sàcundáa vaha ini-ndà ñà-cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vàchi màdi ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yá nduá, cóò; divi ñà-cuú ini mii-yá sàhà ndohó nduá, te sàháyùcàndüá nì techuún-yá Dèhemani-yá nì quixi-ya nì xihì-yá sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yá sàhà cuàchi-nda.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá ìcà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda, ñani mànì. ¹² Nì-iin nèhivì, tàñáha ga cuni-nè meru núu Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátuni cundaá ini-ndà ñà-ìni anima-nda iá-yá, te chindéé-yàndó sàà-nda cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá ìcà-nda. ¹³ Te sàni sàhatahvi stná-yàndó Espíritu Ìi xí-yá. Nàyùcàndüá cundaá ini-ndà ñà-sàni ndéè anima-nda ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yá ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiùhù, sàni xinínùu-nsí ñà-ndüá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemani-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhivì. Ñà-jaàn nduá cachítnùhu-nsí xì nèhivì. ¹⁵ Vàchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemani Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-nda, te sàni ndéè stná anima-nda ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-nda ñà-cuú ndisa ini-yá sàhà-nda, te sàni xinindisá stná-nda ñà-jaàn. Vàchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yá sàhà nèhivì. Nàyùcàndüá, nú iin-nì cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-nda, dandu vátuni cundaá ini-nda ñà-sà-iá anima-nda ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yá ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán iá sàhà ñà-nì sàà-nda cuu ndisa ini-nda sàhà-yá, dandu na sàá quivì juiciu, vátuni cunihnu ini-nda, mà yúhì-nda, vàchi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoo gà-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-nda sàhà-yá, dandu sadiàmà núu ñà-yúhì-nda. Doco nú yúhì-nda, dandu dandóhàmàndó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhì, cumáni vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá ìcà-né.

¹⁹ Ndhó, cuú ini-nda sàhà-yá, vàchi dihna mii-yá nì quesaha cuú ini-yá sàhà-nda. ²⁰ Doco vihini cachi iin nèhivì ñà-cuú ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanitnaha-ne có-xiñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vàchi nú có-cuú ini-nda sàhà iin nèhivì sàni xinínùu-nda, dandu ¿nansa cuú cuu ini-nda sàhà iin ana tàñáha ga cuninùu-nda nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchi cuú ini-xi sàhà-yá, sàni dandácü stná-yá núu-nda ñà-nì cuú stná ini-nda sàhà ñanitnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda núu nèhivì malu ñuhivì yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandisá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-nda sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-nda cuu stná ini-nda sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vàchi nú cuú ini-nda sàhà-yá, te chivàha-nda ñà-ndüá cachí-yá, dandu cundaá ini-nda, cuú ndisa ini-nda sàhà ñanitnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. ³ Vàchi ñà-chivàha-nda ñà-ndüá nì cachí-yá, divi ñà-cuú ndisa ini-nda sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-ndüá dandácü-yá, mà cúnáñá-nda chivàha-ndañá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmi-nè cundee-né núu nèhivì malu ñuhivì yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xinindisá-nda mii-yá, ñà-jaàn nduá disàhà-xì nìhì-nda cundee-nda núu nècuàchimá. ⁵ Vàchi ¿ana gà cuí cundee-xi núu nsidaa nèhivì malu ñuhivì yohó? Cuisi nèhivì xinindisá-xì Jesús ñà-ndüú-yá Dèhemani Dios cundee.

Ñà-ndüá cachítnùhu xi-nda sàhà Dèhemani Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhivì yohó, te nì cuhii-yá xì tècuíi, te nì xitiá stná nù-yá. Màdi cuisiá nì cùhii-yá xì tècuíi nduá; cóò, divi sàhà-ñá nì cuitiá stná nù-yá nduá nì quixi-ya. Te Espíritu Ìi xí-yá nduú ana datnúu xì anima-nda sàhà nsidaájàn, vàchi micuísì ñà-ndáa nduá cachí Espíritu Ìi.

⁷ Cunaha-nsiá, núu gloria na ian ndoo ùni ana cachítnùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemani-yá nani) Palabra Ìi, xì stná Espíritu Ìi xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhivì yohó, ùni stná modo iá cundaá ini-nda sàhà Jesús, vàchi Espíritu Ìi xí-yá nduú iin ana cachítnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuíi nì cuhii-yá, xì stná nù-yá nì xitiá. Sàhà nsi-ùni modo jaàn cundaá ini-nda sàhà-yá, doco iin-nì razón ndiaha nduú nsidaámá.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nêhiví ùún cachítñuhu xi-nda iñàha, mà úhì xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá ìcà-ndà cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachitñuhu Dios sàhà Dêhemani-yá, vâchi íá ñà-ndúá sàni cachi-yà. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndâcuisi nduá, vâchi ñuhá anima-ndà, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dêhemani-yá. Doco nècuàchì có-xiníndísâ, (ndahví-nè), vâchi ducán queá na ian ndaníhí tnúhú-nê Dios, vâchi có-xiníndísâ-né ñà-ndúá sàni cachi-yà sàhà Dêhemani-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yòhó nduá sàni cachi-yà: íá nansa ñihitâhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dêhemani-yá nduú ana sáhatahvi xì vida mà. Ana inácáá Dêhemani-yá anima-xi, sà-icúmí-nê vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-ñà ñihì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dêhemani-yá, te ndâcùcahan xi quiví-yá áma sàà-nsiá cundaà vâha inì-nsia ñà-sàni ñihì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yúhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, vâchi nú iin chuun vâha nduá xicàn tàhvi-ndà, dandu iníní-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú iníní-yá na xicàn tàhvi-ndà ducán, dandu ináhá-ndá sà-icúmí-ndá ñà-ndúá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui nì cundúá.

¹⁶ Nú xiní-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xi-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchì có-ndúù cuàchì cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-ñà nì ñihì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-ndúá iin cuàchì cui-ndà sàhà-xí. Vâchi íá cuàchì cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nêhiví-ñà, dandu mà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiáá, cuàchì nduá. Doco íá cuàchì mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dêhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchì. Te ndiaá stná Dêhemani-yándô sàhà màsà tníí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nêhiví ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dêhemani-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vâtùni nì xini stnaha-nda xi mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndêe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñâyùcàndúá, sà-íá anima-ndà ini anima Dêhemani-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvi-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvi-nsiá nì-iñàha có-ndúù ndisa Dios.

Tutu Ûi Nî Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduì nècuàchi sahnú inahá-ní, te tiaí tutu yohó nuù mii-ní nècuàchi ñahá nì nacàxin Dios, xì nuù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdi cuiisì yùhù, vâchi nsidaa gá ana cundáa inì-xi sàhà palabra ndàcuisi xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vâchi iin-ni palabra ndàcuisi nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tãhví nuù Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoño-ndà Jesucristu ñà-ni cuàha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cùndéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contenu ni cùndóo-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cunchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisi mà, te ni cúcú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudii inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisi nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvî nuù mii-ní, señora, ñà-ni cúú inì-ní sàhà nsidaa ñanitnaha-ní. Vâchi màdi lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, cóo, dècuèndè tiempu nì quesaha xitiá palabra xi-ya, ndè quivì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nuù mii-nsiá ñà-iin-ni ni quidá stná-nsiá ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni ni cunchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cùndóo-ndá sàhà tètñhù cuni datúcù xi-ndà inga ichi

⁷ Vâchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñhù; xicánúú-te ñuhiví, cachí-te ñà-cóni ía ndisa iquicúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhiví, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñhù, te xínduu stná-te contra xi Cristu queámà. ⁸ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cùndóo-ndá sàhà-té, cóto ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni cóo nsihí ñà-vaha icúmí-ndá ñhì-ndà. ⁹ Vâchi nú ni túcù iin nèhiví inga ichi, te nacoo nihni-ne ichi Cristu, dandu ñà-jaàn cundáa ini-ndà, cóo ndisa Dios nuù anima-nè. Doco nèhiví iin-ni nchícùn ñà-nduá cachí Cristu, ía ndisa Yua-nda Dios ini anima-nè, te inácaa stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhiví vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñhù có-nduú dàñhù sàni cachimà, màsà dáyàha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gá-nsiá xi-nè. Vâchi nú ducán ni quida-nda, dandu icúmí stná-ndá nacuida cuàchi-nda nahi mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cuní guè cachi xi-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiaá guè nuù tutu yohó, vâchi nacání inì sàì nàcòti mii-nsiá, dandu ndatnuhu vaha-nda, te cudii gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xi-ní. Sà-íá.

Tutu Ùni Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùu iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vaha nduá quidá nècuàchímà

¹⁻² Yùhù nduí nècuàchì sahnù ináhà-ní, te cásàhùì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, màni cuáhà-ní nùì; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvì stnái nùu Dios ñà-nì yáha vaha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; nì coó vaha-ní nacua iá vù stnà anima-ní. ³ Yùhù nì cudíì cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà vù-ní palabra ndàcuisì xí Dios, cachí-nè, vèchi iin-ni chívàha vù-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahì dèhì xínduu-nsia, te yáha ga cudíì inì na xiníntùhì quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisì. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudíì inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màní, sàni xinì ñà-tùha-ní quida vù-ní, vèchi siempre chindéé-ní dava ga nèhivi xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vèxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsihi inì-ní chindee-ní nècuàchímà. ⁶ Vèchi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsi cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcànduá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàa vehe-ní ducán), te màndaca ichi-ninè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vèchi mii-né, sàhà-ñá cuú stnà inì-nè sàhà-yá, ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichi ñà-cacanu-ne chuun ìì xí-yá. Nì có-xícàn stnà-nè nì-íñàha nùu nèhivi có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, ndiá icà-ndà dayáha-nda nècuàchímà vehe-nda, te ducán chindee stnà-ndà (xì chuun quidá-né dacuítia-nè) palabra ndàcuisì xí Dios.

Nansa quidá Diótfrefes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiaa iin carta nùu nèhivi xí Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótfrefes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vèchi mii-né cudíì inì-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcànduá, na sái jaàn, icúmí càhìn xì-né, vèchi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè diquì-nsí. Te màdi cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stnà-nè. Vèchi na xísàà ñani-ndà ñuu-nsia, dandu nacuáa-né nècuàchímà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchímà vehe-xi, dandu sadí Diótfrefes mà nùu-nsiá; còò gá permisù nataca gà-nsiá xì nèhivi xí Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màní, màsà cúnchícùn-ní ichi malu; còò. Cuisì ñà-vàha ndisa nì cúnchícùn-ní. Vèchi iin nèhivi quidá víi, nèhivi xí Dios nduú-né; doco iin nèhivi quidá quíni, nì có-sàha tnùnì inì-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stnà Demetrio. Vaha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivi. Te nàhà xicà palabra ndàcuisì nduá nchícùn-nè. Te stnà nsiùhù, cachí stnà-nsi vaha ndisa-ne, te ináhà-ní màdi tnúhu nduá cachí-nsi.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiaa nùu-ní nì cuí, doco vichi mà tiáá gué' nùu tutu yohó, ¹⁴ vèchi nacání inì yàchì sàà mimí ñàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Nì cúcuéé nì-ní. Cásàhù nsidaa amigo xì-ní. Te mii-ní, casàhù stnà-ní xì iin iin amigo xì-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsihi carta ùni nì tiaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nùu Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnái ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nùu mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màni gá stná-nsiá nùu-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiáa xí stná-nsiá. ² Ni cundéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuéé ni-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cundóo-ndá ñà-màsà dándáhvì tètùhù ndohó

³ Ñani màni, cuàhà gá ni nacani inì tiaí iin tutu càhin xì-nsiá sàhà salvación xì-nda ni cuí. Doco después ni cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nùu-nsiá ñà-ni cuàhandee inì-nsiá (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-nduá xiníndisá-ndá. Nèhivì ìi xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó ni nacoo-ya palabra ìi xiníndisá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quihvi stnahá stná-nè xì-ndá. Malu sàstnùhù-né, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-icúmi-nè nihì-né castigu xì-ne, vachi tucu nihnú inì-nè sàhà gracia xí Yua-nda Dios. Tuxí inì-ne vátuni quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú inì-yá sàhà-ndá, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nacúni-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyucánduá, cunf dansínúú inì mii-nsiá nansa ni cuu xí nèhivì raza Israel sàhana. Mate sàni caquee-ne libre nùu ñuu Egipto ni quida Stoho-ndà Señor, doco después ni dandáñuhú-yá cuàhà-ñá sàhà-ñá cóni xiníndisá-néyà. Sà-ináhà-nsiá ñà-jaàn, doco cunf dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; ni nacoo-ne lugar ndé ndiá icà-né cundoo-nemà. Ñàyucánduá, ni sàcundiadi vaha-ne, ni sàcunhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé ìin tnúú dècuèndè cachi sàà quivi cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán ni quida stná nèhivì ni sandoo ñuu Sodoma xí ñuu Gomorra, xí ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-ni ni cuí nisa nacuidiqui uun tiaa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nisa quida stná-te xí tiaa. Ñàyucánduá, ni nihì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahi ñuu xixin nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà inì nsidaa nèhivì ñà-mà vaha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xidandahví mà, iin-ni có-quidáñuhú-tè cuerpu xì-tè, có-ndulócò-te sàhà ñà-nduá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vachi ducán ni sàni-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, ni mii-nè, cóni canáhà-nè xí ñà-malu quivi ni nàà tnahá-nè xì-sí na ni cuni-si nihì-sí iquicúñú nsi-Moisés (sàhana). Vachi Miguel mà, cuisì ní cachí-nè xì-sí: “Dios ni cadí xí nùu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xidandahví mà, mate có-sàa-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà ùhi càhàn quini-tè sàhà-ñá, vachi cutu nihnú inì-te na iin quisi, mà cuí cundaà vaha inì-te, doco ñà-nduá de por sí nihnú inì-te, divi ñà-jaàn icúmi dandáñuhú xì-tè.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-té! Vachi ichì tè-ni sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucù stná-te na ian ni tucù Balaam (sàhana); vachi Balaam mà, puru sàhà dihùn nisa quidachuún-te chuun ìi xí-te. Daaní, ndudává stná tètùhù ndoó vichì xí (tiaa sàhana ni sanani) Coré. Cuàhà gá ni càhàn quini stná tèmà diqui ana dandacú. Ñàyucánduá, ni ndañuhu stná-te.

¹² Tètùhù ndoó vichì, cudú inì-te cutnahá-te xì-nsiá na natácá-nsiá ndoó màni-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vachi có-chívaha-tè tnúñuhu nùu ni-ñàha. Cuisì sàhà mii-tè ndulócò-te. Nahi vicò tàchì, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyucánduá, ducán xínduu stná-te nahi yutnú có-cànà ñà-vidí-xi tiempu xan, te ò nahi yutnú ni tnuhu-nda, (te ni ichi) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyucánduá, ùi modo còò chuun vaha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuahnú yucú tècuí, te vaxi chihíñù nùu-tè, ducán xínduu stná tè-tnùhù mà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sitnúú xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vachi sàni tucù-te inga ichì), ñàyucánduá lugar xì-tè cunduu iin xaan ndé ìin tnúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, ni ìa stná Enoc sàhana. Descendencia ùsà xí Adán ni sanduu nècuàchì yucán. Te nisa càhàn stná-nè cuenta xí Dios, ni cachitnùhu-ne sàhà tètùhù xicánúú vichì. Te dohó ni cachí-nè: “Cunaha-nsiá, icúmi Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhivì, cutnahá stná-yá xí cuàhà sàstnùhù ángel ìi xí-yá, ¹⁵ dandu ndacàn-yá cuenta sàhà cuàchi ni quida nèhivì, vachi icúmi-yá dacúndàà inì-yá nècuàchì malu mà ñà-có-íá vaha ñà-ni quida quini-ne ducán, te ni có-íá vaha stná ñà-ni nandòdó-né ichi-yá, te ni càhàn ndevàha-ne diqui-yá, vachi cuàchi cahnú nduámà”. (Ducán ni cachí Enoc sàhà tètùhù ndoó vichì.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndóo stná inì-te sàhà ni-ñàha. Puru cudúchì inì-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcu-tè ñà-nduá xího

mii-té quida-tè. Có-yûhî yuhù-té càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa càhàn tñũñuhu-té xî nèhivì, doco cuisì sàhà interés xî mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mánì guá nùí, xiñuhu nsinuu ini-nsia nansa nì cachi apóstol nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vâchi nì cachitnùhu nècuàchìmà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xî cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndóó-te vichi; divi xinduu tiàa siempre sahné dava xî nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-nduá xího mii-té quida-tè, vâchi còò Espíritu Ì xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá ini sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ìì, vâchi ducán nacuahandee ini-ndà. Te na xicàn tàhvi-ndà nùù Dios, nì cuáha-nda chindee stná Espíritu Ì xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tucù-ndà inga ichì còtó nandóó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yá sàhà-ndà. Te cuéyààni cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhvi-yandó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xî cuàhà dudu; ñàyùcànduá, càhàn vii-nsiá xî-né dècuèndè nì sàà-nè cundaà vâha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchìmà, vâchi ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quiñuhu-nè, te nì ditá-ndàné, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tucù dahuun), cundehè ndàhvi stná-ndàné, doco cuidadu nì cundóó-ndá ñà-màsà cúmànchá stná anima-ndà, vâchi dava-ne, quini iá stná modo xî-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchichí ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xî-nda; vátùni cundiaa-yandó ñà-màsà tucù-ndà inga ichì có-ndiáá; vátùni cundiaa-yandó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùù-yá, nì-iin cuàchi-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yá, te cudìi cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuáhí mii-yá. Te xicàn tàhvi nì queé cuàhà tñũñuhu ndiaha xí-yá, te nì sàà-yá cusahnú fuerte-yá inicutu, te nì cundáà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú iñàha ndè sàhana xî dècuèndè vichi, xî nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ì Nì Dàcùnì Dios San Juan

Ñà-ndúá cachitnúhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnúhu Jesucristu ñà-ndúá sà-itúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nêhivi xinúcuáchì nùù-yá. Iin àngel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnúhu xi palabra yohó, te nì inini yùhù. Juan nani, te nduú stnái iin nêhivi xí mii-yá. ² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xi stná nsidaa ñà-ndúá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduú, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndáá nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xi stná nêhivi iníni xân, nú nì chívàha-ne ñà-ndúá cachá; vâchi palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-itúú cuu ndisa ñà-ndúá (cachitnúha).

Nansa nì casáhú Juan xi nêhivi xí Dios, ndoó nùù usà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, casáhú xi nsidaa mii-nsiá nêhivi natácá cáhvi xi-yá xíndoo usà ñuu ladu Asia. Nì cuní mání-yá mii-nsiá, te nì ndóo vâha iní-nsia quida-ya. Ducán cuní-yá cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itíacú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yá, te ndé nicanicuahàn quívi nùù-xí icúmí-yá coo-ya. Te ducán cuní stná usà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xi-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnúhu xi-nda puru palabra ndàcuísì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnú nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhívi yohó. Ansivéhé-yá, cuú ini-yá sàhà-ndà, te sàhà nùù-yá (nì xitíà), ñâyúcàndúá nì ndoo cuáchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nìhitáhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xi stná chuun nahì chuun xi dùtù ñà-cunucuáchi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandíahá-yá. Pues vichi nùù mii-yá nì coó tñùñuhu xi nsidanicuú nêhivi, te nicanicuahàn nì cusáhnú-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yá naxicocufín-yá. Mahì vicò icúmí-yá nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nêhivi. Te icúmí cundehé stná nêhivi (nì xicàn) nì quíhvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nêhivi nsidanicuú ñuu iá ñuhívi na cuni-nèyà. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: "Nicanicuahàn ié". Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùù. Ñâyúcàndúá, ducán nduú nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnái nahi letra dansihí nani Z".

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vâchi dècuèndè sàhaha iá-yá, te nicanicuahàn coo stná-yá quívi vâxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vâtùni quida-ya.

Nansa nì nìhitáhvi Juan nì dàcùnì Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yá

⁹ Yùhù Juan, iin-nì nduú stnái dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-nì ndohó stnái sàhà-yá, te iin-nì ndiatú stnái sàà quívi cusahnú Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quívi mà. Cunaha-nsiá, yucán nisa ìe ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícuin Palabra xi mii-yá, ñâyúcàndúá nì sàì yucán (nì quida tè-xidandacú), vâchi vate nì cachí ié ladu xi Jesucristu, ñâyúcàndúá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quívi (domingu), divi quívi xi mii-yá, te ié ndahà Espíritu Ì xí Dios, na ian sání, dandu nì tiacu cáhàn-yá yàtí, fuerte iá tàchì-yá, na ian sivi corneta. ¹¹ Te dohó nì cachí-yá:

—Nicanicuahàn ié; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùù, vâchi nahi letra A nduú, xi nahi letra Z. Vichi icúmí-yô tiau nùù tutu nsidaa ñà-ndúá nì xinù, te dasàá-ñà nùù nêhivi-xí ndoó usà ñuu ladu Asia. Dohó nani usà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xi ñuu Esmirna, xi ñuu Pérgamo, xi ñuu Tiatira, xi ñuu Sardis, xi ñuu Filadelfia, xi ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachí-yá.

¹² Daaní, nì nacuícòe yàtí ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xini yucán itá usà candeleru. Oro nì cuyucán, te itá iin iin isì xíxìn. ¹³ Daaní, mahì usà isì mà nì xini jaàn iin mii-yá, na indéhe nêhivi indéhe-yá, ndixi-yá iin dùhnú quíhìn sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchíca-ya nuhní inì suhuma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididóni-yá nahi idi nì ndoo, ó nahi yuhà. Te nduchínú-yá, tñuá nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhe nina-ña na iin càa yahá nì dàà titi ini xitnú. Te fuerte cáhàn stná-yá na ian cahá tēñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhá-yá iníndáhá-yá usà sitnúù, te iníyúhú-yá na iin espada ñin ndúù ladu-xí. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchíi fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xini mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhá-yá nì tñii-ya ìqué, te nì cachí-yá:

—Còò, màsà yùhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùù. ¹⁸ Te vichi itíacuí. Ñà-ndáá nduá nì xihì, doco sàni natiacuú, te nicanicuahàn icúmí cutiacuí. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsiì, nansa cuu xi-né, te dandacú stnái sàhà andea

(ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-nduá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa íá tiempu vichi, xì nansa icúmí cuu stná quivì nù-xi. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachi xùn ndiá nduá cuní cachi ùsà sitnúù iníndáhà ndahà cuàhì nì xinù. Te cuàhìn cachi xùn ndiá nduá cuní cachi ùsà candeleru oro yohó. Pues, ùsà sitnúù yohó, xíndua ùsà nècuàchì cachítñuhu palabra-xi. Te ùsà candeleru oro yohó, xíndua ùsà grupu nèhivì natáca iníni xí palabra xi mà ndé ùsà ñuu yucán.

2

Razón ni dásaa Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Éfeso

¹ 'Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùù nècuàchì cachítñuhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduí mii-yá iníndáhà ùsà sitnúù ndahà cuàhì, te xicántú mahi ùsà candeleru oro, te dohó cachi xi-ní: ² ináhi nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhi nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nèhivì malu, có-cudú inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivì, nì cachi-nè xínduu stna-ne ana nì nihì chuun nùì, doco cóò, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá nì cachi-nè, te nì cundaà inì-ní, tñuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóò-nià. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cudú inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachi có-cuú gá inì-ní sàhì nacua nisa cuu inì-ní sàhì dihna. ⁵ Ñàyucànduá, nsinuu inì-ní nansa nisa ìa-ní nà táñaha ga quida-ní falta, te naxicocuíñ inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vachi nú cóò, sàì ndé íá-ní, te dacúxióé candeleru xi-ní, nú màsà naxícocuíñ inì-ní. ⁶ Doco íá iin ñà-vàha quida-ní, vachi có-xiñhùhù-ní modo xiquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñhùhì ñà-nduá quidá témà.

⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáca càhvi xi Dios, nì cúniní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espiritu ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú nì cundéé-nsiá nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nùù yùhù nihitáhvi-nsiá caxi-nsiá quisi vidi caná nùù yutnú ndiaha iin ndé íá ñuu ndiaha Dios, vachi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón ni dásaa Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñaha, te cóò ni-iñaha chicá cunaha nùì. Ndisa, nì xihì, doco sàni natiacuí. ⁹ Yùhù ináhi ñà-nduá quida-ní, ináhi nansa yàha-ní cuàhà tñundoho quidá nèhivì. Ináhi ndahví dahuun yàha-ní. Doco cunaha-ní, nùù yùhù cuica-ní. Te ináhà stnái nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhù-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachi-nè, doco cóò, mà ndisá. Nèhivì natáca cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmí-ní ndoho gá-ní quida nèhivì, doco màsà yúhì-ní ñà-nduá icúmí-ní yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhámà vátuni cundaà inì-xi, a xiníndisá ndisa-nsia. Òxin quivì coo tñundoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vii-ní, mate nì cui-ní quida-ne, dandu nihitáhvi-ní iin ñà-vàha nùì, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáca càhvi xi Dios, nì cúniní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espiritu ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú nì cundéé-nsiá nùù ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sàa-nsia cui-nsia ùì xichì (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dásaa Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

¹² 'Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diin ndúù ladu xi. ¹³ Yùhù ináhi ñà-nduá quida-ní; ináhi nansa íá ñuu ndé íá-ní, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhi mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácucahan-ní quivì, cóni nàcuáa-ní yùhù, iin-ni xiníndisá-ní, mate yucán nì sahnì-té iin ana nì cachi vate íá-nè ladu xi, cóni chidéhé-nè. Divi nduú Antipas, te yucán nì xihì-nè ñuu ndé íá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cudú inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vachi jaàn ndé íá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì nì càhàn xi tè-Balac sàhana, nì cachi-nè xi témà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá ìcà-né, nì chiyuhù-ténè caxi-né promesa nì sàcòo nùù figura cahvi nèhivì, te nì chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xi nèhivì cóni nandahà xi-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé íá-ní ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñhùhì ley mà. ¹⁶ Ñàyucànduá, naxicocuíñ inì-ní. Te nú cóò, yàchì sàì ndé íá-ní, te cuàhì mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada íá yuhì, ñà-jaàn nihì-né castigu.

¹⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáca càhvi xi Dios, nì cúniní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espiritu ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú nì cundéé-nsiá nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihitáhvi-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha íá dèhè (nùù Dios), divi nduú maná ndiaha.

Te dacutáhvi stnái iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quìvi saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quìvi yucan, cuisì ana cutahvi xi yùù mà.

Razón ni dásàà Jesús nùù nēhivi xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ Daaní, nùù nēcuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nēhivi-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dēhemaní Dios, te nduchínúí, nchiá na ian tnúù ñuhu, te sàhí, yehè-ñà nahi cáa yahá. Te dohó cachí xi-ní, ¹⁹ ináhi nansa quida-ní, te ináhi cui iní-ní sàhà ñanitnaha-ní. Daaní ináha stnái nihnú iní-ní yùhù, te ináha stnái nansa chindéé stnahá-nsiá xi nansa quidá ndee iní-nsia (nú iá tnúndoho), te ináha stnái iá cuahà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùù antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-dísahà-xí có-cùdú iní quida-ní, vachi sàha-ní permisú chináhà nēcuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacáhàn xi-né, cachí-né, (doco còò). Dacuahá-né nēhivi-xí, te datúcù-né nēcuàchímà, vachi cachí-né iá permisú càhàn nēhivi xi ana cóni nándahà xi-né, te vátumi caxi stnà-né promesa ni sàcòo nùù figura cahvi nēhivi. (Ducán cachí ñahà mà.) ²¹ Pues, yùhù, ni sandiatuí, àma naxicocuíñ iní-né sàhà cuàchì quidá-né xi nēcuàchì tiaa, doco còò, cóni naxícocuíñ iní-né. ²² Ñàyùcàndüá, icúmí-né quicuehè-né quide, te cunduhù-né. Stnà tiaa ni caquida xi cuàchì ma, icúmí stnà-né ndoho cuahà-né nú màsà cùú-né arrepentir sàhámà. ²³ Stnà dēhe nēcuàchì ñahà mà, icúmí stnà-né quicuehè-né, te cui-né. Dandu nsidaa nēhivi-xí ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà iní-né ñà-yùhù ináhi nansa nihnú iní nsidaa nēhivi iní saxínitñuní-né, te segùn nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-né nihí stnà-né nùù. ²⁴ Doco vichi cuàhìn cachí inga ináha xi nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xi ley (chicuehè) mà, vachi có-dacuahá-nsiá palabra siquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-né palabra dēhé. Cunaha-nsiá, mà cachí guè xi-nsiá ni inga ináha chivàha-nsia, ²⁵ cuisì ñà-ndüá sàni nihí-nsiá chivàha-nsia ndé vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dēcuèndé quìvi nasai ndé ndoó-nsiá.

²⁶ Iin nēhivi, nú ni cundéé nùù nsidaa ana cuní datúcù xi-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-ndüá cachí dēcuèndé quìvi último, ndiaha gá coo xi-né. Vachi icúmí-né nihitáhvi-né dandacú stnà-né nùù cuahà ñuu ñuhiví. ²⁷ Nahi yùhù, nùù Yuamání ni nihitáhvi cusahnú nùù ñuhiví, ducán icúmí stnà mii-né cusahnú stnà-né, cunindaha-né iin vara cáa cunduu seña, te nēhivi (có-iníni, ndahví-ne), vachi yáha ga fuerte icúmí-né nani fuerte-né na ian cháhà mà iin quidí còò chuun-xi. ²⁸ (Doco nēhivi nchícùn vii xi'), icúmí-né nihitáhvi stnà-né cucumí-né sitnúù cahnú xínu dàtnàa. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nēcuàchì natácá càhvi xi Dios, ni cúnini vaha-nsia ñà-ndüá cachí Espiritu lì xí-yá.

3

Razón ni dásàà Jesús nùù nēhivi xí-yá ñuu Sardis

¹ Daaní, nùù nēcuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nēhivi-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xi usà espíritu ndiaha xi Dios, te inindáhà stnái usà sitnúù. Te dohó cachí xi-ní, ináhi nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá vii-ní, doco nùù Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihí-ní. ² Ñàyùcàndüá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndáñúhú ni-iin ñà-vàha ñuhú anima-ní, vachi iyuhá iá, te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà ví sàni quida-ní nùù, sàni xiní. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu iní-ní nansa iá palabra ndiaha ni cachí xi-ní antes, te ni iníni-ní. Pues divi ñà-jaàn ndüá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocuíñ iní-ní sàhà cuàchì-ní. Vachi nú màsà nácúñhnú vii iní-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsàì ndé iá-ní. Nanáa sàì yucán, te ni mà cundáà iní-ní indú hora sàì. ⁴ Doco ndoó itnii nēhivi (vaha) jaàn ndé iá-ní ñuu-ní Sardis, te mii-né, cóni cùchicuehé anima-né. Ñàyùcàndüá, icúmí-né cutnahá-né xí' na cacanui, te iin-ni cundixi stnà-né sicoto cuxín na ian mii, vachi ducán nátüi-ne nihitáhvi-né nùù.

⁵ Cunaha-ní, nú ni cundéé iin nēhivi nùù nsidaa ana cuní datúcù xi-né, dandu nihitáhvi stnà-né cundixi cuxín-né. Te mà nunca dandutí quìvi-né nùù tutu xi vida ndiaha. Te claru icúmí cachí xi Yuandíahí ñà-divi nēhivi-xí nduú nēcuàchì xiníndisámá; te divi ducán cachí stnái xi ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nēcuàchì natácá càhvi xi Dios, ni cúnini vaha-nsia ñà-ndüá cachí Espiritu lì xí-yá.

Razón ni dásàà Jesús nùù nēhivi xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ Daaní, nùù nēcuàchì cachítñuhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nēhivi-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ì, te puru ñà-ndacuisi càhìn. Yùhù nihí ndahàcáa xi rey David, te nú sàni nacune ináha, còò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cùí gá nuna. Ñàyùcàndüá, ducán cachí xi-ní, ⁸ ináhi nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhiví nùù-ní nahi yehè nuná, te còò ni-iin cui nacadi xán. Vachi mate có-ndüú-nsiá nēhivi chicá icúmí fuerza, doco vátumi, sàni chivàha-nsia palabra-xi, cóni nácuaá-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nēhivi cachí-né xínduu-ne (nēhivi ndiaha), nēhivi raza Judea nduú-né, cachí-né, doco tnuhu-né, vachi xínduu nsihí-ne ana

nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnátui mii-né nùu-ní ñà-cuitasisi-né nùu-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní nùu. ¹⁰ Cunaha-ní, vaxi iin tiempu ùhi inicutu ñuhívi na icúmí ñehívi ndoho-ne, te cundaà ini-xi nansa ndisa ía anima-nè. Doco mii-ní, mà cuàhi cuni-ní tiempu mà, vachi iin-ní sàni quidaandee ini-ní (ni xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yàhì icúmí nasai ñuhívi. Ñàyùcàndüá, nacua sàni sàà-ní quida vii-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdí ñhi inga ñehívi ñà-ndüá cuahàn cunduu premiu xi-ní.

¹² 'Nsidaa ñehívi-xí, nú ni cundéé-nè nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ní icúmí-nè cundoo-ne nùu Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vachi mà queé gá-nè nùu-yá. Te icà-né icúmí chituu stnái quívi Dios-xi, xì quívi saí, xì stnái quívi ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vachi ndé ansivi ndé ía-yá icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñàyùcàndüá, nsidaa mii-nsíá ñecuàhì natácá càhvi xì Dios, ni cúnini vaha-nsia ñà-ndüá cachì Espíritu ìi xí-yá.

Razón ni dásáa Jesús nùu ñehívi xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴ 'Daaní, nùu ñecuàhì cachitnùhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa ñehívi-xí ndoo ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micúisi ñà-ndácuisi càhn, mà dándáhvì, te divi ndaha yùhù ni cuyucun nsidaa ifàha ía ñuhívi xì Dios. Te ducán cachì xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhi nansa quida-ní. ¡A sácú vaha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóo-ní ladu xi! Vachi yùhù ndaníhi mii-ní nahi təcui cò-xihí vii, ñà-mà íhní-tè ni mà víxin-tè, te ñàyùcàndüá, vihini dacúxíofí mii-ní nùu, na ian quidá ñehívi xì təcui cò-xihí víi, sasí-nète. ¹⁷ Vachi dohó cachì-ní: Sà-íá ñà-cuiqué. Cuahà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmí, cachì-ní. Te ni có-cundáà ini-ní ñà-mii-ní nduú ana ía tnùndoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xi, te quidámáxiní stná-ní. Vachi nùu yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vachi ndahví ía anima-ní), te sàhàmà chicá vaha cuhi ini-ní mii-ní. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, iin palabra vii cachì xì-ní, chicá vaha (nàcùnihu vii ini-ní), dandu ñhi-ní ñà-cuicà ndisa nùu, divi ñà-ndüú nahi oro ni dàà, te ni cundaà ini-xi, vaha-ña. Te xífuhu stnái (ñà-naquida vii-ní) na ian cuahàn-ní cuiin-ní sicoto cuxín nùu ñà-màsà cóo chaa gá-ní (nùu), te ducán màsà cúcáhan nùu-ní. Daaní, xífuhu (ñà-cundehé-ní cuiisi ichi vaha. Vachi nùu ducán, dandu queamà na ian cuahàn-ní) cuiin-ní iin tātñà nùu, te cutatna nduchinùu-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú ini sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stnái-nè dava xichi. Ñàyùcàndüá, nacani vaha ini-ní, te naxicocuiñ ini-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ 'Pues, ducán ía na ian càhn yehè ñehívi, áma cunini-ne, te nacua-ne quívi cutnahí xì-né, vachi nahi vicò ndé cundoo-nda cuxi vaha-nda, ducán queamà. Ñàyùcàndüá, càhn xì ndéni ñehívi ni cui áma cunini-ne, te quívi.

²¹ 'Cunaha-ní, ndéni ñehívi-xí, nú ni cundéé-nè nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmí-nè cutnahá stná-nè xí ndé (gloria) ndé coo stná-nè nùu iin silla ndiaha dandacú-né nacua ni quida yùhù, ni cundeí, dandu ni sàcòì silla ndiaha xí, te vichi cutnahí xì Yuamání dandacú stnái. ²² Nsidaa mii-nsíá ñecuàhì natácá càhvi xì Dios, ni cúnini vaha-nsia ñà-ndüá cachì Espíritu ìi xí-yá, —ni cachì Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, ni nsíhi ni xini ñà-jaàn, dandu ni nuna iin yehè ansivi ni xini. Te ni tiacu tàhì-yá càhàn-yà xí na ian ni càhàn-yà xí daa. Divi na ian sivi corneta, ducán tiacú, te ni cachì-yà xí:

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní dacuní mii-ní nansa cuahàn cuu quívi vaxi xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán ni sàcòì na ian sání ni quida nduu ìi xì Espíritu xì Dios. Te ni xini yucán ndé gloria iin iin silla ndiaha ndé ía mii-yá. ³ Na iin yùu yehé jasje, ò iin yùu yehé cuahá, ducán nahà-yà. Te dìquì stnái silla mà iin iin sicòyàhnchì, na iin yùu yehé cuií nani esmeralda, ducán nahàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stnái silla cuachì. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmi-nù, te nùu iin iin-nù ndoo iin iin ñecuàhì sahnú. Sicoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xífuhu stnái corona ñhi iin iin-ne. ⁵ (Te ni xini), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gá tása, te na ian càhàn dàvi, ducán tiacú, te ndee ñhi stnái. Te frente silla mà itá usà ñà-xixìn nduú usà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stnái silla mà ía stnái nahi mar ni cuyucun vidriu, ducán nahà lugar mà, te yehà na iin yùu nchii ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmi nduú-né, te ía stnái cuahà nduchinùu-né ladu nùu-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha ía-nè; te inga-nè, na iin buey ía-nè, te inga-nè, nùu ñehívi ñhi-né; te ñecuàhì cùmi, na iin águila ndavá ansivi, ducán ía-nè. ⁸ Te iin iin-ne, ía ñhù ndixìn-né, te ía chitu stnái nduchinùu-né icà ndixìn-né. Te tixi stnái ndixìn-né ía stnái cuahà nduchinùu-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuú ducán cána-ne cachì-né dohó:

ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú ìñàha. ìì gá-yà. Ndè sàhana íá-yà, te vichi íá-yà, te ndè nicanicuahàn icúmí-yà coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tnùñuhu xí-yá, naquímání-néyá, divi mii-yá íá nùù silla ndiaha, te itíacú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stná òcò cùmi nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-nè nùù sàhà-yà, te cahvi-néyá, chítáníní-né corona ndiaha-nè nùù-yá, cachí-nè xí-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsí Dios, te ní coó tnùñuhu xí-ní nùù nsidaa ana itíacú, te ní cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndíà ícà coo, vachi mii-ní ní quidavàha-ní nsidanicuú ìñàha, ní chitnùnì inì-ní, te ní quidayucùn-ní nsidaa ìñàha, te ñàyúcandúà ndè vichi íá ìì nsidaàjàn.

5

Nansa ni quida Jesucristu xi tutu itúì

¹ Daaní, indéhí nùù silla ndiaha ndé íá mii-yá, te ní xini ndahàcuahá-yà iníndáhá-yà iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te ní xini, usà lugar xan nuhni, te iin iin ndé nuhni mà itúù iin sellu. ² Daaní, ní xini yucán iin iin ángel ndacuì, ndáhi fuerte-nè, ndàcàtnùhù-nè, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xi ñà-nùhni tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ní-iin ní túi nacani xi tutu mà, vachi còò iin ní nátùì cui quida ducán, te cundehè-nè ñà-ítándiaa yucán. Ní-iin ana íá ansivi, ní-iin ana íá ñuhiví yohó, ní-iin ana nduú nsi, ní-iin-ne màni cúì quida-neà. ⁴ Ñàyúcandúà, ní queshí sacú fuerití, vachi còò iin nátùì nacuna xi tutu mà cahvi-neà, ní còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà. ⁵ Dandu ní cáhàn iin nècuàchì sahnú-mà ní cachí-nè xí':

—Màsà cuácú-ní, vachi sàni túi ana cui nacuna xi tutu jaàn, te nandaxin-xi usà ñà-nùhniá. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vachi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyúcandúà vátùni nacuna-yañà. Te nani stná-yà Nsicahe nduú descendencia xi Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te ní ndacotì, te ní xini yucán iin mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán íá na ian ní sahní ñehiví-yá, doco vichi iin-yá dava mahí-xí silla ndiaha, xí òcò cùmi nècuàchì sahnú, xí nsi-cúmi ana itá saín nùù-yá. Usà nsiqui-yá na iin nsiqui rii, te usà nduchinúù-yá. Cunaha-nsiá, nsi-usà nduchinúù mà xinduu stná usà espíritu vaha xí Dios, te inicutu ñuhiví xicánúù espíritu mà quidá-yá. ⁷ Te divi mii-yá iin dava mahí-xí yucán, ní tnátuu-ya nùù ana íá nùù silla ndiaha, te ní tnii-ya tutu íá ndahàcuahá-yamá. ⁸ Te ní nsihi ní tnii-ya tutu mà, dandu nsi-cúmi ana itá nùù-yá mà xí nsidaa stná òcò cùmi nècuàchì sahnú-ma, ní tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yá nduú Lelù íí xí Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnú cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra ní cachí ñehiví na xicán tàhvi-nè nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhù yucán, ní xito-ne iin alabanza saa, te ní inini mii-yá, te dohó cachí alabanza mà:

Ícúmí-ní tnii-ní tutu itúì, te cahndè-ní ñà-nùhniá. Te vátùni quida-ní ducán, vachi ní xihì-ní, ní xitiá nì-ní, te ducán ní dànáà-ní sàhà ñehiví. Te divi sàhámà vátùni ní yàha-ne ní sàcunduu-ne ñehiví xí Dios, xinduu-ne ñehiví nsidanicuú raza cáhàn nsidanicuú dàhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te ní chitnùnì inì-ní cunduu stná-nè nahi dùtù xinúcuachí nùù Dios xi-nda. Te icúmí-nè dandacú-né nùù ñehiví dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-nè xitó-né.)

¹¹ Daaní ní ndacotì inga xichi, te ní xini sàni nataca yáha ga cuahà sàstnùhù mil ángel mozo xí Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé íá Dios, xí ndé itá nsi-cúmi ana itá nùù-yá, xí stná ndé ndoó nècuàchì sahnú. Te ní tiacuí ¹² cáhàn ndee nsidanicuú-nè, cachí-nè:

Ndiaha gá ní quida mii-yá ana nani Lelù íí xí Dios, vachi ní xihì-yà (sàhà ñehiví).

Ñàyúcandúà, icúmí-yà sàà-yà cusahnú-yá, icúmí-yà naquihin-ya ñà-cuicà ndiaha-yá, te icúmí-yá cuiin fuerte-ya, te (dandacú) nchichí-yà nùù ñehiví; te mii-né, icúmí-nè ndenihí cahnú-néyá, te tavá-né tnùñuhu xí-yá, vachi naquímání-néyá.

¹³ Daaní ní inini cáhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xí ñuhiví, xí nsidaa stná nsi, xí nsidaa ìñàha ní quidavàha Dios, ñà-íá ñuhiví xí ñà-íá tècuí cuahà, nsidanicuú ñà-jaàn, ní tiacuí xicachi-nè:

Naquímání-nsí mii-yá íá nùù silla ndiaha; te naquímání stná-nsí mii-yá nani Lelù íí. Quidáñuhú-nsí mii-yá, te ducanicóo nicanicuahàn. Te ní sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, ní cachí-nè.

¹⁴ Dandu ní cáhàn stná nsi-cúmi ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicóo —ní cachí-nè.

Dandu nsi-òcò cùmi nècuàchì sahnú yucán, ní tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te ní cahvi-néyá.

6

Nansa icúmi cuu na cahnde Jesús ññu lugar ndé nuhní tutu itúimà íá ansivi

¹ Daaní, ni xini mii-yá nani Lelù Íí, ni sahnde-yá iin ñà-nùhní tutu itúimà. Te ni tiacuí cáhàn iin ana iin saín nùu-yá; na cáhàn dàvi, ducán fuerte ni cáhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te ni xini ni quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihi-né arcu. Te ni nihi stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyücándüá, ni quee-ne cuàhàn-nè, vächi icúmi-nè cundee-nè nùu cuàhà ñuu.

³ Daaní, (ni xini), ni sahnde-yá ñà-úi nuhní tutu itúimà, te ni tiacuí ni cáhàn inga ana iin nùu Dios, te ni cachí-nè:

—¡Naha!

⁴ Te ni quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmi-tè permisú dacá-té nèhivi ñà-nà stnahá-né, te cahni stnahá-né. Te ni sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, ni sahnde-yá ñà-úi nuhní tutu itúimà, te ni tiacuí ni cáhàn inga ana iin nùu-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te ni xini ni quecunu iin idu tnuu, te íá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-tè iin balanza. ⁶ Te tiacú cáhàn ana cáhàn mahí nsicúmi ana itá nùu Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichi ndiaá gá nùni, quidáchúun-ndá iin quivi, te cutu iin litro-ñà nihi-ndá; te nú cebada, cuisí iin quartillu dáva; doco aceite xi vínu, cóni nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, ni sahnde-yá ñà-cúmi nuhní tutu itúimà, te ni tiacuí cáhàn inga ana iin nùu-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu ni xini ni quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te íá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quiviá, te jaàn nchícùn gá vächi ingá, te diviamá nduú ana ndaca-xi nèhivi cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsii. Sàhà ndúu ñà-jaàn icúmi cui cuàhà nèhivi; nùu cada cùmi nèhivi icúmi cui iin-ne quida, vächi icúmiá dandacá nùu guerra, xi nùu tnama, xi nùu cuèhè, xi nùu quisi daná, te sàhà nsidaájàn icúmi cui cuàhà nèhivi.

⁹ Daaní, ni sahnde-yá ñà-úhùn nuhní tutu itúimà, te ni xini tixi mesa ndé sàha-ne promesa xi Dios, yucán ndoó anima nèhivi. Xínduu-ne nèhivi xiníndísá palabra ñi xí Dios, te sàhà ñà-jaàn ni sahní nèhivi-né, vächi ni cachí vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi, cána fuerte-nè, cachí-nè xi Yua-nda Dios:

—Stoho-nsi Dios, ¿nadaa ga quivi, dandu nacuitacùhá sàhà-nsi? Vächi nèhivi ñuhivi, ni sahní-né nsiùhù, ñàyücándüá xiñuhu ndoho-ne, vächi mii-ní, ñi ndisa iní-ní, siempre tùha-ní quida vii-ní —ni cachí-nè.

¹¹ Dandu nècuàchi nsii ma, ni cutahvi-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te ni sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè quetatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichi Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmi cui stná nacua ni xihí mii-né.

¹² Daaní, ni sahnde-yá ñà-íñù nuhní tutu itúimà, te ni xini ni tnaa fuerte, te ni nàcùitnùu orá nahi sicoto tnuu. Te yoo, ni nducuahá stná-si nahi nù. ¹³ Te ni còyo chitu stná sitnùú ñuhivi yohó, na ian còyo ñà-vidí quidá tàchi, ducán ni còyo-si. ¹⁴ Te ni ndañuhu ansivi ni natuíá na ian natú iin tutu caní, te nsidaa yucú íá ñuhù íchí, xi nsidaa stná ñuu íá mahí mar, ni ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicuú nèhivi ñuhivi, ni xinu dèhè-né yucú, ni chidèhé-né mii-né ini cueva, te mahí cavà nahnú, xínduu-ne rey, xi gobiernu, xi nècuàchi cuicà, xi soldadu dandacú, xi nècuàchi idónuu, xi cuàhà stná-nè peón, xi nèhivi úun. ¹⁶ Te ni cacachi nsidaa-né xi yucú, xi stná cavà ducún:

—A sácú vaha ni còya diqui-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùu mii-yá íá nùu silla ndiaha, te màsà nihi-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Íí. ¹⁷ Vächi vichi sàni sàa quivi ndoho-nsi quida-ya, te còo iin cui cundee iní-xi na xidà iní-ya.

7

Nansa icúmi màcùtuu seña xi Dios tnaa cuàhà mil nèhivi raza Israel

¹ Daaní, ni nsihamá, dandu ni xini cùmi ángel, itá-né nsicúmi ladu ñuhivi, te sadí-nè nùu tàchi caná nsidaa ladu sàhà-ñá màsà caná gá tàchimà nùu ni-iin ñuu, ni nùu mar, te ni nùu ni-iin yutnù. ² Te ni xini inga ángel ni nana-ne vächi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihi-né sellu ducùn nèhivi xí Dios. Te ni ndàhi ndee ángel mà ni cáhàn-né xi nsicúmi tnaaha-nemà, divi ángel ni sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xi ñuhivi xi mar. ³ Dandu dohó ni cachí ángel mà xi tnaa-ne:

—Màsà quidá-nsiá ni-íñàha xi ñuhivi, ni xi mar dècuèndè nù sàni ducùn seña xi Dios tnaa nèhivi xinúcuáchí nùu-yá.

⁴ Dandu ni inini ni nacani-ne nadaa nêhivî icúmî nihî xî seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nêhivî xînduu-ne. Te nsidaa-né, nêcuàchî descendencia xi Israel nduu stná-né.
⁵ Te iin dêhe Israel mà nani Judá, te (ni xini) ni sâcütuu seña mà nùù ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi nêcuàchimà. Daaní, ni sâcütuu stná seña mà nùù ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi (ñani Judá-nè) nani Rubén. Te ni sâcütuu stná seña mà nùù ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi inga (ñani-nè) nani Aser, xi stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi inga (ñani-nè) nani Neftalî, xi stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Manasés, ni dùcùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Simeón, xi inga ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Levi, xi stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Isacar, ni dùcùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Zabulón, xi stná inga ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi José, xi stná inga ùxin ùi mil nêhivî descendencia xi Benjamín, ni dùcùn nsidaa-né seña mà.

Nansa ni xini Juan cuàhà mil nêhivî ndixî cuxín

⁹ Daaní, ni ndacotî, te ni xini yucán itá yáha ga cuàhà nêhivî, mà cùì nandiahvi nadaa xînduu-ne. Nêhivî nsidanicuú ñuu xînduu-ne, nêhivî nsidanicuú ladu xi nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, xi nùù mii-yá nani Lelù Ì, ndixî-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-nè ndahà nù-ñúù. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, vâchi sàni dàcâcu-yândó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Ì, vâchi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, ni cachí-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xi Dios, itá-né nsidaa ladu nêcuàchî sahnú ndoó yucán xi stná nsicúmî ana itá nùù-yá, te ni tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá ndé iá-yá nùù silla ndiaha xí-yá, te ni cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícachí-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñâyùcândüá, ndaníhî ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsi xî-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímá-ní-nsí mii-ní, te ni coó trññuhu xí nsidaa nêhivî nùù-ní, te ni sàá-ní cusahnú ndiaha-ní, te ni sàá stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicóò nicanicuahàn!

¹³ Dandu ni càhàn iin nêcuàchî sahnú yucán xi yúhù, cachí-nè:

—¿A ináhá-ní índù nêcuàchî xînduu nêcuàchî ndixî cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù ni quixí-ne?

¹⁴ Te ni cachí xi nêcuàchimà:

—Còó, có-ináhî, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu ni cachí-nè xí:

—Nêcuàchî yohó, xînduu-ne nêhivî ni xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xi trñndoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-ní xitià nùù mii-yá nani Lelù Ì, ñâyùcândüá sàndixî cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùù silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuu xíxinucuachi-né nùù-yá, te ndoó-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhâ-yá xî-né ndiaá-yànè. ¹⁶ Ñâyùcândüá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuí, ni mà nsíí gà-nè quida orá, ni mà cúní ihni gà-nè. ¹⁷ Vâchi mii-yá nani Lelù Ì, icúmî-yá cunuù-yànè. Ín-yá ladu nùù silla ndiaha yucán, te icúmî-yá cundaca-yànè sàà-yá xî-né ndé coho-ne tècuí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, vâchi contentu cundoo-ne quida-ya.

8

Nansa cuàhàn cuu na tàhmdè ñà-ùsà ndé nuhní tutu itúì, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daaní, ni sahnde-yá ñà-ùsà nuhní tutu itúì, te ni nsihî ni quida-ya ducán, dandu ni nâcuìlî dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te ni xini yucán nùù Dios sâ-itá tûha ùsà gà ángel, nihî-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³⁻⁴ Dandu ni trñtuu inga ángel ni sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùù-yá. Te vichi nihî ángel mà iin còhò oro ni sàà, te ni sàha stná xî-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà diquì mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmà-ñá mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnahá stná palabra ni cachí nsidaa nêhivî xi Dios na ní xicàn tàhvi-né nùù-yá. Ñâyùcândüá, divi ducán ni quida ángel mà, ndahà-né ni chitanini-ne nsidaámà nùù Dios. ⁵ Daaní, ni tavà-né chii ñuhu xíxin nùù mesa oro mà, te ni dàquée-neà ini còhò mà ndè ni chituá, dandu ni dàndiàchî ndee-neà nùù ñuhivî. Dandu ni tiacu cuàhà gà ana càhàn fuerte, te ni càhàn ndee dàvi, te ni tàsa, te ni trñàa.

Nansa icúmî cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihî corneta xi-ne, ni nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te ni sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu ni sivi, dandu ni còyo iin nùu ñuhiví, doco dácà stnahá iin ma xì ñuhu xíxìn, xì stná nìi. Ñàyücándüá, nùu cada ùni yutnú (itá ñuhiví) ni xíxìn iin-nù, te ni xíxìn nsihi stná yücù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùi, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni xini iñàha cuú mànuu na ian iin yucù xíxìn, ducán nàhà, te ni nacava ini mar. Te cuahà tècuí mar ni nanduu-tè nù (ni quidamà). Iyuhu cumáni gá, te cunduu davatahvi tècuí mar ni cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndütè ñuhú ini mar, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-sí ni ñà-màsà. Stná barcu, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-nù ni sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùni, ni sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhiví ni nacava iin sitnúu cahnú nsa ituu ansivi, xíxìn fuerte-si, te tnúu nihni-si na iin ñuhu cahnú. Te ni nacava-si nùu ñuhiví ni còya nùu cuahà yùte xì cuahà pozo, iyuhu cumáni gá cunduu davatahvi yùte xì pozo ni còya nùu-xí. ¹¹ Te sitnúu mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga ni ndu-uà yücù tècuí ndé ni còyo-si. Te cuahà gá stná nèhiví ni xihí ñà-ni xihí-ne tècuí ùa mà.

¹² Daaní, ángel cümü, ni sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuahàn nsihi stná fuerza xi orá ni cùí, te cuahàn nsihi fuerza xi yoo ni cùí xì stná sitnúu; iyuhuni cumáni gá, te nsihi dava fuerza xi-si. Ñàyücándüá, ni nanchii ndahvi orá ndui, te ni nanchii ndahvi yoo ñuu.

¹³ Te ni xini meru diquì-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhi ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhiví ñuhiví. Ndahví-nsiá, vächi ndahví cuahà cuahàn cuu xi-nsiá, vächi cumáni gá ùni gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsiá na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, ni sivi-nè corneta xi-ne, te ni xini dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhiví ni nacava iin ana nchi nahi sitnúu. Te ni nihí-né ndahàcáa ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu ni quecoyo cuahà ñùhmà, na ian xíxìn ini xitnú cahnú, te ni nanchii ndahvi orá ni quida ñùhmà mà, te ni nàcutnúu inicutu. ³ Daaní, mahi ñùhmà mà ni caquee cuahà sica ni ndava-sí ñuhiví. Sàni nihitáhvi-sí cucumi-sí iñù ñà-cunduu-sí quisi daná nahi siduhma. ⁴ Te ni sàcunaha stná-si ñà-màsà caxi-sí yücù itá ñuhiví, ni-iin stná ndahà yutnú, cui-si-ñá dandohó-si nèhiví có-itúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhiví tui-si mà, mà cùí cùí-nè, còó, cui-si ndoho cuahà-nè, na ian ndoho-nda na tui siduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà nihí-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-nè ñuhiví, doco mà cùí.

⁷ Te ni xini sica ma, te ducán ndáa-si nahi idu fuerte sàhan guerra. Dini-sí, sicátè oro ñuhá. Te nùu-sí, nahi nùu nèhiví nduá. ⁸ Te ididini-sí, na iá ididini nècuachi ñahà, ducán iá; te nùhu-sí, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te icà-sí, nahi càa nduá. Te na ndavá-sí ansivi, yáha ga ndee cahá ndixìn-sí, na ian cahá cuahà gá carreta iditá idu, te cuahàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohó-sí, nihá iñù nahi siduhma, vátuni tui-sindó. Te ùhùn yòò icúmí-sí dandohó-si nèhiví. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùu-sí, divi nduú ñà-malu dandacú nùu yavi cunú mà; Abadón nani-sí nùu dàhàn hebreu, te nùu dàhàn griegu Apolión nani-sí.

¹² Pues, vichi sàni yáha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumáni gá ùi gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñù, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni tiacuí iá ana cáhàn yucán ndé iin mesa oro nùu Dios. Nsicümü esquina mesa mà itúú iin iin ñà-iá nahi nsiqui quisi, te mahi ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xì ángel làcà ní sivi xì corneta-xi, te dohó ni cachi-nè:

—Cuahán-ní ndaxi-ní cümü ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyücándüá, ducán ni quida ángel mà, ni ndaxi-né cümü ángel yucán, vächi yucán ndoó tùha-ne sàà meru cuià, meru yòò, meru quivi, meru hora ñà-cacahni-né cuahà nèhiví. Nùu cada ùni nèhiví ñuhiví, icúmí cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu ni xini na ian ni sànf, te ni xini cuahà sàstnùhù idu, te itádoó nèhiví yàtà-sí. Ùi cientu millón nèhiví xinduu-ne, ni tiacuí, vächi iá ana ni cachitnùhu nadaa-ne. Te xindixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te dini idu mà, na iá dini nsicaha, ducán xí-ia-ñà. Te yuhù-sí caná fuerte ñuhu xì ñùhmà xì stná azufre (sàhàn aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsi-ùni ñà-dàná queé yuhù-sí, sàhàmà ni ca-xihí cuahà nèhiví, iyuhu cumáni, te cunduu davatahvi nèhiví ñuhiví ni caxihí ni quida ñuhu mà xì ñùhmà mà xì azufre dana ma. ¹⁹ Te iin idu, iá ñà-dàná nùu dini-sí xì nùu ndohó-sí, vächi ndohó-sí, na iá còò, ducán iá, te iá diniá nahi còò, vátuni tui-sindó.

²⁰ Doco nèhiví ni càcu nùu nsidaa tnùndoho nahnu-ma, ni cóni cùú-né arrepentir sàhà cuächi ni caquida-ne ni quidayucun-nè ñà-ndüá cahvi-né. Còò, iin-ni ni quida-ne seguir sàha-ne promesa nùu ñà-malu, te cahvi-né cuahà figura, sea oro ni cuyucán, ò sea plata,

ò sea cà yahá, ò sea yùù, ò sea yutnù nì cuyucàn. Te nsidaa ñà-ndùá cahvi-némà, nì có-indéhá, nì có-itiácuà, nì có-xicá. ²¹ Te nèhivi ndóo ga ñuhiví, nì cónì nàxicócuñ ini-nè sàhà cuàchi-ne, iin-nì nì caquida-ne ñà-ndùá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sáhàn tàtnà-né, sáhàn tàdí-né, te iá-nè xì ñahá xí-né, te xidáculhná stná-nè.

10

Angel iníndahá libru tii

¹ Daaní, nì xiní vaxi inga ángel fuerte, mànua-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Íducún-né iin vicò, te ñuhú ònì-né iin sicòyàhchì. Nchií nùù-né na ian nchií orá, te tnùù sàhà-né nahi ñuhu. ² Te iníndahá-né iin libru tii nuná. Te nì sàcuñ-nè ñuhiví, sàhà cuàhà-nè ián ònì mar, te sàhà itnì-nè, ián ònì ñuhú íchì. ³ Te nì ndàhì ndee-né, na ian ndàhì nsicaha, ducan tiacú. Daaní, nì nsihì nì ndàhì-nè, dandu nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvi. Ùsà xichì nì cáhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yùhù, cuàhìn chitui ñà-ndùá nì cachi-nè nì cùí, doco momentu mà nì tiacui iá ana cáhàn ansivi, cachi-yá xì:

—Màsà chítúú-ní ñà-ndùá nì cachi ana nì cáhàn ùsà xichì, te nì ìa na ian cáhàn dàvi, vàchi icúmí coo dèhé palabra mà —nì cachi-yá.

⁵ Daaní, ángel iin mahi mar xì ònì ñuhú íchì, nì ndanihi-ne ndahàcuàhà-nè ansivi, ⁶ te nì ndacùcahan-né mii-yá itiacú nicanicuahàn, divi mii-yá nì quidayucun xì ansivi, xì ñuhiví, xì mar, xì nsidaa ñàhà iá lugar yucán. Te nì cachi-nè:

—Chináhí Dios, mà cuéé gà, ⁷ te sàà quivì cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá nì cachitnùhu nèhiví xì Dios sàhaha, vàchi na cuàhàn sivi trompeta xì ángel ùsà, dandísá, icúmí xinu nsidaa ñà-ndùá cuní Dios quida-ya, te iá dèhá` vichì.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacui iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yá xì:

—Tnàtuu-nì nùù ángel iin mahi mar xì ònì ñuhú íchì, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyucàndùá, nì tnàtui nùù-né, te nì cachi-xi-né:

—Taxi-ní libru tii nùí.

Te nì cachi-nè:

—(Yoho iá.) Tnii-niá, te caxi-niá. Icúmí nduvidi yuhù-ní nahi ndudi ñùñù, doco nú sàni coco-niá, dandu icumíá ndu-ùá-ñà tixi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndahá-némà, te nì saxiá. Te (ñà-ndàá ndùá), saxí vídiá, nahi ndudi, doco nì nsihì nì coquíá, dandu nì nsicuilnú ùá inì. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì:

—Icúmí-nì cachitnùhu gà-ní ñà-ndùú razón ndiaha xì Dios sàhà cuàhà nèhiví ndoó cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùù ñuu mà, icúmí-nì cachitnùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ûi nèhiví cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yùhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yá xì:

—Ndacuiñ-ní, cuahán-ní, chitacuhá-ní veheñuhu cahnú ndé cahvi nèhiví Dios, te chitacuhá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa ì xi-né, te nacahví stná-ní nadaa-ne sáhàn cahvi xi-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñuhu màsà chitacuhá-ní, vàchi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-tè cundoo-tè nsidanicuú gà lugar ñuu ì, te quida quini-tè xi nèhiví yucán. Ûi dico ùi (42) yòò cunduu tiempo caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuàhàn cundoo stná ùi nèhiví-xì icúmí nihitáhvi cáhàn cuenta xi. Iin mil ùi cientu ùni dico quivì icúmí-né cáhàn-nè xi nèhiví ñà-ndùú razón xi. Te sicoto cundixi-ne, sicoto tnuu cundua —nì cachi-yá.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhiví. Te frente silla ndé iá-yá (ansivi) itá ùi nù-olivù, xì ùi candelero. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùù-yá gloria, ducán quidá stná ùi nèhiví cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xiní ùhì iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-tè xi-né, dandu cuàhàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né. ⁶ Te ndahà stná ùi nècuàchimà icúmí ndòo poder ñà-cadi xì dàvi ñà-màsà cuun nì-iin dàvi inì tiempo cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-nè dandacú stná-nè nùù tècuí ñà-ndaudu-tè nì, te nú cuní-nè, vátuni dandohó stná-nè nèhiví nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichì cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsihì tiempo cáhàn-nè xi nèhiví cuenta xi Dios, dandu icúmí-nè cui-nè, vàchi iá iin quisi dàná ináccá ini yavi cùnù sàstnùhù yucán, te icúmí quisi ma nana-si quee-si, nàa-si xi ndúù nèhiví cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sí cundee-sí nùù-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahi calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndá Señor nhica cruz, yucán icúmí nsi ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachi stná-nè xán, te Egipto cachi stná-nè xán, (vàchi malu gà modo xi nèhiví ndoó yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsi ma, te cundehè cuàhà nèhiví-né, nèhiví cuàhà raza ndoó cuàhà ñuu, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. Ùni quivì dava cuitànduhù nècuàchimà yucán, ni mà cuàhà nèhiví cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuàhàn-nè cudii ini-nè ñà-sàni xihì nsi ma. Cuàhàn-nè

quida-ne vicò, te dacútâhvi stnahá-né iñàha, te cudii ini-nè, vâchi còò gá ndùù nècuàchi sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vâchi antes cuàhà gá nì ndoho-ne nì quida nècuàchimà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùni quìvi dava, dandu icúmí nsii ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuìta-ne. Ñàyücàndüà, yàha ga icúmí yùhí nsidaa nèhivi cundehè xi-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchi ana càhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia diquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchi sàhnümà diquì-xí ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundehè nsidaa nèhivi xiní ùhì xi-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tnàa ñuhiví. Nùù cada ùxin vehe itánduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mìl nèhivi sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivi dava ga, cuàhà gá yùhí-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ùì. Doco cumàni gá ñà-ùni, te sà-itúú vàxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachi-nè:

Sàni sàà quìvi cusahnú Stoho-ndà Señor nùù nsidaa ñuu ñuhiví, te nicanicuahàn icúmí-yá cusahnú-yá, mii-yá xi Dèhemani-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cümü nècuàchi sàhnú ndoó nùù Dios diquì silla vico, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà, ¹⁷ cachi-nè:

Naquimàni-nsí mii-ní Stoho-nsi Dios, vâchi icúmí-ní nsidanicuú poder. Dècuèndè sàhana iá-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Ansvéhé-ní, vâchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùù ñuhiví, cuàhàn-ní dandacu-ní nùù nsidaa nèhivi ñuhiví.

¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàà quìvi nachitacuhá-nìnè castigu xi-ne. Te sàni sàà stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchi nduú nsii. Te vichi icúmí cundiátú stná anima nsidaa ana xinúcuáchi nùù-ní, nacua nècuàchi càhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xinduu nèhivi xi-ní, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivi ùùn, ò nèhivi chicá nì nihì chuun nùù-ní. Doco nèhivi nì quida quini xi ñuhiví, còò, vâchi icúmí-ní dandañúhù-nìnè, nì cachi nècuàchi sàhnümà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñuhu ìì xí Dios ansivi, te nì xiní ini veheñuhu ma iá caja ìì ndé inacáa palabra nì cachi-yà na nì ndòo sahnú-yá xi nèhivi xi-yá sàhana. Dandu yàha ga nì tása, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gá nì càhàn stná dàvi, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xiní Juan seña sàhà nècuàchi ñahà nì xinudéhé na nì xidà ini quisi cuahá

¹ Daaní, nì xiní iin seña cahnú ansivi. Nì natú iin nècuàchi ñahà. Tìxi sàhà-né iá luna, te tnúù nihni ñà-nduá ndixi-né, vâchi orá nduá, te òcò-né, ñuhá iin corona ndé itándiaa ùxin ùì sinsivi. ² Meru sà-itúú tùinuù mèe xi-ne, ñàyücàndüà, ndàhi-nè, vâchi nì quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tui inga seña nùù ansivi. Nì quecunu iin quisi cahnú cuàhà, caní-si nahì còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà òcò-né, te ùxin nsiquì-si itá. Cada iin iin òcò-né ñuhú sicatè vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì caní-si cuàhà sìtnúù itándiaa ansivi, nì dandiàchi-ñásí nùù ñuhiví. Iin tantu sìtnúù mà nì ndiàchi nùù ñuhiví, te ùì tantu-si nì ndòo ansivi. Dandu nì sàcuìin quisi mà nùù nècuàchi ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mèe xi-ne, vâchi cuní-si caxi-sivè na sáni cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vé mii-yá cuàhàn cusahnú nùù nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida ndevàha-ne. Dandu (nì xiní) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùù silla ndiàha xi-yá.

⁶ Daaní, nècuàchi ñahà mà, nì xinudéhé-nè yucù dàná, vâchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nè nihì-né ñà-cutiacu-nè iin mìl ùì cientu ùni dico quivi.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xi compañero-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xi compañeru-si nduú inga ladu, te nì canáa stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyücàndüà, nì taxi-nési ansivi, vâchi còò gá permisú cundoo gá-si yucán (ndé iá Dios). Nì dandiàchi-yási nùù ñuhiví yohó, mii-sí, xi nsidaa ana nchicùn xi-sí. Vâchi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndé sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xi nèhivi inicutu ñuhiví.

¹⁰ Dandu nì tiacuú iá ana càhàn fuerte ansivi, te dohó cachi-nè:

—Vichi sàni càcu nsidaa nèhivi xi Dios. Te sàni sàà quìvi cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemani-yá Cristu. Vâchi sàni ndiàchi ñà-malu fuera, vâchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xi diquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vâchi ndui te ñuu dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùù-sí ñà-ni ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù ñi,

divi mii-yá ni xitáà nì-xí sàhà-ndà. Ni cóni cáyùhí-nè, ni cachi vate-né nchicùn-nèyà, vachi dispuestu ni sandoo-ne cui-nè, cóni cùhí ini-nè vida xi-ne.

¹² Pues vichi xiñuhu cudii ini nsidaa ana ndoó ansivi, (vachi sàni cùxio ñà-malu). Doco nèhivi ndoó ñuhiví xi mar, ndahví-nè, vachi yucán sàni nasaa-si, xidà cuahà ini-si, vachi ináhà-sí làcà iyuhu quivi ndóo nùu-sí (ñà-quida-si ñà-ndúá cuní-si).

¹³ Daaní, na sàni cundaà ini-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhiví yohó nduá, dandu ni quesaha-sí náá-si xi nècuàchi ñahà mà, divi nècuàchi ni tùinuú mèé xi. ¹⁴ Dandu mii-nè, ni nìhítàhvi-nè coo ndixìn-nè nahi ndixìn yanuni nahnú, te ni ndava-ne cuahàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-nè lugar (dèhé) xi-ne ndé nìhí-nè ñà-cutiacu-nè ùni cuià dava, te ducán càcu-ne nùu còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà ni cana cuahà tècuí nahi yùte, vachi cuní-si tnani nècuàchi ñahà mà; ¹⁶ doco ni chindee ñuhiví nècuàchimà, vachi ni nsicà ñuhù ni ndèe nsihì tècuí ni cana yuhù-síma. ¹⁷ Ñàyücàndúá, ni xidà gá ini-si sàhà nècuàchi mà, te ni quesaha-sí xicánúu-si nandúcu-sí dava ga dèhe-ne, vachi, cuní-si quida quini stná-si xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xi Dios, te nchicùn vù xi ñà-ndúá cachi Jesucristu.

13

Nansa ni ndecoyo ùi gá quisi daná

¹ Daaní, ni sàcuiìn yuhù mar, te ni xini mahi tècuí ni quecunu iin quisi daná, ùsà ñni-sí, xi ùxìn nsiquí-sí. Te iin iin nsiquí-sí ñuhù iin sicàté vico. Te icà iin iin ñni-sí itándiaa quivi-sí, iin quivi iá quini, te càhàn contra xi Dios. ² Nahi tigre, ducán nàhà quisi ni xini mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà sì-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá. Te quisi ni quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùu quisi yucán ni nìhí quisi yohó poder dandacú-si nùu ñuhiví. Ñàyücàndúá, ndee ni cusahnú-si; vachi nùu inga quisi mà ni nìhí-sí coo-si nùu silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, ni xini ni nacuehè-si, iin ñni-sí ni nacuehè, cuahàn cuià cahín. Doco ni nduvàha ndé ni nacuehè xi-si. Ñàyücàndúá, ni ndulocó nsidaa nèhivi ñuhiví ñà-ni nduvàha-si. ⁴ Sàháyücàndúá, ni cahvi-né quisi nahi còò chindéé xi quisi ùi mà ñà-dandacú-si. Stná quisi ùi mà, ni cahvi stná-nèsi, cachi-nè:

—Còò ana ndudává xí quisi jaàn. Còò iin cui cundee xi nùu-sí nú ni náá-nè xi-sí —xicachi-nè.

⁵ Te ni nìhí stná-si ñà-màsà yúhí yuhù-sí càhàn ndevàha-si diquì Dios; ndee ni càhàn quini-si diquì-yá. Te ni nìhítàhvi stná-si ñà-cusahnú-si ùi dico ùi (42) yòò. ⁶ Te ndee ní canáhà-si diquì Dios, quini gá ni càhàn-si diquì-yá, xi diquì lugar ndé iá-yá, xi diquì nsidaa ana ndoó cutnàhà xí-yá ansivi. ⁷ Te ni nìhí stná-si ñà-quida quini-si xi nèhivi xí-yá, te cuahà-né ni sahní-si. Te ni nìhítàhvi stná-si ñà-dandacú-si nùu nsidaa raza nèhivi ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn ni cui càhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú nèhivi ñuhiví, cuahàn-nè cahvi-nèsi. Doco ni iin nèhivi mà, có-itúu quivi-né nùu libru xi Lelù Ì. Vachi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyoo ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivi nsidaa ana icúmí cutiacu nùu-yá.

⁹ Ni cúnini vaha nsidaa nèhivi nansa cachi palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícáà nèhivi-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundiadi stná-nè; te nú ni cahní nèhivi-ndó machete, divi machete icúmí-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vachi nèhivi xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, ni xini yucán ni quecunu inga quisi daná. Nùu ini ñuhù ñuhiví ni nana-si. Itá ùi nsiquí-sí, nahi nsiquì lelù, doco nacua càhàn quisi cahnú nahi còò mà, ducán càhàn stná quisi yohó. ¹² Ladu nùu quisi ni quecunu nùu mar, jaàn iin quisi yohó, te sàhà chindéé quisimà-sí, ñàyücàndúá quidá-si cuahà ñàhà ndulocó nèhivi. Te quidá stná-si xi nèhivi ñuhiví ñà-fuerza cahvi-né quisi iá-si nùu-xí, divi quisi ni nacuehè daná ñni-xí, te ni nduvàha-si. ¹³ Te quisi iin yucán, cuahà gá ñàhà quidá-si ñà-quida tontó-te nèhivi, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-si, ¹⁴ dandahví-siné ñà-cuahà guá quidá-si, vachi ni nìhí-sí ñà-quida-si ducán nú iin-si nùu inga quisi mà. Ñàyücàndúá, cachi-si xi nèhivi ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisi ni nacuehè, te ni nduvàha mà. ¹⁵ Te figura mà, ndè ni ditá táchá, vachi ducán ni nìhí inga quisi mà quida-si xán. Dècuèndè càhàn stná ni quida quisi mà. Te nú có-càndísá iin nèhivi cahvi xán, dandu dandacú-si cui nècuàchimà. ¹⁶ Te icúmí stná-si dandacú-si màcùtuu iin tnuni xi-si icà nsidanicuú nèhivi, ò sea màcùtua ini ndahàcuahà-nè, te ò nùu tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà icà-né, a sea ni cundúu-né nèhivi nìhí chuun, te ò nèhivi ùu, ò nècuàchi ndahví, ò nècuàchi cuià, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vachi nú còò tnuni xi-si, ò quivi-sí, te ò número xi quivi-sí icà-né, dandu còò permisú cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuahàn cachi xi-nsiá yohó. Iin nècuàchi nchichí, vātùnì cahvi-ne nadaa nduá sáà número xi quivi quisi mà, vachi número xi quivi iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmi coto 144,000 nêhivì xí Jesús

¹ Daaní, ñi xini ðecuèndè yucù Sión, te yucán iin mii-yá nani Lelù ñi, te cutnáhá-yá xí iin cientu ùi dico cùmi mil (144,000) nêhivì, te icá tnaa iin iin-ne itúvi Yuandiáhá-yá. ² Dandu ñi inini ndè ansivi tiacú na ian cundáá nùu yutnú cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tēñuhu cuáhà, na ian cáhàn ndee dàvi. ³ Te ñi caxito nêhivì cuáhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmi ana itá saín nùu-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmi nêcuàchì sàhnù. Doco ñi-iin nêcuàchì dava ga, mànicùì cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nêhivì cuáhà itá yucán, divì nêhivì xínduu iin cientu ùi dico cùmi mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nêhivì ñi càcu nùu ñuhivì yohó ñi quida (Jesucristu). ⁴ Te ñi còò ñi-iin cuàchì ñi quidá-né xí nêcuàchì ñahà, vâchì cóni cáhàn-nè xí nêcuàchì ñahà ñi-iin xichi. Te vichì, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù ñi ndéni ñi cui ñi cùhùn-yá. Antes mahi nêhivì ñuhivì ñi sandoo-ne, doco vichì sàni càcu-ne ñà-ñi dānāá-yá sàhà-né, te sàhājān ñi càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùu Yua-nda Dios xí nùu Lelù ñi, ⁵ vâchì de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùu silla ndiaha ndé iá-ya, vâchì còò ñi-iin falta xi-ne nùu-yá.

Ūni razón ñi cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, ñi xini ndavá inga ángel ðiquí-xí ansivi, ñihí-né razón vâha xí Dios, iin razón icúmi cunaha nicanicuahàn. Te cuáhàn ángel mà cachitnùhu-neà xí nsidaa nêhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn ñi cui cáhàn-nè. ⁷ Te dohó ñi cachí ángel xí nêhivì mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tñùñuhu xí-yá, vâchì sàni sàà quivì nsidandaà-yá sàhà cuàchì nêhivì ñuhivì. Ñâyùcàndúá, cahvi-nsiáyà, vâchì divì mii-yá nduú ana ñi quidayucun xí ansivi, ñuhivì, mar, xí nsidaa stná ndé caná tècuí.

⁸ Daaní, (ñi xini) nchícùn gà vâxi inga ángel, te dohó ñi cachì-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan ñi quida Dios, vâchì ñi sàha nêhivì ñuu mà ñà-coho stná nêhivì inga ñuu, te ñâyùcàndúá, ñi xini stná nêcuàchì mà, te quini nihnù stná ini-nè vichì. Ñâyùcàndúá, icúmi nêcuàchì Babilonia mà ñihí-nè iin castigu fuerte —ñi cachì ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vâxi inga ángel, te vichì nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te ñi ndàhi ndee-né, cachì-nè:

—ñNdahví nsidaa ana cahvi xí quisi daná mà ò figura-sì! ¡Te ndahví stná ana sà-itúvi tñuni xi-sì nùu tnaà-xi, ò ini ndahà-xí! ¹⁰ Vâchì yáha ga icúmi-né ndoho-ne mahi ñuhu cahnú ndé xixín azufre sahàn quini, te indéhe stná ángel ñi xí Dios, xí stná Lelù ñi. Te castigu mà, ducán quea na ian cuáhàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuási ndutè fuerte cunduu-té, doco fuerza coho-nète, vâchì xidà ini-ya sàhà-né. ¹¹ Ñâyùcàndúá icúmi-né cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xixín ñuhu, te) caná ducún ñùhmà, ñi mà nunca ñihí gá-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuu icúmi-né ndoho-ne, vâchì ñi cahvi-né quisi mà xí figura-sì, te ñi sàcutuu stná quivì-sì icà-né. ¹² Ñâyùcàndúá, cuáhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nêhivì xí Dios, divì nsidaa ana chívâha xí ley xi-ya, te nihnù vâha ini xí (Dèhemaní-yá) Jesús.

¹³ Daaní, ñi tiacu tu iá ana cáhàn ansivi, cachì-nè xí:

—Vichì tiaa-yó palabra yohó cachí xùn: “Ðecuèndè vichì xí quivì nùu-xí, ndiaha gá coo xí nêhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xí Stoho-ndá Señor”. Ñà-ndàà ndúá, cachí Espíritu ñi xí Dios, icúmi nêcuàchì mà quetatu vâha-ne, mà ndóhó gá-nè nùu chuun quidá-né, te ðecuèndè gloria nacuni nê mii-yá nsidaa obra ñi quida-ne.

Nansa cuáhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, ñi xini iin vicò cuxín yaa, te nùu vicò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì. Te ðini-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndáhá-yá iin hoz ðiìn. ¹⁵ Dandu ñi quee inga ángel nùu veheñuhu ñi xí-yá, te ñi ndàhi-nè ñi cáhàn-nè xí mii-yá iá nùu vicò, cachì-nè:

—Cahndè-ñi viu ndanihi-ñi cosecha, vâchì sàni xida viu ñuhivì, te vichì sà-iá ndanchitoo.

¹⁶ Daaní, ñi sahnde-yá viu iá ñuhivì, te ducán ñi ndanchitoo cosecha mà.

¹⁷ Dandu ñi quee inga ángel nùu veheñuhu ñi iá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz ðiìn.

¹⁸ Dandu ñi quee inga ángel nùu ndé iin mesa ñi ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùu ñuhu xixín. Te ñi ndàhi ndee-né, cachì-nè xí ángel iníndáhá hoz mà:

—Xí hoz ðiìn jaàn cahndè-ñi nsidaa si-uva caá nducuyòhò ñuhivì, vâchì sàni xichi-sì —ñi cachì-nè.

¹⁹ Ñâyùcàndúá, ñi sahnde ángel mà si-uva ñuhivì xí hoz xi-ne, te ñi dàtácá-nè nsidaa-sì ñi dàquee-nèsi ini lugar ndé chàhmà-sì quee tècuí-sì. Te seña ñà-icúmi-sì chàhmà-simà nduú

ñà-icúmí Dios cuàha-ya nèhivì malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, fuera ñuu ni chàhmà-né, te ni xitià nì-né, ducán cuàhà nì mà nahi yùte ndé queé cuàhà tèñuhu, te cunú ni xica (nahi ùi metro), na ian ducún iá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-cànì yùte nì mà.

15

Ùsà àngel dandacú nùù ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vachi nì xinì ndoó ùsà àngel dandacú nùù ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vachi sà-íá, xi ñà-jaàn-ní mà cuidà gá ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xinì mar iá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xi ñuhu xixìn, ducán nàhà. Te nùù mar mà itá cuàhà nèhivi, xínduu-ne ana nì cundee nùù quisi daná mà, xi nùù figura-si, xi nùù número xi quivì-sí, nùù nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-né, xitò-né alabanza xi Moisés nì xinucuchi nùù Dios (sàhana), te xitò stná-né alabanza xi Lelù ñi, cachí-né palabra yohó:

ñdiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsi Dios; ndulócò-nsi ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmí-ní. Doco micuísì ñà-íá vii nduá quida-ní, cuiisì ñà-íá vaha nacua ndiá icà. Ansvéhé-ní, vachi rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. ⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhivi mii-ní, Stoho-nsi Señor; xiñuhu nsidaa-nsí ndanihi cahnú-nsi mii-ní, vachi cuiisì mii-ní ì ndisa-ní. Te icúmì nèhivi nsidaa ñuu tnàtuu-ne cuitasisi-né nùù-ní, vachi nùù nsidaa-né nàhà claru iá vii nsidaa ñà-nduá nì quida-ní xi nèhivi ñuhivì.

Ducán nì cachi-né.

⁵ Daaní, nì nsihamà, dandu nì xinì nì nuna cuarto chicá ì iá ini veheñuhu xi-ya ndé iá vaha ley ì xí-yá. ⁶ Te nì caquee ùsà àngel mà vaxi-ne, divi àngel dandacú nùù ùsà tnùndoho nahnú icúmì ndoho nèhivi. Te ndixí-né sicoto yéhé cuxín yaa, te nuhní nchìca-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nì tnàtuu iin ana iin saín nùù-yá, te nì sàha-ne iin àngel mà iin yaxìn oro, chitu iin iin-si castigu xi Dios, divi mii-yá itiacú nicanicuahàn, vachi sàhà cuàchi nèhivi, ñàyücandüá, xidá ini-yá. ⁸ Daaní ñà-ndiàha fuerte guá-yá, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñàyücandüá nì cana ñuhmà, te nì xitià inicutu veheñuhu ì mà. Te sàhà ñuhmà mà mànicú nansihvi ga nì-iin nèhivi ini lugar mà dècuèndè sàni nsihì ùsà tnùndoho nahnú dandacú àngel mà nùù-xi.

16

Nansa icúmì dacóyo àngel ñà-ñùhú ini ùsà yaxìn oro, divi ñà-nduú tnùndoho nahnú

¹ Daaní, nì tiacuí iá ana cáhàn fuerte ini veheñuhu ì mà, cachí-yá xi ùsà àngel mà:

—Cuahàn-ndá dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin yaxìn mà diquì ñuhivì ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xidá ini Dios sàhà cuàchi nèhivi —nì cachi-né.

² Dandu nì quee àngel primeru nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né diquì ñuhivì. Ñàyücandüá, nsidaa nèhivi itúú tnuni xi quisi daná mà, nì cana iin nsihì ùhì icà-né, quini iá, te yáha ga cuhá; nùù nsidanicuú ana cahvi xi figura quisi mà, nì cana nsihì ùhì mà icà-né.

³ Daaní, àngel ùi, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì mar. Te nì nanduu nsihì tècuí mà nùù, nahi nùù nèhivi nì xihì. Ñàyücandüá, nì xihì nsidanicuú quisi itiacú ñuhì mar.

⁴ Daaní, àngel ùni, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, nì còya nùù nsidaa yùte xi nùù nsidaa lugar ndé caná tècuí, te nì nanduu stná tècuí mà nùù. ⁵ Dandu nì tiacuí cáhàn iin àngel dandacú nùù nsidaa tècuí, te nì cachi-né xi Yua-nda Dios:

—Stoho-nsi Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sàhana. Te ì gá stná-ní, ñàyücandüá, iá vii ñà-ndüá sàni quida-ní xi nèhivi sàhà cuàchi-ne. ⁶ Vachi mii-né, nì casahní-né nèhivi vaha xi-ní; cuàhà tiàa nì cáhàn cuenta xi-ní nì casahní-né, te nì xitià nùù-né, ñàyücandüá, divi nì nduá icúmì nècuàchimà coho-ne quida-ní. Ducán icúmì coo xí-né, vachi malu-né.

⁷ Dandu nì inini iá inga àngel yatni nùù mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nì cachi-né:

—Ñà-ndáa nduá, Stoho-nsi Dios. Nsidanicuú poder icúmí-ní, te micuísì ñà-íá vii nduá sàni quida-ní xi nèhivi sàhà cuàchi-ne, cuiisì ñà-ndiá icà nduá sàni quida-ní xi-né.

⁸ Daaní, àngel cùmi, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùù orá, te ñàyücandüá nì nihitáhvi orá dansí fuertea nèhivi. Nahi ñuhu xixìn nì nandua, ⁹ te yáha ga cuàhà nì nsii-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyücandüá, quini guá nì canáhà-né diquì Dios, vachi divi-ya nduú ana nì dandacú coo tnùndohoma; doco cóni náxicócuñi ini-né sàhà cuàchi-ne, nì cóni nácúni-né ñà-vii nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùu silla ndé iá quisi daná mà, te nì nàcùlìn trùù inicutu ñuu ndé dandacú-si. Te nèhivi ndoó yucán, mà cùndéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñàyùcàndúá nì tniì nùhu-ne yàá-né. ¹¹ Te nì canáhà quini-ne ñiquì mii-yá iá ansivi ñà-cuahà guá trùndohò yáha-ne, te ndohó stná-né sàhà nsihì ùhì nì cana icà-né. Doco nì sàhà ñà-jaàn cóni cùù-né arreppentir sàhà ñà-có-ndiaá quidá-né.

¹² Daaní, ángel ìñù, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né ñiquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuiá, te ducán mà cádi yùte mà nùu soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xini nì quee iin si-dicui yuhù iin iin quisi yucán. Ñà-malu nduú si-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisi cuahá nahi còò, te ingà-si nì quee yuhù quisi nì quecunu mahi mar, te ingà-si nì quee yuhù quisi cáhàn cuenta xi quisi úi mà. ¹⁴ Te espíritu xi ñà-malu nduú si-dicui ma, te nì quee-si cuàhàn-si ñà-chiyuhù-si nsidaa rey dandacú ñuhiví yohó. Cuahà gá icúmi quisi mà quida-si ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataka nsihì-tè, cundoo tùha-tè sàa quivi coo guerra, te cundua quivi cahnú xi Dios, divi mii-yá icúmi xi nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yá xi-ndá: “Cunaha-ndá, naànáá icúmi sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyùcàndúá, cundoo tùha-ndá, te cunihnu vaha inì-ndá sàhà màsà cùcáhàn-nùu-ndá na ian cucahan-nùu iin nèhivi nú còò sicoto xi-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataka nsihì soldadu, xi stná tè-dàndacú nùu-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vachi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel ùsà, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahi ansivi. Te nì tiacu fuerte cáhàn ndee ana cáhàn ini veheñuhu ì xi Dios ansivi. Divi mii-yá iá nùu silla ndiaha nduú ana nì cáhàn, te nì cachí-yá:

—¡Sà-íá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì ñihí fuerte, te yáha ga nì cáhàn dàvi, te nì tnaà fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnaà nùu nsidaa xichi inii tiempu ndoó nèhivi ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnaà, ñàyùcàndúá nì tãhndè ñuu cahnú yucán, ùni ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsihì vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vachi xidá ini-yá sàhà nsidaa cuàchi nècuàchi ñuu mà, ñàyùcàndúá cuàhàn-yá quida-ya xi-né na ian dacohó-yánè iin ndutè có-cùni-né. ²⁰ Dandu nsidaa yucú iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahi mar. ²¹ Daaní, ndé ansivi nì còyo iin nùu ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivi ñuhiví, quini ga nì dàqueé cuàchi-ne ñiquì Dios, vachi yáha ga nì ndohò-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmi ndohò ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nùu nsi-ùsà nècuàchi xi-inindaha yaxìn, nì tnatuu-ne nùu nì cáhàn-nè xi nì cachí-nè:

—Cùhùn-ndà dacuní mii-ní nansa icúmi ndohò ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhù cuahà tècuiá. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xi cuahà tè-cùsáhnù ñuhiví yohó. Te divi nùu mii-ñá sàni cutùha stná dava ga nèhivi ñuhiví quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xi-ñá, te ducán xini stná-nè —nì cachí ángel.

³ Ñàyùcàndúá, ndacá ángel mà yuhù cuàhàn xicà-nsí dècuèndè ndé nduú yucú. Na ian sání quidá Espíritu ì xi Dios, ducán nduá cuàhàn-nsi. Te na ní sàa-nsi yucú mà nì xini iá iin ñahà indànuú-ña iin quisi daná cuahá, ùsà ñni-sí xi ùxin nsiquì-sí, te itándiaa cuahà quivi siquini cáhàn contra xi Dios. ⁴ Te ndixí-ña sicoto moradu vico, xi sicoto cuahá laa, te nì nducutá oro xi yùù yèhè, xi stná sidiqui cuxín vico. Te iníndáhà-ña iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiaá xi nsidaa ñà-siquini, vachi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñùhù-mà. ⁵ Daaní, icà tnaà-ña itúú iin quivi ùhì mànhì ini-ndá. Dohó cachá: Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuahà-xi dèhe yoco-xi ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhiví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá. ⁶ Te nì xini ñahà mà, na ian xini-ña, vachi ñà-nì cudii guá inia sàhà ñà-nì xitía nì nèhivi xi Dios, ñàyùcàndúá, ducán queá na ian xini-ña nì quida nù mà, vachi nì cudii guá inia nì xihì nèhivi vaha cáhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuahà gá nì nduloquí indéhi ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachí tu ángel mà xí:

—Màsà ndúlócó-ní, vachi cuàhàn dacuní mii-ní ñahà ñà-cundaà vaha inì-ní sàhà ñahà mà xi sàhà stná quisi indànuú-ña, divi quisi iá ùsà ñni-xí, xi stná ùxin nsiquì-sí. ⁸ Cunaha-ní, antes nisa ia quisi mà ñuhiví, te vichi còò cá-si, doco icúmi-sí naquecunu-si quee-si yavi cunú cuahà, dandu después sàa-si ndañuhu dahuun-si. Te cuahà gá nèhivi ñuhiví, icúmi-nè ndulocó-nè na cuni-nè quisi mà ñà-nì la-si ñuhiví, te còò cá-si, doco icúmi-sí nandecunu tu-si. Doco nèhivi mà, nì-iin-ne có-itándiaa quivi-né nùu tutu xi Dios. Vachi tutu mà, dècuèndè na tàyòo ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivi nsidaa nèhivi cutiacu nicanicuahàn.

⁹ Pues vichi, yohó íá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsi-úsà òdìni quisi mà, ùsà yucù nduá, te òdìqui yucù mà íá ñahà mà. ¹⁰ ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yáha, te iin-tè, dandacù-te vichi, te íá stná ingà-te, doco cumáni gá quesaa-tè. Daaní, nú sàni quesaa-te, dandu iin ratu tii icúmí-tè dandacù-te. ¹¹ Te quisi daná nisa ía, te vichi còò cá-si, pues òdìni quisi mà nduú stná-si iin rey dandacuma, òdìni rey ùnà cunduu-si, doco nuú ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmí-sí sàa stná-si ndañuhu dahuun-sì.

¹² Daaní, ùxin nsiqui quisi mà, ùxin rey xindua, doco tãñáha ga nihí-tè ñuu ndé cusahnú-te. Cuisi imindaa hora nihitãhvi-tè cutnahá-te xì quisi daná ñà-cusahnú-te. ¹³ Vãchi nsi-ùxin rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuu-te ndahà quisi mà ñà-dandacù-si lugar xi-te. ¹⁴ Te icúmí stná-te quida-tè guerra naà-te xi Leù ñi, doco mii-yá, icúmí-yá cundee-yá nuú-tè, vãchi Stoho-ndá Señor nduú-yá, te rey ndiaha dudu stná-yá, vãchi chicá fuerte-yá nuú nsidaa gá ana dandacù, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xi-yá, nèhivì nì cana-ya xinduu-ne, òdìni nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cãhàn tu àngel cutnahá xí, cachí-nè:
—Cunaha-ní, nsidaa tècuíi cuahà ndé íá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, òdìni nèhivì ndoó cuahà ñuu inicutu ñuhivì, vãchi cuahà raza nduú-né, te cuahà dàhàn cãhàn-nè. ¹⁶ Doco ùxin rey nduú ùxin nsiqui itá òdìni quisi daná mà, icúmí-tè cuidà ini-te sàhà ñahà mà. Ñàyucànduá, cuahàn-te dactúxió-te nsidaa ñà-icúmí-ñà. Còò ni-ñàha cucumiá. Dandu cahni-tèñá, te cahmi-tèñá. ¹⁷ Iin-ni icúmí nsidaa-tè nacani inì-te quida-tè ducán, vãchi icúmí Dios danácáni ini-yàte quida-tè ñà-nduá nì chitnùnì ini-yá cuu, te sàhámà icúmí-tè cuahà stná-te quisi mà dandacù-si lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-nduá sàni cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà nì xini-ní mà, òdìni ñuu cahnú dandacù nuú nsidaa rey ñuhivì nduú-ñà.

18

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì xini mànuu iin àngel ansivi vaxi-ne. Iin àngel dandacù nduú-nè, te nanchíi fuerte ñuhivì ñà-yèhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vãchi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa siquini. ³ Vãchi ndè nuú ñuu mà (nì quesaha cuahà estilu siquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihì-ne xi-ñá, te xini stná-nè. Daaní, cuahà stná rey ndoó ñuhivì, nisa xi-ía stná-nè xi ñahà mà. Te nèhivì nacuíin, te nadíco, sàni cucuica cuahà stná-nè sàhà ñà-siquini vico nì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuí ía ana cãhàn ansivi inga xichi, te dohò cachí-yá:
—Nsidaa nsiohò nèhivì-xì, caquee-ndá nuú ñuu siquini jaàn sàhà-ñá màsà quidá stná-ndá cuàchi na ian quidá vecinu xi-ndá jaàn, dandu mà nihí stná-ndá castigù nahi mii-né. ⁵ Vãchi ndè ansivi iin òdìni cuàchi-ne, te vichi sàni sàa stná quivi mà-cundéé gá ini sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá xíquida-ne. ⁶ Ñàyucànduá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, òdìni ducán icúmí stná-nè nihí-nè tnùndoho, dècuèndè ùi tantu icúmí-nè nihí-nè sàhà cuàchi nì quida-ne, vãchi yáha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchì dava ga, ñàyucànduá, iin doble icúmí nacuitacuhá-nè. ⁷ Yáha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhivì, cutu ndoó vico-né quidá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñàyucànduá, dava nì tantu icúmí-nè ndoho-ne, te cundoo-ne tnùnsi ini, mate vichi nihnú ini-nè, cachí-nè: “Ndiaha máni ía vida xi. Yuhù nduí ana dandacù, còò ni-ñàha cuu xí, nì mà nunca sàni coi tnùnsi ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-nè ducán, ñàyucànduá icúmí-nè yàha-ne cuahà tnùndoho, cuahà gá icúmí-nè ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-nè, te cui cuahà-nè, dandu coco stná ñuu-nè. Te nsidaa tnùndoho mà, iin quivi-nì icúmí quixa òdìni-né, vãchi fuerte gá mii-yá ana cuahà xi castigù mà, vãchi òdìni Stoho-ndá Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhivì, icúmí-tè cuacu-tè, te cuhuun cuahà ini-te na cundehè-tè xíxin ñuu mà, te caná ñuhmá-ñà, vãchi mii-tè, iin-ni nisa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahi nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhivì. ¹⁰ Ñàyucànduá, xica itá-te ñà-yúhì-te nihí stná-te castigù, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vãchi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tixi imindaa hora nì ndañuhu dahuun nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná-tè-nacuíin te nadíco ndoó inicutu ñuhivì, icúmí-tè cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuahà ini-te, vãchi còò cá nècuàchì ñuu mà cuinì xi ñà-nduá nihí-te dicò-tè. ¹² Vãchi nihí-te oro, xì plata, xì yùù yèhè, xì sidiqui cuxín vico, xì sicoto cuxín finu, xì sicoto moradu, xì sicoto seda, xì sicoto cuahá, xì yutnú sahán vii, xì stná cuahà ñàha nì cuyucun nùhu elefante, xì cuahà ñàha nì cuyucun yutnú finu, ò cãa yahá, ò cãa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te nihí stná-te canela, xì cuahà ñà-nì nchico sahán tnamì, xì inciensu, xì vinu,

xì tàtnà mirra, xì cutù, xì aceite, xì harina, xì trigu, xì idunsiquí, xì riì, xì idu, xì carreta, ndè stná nèhivì dicò stná-te. (Nsidaájàn nduá nisa xiin nècuàchì ñuu mà.) ¹⁴ Ñàyücàndüá, dohó icúmí cachì nèhivì xì nècuàchì ñuu mà:

—¡Ndahví-nsiá! Vächì nsidaa ñà-vico xího guá-nsia, sàni ndañuhá. Nì saxixi vaha-nsia puru ñà-chicá vù, te vico gá nì sandixi stná-nsiá, doco vichì còò cá nì ian mà, nì mà nunca túi ga nùù-nsiá.

¹⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì cucuica nsidaa tè-dicò ma sàhà ñà-nduá nì sadicò-té nùù nècuàchì ñuu mà. Ñàyücàndüá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhì-te ñà-càhnù-guá tñundoho iá ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachì-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Vächì sicoto cuxín finu nì sandixi-ne, xì sicoto moradu, xì sicoto cuahá, na iin nècuàchì ñahà ndixí vico ní nducutu xì oro, xì yùù yèhé, xì stná sidiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, tixi iin hora-nì sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicá mà —nì cachì-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnàhà-te xì peón quidáchúñ nùù-té, xì stná cuàhà tiàa sàhàn viaji inì-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xíxin ñuu mà, te cachì-te:

—(Na cuaha guá) nisa iá ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachì-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñùhù òni-té, cachì-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vächì sàhà nèhivì ndoo yucán nì cucuica nsidaa tè-icúmí xí barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vächì tixi iin hora-nì sàni ndutu nsihá —nì cachì-te.

²⁰ Pues vichì xiñuhu cudü gá inì nsidaa ana ndoo ansivi, xì nsidaa stná nèhivì (ñuhivì) nì nihì chuun nùù Dios, xì nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nèhivì xí-yá, vächì vichì sàni nachitacuhá-yá sàhà ñà-quini guá nì quida nèhivì ñuu mà xì-né.

²¹ Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùù cahnú nahi yùù yódò xí molinu, te nì dàndiàchì-néà mahì mar, te nì cachì-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xì ñuu cahnú Babilonia mà, icúmíá ndañuhu dahuun, te mà nunca gá sàà ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gá cundáá yutnù cuerda ñuu mà, nì stná pitu, nì mà síví gá stná ni-ñàhà cundáá, vächì mà cóó gá ni-iin músico yucán, nì mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu xì-tè, nì mà tiácú gá stná nchicò nì-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Nì mà cúnúù gá ñuhu ni-iin vehe, nì mà cóó gá vicò nandàhà novia xì noviu. Vächì nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gá, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dicò ñuu mà antes, chicá cuica nì sandaa-tè nùù nsidaa tè-dava ga ñuhivì. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te nisa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te inì ñuu mà nì casahnì nèhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gá stná nèhivì vaha xi-ya. Ñàyücàndüá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsii ma, xì sàhà nsidaa gá stná ana nì xihì ñuhivì nì quida nèhivì.

19

¹ Daaní, nì nsihì ñà-jaàn, dandu nì tiacu cáhàn ndee cuàhà gá nèhivì ansivi, te dohó xícachì-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yá! vächì sàni càcu dahuun nèhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyücàndüá, tavá-nda tñùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnü-yá vichì, vächì Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-íá vù sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá ícá cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu iá guá fama xi, vächì sàhà mii-ñá nì cuchicuehe anima nèhivì ñuhivì ñà-nì sanchicùn-nè modo siquini xi-ñà. Ñàyücàndüá, vichì sàni nachitacuhá-yá cuàchì-ñà nì sahnì-ñà nèhivì xinúcuáchì nùù-yá.

³ Daaní, ñà-úì nì cacachi nsidaa nèhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachì-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xíxin ñuu mà nicanicuhàn.

⁴ Dandu òcò cümü nècuàchì sàhnù, xì nsicümü ana itá saín nùù-yá, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá ndé íá-yá nùù silla ndiaha, te nì cahví-néyá, cachì-nè:

—¡Ansivéhé cahnu-ní, amén!

⁵ Daaní, nùù yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachì-nè:

Xiñuhu ndanihi cahnu-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchì nùù-yá, te xícahvi xí-yá, a ducán nduu-nda ana nihì chuun cahnú nùù-yá, te ò nduu-nda nèhivì úün.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nèhivì, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tēñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvi, te dohó cachì nèhivì cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vächì vichì sàcüsáhnü-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú ñàhà. ⁷ Ñàyücàndüá, cuàhàn-ndà cudü cuàhà inì-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà naquimanì-ndáyá, vächì sàni sàà quivi nandàhà mii-yá nani

Lelù Ìí. ⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xì-yá, vàchi sàni nihitáhvi-né cundixi-ne sicoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xì, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vàchi nsidaa nèhivi xì-yá, icúmí-nè (cutnahá xì-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xì-yá. Te sicoto cuxín ndixí-né, obra vaha nì caquida-ne ndúá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì:

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhàn nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xì mii-yá nani Lelù Ìí”.

Te nì cachi stná-nè xì:

—Palabra ndàcuisi xì Yua-nda Dios ndúá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhu nùù sàhà ana nì càhàn xì, cuàhìn cahví-nè nì cùí. Doco nì cachi-nè xì:

—Màsà quidá-nì ducán, vàchi cutu nduú stnáì iin ana xinúcuáchi nùù Dios, nacua quidá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-ni nduú stnáì ñani-ní nahi mii-né. Còò; cuisì Dios nduú ana ndiá icà-ndá cahví-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñá-iin-ni quidá stná-ndá nacua nì saquida nècuàchi sàhaha nì sachahàn cuenta xi-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindàniú-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yá na nsidándaa-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàa-yà xì ana xinì ùhì xì-yá. ¹² Te nduchìnuú-yá, nahi ñuhu xìxin, ducán íá, te òni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te icà corona mà itúú iin quívi-yá, doco ni-iin nèhivi có-ináhá xì quívi mà, cuisì mii-yá ináhá-yá. ¹³ Te ndixí-yá sicoto nì nducuahá nì quida nùù. Te nani stná-yà Palabra ìi xì Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchìcùn gà vaxì ana xínduu soldadu xì-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itándò stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sicoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada òni, vàchi divi ñà-jaàn nàa-yà xì nèhivi nsidaa ñuu ñuhívi yohó, te ducán cundéé-yà nùù-né, dandu dandacú ndee-yà nùù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivi xidà gà ini Dios sàhà-xì, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quívi-yá nùù capa-yà xì icà òhìn stná-yà, te ducán cachá: Rey dandacú nùù nsidaa rey ndúá, te nduu stnáì Stoho nsidanicuú ñà-íá, ducán cachá`.

¹⁷ Daaní, nì xinì nùù orá, yucán ìin iin ángel, ndáhi ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé íá cuàhà iñàhà caxi-ndá quida Stoho-ndá Dios. ¹⁸ Vàchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gà stná tè-dàndacú nùù soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itándòó yàtà-sì, xì stná peón, xì stná lamú xì-tè, xì stná nècuàchi chicá idónuu, xì stná nècuàchi nchìcùn cahá-xì.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoo ñuhívi, xì nsidaa soldadu xì-tè, itá-te xì quisi daná mà, vàchi cuní-sì quida-sì guerra xì mii-yá indánuú diqui idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchìcùn xì-yá. ²⁰ Doco (cóni cundéé-sì), vàchi nì tniì-sì, mii-sì xì stná inga quisi nì sachahàn cuenta xì-sì, te nduú stná quisi mà ana nì saquida guá cuàhà iñàhà na ìin-sì nùù quisi primeru mà, vàchi ducán nì nihì-sì nì dandàhvi-sì nèhivi ñuhívi, te nì sàcútuu tñuni xì quisi mà nùù-né, te nì cahví-né figura-sì. Pues ndúú quisi mà, vivu nì dandiàchi xì-sì ndé xìxin ñuhu cahnú sahán quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xì-sì, nì xihì-te nì quida mii-yá indánuú nùù idu. Divi xì espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxi-sítè nì chitu tñi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuà

¹ Daaní, nì xinì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xì yavi cunú cuàhà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tniì-ne quisi cuahá nahi còò cahnú, nì chichuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcundiadi vaha-sì ñà-màsà queé gà-sì dècuèndè nsihi iin mil cuà ñà-màsà dándàhvi gà-sì nèhivi ñuhívi. Vàchi còò mà nduú quisi xicánúú ñuhívi ndé sàhaha, divi ñà-malu nduú-sì, te Satanás nani stná-sì. Pues yucán nì sàcundiadi-sì, doco nú sàni nsihi mil cuà mà, dandu icúmí-sì dàñà-sì iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xinì, yucán íta cuàhà silla ndiaha, te diqui-nù ndoo stná ana sàni nihitáhvi nsidanàa sàhà nèhivi. Te nì xinì anima nèhivi nì quendodò òni-xì ñà-nì càhàn vate-né ndoo-né ladu xì Jesús, te ñayùcandúá nì xihì-nè, vàchi iin-nì nì xinindisá-né palabra xì Dios, te sàhámà cóni cándisá-né cahví-né quisi daná mà, nì cóni cahví-né figura-sì, nì cóni dúcùn-nè tñuni xì-sì nì icà tnaa-nè, nì ini ndahà-né. Ñayùcandúá, nì natiacu-nè, te dava nì nì cusahnú stná-nè xì Cristu iin mil cuà, (nì xinì).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiácú nêhiví xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còo, mà nátiácú-nê dècuèndè nsihi mil cuàà mà. ⁶ Te nêhiví natiacu primeru mà, nansicáhàn-nê, vâchi cunduu-ne nêhiví ndiaha xí Dios. Mà sàà-nê cui-nê ñà-ùí. Còo, vâchi icúmí-nê cundoo-ne cucumí-nê chuun nùú Dios nahi dùtù, te cunucuachi-nê nùú mii-yá xí nùú Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nê xí Cristu cusahnú-nê iin mil cuàà.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuàà mà, dandu icúmí Satanás dàñà-sí quee-sì ndé ndiadí-sí, ⁸⁻⁹ cacanuú-sì chiyuhù-sí nsidanicuú nêhiví ndoó inicutu ñuhiví. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmí-sí dandahví stná-sité, mii-té xí nsidaa stná tè-ndóo ñuu-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàà-te guerra xí ñuu ndé ndoó nêhiví xí Dios. Cunaha-nsiá, yâha ga cuàhà-té, nahi ñusi cuàhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcùita-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nêhiví xí mii-yá, mero ñuu cùú-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dàndàhví xí-té, nì dàndiàchì xí-sí ini ñuhu cahnú ndé xíxin azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahi ñuhu jaàn, ndoó ñi stná quisi daná xí stná quisi nisa cahán cuenta xi-si. Te nsi-ùni quisi mà, icúmí-sí ndoho-sì ndui te ñuu nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòo Dios nùú silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nêhiví

¹¹ Daaní, nì xini iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùú-nú. Te nì (xini) nì ndañuhu ansivi xí ñuhiví, còo gá ñà-jaàn nùú-yá, nì còo cá stná nì-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xini stnáí yucán nùú Dios nì sàcùita nsidanicuú nsii, nêcuàchì cuicà xí nêcuàchì ndahví. Te nì la stná ana nì nacuna xí tutu ndoó yucán nùú-yá. Te nì nacuna stná-nê inga tutu más gá, divi tutu xí vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsii ma, según nansa cachá' nùú nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhiví yohó). ¹³ Te nì natiacu nêhiví nì càhà ini mar, xí nsidaa stná nsii ndoó tixi ñuhù, nsidaa anima ndoó vâha, nsidaa-nê nì casaà-nê nùú-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhiví). ¹⁴ Daaní cunduu quiví nsihi tiempu xíhi nêhiví nahi vichi, nì mà cóo vâha ga anima-nê, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahi ñuhu cahnu ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xí nêhiví nú sàni xíhi-nê ñà-ùí cundua, icúmí-nê cundoo-ne mahi ñuhu cahnuma. ¹⁵ (Vâchi nì xini), nú cóni-nâtùí quiví iin nêhiví nùú tutu xí vida nicanicuahàn, dandu nì dàndiàchì xí-né mahi ñuhu cahnuma.

21

Ansivi saa xí ñuhiví saa

¹⁻² Daaní, yuhù Juan, nì xini nì sàcòo ansivi saa xí ñuhiví saa, vâchi ansivi nuu xí ñuhiví nuu, sàni yâha, te vichi còo gá nì-iin mar. Te nì xini stnáí ñuu nì nani Jerusalén Saa, ndé nùú Dios ansivi nì quea mànuu. Ndiaha gá iá', vâchi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xí noviu. ³ Daaní, nì tiacuú càhàn ndee iin ana càhàn ansivi, cachí-nê:

—Cunaha-nsiá, sàni sàà tiempu coo saín Dios xí nêhiví ñuhiví, vâchi icúmí-yâ cutnahá-yá xí-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nêhiví xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xí-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñàyucànduá, nsidaa ndutènúú-né, icúmíá ndéa quida-ya, mà cuácú gá-nê. Nì mà sàà gá-nê cui-nê, nì mà cóo gá-nê tnúnsi ini, nì mà tnáná gá-nê, nì mà chúhì gá-nê, vâchi mà cóo gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá diquì silla ndiaha cahnú, nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú iñàha.

Te nì cachi stná-yá xí':

—Tiaa-ní palabra yohó, vâchi palabra ndisa nduá, mà dàndàhvià ndohó.

⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Sà-íá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vâchi sàhà yuhù nì sàcòo nsidaa ñà-íá. Te nahi letra dansihí nani Z, ducán nduú stnáí, vâchi nsidaa iñàha, sàhà yuhù cucumíá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xíhi tēcuiú ndiaha, yuhù icúmí cuàhi-nê cuàhà tēcuiú mà, vâchi iá ndé ndéa-tè caná ducún-te, coho nêhiví cutiacu-nê nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xí nùú ana cuní datúcú xí-né, icúmí-nê ndutahví-né nsidaa iñàha. Te yuhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nêcuàchì ia, xí nêcuàchì có-xiníndisá, xí nêcuàchì quidá quini, xí nêcuàchì sahní, xí nêcuàchì tûha cundoo ñàhà-xí, xí nêcuàchì sàhàn xí promesa nùú yucú, xí nêcuàchì cahvi xí yùú yócó ò figura, xí nsidaa stná nêcuàchì tnùhù, (ndahvi-nê), vâchi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xí-né, divi ñuhu xíxin xí azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xí-né na cui-nê ñà-ùí.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndé gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó usà àngel nì sa-icumi xí yaxín ñuhù usà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nê xí', cachí-nê:

—Nahà-ní dacunî mii-ní ana nduú nahi novia, vâchi iá ana cunduu nahi ñahâdihí mii-yá nani Lelù ñi.

¹⁰ Dandu Espiritu Ìi xí Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xiqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dàcuní-yá yùhù ñuu ìi nani Jerusalén, dècuèndè nùù Dios mànuá ansivi vâxan. ¹¹ Nchií yèhè ndiahá quidá-yá, na ian yèhè guá iin yùù ndiaha yáha ga ndiaá, vâchi nahi yùù yèhè nina nani jaspe, ducán nchií ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ña, te ùxin ùi yèhè icúmíá. Iin iin yèhè mà itá iin iin ángel. Te icá yèhè mà itándiaa quívi descendencia ùxin ùi dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùni yèhè. Ladu ndé caná orá iá ùniá. Te ladu norte iá ùni stná, xì stná ladu sur xì ladu quécáhu orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùni yèhè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxin ùi yùù nahnú xínduu cimientu xan. Te nùù cimientu mà itándiaa quívi ùxin ùi nècuàchi nì nihì chuun nùù mii-yá nani Lelù ñi.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá ángel nì càhàn xí iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmi laduá, vâchi iin-nì itácùhá nsicúmì laduá. Te na nì chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mil ùi cimientu (1,200) kilómetro itácùhá-ña. Te ñà-nduá caniá, divi ducún-ña, te divi xica stná-ña. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùni dico cùmi (64) metro nì quee ñà-ducún-ña. Na chitacùhá nèhivi ñuhívi, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùù jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micúisi oro finu nduá. Te na nchií ndai vidriu, ducán nchií oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá, vâchi puru yùù yèhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùù yèhè. Cavà primeru xì cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùù yèhè nani jaspe. Daaní, nchícùn gá indúhu cavà nduú puru yùù zafiro; te parte ùni nduú puru yùù ágata; daaní, ñà-cùmi, puru yùù esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-ùhùn, puru yùù ónice nduá; te ñà-íñi, puru yùù cornalina nduá; te ñà-úsà, puru yùù crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùù berilo nduá; te ñà-íin, puru yùù topacio nduá; te ñà-ùxin, puru yùù crisoprasa nduá; te ñà-ùxin iin, puru yùù jacinto nduá; te ñà-ùxin ùi, puru yùù amatista nduá. ²¹ Te ùxin ùi yèhè nama mà, ùxin ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla nì cuyucán, iin mindaa perla cahnú nì cuyucun iin iin yèhè. Te calle chicá ndé xicá nèhivi ñuu mà, mii oro finu nì cuyucán, nahi vidriu nchií nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu nì xñí ñuu yucán, vâchi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xì nsidanucú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù ñi. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchi ñuu mà nì-iin orá, nì-iin yoo cunchii yucán, vâchi mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù ñi itnùù-yá yucán. ²⁴ Ñàyucànduá tnúù ñuu mà, vâtùni tuí nùù nèhivi xicánúù yucán. Te icúmí casaà nèhivi nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivi nì càcu anima-xì. Te rey ndoo ñuhívi yohó, nihí-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téá. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vâchi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuàhà ñuu ñuhívi yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchi idónuu, nihí-né ñà-cuicà-né sàá. ²⁷ Doco mà nunca quíhvi nì-iin ñà-siquini yucán, nì-iin tè-nihnú quini inì-xì, mà quíhvi-tè yucan, nì-iin stná tètùhù. Cuisi quíhvi nèhivi itándiaa quívi-xì nùù libru icúmí mii-yá nani Lelù ñi, divi nduú libru xì vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, nì dàcuní ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iin silla ndiaha xì Yua-nda Dios, xì Lelù ñi. Ndaí gá tècuí ñuhù, na ian nchií-te. Te tècuí coho-nda, te cutiaac ndiaha-nda nduú-te. ² Te (nì xini stná) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuàhà yutnú, yutnú xì vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu nduú ladu yùte ma. Te ùxin ùi clase quisi vídi sáha-nù. Iin iin yòò sáha-nù díin díin quisi vídi. Daaní, ndahà cuií-nu, ñà-jaàn cutátná nèhivi ñuhívi ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhívi mà cóo gá nì-íñàha nì tàhvi chíhán, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xì Lelù ñi dandacú-yá, te cundoo stná nèhivi xì-yá cucunucachi-né nùù-yá. ⁴ Icúmí-né cundehè-né nùù-yá, te màcùtuu stná quívi-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyucànduá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nùù-né, nì còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchii nùù-né, vâchi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchii nùù-né ñà-cutùì nùù-né. Te nicanicuahàn icúmí-né cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-itúú naxicocuin Jesucristu ñuhívi, cachi-yà

⁶ Daaní, nì cachi tu ángel mà xí:

—Palabra ndàcuisi xì Stoho-ndà Dios nduá sàni cachi xì-ní, vâtùni cahvi nèhivi xán. Vâchi iin ángel xì mii-yá nduú ana nì quixi nì cachitnùhu xì nsidaa ana xinúcuáchí nùù-yá sàhà-ña cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchì. Vâchi ducán nì saquida stná-yá sàhaha, nì techuún-yá nèhivi ñi xì-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xì-ya.

⁷ (Dohó cachi Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchì màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivàha xì ñà-ndúá cachítnùhu nùù tutu yohó (—nì cachi-yà).

⁸ Yùhù Juan, nì xini nsidaa ñà-jaàn, te nì inini nsidaa ñà-ndúá nì cuu. Daaní, nì nsihi nì xini, te nì inini, dandu nì tutuyuhí ñuhù nùù sàhà àngel nì dàcùnì xí' nsidaamá, cuàhin cahví-nè nì cùí. ⁹ Doco nì cachi-nè xí':

—Màsà quidá-ní ducán. Vàchi yùhù, iin-ni nduú stnái iin ana xinúcuáchí nùù Dios, iin-ni (nchícùn stnái mii-yá) nahi mii-ní xì ñànìtnaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivàha stnái nacua cachí nùù tutu yohó. Còò, micuísì Dios cahví-ní.

¹⁰ Te nì cachi stnái-nè xí':

—Màsà chidèhé-ní nì-ñàha cachítnùhu nùù tutu yohó, vachi sà-ìtùú cua.

¹¹ Ñàyùcàndúá, vichi nì cùnàhà tèmalu nì quidá-te seguir quida quini-tè; stnái tètùha quini, nì quidá-te seguir quida-tè ducán, (mà cùtnúni). Doco nècuàchì nihnú ndáà cuisì inì-xi, iin-ni nì quidá-né seguir quida vùù-né ducán, te iin-ni nì coó ndoo anima-nè.

¹² (Te dohó cachí stnái Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchì naxicocuñ ndé ndoó-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútàhvì iin iin-nsia, según nansa nì quida vùù iin iin-nsia. ¹³ Ndè sàhana iá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñàyùcàndúá, ducán ié' nahi letra nuu nani A, xì stnái letra dansihí nani Z, vachi sàhà yùhù nì sàcòò nsidanicuú ñàha, te còò nì-ñàha, chicá cunaha nùí.

¹⁴ Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vachi ducán queamà na ian sàni ndoo vaha sicoto xi-ne (te sàndixí vùù-né). Nsidaa ana quida ducán, nihitáhvi-né caxi-né quisi vidá yutnú tātá cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihitáhvi stnái-nè quihvi-ne yehè nahnú ñuu-yá (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhivì tùha quini, mà sàà-nè quihvi-ne, nì mà quihvi stnái tètàmà, nì-iin stnái tètàdí, nì-iin stnái tètòò cundoo ñàhà-xí, nì-iin stnái tèt-sàhà canúú, nì-iin stnái tèt-càhvi xì yùù yócò ò figura, te nì-iin stnái tètùha dandahví.

¹⁶ Yùhù nduí Jesús, te nì techuín àngel-xi sàà-nè càhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá ndàcùcahan xí, te nì cachítnùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stnái sitnúù cahnú xinu dàtnàà (cachítnùhu-si túinuù quivì sàà), divi ducán quidá stnái yùhù —nì cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachí stnái Espiritu Ìi (xì iin iin ana tàyòò vida ndiaha xì):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stnái nèhivì xinduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stnái mii-nsiá ana sà-ìnínì xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stnái-nsiá, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stnái yùhù, cáhàn stnái xì nsidaa ana cuní (cucumi xì vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nihitáhvi-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsiá nicanicuahàn, nì mà chiyàhvì-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana inínì xí ñà-ndúá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsiá más nùù ñà-ndúá cachá', vachi nú jaan, dandu cuàhà castigu nìhì stnái-nsiá nùù-yá, divi castigu cachítnùhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú nì cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-ndúá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stnái-yà quivì-né nùù libru xi vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nihitáhvi-né cundoo-ne ñuu ìi xí-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachítnùhu stnái xì-nsiá ñà-yàchì icúmí naxicocuñ ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsi naxicocuñ-ní.

²¹ Nì cùcùmì nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Amén.